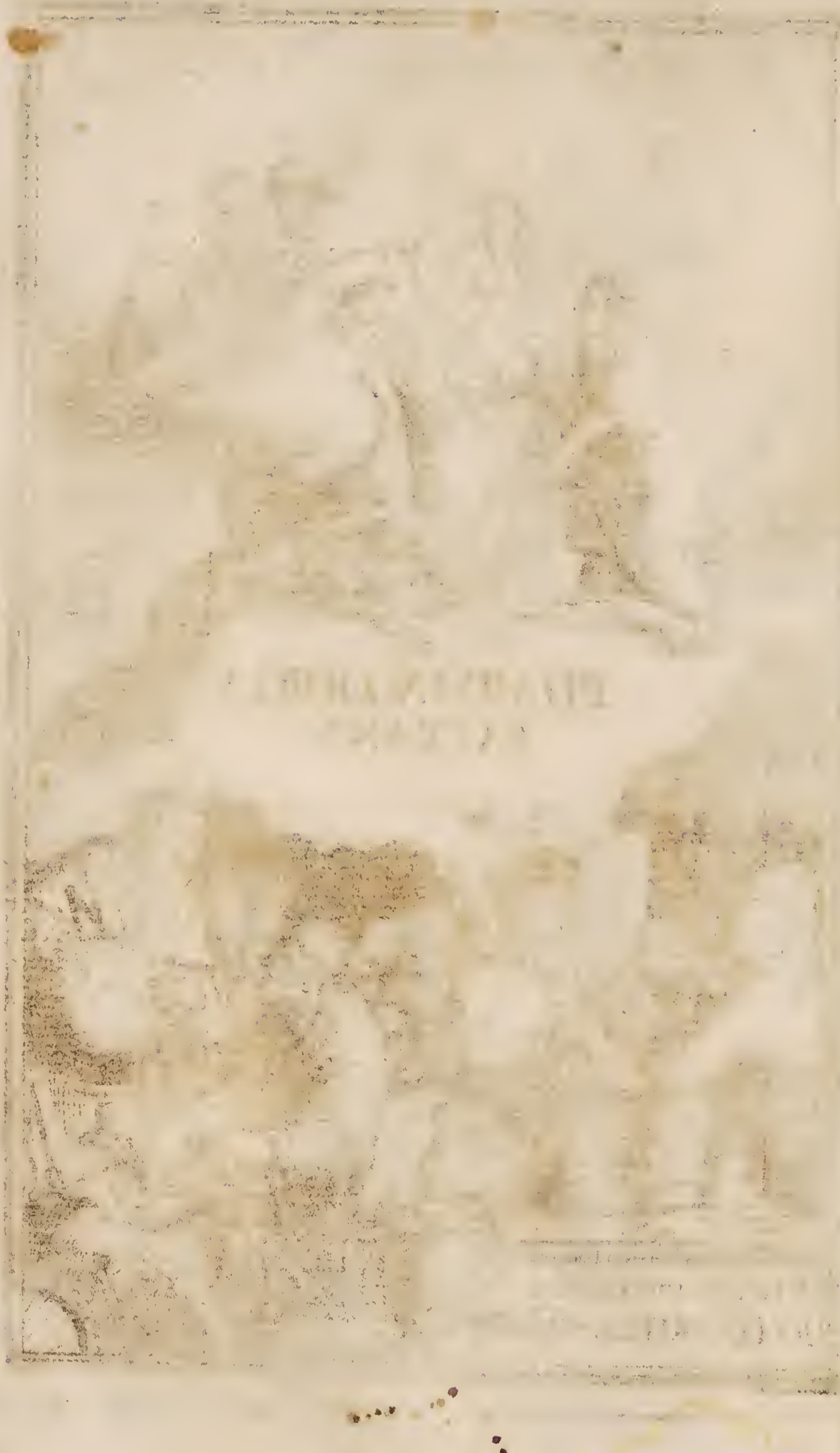
PHARMACOPOEIA
BATEANA

PHARMACOPŒIA BATEANA,

SEU

Pharmaca è Praxi

GEORGII BATEI,

Regis ANGLIÆ Medici Primarii, excerpta, cum Viribus & Doſibus annexis.

Necnon ARCANA GODDARDIANA; & ORTHOTONIA MEDICORUM OBSERVATA:

Item TABULA POSOLOGICA; atque APPENDIX ad Pharmacopœjam Bateanam, ex Autographo Eximii Auctoris.

Cum INDICE Morborum, Curationum, &c.

Huic tandem Noviſſimæ Editioni acceſſit

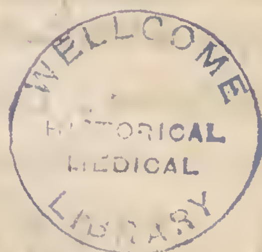
JACOBI LE MORTII

Chymia Vindicata, & Comparata, Philoſophia Medica, atque Theoria Hominis, & Morborum.

VENETIIS, M.DCCIII.

Apud Jo: Gabrielem Hertz.

Superiorum Permiſſu, ac Privilegio.

WELLCOME
MEDICAL
LIBRARY

LECTORI.

EN tibi (*Lector Optime*) *Batei* M. D. Collegii Regalis *Londinensis* Socii *Pharmacopœjam* damus: Cujus fuit dixisse satis: nemini enim, qui *Medicinam* ad Limina salutavit, ignotum est Nomen; *Regis Magnæ Britanniæ* Archiatrus, & apud exteros etiam Clarus .

Hic *Medicus illustris Medicinam* ornare semper studens, & ejusdem

dem Amœniora Prata peragrans, *Hanc* (inter Cætera) concinnavit *Opellam* Felicissimus *Medicus*, quam tibi non invidimus.

Vale Lector & Fruere.

No-

Notandum, *Medicamenta ſingula, quibus præponitur Aſtericus* *, in uſu fuiſſe frequentiori apud Autorem, cujus *Praxin ac Præſcripta in re Medica* non potui non animadvertere, quippe qui ſub *Ille* ἐν τῷ φαρμακοποιεῖν aſſiduè ſolebam verſari viginti circiter annorum ſpatio.

Noi

Noi Riformatori dello Studio di Padoa.

HAvendo veduto per la Fede di revisione, & approbatione del P. Fr. Raimondo Asperti Inquisitore nel Libro intitolato *Pharmacopœja Bateana Georgij Batei &c.* non v'esser cos'alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per Attestato del Segretario nostro, niente contro Principi, & buoni costumi; concediamo Licenza à Gabriel Hertz che possi esser stampato, osservando gl'ordini in materia di Stampe, & presentando le solite copie alle Pubbliche Librarie di Venezia, e di Padoa.

Dat. li 19. Marzo 1703.

(Gio:Lando Cav. Proc. e Rifor.
(Sebastiano Foscarini Cav. Proc. e Rif.
(Francesco Corner Proc. e Rif.

Agostino Gadaldini Segretario.

PHARMACOPŒIA BATEANA.

A C.

* *Acetarium Scorbuticum.*

℞. FOl. Cochlear. mar. selectiss. ℥iij. Sacchar. albiss. ℥vj. Sal Cochlear. ℥j. contusis opt. adde Succ. Aurant. ℥vj. m. *In isto intingatur omnis Cibus Scorbuticorum.*

Acetum Lithargyrites.

℞. Pulveris Litharg. aur. ℥iv. Acet. opt. ℥viii. digere dies 3. sæpe agitando, & filtra. *Pro Faciei Rubore, Pustulis, &c. curandis.*

Acetum Mellis.

℞. Mel. ℔j. Acet. opt. ℔iii. ex Arena destilla ac rectifica. *Præter alios Usus, solvere & lapides sine ulla præcedente calcinatione, dicitur.*

Acetum Pestilentiale.

℞. Rad. Angel. Zed. an. ℥i. Bacc. Junip. ℥ii. Rutæ M. iii Aceti opt. ℔iii. macer. ac cola. *Pro Suffitu, & Oris collutione, grassante Peste.*

* *AEthiops Mineralis.*

℞. Fl. Sulphur. p. ii. Mercurij crud. p. 1. exactiſs. mixta incende, ut f. Pulvis nigerrimus ſ. a. *Uſus in Lue Venerea, Hydrope, &c. Ptyaliſmum non movet.*

* *AlKeKengi Conditum.*

℞. Bacc. Halicacab. rec ℥ vi. contuſ. affunde Aq. Lactis ℔ iß. exprime ſuccum, & clarifica cum album. ovor. Adde bacc. rec. Halicac. integras, & leniter coq. cum Nuc. m. ℥ iii. Troch. Gord. ℥ ii. Rad. Eryng. candefact. ℥ ii. ad teneritudinem. Baccis coctis & exemptis, Liquor cum an. Sacchari coq. in Syr. conſiſt. in quo Baccæ condiantur. *Nephriticum, Diureticum ac Lithontripticum.*

* *Allium Conditum.*

℞. Rad. Allii mund. ℔ i. coq. parùm in Aqu. font. quæ abjiciatur. Tum coq. in Aq. Hyſſop. ad mollitiem perfectam. Liquor cum ℔ i. Sacch. opt. coq. in Syr. circa finem adendo Allium, cum Ambr. griſ. gr. 24. Moſch. gr. 4. in nodulo ligatis, Sp. Hormin. ℥ ii. *Uſus in Colica flatulenta, Tuſſi, Aſthmate, Calculo, Arthritide,* &c.

Alumen Dulce.

Solve Alumen in aqua, & coagula. Repete opus ter, ut Alumen dulceſcat. Vocatur & *Sacchar. Aluminis. Commendatur in Pectoris morbis, præſertim ex minerarum halitu contractis, Odontalgiam ſedat, gingivæ impoſitum. Doſ.* ℈ß.

Alu-

Alumen Febrifugum.

Solve Alumin. ℥ iii. in Aquæ Carduib. Sanguine Draconis probè tinctæ ac filtratæ ℔ iß. & exhala ad siccitatem s. a. *Dos.* ℈j. *ante Paroxysmum Febrilem, Sudorem movet, &c. v. Mynsicht.*

* *Aluminatum.*

℞. Succ. Limon. ℔ i. Alumin. ℥ ß. coq. ac despuma s. a. *Optimè valet in Rubore Faciei, Pustulis, &c. interim bibendo Cerevisiam Catapsoras.*

Amuleta Pestilentialia.

℞. Auripigmenti ℥ iß. Rad. Angel. ℥ vi. Mucil. Tragac. q. s. ut f. Pasta: exinde f. Amuleta N 12. globosa, serico obvolvenda, *Ad Cordis regionem gestanda.*

Anima Hepatis, v. Vitriol. Martis.

Antifebrile Concharum.

Testis concharum oblongarum affunde Acetum, & macera horis 24. Abrade mucorem extern exicca, ac pulverisa, instillato sæpe inter pulverandum Aquæ cardui coch. 1. quo Pulvis volatilis retineatur exicca ad usum. *Dos.* ʒj. *Febrifugum est nobile. Ciet Sudorem sat largiter.*

* *Antibecticum Poterii.*

Fit ex Regul. Antimonij Martiati & Jovis Anglic. an. colliquatis, cum triplo Nitri detonatis, &

Aquâ edulcatis, ſ.a. *Doſ.* gr. vj. *ad* xx. *in Lue Venerea, Hydrope, Scorbuto, Tabe, &c.*

* *Antim. Diaphoret.*

F. ex Antimonij p. i. Nitri p. iii. detonatis ac Aquâ edulcatis ſ. a. *Doſ.* ℈j. *bis in die per plures dies, augendo quant. gradatim quotidie uſque ad* ʒi. *pro doſi. Uſus eſt ad Sanguinem mundificandum; in Cachexia, Hydrope, Scorbuto, Lue Venerea, &c.*

Antim. Diaphor. fixum.

℞. Antimonij & Nitri an. Detona, ablue & exicca. Tum miſc. cum an. Nitri; detona, ablue, ſicca: dein miſce iterum cum an. Nitri, ac detona. Maſſam hanc in aqua coctam filtra, & præcipita cum Aceto deſtill. Tum ablue & ſicca. *Vires eaſdem obtinet cum priori in eadem doſi.*

Antim. Medicamentoſum.

℞. Antimonij p. v. Salis com. p. iv. Salis Tartari p. i. funde in Regulum ac edulcora. *Parum differt à priori in viribus.*

Antim. Reſuſcitatum.

Sublima Antimonium & Sal Armoniacum an. cum tribus cohobiis: Digere ſublimatum cum Acet. deſtill., exhala & ablue ſ. a. *Diaphoreticum habetur; leniter Vomitum ciet.*

Apozema potenter Expectorans.

℞. Decoct. Pectoral. ℔ j. Syr. Scabiof. comp. & Oxym. squillit. an. ℥ ii. Aq. Jugland. comp. ℥ iß. Infus. croc. metall. ℥ i. m. *Dentur Cochlear.* iii. *ad* vii. *omni manè, ità ut provocentur tres circiter Vomitiones.*

* *Aqua Aluminosa.*

Alumen. & Vitriolum alb. an. commixt. coq in vase terreo igne lento, donec indurescant Lapidis instar. Injice Pulveris hujus coch. i. in Aquæ bullientis ℔ ii. donec solvitur, ac filtra. *Ad Ulcera, Vulnera, Fistulas, &c. lavanda.*

* *Aqua Animalis.*

℞. Sulphuris Equi non defatigati rec. globulos N. xii. misc. cum Leucœn ℔ viii. Adde Sem. Fœnic. d. Petrosel. an. ℥ ii. Theriac. Januens. ℔ i. Polypod. qu. Rusci, Fol. hepat. an. m. ii. ZZ. ℥ iii. destilla lento igne s. a. *Dos. ad* ℥ iv. *super sudando, in Pleurisi, Doloribus, Rheumatismo, &c.*

* *Aq. Antiphthisica.*

℞. Sang. vitul. rec. agitatione à fibris separati, ℔ iii. Terebinth. Ven. ℥ x. Glyc. ℔ i. Uv. pass. exacin. ℥ xii. Ficus ping. N. 100. Limac. hort. N. 70. Rad. irid. rec. ℥ vi. Fol. Tabaci Hisp. incis. ℥ ii. Micar. panis alb. ℔ i. destilla s. a. *Dos.* ℥ ii. *cum debita olei quantitate supernatante, omni manè cum Syr. Pectoral. per dies* 15.

** Aq. Antiscorbutica.*

℞ Fol. Fumar. Nasturt. Aq. Cochl. utriusque, Becabung. an M. xii. Ling. Cerv. Cichor. Pini Cham dr. Prass. Agrimon. Centaur. min. an. M. x. Absinth. Rom. Hepatic. an. M. iv. Rad. bryon. ℥ viii Filic. sem. Lapath. cort. Dulcamar Fraxin. intern. an ℥ vi. Sem. fraxini ℥ iß. angel. ℥ ß. contusis omnibus rec. adde Vin Rhen. ℔ vi. in quibus Chalyb. Limat. ℔ i. vigecies extincta fuerit, exprime prelo & destilla in Baln. Mariæ (addendo Troch de Cappar. Pulverisator. ℥ vi Luti Martis ℥ iß.) ad mellaginem; quæ postea exhaletur ad consist. *Extracti*; quod servetur pro *Extracto Antiscorbutico Bat.*

Aqua Antiscorbutica.

℞ Fol. Ari, Cochlear. hort. Nasturt. aquat. Absinth vulg. an. m. vi. Cort. aurant. rec. ℥ iv. Nuc. M. ℥ ii. infunde per noct. in Cerevis. Brunsvicens ℔ viii. & destilla s. a. *Micletbvv.*

Aq. Arthritica. v. Aq. omnium Florum.
Aq Asthmatica. v. Aq. Pectoralis.

Aq. Bechica.

℞. Fol. heder. ter. tussilag. botryos, an. ℔ iii. Hyssop Rorism. Puleg. marrub. an. ℔ iß. Rad. enul. glyc. an. ℔ iß irid Fl. ℥ xii ficuum incis. ℔ iii. croc. opt sem. anis fœnic. d. an. ℥ ß. Spir. Vini ℔ x. Aq Font ℔ 48 macer. ac destilla per vesicam ℔ 24. vel 30. *pro Syr. Tolutano magistrali conficiendo.*

Aq.

* *Aq. Benedicta.*

℞. Calcis vivæ ſonantis ℔ i. cui affunde Hydropeg. bullientis ℔ viii. Poſt complet. ebullit. & debitam reſidentiam, filtra ad uſum. *Doſ* ℥ iii. *vel* iv. *ter in die, vel pro potu com. per menſem. Multùm facit in plurimis Caſibus epota; ſc. in Faciei Rubore, Puſtulis, &c. In Strumis, Aſthmate, Phthiſi, Empyemate, Dyſenteria maligna, Tumoribus Scroti aquoſis, Profluvio albo, Arthritide vaga, Ephelidibus, Herpete, Gangræna, OEdemate, Tumoribus genuum, & tibiarum, Ulceribus omnibus cum affluxu humorum, &c. In Diabete curanda opt. Remed.*

* *Aqua Benedicta comp.*

℞. Glyc. rec. ℥ i. cort. Saſſafr. ℥ ß. uv. paſſ. exacin. ℥ vi. Nuc. M. ℥ vi. Aqu. Bened. ℔ vi. infund. in frig. dies ii & f. colat. *Idem præſtat cum priori, efficaciùs autem in aliquot Caſibus.*

* *Aqua Camphorata.*

℞. Vitrioli Rom. Bol. Armen. an. ℥ iv. Camphor. ℥ i. M. f. Pulvis, de quo projice ℥ i. in Aquæ bullientis ℔ iv. amove ab igne, & ſubſideant fæces. *Iſtâ tepidâ fove quævis Ulcera: Fluxiones omnes tollit: Mundificat, Siccat, Roborat, Dentes firmat, Putredinem arcet, Ignem ſacrum, & manus Scabioſas curat. In Ophthalmia, Epiphora, &c. mira præſtat.*

* *Aq. Caryophyllorum.*

℞. Fl. Caryoph. hort. rec. ℔ ii. Dactyl. ℔ i. Anis. Glyc. an. ℥i. macer. in fœcum Vini ℔ 24. & destilla per Alembicum ℔ iv. quibus adde Sacch. Cand ℥iv. & suspende in nodulo Caryoph. aromat. Num. 3. vel 4. cum Mosch. & Ambr. gris. an. gr. v.

* *Aq. Cephalica.*

℞. Rad. Pæon. mar. ℥iv. Angel. Valerian. an. ℥iß. Caryophyllat. ℥i. Fol. Salviæ, Rorism. Beton. Majoran. Melis. Fl Lavend. Beton. Pæon. Calend. Salv. Rorism. Lil. conval. tiliæ an. Mi. stœch. ℥iß. ros. r. Paralys. an. M. ii. Lign. Rhod. Sant. Citr. an. ʒvi Nuc M. ℥iß. Galang ℥ß. Cardam. Cubeb an. ʒiii. Infund. in vin. alb opt. ℔ xiv. dies 10. deinde adde cinam. opt. ℔ i. macer. per dies 2. & destill. s. a. *In capitis Intemperie, Cephalalgia, &c. Dos. coch.* ii. *Attrahe inter nares, fricentur optimè Tempora, loca pone aures, Ore teneatur & Auribus: Linteolum eá intinctum nuchæ adhibeatur. Plurimis levamen conciliavit, aliis incassum exhibitis.*

* *Aq. Cerasor. comp.*

℞. Ceras. n. cum nucleis opt. contus. ℔ x. lactis rec. vaccæ rubræ cong. ii. Fol. violar. Rubi, Prunell. Caprifol. an. M. v. destilla s. a. *Dos.* ℔ ß. *bis in die. In Tympanite curanda Præstantiss. Remedium.*

* *Aq. Chalybeata.*

℞. Chalyb. Limat. mund. ℥iv. Vini alb. ℔ iv. Insolentur ac agitentur quotidie ad nigredinem Vini

ni, & Martis diſcolorationem: dein adde fragor. recent. leniter expreſs. ℔ iv. Sperm. Ceti, Rhab. Mumiæ, an. ℥ ß deſtilla ad fæcum ſiccit. *Doſ.* ℥ iii. *vel* iv. *bis in die, ad fiſtulas, præſertim Urin. partium, Apoſtemata, Hæmorrhoid. dolorem, Mictionem purulentam, Contuſiones, Sanguinem coagulatum, &c.*

** Aq. Chamæmeli comp.*

℞. Fl. Chamæm. rec. dupl. flore M. xxx. incid. contund. & infund. in Aq. ſtil è fol. Chamæm. ℔ x. Vin. Hiſpan. ℔ xvi. Hor. 24. exprime & infund. ſecundâ vice Flor. rec. M. xx. In tertia expreſſione infund. Flor. rec. M. xii. addendo flaved. Cort. Aurant. rec. ℥ ii. Fol. Abſ. pont. Centaur. Puleg. orig. an. M. ii ß. Sem. Aneth. ℥ ii. Aniſ. Fænic. Carvi, Cumin. Cardui ben. Card. Mariæ, an. ℥ i ß. Bacc. laur. Junip. an. ℥ ß. Nuc. M. ℥ iii. poſt macerationem debitam deſtilla ſ. a. *In Flatu, Colica, Calculo, Menſibus obſtructis, &c.*

** Aq. Cinamomi Cardiaca.*

℞. Succ. Borrag. reſidentiâ depurat. ℔ 24. Caryoph. ſimp. flore M. ix. croc. ℈ ii. Cinam opt. ℔ i ß. Flor. Borrag. M. iv. deſtilla ſ. a. in Baln. Mariæ. *In Syncope, Animi deliquio, &c. Inſignis.*

** Aq. Cinamomi Hordeata.*

℞. Aq. Hordei depurat. ℔ viii. Cinam. opt. ℥ xii. macera ac deſtilla ſ. a. in Baln Mariæ. *Cum* an. *Oxym. Scillit. cochleatim ſumpta mirificè prodeſſe ſolet in Aſthmate.*

Aq. Cordium comp.

℞. Corda vituli valdè recentia per frustra sect. N. vi. micæ panis à lacte vaccino inebriatæ ℔ i. Aq. Rof. Dam. Aqu. fl. Aurant. an. ℔ i. Mala Citria incisa Num. 3. Cinam. ℥ iv. Macis ℥ i. Gelat. C.C. cum Vino alb. fact. ℔ iv. Sanguin. Agni, Vituli, à fibris purgat. an. ℔ ii. Vini Hispan. ℔ iii. destilla s.a. *In virium dejectione mira præstat.*

Aq. Cosmetica.

℞. Pedes Vitulin. confractos Num. vi. Leptopityri ℥ vi. Pulveris Myrrh. ℥ ivß. Oenogalact. ℔ vi. destilla s. a. *Cum ista facies abluatur, perfricando aluminis frusto lævigato.*

* *Aq. Crinalis.*

℞. Muscar. vivent. ℔ iv. mel. ℔ i. lactis ℔ ii. destilla s. a. *Præterquam quod in Alopecia mirè prodest, in Surditate etiam valet auribus instillata.*

* *Aq. Cucumerum comp.*

℞. Succ. Cucumer. hort. ℔ iv. Vin. alb. ℔ vi. Thecar. fabar. ℔ iß. Fol. cum radic. Ononid. ℔ i. Bacc. junip. ℥ vi. Nuc. M. Num. xxi. Sem petrosel. ℥ iv. Saxifrag. alb. ℥ iß. Fl. Genist. m. viii Sambuc. Lamii alb. an. m. vi. Destilla s. a. ad siccitatem. *Dos.* ℥ ii. *omni mane, præmissis pil. ex terebinth. Cypr. in Calculo & Arenulis expellendis.*

Aq.

Aq. Cynosbati comp.

℞. Fruct. Cynorrh. cum sem. contus. ℥vi. Sem. Rapha. ʒß. Petrosel. ʒi. Saxifrag. ʒii. Rad. Saxifrag. alb. ℥i. Glyc. ʒiii. Alth. ℥vi. Seri lactis ℔x. Destilla s. a. *Dos.* ℥iv. *bis in die cum Syr. de Alth. & de Portulac. præmiss. cons. Cynosbati.*

Aq. Digitalis.

℞. Fol. Digitalis rec. ℥xii. Glyc. ℥iv. Anis. ℥ii. Cerevis. fort. ℔xii. fermenta Dies 19. ac destilla s.a. *Antasthmatica insignis est: & optimè valet ad promovendam Expectorationem. Dos. Cochl. aliquot sæpe.*

* *Aq. Embryonum.*

℞. Rad. Eryng. rec. ℔i. Dactyl. ℔ß. Amygd. dulc non decort. ℥iv. contus. in pulp. adde Nuc. M. ℥iii. Mac. ʒß. Aqu. Cinamom. hordeat. ℔iß. Vin. Hispan. Aqu. Melis. an. ℔ii. destilla s. a. *Dos.* ℥ii. *ter in die cum Sacch-perlat. præmis. Elect. ex Cons. Ros. r. Garyoph. Nuc. M. condit. Pul. Ebor. Margarit. &c.*

* *Aq. Epidemica.*

℞. Fol. Chelidon. Rorism. Rutæ, Salv. Artemis. Abs. Anagal. Dracont. Scabios. Agrim. Melis. Scord. Centaur. min. Card. bened. Beton. Roris sol. an. M. ii Rad. Angel. Torment. Gentian. Zed. Glyc. an. ℥i. macer. in Vin. alb. ℔viii. Dies 2. dein destilla s. a.

* *Aq. Febrifuga.*

℞. Summit. Centaur. min. M. viii. Abſ. vulg. Parthen. Pentaphyll. Calend. Tormentil. Nicotian. virid. Acetoſ. Card. bened. Dracont. Chamæm. Chamædr. an. M. vi. Taraxac. M. xii. contuſ. adde Leucœn. ℔ iv. & deſtilla, & Aquæ deſtillatæ novis affuſis herbis macer. ac deſtilla ad ſiccit. In Aqu. deſtillat. infund. Rad. Fraxinel. Tormentil. an. ℥ iſs. Sem. Citri, Cardui bened. Card. Mariæ, Acetoſ. an. ℥ ii. Fol. Scord. Galeg. an. M. iv. deſtilla ſ. a.

Aq. Formicarum.

℞. Formicar. major. (Majo vel Jun. collect.) ℔ i. Mellis ℔ ii. Hydropeg. ℔ i. deſtilla ſ. a. *Doſ. coch. j. Vomitum ciet & curat Febres Tertianas.*

Aq. Fortis Duplex.

Fit ex Nitro & Vitriolo an. per Retorta deſtillatis ſ. a. *Sulvit* Lunam & Venerem.

Aq. Fortis Aluminata.

℞. Alumin. calcin. Nitri an. ℔ i. Vitrioli ℔ ſs. deſtilla ſ. a.

Aq. Herpetica.

℞. Alumin. ℥ i. Vitrioli alb. ℥ ii. Acet. opt. ℔ ii. Rad. Enul. rec. ℥ ii. Fol. virid. Nicotian. M. i. coq. ad conſ. tertiæ part. colat. adde Vitrioli uſt. ℥ ſs. *Cum iſtius q. ſ. pannis madefactis Herpetem permitte ſic-*

siccescere , quater sc. dum Eschara adnata nova cuticula adnascitur .

* *Aq. Hirundinum .*

℞.Hirundin. vivent. Num. 40. *Castor* ℥i. Vin. alb. ℔iii. destilla . *Ad Epilepsiam curandam optimè valet .*

* *Aq. Hormini comp.*

℞. Fol. Hormin. rec. contus. M. xii. Sp. Vini ℔ii. destilla ad siccitat. Aquæ destillatæ affund rec. Fol. Horm. M. x. Fl. Lamii M. vi. & destilla secundâ vice. repet. affusio & destillatio tertiâ vice cum rec. flor. & herbis, addendo Nuc. Mosc. ℥i. Liquor destillans ultimâ vice excipiatur supra Sacch. albis. ℥vi. Ambr. Gris. in petia suspens. gr. iii. intra Phialam. *In Abortu præcavendo (apud Mulierculas) multùm facit . Profluvio albo subvenit .*

* *Aq. Hungarica .*

℞. Fl. Rorism. rec. ℔ii. Alcoh. Vini ℔viii. Macer. ac. destilla s. a. *Confert ad Arthritidem vagam , & Ischiadem . Detur Coch. j. bis in septimana . Facies & pars affecta quotidie lavetur . Attrahe in nares, &c. v. Usus aquæ Cephalicæ.*

* *Aq. Lactis Alexiteria .*

℞. Fol. Ulmar. Card. bened. Galeg. an. M. vi. Menth. Abs. com. an. M. v. Rutæ M. iii. Angel. M. ii. contus. adde Lact. rec. cong. iii. destilla com. organis.

** Aq. Lactis Cardiaca.*

℞. Pomor. redolent. cum cort. & ſem. ℔ xii. Fol. Meliſ. Scord. an. M. x. Rad. zed. Tormentil. an. ℥ viii. Lactis rec. ℔ x. deſtilla ſ. a.

** Aq. Lactis Nephritica.*

℞. Fol. Alth. Parietar. Aparin. an. M. 4. Rad. alth. ℥ xii. Glyc. ℥ iii. Saxifrag. alb. ℥ iv. Lact. rec. ℔ xii. deſtilla ſ. a. Aliter. ℞. Albumina ovorum cum teſtis ſuis (demptis vitellis) Num. 24. contuſis optimè & agitatis adde Lact. rec. ℔ viii. deſtilla lentiſs. igne ſ. a. *Doſ.* ℔ ß. *omni manè per dies 15. vel 20. & præterea ſemel vel bis in menſe per dies 2. vel 3. continuos circa Plenilunium & Novilunium.*

** Aq. Lactis Pectoralis.*

℞. Limac. hort. contuſ. ℔ i. Sang. Porcin. ℔ ii. Cap. Veneris, Heder. terr. an. M. iii. Ling. Cervin. M. ii. Glyc. aniſ. an. ℥ iii. Jujub. Uv. paſſ. an. ℥ iv. Lact. rec. ℔ xii. deſtilla ſ. a. *Pulmonica, Phthiſica, ad Tabem, &c.*

** Aq. Lactis Scorbutica.*

℞. Cochlear. mar. Sedi major. an. M. xii. Becabung. Gramin. Naſturt. aquat. an. M. vi. Chærefol. M. 4. Lact. rec. ℔ xii. deſtilla ſ. a.

* Aq.

* *Aq. Lamii comp.*

℞. Fl. Lamii alb. M. x. Consolid. maj. M. viii. Hormin. M. 4. Dactyl. Num. 24. Nuc. M. ℥iii. Cas. lig. ℥i. Oenogal. ℔xii. destilla ad siccit. *Usus in Profluvio albo, &c. Dos.* ℥iv. *pro vice.*

* *Aq. Melluminata.*

℞. Fol. Querc. Lanceol. Rubi, Fragar. Pentaphyll. Bugul. Millefol. Periclymen. Salv. Rorism. Ros. r. an. M. ii. Scob. guajac. ℥iv. Rhodii ℥ii. Radic. bistort. ℥i. Sulphur. viv. ℥iß. Vitrioli ℥i. Alumin. ℥iv. Mell. ℔ß. coq. in Aqu. fluent. ℔ viii. ad consump. dimid. f. colat. fæce deposita servabitur per annum totum. *Cum Ol.* Sulphuris, *ad Ulcera oris, & Gingivarum: cum Flor.* Nitri, *ad Pustulas, optimum Remedium.*

Aq. Mercurialis.

℞. Rad. Lilior. alb. ʒii. coq. in Hydropeg. q. s. ad ℔i. colat. adde Amyd. amar. excort. ʒii. f. Emulsio. In ista solve in Mortar. vitreo Mercur. sublim. ʒii. f. Aqua Albissima s. a. *Ad Faciei Ruborem, Pustulas,* &c. *curand. certissima Aqua. Tange loca sæpe cum gutta minutissima, statim exiccando cum linteolo.*

Aq. Odorifera.

℞. Poma Limon. & Aurant. rec. an. Num. vi. Rad. Irid. Florent. Santal. alb. Cinnam. an. ℥ii. Macis, Caryoph. an. ʒvi. Fl. Lavendul. M. iv.

Cha-

Chamæmel. Rom. Rorifm. an. M ii. Fol. Majoran. M. ii. Ocim M iii. Styrac. Calam. ℥ iii. Benzoin. ℥ v. Fl. Rof. Dam. M xv. Cyperi rot. ℥ ß Aqu. Font. ℔ xxx. deftilla in Alembic. f a. Referventur aquæ primò deftillatæ ℔ xv. cujus fingulis libris adde (in nodulo ligat.) Mofch. opt. gr. ii.

** Aq. Omnium Florum.*

Fit ex ftercore Vaccino Majo collect. cũ Leucœni tertia parte deftillato. vel, ex ftercor. vaccin. rec. & limac cum teftis contufis, an. com. organis deftillatis. *Dicitur hæc Aqua Arthritica. Arthritidi vagæ, Rheumatifmo; Calculo, Urinæ fuppreffæ, &c. maximè proficua. Dof.* ℥ iv. *pro vice.*

Aq. Ophthalmica.

Fit ex Aq. è Refin. Guajaci (quæ fit per Retortam igne moderato Cinerum cum Pulvere laterum, feparando Oleum & rectificando Aquam) cum Aqu. Rof. alb. mixtâ f. a. *In morbis Oculorum optimum Remedium.*

Aq. Ophthalm. Sapphirina.

Fit ex Aqu. Calc. viv. ℔ i. Sal. Armon. ℥ iii. folutis invicem, in pelvi ænea maceratis, donec colorem fapphirinum acquirant. filtra ad ufum. *Morbis Oculorum variis fubvenit; guttis 3. vel 4. pro vice in Oculos inftillatis: Omnibus Ulceribus, Fluxionibus, Puftulis, Suffufionibus, &c. Medetur.*

Aq. Pectoralis.

℞. Rad. Helen. Ariſtol. rot. an. ℥iii. Irid. nr. ℥iß. Irid. Florent. Petroſelin. Fœnic. Glyc. an. ℥i. Fol. Nicotian. virid. M. iv. Scabioſ. Veron. Tuſſilag. Hyſſop. Marrub. Cap Veneris, Card. bened. an. M. i. Jujub. Sebeſt. an. Num. 30. Caric. Dactyl. an. N. 16. Sem. Nicotian ℥iii. Nigell ℥i. Lini, Urtic. Naſturt. Sinap. an. ℥ii. Bacc. Lauri ℥vi. Guajac. pul. ℥ viii. Tereb. Ven. (in Vitellis ovor. ſolut.) ℥iiß. Leucœn. ℔ xvi. macer. Dies 3. & deſtilla ſ. a. inter deſtillandum Milleped. contuſ. Num. 60. in Petia ligat. ſuſpendendo in Receptaculo. *Egregii eſt uſus in Aſthmate, Dyſpnœa, Tuſſi, in Tartaro Pulmonum & Renum, &c. Doſ.* ℥ii. *bis vel ter in die extra Paroxyſmum.*

Aq. Perſicariæ comp.

℞. Perſicar. maculoſ. rec. ℔iii. Pariet. Portulac. Thecar. Fabar. an. ℔i. contuſ. adde Lact. rec. ℔ viii. deſtilla ſ. a. *Arcanum magnum habetur in Calculo Renum ac Veſicæ. Doſ.* ℥iv. *bis in die cum melle per dies* 20. *continuos.*

* *Aq. Picarum comp.*

℞. Pullos Picar. Num. vi. Sterc. albiſ. de Pavon. Mar. ℔ß. Viſci Querc. veri, Rad. Pæon. mar. an ℥iv. Flor. Primulæ veris rec. ℔i. Vin. Alb. & Hiſpan. an. ℔ v. Infund. ac deſtilla ſ. a. *Doſ.* ℥iv. *manè & veſperi ultimis diebus ante Plenilunium & Novilunium. Inſigne Remedium in Epilepſia.*

* *Aq. Pnevmonica.*

℞. Fol. Peti opt. non convolut. Cort. extern Aurant an. ℥ iv. Cort. Winter. ʒ vi. Anis. ʒ iß. Vini Hisp. ℔ vi. Sp. Vini ℔ i. macera, ac destilla organis vitreis. *In dolore Colico, Stomachi cruciatibus, Inappetentia, &c. Medela probatissima. Dos. coch.* i. *ante cibum.*

Aq. Prolifica.

℞. Sem. Angelic. decort. ℔ i ß. Fœnic. d. Glyc. an. ℥ iv. Uvar. pass. exacinat. ℔ i. Fol. Artemis. Melis. an M. iv. Cardui, Puleg. an. M. ii. Sem. Amomi ℥ iv. Oenogalact. ℔ xii. destilla s. a. *Dos.* ℥ iv. *(præmissis præmittendis) cum Tinctur. Juniper.* ʒ i. *& Syr. è succo Salv. Coch.* 2. *manè & horâ Somni præmissis Sem. Sesel. pulv.* ℈ ii. *cum Rhodosaccharo.*

Aq. Regia.

Fit ex Nitr. & Sal. Armoniac. an. ex Retorta vitrea satis ampla in Arena posita, per secundum ignis gradum destillatis s. a. *Solvit aurum.*

Aq. Salivalis.

℞ Mercur. sublim. Theriac. Androm. Zed. Cinnam. an. ʒ ii. Croc. ʒ ß. Aqu. Font. ℔ i ß. Infund. per aliquot dies.

Aq. Sarsæ comp.

℞. Sarsapar. Chinæ nodos. an. ℥ xii. Lign. Guajac. ℔ ii. Cort ejusdem, Sassafr. an. ℥ iv. Santal. alb.

alb. Sem Coriandr. an. ℥ iß. Glyc. ℥ vi. Vini alb. ℔ 24. Aq. Hord. ℔ xvi. destilla post macerat. debit. per vesicam ℔ xxiv. servando Aquam f. colat. quæ exhaletur in Baln. Mariæ ad consist. *Extracti* s. a.

* *Aq. Senelorum comp.*

℞. Senelor. matur. à stipit. liberat. cong. ii. contusis opt. adde Rad. Alth. Glyc. an. ℥ viii. Ononid. ℥ iii. Fol. parietar. Bacc. Halicacab. an. ℥ xii. Menth. M. ii. Sem. Dauci com. ℥ iv. Coriand. ℥ ii. Neogalact. ℔ xii. destilla s. a. *Dos.* ℥ iv, *cum Syr. de Alth.* &c. *In Calculo multis auxilio fuit.*

Aq. Siphylica.

℞. Scob. Guajac. ℔ iß. Cerevis. meracæ rec. ℔ ii. macer. ad Cinerem Dies tres & destilla ad siccitatem. *Dos.* ℥ i. *in liquor. conven. ad Luem Vener.*

Aq. Stimmios Sulphurata.

Fit ex Antimonio, Nitro, Sulphur. an. destillatis in liquorem, filtrandum & rectificandum s. a. *Dos. q. s ut liquor conveniens acidus reddatur. Obstructiones reserat. Diureticum & Diaphoreticum habetur nobile.*

Aq. Styptica.

℞. Colcothar. Alumin. ust. Sacch. Cand. alb. an. ʒ i. Urinæ juvenis, Aqu. Ros. rub. an. ℥ i. Aqu. Plantag. ℥ iv. Digere ac filtra ad usum.

* *Aq. Tussilaginis comp.*

℞. Herb. Gerrard. Hyssop. an. ℥ viii. Fl. Tussilag. ℥ xxiv. Glyc. ℥ iv. Anis. ℥ iii. Uv. Passar. ℔ i. Cerevis. fortis. ℔ xii. destilla s. a. *In Pleuritide*, *Empyemate*, &c. *valet*.

* *Aq. Venustatis.*

℞. Aqu. Menth. ℔ i. Sal. puriss. ℥ i ß. coq. & despuma. *Pro facie abluenda post: Variolas tollit Furfuracea & Pruritum.*

Aq. Vermifuga.

℞. Mercurij crud. rectè purgat. ℥ i. Aqu. Gramin. Portulac. an. ℥ iv. macer. hor. 2. sæpe ac fortiter agitando: postea decanta Aquam & cola; relicto in vase Mercurio. *Dentur coch.* iii. *ter in die.*

Aq. Vulneraria.

℞ Vitrioli opt. ℥ ß. Nitri purifs. ℥ ii. Impone Aqu. font. cong. vi. per se maneant hor. 48. Syphone sine subsidentis materiæ agitatione extrahe. *Dos.* ℔ ß. *vel* ℔ i. *bis vel ter in die. Citissimam efficit curam Vulnerum aut Ulcerum. K. Digby Eq. Aurat.*

Arcanum Aluminis.

Fit ex Alumin. dulc. ℥ ii. Sal. fusi, ℥ vi. mixtis, reverberatis, & Aquâ ablutis, f. a. *Vires easdem habet cum Alumin. Dulc.*

* *Ar-*

* *Arcan. Corallinum.*

F. ex Mercurij crud ℔ i. Spir Nitri ℔ iii. destillatis cum 3. cohobiis, Arcanum in fundo manens edulcando per calcinationem, vel ablutionem, f. a. *Dos. gr. iv. ad vi. vel ultra, purgat præcipuè per Inferiora. Secretum est magnum in Lue Venerea, Hydrope, Podagra, Ulceribus, Scabie, Cancro,* &c.

Arcan. Corallin. Paracelsi.

℞. Mercurij crud. Vitrioli calcin. Nitri, an. ℔ ii. M. & sublima: sublimatum Misc. cum Nitri, & Salis parùm calcin. an. ℔ i. Acet. q. s. ut f. Pasta, quæ rursus sublimetur, separando rubrum à flavo, & abluendo utrumque seorsim, & Spiritu Vini accendendo f. a. *Dos. gr. 4. ad 8. Vires æmulatur Mercurij dul. Secretum est in lue Venerea, Hydrope, Scabie,* &c.

Arcan. Cosmeticum.

℞. Talci Ven. subt. pulv. f. a. p. i. Olei Camph. p. ii. Digere in Baln. Mariæ ad summam albedinem f. a.

Arcan. Duplic.

Elicitur ex Capit. mortuo Aquæ fort. duplicis in Aquâ calidâ soluto, filtr. & exhalato, f. a. *Egregii Usus in Melancholicis Affectibus, Febribus omnibus, Calculo, Scorbuto &c. Dos.* ℈i. *ad* ℈ij.

Arcan. Joviale.

Fit ex amalgamate(ex p. æ. Mercurii mundat. & Jovis Anglic.) pulverisato, in Spiritu Nitri rectif. digesto, & per Retortam ad siccit. destillato, massam in fundo tritam edulcando accensione crebrâ Spiritus Vini s. a. *Dos. an. gr.* iii. *ad* viii. *Sudorificum magnum.*

Arcan. Scriptorium.

Fit ex Sal. Saturni ʒi. in Aquæ ℥i. soluto, pro Liquore Scriptorio, ex pulv. Auripigmenti, Calc. viv. an. ℥ß. in aquæ ℥iv. digest. pro Liquore oblineatorio.

Aurum Fulminans.

F. ex Auro in Aqu. Reg. solut. & cum Ol. Tartari præcipitato, edulcando siccandoque, s. a. *Sunt qui gr.* iii. *vel* iv. *ad Sudores ciendos exhibent.*

Aurum Mosaicum.

F. ex Jove, Mercurio, Sal. Armon. & Sulphur. mixtis ac Sublimatis s. a. *Sudorificum est nobile. Dos. ad gr.* x. *vel* xii.

Aurum Potabile.

Purgetur Aurum bis per Antim. quod calcina, primò cum Mercurio & Sulphure; Secundâ vice cum Sale marino fuso, ac tertiâ cum Sale Tartari, dein extrahe cum Sulphure Saturni s. a. *Reme-*

medium censetur Universale adversus omnes quoscunque Morbos. Sudorificum est & Alexipharmacum Insignissimum. Dos. gt. vii. *vel* viii. *in Vino generoso.*

Aurum Vitæ.

Fit ex Sol. ℨii. Mercurij purific. ℥ii. seorsim propriis menstruis solutis, mixtis, & in Retorta destillatis ad siccitatem, calcem residuam calcinando & edulcando ablutione cum Aquâ, & accensione Spiritus Vini s. a. *Omnibus aliis Catharticorum speciebus antecellere dicitur: Estque domitor Vermium, Luis Venereæ, Petechiarum, Pestis, Quartanæ, &c. Dos. à gr. 3. ad 6. vel 8. cum Sacch Rosato, & in ovo, vel Brodio, vel in Pilulis, imprimis si conjungatur cum Scammonio, & humectetur Aquâ Vitæ, quæ desuper comburatur.*

B.

Balsamum Anodynum.

℞. Sapon. Castil ℥i. Opii ℥ß. Camphor. ℨvi. Croc. ℨi. Pyræni ℥xviii. Digere in Arena Dies Noctesque 10.) & f. colat. *Linteola in isto intincta dolentibus locis adhibeantur, renovando quarta quaque hora, donec cessent omnes cruciatus: Arthriticos enim dolores mirificè sopit. Dentur internè gt.* 30. 40. 50. *in* Vino.

* *Balsam. Apoplecticum.*

℞. Ol. stil. Cinnam. Caryoph. Lavend. Limon. Majoran. Menth. Rutæ, Rorism. Salv. Rhod. Absinth. an. gt. xii. Succin. gt. vi. Bitum. Judaic. pulver. ℨii. Ol. Nuc. M. expres. ℥i Bals. Peruan. q. s.

M. *Confortat caput, frigidosque Humores discutit, adeoque in Apoplexia, Syncope, Paralypsi, convenit, Naribus inditum, vel quoquo modo applicatum. Internè etiam exhiberi potest a gr.* iii. *ad* vi. *&c. cum Electuar. aliquo Cephalico.*

Balsam. Embryonum, v. Spir. Embryonum.

Balsam. Fœminarum.

℞. Flor. minimorum Geranii moschati ℥iv. Ol. Amygd. dulc. recentis. ℔ iss. insolentur Dies 40. f. expres. adde Fl. Nymph. Lilior. alb. rec. an. ℥iv. Insol. Dies 20. & f. expres. cui adde Ol. Jasmin. ℥iv. Zibeth. ʒi. M. s. a. ut f. Bals. *pro Perinæo, Inguinibus, & Lumbis* ἐν τῇ δυστοκίᾳ *inungendis.*

* *Balsam. Lucatelli.*

℞. Ol. Olivar. opt. ℔iii. V. Hispan. ℔i. Tereb. Venet. in Aqu. Ros. lotæ, ℥ viii. Ceræ ℔i. coq s. a. addendo Santal. Rub. pulverisat. ℥ii. Bals. Peruan. ʒi. M. *Extrinsecus valet ad Ambusta, Inflammationes, Ulcera, Vulnera, &c. Intrinsecus, detur ad* ʒi. *vel* ʒii. *in Vino, ad Contusiones internas, Ulcera Renum, Calculos Renum ac Vesicæ cum difficultate Urinæ.*

* *Balsam. Magistrale.*

℞. Tereb. Ven. ℥viii. Styrac. liquid. ℥iv. Ol. Olivar. opt. ℔i. ß Ol. Hyperic. ℥iß. Laurin. Spicæ,

cæ;Petræ, an. ℥ i. Carann. Pulver. Sant. rub. an. ℥ i. Benz. Sang. Dracon. an. ℥ ß. Ceræ ℥ iv ß. Bulliant. per horã, dein addendo Ol. ſtil. Bacc. Junip. ℥ i. Ol. Cinnã. ʒ ß. Caryoph. ʒ i. M. ſ. a. *Ad Vulnera Interna & Externa recentia ſananda efficaciſſimum; nec non ad Omnes Combuſtiones & Contuſiones. Dolores in Oſſibus nerviſque mitigat. Naribus & Temporibus illitum ſuccurrit Cephalalgiæ. Calidis cum pannis lateri adhibitum confert ad flatus ejuſdem & dolores. Colicis, & Calculo laborantibus auxiliatur in vino tepido ſumptum ad* ʒ iii. *Tubercula tollit pedum calloſa, reſecata priùs ad vivum ferè, calidè inunctum. Narium ſiſtit Hæmorrhagiam, & aliarum partium. Coctionem juvat Ventriculo inunctum horâ decubitûs. Vermes necat internè aut externè adhibitum.*

Balſam. Martiale.

℞. Chalyb. Limat. Mundat. ℥ iv. affund. Ol. Terebinth. ℥ v. poſt guttatim immitte Sp. Nitri ℥ iii. Digere leni calore Dies aliquot, deinde decanta puſ. a. *Summum eſt Vulnerarium.*

Balſam. Momordicæ.

F. ex fructu ejus Oleo inſolato per longum tempus. *Valet optimè in Vulneribus, Ulceribus, maximè Hæmorrhoïdibus, Matricis Ulceribus, Rupturis,* &c.

Balſam. Nuciſtæ.

℞. Nuc. Moſch. contuſ. ℔ i. Vini Hiſpan. ℔ ß. Butyr. opt. inſulſ. ℔ ii. Inſolentur (Vaſe opt. clauſo) ad Dies 5. Tum coq. leniter ad Vini conſumpt.

& f.

& f. colat. *Usus est tam internè quàm extervè. Expellit Fœtum Mortuum, Secundinas, &c. Exhibitum in vino ad ℥ ß. confert etiam ad dolorem Splenis, Capitis, &c. Inunctum valet ad omnes Dolores Frigidos.*

Balsam. Paralyticum.

℞. Tereb. Ven. ℔ iv. Olib. Aloës, Castor. Myrrh. Xyloal. Fl. Hyperic. an. ℥ i. Gum. Elem. Ladan. an. ℥ iii. Styrac. liq. ℥ ii. Balsam. Peruvian. ℥ iv. Calam. Arom. Caryoph. Galang. an. ʒ vi. Cinam. ℥ iß. Fl. Rorism. Salv. an. ʒ x. omnia ritè præp. misc. cum Terebinthina, addendo Sp. Vini ℔ iv. Digere tepidè per Dies vi. dein destilla per Retortam capacem: primò lentis. igne Cinerum per hor. 48. ut saltem tepescat Retorta: deinde fortiori aliquantum, tandem fortissimo, excipiatur prima Aqua per se quamdiu effluit instar Aquæ: secunda per se instar olei flaviusculi tenuis substantiæ: tertia est crassa. Vocetur 1. *Mater Balsami*, 2. *Balsam. Paralyticum*: 3. *Oleum Balsami. Confortat mirabiliter Nervos: Paralysin & Contracturam sanat, extrinsecus illitum, & intrinsecus exhibitum.*

Balsam. Podagricum, v. Balsam. Anodynum.

Balsam. Saturninum.

F. ex Salis Saturni ℥ iv. Sp. Tereb. ℥ xii. digestis s. a. *Egregii usus in Chirurgia: Convenit Ulceribus inveteratis, nec non Tumoribus. Curat Vulnera, eademque ab Accidenti præservat, præcipuè si addatur Camphora: Succurrit etiam Fistulis, Cancro, Morphæis, &c.*

Bal-

Balsam. Sclopetarium.

℞. Ol. Lini, Terebinth. an. ℔ i. Virid. Æris ℥ ß. coq. parùm s. a. *Pro Ulceribus veteribus & Vulneribus sclopetariis nulli secundum.*

Balsam. Spinale.

℞. Axung. Human. ℥ iv. Ax. Anser. Taxi, an. ℥ iii. Ol. Laurin. ℥ ii. Fol. Salv. Majoran. Ebul. Sambuc. Calaminth. Origan. Lavend. an. M i. coq. ad Succor. consumpt. f. expres. Adde Balsam. Succini ℥ i. Butyr. Macis ℥ ß. Petrol. Ol. Spicæ, an. ʒ ii. M. f. a. *pro Spina dorsi inungenda, in Rachitide. Utatur manè, & paulò ante ingressum lecti, supposita lana succida linteo duplici assuta.*

* *Balsam. Succini.*

℞. Succin. alb. subt. pulverisat. ℥ ii. Ol. Tereb. ℥ vi. Tamdiu insolentur, donec perfectè solvatur Succinum. *Cerebrum & sensus roborat. Omnibus nervorum affectibus, Convulsionibus, Epilepsiæ, Passioni Hystericæ,* &c. *auxiliatur. Diureticum est insigne.*

Balsam. Spleneticum.

℞. Fol. Rutæ, Hederæ, Chamæmel. Thymi, an. M i. contus. adde Fel. Bovini, & Ol. ex pedibus bovinis ℔ i. Aquæ Vitæ ℥ j. coq. per horam, f. colat. *Mira præstat in Splenis doloribus, omnibusque frigidis doloribus.*

Bal-

Balſam. Sulph. Antimonij.

X

℞. Sulphuris Antimonij combuſtibilis, Salis Tartari an. ℥i. Spir. Tereb. ℥iv. Digere ſimul ſ.a. *Ad Vlcera ſordida, Fiſtulas*, &c. *Doſ. ad gut.*

* *Balſam. Sulph. Aniſatum.*

℞. Fl. Sulphur. p. 1. Ol. Aniſi p. 4. Digere donec ſolvatur Sulphur, ut f. Balſam. rubicundum. *In Catarrhis Pectoralibus, Tuſſi, Aſthmate, Phthiſi, Pleuritide, Colica, Peſte, Epilepſia, Apoſtematibus omnibus, Putrefactionibus Corporis;* &c. *valde proficuum Doſ. ad* ℈i.

* *Balſam. Sulph. Bateanum.*

℞. Fl. Sulphur. ℥i. Ol. olivar. opt. ℥v. coq. l. igne (continuò agitando) ad conſiſt. Balſami. *Ad Vlcera omnia tum interna, tum externa, efficaciſſimum. Doſ. ad gut.* 20. *& ultra.*

Balſam. Sulph. Benzoinatum.

F. ex Fl. Sulphur. & Ol. Benz. ut *Aniſatum. Pulmonicum, ac Aſthmaticum inſigne eſt: & ad Catarrhos exiccandos maximè valet.*

Balſam. Sulph. Knœphelii.

F. ex Hepat. Sulphur. pulveriſat. p. 4. Ol. Lini rec. 3. ad craſſitiem coctis, & cantè ex Retorta deſtillatis; miſcendo oleum (ab Aqua prius ſeparatum) cum dimid. quantit. colcothar. Vitrioli ſupra

ignem,

ignem, & poſt refrigerationem deſtillando ex Retorta vitrea. Oleum quod extillat miſc. cum quant. dimid. Ol. Aniſi, & Digere ſ. a. ut f. Balſam. *Balſamum eſt Pulmonum præſtantiſſimum conſumens & exiccans. Catarrhis, Aſthmati, Tuſſi, Phthiſi, Colicæ,* &c. *ſubvenit. Promovet Expectorationem, intercipit Defluxiones ad Articulos. Ventoſitates præcavet ac diſcutit. Doſ. à gr. 4. ad 12.*

** Balſam. Sulph. Minerale.*

℞. Ol. Lini ℥x. Sulphur. pulveriſat. ℥ii. coq. leniter, continuò agitando, donec in mellis conſiſt. devenerint. *Applicetur locis dolentibus & debilibus Podagræ ſuper alutam vel linteum, renovando tertio vel quarto quoque die.*

Balſam. Sulph. Rulandi.

℞. Fl. Sulphur. ℥i. Ol. Nucum vel Rapar. ℥vi. V. generoſ. ℥ii. macer. dies 8. aliquoties agitando, & coq. leniter ad Vini conſumpt. *Anodynum eſt inſigne, maturativum ac digeſtivum in vulneribus partium nervoſarum. Auribus inditum dolores earundem tollit.*

** Balſ. Sulph. Succinatum.*

F. ex Fl. Sulphur. cum Ol. Succini, ut *Aniſatum. Valet in Colica, &c.*

** Balſ. Sulph. Terebinthinatum.*

F. ut ſuprà, cum Ol. Tereb. v. *Vires Balſ. Sulphur. Aniſati.*

Balſ.

Balſ. Tartari.

℞. Ol. Tartari p. d. ℥ ix. Crem. Tartari pulveriſat. ℥ viii. Digere ac evapora ad ſiccit. affunde Spir. Vini vel Acet. deſtill. extrahe inde Tincturam, filtra, & ad mellis conſiſt. abſtrahe ſ. a. *Præſtantiſſimum eſt adverſus Arthritidem & Calculum, laxatque Alvum. Doſ. ad ʒß. externè inungantur partes dolentes. Confert præterea in omnibus Morbis Chronicis ac obſtinatis.*

Balſ. Veneris.

F. ex Lamin. Veneris cum Spir. Tereb. digeſtis ſ. a. ut f. Balſam. Viride. *Ad Ulcera, Vulnera, Fiſtulas &c. mundificanda apprimè conducit; mixtum cum convenientibus.*

Balſ. Verum.

F. ex Limacibus cum teſtis diu multumque contuſis cum an. Sacchari cand.; ut f. Balſam. *Ad foveas Variolarum.*

Balſ. Virilitatis. v. *Ung. Virilitatis.*

Bezoar Animale.

℞. C. C. ad ſummam albed. calcinat. & pulveriſat. ℥ iv. læviga in pollinem ſupra marmor; affundendo guttatim Sp. Vitrioli q. ſ. uſque Paſta fiat, exinde fiant Globuli, qui ſtatim exiccentur: *Alexipharmacum, Sudorificum, & Vermifugum eſt. Fluxus alvi ſedat, Sitim extinguit,* &c. *Medicina eſt pro* Infan*tulis nulli ſecunda.*

* *Be-*

** Bezoarticum Joviale.*

℞. Reguli Antimoni in Crucibulo fusi ℥ iii. quibus adde Jovis Anglican. similiter fusi ℥ ii. ut f. de novo Regulus: postea læviga & admisce Mercurii sublimati ℥ vi. destilla ex Retorta: Butyrumque inde destillatum, cum Spir. Nitri ternis destillationibus fige: postea calcina, & ignitum in Sp. Vini extingue, & exicca: fit Pulvis griseus. *Diaphoreticum est stupendum. Valet in omnibus Matricis Ægritudinibus, aliisque Mulierum morbis quàm plurimis. In Febribus, Peste, Scorbuto,* &c. *Dos. à gr.* iii. *ad* vi. &c.

Bezoart. Lunare.

F. ex Luna in Sp. Nitri solut. & Butyr. Antimonii, procedendo ut suprà cum Bez. Jovial. *Specificum est in Epilepsia, Convulsionibus, Hemicrania, Apoplexia,* &c. *Anodynum est & Sudorificum, optimè valet in curando Erysipelate. Dos. à gr.* vi. *ad* xii.

Bezoart. Martiale.

F. ex Croco Martis cum Butyro Antimonii soluto: deinde figendo ut suprà; vel fit, solvendo Chalib. Limat. ℥ i. in Aqu. Reg. q. s. affundendo paulatim Butyr. Antimon. ℥ viii. & procedendo cum Sp. Nitri. *Fluxus Hepaticos, & alios potenter sistit, Viscera roborat,* &c. *Dos. ad* ℈ ß.

** Bezoart. Minerale.*

F. ex Butyr. Antimon. ℔ i. & Sp. Nitri ℔ iii. vel q. s. mixtis & ternis cohobiis destillatis, ut in Bez. Jovial.

Jovial. vel fieri poteſt ex Capit. mort. Spirtus Nitri Bezoartici. *Magnum eſt Alexiterium ſaluberrimumque Remedium, quod Sudores promovendo magnos effectus monſtrat in omnibus Peſtilentialibus & Venenatis Affectionibus. Doſ. à gr.* vi. *ad* xii. *& ultra.*

Bezoart. Mercuriale.

F. eliciendo Tincturam ex Vitro Mercurii vitæ cum Butyro Antimonij, & figendo cum Spir. Nitri ſ. a. *Inſignis uſus in Lue Venerea.*

Bezoart. Saturni.

F. Tincturam extrahendo ex vitro Saturni (quod fieri poteſt ex Minio & Silicibus) cum Butyro Antimonii non rectific. & cum Spir. Nitri figendo ſ. a. *Hyſtericum eſt. Conducit Lienis Affectibus. Doſ. ad gr.* vi.

* *Bezoart. Solare.*

F. ex Laminis Sol. in Spir. Nitri Bezoartico ſolutis, paulatim affundendo hanc ſolutionem Butyro Antimonii, & procedendo ut ſupra. *Sudorificum eſt egregium. Uſus eſt in Lue Venerea, Peſte, Podagra, Hydrope, Febribus, Obſtructionibus Lienis,* &c. *Doſ. à gr.* iii. *ad* viii.

Bezoar. Veneris.

F. Tincturam eliciendo ex ſquamis Veneris cum Butyro Antimonii rectificato, & figendo per Spirit. Nitri ſ. a. *Exhibetur ab aliquibus in Lepra, Morbiſque Capitis & Cerebri. Doſ. ad gr.* vi. *Externè valet ad Ul-*

Vlcera antiqua, Fistulas, Impetigines, &c. mixtu cum Vnguento appropriato.

* *Bolus Alexiteria*, seu *Cardiaca.*

℞. Fol. Angelic. Melis. Scord. Pimpinell. Scabios. an. M. ii. Dracont. M. i. Fl. Calend. Caryoph. hort. an. M. iii. Xyloal. ℥ ß. Bacc. Kerm. ℥ i ß. Coccinel. ʒ ii. Vini alb ℔ ii. vel q. s. macer. tepidè hor. 24. f. expreff. M. cum Bol. Armen. opt. pulverisat. ℥ viii. ut fiat instar pulmenti, Sole exiccand. Repet. opus 5. vicibus cum infus. dicta: ultimò f. Troch. s. a. *Dos.* *à* ℈ i. *ad* ʒ i. *in Morbis Malignis.*

Butyrum Amygdalinum.

℞. Amygd. dulc. largiss. in Aq. frig. macerat. & decorticat. ℔ i. contund. opt. in mortar. marmor. irrigando inter contundendum cum Aquæ font. pauxillo. Tum adde Aquæ Font. q. s. ut crassescat instar cremoris, coletur strenuè, & l. igni imponatur sæpe agitando, donec bullire incipiat. Tum adde (coagulandi gratiâ) Succ. Limon. ℥ i. & suspende in panno satis spisso, ut separetur Butyrum in panno relictum ab omni parte serosâ; quod condiatur cum Saccharo & Aquâ Ros. ad gratum gustum. *Anodynum est Elegans, lenit & maturat. ad Tormina Ventris Infantulorum valde commendatur.*

Butyrum Ceræ.

Fit ex Cerâ citr. in Spir. Vini solutâ, & filtratâ, ut remaneat in charta instar Butyri. *Edulcatum atque ad* ʒ i. *propinatum eximiè valet in Dysenteria curanda.*

Butyrum Succini. v. Balſ. Succini.

C.

Calx Auri (i.e.) Aurum Fulminans.

Calx Jovis.

F. ex Jove liquefacto, & rudiculâ ferreâ agitato, donec planè in Calcem abjerit. Vel fieri poteſt ex Jove in Aqua Forti ſoluto, præcipitato, & edulcato ſ. a. *In Utero ſtrangulato ſpecifica- Doſ. ad* ℈ß.

Calx Lunæ.

F. ſolvendo Lunam in Aqua Fort. & præcipitando per Aquam ſalſam Vel ſ. amalgamando cum an. Mercurij, adjectâ Sal. Communis quartâ parte. Vel cementando per Tartarũ Vitriolatum per Sal. Gem., per Sulphur., *&c.* Vel reverberando per Dies 8. cum Nitro Sulphure, Sale Armon. *&c.* ſ.a. *Hyſterica, Epileptica, Apoplectica, &c. habetur. Doſ. ad* ℈ß.

Calx Saturni. (i.e.) Plumbum uſtum.

* *Cardiacum Cœleſte.*

℞. Sacch. albiſ. ℥xvi. Aquæ Borrag. ℥iv. coq. penè ad conſiſt. dein bullientibus injice Fl. Borrag. recentiſ. à nigris puncturis liberat. ℥vi. coquendo perge uſque Flores torreſcant. ab igne remotis admiſc. Fol. Auri Num. xvi. Amb. griſ. gr. 24. *Cardiacum eſt Elegantiſſimum, Spiritus Vitales ac Animales recreans, omnibus Affectibus ex atra bile ortis eximiè conducit. In Melancholia Hypochondriaca nulli ſecundum.*

Car-

Cardiacum Magnum. v. Flos Cordialium.

* *Caryophylli Odorati.*

℞. Styrac. Calam. Ladan. an ℥ii. Benz. ℥i. Caryophyl. aromat. ℥ß. ἀνθρακίων, ℥iii. f. Pulvis subt. adde Aquæ gummosæ q. s. ut f. Massa, ex qua fiant Caryophylli s. a. *Ad cubiculum Ægrotorum fumigandum.*

* *Cashevv, seu Catechu.*

℞. Terræ Japponic. pulverisat. ℥iv. Sacch. cand. alb. ℥ß. Alum. glacialis, gr. i. Ambræ gris. gr. iv. Mucilag. Gum. Tragac. in Aqua Ros. extract. q. s. ut f. Pasta: ex qua formentur Pilulæ oblongæ minutæ instar Muscerdæ. *Ad exiccandos Catarrhos, & Caput roborandum insigniter conducit, in ore sæpe retentum.*

* *Cataplasma Apoplecticum.*

℞. Rad. Bryon. rec. ℥iii. Sem. Sinap. Sapon. nigr. an. ℥i. Cantharid. ʒvi. contus. opt. adde Acet. opt. q. s. f. Catapl. pro Capite raso.

Catapl. Cephalicum.

℞. Pulveris Caryoph. Nuc. M. an. ʒii. Piper. Indic. ℥ß. Diasinap. ʒvi. Ferment. acris ℥iii. Spir. Lavend. comp. ℥iß. vel q. s. ut f. Catapl. pro Capite raso.

** Catapl. Cynanchicum.*

℞. Pulver. albi Canis ℥i. Pulp. Conſ. Roſ. r. ℥ii. Syr. de Mecon. q. ſ. m. f. Catapl. *Sub mento adhibendum ab aure ad aurem, poſt Phlebot.*

Catapl. ad Paronychiam.

℞. Vitell. ovi unius rec. adde Reſin. com. tenuiſſimè pulveriſat. q. ſ. Balſ. Peruv. gt. vi. vel viii. optimè miſc. donec reducantur ad formam Cataplaſmatis, *Applica loco affecto. Egregium eſt Medicamentum.*

** Catapl. Peſtilentiale.*

℞. Stercor. Columb. pulveriſat. ℥iv. Croc. ℥ß. Mithridat. Theriac. Lond. Sem. Sinap. an. ℥i. Tereb. q. ſ. ut f. Catapl. *Pro Bubonibus rumpendis. Poſt ruptos Bubones Empl. adhibe* ex Empl. de Mucilag. Diach. cum Gum. & Stictic. an. ℥iß. Galb. ℥ß.

** Catapl. Podagricum.*

℞. Sapon. Nigr. ℥iv. Vitell. Ovor. Num. 2. Croc. ℥i. Ol. Spicæ ℥i. m. f. Catapl. ſ. a.

** Catapl. Soleare.*

℞. Fol. Rutæ rec. ℥ii. Rad. Bryon. rec. ℥iv. Ferment. acerr. Salis nigr. Sapon. an. ℥iß. Muſtardæ ℥iii. contuſ. adde Acet. q. ſ. *Pro plantis pedum, in Febribus.*

Ca-

Catharticum Cæsareum.

℞. Pulp. ZZ. condit. ℥ii. Resin Scammon. ℥i. Confect. AlKerm. ℥ß. Rof. r. pulverisat. Cremor. Tartari, an. an. ʒii. Ol. Cinnam. gt. xx. Spir. Vitrioli gt. xvi. Syr de ZZ. condit. q. s. f. Electuar. *In omnibus Affectibus Frigidis utile est & jucundum Catharticum. Corpus sine molestia purgat, Animum recreat, Appetitum excitat, Fœtorem Oris & Nasi emendat. Sanguinem rectificat, Flatus dissipat, & Cruciatibus Colicis mirè confert. Dos. à* ʒ i. *ad* ʒ ii.

Caudela Amygdalina.

℞. Cerevis. opt. illupulat. ℔ ii. Aquæ Font. ℔ i. Cinnam. acut. ℥i. coq. ad consumpt. tertiæ partis, f. colat. cui adde Amygd. d. largis. mun dat. sed non decort. contus. Num. *60.* coq. parùm, & cola per cribrum exprimendo, adde Sacch. albis. duri ℥ii. f. Caudela. *Pro Puerperis Diarrhœâ laborantibus.*

* *Caudela Nenufarina.*

℞. Rad. Nymph. ℥i. Ichthyocol, C. C. ras. Ebor. Sant. alb. an ʒii. Rad. Bistort. ʒß. Dactyl. Num. 4. Orizæ coch. 2. coq. in Cerevis. illupul. ℔ ß. Aq. font. ℔ i. ad consumpt. tertiæ part. f. colat. adde Vitellum cum Album. ovi unius & Sacch. q. s. *Pro duabus dosibus. In Abortu præcavendo, dorsi infirmitatibus, Gonorrhœa, Profluvio albo,* &c. *Eximii est usus. Detur bis in die.*

Cauterium Lunare.

Solve Lunæ p.i.in Aquæ Fort.p. iii. & evapora ad ſiccitatem auge poſtea ignem ad calorem fuſorium, donec ceſsant fumi, & ſtatim materiam funde in vaſcula ænea aut ferrea magnitud.convenientis. *Cauſticum eſt perpetuum, ſi ab aëre ſervetur. Tollit verrucas tangendo eas.*

** Ceratum Album.*

℞. Ceræ albiſ. ℥ iv. Ol. Amygd. amar. ℥ v. Sperm.ceti puriſ. ℥ i. Ceruſſ. in Aquâ Roſ. lot. ℥ iß. Camph. ℥ ß. M. ſ. a. *Lenit, roſolvit, Anodynum eſt. Cicatricibus Exanthematum illitum, eas replet. Coſmeticum etiam eſt Elegans.*

Cereviſia Butleri.

℞. Beton. Salv. Agrimon. Cochl. hort. Abſinth. Rom. an. M iii. Rad. Enul. Raphan. Ruſtic. an. ℥ iv. M. f. Sacculus in Cereviſ. non lupulat. cong. iv. ſuſpendendus, cum lapide in fundo ſacculi. *Cephalica, Stomachica, Hepatica, Splenetica, Pulmonica, Diuretica,* &c. *Sanguinem rectificat, fixos ac crudos Humores reddit volatiles. Tartarum Pulmonum Renumque attenuat ac educit, Cachexiæ, Hydropi, Scorbuto, Melanch. Hypochondriacæ, Scabiei,* &c. *ſubvenit. Sit pro potu communi, aut ſaltem ter in die bibatur.*

** Ce-*

* *Cerevisia Catapsoras.*

℞. Fol. Sennæ, ℥vi. Mechoac. ℥iii. Glyc. ℥iß. Sem. Carui ℥ß. Rad. Oxylapath. ℔iß. Polypod. Rubiæ tinctor. an. ℔ß. Fol. Scabios. Agrimon. an. M iii. Antimon. crud. crass. pul. ℔i. M. f. Sacculus pro cong. 5. vel 6. Cerevis. *Sanguinem purgat. Optimè valet in Pruritu, Scabie, aliisque cutis fœditatibus curandis. Detur* ℔i. *(plùs minùs) bis in die per dies aliquot.*

* *Cerevisia Embryonum.*

℞. Ras. ligni Cotonei ℔i. Sant. alb. Ebor. an. ℥iv. Musci Arbor. ℥ii. Rad. Tormentil. ℥iß. Bistort. ℥i. Nuc. M. Sem. Coriand. an. ʒvi. Uvar. passar. ℔iß. M. & suspende in Sacculo in Cerevis. rec. cong. vi. *pro potu ordinario. Abortum præcavet, infirmum Fœtum roborat, Uteri ligamenta firmat.*

* *Cerevisia Hydropica.*

℞. Fol. Prassii. Ling. Cervin. Hepatic. Absinth. vulg. Acetos. an. M. i. plenum. Incide, & pòstea in farina hordeacea obvolvantur: dein coq. in clibano. Tum pastæ cum herbis in frusta fractæ adde Salis absinthii abs. ʒii. suspend. in Sacculo in Cerevis. rec. cong. iv. *pro potu communi. Multos curavit Hydropicos.*

* *Cerevisia Jovialis.*

℞. Limat. Jovis ℔i. Sant. alb. ras. Ebor. an. ℥iii. Uv. pass. ℔i. Fol. Abs. Rom. Ling. Cervin. Ve-

ron. Agrim. an. M. ii. Cort. Aurant. ℥ii. M. f. Sacculus, pro cong iv. Cerevis. rec. *pro potu ordinar. Uteri morbis peculiariter curandis inservit. Hepatica etiam est, & splenetica.*

Cerevisia Oxydorcica.

℞. Fol. Rutæ, Salv. Verben. Euphrag. an. M i. Millepedes vivas Num. 400. Sem. Fœnic. d. ℥i. Uv. pass. exacinat. ℔ ß. Indantur Sacculo pro cong. iv. Cerevis. rec. *pro potu ordinario, ad Visus hebetudinem. Tern.*

* *Cerevisia Scorbutica.*

℞. Fol. Cochl. Marin. parùm siccat. ℔ i. Salsapar. ℥iv. Sassafr. ℥i. Nasturt-Aquat. Beccabung. an. M iii. Salv. rubr. M ii. Caryoph. ʒiii. Nuc. M. ʒ vi. contund. & impone cong. v. Cerevis. rec. cum frustulis Martis ℥ vi. in fundo Sacculi. *Pro potu communi.*

* *Cerevisia Scrophularia.*

℞. Sarsapar. ℥ vi. Lign. Sanct. ℥ viii. Cort. Arbor. Jugland. Rad. Scrophul. Sassafr. an. ℥ ii. Herb. Roberti M iii. Uv. pass. exacin. Milleped. vivent. an. ℔ i. M. f. Sacculus pro cong. iv. Cerevis. rec. *Usus præcipuus in Strumis Scruphulosis, Ficis & Mariscis Ani, Cancrosis ac similibus serpentibus Ulceribus, Maligna Scabie, &c. bibendo hanc cerevisiam pro potu communi, & purgando semel in septimana cum appropriatis.*

* *Ce-*

** Cerevisia Vernalis.*

℞. Fol. Senæ ℥v. Rad. Polypod. qu. ℥vi. Rhab. Monach. Oxylapath. an. ℥x. Uv. Corinth. ℔i. Glyc. Sem. Fœnic. d. an. ℥iß. Raſ. Saſſafr. ℥ ii. Fol. Salv. Rub. Agrimon. Naſturt. aquat. Cochl. marin. an. M ii. M. f. Sacculus pro Cereviſ. cong. v. *Eaſdem vires obtinet, quas Cereviſia Catapſoras.*

** Ceruſſa Antimonii.*

Fit ex Regulo vice Antimonii crud. comburendo, *&c.* ſ. a. v. *Vires Antimon. Diaphoret.*

Ceruſſa Martis.

F. ex Regulo Martis, omninò ut Ceruſſa Antitimonii. Paratur etiam cum nonuplo Nitro. *Diaphoreticum eſt inſtar Ceruſſ. Antim.*

Chalcanthum Rubefactum.

F. calcinando Vitriolum ad rubed. *Maximè adſtringit, & deſiccat. Valet in dyſenteriis, Hæmorrhagiis*, &c. *In evulſione dentis (ſi fluxus ſanguinis accidit) utiliter applicari poteſt cum aceto & linteo.*

** Chalybs ſine Acido.*

Paratur humectando Martem decies Sale abſinthii in Aquâ cichor. ſoluto, & ſiccando in aëre ſicco ac tepido. Poſtea f. pulvis ſubt. *Potenter aperit Obſtructiones. Doſ.* ℈ i. *ad* ʒ ß.

Cha-

** Ghalybs Tartarisatus.*

℞. Chalyb. Limat. mund. Tartari alb. pulverisat. an. ℥vi. Aquæ fumar. q. s. f. Massa instar Electuar. coq. in vase fictili in clibano (calore lento) ad siccit. pulvis subt. cui adde Aquæ fumar. q. s. & coq. iterum ad siccit. Repet. opus ter dein f. pulvis subt. f. a. *Ex hoc fit Mars Potabilis.*

** Cicera Tartari.*

℞ Tereb. Chiens. opt. ℥ii. Acidi Tartari ℥i. Spec. Diaireos simp. Nitri præp. an. ʒii. M. f. Massa Pilularis. *Ad Podagræ præcautionem detur* ʒß. *bis in die per menses aliquot. v. Mynsicht.*

Cinnabaris Antimonii.

Fit sublimando Caput mortuum post destillationem Butyri Antimonii relictum, & rectificando s. a. *Sudores movet copiosos. Valet in Codagra, Lue Venerea, Epilepsia, Paralysi,* &c. *Dos.* ℈ß. *ad* ℈i.

** Clyssus Portulacæ.*

℞. Succ. Portulac. depurat. ℔viii. Sacch. alb. ℔i. clarifica, & coq. ad mellis consistentiam. Eodem modo fieri potest *Clyssus Argentinæ, Beton. Farfaræ, Heder. ter. Prunell. Agrimoniæ, &c.*

Clyssus Vitrioli.

℞. Vitrioli Martialis viridis ternâ solutione & crystallisatione purificati, & ad flaved. calcinati q. v.

Solve

Solve in Acet. destill., filtra & crystallisa, repetendo opus ad tertiam vicem. Calcina iterum ad flaved. & destilla ex Retorta cum cohobatione ad siccit. Tum destilla igne aperto donec Spiritus omnes extillantur, ex Capite Mortuo in aëre exposito eliciatur Sal, quod crebrò solvendo, filtrando & crystallisando depuretur.

℞. Salis hujus p. i. Sp. prædict. part. 4. extrahe Tincturam digerendo per mensem. Deinde filtra ad usum. *Noxios Humores expellit per Insensibilem Transpirationem, Venerem stimulat, Uterum roborat, ejus motus inordinatos sistit, & in utroque sexu vim seminis ad generationem operatur. Dos. gt. 2. ad 4.*

Colcothar Vitrioli.

Nihil aliud est quàm Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Vel, Caput mortuum post destillationem Ol. Vitrioli relictum. v. *Chalcanth. rubefactum.*

* *Conf. Aurantiorum.*

℞. Flaved. cortic. Aurant. recentiss. minutiss. incis. ℔ ß. contund. opt. cum Sacch. alb. ℔ i. in mortar. marmor. ut f. Conf. s. a. *Usus in Colica, Torminibus Ventris*, &c.

* *Conf. Hepatica Corallitana.*

℞. Fruct. Cynosbati matur. à sem. & capillamentis exactè liberat. q. v. custodiantur simul in loco clauso per dies vi: deinde adjectâ V. Rubel-

li q. s.

li q. f. coq. ad mollitiem, & per setac. trajic. Pulpæ adde Sacch. opt. an. & ad unamquamque libram Aquæ Rof. rub. ℥ iß coq. in Baln. Mariæ ad Mivæ consist. *Confert ad Urinam cruentam, Calculum, &c. Diuretica habetur: Potenter Hepar refrigerat, & Scorbutica est.*

Conf. Nicotianæ.

℞. Fol. Nicot. rec. ℔ ii. Styrac. cal. ℥ ii. Cinam. ℥ i. Sacch. ℥ vi. Mann. opt. ℔ i ß. contund. & insolentur Dies 48. *Mira præstat in Asthmate & Catarrho Suffocativo. Dos.* ℥ ß. *quarta quaque hora.*

Corpus sine anima.

℞. Rad. Irid. Florent. ʒ i ß. Mosch. gr. iii. Sacch. ℥ vi. M. f. pulvis. *Usus in Tartaro Pulmonum, Tussi, Asthmate, &c. Oris Fœtorem tollit.*

Corvus Epilepticus.

℞. Corvum majorem deplumatum & evisceratum, abjectis pedibus & rostro, immitte in Ventrem Cor, Jecur, Pulmones, Vesicam fellis, cum Galang. & Sem. Anis. an. ℥ iv. coq. in vase terreo novo benè occluso & lutato cum pane domestico in clibano. Post frigefactionem à lateribus separetur, & secundâ vel tertiâ vice fiat, cavendo tamen nè aduratur: dein f. pulver. s. a. *Dos.* ʒ i. *quotidie in Morbo Comitiali. Insigne Remedium.*

* Cremor Hordei.

℞. Hord. perlat. mundat. ℥iv. coq. (primâ Aquâ abjectâ) in Aquæ Font. q. s. ad mollitiem. Contunde opt. Hord. cum Amygd. d. decort. N. 20. addendo Aquæ Hord. ℔iiß. f. express. fort. s. a. adde Sacch. opt. ℥ii. Aquæ Ros. Dam. ℥iß. ut f. cremor. *Diureticum est, & Nutritivum, Sitim in Febribus extinguit.*

Crocus Jovis.

F. amalgama ex Jovis ℥ß. & Mercurij ℥iß. à quo (evaporato Mercurjo) relinquitur crocus Jovis. *Sudorificum est magnum. Dos. à gr.* iv. *ad* x. *In Lue Venerea, Podagra, Peste, Utero strangulato.* &c. *mirè valet. Usus externus ad Ulcera inveterata, Cancros, fistulas, &c.*

Crocus Veneris.

Fit reverberando Vitriolum Veneris s. a. *Diureticus est, Colicus, Uterinus, Febrifugus. Dos.* ℈ß.

Crystallum, Lunæ. V. Vitriol. Lunæ.

* Crystallum Minerale.

Solve Sal Prunellæ in Aquâ, filtra & crystallisa s. a. Si addas Sacchari an. ante crystallisandum, vocatur *Saccharatum* - *Putredini resistit, sitim ac æstum in Febribus compescit, Tartaream saburram incidit, Coagulatum Sanguinem resolvit, Dolores mitigat*, &c.

D.

D.

* *Decoctum Album.*

℞. C. C. calcinat. pulverisat. ℥ii. Aquæ Font. ℔ 4. coq. ad dimid. f. colat. citò, per linteum rarum cum levi expressione. Liquori lactescenti adde Syr. de Succo Aurant. ℥iii. vel q. s. m. *Ad sitim extinguendam in Febribus*, &c. *Usus est egregii.*

* *Decoct. Amarum.*

℞. Summit. Centaur. min. Fl. Chamæm. ol. Agrimon. an. M ß. Sem. Cardui ben. Citri, an. ʒiß. Fl. Calend. P. ii. Rad. Gentian. ʒii. Sennæ, ʒvi. Rhab. ʒi. V. alb. Aquæ Font. an. ℔ i. coq. ad dimid. f. colat. *pro* 3. *vel* 4. *dosibus*.

* *Decoct. Amarum alterans.*

Fit omittendo purgantia.

* *Decoct. Ambrosianum.*

℞. Sem. Milii panici contus. ℥viii. Aquæ Font. ℔ vi. coq. ad tertiæ Part. consumpt. addendo sub finem Vini alb. ℥xii. post refrigerationem, f. colat. traijciendo sæpe per Manic. Hipp. ad limpitudinem. Dicitur & *Syr. Ambrosianus. Detur inter sudandum sæpe* ℔ ß. *pro vice tepidè. Diaphoreticum est nobile utatur in Hydrope, Arthritide vaga, Podagra, Febre maligna, &c.*

De-

Decoct. Analepticum.

℞. Cancros fluviat. contuſ. N. vii. coq. in Vin. alb. & Aq. f. an. ℥xii. ad med. colat. adde Sacch. cand. q. ſ. *Dentur Coch.* ʒ *ſæpius in die, in Febribus Hecticis.*

Decoct. Antimoniale.

℞. Lign. Lentiſcin. Viſc. quercin. an. ʒvi. Fol. Beton. M i. Raſ. Saſſafr. ℥i. Antimon. crud. craſſ. pulveriſat. in Petia Ligat. ℥ii. coq. in Aquæ Font. q. ſ. ad ℔ ii. f. colat. *Doſ.* ℥vi. *manè calidè ad Sanguinem mundificandum,* &c. *Ad Catarrhos, Scabiem, omneſque Impuritates confert. Liberat Corpus ab omnibus Humoribus noxiis.*

Decoct. Antiphthiſicum.

℞. Cancros fluviat. Num. xii. Rad. Enul. ℥ii. Ireos Florent. Conſolid. major. an. ℥i. Glyc. ℥ß. Fol. Alchimil. Heder. ter. Millefol. Plantag. min. Veronic. Polmonar. macul. Semperviv. maj. an. M. ii. Conſ. Roſ. r. ℥vi. coq. in Aq. Font. q. ſ. ad ℔ vi. colat. clarif. cum Album. Ovor. adde Spir. Sulphuris q ſ.

* *Decoct. Aſtacorum.*

℞. Aſtac. fluv. Num. 20. Rad. Ariſtoloch. rot. ℥ß. Symphyt. mai. ℥i. Fol. Sanicul. Alchimil. Bugul. Agrim. Heder. ter. Beton. an. M i. coq. in Aquæ Font. ℔ vi. V. alb. ℔ ii. ad conſumpt. tertiæ part. adde Syr. Limon. & Spir. Sulphuris q. ſ.

m. *Pro*

m. *Pro Vulneribus Pectoris* &c. *Dos.* ℥ vi. *bis in die 4. horis ante pastum: & plagulis isto intinctis tege bis in die. Mirum in deploratis.*

** Decoctum Digitalis.*

℞. Fol. rec. Digitalis ℥ iv. vel M ii. Uv. Corinth. mundat. ℥ ii. contus. adde Cerevis. non lupulat. ℔ ii. coq. ad dimid. f. express. fortis. *Pro Vomitorio in Epilepsia*, &c.

Decoct. Diureticum Augenii.

℞. Rad. Apii, Petroselin. an. M i. Rubiæ tinctor. ℥ ß. Spicæ, Adianth. Cuscut. Agrim. Cicer. rub. an M ß. Rad. Asari ℥ i. Calam. Arom ℥ ß. Sem. Anis. Apii, Petroselin. Fœnugræc. Dauci, Carui, an. ℥ ii. Melon. Cucumer. an. ℥ iii. coq. in Aquæ Font. ℔ vi. ad consumpt. ℔ ii. f. colat. adde sacch. q. s. *Datur in Urinæ difficultate. Dos.* ℥ vi. *pro vice.*

Decoct. Dysentericum.

℞. Trium Panum corticem inferiorem: coq. in Aqu. font. ℔ vi. ad ℔ i. in qua infunde per duas horas Caryoph. contus. ℥ ii. colat. adde Vin. claret. ℔ i. Sacch. albiss. q. s.

** Decoct. Ictericum.*

℞. Sterc. Anser. ras. Ebor. an. ℥ i. Chelidon. cum toto Ling. Cervin. Fl. Hyperic. an. M ii. Croc. ʒ ß. Vini alb. Aqu. font. an. ℔ ii. coq. ad dimid. f. co-

f. colat. adde Sacch alb q. ſ. & clarifica cum Album Ovor. *Doſ.* ℥v. *bis in die, præmiſſis præmittendis.*

** Decoct. Limacum.*

℞. Limac. hort. è teſtis ſuis exempt. mundat. Num xii. Lact. rec. Vaccæ rubræ ℔ii. coq. ad dimid. colat. adde Aquæ Roſ. ℥i Sacch. cand. ℥ß. m. f. Hauſtus, *omni manè ſumendus per totum menſem Maij.*

** Decoct. ad Morſum Canis rabidi.*

℞. Fol. Rutæ ℥vi. Rad. allii, Theriac. Lond. an. ℥iv. Limat. Jovis ℥iv. Cereviſ. illupulat. veter. ℔iv. coq ad conſumpt. dimid. & macera. *Sumat Æger morſus de colaturâ coch.* vi. *bis in die per* Dies ix. *contin. & applic. Magma loco affecto.*

** Decoct. Pacificum.*

℞. Salis Tartari cum Nitro fact. ℥viii. Fl. Pap. Rhœd. rec. Bacc. Junip. Rad. Helleb. nig. an. ℥viii. Aquæ bened. ſimp. ℔viii. coq. l. igne (vaſe opt. clauſo) per hor. 24. poſt refrigerationem f. colat. per manic. Hipp. D*entur coch.* 3. *hora Somni, & coch.* 5. *manè quotidie cum Vin alb. Saccharato.*

** Decoctio Polychreſta.*

℞. Rad. Polypod. qu. ℥iii. Cichor. ℥ii. Rhab. Monach. ℥vi. Fol. Sennæ ℥ii. Sem. fænic. d. Glyc. an. ℥i. Uv. paſſ. exacin. ℥iv. coq. & infund. ſ. a. in Aqua Font. per hor. 4. colat. ℔iiß. adde Succ.

Cochlear. marin. depurat. ℥ viii. Sacch. rub. Mann. an. ℥ iii. clarif. cum Album. Ovor. *Dos.* ℥ iv. *ad* 8. *sing. auroris, ad Sanguinem purgandum,* &c.

Decoct. Præservatorium.

℞. Vini Malvat. ℔ iii. Rutæ Mi. ZZ. Macropiper. incis. an. ʒ ii. Nuc. M. ʒ i. coq. ad consumpt. tertiæ part. f. colat. adde Theriac. Androm. ʒ ii. Mithridat. ʒ i. Aquæ Angelic. fort. ℥ iv. m. *Dos. coch.* 1. *ad præserv. à Peste, & coch.* 3. *pro vice in cura.*

Decoct. ad Rhachitidem.

℞. Rad. Polypod. qu. Apii, Fœnic. an. ℥ i. Glyc. Anis. an. ℥ ß. Fol. Linguæ Cerv. Capil. Ven. Cuscut. Beton. Chelidon. Tamarisc. an. Mi. Uvar. Corinthiac. cærul. ℥ iv. coq. in Aquæ Hort. ℔ iv. ad dimid. f. colat. *Dentur coch.* 2. 3. *vel* 4. *pro vice, bis vel ter in die: interim purgando semel in septimana cum Syr. de Cichor. cum Rhab.*

Decoct. Rubiæ Tinctorum.

℞. Rad. Rubiæ tinctor. ℥ ii. Anis. Glyc. an. ℥ ß. coq. in Aq. Font. ℔ iv. ad dimid. f. colat. Dos. ℥ iv. bis in die per Dies 20. *In Faciei Rubore, Pustulis,* &c. *curandis præstantiss. Remedium.*

Decoct. Rubicundum.

℞. C. C. calcinat. ℥ i. Coccinell. integr. ʒ ß. coq. in Aqu. Font. q. s. ad ℔ i ß. colat. adde Aq. Cinnam. hord. ℥ i ß. Sacch. albis. q. s. *Detur Haustus frequenter in Variolis, Morbillis,* &c.

** Decoct. Reguli*

Fit coquendo Regul. vel Pocul. Antimonii ℔ ß (plus minùs) in V alb. ℔ iß. ad consumpt. tertiæ partis. *Pro vomitorio.*

** Decoct. Rhabarbari.*

℞. Rhab. ℥ii. Uv. Corinth. contus. ℥iv. Rad. Acetos. ℥iii. Sem. Fœnic. d ʒ i. coq. in Aqu. font. ℔ iii. ad ℔ ii. colat. adde Sacch. alb. ℥i. clarif. s. a. *Dos.* ℥iv. *ter in die in Rheumatismo*, &c.

** Decoct. Scorbuticum.*

℞. Conos Abietis Num. 4. incide unumquemque in part. 4. adde Fol. Tritici virescent. ℥ii Liquor. posset. cum Vino albo fact. ℔ iii coq ad ℔ i. colat. frigidæ adde Spirit. Cochlear. ℥ . Syr. de Aurant. de Pomis alter. an. ℥ iß. m. *Dos.* ℥ iv. *bis vel ter in die*.

** Decoct. ad Sitim.*

℞. Fol. Acetos. M ii. coq. in Aqu font. q. s. ad ℔ ß. colat. adde Succum 12. Limonum, V. Rhen. ℔ ii. Sacch. alb. ℥iv. vel q. s. ut f. gratissimum. *Bibatur ad libitum. Empiricus quidam hujus gratiâ mirè celebris evasit.*

Decoct. ad Strumas.

℞. Geran. Robertiani, Beccabung. an. M iii. Urticæ mort. M vi. Glyc. Anis. an. ℥i Uv. pass. ℥iv. Se-

næ ℥ iii. Cartham. ℥ ii. Agaric. ʒ vi. Aq. Font. ℔ viii. infund. & coq ad ℔ iv. *Dos.* ℥ iii. vel 4. *ter in die, & praeterea bibat (omissis Purgantibus) pro Potu com. interim adhibendo Locis Affectis Unguent. Digitalis.*

Decoct. Traumaticum.

℞. Summit. Hyperic. Veronic. utriusque, Vincæ pervincæ, Agrimon. an. M ii. Rad. Chinæ, Symphyt. Santal. alb. Lign. Nephritic. an. ℥ i. Dactyl. incis. N. xxx. Glyc. ℥ iß. Infund. per hor. xii. in Aq. Calcis q. s. colat. ℔ iv. adde Syr. de pilosell. è Succo Elatin. an. ℥ ii. servetur loco frigido. *Dos.* ℥ iv. *Horis Medicis.*

* *Decoct. ad Tussim.*

℞. Fol. Cynoglos. M. 4. Hyssop. Cap. Ven. Tussilag. an. M i. Anis. Glyc. an. ʒ vi. coq. in Aqu. Hord. ℔ vi. ad ℔ iv. colat. adde Sacch. Cand. q. s. *Dos.* ℥ iv. *ter vel quater in die.*

* *Decoct. Ulmi.*

℞. Cort. interior. Ulmi rec. ℥ iv. coq. in Aquæ font. ℔ iii. ad dimid. colaturæ rubicundæ (instar V. Rubelli) adde Syr. de Rubo Idæo, & de Moris an. ℥ i ß. M. f. Gargaris. Elegantiss. *Optimè valet in Linguæ Asperitate, Aphthis, Omnibus Oris Calidis Affectibus & Ulceribus cujuscunque Generis. Pro potu communi cum pauco Vin. alb. liberavit ab Elephantiasi, & Lepra Græcorum. Graveolentissimos movet Sudores.*

* *Den-*

** Dentifricium Dominarum.*

℞. Cryſtall. præp. ʒ iß. pulveris Laterum, Lap. Pumic. an. ℥ ß. Oſs. Sepiæ, Corall. utriuſque an. ʒ ii. Margarit. Caryophyll. an. ʒ i. Moſc. gr. 4. M. f. pulvis ſubt. cui adde Mell. Roſ. q. ſ. ut f. Paſta mollis. *Aliter.*

℞. Pulveris Laterum ℥ i. Sp. Sulphuris q. ſ. ut fiat Paſta: Cui exiccatæ adde pulveris Tartari ʒ vi. Panis cremat. ℥ ß. M. *Pro dentibus fricandis, colluendo Os cum Vino.*

** Dentifricium Infantium.*

℞. Butyr. rec. ℥ i. Mell. deſpum. ʒ vi. Corall. rub. præp. ℥ ß. f. mixtura ſ. a. *Quâ fricentur Gingivæ bis vel ter in die, ad Dentitionem facilitandam.*

** Dentifricium Scorbuticum.*

F. Salis Cochlear. Macis, an. ʒ i. Salv. ℈ iv. Aluminis uſt. ʒ ii. Sal. decrep. ℈ ii. f. pulvis ſubt. cui adde Mell. Roſ. q. ſ. f. Mixtura: *Pro dentibus fricandis ante uſum Lotionis ſeq.*

** Dentilavium Scorbuticum.*

℞. Rad. Biſtort. Sem. Cochlear. an. ʒ ii. Alumin. ʒ i. Maſtich. ʒ iii. coq. in Aqu. font. q. ſ. ad ℔ i. colat. adde Mell. Roſ. ℥ ii. M. f. Lotio.

** Diachylon Odoratum.*

℞. Emp. Diachyl. ſimp. ℔ iii. pulveris Rad. Irid. Florent. ℥iii. Ol. ſtil. Rhod. ʒß. Moſch. gr. iii. m. ſ. a.

Diacreta.

℞. Cretæ albiſ. Aquâ Viol. quater lotæ, ℥i. Glyc. Sem. Cydon. Ocul. Canc. an. ℥ß. Nuc. M. Lap. Carpion. an. ʒ ii. Margarit. Coral. r. an. ʒ ß. Croci, Macis parùm torref. an. ℈ß. M. f. pulvis ſubtiliſ *In Ardore Stomachi mirè valet. Dolorem ſiſtit, & Cauſam hujus Mali tollit. Doſ.* ʒ i.

** Diapalma Odorata.*

℞. Emp. Diapalm. (cum Ung. Oleoque Roſato, loco Axungæ. & Ol. Olivar. fact.) Liquat. ℔ iii. Ol. ſtil. Rhodii ʒ ii. m. ſ. a.

Diatartarum.

℞. Reſ. Scammon. Tartari Vitriolat. an. ℥i. Turpet. Hermodact. an. ℥ß. Ol. Cinnam. & Caryoph. an. gt. xii. M. f. pulver. *Doſ.* ℈ j. *ad* ℈ iv.

** Diateſsaron Potabile.*

℞. Sp. Vini Gallici ℥iv. Succ. Limon. ℥ii. Syr. Viol. ℥ v. Aquæ font. ℥ xii. m. f. Julap. gratum, *ante Paroxyſmos febriles bibendum.*

** Dia-*

** Diatrachia.*

℞. Arter. asper. Ovium mundat. & in clibano ſiccat. ℥iv. Arter. aſper. Capon. ſimiliter præp. ℥iii. Raſ. Ebor. Priap. Tauri, Cervi, & Hippopotami an. ℥ii. Dent. Hippopot. ℥iß. M. f. pulvis ſubt. adde Rhodoſacch. ℥viii. M. D. ʒi. *ter in die cum Syr. de Symphyto. Ad Urinæ* Incontinentiam *maximè valet.*

E.

** Elæoſaccharum Cardiacum.*

℞. Ol. chym. Nuc. M. ʒiii. Ol. Cinnam. Sacch. opt. ℥xviii. M. fiat Pulv. ſ. a. *Ad edulcoranda Julapia,* &c.

** Elæoſacch. Carminativum.*

F. ex Ol. chym. Chamæm. gt. xxiv. Sacch. albiſ. ℥xii. m.

** Eloæſacch. Fœniculi.*

F. ex Ol. ſtil. Sem. Fœnic. d. gt. 40. Sacch. albiſ. ℥xii. m.

** Elæoſacch. Nuciſtæ.*

F. ex Ol. ſt. Nuc. M. ʒi. Sacch. albiſ. ℥xii. M. *Detur* ʒi. *ſæpe urgente Ventris Inflatione.*

* *Elæosacch. Sassafras.*

F. ex Ol. st. Sassafr. ʒii. Sacch. Albis. ℥vi. m.

* *Electuarium Album.*

℞. Cerus Antimonii ℥iv. Sacch. albis. ℥xii. M. f. Pulv. cui adde Syr. de Radic. Eryngii ℥iv. vel q. s. ut f. Elect. albissimum. *Dos.* ʒii. *vel* iii. *bis in die, augendo quantitatem quotidie gradatim ad* ʒvi. *pro vice Sanguinem purificat. Datur in Cachexia, Hydrope, Ictero, Scorbuto, Lue Venerea,* &c.

* *Elect. Asthmaticum.*

℞. Flor. Sulphur. ℥iii. Cinnam. ʒi. ZZ. ℈iv. Croc. ʒii. Mosch. gr. vi. Mell. despumat. ℥vi. vel q. s. M. f. Elect. *Dos.* ʒiii. *bis in die.*

* *Elect. Caryophyllatum.*

℞. Cons. Caryoph. hort. ℥iv. Cons. Ros. r. ℥vi. Syr. de Cort. Citri ℥ii. Contus. opt. trajic. per setac. & adde Arom. Rosat. ʒiii. Caroyph. Indic. incis. ʒiii. Ambr. gris. ℈ß. M. f. Elect. *Usus est egregii in Anorexia, Ventriculi Dolore,* &c. *Dos.* ʒ i. *ad* ii. &c.

* *Elect. Castitatis.*

℞. Sem. Vitic. Hyoscyam. an ʒi. Camph. ʒii. Glyc. ℈iv. M. f. pulvi. adde Cons. Fl. Nymph. ℥iii. Syr. de Nymph. q. s. f. Elect. *Dos.* ʒii. *vel* iii. *bis in dies, superbibendo Serum Chalybeat. & inungendo interim Renes, ac Testes Oleo Sem. Hyosc. express.*

Elect. Chalybeatum.

℞. Martis præp. ℥i. Martis limat. mundat. ℥ß. Pulp. passular. minor. ℥xii. Ol. Cinnam. vel Caryoph. gt. 40. M. f. a. *Datur utiliter in Chlorosi, Hydrope*, &c.

* *Elect. Diarrhodi.*

℞. Spec. Diarrhod. Abbat. ℈ iv. Mivæ Berber. ℥iii. Sacchar. albi in aqua Fragor. Salut. ℥iii. M. f. Elect. *Dos.* ʒ iii. *bis die*, *superbibendo Haustum seri de Sedo.*

Elect. Ducis Sabaudiæ.

℞. Sarsaparil. ℥iii. Sem. Ebuli ℥vi. Sem. Hyperic. Fol. Chamædr. Chamæpit. an. ℥iii. Rad. Angelic. ʒiii. Aristol. rot. ʒvi. Cinnam. ℥ iiß. Caryoph. ℈iv. Croci ℈ii. M. f. pulvis subt. & cum Mell. despumat. triplo f. Elect. *Dos.* ʒ iii. *per Annum totum*, *quotidie. Ad Arthritidem curandam optimum remedium.*

* *Elect. Epilepticum.*

℞. Sterc. albis. Pavon. siccat. Rad. Pæon. Mar. an. ℥ii. Rad. Valerian. ℥i. Sem. Pæon. excort. ℥iii. Carui ℥ß. M. f. Pulv. cui adde Mel. Anthosat. q. s. M. *Dos.* ʒ ii. &c.

* *Elect. Juniperinum.*

℞. Bacc. Junip. succulent. contus. ℔ i. infund. in Aqu. Font. ℔ ii. per hor. 3. f. colatura adde Sacch. opt. ℔ i. coq. ad Syr. crassior. consistentiam. Tum adde Elect. e Sassafr. ℥iv. Clam. arom.

arom. pulverisat. ʒ iß. Macis ʒ i. Croc. ℈ ii. M. f. a. *Diureticum*, *Stomachicum*, &c.

* *Elect. Lithontripticum.*

℞. Tereb. Ven. ℥ ii. Vitell. Ovor. Num. 2. exactis. mixtis adde Pulveris Sem. Bardan. Milii Solis an. ℥ i. AlKeKeng. ʒ iii. Lap. Judaic. ʒ vi. Syr. de Alth. q. s. M. Dos. ʒ ii. *bis in die (præmissis præmittendis) superbibendo Aq. Senel. comp.* ℥ iv. *cum Syr. de Alth.* ℥ i.

Elect. Macis.

℞. Macis in Oxyrrhodino per 24. hor. infus. & exiccat. ℥ i. Sem. Cirri, Cardui, Lign. vitæ, an. ʒ iß. fiat omnium Pulv. subtiliss. cui adde Spec. Liberant. ℥ i. Cort. Citri condit. ℥ i. Theriac. Androm. ʒ iii. Cons. Borrag. & Lujul. an. ℥ ii. Syr. Lujul. q. s. f. Elect. *Usus est in Peste, ac Morbis Malignis.*

Elect. Oxydorcicum.

℞. Succ. Rutæ & Chelidon. depurat. an. ℥ iv. Mell. opt. ℔ i. coq. despumando ad debit. consist. deinde adde Pulveris summit. Euphrag. (nigris surculis) ℥ ii. Sem. Fœnic. d. ʒ vi. Cinnam. Cubeb. Caryoph. Macis, Macropiper. an. ʒ i. M. f. Elect. s. a. *Ad visum acuendum Insigne est Remedium.* Dos. ʒ iii. *bis in die.*

* Elect.

** Elect. Paralyticum.*

℞. Sem. Sinap. ſiccat. & pul. ℥v. Sem. Naſturt. ℥ii. Syr de Succo Salviæ ℔i. vel q. ſ. f. Elect. *Doſ.* ℥ß. *quotidie per Menſes aliquot. Optimum Remedium.*

** Elect. Pectorale.*

℞. Pulp. Uv. paſſar. exacin. Pulp. Conſ. Roſ. r. Syr. Capill. Ven. an. ℥iv. Sacchar. Cand. pulveriſat. ℥iii. Spec. Diatrag. frig. ℥ß. Spir. Sulphur. gt. 25. M. f. Elect.

** Elect. Piperinum.*

℞. Piper. l. minutiſ. inciſ. ℥iß. Pulv. Fol. Rutæ ℥ß. Sal. Gemmæ ʒv. Ther. Januenſ ℥xii. M. *In Colica, Ventriculi* Dolore, &c. (*poſt varia incaſſum uſurpata*) *ad miraculum hoc præſtitit.*

Elect. Vermifugum.

℞. Fol. Helleboraſtri pulveriſat. ℥ii. Mell. deſpum. ℥vi. M. ſ. a. *Ad Lumbricos necandos & educendos certiſſimum eſt Remedium.* Doſ. à ℈iv. ad ʒii.

Elixir Camphoratum.

F. ſolvendo Camph. ʒß. in Alcoh. V. Croco tincti ℥vi. ſ. a. *Utiliſſimum eſt in Peſte, tum præſervando, tum curando. Item, in Paſſione Hyſterica.* Doſ. ℈i.

** Eli-*

Elixir Propriet. Dulce.

Fit ex Myrrh. Aloës Croc. an. ℥ i. Alcoh. V. ℥ viii. *maceratis filtratisque s. a. Usus est proficui in Morbis Malignis, Hypochondriacis, Uterinis; Stomachi Cruditate, & indè Appetitu* Imminuto. *Extrinsecus Ulceribus sordidis mundificandis inservit.*

Elix. Prop. Pestilentiale.

F. ex Mirrh. Aloës, Croc. an. ℥ ß. Spir. C. C. ℥ ii. unitis cum Alcoh. Vini ℥ iv. digestis & filtratis s. a.

Elix. Prop. Tartarisatum.

F. ex Myrrh. Aloës, Croc. an. ℥ i. Tinctur. Salis Tartari ℥ xii. digerendo filtrandoque s. a.

Elix. Salutis.

℞. Fol. Senæ ℥ iv. Lign. sanct. Rad. Enul. sicc. Sem. Anis. Carui, Coriand. Glyc. an. ℥ ii. Uv. pass. exacin. ℥ viii. Aquæ Vitæ ℔ vi. macer. in frig. per dies 4. dein f. colat. per Manic. Hipp. Sunt qui addunt Sal. Tartari, Rhab. Scammon. &c. Dos. *Coch.* 1. 2. *horâ somni, &* 3. 4. *manè.*

Elix Vitæ.

℞. Nuc. M. Macis, Cinnam. opt. an. ℥ i. Caryoph. ℥ ß. Flaved. Cort. Aurant. & Citri, an. ℥ iii. Croc. opt. ℥ ii. Alcoh. V. ℔ iii. Digere ac filtra s. a.

Elix.

Elix. Vitrioli.

℞. Cinnnam. ZZ. Caryoph. an. ʒiii. Calam. Arom. ℥i. Galang. ℥iß. Fol. Salv. Menth. crisp. an. ℥ß. Cubeb. Nuc. M. an. ʒii. Xyloal. Cort. Citri, an. ʒj. f. pulvis adde Sacch. cand. alb. ℥iii. Spir. Vini ℔ iß. Ol. Vitrioli ℔ i. extrahe Tincturam digerendo per Dies 20. s. a. deinde filtra ad Usum. *Stomachum ac intestina maximè confortat, & Appetitum excitat. Ab Epilepsia & Apoplexia præservat. Cerebrum purgat. Caput, totumque Corpus multis Phlegmaticis Catarrhis repletum exiccat, illudque à dolore mirè tuetur. Dos.* ℈ß. *ad* ℈i.

* *Elleborus albus præp.*

Fit affundendo Rad. pulverisat. Aquam Spiritu Vitrioli imprægnatam dissolutionis Coralliorum: macerando per hor. 24. & exiccando. Repet. opus ter. *Dos.* à ℈ß. *ad* ʒß.

* *Emplast. Adhæsivum.*

℞. Diachyl. simp. Diapalm. an. ℔ i. Pic. Burgund. & Sarcocoll. an. ℥iv. Tereb. ʒvi. vel q. s. M. s. a. *Pro Fontanellis apertis servandis, & tutandis ab* I*nflammatione.*

* *Empl. Burgundicum.*

℞. Pic. Burgund. ℔ i. pulv. Caryoph. ʒx. Ol. stil. Piper. ʒiii. M. s. a. I*n Cephalalgia, Ophthalmia, Catarrhis, Vaporibus,* &c. *Humeris & Nuchæ applicatum Usus est* I*nsignis.*

Em-

Empl. Camphoratum.

℞. Camphor. ℥iß. Balſ. de Tolu, ℥i. Galb. colat. ℥vi. M. *Uſus eſt in Uteri Suffocatione, Vertigine, &c. Umbilico adhibitum, vires & habet Emp. Diagalb.*

Empl. Catarrhale.

℞. Tacamah. Carann. an. ℥iß. Emp. de Beton. ℥iii. Pulv. ſuccin. ℥i. Caryoph. ℥ß. Cort. Saſſafr. & Winter. an. ʒii. Balſ. Peruv. q. ſ. M. f. Maſſa. *Pro capite raſo.*

* *Empl. Diagalbani.*

℞. Galb. Acet. præp. ℥xii. Ceræ ℥ viii. Tereb. ℥v. M. ſ. a. *Tophos, Nodos, Scrophulas, ac Tumores duros, digerit, emollit, reſolvit, eorumque* Dolores *ſedat. Verrucas & Clavos Pedum tollit. Nervos ac Uterum roborat.*

Empl. Diaſulphuris Rulandi.

℞. Balſ. Sulphur. ʒiii. Ceræ ℥ß. Colophon. ʒiii. liquatis adde Myrrh. opt. pulveriſat. ℥iiiß. coq. ſ. a. *Curat omnis generis Ulcera, & Vulnera quæcunque infallibiliter.*

Empl. Epiſpaſticum.

℞. Pic. Burgund. ℥xviii. Ol. Olivar. ℥ß. liquatis adde Cantharid. ſubt. pul. ℥iv Sem. Ammeos pul. ʒii. f. Maſſa Admodum adhæſivum.

* *Empl. Febrifugum.*

℞. Pulv. Gum. Lentisc. ʒ vi. Aloës ʒii. Bol. Armen. ℥ iii. Euphorb. Staphisagr. Bacc. Lauri, Fœnu. græc. Hyali Venet. an. ʒ ii. Fulig. ex Ligno contract. Salis nigr. an. ʒ iß. Tereb. ℥ iii. vel q. s. M. f. Empl. s. a. *Carpis adhibitum horis 3. vel 4. ante accessionem Paroxysmi, sæpe curat Tertianas, aliquando etiam Quartanas.*

Empl. Hæmorrhoidale.

℞. Litharg. Lunæ ℔ i. Axung. ℥ i. vel q. s. contund. opt. ut f. Massa convenienter dura, pro Empl. Fieri etiam possunt. *Suppositoria* ex eadem Massa s. a.

* *Empl. Laterale.*

℞. Fl. Sulphur. ℥ v. Rad. Irid. Flor. ʒii. Caryoph. ℥ ß. Cumin. ℥ iß. pulverisatis adde Picis Naval. & Burgund. an. ℥ iv. Tereb. ℥ iii. Ol. st. Carui, Rhodii. an. ℈ iv. M. s. a. *In Doloribus Pleuriticis multùm facit, præmissâ Phlebotomiâ.*

* *Empl. Mammillare.*

℞. Sperm. Ceti ℥ i. Ceræ alb. ℥ ii. Galb. aceto præp. ℥ ß. Ol. Samb. q. s. *In omnibus Mammarum Tumoribus, imò Scrophulosis, Lacte concreto, Oedemate, &c. nil huic æquale.*

Empl. Nuchale.

℞. Gum. Elem. Tereb. an. ℥ß. Olib. Mastich. Gum. Tragac. an. ʒiii. B. l. Armen. ℥iß. *Sem.* Psyll. Myrti, Balaust. an. ʒ i. Euphorb. ℈ i. Succin. ʒii. Pic. Burg. ℥ viii. Carann. ʒ x. Ol. Caryoph. Balf. Peruan. an gt. vi. M. f. Massa s. a. *Ad Odontalgiam tollendam pone Aures applica. Ad Defluxiones in Oculos, Ophthalmiam*, &c. *Nuchæ adhibe.*

* *Empl. Opiatum.*

℞. Diachyl. magn. ℥ iv. Mercurii viv. ℥ii. Opii ʒi. M s. a. *Ad dolores Arthriticos & Venereos mitigandos eximiè conducit.*

* *Empl. Paralyticum.*

℞. Pulv. Lumbricor. ℥ iv. Calam. Arom. ℥ iß. Galang. ʒvi. Mellis q. s. f. Empl. *pro Membris Affectis, nulli secundum.*

Empl. Podagricum.

℞. Opii, Sapon. Ven. an. ℥ ß. Emp. Diachalcit. ℥ii. M. s. a.

Empl. Saturninum.

℞. Saturni alb. ℥ iv. Cretæ alb. ℥ß. Myrrh. ʒii. amalgamat. (ex p. ii. Mercurij, & p. i. Saturni) ʒ vi. Axung. Veter. q. s. ad formand. Empl. in mort. calido duræ consistentiæ. *Ulcera Callosa & Maligna, imò Pessima unâ solâ admotione curat, abluendo ea*

do ea

do ea primò (si sordida sint) Aqua Solutionis Lap. Salutis, mox Empl. in alutam sat spissè extensum admoveatur Ulceri, & (si opus sit) Emplastro Diachalciteos contineatur, superinducta fascia lanea satis stricta, neque removeatur ante 15. dies.

* *Empl. Scorbuticum.*

℞ Fl. Hyperic. Fol. Pilosell. Veronic. mar. Cochlear. marin. an. M ii. Absinth. com. M i. coq. in Ol. Ros. ℥ vi. ad Herb. Putrilag. Expressioni adde Sevi Cervin. Ceræ, Rhodomel. an. ℥ iß. Fl. Tritici ℥ i. m. s. a. *Confert Ulceribus & Tuberculis Scorbuticis.*

* *Empl. Smecticum.*

℞. Saturni rub. ℔ i ß. Ol. ℔ ii. Sapon. alb. ℥ iv. Ceræ ℥ ii. coq. s. a. *Detergit ac Resolvit. Dolores Dorsi & Juncturarum compescit. Contusiones dissipat. Dolores sublevat Podagricos. Abortum præcavet feliciter Dorso & Umbilico adhibitum, & continuò gestatum.*

* *Empl. Soleare.*

℞. Sevi Ovill. ℥ iv. Pic. Naval. Resin. an. ℥ viii. Thuris ℥ xii. pulver. Croc. ℥ ß. Caryoph. Mac. an. ʒ vi. Cumin. ℥ iß. Ladan. ʒ vi. m. s. a.

* *Empl. Spasmicum.*

℞. Picis Naval. ℥ iv. Castor. Ol. Costin. an. ℥ i. M. f. Massa. *Titulus vires indicat.*

E *Empl.*

Empl. ad Strumas.

℞. Emp. è Cicuta cum Ammon. ℥iv. Gum. Elem. ℥ß. Mercur. præcip. corrosiv. ʒx. M. *Scrophulis & Strumis medetur.*

* *Empl. Synanchicum.*

℞. Alb. Canis Pulv. ℥vi. Mellis crud. ℥viii. Fl. Tritici. ℥ii ß. Ceræ ℥iv. Ol. Rof. ℥vi. vel q. s. ut f. Empl. s. a. *Adhibeatur Jugulo & Colli partibus post Aures ubi Dolor.*

Empl. Tibiale.

℞. Mercurij ℥ ii. solve in Aqu. Fort. ℥ii. adde Axung. Porcin. ℥iv. coq. in Vase fictili, continuò agitando rudiculâ ferreâ, ad consist. Empl. mollioris, & exhalationem humiditatis. Tum adde Ceræ fl. ℥i. Pulv. Mastic. & Oliban. an. ʒ iii. M. f. Massa s. a. *Ad Nodos, &c. in Lue Venerea.*

* *Empl. Vermifugum.*

℞. Pulv. Aloës ℥i. Colocynth. Myrrh. an. ʒiii. Fol. Sabin. Rutæ, Absinth. Tanacet. Jugland. Rad. Bryon. an. ʒii. Ceræ, Resin. an. ℥iv. Ol. Rutac. ℥ii. M. f. Massa s. a. *Pro Umbilico. Vermes enecat ac educit.*

* *Emulsio de Avellanis.*

℞. Nucl. Avellan. Num. 40. Sem. Cannab. Pepon. & Melon. an. ℥i. Portulac. ʒvi. Amyd. d.

de.

decort. N. viii. contuſ. adde Aqu. Lact. ſimp ℔iiß. Aqu. Roſ. rub. ℥iv. Sacch. cand. ℥ii. f. Expreſſio *Doſ.* ℔ß. *bis in die cum Priapi Cervi* ʒi. *ad Ardorem Urinæ, Gonorrhœam,* &c.

Emulſio Cathartica.

℞. Sem. Cartham. ℥i. Mann. opt. ℥iii. Amygd. decort. ℥ii Aquæ Hordei, vel Ebsham. ℔ ii. f. Emulſio ſ. a.

* *Emulſio Expulſiva.*

℞. Sem. Citri decort. ℥ß. contuſ. adde Aquarum Citri, Cardui, Ulmar. Scordii comp. an. ℥iii. Sacch. alb. ℥i. f. Emulſ. ſ. a. *Dentur coch.* 3. *ſecunda quaque hora ad Malignitatem Variolarum, &c. expellendam.*

* *Emulſio Cretacea.*

℞. Cret. alb. pulv. ℥iii. Aqu. Hord. ℔iii. coq. ad ℔ ii. adde fragefactis Sem. 4 frig. major. an. ℥ii. Amygd. d. Num. viii. Carui ℈ß. f Emulſio, adde Cret. ſubt. pulveriſat. ʒ iii. Sacch. Perlat. ℥i. vel Diacod. ℥ iß. *pro re natâ.*

* *Emulſio Dactylorum.*

℞. Dactyl. (oſſibus exemptis) N. 15. coq. in Cerev. illupulat. ℔ ii ß. contund. Dactyl. cum Amygdal. d. N. 24 f. expreſſio cum Cerev. dictâ: adde Sacch. cand. & Nuc. M. q. ſ. *Doſ.* ℔ ß. *ter in die per dies* 40. *vel* 50. *in Abortu, Infirmitatibus Dorſi, Gonorrhœa, Tabe, Tuſſi, Macilentia, &c.*

** Emulsio Pœoniata.*

℞. Sem. Pœon. decort. ℥i. contuſ. adde Aquarum Rutæ, Ceraſ. n. Pæon. comp. an. ℥vi. f. Emulſ. adde Sacch. perlat. ℥i ß. *Dentur coch. 3. manè, & hora Somni, præmiſſo Electuar. conveniente. In Epilepſia, Vertigine, Hemicrania, &c.*

** Enema Alexiterium.*

℞. Fol. Scordii M i. Sem. Citri ʒiii. Fl. Sambuc. Chamæm. Roſ. rub. Centaur. Min. an. P. i. coq. in Aquæ Font. q. ſ. colat. ℥x. adde Succ. Cherm. ℥i. Sacch. opt. ℥ß. M. *Ad extrahendum Venenum*, &c. *ab Inteſtinis, &c.*

** Enema Colicum.*

℞. Decoct. com. (cum Bacc. Junip. & Fœnugr. an. ʒiii. præp.) ℥x. Infuſ. Croc. Metallor Ol. Anethin. an. ℥ ii. Sapon. Caſtil. Elect. Lenit. an. ℥i. Ol. ſtil. Bacc. Juniper. ʒ ß. M. ſ. a. *In Colica, Iliaca, Calculo, &c. inſigne.*

Enema Balſamicum.

℞. Decoct. fort. Equiſeti ℥vi. Ol. Hyper. ʒvi. Balſ. Lucat. ℥i. Peruan. ʒiii. M. *Ad Dyſenteriam, Excoriationes Inteſtinorum ſanandas*, &c. *maximè proficuum.*

** Ene-*

** Enema Dysentericum.*

℞. Caput Ovis mactati cum lana confract. (demptis lingua & cerebro) coq. in Aqu. q. s. ad ℔ vi. f. colat. pro Enemate. Addi possunt Fl. Chamæm. Malv. Alth. *&c.* vel, fieri potest ex Butyr. insulf. ℥x. Sang. Dracon. ʒii. Vin. rub. ℥ii. Vel, ex Lact. rec. ℥xii. Opii ℈i. Croc. ʒß. coctis, addendo Sacch. alb. ℥ißs. Vitell. Ovor. Num. 2. *Easdem Vires obtinet cum priori.*

Enema Hystericum.

℞. Decoct. com. ℥x. Camph. ʒi. Ol. Rutac. ℥ß. Mell. Mercurial. ℥iii. M. f. Enema.

Enema Oleosum.

. Ol. Lini ℥iii. Ol. Chamæm. Aneth. an. ℥ii. Scorpion. Rutac. an. ℥i. Ol. Tereb. ℈i. M. *In Colica, Calculo,* &c. *Egregium.*

Enema Terebinthinatum.

℞. Decoct. com. ℥xii. Tereb. Ven. ℥ß. Vitell. Ovi unius, Syr. Viol. ℥ißs. Diaphœnic. ℥i. M. f. Enema s. a. *In Dolore Calculi valde proficuum.*

Enema Vinosum.

℞. Vini Hispan. ℥xii. Ol. Anis. Sacch. rub. ℥iii. M. f. Enema, *ad Tormina.*

Enema Urinosum.

℞. Sem. Rutæ, Dauc. Cumin. an. ʒii. Senæ, ℥i. Urinæ ℔ iß. coq. ad dimid. colat. adde Spec. Hier. ſimp. ʒii. Sacch. rub. ℥iii. f. *Enema Hydragogum, valet in Hydrope.*

* *Ens Veneris.*

℞. Vitrioli Martis opt. reverberat. & loti p. 1. Sal. Armon. p. ii. Sublima ſ. a. cum tribus cohobiis. *Anodynum eſt & pacificum. Uſus eſt eximii in Rhachitide, & Vermibus Infantum necandis. Proficuum in Pleuritide, ac Uteri Suffocatione. Obſtructiones aperit, &c. Doſ. gr.* iv. *ad* xii.

* *Epicarpia Febrifuga.*

℞. Helleb. alb. pulveriſat. ʒß. Nitri ʒ ii. Pulp. ficuum q. ſ. ut f. Maſſa Cataplaſmatis inſtar. *Carpis adhibend. horis 2. ante parox. Tertianæ.*

Eſſentia Abſinthii.

℞. Sp. ardentis Herbæ fermentatæ ℥ xii. Ol. ſtil. ʒii. Extracti ſpiſſi, & Salis ſoluti, an ℥ß. Digere ſ. a. ad uniendum: dein filtra. Eodem modo parari poteſt *Eſſentia Carduï, Pulegii, Hyſſopi,* &c.

* *Eſſentia Martis.*

℞. Chalyb. limat. ℥iv. Affunde guttatim in vitro capaci Spir. Nitri ℥ iii. Spir. vitrioli rectif. ℥ ii. ſpatulâ ter vel ſæpius verſando. Tum dilua-

tur

tur Maſſa (antè nimiùm compacta ſit) Phlegm. Vitrioli ℥x.: & efficientur Tinctura rubicunda, vel ſummè flava; quæ filtretur ad uſum. *Potenter aperit Obſtructiones cujuſcunque generis. Menſes movet, & curat Cachexiam, Chloroſin, Hydropem, &c. Doſ. gut. 5. ad 15.*

* *Extractum Abſinthii.*

Fit ex Summitat. ſiccis in Spir. Vini digeſtis, ut eliciatur Tinctura, quæ filtrata ad conſiſt. extracti evaporetur, addendo ſing. unciis Extracti, Salis Abſinth. ʒß. Eodem modo fiant *Extr. Cardui, Centaur. Gentian.* &c. Vel, fieri poſſunt ex Succis depuratis, evaporando in Baln. Mariæ ſ. a.

* *Extract. Albandal.*

℞. Pulp. Colocynth. à ſemin. opt. liberat. & pulveriſat. ℥iv. Glyc. Aniſ. an. ℥ß. Aquæ Cal. viv. filtrat. ℔iv. Diger. Dies 20. f. expreſ. & exhal. ad debit. conſiſt. ſ. a. *Humores Aquoſos educit ad miraculum. Doſ. à gr. 5. ad 15. & ultra.*

* *Extract. Antiſcorb. v. Aq. Antiſcorb.*

* *Extract. Chalybis.*

℞. Succ. Oxalid. depurat. ℔iv. Tamarind. ℥i. coq. parùm, & clarifica. In iſto macer. tepidè Martis limat. ℥v. per Dies iv. ſæpe agitando, f. colat. quę in Baln. Mariæ inſpiſſetur ad debit. conſiſt. Vocatur & *Magiſt. Martis.* Aliter paratur cum Succo Pomor. vice Oxalidis & Tamarindorum. *Doſ.* à ʒß. *ad* ʒi.

Extract. Diatessaron.

℞. Spec. Diatessar. ℥iii. Rad. Angelic. ℥i. Zed. ℥ß. Sem. Cardui ʒii. Aquæ Scord comp. Cardui Melis. Angel. an. ℔i. extrah Tincturam s. a. & exhal. ad debit. consist. *Confert ad Affectus Frigidos, tum Cerebri, ut, Paralysin,* &c. *tum Ventriculi, ut Inflati Hepatis, ut Hydropem, Cachexiam; Obstructiones. Valet etiam efficaciter ad Morsus Venenatos, & Potionem Veneni.*

* *Extract. Drasticum.*

℞. Scammon. pulverisat. ℥iii. Succ. Aurant. cum Cortic. express. ℔ii. Digere tepidè Dies vi. f. express. & exhal. ad Pil. consist. *Dos.* à ℈ß. *ad* ʒß.

Extract. Ecphracticum.

* ℞. Xyloal. Galang. Caryoph. an. ℥ß. Cinam. Gent. Cort. Winteran. an. ℥i Rad. Raph. Rustic. ℥ii. Fol. Calaminth. Puleg. Abs. an. M i. Martis cum Sulphure præp. ℥viii. Vini alb. & Decoct. Tartari albi, an. ℔ii ß. macer. s. a. colat exhal. ad debit. consist. addendo Aloës ℥i. myrrh. ʒii. *Mickletbvv. In Morbo virgineo ac Scorbuto est efficacissimum: Magnas enim Vires obtinet in aperiendis Obstructionibus, præsertim Lienis, Hepatis, Uteri, ac Mesenterii: adeoque Morbis indè natis subvenit.*

** Extract. Febrifugum.*

℞. Pulver. Cort. Peruvian. ℥ iv. Centaur. min. Rad. Gentian. an. ℥ii. Serpent. Virgin. ℥i. Spir. Vini ℔ iv. vel q. s. extrahe Tincturam, & exhala s. a. *Titulus vires indicat. Dos.* ℈ ß. *ad* ʒ ß.

Extract. Fellis.

℞. Fell. Bubuli in Sole exicc. ℥ii. Sp. Vini ℔ iß. extrahe Tincturam, & exhala s. a. *Confert ad Menses Suppressos. Dos.* ℈ *i. vel* ʒ ß. *indies, operatur per sedem.*

** Extract. Ictericum.*

℞. Sterc. Ovill. rec. ℥iv. Rad. Chelidon. ʒ x. Curcum. ℥ iß. Lumbric. præp. ʒ vi. Centaur. min. M. ii. Martis præp. ℥ ii. Succi Limon. ℥ vi. Aquæ Cichor. ℔ iv. Infund. hor. 48. f. expres. quæ exhal. ad Pil. consist. addendo Lumbric. præp. ʒ iß. *ter in die, superbibendo Decoct. Icteric.* ℥ iv.

Extract. Maltæ comp.

℞. Fol. Tussilag. Pulmonar. Maculos. rec. an. ℥ vi. Glyc. ℥ viii. Uv. pass. exacin. ℔ ii. Cerev. illupulat. fort. debit. ætatis cong. vi. coq. ad consumpt. cong. 4. f. express. fort. & exhala ad mellaginem. *Dos.* ʒ ii. *bis vel ter in die, in Phthisi, &c.*

** Extract. Melampodii.*

℞. Rad. Helleb. n. veri cum fibris craſſ. pulveriſat. ℥vi. Sem. Aniſ. ℥i. Spir. Vini ℔iii. Infund. tepidè per Dies vi. f. expreſſ. & exhala. *Doſ.* ℈ß. *ad* ℈i.

Extract. Paregoricum.

℞. Philon. Rom. ℥iß. Mithrid. ʒv. Theriac. Lond. Diaſcord. an. ʒiii. Aquæ Card. ℔i. Sp. Vini ℥iii. macera, cola, & exhala ſ. a. *Proficuum in Morbis Contagioſis, Catarrhis, Doloribus, Vigiliis,* &c.

** Extract. Pectorale.*

℞. Fol. Scabioſ. Hyſſop. Heder. ter. an. M. xii. Marrub. alb. Jaceæ, an. M x. Tuſſilag. Helen. an. M. xviii. contuſ. exprimatur Succus, depuretur, & ad Mellaginem evaporetur ſ. a. *Doſ. coch.* i. *ter in die, ſuperbib.* Decoct. *Pector.*

** Extract. Peticum.*

℞. Fol. Peti exotic. ℥ii. Glyc. ℥i. Fol. Aſari rec. ʒx. Sem. Aniſ. ʒiii. Coriand. ʒ ii. Rad. Angelic. Galang. an. ℈viii. macer. tepide in Hydromel. ℥xx. hor. 24. f. expreſ. & exhal. ad debit. conſiſtentiam. Doſ. *ad* ℈ii. *Craſſos Humores per Vomitum & nonnunquam per Seceſſum potenter expurgat. Feliciter datur in Aſthmate, & Pulmonum Tartaro, nec non in Febribus, præcipuè Tertiana, & Quartana. Utile etiam in Ictero, Hydrope, ac Arthritide.*

* Ex-

* *Extract. Sarsæ. v. Aqu. Sarsæ comp.*

F.

Febrifugum Salis. (i. e.) *Sal. Armoniac. Volatile.*

Febrifugum Crollianum, v. Antifebr. Conch.

Febrifugum Riverii.

℞. Flor. Antimonii ter cum Sal. Armoniaco ſublimator. & edulcatorum, Vitri Antimonii in ℥iv. Aquæ Fort. (ex Nitro & Alumine factæ) præcipitati, an. ℥ß. Mercurii cum Aqu. Fort. (ex Nitro, Vitriolo, & Alumine facta) præcipitati ℥vi. Solis in Aqua Reg. ſoluti ℥i. M. ac deſtilla ex Retorta gradatim ad ſiccit. cum 12. cohobiis Pulveri quinquies loto & ſiccato adde Alcoh. V. ℔ ii. deſtilla ex Retortâ novâ ſexies cohobando, effunde Alc. Vini & Maſſam Calcis pone in Crucibulo benè lutato igne rotæ, per 3. hor. Dein Alc. prædictum deſtillatum ſuper incende ſ. a. *Doſ. gr.* vi. *ad* ℈i. *cum an. Scammon. Sulphurat. &c.*

Flores Antimonii.

Sublima Antimonium igne forti, aut per ſe, aut cum Arena vel Tartaro calcin. admixto. Flores albiſ. colligantur, Uſuique ſerventur. *Vomitum nonnunquam promovent. Doſ. gr.* 2. *ad* 4. *Sudorifici ſunt.*

Flor.

Flor. Antim. Diaphoret.

Fiant ex Flor. Antimonij Oleo Sulphuris irroratis, & Crucibulo clauſo calcinatis ſ. a. *Viribus pollent cum prioribus.*

Flores Benzoïni.

F. ex pulvere Benz. opt. vaſi vitreato indito, deſuper ponendo chartam duplicem pyramidatam, & l. igne ſublimando ſ. a. Flores chartæ adhæreſcentes (chartâ ſæpiùs mutatâ) eximantur. v. *aliter in Pharmacop. Londin. Pulmonici, Bechici, ac Aſthmatici ſunt Inſignes, & Catarrhos ſiſtunt. Sudorem movent. Doſ. gr. 5. ad* 12.

Flores Biſmuthi.

℞. Marcaſit. calcin. & Sal. Armon. an. & ſublima ſ. a. in Cucurb. forti. *Coſmetici ſunt celebrati ad dealbandam Faciem, cum duplici quantitate Pomati. Conferunt ad Cutis Vitia, Lichenes, Impetigines,* &c.

Flores Joviales.

℞. Jovis p. i. Nitri p. ii. ſublima ſ. a. Ablue Flores Aquâ calidâ. *Præſtant magnopere in Uteri Suffocatione, tàm Intrinſecus quàm Extrinſecus adhibiti. Doſ. gr.* ii. *ad* vi. *repetitis vicibus.*

Flo-

Flores Salis.

Fiunt augendo ignem post destillationem Olei Salis, & sublimando. Flores collo Retortæ adhærescentes colligantur. *Alexiterii sunt*. Dos. ad ℈ i.

Flores Salis Armoniaci:

F. ex Salis fusi & Sal. Armon. an. sublimatis s. a. *Diuretici, & Diaphoretici. Dos. gr. 5. ad 15.*

Flor. Sal. Armon. Martiati.

F. ex Martis limat. & Sal. Armon. an. sublimatis, Aëri exponendo Caput mortuum, miscendo cum dimid. quant. Sal. Armoniaci, siccando, & sublimando s. a. *Tollunt perfectè Cruditates Ventriculi, cum Vino absinthiaco, aut* Decocto *Sassafras, Sudorem promovendo. Optimè valent in Quartana.*

Flores Sulph. Albi.

℞. Lap. Prunell. hor. 2. calcinat. in Crucibulo optimè operculato cum carbonibus vivis supra operculum positis, ℥ iii. Sulphur. ℥vi. M. ac sublima gne Arenæ s. a. *Lacti Sulphuris Viribus æquivalent.* Dos. ℈ i. *ad* ʒß.

Flores Viridis Æris.

Solve Virid. Æris in Acet. destill. dein filtra ac crystallisa s. a. *Summum est Mundificativum in Vulneribus.*

Flo-

Flores Vitrioli.

Sublima Salis fusi & Vitrioli an. s. a. *Inserviunt Plagis Putridis Mundandis, Incarnandis, & Cicatricibus Inducendis.*

Flores Zinci, f. uti *Bismuthi; easdemque Vires obtinent.*

Flos Cordialium; nec non Cardiacum Magnum.

℞. Flor. siccat. Rorism. Calthæ, Tunicæ, Superbæ, Borrag. Buglos. Ros. rub. Ros. pallid. Rorellæ, Viol. Actes, Beton. Aurant. Jasmin. an. ℥ i. Croc ℈ iv. Fol. siccat. Card. Ben. Scord. Angelic. Apiastri, Menth. Amarac. Valerian. an. ʒ vi. Rad. Heptaphyll. Zedoar. Aristol. rot. Caryophyllat. an. ℥ß. Gentian. ʒ ii. Sem. Ocimi, Cort. Citri, Sant. Citrin. Bacc. junip. Kerm. Cardamom an. ℥ß. Cubeb. ʒ iii. Cort. Sassafr. & Xyloal. an. ℥ i. contusis contundendis adde Spir. Vini ℔ xxx. post macerat. debitam abstrahe per Baln. Mariæ ℔ xx. quæ serventur ad usum, nominatæ, *Flos Cordialium.* Residui fiat expressio & colat. quæ per ulteriorem destillationem exhaletur ad Mellaginem. Singulis hujus Unciis accurate admisce Sacch. cand. alb. ℥ ii. Succ. Chermesin. ℥ i. Tinct. Corall. ʒ vi. Margarit. præp. ℥ß. Terr. sigill. ʒ ii. Bezoar. Animal. Bez. Orient. an. ʒ i. Ambr. Gris. ℈ ii. Mosch. ℈ ß. Fol. Auri Num. 20. M. s. a. ut fiat *Cardiacum Magnum.*

** Fotus Arthriticus.*

℞. Salv. Rorifm. Chamæm. Artemif. Hyperic. Abf. vulg. an. M vi. Sal. nigr. M. iii. coq. in Aqu. Cong. iii. ad ii. f. colat, pro Fotu.

** Fotus Scorbuticus.*

℞. Artemif. Hyperic. Cochlear. urriufque, Chamępit. an. M iii. Abf. com. & Rom. an. M iv. Rorifm. M ii. Rad. Raph. fylv. ℥iv. coq. in Aqu. f. a. pro Fotu.

** Frontale Cephalalgicum.*

Fit ex Liq. ftill. Rof. q. f. in Aceto, vel Spir. Vini frixâ, infpergendo pulveris Nuc. M. ℥i. Zedoar. ʒß. Camph. ℈ ii. *Adhibe Fronti & Temporibus.*

G.

Galbanetum Hartmanni.

℞. Galb. p. i. Sp. Tereb. p. ii. Digere ac deftilla ex Retorta f. a.

Galbanet. Sennerti.

F. ut fuprà, addendo Ol. ft. Lavendul. ℥i. & deftillando f. a. *Ad Membra Paralytica inungenda Infigne remedium.*

Gargarisma Album.

℞. Aq. Plantag. ℥iii. Aquæ Rof. rub. ℥i. Albumina Ovorum in aqueam fubftantiam agitata N. 3. Sacch. cryftall. ℥i. M. f. Gargarifma. Vel ℞. Rad. Alth. ʒiii. Sem. Cydon. ʒ iſs. coq. in Aq. Hordei ℔ iiſs. ad ℔ iſs. circa finem addendo Liquirit. raf. ʒii. colat. adde Albumina Ovorum agitata Nu. 2. Sacch. Cryftall. ℥ii. M. f. Garg. *quo Os fæpè colluatur, & parùm fenfim deglutiatur. Pro Aphthis, &c.*

** Gargarifma Apoplecticum.*

℞. Sem. Sinap. pulverifat. Spir. Caftor. an. ℥ii. Oxyrrhodini ℥i. f. Muftarda f. a cui adde Decoct. fort. Rorifm. & Beton. an. ℔ i. Mel Anthof. ℥ ii. M.

** Garg. Scorbuticum.*

℞. Rorifm. M i. Caryoph. Num. 40. Sal. Cochlear. ʒii. Omphac. ℔ iii. coq. ad ℔ ii. *Ad Gingivas Putridas in Scorbuto.*

** Garg. Synanchicum.*

℞. Spong. Sambuc. ℥i. Albi Canis ʒ vi. Fol. Rubi M i. Rof. r. M ſs. Geran. Columbin. M ii. Ficus Num. viii. coq. in Aqu. q. f. ad ℔ ii. colat. adde Acet. Sambucin. ℥i. Mell. Rof. ℥ iii. *Ad Ulcera Oris, Aphthas,* &c.

** Gelatina Cornu Cervi.*

℞. C. C. ras. ℥ vi. Aqu. Font. ℔ vi. infunde tepidè & coq. lento igne (vase clauso) ad 3. vel 4. hor. ut fiat Gelatina, colat. adde Succ. Limon. ℥ i. Sacch. opt. ℥ ii. *Restaurativa est in Tabe*, &c.

** Gelatina Corroborans.*

℞. Pedes 4. Ovillos, 2. Vitulinos, Ras. Ebor. Rad. Satyr. an. ℥ ii Virgæ Hippopot. ℥ i. C. C. ʒ x. Fol. Alchimil. Bellid. an. M ii. Aquæ font. ℔ x. coq. s. a. ad ℔ iii. f. colat. adde Sacch. cand. alb. ℥ iii. Refrigerent & resideat Gelatina, auferendo pinguedinem ac fæces s. a. *Detur Haustus manè cum Priap. Cerv. pulv.* ℈ i. *præmissis Pilulis adstring.*

** Gelatina Ichthyocollæ.*

℞. Ichthyocoll. albis. incis. & contus. ℥ ii. Aqu. font. ℔ ii. coq. s. a. ad med. adde colaturæ Lact. rec. ℔ i Sacch. cand. ℥ i. *Dos.* ℔ i. *bis in die. Ad Profluvium Album, Gonorrhœam*, &c.

Gilla Theophrasti.

Nihil aliud est, quàm Vitriolum album depuratum.

H.

Helleborus. v. *Elleborus*.

Hepar Sulphuris.

Fit ex Flo. Sulphur. liquat. ℥iv. addendo Sal. Tartari purif. ℥iß. & miscendo opt. cum spatula agitando, remot. ab igne serva Massam ad usum. *Inservit Tincturæ & Syrupo Sulphuris præparandis*.

Hercules Bovii. v. *Aurum Vitæ*.

I.

Ignis Philosophicus. v. *Phosphorus*.

* *Infusio Arthritica*.

℞. Anthos ℔ i. Sal. Armon. volat. ℥i. Alc. V. ℔ vi. Digere in Lagena opt. obturata in fimo Equino dies. 40. dein insola dies 20. f. expressio. *Applicetur in declinatione Arthritidis, extrahit valde Frigidos, Crassos, Flatuosos Humores in Articulis, & fortificat*.

* *Infusio Benedicta*.

℞. Rad. Polypod. qu. Turpet. Senæ opt. an. ℥vi. Sem. Carui ℥i. Vini alb. ℔ xii. macer. (vase clauso) super Cineres calidos ad Hor. 24. colat. cum expressione factæ adde Mann. opt. Syr. Rof. cum Agar. Sacch. an. ℔ i. clarific. cum album. ovor. f. a. *Bilem utramque cum Pituita è Capite, ventriculo aliis-*

aliisque partibus insigniter educit sine fastidio. *Dos.* ℥ iv. *ad* ℥ vi.

* *Infusio Cachectica.*

℞. Rad. Enul. rec. incis. ℥ vi. Uv. Corinth. incis. ℥ viii. Sacch. alb. ℥ vi. V. alb. ℔ iii. Macer. in frig. Hor. 48. cola. *Dos.* ℥ iv. *bis in die in Cachexia, Chlorosi, Dyspnœa, &c.*

* *Infusio Icterica.*

℞. Sulphur. Anserin. rec. ℥ vi. Fol. Chelidon. M. ii. Vini alb. Aquæ Chelidon. simp. an. ℔ i. Infunde tepidè Hor. vi. cum sacch. alb. ℥ ii. f. colat. sæpe per Manic. Hippoc. *Dos.* ℥ iv. *bis in die.*

Infusio Ireata.

℞. Rad. Irid. nr. rec. incis. Uv. pass. exacin. incis. Sacch. alb. an. ℥ vi. V. alb. Cerevis. ten. an. ℔ iii. macer. dies 3. & f. colat. *Detur Haustus manè & vesperi in Scorbuto, Hydrope &c.*

Infusio Sancta.

℞. Guajac. ℥ ix. Sal. Tartari ℥ iv. Glyc. ℥ iv. Digere tepidè in Aq. Font. ℔ xx. ad dies vi. dein. f. colat. *Alexipharmacum nobile habetur. Sanguinem mundificat, Omnes Obstructiones & Putrefactiones tollit, & Sanitatem optimè præservat. In Scorbuto, Hydrope, Febribus, Lue Venerea, Arthritide, cæterisque Morbis Tartareis multùm facit. Dos.* ℥ vi. *quater in die.*

** Injecto Alba.*

℞. Troch. alb. Rh. ℨiii. Camph. ℈i. solvantur in Aquæ Sperniolæ ℥xii. f.a. *Inflammationes & Dolores mitigat. efficax admodum ad Ulcera Virgæ, Gonorrh. &c.*

Injectio Auricularis.

℞. Anthos M ii. coq. in Urinæ Pueri ℔ iß. ad ℔ i. colat. adde Rhodomel. ℥ iv. M. *In Surditate, & Dolore.*

* *Injectio Benedicta.*

℞. Aquæ Benedict. ℥viii. Mercurii d. subt. pulverisat. ℨiii. M. exactiss. f. a. *Vires habet Inject. alb.*

Jovis Amalgama. (i.e. *Crocus Jovis.*

Julap. Antiscorbuticum.

℞. Vin. Chalyb ℔ ß. Tinct. Sacræ ℥iii. Spir. Cochlear. ℨv. Sp. Lavend. comp. ℥ß. Tartari Vitriolat. ℈i. Syr. Scelotyrb. ℥iß. M. *Dentur coch.* ix. *omni m anè.*

Julap. Asthmaticum.

℞. Milleped. vivor. Num. 400. contusis adde Aquæ Hyssop. ℥vi. Aquæ Limac. magistr. ℥iß. f. express. fort. *Dentur coch.* 2. *cum Decoct. Pector.* ℥ iii. *quarta quaque hora calidè.*

* *Ju-*

Julap. Cretaceum.

℞. Cretæ albiſ. pulveriſat. ℥i. Sacch. opt. ℥iſs. Ol. ſtil. Nuciſt. gt. iii. Aqu. font. ℔ii. miſc. optimè ſ. a. *Doſ.* ℥iii. *Pro vice ſæpe.* Ἐν τῇ καρδιαλγίᾳ ἄριϛον.

* *Julap. Fragorum.*

℞. Fruct. Fragor. matur. ℔iſs. Aqu. Font. ℔i. Vin. alb. ℔i. Sacch. alb. Syr. Limon. an. ℥iſs. macer. in frig. hor. 3. & cola. *In Æſtu Febrili refrigerat, &c.*

* *Julap. Hyſteric. Camphoratum.*

Incende Camphor. ʒ ii. & ſæpe extingue in Aquæ Font. ℔i. ad totalem Camphoræ conſumptionem. Tum cola. *Dentur coch. 4. vel 5. ſæpe in Paroxyſmo.*

* *Julap. Hyſt. Farinaceum.*

℞. Farinæ Tritici puriſ. ʒii. Sacch. alb. ℥ſs. Aq. Font. ℥viii. Agitentur opt. in Phiala, ut f. Julap. albiſ. *Dentur ſæpiùs coch. 4. in Paroxyſmo.*

* *Julap. Hyſter. Fœtidum.*

Solve Aſæ fœtid. opt. ʒiſs. in Aquæ Ceraſ. nig. ℥vi. ſine calore in mortar. frig. ut lacteſcat, ſ. a. *Sumatur coch. 1. initio Paroxyſmi, & repetatur poſt finitum ejus.*

** Julap. Hyst. Mithridaticum.*

℞. Aquæ Bryon. c. ℥ vi. Mithrid. ʒ ii. Tinct. Castor. ℥ ii. Syr. Ceras. n. Gran. Actes an. ℥ i ß. M. s. a. *Dos. coch. 1. vel 2. in Languoribus.*

** Julap. Hyst. Moschatum.*

℞. Aquæ Naphæ ℥ vi. Mosch. ℈ ß. Sang. Drac. ℈ i. M. *pro 2. dos. in Parox.*

** Julap. Idæum.*

℞. Fruct. Rubi Idæi rec. ℔ i. Sacch. alb. ℥ ii. Aq. Font. ℔ i ß. serva simul in frig. ad hor. 3. & cola. *Bibatur ad libitum in AEstu Febrili ad Sitim extinguendam.*

** Julap. Perlatum.*

℞. Aquæ Citri, Borrag. Melis. Ceras. n. an. ℥ iii Spir. Ceras. n. vel Sp. Citri ℥ i. Sacchar. albis. ℥ vi. Margarit. præp. ʒ i ß. Agitentur opt. s. a. *Dentur coch. 5. vel 6. in Languore.*

Julap. Purpureum.

℞. Syr. Viol. ℥ iii. Spir. Vitrioli gt. 30. Aquæ Hord. vel Aquæ Font. ℔ ii. M. s. a. *In Febribus Ardentibus ad Sitim extinguendum utilissimum.*

** Julap. ad Rhachitidem.*

℞. Aquæ Ling. Cervin. cum 2. cohobiis destillat. ℥ iv. Conf. AlKerm. ʒ ii. Syr. Caryoph. ℥ i. Sp. Sulphu-

phur.gt.vi. Fol.Auri Num.2. M. f. Julap. Elegans. *Dos. coch. 2. bis in die. Miranda præstitisse narrant Dominæ.*

Julap. ad Sitim v. Decoct. ad Sitim.

** Julap. Tartarisatum.*

℞. Pulver. subt. Tartari alb. ℥i. Sal. Tartari ℥ß. V. alb. ℔ iiiß. M. *Dos.* ℥iii. *bis in die per dies* 8. *in Ictericia curanda.*

** Julap. Vitæ.*

℞. Vitell. ovor. rec. Num. 2. Sacch. alb. ℥ß. Ol. Cinnam. gt. iii. Vini alb. vel Hispan. ℥vi. exactiss. misceantur s.a. In *Animi Deliquio, Viriumque maximâ debilitate, vel in Moribundis Auxilio fuit.*

** Juniperi Baccæ candefactæ.*

F. irrorando Bacc. selectis. ℔i. Vino Hispan. dein ex cribro Sacch. opt. pulverisat. ℥iv. inspergendo, & lentè siccando s. a. *Sudorificæ, Hystericæ, Nephriticæ, &c.*

Jupiter Diaphoreticus.

F. ex Capite mortuo Florum, Jovis, in Aqu. cocto, præcipitato, & edulcato s.a. *Dos. à gr. iii. ad x. Potenter Sudorem movet. utilis in Utero Strangulato, Peste, Lue Venerea, Podagra,* &c.

Jupiter Nitratus.

F. Caput mortuum poſt deſtillationem Flor. Jovis coquendo in Aqua, filtrando, exhalandoque ad ſiccit. ſ. a. Dicitur & *Nitrum Joviatum. Vires & Doſis cum priori.*

* *Juſculum Galli.*

℞. Gallum antiquum admodùm fatigatum, donec laſſitudine cadat. Tum trucida, depluma, exentera, farciaturque ingredientibus idoneis: coq. in Aquæ font. q. ſ. (hor. 5. vel 6.) donec caro ab oſſibus ferè decidat, & cola. *Nutritivum eſt & Reſtaurativum in Tabe, Hectica, &c.*

L.

Lac Aluminis.

Fit ex Aquæ Album. Ovor. ℥vi. pulveris Aluminis ℥i. Spir. Vini ℔ii. opt. & diu in vaſe vitreo conquaſſatis, ut f. inſtar Lactis. *Arcanum habetur in Gonorrhœa, Profluvio albo, Menſibus* Immodicis, *&c. Doſ. coch. 2. vel 3. ter in die. Aſſumptum ad* ℥ii. *hora ante Paroxyſmum ſæpe curat* T*ertianam.*

* *Lac Ammoniaci.*

℞. Gum. Ammon. puriſ. ʒ iii. ſolve in Aquæ Hyſſop. frigidæ ℥ vi. in mort. frig. ſ. a. *Detur ſæpe coch.* i. *pro vice in difficultate Anhelitus.*

Lac

Lac Asæ fœtidæ. v. *Julap. Hyst. Fœtid.*

* *Lac Benzoïni.*

℞. Spirit. Benz. ℥i. Aquæ Hyssop. vel Scabiof. ℥xii. m. f. a. *Asthmaticum, Pectorale, &c.*

Lac Mercurij.

F. ex Mercurij sublimat. corrof. ʒvi. fricatis & & agitatis in Disco Stanneo cum Aquæ Fumar. ℥xii. usq. Lactis instar. f. a. v. *Vires in Aq. Mercurial.*

Lac Saturni v. *Magist. Saturni.*

Lac Scammonii.

℞. Pulver. Scammon. ʒvi. affunde in mort. frig. paulatim Aquæ Cinnam. hordeat. ℥viii. inter affundendum diu agitando. Liquor lactescens separetur à picea substantia, & servetur ad Usum. Vocatur & *Liquor Acuens. Dos. coch.* i. *Suaviter purgat.*

Lac Sulphuris.

℞. Sulphur. p. i. Calc. viv. vel Sal. Tartari p. iii. coq. in Aquæ q. f. ad Sulphuris solutionem: filtra calidè, præcipita cum Acet. destill. vel Spir. Nitri, edulcora & sicca f. a. *Balsamum est Pulmonum, Consumens & Exiccans, valet in Catarrhis, Asthmate, Tussi, Phthisi, Colica, &c. Dos.* ℈ß. *ad* ℈i.

* *La-*

* *Lapis Contrayerva.*

℞. Magist. C. C. Corall. alb. rub. Margarit. Succin. alb. Ocul. Canc. an. ʒ ii. Rad. Contrayerv. ʒß. Apic. nigr. Chel. Canc. ʒ ii. omnibus ritè præp. & commistis adde Gelatin. Viperar. q. s. ut f. Globuli, foliis Auri obducendi, atque cautè siccandi s. a. Sunt, qui addunt Ambr. Gris. ʒ i ß. *Cardiacus, Alexiterius & Sudorificus Insignis est. Valet maximè in Peste, Variolis, Morbillis, Febribusque Malignis omnibus. Dos.* ℈ ß. *ad* ʒ ß.

Lapis de Coa.

℞. Lap. Hyacinth. Topas. Sapphir. Rubin. Margarit. an. ʒ i. Smarag. ʒ ß. Bezoar Orient. Corall. alb. rub. an. ʒ ii. Mosch. Ambr. Gris. an. ʒ ß. Fol. Auri Num. 40. F. pulvis subtilis. qui cum Aqua Ros. in Pastam subactus efformetur in Pilas oblongas, ovulis non absimiles, in umbra probè siccandas. Postea Dentalio, Entalio, seu ullâ aliâ hujus modi conchâ accuratissimè (ut eleganter niteant) poliantur s. a. *Easd. obtinet vires cum priori. Præterea specificus est contra Spasmum & Contracturas. Dos. à* ℈ i. *ad* ʒ ß. *& ultra.*

* *Lapis Medicamentosus.*

℞. Vitrioli alb. ʒ iv. Sal. Armon. ʒ ß., Aluminis, Ceruss. Bol. Armen. an. ʒ i. m. f. pulvis coq. cum Acet. q. s. ad Lapidis duri consist. s. a. *Virtutes hujus variæ sunt. Ulcera & Defluxiones tollit: Vulnera inveterata*

terata desiccat: Erysipelas, Scabiem, Tineam, &c. *curat. Modus utendi ità est. Liquescat* ℥ i. in *Aquæ Pluvialis* ℔ i. *& filtra. Dein utere, tum Lavando, tum Linteolum Imbuendo ac Imponendo.*

Lapis Salutis.

℞. Sal. Armon. ℥ i. Alumin. Bol. Armen. an. ℥ ii. Vitrioli Virid. ℥ vi. Nitri ℥ iii. Ceruſſ. ℥ ii. m. f. pulvis, coq. lento igne cum Acet. q. ſ. donec redigantur omnia in Lapidem durum. *Easdem Vires habet cum priori Lapide.*

Laudanum liq. Cydoniat.

℞. Opii correct. ℥ iv. Croc. ℥ ii. Succ. Cydon. ℔ iiſs. Flor. Cereviſ. coch. 4. fermententur ſimul in Digeſtione, donec ſubſident Crocus & Opium, exprime & filtra: adde Liquori Cinnam. ʒ ii. Caryoph. Xyloal. Sant. citr. an. ʒ i. Digere Dies 14. filtra & exhala ad dimid. *D. Williſ. Dolores maximè sedat, Somnum inducit, omnes Fluxiones sistit, Ardorem mitigat, Naturam confortat, inquietos Spiritus in Phrenitide, Arthritide, Epilepsia,* &c. *compescit. Odontalgiam mirè sedat (impositum.)*

Laudan. liq. Tartarisat.

℞. Opii ℥ ii. Croc. ℥ i. Cinam. Caryoph. Mac. Nuc. M. Xyloal. an. ʒ i. Tincturæ Salis Tartari ℔ ii. Digere dies aliquot, filtra & exhala ad dimid. *Vires & Dosis cum superiori.*

Laudanum sine Opio.

℞. Myrrh. opt. Mumiæ, Sant. rub. citr. an. ℥iß. Macis, Cardamom. Piper. Galang. an. ℥ivß. Spir. Vini ℔iii. extrahe Tincturam s. a. cui filtratæ admisce Sulphuris Vitrioli narcotici ʒiii. & digere per Mensem: deinde ad Mellagin. exhala, addendo Croc. ℈iiß. Sal. perlar. ℥iß. ut f. *Massa* s. a. *Anodynum est potentissimum. Omnes Fluxiones, Catarrhos, Tusses, &c. sistit: Atque easdem habet Virtutes cum præcedente.*

Laudan. Starkii. v. *Pil Matthæi.*

* *Linctus Benedictus.*

℞. Sapon. Ven. Vini Bened. an. ʒii. Lohoch. Sani ℥ii. Syr. Jujubin. Tussilag. Cap. Ven. an. ℥i. m. f. artem pharmacopoëticam. *Dicitur & Linct. Potentialis. Detur coch.* i. *quarta quaque hora. Potenter Expectorationem promovet.*

* *Linctus Expectorans.*

℞. Smegmat. Castil. ʒiiß. Ol. Amygd. d Syr. Viol. an. ℥iiß. Sacch. alb. q. s. M. s. a. Vel ℞. Lohoch. Domest. ℥iii. Smegm. Castil. ʒi. M. *Idem facit cum supradicto.*

Linctus Hæmoptoïcus.

℞. Lap. Hæmatit. Gum. Arab. Succin. alb. an. ℈ii. Amyl. ℥ß. Glyc, ℈i. Albumin. Ovor. q. s. M. f. Linctus; *Subinde Lingendus cum Bacillo Liquirit.*

* *Lin-*

* *Linctus Synanchicus.*

℞. Pulp. Conſ. Roſ. r. ℥ii. Rob. Granor. Actes ℥i. Rhodomel. ℥iſs. Sterc. Can. pulveriſat. ʒvi. M. ſ. a. *Detur coch. i. ſæpe in Angina. &c.*

* *Linimentum Melluminatum.*

℞. Pulveris Aquileg. Salv. Menth. Nuc. M. an. ℥ſs. Alumin. uſti ℥i. Mellis ℥iv. M. *Ad Ulcera Gingivarum, Inflammationes, Laxitatem &c.*

* *Linimentum Simplex.*

℞. Succi Solatri, Ol. Roſ. an. ℥xx. coq. ad Succi conſumpt. colat. adde Litharg. Ceruſ. an. ℔i. m. ſ. a. *Valet in Mammarum Cancro, Roſâ, Eryſipelate, &c.*

* *Linteum Crocatum.*

Fit coquendo Linteum cum Croci ʒſs. in Aqua Rutæ, & exiccando. *Hoc perpetuò ſub Mento, Variolis durantibus, geſtandum.*

Liquamen Silicum.

℞. Silic. uſt. p. iii. Salis Tartari per Nitrum calcin. ℥iv. exactè miſce, & per vices in Crucibulum candens injice, urgendo ignem ſ. a. Poſtea Maſſam Aëri expone, ut ſolvatur per deliq. ſ. a. *Ad Tartaream Mucilaginem incidendam, Calculum reſolvendum, ac proinde ad Obſtructiones reſerandas multùm facit. Doſ. gt. 20. ad 30. in Liquore conven.*

Liquamen Sulphuris.

℞. Fl. Sulphur. Sacchar. cand. alb. an. ℥i. m. f. pulvis. Induratis 4. Ovis (exemptis vitellis) include, & probè ligata suspende supra prunas, ut Liquamen exudet: quod serva ad usum. *Pectorale est egregium in Asthmate, Tussi, Phthisi, Pleuritide*, &c. *Dos. gt.* 20. 30. &c.

Liquor Acuens. v. *Lac Scammonij.*

* *Liquor Cephalalgicus.*

℞. Camph. ʒii. solve in Alc. Vini ℥ii. qui Rhodostagmatis q. s. excipiatur in Disco, calfaciendo ad mediocrem siccit. Tum insperge pulver. Nuc. M. ℈i. Zedoar. ʒß. *Fronti adhibe in Cephalalgia.*

Liquor Limacum.

Fit ex Limac. rubr. concis, & Sal. an. in Manic. Hippocr. injectis, & in Cella suspensis, ut defluant in Liquorem, servandum ad usum. *Dolores Podagricos mitigat illitus, Verrucas curat. Optimè valet in Atrophia membrorum, illinendo cum isto calefacto, & tegendo sæpe lanâ carpiâ. Mulier quædam cum guttulis hujus aliquot ex Haustu Cerevisiæ solebat curare Tussim Infantum singultuosam.*

* *Lohoch Album.*

F. ex Ol. Amygd. d. rec. & Sacch. Penid. an. exactis. ità mixtis, ut in Massam unam homogeneam conspirent albissimam. *Fieri nequit sine arte Pharmacopœi.*

* *Lo-*

** Loboch domesticum.*

℞. Ol. Amygd. d. rec. ℥iv. Syr. Jujubin. Capill. Veneris an. ℥ii. Sacch. alb. ʒii. misc. exactiss. in mortar. marmor. s. a. *Confici etiam potest multò elegantiùs ac inseparabiliùs (si Ars non desit Pharmacopœo) sine ullâ Sacchari additione. Expectorationem promovet.*

Luna Potabilis.

℞. Lunæ præcipitatæ ℥i. Sal. ℥ii. Sal. Armon. ʒii. M. ac reverbera dies viii. Ablue à salsedine, & extrahe Tincturam Cœruleam ope Spir. Vitrioli dulcis, decanta ac abstrahe. *Usus est maximè in Morbis Capitis, & in primis Epilepsia, Hydropicam Aquam exiccat. Dos. gr.* 4. 5. 6. &c.

M.

Magist. Antim. Diaphoret.

F. ex Antimonio Diaphoret. in Aqu. cocto & filtrato, affundendo Aurum solutum, præcipitando ac abluendo s. a. *Dos.* ℈ß. *ad* ℈i. *Vires obtinet Ceruss. Antimonij.*

** Magist. Benzoïni.*

F. ex Benz. albiss. in Alc. V. soluto, præcipitando Aquâ Lactis, & siccando s. a. *Dos.* ℈ß. *ad* ℈i. *Pectorale est nobile.*

Ma-

Magist. Bismuthi.

℞. Marcasitæ pulverisatæ p. i. Solve in Spir. Nitri rectif. p. iii. præcipita Aquâ salsâ, edulca & sicca s. a. *Confert ad Cutis Vitia, Lichones, Impetigines, Scabritiem Manuum, & simul Cosmeticum est Insigne.*

* *Magist. Git.*

℞. Gum. Git. purif. ℥iii. Tinct. Ros. r. ℔ i ß. Succ. Limon. ℔ ß. Sp. Vitrioli ʒ i. macera ac evapora ad consist. Extracti: vel f. Pulvis. Fieri etiam potest ex Gum. Git. ℥ ii. Ol. Tartari p. d. ℥ i. Spir. Vini ℥ vi. digestis ac evaporatis s. a. *Purgat* ἄνω καὶ κάτω, *præcipuè Humores Serosos. Usus est proficui in Hydrope, Scabie, Pruritu,* &c. *Dos. gr.* x. *ad* ʒ ß.

* *Magist. Jovis.*

Fit ex Fl. Jovial. in Aqua solut. & filtratis, præcipitando vel Oleo Tartari p. d. vel Alumine soluto, edulcando sæpe Aquâ tepidâ, & exiccando. *Dos. gr.* 4. 5. 6. &c. V. Salis Jovis Vires.

Magist. Lithargyrites, v. *Sal Litharg.*

Magist. Lunæ, v. *Vitriolum Lunæ.*

Magist. Martis, v. *Extract. Chalybis.*

Ma-

Magiſt. Saturni.

Coq. Saturni rubr in Acet. deſtill. filtra, præcipita Oleo Vitrioli, & edulca ſ. a. *Uſus eſt in Phthiſi, Hectica, Febribus ardentibus, aliiſque Inflammationibus internis. Item in Quartana, Lienis Affectibus, Colica, & Lue Venerea Secretum eſt. Doſ gr.* 4.5.6. &c. *Externè valet in Putredine Oris, Ulceribus malignis, Cancroſis, Lupo, Fiſtula, Ambuſtis, Puſtulis Faciei rubris Rubedine Oculorum, &c.*

Magiſt. Sulphuris. v. *Lac Sulphuris.*

Magiſt. Tartari.

℞. Salis Tartari q. v. Imprægna Acet. opt. donec Tartarum nil ampliùs aciditatis retinere velit. dein affund. Spirit. Vini eumque abſtrahe, aliquoties cohobando: Tandem repone Tartarum ad liqueſcendum, & habebis Oleum rubrum, per inferiora purgans. *Utile eſt in Omnibus Morbis Deploratis. Doſ.* ℈ß. *ad* ℈i.

Magiſt. Turpethi.

℞. Mercurii ſublim. q. ſ. coq. in Aqu. pluviali ad ſolutionem, filtra, & cum Ol. Tartari p. d. præcipita; Tandem edulcora Aquâ deſtillatâ ſ. a. *Inſigne eſt in Lue Venerea, Tinea, Scrophulis,* &c. *Doſ.* ℈ß. *ad gr.* xv. *cum Conf. Hamech* ʒ ii. *vel* iii.

Magnes Præp.

Fit ex pulveris candefacti in Crucibulo, & Olei Martis an. lento igne exhalando ſ.a. *Cum Cera mixt. in Emplaſtr. Dolores Podagricos mirè mitigat.*

Mars Diaphoreticus.

Sublima Sal. Armon. cum an. Chalyb. limat. ſ. a. ſublimatum ſolve in exigua quant. Aquæ font. filtra, & præcipita affundendo guttatim Ol. Tartari p. d. vel Spir. Sal. Armon. præcipitatum exicca ſ. a. *Sudores movet, & Diureticus eſt. Eximii uſus in Melanch. Hypochondriaca, Quartana,* &c. *Doſ.* ℈ ß. *ad* ℈ i.

Mars Fulminans.

℞. Nitri ℥ ivß. Sal. Tartari ℥ iß. Sulphur. ℥ ii. M. f. pul. ſ. a. *Diureticus, & Menſes movet,* &c.

Mars Potabilis.

Solve Chalyb. Tartariſatum in Aqu. Font. filtra, & coagula ſ. a. *Optimè valet in Cachexia, Hydrope, Scorbuto, Chloroſi, Quartana,* &c.

* *Maſticatoria.*

℞. Maſtich. ℥ iii. Pyreth. Staphiſagr. an. ℥ ii. Rad. Angelic. ℥ ß. Cubeb. Nuc. M. an. ℥ i. Euphorb. ℈ ß. Ceræ q. ſ. f. Maſſa: ex qua fiant Maſticatoria ſ. a. *ſc. f. Globuli vel Pil. Majores, ſæpe maſticandæ Sputationem promovent: Cerebrum purgant. Valent in Auditu*

tu Depravato, Paralysi, & Morbis Capitis Frigidis. Odontalgiam curant.

Mater Balsami. v. *Balsam. Paralyt.*

Mel Saponis.

℞. Sapon. com. Mellis an. ℥iv. Sal. Tartari ℥ß. Aquæ Fumar. ℥ii. M. f. a. *Cosmeticum est, inserviens apprimè Manibus & Faciei lavandis ac dealbandis, valet etiam in Ambustis, Inflammationibus, Podagra, &c.*

Mercurii Purgatio.

Diversimodè perficitur. Vel trajiciendo per alutam, vel lavando cum Acet. & Sale mixtis; aut cum Aquâ Cal. viv. sæpius agitando. Vel fortiter agitando cum Spir. Vini in Vitro obturato. Vel destillando in Arena per Retortam igne forti; idque per se, vel addito Sale Tartari, Calc. viv. &c. vel amalgamando cum Sole vel Luna, ac postea per Retortam à corpore admixto separando.

* *Merc. præcipitat. Albus.*

Solve Mercurium in Aqu. Fort. præcipita Aquâ salsâ, ablue, exicca. *Albus subdulcis.* Solve Mercurium in Spir. Nitri, præcipita cum Sp. Vini, sicca, & sæpe combure cum Spir. Vini f. a. *Dosis eadem cum Mercurio dulci. Usus in Lue Venerea, Hydrope, Podagra, Ictero, &c.*

Merc. præcip. correctus.

℞. Mercurii per Salem & Acet. purgat. ℥ ii. Aquæ Fort. duplic. ℥ viii. Abſtrahe Aqu. Fortem ex Arena, cohobando. Tum materiæ tritæ affunde Ol. Vitrioli ℥ ii. Digere, & Ol. abſtrahe, ſuper Mercurium affunde Spir. Vini. Digere Dies iii. decanta, aliumque Spir. Vini affunde; idque tertiâ vice repete: tandem ſicca. *Doſ. gr. 3. ad* 10. *Purgat per Inferiora, in Lue Venerea curanda præſtantiſſimum Remedium.*

Merc. præcipit. fixus.

℞. Mercurii purgat. ℥ iii. Sal. Armon. ℥ iß. Fl. Sulphur. ℥ ii. M. & ſublima: ſublimatum cum fæcibus tritum ſublima iterum: dein auge ignem ut candeſcat: id quod in fundo remanet fixum *Panacea Vocatur. Omnes Humores noxios exiccat, perque Diaphoreſin expellit. Doſ.* ℈ ß *ad* ʒ ß.

Merc. præc. Flavus. (i. e.) *Turpeth. miner. Doſ. à gr.* 5. *ad* 10. *Eaſdem habet Vires quas Arcan. Corallinum.*

Merc. Præc. Griſeus.

Turpeth. Mineral. in Aqu. Roſ. lotum & ſiccatum imbibe cum Alc. Vini & (addit. Camph. in Alc. Vini ſolut. an.) lento igne Alc. Vini abſtrahe ſ. a. *Doſ. à gr. iii. ad viii.* &c. *Purgat per Inferiora.*

Merc.

Merc. Præc. Incarnatus.

Mercurij ℥i. in Aquæ fort. ℥ii. ſolutæ adde Aqu. fervidæ ℥iii. præcipita Urinâ rec. ablue ac ſicca ſ. a. *Solùm per Seceſſum movet. Virtutes obtinet Arcani Corallini. Doſ. gr. vj. ad xij.*

Merc. præc. Laxativus.

F. ex Mercurio cum Ol. Vitrioli, vel Sulphuris in Arenæ B. cryſtalliſato, & in Crucibulo indito ut per horam candefiat ope ignis: dein in Aquam calidam projecto, ut f. pulvis flavus. Aquam decanta, lava, exicca, & Spiritum Vini ſupra eum incende ſ. a. *Purgat* ἄνω καὶ κάτω *Doſ. gr.* 3. *ad* 10. *mirè proficuus in Lue Venerea extirpanda, Podagra, Ictero, Hydrope, Scabie, &c.*

Merc. præc. per ſe.

Mercurium pone in vitrum infernalem, exactè in Arena colloca, & gradatim auge ignem, donec Mercurius in pulverem rubicundiſ. converſus ſit. Ablue Spiritu Vini. *Opus eſt multorum dierum. Sudores valde movet. Luem Veneream ſexies vel ſepties exhibitus penitùs eradicat. Febres omnes tollit. Lumbricos eliminat. Ut plurimùm Vomitum quoque movet ſat violentum. Doſ. gr.* 3. *ad* 6. *Præſtantior erit præcipitatus, ſi fiat cum parte octavâ Solis, v. infra.*

Merc. præcip. Ruber.

Solve Mercurii p. i. in Aqu. Fort. p.ii. Abſtrahe Aqu. Fort. à Mercurio per deſtillationem cum tribus cohobiis, donec in pulverem rubrum evadat. *Vires imitatur præcedentis.*

Merc. præc. Solaris per ſe.

Fit ex amalgamate facto ex Mercurii ℥iv. cum Solis per Antimonium fuſi ʒ ß. in vitro infernali poſito ut ſuprà, materiam ſæpe eximendo, & conterendo ſ.a.

Merc. præcip. Viridis.

℞. Mercurii ʒiv. Veneris ʒ ß. Solve ſeparatim in Aqu. Fort. & miſc. poſtea, abſtrahe Aquam Fortem, digere præcipitatum cum Acet. deſtill. filtra ac ſicca ſ. a. *Specificum eſt in Gonorrhœa virulenta, quam Nimiam tollit, Inſufficientem promovet: ideòque quotidie continuandus ejus eſt uſus, donec omnis fluxus ſedatus ſit. Doſ. gr.* ii. iii. *ad* viii.

Merc. ſublimat. Ruber. & Flavus.

℞. Mercurii, Nitri, Vitrioli calcin. an. ʒ vi. exactè miſta ſublima: cum ſublimato miſce Nitri & Aluminis parùm calcin. an. ʒ iii. Impaſta Aceto, & ſublima iterum. Rubrum à flavo ſeparatum ſeorſim Aquâ ablue, & Spiritum Vini ſupra utrumque incende ſ. a. *Purgat præcipuè per inferiora, magnumque Secretum in Hydrope, Lue Venerea, Podagra, Scabie, Ulceribus, Cancro,* &c. *Doſ. gr.* 5. 6. 7. &c.

Merc.

Merc. Vitæ correctus.

Mercurium Vitæ in Phiala igne Arenæ fove, donec rubere inceperit: poſtmodum Spir. Vini ſæpius ab eo abſtrahe ſ. a. *Purgat ſat benè per Alvum, impuritateſque quaſcunque educit. Doſ. gr.* 4. 5. 6.

Merc. Vitæ purgans

Si Mercurium vitæ cum Sale aliquoties teras, & Salſedinem poſtea per Aquam abluas, vim ſolam purgandi per ſedem obtinebit. *Doſ. à gr.* vi. *ad* xii.

* *Miva Borraginis.*

Coq. Rad. Borrag. ad mollitiem contuſ. trajic. per Setac. cujus ℞. ℔ i. & Sacch. opt. ℔ i. coq. ad Mivæ conſiſt. ſ. a.

* *Miva Conſolidæ.*

Fit ex Pulp. Radic. & Sacch. an. ut ſuprà, addendo ſing. Libris Nuc. M. ʒ vi. *Uſus in Hæmoptyſi, Rupturis &c.*

* *Miva Dialthææ.*

Fit ex Pulp. Rad. & Sacch. ut ſupra, addendo ſing. Libris Mivæ Nuc. M. ℥ i.

** Miva Satyrii.*

Fit omnino ut ſuprà cum Nuc. M. additâ. *Venerem ſtimulat*, &c.

Mixtura Anticolica.

℞. Mann. opt. ℥ii. Crem. Tartari, Sperm. Ceti, an. ℨii. M. *Detur in Hauſtu Juſculi Pulli. Remed. probatiſs.*

** Mixtura Simplex.*

℞. Spir. Theriacal. Camphorat. ℥x. Spir. Vitrioli ℥ii Spir. Tartari rectific. ℥vi. Digere in Phiala Hermeticè obſignata ad 3. ſeptiman. ut uniantur exactiſ. ſ. a. *Ciet Sudorem, reſiſtit Putredini: in Febribus Malignis admodum proficua. Doſ.* ℨi. *plus minus.*

** Mixtura Tubularis.*

℞. Cort. extern. Piſtach. ℥ii. Fol. Tuſſilag. Beton. Roriſm. ſicc. an. ℥iii. Incidantur, & adde Guajac. præp. ℥iii. Succin. alb. Olib. craſ. contuſ. an. ℥iß. Gum. Lentiſc. ℥i. Ol. ſtil. Nuc. M. ℨi. f. Mixtura: *inſtar Nicotianæ haurienda.* Vel ℞. Fol. Beton. Tuſſilag. an. ℥ii. Roriſm. Cort. Piſtach. extern. an ℥i. Sem. Cardamom. min. ℥iß. Incide ſ. a. Adde Ol. Aniſ. gt. xvi. Ol. Cinnam. gt. viii. m. Aliqui addunt Nicotian. opt. præp. ℥i *Utilis eſt præcipuè in Catarrhis exiccandis, Defluxionibus ſiſtendis, Tuſſi*, &c.

* Mu-

* *Mucilago Nephritica.*

℞. Gum. Tragac. ℥iß. Arabic. ʒiii. Ceraſ. ʒß. Aqu. Roſ. rub. ℥xx. Aquæ Plantag. Portulac. an. ℔iß. macer. in frig. hor. 48. colat. adde Sacch. cand. alb. ℥iv. m. *Doſ.* ℥iv. *bis in die cum Aq. Lactis Hauſtu, præmiſſo Balſ. Peruan.* ℈i. *in Pil. cum Pulv. Glyc.*

N.

Nitrum Antimoniatum.

℞. Nitri in Crucibulo liquati, p. iii. paulatim inijce Vitri Antimonij per ſe facti, p. i. Hiſce unitis, effuſis, pulveriſatiſque, elue Nitrum Aquâ: filtra ac cryſtalliſa ſ. a. *Doſ. gr.* 5. 6. 7. &c. *in Febribus Malignis, Hydrope, Lue Venerea,* &c.

Nitrum Cachecticum.

℞. Vitrioli Martis p. 4. Arcan. duplic. p. 5. Nitri p. 7. m. ac in Aren. ad rubed. calcina ſ. a. *Summè confert in Appetitu proſtrato, Cachexia, Febribus, Scorbuto, Nephritide, Catarrhis, Lue Venerea, contractura, Paralyſi,* &c. *Somnum inducit, Sudorem movet; aliis leniter Alvum ciet. Doſ. gr.* vi. *ad* xx.

Nitrum Catharticum.

Candefac Nitrum in Crucibulo, & per vices carbonem vivum injice, ut Nitrum inardeſcat: continua, donec flagrare deſinat: quod reſtat ſolve

ſolve in Acet. deſtill. filtra, coagula, idque ter cum novo Acet. deſtill. repete. Tandem ſolve in Spiritu Vini & evapora ad ſiccitatem. *Dicitur & Terra foliata Nitri. Obſtructum Meſenterium & Lienem liberat, ſuaviterque purgat.* Doſ. ℈i. *ad* ʒß.

Nitrum Corallatum.

℞. Nitri p. iii. Salis Corall. p. i. ſolve ſeparatim in Aqu. Roſ. ac filtra: dein miſceantur & coagulentur ſ.a. *Utile in Febribus & Virium reſtauratione. Doſ. ad* ℈ i.

Nitrum Fixatum.

Solve Salem Prunellæ in Aqu. Font. filtra ac coagula ſ. a. V. *Cryſt. mineral.*

* *Nitrum Hermaphroditicum.*

℞. Nitri, & Salis Tartari puris. an. ſolve in Aqu. Roſar. rub. filtra & cryſtalliſa ſ. a. *Præſtantiſſimum ad Humores Craſſos & Tartareos incidendos & detergendos; nec non Meatus Obſtructos aperiendos: ad Calculum Renum expellendum, Urinamque movendam*, &c. *Inſuper, in Febribus Putridis ac Malignis optimè conducit. Doſ. gr.* 20. *ad* 30.

Nitrum Joviatum. v. *Jupiter Nitratus.*

Nitrum Nitratum.

℞. Spir. Nitri rectif. p. 4. Nitri purificat. p. 6. m. ac deſtilla ad ſiccit. cum terno cohobio, urgendo ignem poſtea ſ. a. *Doſ.* ʒß.

Nitrum Perlatum.

Fit *ut Corallatum*, ex Sale. Perlar. & Nitro. *Egregium est Cordiale, & mitigat Æstum Febrilem. Dos. ad* ℈i.

Nitrum Saturnisatum.

℞. Salis Saturni, Nitri, an. solve in Acet. destill. & crystallisa s. a. *Prodest Asthmaticis. Dos. gr.* 5. 6. 7.

Nitrum Sulphuratum.

℞. Spir. Sulphur. ℥iv. Nitri purific. ℥iv. m. ac destilla cohobando ad siccit. ter, & urgendo ignem postea ad vasis excandescentiam. *Vires habet Salis Prunellæ.*

Nitrum Vitriolatum. v. *Arcan. Duplex.*

Vel, parari potest ex Nitri p. ii. Ol. Vitrioli p. i. destillatis, ut in Nitro Sulphurato.

Nodulus Facialis.

℞. Hordei tosti q. v. redige in pollinem, fiatque cum sindone Nodulus, *quo circa diem undecimum Faciem consperge. In Variolis optimè Faciem defendit à foveis.*

* *Nodulus Hystericus.*

℞. Castor. pulverisat. ʒ ß. Asæ fœtid. ℈ i. Ol. Succin. ℈ ß. m. & in Serico involve, ut f. Nodulus, naribus sæpe admovendus in Parox. Hysterico.

O.

Oleum Aloëticum.

℞. Aloëpat. ℔ i. Myrrh. ℥ ii. Thuris ℥ ß. m. ac destilla in Arena lento igne. *Illitum Umbilico purgat, & Vermes necat.*

Ol. Antim. Saccharatum.

Fit ex Pulveris Antimonii crud., & Sacch. an. ex Retorta igne fortiss. destillatis s. a. *Utile est tum ad externos, tum Internos. Morbos. Dos. à gut.* iii. *ad* vi. *in Quartanis ante paroxysmum.*

Ol. Bal*sami.* v. *Balsam. Paralyticum.*

Ol. Balsamicum.

℞. Anchus. ℥ ii. Ol. olivar. ℔ ii. coq. ad colorem rubicundum. colat. addde Tereb. Cypr. in Aqua Viol. lot. ℔ ß. Ol. Bacc. Lauri, Ol. Hyper. an. ℥ i. Ol. Junip. & Petræ, an. ℥ ß. Ol. Rhod. & Spicæ, an. ʒ ii. Ol. stil. è Sem. Angel. & Anis. an. ʒ i. m. s. a. *Omnibus Affectibus Frigidis subvenit, Flatusque dissipat. In Paralysi, in surditate, Otalgia, &c. Multùm facit in Spasmo, Colica, Hydrope,* &c. *In-*

ternè

ternè & Externè usurpatum præstans est Remedium. Dos. ℈ i. ad ʒ i. in vehiculis appropriatis.

Ol. Bufonum.

Coq. Bufones 4. vivos in Ol. oliv. ℔ ii. per horam vel ad crepaturam, colatumque serva. Confert in Pustulis labiorum, Cancroque Mammarum. In Hydrope valet ad Urinam ciendam inungendo Renes.

Ol. Camphoræ.

℞. Camph. ℥ ii. Argillæ ℥ vi. destilla in Arena ex Retorta vitrea s. a. Vel, fieri potest solvendo Camph. ℥ ii. in Spiritus Nitri ℥ iv. in loco tepido. Diaphoreticum, & Hystericum. Dos. ad gut. x. &c.

* Ol. Chartæ.

Accende Chartam ac impone laminæ Jovis, ut comburatur. Sic adhærescet Jovi oleum colligendum. In Alopecia, Herpete, Impetigine, &c. mira præstat. Anodynum est, & Odontalgiam sedat.

* Ol. Cosmeticum.

℞. Ol. Amygd. amar. ℥ iv. Ol. Tartari p. d. ℥ ii. Ol. Rhod. gt. 4. M. s. a. Ad Cutem detergendum & erugandum.

* Ol. Cremoris.

℞. Cort. intern. virid. rec. Sambuci M iii. Crem. Lactis opt. ℔ ii. coq. benè, donec in Oleum effluat Cremor. f. express. adde cort. rec. alior. Sambuc. M. iv.

coq.

coq. iterum ad Cortic. ſiccitatem f. expreſſio. *In Hæmorrhoïdibus, Combuſtionibus, Eryſipelate, &c. optatiſſ. Remedium.*

Ol. Heraclejum.

Fit ex ligno Coryli Septemb. aut Martio collecto, in taleolas ſecto, & gradatim per Retortam in Arena deſtillato, Ol. ab Aquâ ſeparetur ſ. a. *Calefacit, Incidit. Anodynum, Epilepticum, ac præcipuè Odontalgicum eſt. Guttæ 2. 3. 4. &c. aſſumptæ cum Mica Panis Lumbricos in Inſtanti necant, & per Seceſſum educunt.*

** Ol. Linteorum.*

F. ex Linteis accenſis & ſuffocatis in lamina Jovis ſ. a. *Optimè valet ad Ophthalmiam curandam cum Gutta una Salivæ mixtum.*

Ol. Ludi.

Materiam Tartaream matulæ inhæreſcentem calcina, & ſolve p. d. ſ. a. *Ad Tartarum in omnibus Corporis partibus, imò ad Calculos etiam grandiores reſolvendos, & expellendos, adeoque ad Obſtructiones indè ortas reſerandas mirificè conducit.*

Ol. Lumbricorum.

Deſtillatur in Arena ex Lumbric. terr. V. Hiſpan. lotis ſ. a. *Ad Paralyſin curandam mira præſtat.*

Ol.

Ol. Martis.

Fit ex Rubigine Martis per Aquam Stygiam irrigatam contractâ, abluendo Aquâ, filtrando, & exhalando ad oleaginositatem s.a. *Summum est Obstructivum. Dos.gr.* 4. 5. &c.

** Ol. Milvinum.*

℞. Milvum è nido, vel antiquiorem, exenteretur deplumatus, cum Picis Num. 4. coq. in Aq. Ceras. n. q. s. (adjectis Rad. Pæon. ℥iii. Castor. ℥i. Rutæ M iii. Flor. Rorism. Lavend. an. M ii. Hyperic. ℥i. Rad. Valerian. ℥ii.) ad putrilaginem cum Ol. Olivar. ℔ii. f. expressio. Ol. innatans auferatur pro Usu. *Instante Paroxysmo Epileptico inungantur Plantæ Pedum, Nares, & Nucha cum seq.* ℞. *Ol. Milvin. dict.* ℥i. *Ol. stil. Rutæ, & Succini,* an. ℈i. m.

** Ol. Paralyticum.*

℞. Sem. Sinap. ℔ iii. Castor. ℥ß. Caryoph. ℥ii. Nuc. M. ℥iii. Spir. Vini ℥iv. contusa opt. macer. in Baln. Mariæ hor. 24. Deinde valenter prelo exprime Oleum. *Spina, Nucha, cum partibus Affectis sæpe inungantur.*

Ol. Polypodii.

Fit ex Radic. siccis per Retortam ex Arena destillatis s.a. *Inservit Piscibus capiendis.*

** Ol. Pomosum.*

℞. Fol. Strammon. Pomosi rec. ℔ i. contus. adde Ol. Olivar. ℔ iiß. coq. ad Succi consumpt. express. adde Fol. rec. ℔ ß. Insolentur Dies 14. postea coq. ad Succi consumpt. & exprime. *Ad miraculum omnes Inflammationes, omnesque Combustiones, sive ab Igne, sive ab Aqua Fervida, Plumbo Fuso, Pulvere Bombardico, vel à Fulgetris contractas, subitò sanat.*

Ol. Ranarum.

Coq. Ranas vivas Num. 12. in Ol. Oliv. ℔ iß. per horam, & exprime. *Faciei Ruborem & Impetigines curat. Erysipelati & Gangrenis subvenit. In Cancro est specificum.*

Ol. Sacchari simp.

Fit ex Sacch. cand. & Spir. Vini an. adurendo Spiritum ad Syr. consist. s. a.

** Ol. Sacchari comp.*

℞. Dactyl. incis. ℥ ii. Ficuum ℥ iii. Hyssop. M i. Glyc. Sem. Anis. Bombac. an. ℨ vi. Rad. Irid. Flor. ℨ i. Spir. Vini ℔ ii. coq. adurendo ad consumpt. dimid. f. colat. per Manic. Hippocr. adde Sacch. cand. q. s. *Ad Asthma, Tussim, &c. confert.*

* Ol.

** Ol. Saponis.*

Fit ex Sapon. Venet. raſpat. & Spir. Vini an. per Retortam deſtillatis, primò lento igne, dein fortiori gradatim urgendo. Ol. innatans Aquæ viridi ſeparetur. *Ad convulſiones, Cephalalgiam*, &c. *illinantur cum iſto Tempora, Nucha, & Nares. Ad Tineas, Contuſiones, Podagram*, &c. *ungantur loci affecti, tegendo poſtea braſſicæ folio.*

Ol. Saturni. v. *Balſ. Saturninum.*

** Ol. Scorbuticum.*

℞. Rad. Raphan. ruſtic. ℥ vi. Fol. Cochlear. M iv. Fl. Lavend. M ii. Ol. ex Pedibus Bovinis ℔ i. coq. lento igne ad Succi conſumpt. expreſſ. adde Sp. Salis ʒ iii. Spir. Cochlear. ʒ i. Ol. Cinnam. & Caryoph. an ʒ ß. Ol. Origan. ℈ iv. M. *Cum iſto inungantur partes Affectæ per horam ſemis ſemel in die calidiſſimè.*

Ol. Silicum. v. *Liquamen Silicum.*

Ol. Tabaci.

Fit ex Fol. ſiccis per Retortam. Vel ex Sem contuſis & expreſſis. *Uſus in doloribus Podagræ, Arthritidis vagæ, Odontalgia, Vermibus*, &c.

Ol. Talci p. Deliq.

℞. Pulver. Talc. Tartari per Nitrum calcinat. an. f. Strat. Sup. Strat. ac cementa in Crucibulo clauſo hor.

vi. ut Crucibulum candeat, exime & edulca: extrahe cum Acet. destill. filtra ac coagula: edulcora ac repone postea in Cella ad liquescendum. *Cosmeticum censetur præstantissimum. Lentigines, maculasque Faciei aufert.*

Ol. Tartari purg. v. *Mag. Tartari.*

Oleum Τριχοφυές.

℞. Abrotani rec. contus. ℔ ß. Ol. veteris ℔ iß. Vini rub ℔ ß. coq. ad siccit. Herbæ, f. Expressio. Repet. hoc opus ter cum novo Abrotano. Colat. adde Axung. Ursi ℥ ii. M. exactiss. *Ad Alopeciam curandam maximè commendatur.*

** Ol. Tritici.*

Fit valenter exprimendo Triticum contusum inter laminas candentes, ut oleum effluat. *In Rimis Manuum, Ulceribus Pedum, Fissuris Labiorum, Herpete, Cutis scabritie, &c. mirificè proficuum.*

Ol. Viperarum.

℞. Viperas viventes largas & pingues Num. 3. Vin. Hispan. ℥ ii. Ol. Hyperic. ℥ viii. coq. in Baln. Mariæ vase angusti orificii ad consumpt. humiditatis, fiatque expressio. *Cutem exterget, Impetigines, &c. sanat. Podagræ Tophos tollit, Lepram curat.*

Ol. Viridis æris.

℞. Viridis Æris ℥ ii. Nitri ℥ iii. ponantur in Catillo, & incend. carbone, donec deflagrarint. Tum solve p. deliq. in Cella. *Causticum est. Ad Pustulas Venereas, & Verrucas absumendas conducit.*

** Ol.*

** Ol. Vitrioli Dulce.*

℞. Ol. Vitrioli rectif. p. i. Alcoh. Vini ℔ iv. Digere Dies 30. vel 40 & postea ex Retorta cum 3. vel 4. cohobiis destilla ad uniendum s. a. *Proficuum in Calculo, Morbis Tartareis, Catarrhis,* &c. *Dos.* ℈ ii. *in liquore idoneo.*

Orvietanum.

℞. Rad. Fraxinel. Bistort. Tormentil. Imperator. Gentian. Carlinæ, Aristoloch. utriusque, Pentaphyl. Zedoar. Valerian. major. Contrayerv. Angelic. Enulæ, Serpentar. Virgin. Fol. Cardui ben. Succis. Ulmar. Rutæ, Sabin. Puleg. Scord. Hyperic. Cort. Citri, Aurant. Cinam. Bacc. Lauri, Junip. Carnis Bufonum, an. ℥ ii. Carn. Viperar. ℥ iv. Croc. opt. ℥ ß. f. omnium pulvis cui adde Extract. Bacc. Junip. Vino albo facti, ad mellaginem evaporati, q. s. ut f. Confectio. Huic adde Elæo-saccharorum Rutæ, Succini, Caryoph. Junip. an. ℈ ii. M. s. a. dein adde unicuique libræ hujus Confect. Theriac. Androm. & Mithridat. an. ℥ ii. M. *Hoc mihi communicavit Rob. Talbor, Eq. Aurat. In Peste, & omnibus Febribus Malignis Præstantissimum Remedium. Dos.* ʒ ß. *ad* ʒ ii.

Oxysaccharum Emeticum.

℞. Vitri Antimonii pulverisat. ℥ i. Acet. opt. ℔ i. macer. in Baln. Mariæ (sæpe agitando) ad hor. 24. colat. filtratæ adde Sacch. opt. ℥ viii. coq. ad Syr. consist. *Dos. ad* ℥ i. *vel ultra.*

P.

Panacea Aurea.

℞. Croc. Metall. & Calomelan. an. M. f. pulvis Valet optimè in Lue Venerea. *Ptyalismum movet, purgatque* ἄνω καὶ κάτω.

Panacea Cathartica.

℞. Mercurij vitæ (ex Mercurij sublimat. p. ii. Antimonii p. i. facti) ℥ iv. Mercurij vivi in destillatione Butyri Antimonii provenientis ℥ iii. M. & sublima, ut in Mercurio dulci. *Dos. gr.* 5. *ad* 8. &c. *Efficacior habetur, quàm Mercurius dulcis, in Lue Venerea, &c.*

Panacea Hartmanni.

℞. Sulphuris Antimonij combustibilis ℥ i. Ol. Vitrioli vel Sulph. rectif. ℥ iii. Regul. Antimonii ℥ i. Digere calide ad Dies 10. dein destilla per Retortam vitream ex Arena, ter ad minimum cohobando. Ignem urge sub finem materiam in fundo per Hor. 5. reverbera. Tandem exime: lava cum Aqua Ros. & sicca. ℞. Hujus pulveris ℥ i. Sal. Coral. ʒ ii. M. exactè s. a. *Remedii est instar universalis: Habet nimirum in se Vim Diaphoreticam ac Sanguinem mundificandi, ideòque quibuslibet Morbis per Sudorem sanabilibus inservire potest, præcipuè Lui Venereæ, Cutisque fœditatibus. Dos. à gr.* x. *ad* xx.

Pa-

Panacea Holsatica. v. *Arcan. Duplic.*

Panacea Schröderi. v. *Merc. præcip. fixus.*

* *Panis Diasarsæ.*

℞. Pulveris Sarsapar. ℥iii. Chin. ℥i. Sem. Carui integr. ℥i. Flor. Tritici purif. ℥xvi. Vitell. Ovor. Num. 2 Barmii aliquantulum, cum lactis q. s. f. Pasta, ex qua fiant Panes in clibano coquendi, *pro Pane ordinario, in Lue Venerea, &c.*

* *Panis de Vipera.*

℞. Carn. Viperar. pulverisat. ℥i. Sarsaparill. ℥iii. Farin. Tritici opt. ℔ i. Vitell. Ovi unius, cum Flor. Cerevis. & Lact. q. s. f. Panes Num. 4. coq. in clibano s. a. *Pro Pane com. In Lue Venerea, Scorbuto, Lepra, Cachexia,* &c.

* *Passulæ Laxativæ.*

℞. Senæ opt. ℥i. ZZ. Cinnam. an. ℈i. Spir. Vini ℔ ß. macer. tepidè Hor. vi. f. colat. cui adde Sacch. alb. ℥i. Passul. minor. vel major. mundat. ℥iv. coq. lentis. igne ad Uvar. mollitiem, & simul conserventur: Vel lento igne (demptis Uvis è Syrupo) exiccentur, aspergendo Sacch. alb. q. s. Eodem modo parari possunt. *Pruna Laxativa.*

Pasta Halieutica.

℞. Sem. Hyoscyam. ℥ß. Cocculor. Oriental. Casei Vet. fortiss. an. ℥iß. Farinæ coch. 2ß. Aquæ vitæ coch. 4. Mell. q. s. redigantur in Pastam s. a. *Per minutas Frustulas in Locos Aquæ diversos injecta, pisces allicit.*

Pasta Hippiatri.

℞. Pulverum Fœnugr. Anis. Cymin. Cartham. Enul. Fol. Tussilag. Fl. Sulphuris, an. ℥ii. Succi Glyc. (in V. alb. ℔ß. solut.) Ol. Oliv. Mell. an. ℥viii. Theriac. Januens. ℥xii. Ol. Anis. ℥i. M. omnia simul, & cum Farin. Tritic. ℔iß. vel q. s. f. Pasta s. a. *Exinde fiant pilæ magnitudinis pugni virilis: dissolvatur una in Aq. frig. q. s. quam bibat Equus omni manè & vesperi ad Dies* 15. *quo tempore pro certo curabit Equos Asthmaticos, Tussientes, variisque Morbis Internis laborantes: Macilentos impinguabit, & Infirmos reddit esse sanos.*

* *Pasta Hypoglottida.*

℞. Sacch. cand. alb. subt. pulverisat. ℥iv. Ol. Amygd. d. rec. ℥i. vel q. s. contunde opt. in Pastam s. a. *Teneat sæpe parùm in Ore.*

Pasta Regalis pro Emulsionibus.

℞. Sem. Papav. alb. ℥i. Amygd. d. excort. ℥iv. Rad. Ering. condit. ℥ii. Sem. 4. frig. major. an. ℥ß. Sacch. Crystallin. ℥ii. contund. in Pastam s. a.

s. a. *Usûs tempore* ℞. *hujus pastę* ℥ i. *& cum Aq. Hord.* ℔ i. *f. Emulsio s. a.*

* *Pediluvium Emmenagogum.*

℞. Artemis. Puleg. Calaminth. Chamæmel. an. M. iv. coq. in Aq. q. s. ad ℔ viii. *Pro Pedibus lavandis.*

* *Pediluv. Hypnoticum.*

℞. Capit. Papav. alb. Num. 20. Sem. Papav. alb. ℥ i. Fol. Lactucæ M. iv. Fl. Nymph. M. vi. Violar. M iß. Bulliant in Aq. q. s. *Ad Somnum conciliandum.*

Pediluv. Podagricum.

℞. Rorism. Hyper. Puleg. Laur. Artemis. an. M. iii. Sal. nig. ℥ xii. Sal. Armon. ℥ ii. Furfur. macri ℥ vi. coq. in Aquæ cong. ii. adde Sapon. Castil. ℥ ii. Spirit. Vini ℔ ii.

* *Pediluv. Scorbuticum.*

℞. Rorism. Puleg. Laur. Hyperic. Nasturt. aquat. an. M. iii. Sal. marin. ℔ i. coq. in Aqu. s. a.

Phosphorus.

Fit ex Residuo post destillationem Spir. Urinæ, cum Sal. Armoniaci tantillo, destillando per gradus ex Retorta vitrea in Recipiens Aquâ semiplenum. *Diureticus ac Diaphoreticus. Dos. ad* ℈ ß.

Pil. Odoratæ.

℞. Sapon. Venet. ℥vi. Styrac. Cal. Benz. an. ℥ß. Fol. Majoran. ℈iv. Caryoph. Num. xii. Mosch. gr. 2. Aqu. Rof. Dam. q. f. ut f. Globuli f. a. *Vim habent Abstergendi & Conciliandi gratum Odorem, simulque Confortandi Nervos. Manibus, &c. lavandis inserviunt.*

** Pil. Æthiopicæ.*

℞. Æthiop. miner. ℥ii. Cerus. Antim. ℥i. gum. Guajac. ℥ß. Extract. Sarsæ comp. q. f. ut f. Massa. *Dos. ad* ℈ii. *bis indies, per dies* 40. *vel* 50. *continuos. In Hydrope, Scorbuto, Lue Venerea,* &c.

** Pil. de Ammoniaco magistrales.*

℞. Gum. Ammon. Acet. scillit. præp. ʒii. Aloës opt. ʒiß. Myrrh. Mastich. Benz. an. ʒß. Croc. Salis abs. an. ʒii. Syr. de Abs. q. f. f. Massa. *Insigniter purgant Tartarum, omnemque Fœculentam Corporis Materiam. Magnopere conferunt adversus omnes defluxiones, Cachexias, Oppilationes Lienis, ejusdemque Duritiem & Scirrhum, Febres quartanas inveteratas,* &c. *Dos.* ℈i. ʒß. &c.

** Pil. Angelicæ.*

℞. Senæ mund. ℥vi. Rhab. Myrrh. Agar. an. ʒiii. Benz. ʒiß. Croc. ʒii. Fl. Viol. Borrag. an. M. i. Succ. depurat. Cichor. ℔iß. Fumar. Borrag. an. ℔ii ß. macer. in Baln. Mariæ ad hor. 48. f. express. adde Aloës opt. ℥xii. exhal. ad Pil. consist. addendo Bals. Peruan. ℈ii. Ol. stil. Nuc. M. gut. 20. Salis Abs. ʒii. M.

M. *Blandissimam Evacuationem promovent. Eximii usus sunt ad omnium Viscerum nobiliorum corroborationem, & Pravorum Humorum correctionem. Dos.* ʒß *& ultra.*

* *Pil. Anticolicæ.*

℞. Pulveris Rutæ Sal. Gemm. an. Mel. q. s. ut f. Massa. *Dos.* ʒß. *horâ Somni & manè per dies 4. in singulo Mense. Probatissimæ in Colica curanda.*

* *Pil. Antimoniales.*

℞. Vitri Antimonii (cum Spir. Vitrioli præp. & albificati) subt. pulverisat. ℥ß. Sacch. cand. ℥iii. Farinæ ℥iv. Croc. ℈i. coq. in Aqua font. ad spissitud. (cavend. tamen nè aduratur) instar Pastæ, ex qua f. Pil. *Verum hoc censetur Febrium curativum. Dos.* ℈ß. *ad* ʒi. *in ipso Paroxysmi frigidi initio.*

Pil. Antipodagricæ.

℞. Pulver. Castor. opt. ℥ß. Succin. alb. Chamædr. Chamæpit. an. ʒvi. Salis Succini, Ceruss. Antimonij, Bals. Tolutan. Opopanac. an. ℥i. Rad. Petasitid. ʒiii. Tereb. Chiens. ℥ii. Bals. Sulphuris Terebinthinat. q. s. ut f. Massa Pilularis. *Dos.* ʒß. *bis indies per Menses* ii. *vel* iii. *bibendo interim pro Potu com. Decoct. Rad. Petasitid. Sarsæ, Chinæ, cum Uuis passis, &c.*

** Pil. Balsamicæ.*

℞. Extract. Eustachii ʒ v. Troch. Alhand. ʒ ii. Croc. ℈ i. Mercurij crud. per alutam transcolati ℥ i. Tereb. Ven. q. s. ut f. Massa s. a. *In Lue Venerea, Lepra, Podagra*, &c.

Pil. Castitatis.

℞. Pulver. Rad. Nymph. ℥ ß. Salis Saturni ʒ ii. Oss. Sepiæ, ʒ vi. Camph. ʒ ix. Syr. de Nymph. q. s. ut f. Massa. *Dos.* ʒ ß. *bis in die per dies aliquot. Optimè valent in Gonorrhœa, Priapismo*, &c. *curandis, præmissis præmittendis.*

** Pil. Catarrhales.*

℞. Extr. Glyc. ℥ i. Rhodaloës ℥ ß. Pil. de Cynogloss. ʒ iii. m. *Dos.* ℈ i. *ad* ℈ ii. *in Catarrhis, Tussi*, &c. *horâ Somni per Dies* 4. *vel* 5.

** Pil. Crapulariæ.*

℞. Diagryd. Spec. Hier. simp. an. ʒ vi. Aloës opt. ℥ iß. Ol. stil. Caryoph. ʒ ß. Spir. Vini q. s. ut f. Massa s. a. *Dos.* ℈ i. *horâ Somni post Crapulas.*

** Pil. Cretaceæ.*

℞. Cretæ albiss. Santal. alb. Nuc. M. an. p. æ. cum Tereb. Chiens. q. s. f. Massa. *Proficuæ in Profluvio Albo, &c. Dos. ad* ʒ i. *bis in die, superbibendo Serum Cerevisiale Foliis Consolidæ alteratum.*

Pil.

Pil. de Creta Palmarii.

℞. Aloës opt. ℥ i. Cretæ albiſ. Succin. alb. Gentian. Myrrh. Rad. Fraxinel. an. ʒ i. Mithridat. ℈ iv. Tereb. lotæ ʒ ii. Syr. de Alth. q. ſ. ut f. Maſſa. *Sunt, qui addunt Calomelan. Dentur ad* ℈ ii. *vel* ʒ i. *horâ Somni omni Nocte per dies* 15. *Ad Gonorrhœam curandam nil æquale. Idem præſtant in Profluvio Albo.*

* *Pil. Hydropicæ.*

℞. Reſin. Jalap. Scammon. Rhab. Guttæ Camb. Calomel. an. ℥ ß. Ammoniac. in Succo Irid. nr. præp. ʒ iii. Tartari Vitriolat. ʒ ii. Gum. Lentiſc. ʒ i. Croc. ℈ i. Spir. Tereb. gt. 40. cum Syr. de Spin. Cerv. q. ſ. f. Maſſa. *Doſ. ad* ℈ ii. *vel ultra in fortioribus.*

* *Pil. Hyſtericæ.*

℞. Pulver. Sem. Viticis ℥ i. Rutæ, Aſæ fœtid. Camph. an. ʒ ii. Caſtor. ℥ ß. Ol. Succin. gt. 40. Syr. de Artemiſ. q. ſ. ut f. Maſſa. *Doſ.* ℈ ß. *ad gr.* 15. *ſecunda vel tertia quaque hora in Paroxyſmo Hyſterico; & preterea hora Somni ſingulis Noctibus extra Paroxyſmum.*

Pil. Lithontripticæ.

℞. Sem. Geniſt. Bardan. Lap. Judaïc. an. ℥ i. Tereb. è Chio ℥ iii. m. f. Maſſa. *Doſ. ad* ʒ i. *per dies* 20. 30. &c.

Pil. Lunares - v. Vitriol. Lunæ.

* *Pil. Marocostinæ.*

℞. Gum. Ammoniac. (in Acet. Scillit. ℥iv. solut.) ℥iß. Myrrh. opt. (in Acet. Rutac. ℥ii. præp.) ʒvi. Aloës opt. (in Succ. Rof. Dam. ℔ ii. Succ. Limon. ℔ i. solut.) ℔ i. Agaric. (cum Aqu. Cinnam. ʒii. Succor. Apii, Fœnic. Abf. an. ℥ iii. contuf.) ʒvi. Rhab. opt. (cum Aq. Cinnam. ʒvi. Succ. Cichor. Pimpinel. Fumar. an. ℥viii. contuf.) ℥iii. Croc. opt. ℥ß. Costi ʒvi. Xyloal. ʒi. Mari veri ℥ß. (cum Succ. Citri ℥iv. Aq. Rof. Dam. q. f. præp.) misc. omnia diligentiss. ultimò adde Aquarum Pæon. Paralyf. Borrag. Beton. Cardui, Agrimon. Ivæ, Centaur. min. Rorifm. Ceraf. nigr. an. ℔ i. vel q. f. macer. in Baln. Mariæ per triduum: colat. exhala in Baln. Mariæ ad consist. debitam. *Mucilaginem Tartaream in Ventriculo, Mesenterio, Liene, Hepate collectam incidunt ac paulatim educunt: Viscera eadem, ut & Caput simul roborant, adeoque Morbis quàm plurimis inde ortum trahentibus succurrunt. Dos.* ℈i. *ad* ʒi.

Pil. Masticatoriæ.

℞. Sem. Sinap. Staphisagr. Pyrethr. an. ℥ß. Mastich. ʒvi. m. f. pulvis: adde Mell. & Ceræ an. q. f. ut f. Massa. v. *Masticatoria.*

* *Pil-*

** Pil. Matthęi, aliàs StarKii.*

℞. Opii Thebaic. opt. à ſordibus purgat. ℥ii. pulveris ſubt. Glyc. Helleb. alb. & nig. an. ℥ii. Sapon. Tartarei (v. ſuo loco.) ℥vi. m. exactiſ. addendo Ol. Terebinth. q. ſ. ut f. Maſſa pilularis, quæ toties humectetur Oleo Tereb. quoties ſiccefcit. *Aliqui nolunt Helleb. nigrum. Diureticæ, Diaphoreticæ, Nephriticæ, Lithontripticę, Hydropicę, Becchicę, Anodynę & Paregoricę habentur inſignes. Felici cum ſucceſſu dantur in Febribus omnibus, pręcipuè Tertiana, & Quartana. Catarrhis omnibus, Doloribus Ventriculi, Cephalalgię, Odontalgię, Tuſſi, Crapulis, Arthritidi, Diarrhœis, Dyſenteriis, Ulceribus & Apoſtematis internis, &c. mirificè ſubveniunt. Doſ.* ℈ß. ad ℈i. *ſuperbibendo hauſtum alicujus convenientis.*

** Pil. Melanagogæ.*

℞. Fibrar. Helleb. nigr. veri ℥ii. Pulp. Colocynth. ℥iii. coq. in Phleg. Vitrioli ℔ v. ad conſumpt. dimid. f. expreſſio, quæ coaguletur ad mellagin. lento igne. Dum adde Reſin. Scammon. ℥i. ut f. Maſſa Pilularis. *Doſ.* ℈ß. *ad* ℈ i. &c.

** Pil. Pacificæ.*

℞. Opii opt. ſupra laminam ferri exiccat & pulveriſat. ℥ii. Benz. albiſſ. ℥ii. Croc. Nuc. M. an. ℥iii. Ol. ſtill. Aneth. & Nuc. M. an. ℈i. Sapon. Tartarei q. ſ. ut f. Maſſa ſ. a. *Virtutes æmulantur Pil. Matthæi.*

Pil. Pavii.

℞. Spec. Hier. ſimp. ℥ß. Galban. in Tinct. Caſtor. præp. ʒii. Martis præp. ʒiii. Diacurcum. (Quidam Diacinnam.) ℈iv. Syr. de Stæch. q. ſ. f. Pil. Num. 21. ex ſing. ʒi. D. Num. 10. *aut* 20. *manè & ſerò per dies* 40. *Ad Melanch. Hyp.*

** Pil. de Pice.*

℞. Pulver. Glyc. ℥i. Rad. Irid. Flor. ʒiii. Pic. liquidæ, & Balſ. Peruan. an. ℥ß. vel q. ſ. ut f. Maſſa Pil. *Efficaciſſimè habentur in Phthiſi, Tuſſi, purulenta Excretione, Suſpiriis & Pectoris humoribus, qui difficilè extuſſiuntur. Doſ.* ʒß. *bis in die, ſuperbibendo Hauſtum Decoct.* Pector.

** Pil. Reſtringentes.*

℞. Bol. Armen. Corall. r. Gum. Lentiſc. an. ʒiiß. Oſſ. Sepiæ ʒiß. Gum. Guajac. ℥ß. Croc Martis reſtringent. ʒiiiß. Tereb. Cypr. ℥iß. Syr. de Nymph. q. ſ. ut f. Maſſa Pil. *Dentur* ʒß. *vel* ℈ii. *bis indies, ad Gonorrhœam,* &c.

** Pil. de Sagapeno.*

℞. Sagapen. pellucid. ℥ß. Troch. Alhand. Agaric. an. ʒiiß. Diagryd. ʒii. Sal. Gemmæ ʒß. Ol. Chym. Fœnic. ℈i. Syr. de Eupator. q. ſ. f. Maſſa. *Proficuè in Iliaca, Colica,* &c. *ad* ʒß. *Admirandæ in Febribus Quartanis. Doſ.* ℈ß. *initio Paroxyſmi, continuando aliquot dies.*

** Pil-*

** Pil. Sinapinæ.*

℞. Sem. Sinap. pulverisat. ℥iii. Glyc. ℥ii. Syr. Cap. Veneris q. s. ut f. Pil. hypoglossidæ, *frequenter in ore tenendæ. Magnopere valent in Tussi, Asthmate,* &c.

Pil. Styracinæ.

℞. Styrac. cal. colat. ℥ii. Fl. Sulphur. ℥i. Benz. alb. ʒii. M. f. Massa. *Efficaciter succurrunt Asthmati, Dyspnœæ, Catarrho suffocativo,* &c. *Dos.* ℈i. *ad* ʒi. *semel aut bis in die. Prujean.*

Pil. Tartareæ Bontii.

℞. Aloës opt. ʒiii. Gum. ammoniac. (cum Acet. squillit. depurat.) ℥iß. Tartari Vitriolat ʒß. M. *Tantæ sunt apud Hollandos æstimationis,* ut piaculum *habeant, communes eas reddere. Dos.* ℈i. ʒß. &c.

Pil. Vaticanæ.

℞. Calam. Arom. Anis. ZZ. Mastic. Cinnam. Cardamom. min. Zedoar. Mac. Nuc. M. Caryoph. Croc. Cubeb. Lign. Al. Turpet. Mann. Senæ, Cas. lign. Myrobal. omn. an. ℈i. Fol. Cardui ben. Scord. an. ʒß. Rhab. opt. ℥i. ℈ii. Aloës opt. ℥ii. ℈iv. Syr. Rof. sol. & Viol. an. q. s. ut f. Massa s. a. *Cephalicæ sunt ac Stomachicæ, omnia Viscera farctu liberant, Purgant, Roborant, & Humores quosvis noxios & obvios educunt: omniumque partium Nutritiarum Oeconomiam juvant. Dos.* ℈i. ʒß. &c.

Pil. Vermifugę.

℞. Pil. Ruffi ℥ ß. Ol. chym. Sabinæ, vel Tanaceti gt. 24. M. *Dos. ad* ℈ ß. *vel gr.* xii. *in Pil.* x. *format. sumend. per* 3. *Noct. contin. in Plenilunio; vel Novilunio in Syr. Limon.*

* *Pil. Vomitoriæ.*

℞. Gillæ Theophrasti pulverisat. ℥ i. Medullæ lactis insulsæ ʒ i. vel q. s. contund. opt. in Massam Pil. *Dos.* ℈ iv. *vel* v.

* *Pisa Lutea.*

℞. Ochræ flav. ℥ ß. Rad. irid. Fl. ʒ ii. Ceræ ℥ i. Terebinth. q. s. ut formentur Pisa diversæ magnitudinis. *Pro Fontanellis apertis servandis.*

* *Pisa Rubra.*

℞. Vermilii ℥ ß. Hermodact. ʒ ii. Ceræ ʒ vi. Tereb. q. s. ut f. Pisa.

* *Pisa Viridia.*

℞. Virid. Æris, Helleb. alb. an. ʒ ii. Cantharid. ʒ i. Rad. irid. Fl. ʒ iß. Ceræ ʒ vi. Tereb. q. s. Vel fieri possunt ex Cantharid. Virid. Æris an. ʒ ii. Auripigmenti ℈ ß. Ceræ ʒ vi. Tereb. q. s. *Pro Fonticulis.*

Pleres-Archonticon.

℞. Cinnam. Caryoph. Xyloal. Galang. Nuc. M ZZ. Rof. rub. Spicæ Indic. Schœnanth. (Spicam. & Schœnanth. omittunt Quidam) Spodii, Cyper. Viol. an. ʒi Mac. Glyc. Maſtich. Styrac. Cal. Ocim. Majoran. Balſamit. Piper. long. alb. Cardamom. Bacc. Myrti, Cort Citri, an. gr. 36. Margarit. Been utriuſque, Corall. r. Seric. toſt. an. gr. 18. Camph. gr. 4. M. f. pulvis ſubt. ex hujus ℥ ß. & Sacch. alb. in Aq. Menth. ad Tabulat. coct. ℥ viii. fieri ſolent *Tabulæ Stomachicæ. Mickletbvv.*

Plumbum album, & Ceruſſa.

Fit Lamellas Saturni ſuſpendendo ſupra Crucibulum, ut vapores ab Crucibulo elevati circumeant. Sic adhæreſcet paulatim Ceruſſa.

Pomum Ambræ.

℞. Styrac. Cal. ʒ vi. Benz. ℥ i. Ladan. ʒ ii. Sant. alb. Caryoph. an. ʒ iß. Fol. Majoran. Roſ. Dam. an. ℈ iv. Moſch. Ambr. griſ. an. ℈ ß. Mucilag. Gum. Trag. in Aqua Roſ. extract. q. ſ. ut f. Pila ſeu Pomum ſ. a. *Adhibitum Naribus odore ſuo grato ſanguinem movet, & Cor ſupra modum refocillat, in Apoplexia, Epilepſia, Peſtilentiali aura, &c.*

* *Potio Alba.*

℞. Terebinth. ℥ ß. Ol. ſtil. Nuc. M. gt. i. Vini alb. ℥ iv. Vitell. ovi unius, Syr. de Alth. ℥ i. M. ſ. a. f. Hauſtus. *Purgat ſat benè ἄνω καὶ κάτω. Ad Gonorrhœam.*

* *Potio Febrifuga.*

℞. Salis Abſ. ℈ ii. Spir. Sulphur. ℈ i. Aquæ Cichor. ℥ iv. M. *bibatur ante Parox. ſuperſudando.*

Potio Hydropica.

℞. Vini alb. generoſ. ℥ iv. Syr. de Spin. Cerv. ℥ ii. Sal. Prunel. ʒ i. M. f. Potio. *Mayhern.*

* *Potio Pleuritica.*

℞. Succ. è Sulphure animali expreſ. V. alb. an. ℥ ii. Syr. Rhœad. ℥ i. Pulv. Oliban. ʒ ß. Ol. ſtil. Nuc. M. gt. iii. M. f. Potio, *ſumenda ter vel quater in die poſt Phleb.*

Pruna Laxativa. v. *Paſſul. Laxat.*

Ptiſana Cathartica.

℞. Fol. Senæ à ſtipit. liberat. Glyc. Coriand. an. ℈ i. Aquæ Font. calentis ℥ vi. vel viii. macer: hor. 3. f. colat. clara. *Mirum eſt quàm delicatulè operabitur. Quinquies aut ſexies movere rarò fallit.*

* *Pulvis Æthiopicus.*

℞. Bufones viventes Num. 30. vel 40. comburantur in olla nova ad Cineres nigros, f. pulvis ſubt. *Doſ.* ʒ ß. *vel ultra in Variolis, &c. Vel in Moribundis auxilio certè fuit. Sunt qui mirè hunc commendant in Hydrope curanda.*

** Pulvis Albus.*

℞. Bezoar. Animal. Succin. alb. Corall. r. Margarit. an. ℥ i. Ocul. & Chel. Canc. an. ℥ ii. m. f. pulvis subt. *Vires æmulatur Pulv. è Chelis comp.*

** Pulv. Anticardialgicus.*

℞. Cretæ albiss. ℥ vi. Ocul. & Chel. Canc. an. ℥ iß. Sacch. albiss. ℥ ß. Ol. chym. Nuc. M. gt. vi. m. f. pulvis: addi potest Bol. Armen. ʒ vi. *Dos.* ʒ i. *in haustu frigidæ largo.*

Pulv. Anticolicus.

℞. Cretæ albiss. subt. pulverisat. ℔ i. humecta cum succo Fol. rutæ & Chamæm el. ut f. instar pulmenti exicca lento calore & f. pulvis Repet. hoc opus cùm succis rec. ad quartam vicem. Ultimò f. pulvis subt. *Dos.* ℈ i. *ad* ʒ i. *quarta quaque hora.*

Pulv. Antipyreticus.

℞. Lap. Manat. ℥ ii. Sangu. Dracon. ʒ i. M. f. pulvis subt. *Tertianam Vernalem curare rarissimè fallit. Dos.* ʒ i. *horâ ante Paroxysmum, superbibendo Aq. Ros. rub.* ℥ iii. *Succ. aurant.* ʒ vi. *cum Sacch. alb.* ℥ ß. *ad 3. vices.*

Pulv. Arthriticus Turneri.

℞. Turpet. Hermod. Senæ, Scammon. Sem. Ebul. an. p. æ. M. f. pulvis *Dos.* ℈ i. *ad* ʒ i. &c.

* *Pulv. Asthmaticus.*

℞. Cartham. Rad. Ari, Fol. Card. ben. Senæ, an. ʒ ii. Anis. ʒ ß. Piper. long. ʒ i. Diagryd. ℈ ß. M. f. pulvis. *Dos.* ʒ i. *bis in die, per dies vi contin.*

* *Pulv. Basilicus.*

℞. Diagryd. Ceruss. Antimonij, Crem. Tartari, Mercurii d. an. M. f. Pulvis. *Easdem vires obtinet quas Pulv. Cornachini, Dos.* ℈ i. *ad* ʒ i.

Pulv. ad Calculum.

℞. Fl. Cardui stellati ℥ i. Rad. & Sem. Petrosel. an. ℥ iii. separatim siccentur ac pulverisentur: dein m. *Dos.* ℈ ii. *in Vino alb. aut Jusculo. Mayhern.*

* *Pulv. Cantianus.*

℞. Apic. nigr. Chelar. Canc. Junio captor. in pollinem redact. Rad. Contrayerv. an. ℥ ii. Margarit. Corall. rub. alb. Ocul. Canc. (cum succo Limon. supra marmor simul lævigator. & siccator.) an. ℥ i. Succin alb. & Cryståll. cum Aqu. Ros. subt. tritorum & siccat. an. ℥ i. C. C. ad summam albed. calcinat. & lævigati cum Succo Citri Spiritu Vitrioli probè acuato, & siccati, ℥ i. Bezoar. Occid. Terræ Lemn. an. ℥ ß. Ceruss. Antimonii fixi ℥ ii. Ambr. gris. ʒ iß. Mosch. ℈ ß. misceantur omnia exactiss. & cum Gelatinæ è spoliis Viperar. & C. C. in Aqua Cardui factæ, & Croco leviter tinctæ q. s. f. Globuli diversæ magnitudinis, cautè siccandi. Si prædictjs addas Coccinell. è Mexico ℥ ß. dicitur *Pulv.*

Can-

Cantian. Ruber: si verò Cinerum Bufon ℥ ii. vocatur *Niger*. *Usus est egregii in omnibus Morbis contagiosis Peste, Variolis*, &c. *Dos.* ℈ ß. *ad* ʒ ß.

** Pulv. Cardiac. Corallatus.*

℞. Coral. rub. præp. Sacch. opt. an. ℥ iii. Ol. Cinnam. gt. vi. M.

** Pulv. Cardiac. Eboratus.*

℞. Magist. Ebor. Cinnam. an. ℥ ii. Sacch. opt. ℥ iii. M. f. Pulvis s. a.

** Pulv. Cardiac. Perlatus.*

℞. Pulv. Rad. Chinæ ℥ iii. Margarit. præp. ℥ ii. Farinæ purif. ℥ viii. Sacch. opt. ℥ vi. coq. in clibano vase terreo; dein de novo f. Pulv. *Inspergendus omnibus cibis, Jusculis, Panatellis*, &c. *Magnum restaurativum habetur in Tabe.*

** Pulv. Cardiacus rubeus.*

℞. Cretæ albif. ʒ viii. Ocul. Canc. ℥ ii. Bol. Armen. ℥ i. Nuc. M. ℥ ß. M. f. pulvis. *Dos.* ʒ ii. *pro vice in Cardialgia, &c.*

** Pulvis ad Casum.*

℞. Terræ Sigil. Sang. Dracon. Mumiæ, an. ℥ i. Sperm. Ceti ʒ ß. Rhabarb. ʒ iii. M. f. pulvis. *Dos.* ʒ i. *pro vice post Phleb.*

** Pulv. Cibarius.*

℞. Summit. Euphrag. ℥iii. Sem. Fœnic. Cinnam. Mac. an. ʒi. f. pulvis adde Sal. alb. ℥viii. *Sumatur cum omni Cibo. Ad Visum acuendum ac præservandum apprimè utilis. Oculorum Suffusiones, Caliginem, Memoriam debilitatam, &c. juvat.*

** Pulv. Cinnabaris comp.*

℞. Cinnabaris nativ. ℥ii. Succin. alb. ℥i. Rad. Pæon. mar. Corall. r. an. ʒx. m. f. Pulv. s. a. *Dos.* ʒß. *quotidiè manè. Ad Epilepsiam.*

** Pulv. Cornachini.*

℞. Diagryd. sulphurat. ʒx. Antimonii diaphor. ʒv. Crem. Tartari ℥ii ß. M f. Pulv. *Ad omnes ferè Morbos (qui purgatione opus habent) curandos commendatur. Dos.* ʒß ℈ii. &c.

** Pulv. Coronatus.*

℞. Epithym. ℥ß. Agar. Lap. Lazul. præp. an. ʒii. Scammon. ʒi. Caryoph. Num. 20. m. f. Pulv. *Dos. ad* ℈iv. *Mirè laudatur in Melancholia ad dementiam usque curanda.*

** Pulv. Crinalis.*

℞. Rad. Cyper. long. Calã. arom. Ros. rub. an. ℥iß. Benz. ℥i. Xyloal. ʒvi. Coral. r. Succin. an. ℥ß. Farin fabar. ℥iv. Rad. Irid. Fl. ℥viii. M. f. Pulv. subt. adde Mosch. Zibeth. an. gr. v. *Usus præcipuè ad Pilos re-*

renascendos, & radices eorum confirmandas (Capiti inspersus.) Cerebrum insuper, & Memoriam recreat, confortatque.

* *Pulv. Cucuphalis.*

℞. Macropiper. Majoran. Succin. an. ʒiii. Nuc. M. Mac. an. ʒi. m. f. Pulv. pro Cucupha. *Qui gossypio susceptus insuatur Pileolo serico, interpassando. Insignis ad dolores Capitis frigidos diuturnos, Catarrhos absumendos, &c.*

Pulv. Epidemic. aureus.

℞. Sacch. cand. alb. ℥iv. Balsam. Sulphuris ʒiß. Croc. gr. vi. M. f. Pulv. *Dos.* ʒi. *manè, & horâ Somni in Haustu Posseti vinosi. Glisson.*

* *Pulv. Epilepticus.*

℞. Rad. Fraxinel. Visc. querc. Contrayerv. Serpentar. Virgin. Pæon. mar. (debito tempore collect.) Sem. Pæon. mar. Magist. C. C. Magist. Ungul. Alcis, an. ʒii. Rad. Valerian. sylv. ℥i. Corall. rub. Cran. Human. an. ʒiii. Lap. Hyacinth. ʒi. Bez. Occid. ʒiß. Orient. ℈i. m. f. Pulv. subt. f. a. adde Mosch. gr. v. Fol. Auri Num. 30. m.

* *Pulv. Febrifugus Certus.*

℞. Rad. Serpent. Virg. ʒii. Contrayerv. Gentian. Zed. Sem. Citri, Card. bened. Bez. Occid. an. ʒi. Specific. vegetabil. ℥iv. M. f. Pulv. *Dos.* ʒi. *quarta quaque horâ spatiis intermediis Paroxysmi cum Vino, &c.*

** Pulv. Griseus.*

℞. Ocul. Cancr. Salv. an. ℥ii. Cretæ alb. ℥i. Nuc. M. ʒi. f. Pulv. *Insignis in Diarrhœa, Palpitatione Cordis, Aciditate Sanguinis, Calculo*, &c. *Dos.* ℈i. *ad* ʒi.

** Pulv. Hæmoptoicus.*

℞. Bol. Armen. ℥iß. Amyl. ʒiii. Rhodosacch. ℥ß. Ol. Anis. gt. ii. M. f. Pulvis. *Dos.* ʒiß. *ter in die vel sæpius. In Hæmoptysi nil æquale.*

Pulv. Hermodactyl. comp.

℞. Oss. Human. calcinat. Hermodact. Scammon. Turpeth. Senæ, Sacch. alb. an. p. æ. m. f. pulvis. *Lentam pituitam, ac alios Humores viscidos, etiam ab articulis, efficaciter trahit. Podagræ Chiragræ, ac omnibus juncturarum doloribus ab iisdem humoribus, natis conducit. Dos.* ʒi.

** Pulv. Hystericus.*

℞. Pellic. interior. ventric. Capon. ℥iv. Flaved. Cort. Aurant. ʒi. M. f. Pulv. *Dos.* ʒi. *in Paroxysmo, & quarta quaque hora, Opt. Remed.*

** Pulv. Ictericus.*

℞. Sterc. Anser. Verno tempore collect. in Sole siccit. & pulverisat. ℥ii. Croc. opt. ʒi. Sacch. cand. alb. ℥ii. M. f. pulvis. *Dos.* ʒii. *bis indies in V. Rhen. per dies* vi. *Aliter.* ℞. Rad. Curcum. Tartari alb.

Mar-

Martis præp. an. ℥ß. Lumbric. terr. Rhei elect. an. ʒii. m. f. Pulvis *Dos.* ʒi. *in Haustulo vini albi.*

** Pulv. Lateralis.*

℞. Gland. quercin. decort. ℥vi. Nuc. M. ℥i. Sacch. alb. ℥ii. M. f. pulvis. Vocatur & *Pulv. Iliacus, & Colicus. Dos.* ʒi. *pro vice bis vel ter in die, in Iliaca, Colica, Lateris dolore, Flatu, & Podagra, &c.*

** Pulv. Liliaceus.*

℞. Rad. Lilior. alb. siccat. ℥iiß. Cerus. Antimonij ʒiii. Nuc. M. Tereb. Ven. ad friabilitatem coctæ, an. ʒii. Rhodosacch. ℥i. f. pulvis s. a. *Dos. ad* ʒiß. *bis in die cum Syr. de Nymph. ad Urinæ acredinem in Lue Venerea, &c.*

Pulv. Martialis comp.

℞. Martis præp. ʒvi. Xylocas. Nuc. M. an. ℥ß. Caryoph. Mac. an. ʒii. Sach. alb. ℥ii. M. f. Pulvis. *Ad Cachexias tam Virginum. Mulierum, quàm Virorum, Juvenum, ac Senum, Remedium præstantissimum. Dos.* ʒi. *ad* ʒii.

Pulv. Odoratus.

℞. Rad. Irid. Fl. ℥xiv. Lign. Rhodii ℥ii. Fol. Majoran. ʒiii. Caryoph. Arom. ℥i. Cort. Limon. ʒv. Rad. Cyperi ℥i. Calam. Arom. ʒvi. Fl. Ros. Dam. ℥iv. Ros. rub. ℥ii. Benz. Styrac. cal. an. ℥i. Ladan. ℥ß. M. f. Pulvis crassus, *Vestimentis inspergendus, ut à Tineis præserventur.* Si prædicta omnia

cum

cum Cerevis. fortiss. in organis Rosaceis, destillaveris (suspendendo in Recipiens Mosch. gr. vi. in sindone ligata) habebis Aquam Odoratissimam, Funeralibus apprimè inservientem.

* *Pulv. Ophthalmicus.*

℞. Summit. Euphrag. ℥iii. Sem. Fœnic. com. ℥ii. Sem. Rutæ ℥ß Mac. ʒii. Sacch. opt. ℥vi. f. Pulvis s. a. *Dos. coch.* i. *ter in die.* v. *Vires Pulveris Cibarii.*

* *Pulv. Oxytocius.*

℞. Croc. Cas. lign. Myrrh. Succin. alb. an. ʒii. Chrysocoll. ℥i. M. f. Pulv. subt. *Dos. ad* ℈iv. *cum Aq. Artemis. vel Sabin. Præstantissimus est Pulv. ad Partum accelerandum, Menses provocandos,* &c.

* *Pulv. Pannonicus rubeus.*

℞. Bol. Armen. cum Aqua Ros. & Acet. præp. ℥iii. Terræ Lemn. ℥ii. Lapid. Smaragd. Rubin. Sapphir. Hyacinth. Oss. de Corde Cerv. Corall. r. an. ℥ß. Corall. alb. ʒvi. Spodii, Margarit. an. ʒv. Cinnam. Sant. rub. Sem. Acetos. an. ʒii. Caryoph. Croci an. ʒi. Cort. Citri, Santal. alb. an. ʒiß. Ebor. ʒiii. M. f. Pulv. subt. s. a. cui adde Fol. Auri Num. 50. M. *Febribus pestilentialibus, contagiosis, ac venenatis optimè conducit. Dos.* ℈i. *ad* ʒi.

* *Pulv. Pectoralis.*

℞. Partium albar. Benz. ℥ iß. Sulphur. viv. ℥ iii. Sem. Anis. ℥ i. Rhodosacch. ℥ ii. m. f. Pulvis. *Dos. ad* ʒ iß. *bis in die cum Ovo tremulo.*

* *Pulv. Pepticus.*

℞. Flaved. Cort. extern. aurant. candefact. & minutis. incis. ℥ iv. Confectionum Sem. Coriand. ℥ iv. Anis. Carui, Fœnic. an. ℥ ii. Aromat. Rosat. ℥ ß. Salis Abs. ʒ i. Menth. pulverisat. ℈ ii. Sacch. cand. ad pond. omnium: f. Pulvis grossus. *Dos.* ʒ i. *post singulos Pastus.*

* *Pulv. Pleuriticus.*

℞. Fl. Sulphur. ℥ ii. Dent. Apri, Mandib. Lucii pisc. an. ℥ i. Flor. Papav. rhœad. ℥ ß: M. f. Pulv. *Dos.* ʒ i. *Stupendum habetur Antipleuriticum cum Rhodosaccharo.*

* *Pulv. Purpureus.*

℞. C. C. C. Succin. alb. Coral. r. Perl. præp. an. ℥ i. Ocul. & Chel. Canc. an. ℥ ii. Croc. ℈ ß. Coccinel. ℈ ii. M. f. Pulvis: adde Gelatin. ex C. C. & Ras. Ebor. in Aqua Anis. factæ q. s. f. Globulis. a. *Dos.* ℈ i. *ad* ℈ ii. *in Variolis, Morbillis, &c.*

** Pul. ad Rhachitidem.*

℞. Pulver. Rad. Oſmund. Regal. ℥iv. Sacch. ℥ii. m. *Inſperge hujus aliquantum Pulti, Cibiſque omnibus liquidis, ut ad minimum* ʒ ii. *vel* iii. *indies abſumantur.*

Pulv. ſine Pari.

℞. Auripigmenti, Viridis Æris an. ʒii. Alumin. uſt. ℥i. Colcothar. ℥ß. m. f. Pulv. *Inſperge hujus parùm ſuper loca ulcerata, applica deſuper Ung. de Minio ſuper linteum, & ibi circumcirca maneat, donec ſponte eſchara decidat, vel ſeparari poteſt. Bibatur interim Decoct. Guajac. cum Glyc. & Uvis paſſis, pro Potu communi.*

** Pulv. Solearis.*

℞. Cumin. ℥iii. Caryoph. ℥i. Salis decrepit. ℥iv. m. f. pulvis. *Pro ſoccis interpaſtandis Podagricorum ſemper ad plantas geſtandis.*

Pulv. Sternutatorius.

℞. Majoran. Roriſm. Beton. Fl. Lilii conval. an. ʒiii. Nuc. M. ʒii. Sal. Armon. volat. ℈i. m. f. pulvis ſubt. *Valet in omnibus Capitis doloribus; in Lethargo, Podagra, &c.*

** Pulv. Stomachicus.*

℞. Pellic. interior. ventricul. Capon. ℥iv. Nuc. M. Mac. Sem. Coriand. Aniſ. Fœnic. an. ʒ iii. Menth.

th. ʒi. Glyc.ʒii. Rhot. dosacch. ℥ii. m. pulvis, *ad Tormina Ventriculi*, &c. *Dos.* à ʒi. ad ʒii.

** Pulv. ad Strumas.*

℞. Lap. Spong. ʒiii. Sal. Gemmæ ʒ ii. Tartari Vitriolati ʒi. m. f. pulvis. *Dos.* ℈ ii. *bis in die per dies xij.*

Pulv. Sympatheticus.

Fit calcinando Vitriolum Roman. Radiis Solaribus per Vitrum cauterizans, & pulverisando. v. *Vires Ung. Sympathet.*

Pulv. Tertianarius. v. *Pulv. Antipyr.*

** Pulv. Vermifugus.*

℞. C. C. Rhab. Corallin. Sem. Santon. an. p. æ. m. f. pulvis. *Dos.* ℈i. *ad* ʒß. *per dies* 3. *continuos circa novilunium, & plenilunium.*

** Pulv. Vvularis.*

℞. Balaust. Rad. Bistort. Tormentil. an. ℥ß. Alumin. ʒ ii. m. f. pulvis. *Quo Vvula cum Palato tangatur digito, vel linteo excepto, sæpe in die.*

R.

** Ranar. Hepata.*

Præparantur exiccando supra folia caulium in vase clauso, & pulverisando s. a. *Dos.* ʒß. *in Epilepsia, Quartana*, &c.

Re-

Regulus Jovialis.

F. ex Regul. Antimonii fusi ℥ iv. adjiciendo Limat. Jovis eandem quant. f. a. *Omnes Obstructiones reserat. In Utero strangulato nobile remedium.*

Regulus Lunaris.

F. addendo Reg. Antimonii fusi ℥ viii. Lunæ ℥ i. f. a. *Epilepticus, & Cerebralis.*

Regulus Martis.

Ex Martis limat. ℥ ii. Nitri, Tartari, Antimonii, an. ℥ ivß. detonando f. a. *Curat Luem Veneream sine ptyalismo.*

Regulus Solaris.

Ex Reg. Antimonii fusi ℥ iv. Solis ℥ ß. f. a. *Hystericus & deoppilativus.*

Regulus Veneris.

Ex Veneris, Tartaris, Nitri, an. ℥ iv. Antimonii ℥ viii. detonatis f. a. *Aperit Obstructiones in Rachitide.*

Ros Vitrioli.

Elicitur ex Vitriolo albo crudo, calore Baln. Mariæ ferventis f. a. *Valet ad ardentes Capitis dolores, Sanguinem adustum mitigat, & Viscera corroborat. Dos.* ʒ ii. &c. *continuatim ad aliquot dies.*

Rosa

Rosa Solis.

℞. Roris Solis rec. M iii. Nuc. M. Anis. Coriandr. Ros. r. sicc. an. ℥ ß. Galang. ZZ. Caryoph. an. ʒ ii. Glyc. ℥ i. Cardamom. Zed. Gran. Paradis. Calam. arom. an. ʒ ß. Sant. citr. ʒ i. Sant. rub. Cinnam. an. ʒ vi. Aquæ vitæ opt. ℔ vi. Infund. Dies aliquot: f. colat. per manic. Hipp. addendo Sacch. opt. ℥ xii. *Confert ad Phthisim, Tabem, &c. confortat Cor, Hepar, & Ventriculum. Capitis dolorem sedat, & Pestem præcavet, &c. Dos.* ʒ ii. iii. &c.

Rotulæ. v. *Tabulæ*, vel *Tabellæ*.

S.

Sacchar. Aluminis. v. *Alumen Dulce.*

* *Sacchar. Ambratum.*

℞. Sacch. opt. pulverisat. ℔ i. vel q. v. repone in vase stanneo, indendo, medio Sacchari Ambræ gris. Frustulum ad ℈ i. vel q. v. stent simul perpetuò (vase clauso) in loco tepidiusculo Camini juxta angulum. Sic Ambræ fragrantia simul cum viribus toti Saccharo communicabitur, sine ullo Ambræ detrimento aut perditione.

* *Sacch. Caryophyllatum.*

℞. Fl. Caryoph. hort. pulveririsat. ℥ vi. Caryoph. aromat. ℈ i. Sacch. albiss. in Aqua Ros. Dam. solut. ℥ xii.

℥xii. coq. & effunde in marmor. ſ. a. *Cardiacum, Cephalicum, & Stomachicum inſigne eſt, cruditati Ventriculi, Vertigini, &c. confert.*

** Sacch. Eboratum.*

℞. Pulveris Ebor. ℥iß. Ocul. Canc. Perl. præp. an. ℥i. Ol. Cinnam. gt. vi. Sacch. opt. in Aqua Roſ. rub. ſolut. ℥xvi. coq. ſ. a.

Sacch. Perſicorum.

Fit ex Flor. pulveriſat. ℥ii. Sacch. in Aqua Roſ. coct. ℔i. ſ. a. *Conducibile ad Lumbricos Infantum enecandos, & Alvum laxandam.*

** Sacch. Sambucinum.*

Fit ex Fl. ℥ii. Sacch. opt. in Aqua Fl. Sambuc. ſolut. ℔i. ſ. a. *Ad flatus Ventriculi, Colicam, Calculum, &c. conducit. Alvum laxat.*

** Sacch. Tormentillæ.*

℞. Rad. Torment. pulveriſat. ℥iß. Cinnam. ℥iß. Sacch. in Aqua Cinnam. ſolut. ℔i. coq. & effunde ſ. a. *Eximii uſus in Abortu præcavendo, Fœtu roborando, &c.*

Sacculus Embryon. &c. v. *Cereviſ. &c.*

Sal Abſinthii cryſtallinum.

Fit ſolvendo Sal. Abſ. in Aqua, filtrando, cryſtalliſando, ſiccandoque, ſ. a.

Sal

Sal Aceti essentiale.

Coq. Caput mortuum Acet. destillati in Aqua: filtra ac crystallisa s. a. *Sudorificum est, & putredini resistit. Dos. gr. 5. ad 10. in vehiculo aliquo idoneo.*

Sal Aceti fixum.

Calcina Caput mortuum Aceti destillati solve Aquâ, filtra & coagula s. a. *Idem facit ut supra.*

Sal AlKali.

℞. Calc. viv. ℔ i. Cineris Isatid. ℔ ß. Tartari, Nitri, an. ℥ i. coq. in Aqua, filtra & coagula ad siccit.

Sal Aluminis.

Coq. Alumen. ustum in Aqu. filtra & coagula s. a. *Sudorificum, & Febrifugum. Dos. gr. 5. ad* 10.

Sal Armoniacum fixatum.

Misce Sal Armoniac. cum Calc. viv. dimid. quant. & igne fortis. subito adhibito, additoque folle funde, ac postea Aquâ elue s. a. *Inservit præcipuè liquori indè conficiendo. Sudorificum est, & Putredini resistit, aperit Obstructiones. Dos. gr.* v. *ad* x. *&c.*

Sal Armon. Volatile.

Fit ex Sal. Armon. & Salis Tartari an. sublimatis s. a. & possunt & sublimari (jubente Medico) cum tertia parte Castor. vel Succini. *Tollit Ventriculi crudi-*

tates. Dos. gr. iii. *ad* x. *Specificum est in Arthritide &c Sudorificum.*

Sal. Arm. Volat. Oleosum.

℞. Caryoph. ℥ii. Spir. Vini ℥viii. Spir. Sal. Ammoniaci ℥iv. Digere simul ad uniendum s. a. *Dos. gr.* x. *ad* 15. &c. *in Morbis Capitis, Ventriculi, Lienis, Uteri, &c. in Colica & Tremore Cordis Præstantiss. Remed.*

Sal Chalybis.

℞. Croc. Martis per Aquam Reg. fact. q. v. extrahe Sal cum Aqua, filtra & crystallisa s. a. *Vim habet incidendi, ac aperiendi Obstructiones, tum Viscerum, tum Uteri. Dos. à gr. i. ad v. & ultra.*

Sal Cibarius. v. *Pulv. Cibar.*

Sal Coralliorum.

Elicitur ex Cineribus more com. Vel, solve Corallia in Acet. destill. filtra ac exhala s. a. Sic fieri possunt *Sal Ocul. Cancror. Margaritar. &c. Dos.* ℈ß. *ad* ℈i. &c.

Sal C. C. Succinatum.

Fit sublimando C. C. cum dimid. quant. Succini s. a. *Dos. gr.* x. *ad* ℈i. &c.

Sal

Sal Decrepitatum.

Fit calcinando (Crucibulo tecto) donec non amplius crepet Sal .

Sal Diureticum.

Solve Caput mortuum Salis Armoniaci volatilis in Aqua calida ; filtra & coagula ſ. a. *Proficuum in Febribus intermittentibus. Doſ.* ℈ ß. *ad* ʒ ß. *In Ictero, Scorbuto , Hydrope , & omnibus Obſtructionibus valde conducit.*

Sal Duplex. v. *Arcan. Duplic.*

* *Sal Febrifugum.*

Elicitur ex Teſtis Oſtreor. opt. mundatis, & ad ſummam albed. calcinatis, ſolvendo in Aqua , filtrando ac coagulando ſ. a. *Doſ. ad* ʒ i. *ante parox.*

Sal Jovis .

Fit Solvendo Magiſt. Jovis per digeſt. in Acet. deſtill. filtrando & coagulando. *Præſentaneum remedium in Uteri Suffocationibus quas ad miraculum compeſcit , tam intrinſecus. quàm extrinſecus adbibitum. Doſ. gr.* 2. 3. 4. *&c. repetitis vicibus.*

Sal Lithargyrites.

Elicitur cum Acet. deſtill. non ſecus ac Sacch. Saturni. Decantetur ſolutio, filtra & coagula ſ. a Si ſolutio præcipitetur cũ Ol. Tartari, vocatur *Magiſte-*

rium. Internè datur in Diarrhœis, Dysenteriis, reliquisque Morbis resolutis. Intestina læsa ac ulcerata sanat & consolidat: Sanguinem æstuantem refrigerat. Dos. ʒ ß. *cum Theriaca aliqua sadorifica, sive anodyna.*

Sal Martis. (i. e.) Sal *Chalybis.*

Sal Martis Catharticum.

Solve Caputmortuum Florum Salis Armoniaci Martiatorum in Aqua calida, filtra & coagula. *Dos. ad gr.* xii. *Leniter purgat, & Diureticum est.*

Sal Perlarum, fit omninò ut Coralliorum.

Sal Philosophorum.

℞. Sal decrepit.. Sal. Gemmæ, an. ℥iß. Galang. Mac. Cubeb. an. ʒ ß. M. f. pulvis f. a. *Concoctionem juvat Ventriculi, Cruditatesque consumit. Dos. gr.* iv. *ad* xii. *manè, jejuno Ventriculo.*

Sal Polychrestum.

Fit ex Fl. sulphur. & Nitro an. exactè mixtis detonatisque, solvendo Aquâ, filtrando ac coagulando f. a. *Humores purgat serosos per sedem, & nonnunquam per urinas. Dos.* ʒ i. *ad* ʒ iii. *in Aquæ Font.* ℔ ii. *solut. ut fiat instar Acidularum.*

Sal Saturni. (i.e.) *Sacch. Saturni.*

Sal Spongiæ Volatile.

Fit destillando per Retortam, & Sal rectificando s. a. ex Capite mortuo in Aquâ calidâ soluto elixiviatur *Sal fixum. Utile ad Calculos Renum Vesicæque frangendos. Valet etiam ad Strumas discutiendas. Dos. gr. 5. ad* 12. *vel ultra.*

Sal Sulphuris.

Solve Caput mortuum Spiritus sulphuris Aquâ, filtra & coagula s. a. *Efficax remed. adversus Verminationem. Dos. à gr. 5. ad* 10.

Sal Tartari.

Fit ex Tartaro calcinato non secus ac ex aliis Cineribus Sal extrahi solet. potest & elixiviari ex Capite mortuo post destillationem Spiritus Tartari relicto, si ulteriùs comburatur. Vel, fieri potest ex Tartar. crud. & Nitr. an. pulverisat. & calcinatis in Crucibulo s. a. *Optimum est remed. in Ulceribus, Serpiginibus, Tinea, Scabie, &c. tam internè, quàm externè administratum.*

Sal Tartari Volatilis.

℞. Salis Tartari purific. ℥iv. Alcoh. Vini viii. destilla ex Arena, ter cohobando; & adhærescet Sal lateribus Alembici. *Diureticum & Aperitivum insignissimum est. Sanguinem purificat, & Malignitati resistit. Dos. gr.* 10. *ad* 20. *& ultra.*

Sal Viper. Volatilis.

Fit ex Viper. ſiccis per Retortam, ut Cornu Cervi, ex Capite mortuo elicitur more com. *Sal fixum. Medicamentum ſummè penetrans, Putredinem arcens, Obſtructiones reſerat, Febres omnes reſolvit. In Melancholia, Podagra, Renum calculo & Veſicæ, mira præſtat. Doſ. gr. 6. ad* ℈ß.

Sal Veneris. (i. e.) *Flor. Viridis æris.*

Sal Urinæ Volatilis.

F. ex Urinâ fermentatâ per Retortā deſtillatâ ſ.a. *Fixum elicitur ex Capite mortuo more com. Inſigne anodynum eſt in Doloribus ſedandis, mixtum cum liquore conveniente, & ſupra loca affricatum. Internè datum reſerat Tartareas Obſtructiones Viſcerum ac Meſenterii, unde inſignis ejus uſus eſſe poterit in Scorbuto, Cachexia, Icteritia flava ac nigra,* &c. *atterit calculum Renum ac Veſicæ, doloreſque indè ortos ſopit. Doſ. gr.* 15 *ad* 30.

Sapo Tartareus.

℞. Salis Tartari (ex Tartaro & Nitro an. fact. ſ.a.) ℥iv. Ol. Tereb. ℥viii. ſtent ſimul (vaſe amplo) in loco frig. & humido ad menſes aliquot. tandiu ſcilicet (ſæpe interim quotidie agitando, & plus Ol. quoties opus fuerit, adjiciendo) uſquedum Sal planè triplum Ol. abſorbuerit: atque in unam Maſſam (Saponis inſtar) ſpiſſam conſpiraverint homogeneam, nullatenus ſeparandam. *Pro parandis Pil. pacificis & Pil. Matthæi.*

** Savanetta Cosmetica.*

℞. Sapon. Venet. ℥ii. solve in Succ. Limon. ℥ii. adde Ol. Amygd. amar. Ol. Tartari p. d. an. ℥i. M. & tamdiu insolentur donec in Unguenti spissitudinem pervenerint, sing. diebus probè agitando. Tum adde Ol. stil. Rhodii gt. vi. vel q. s. f. Ung.

Scammon. Aurantiatum. v. *Extr. Drastic.*

** Scammon. Cydoniatum.*

℞. Pulver. Scam. ℥ii. Succ. depurat. Cydon. ℔ i. Digere hor. 24. adde Aquæ vitæ q. s. Digere iterum, & evapora ad Extracti formam s. a. *Dos.* ℈i. *ad gr.* 25. *&c.*

** Scammon. Limoniatum.*

℞. Scam. pulverisat. ℥i. Succ. Limon. ℔ i. Digere, cola, & destilla ad consist. Extracti s. a. *Dos. eadem cum priori.*

** Scammon. Rosatum.*

℞. Succ. Rosæ. Dam. depurat. ℔ iii. Spir. Sulphuris ʒiii. pulveris Scam. ℥iii. Digere ac evapora ad Pil. consist. adde Ol. stil. Majoran. ℈i. *Dos. eadem cum priori.*

Secundinæ præparatæ.

Abluantur Secundinæ Fœminæ, aut Suis Primiparæ cum Vino albo, exiccentur citò, & pulverisentur s. a. *Dos. ad* ʒi. *in Epilepsia, utero strangulato Partu difficili, &c.*

Sedativum Archæi.

Tinctura ex Flor. Sal. Armoniaci Martiatis eliciatur cum Spir. Vini, quæ abstrahatur ad consist. debitam s. a. v. *Vires Flor. Sal. Armoniaci Martiatorum.*

* *Serum Aluminatum.*

℞. Alumin. ʒiii. Lact. ℔iv. coq. parùm, ut f. Serum, adde Sacch. ℥iv. clarific. cum Album. ovorum, s. a. Si velis Emeticum, coq. Alumin. ʒiii. in Lactis ℥viii. ut f. Serum, *ante Parox. febrilem sumendum.*

* *Serum Hepaticum.*

℞. Fol. Fumar. Cichor. Endiv. an. M iii. Hepatic. M. ii. Agrimon. Acetos. Ling. Cerv. Borrag. Buglos. an. M i. Sem. Carui ʒi. contusis affunde Seri Lactis ℔iii. f. expres. adde Sacch. alb. ℥iii. clarific. s. a. *Dos.* ℔i. *bis indies.*

* *Serum Scorbuticum.*

℞. Fol. Cichor. Acetos. an. M xii. Abiet. M vi. Cochlear. Nasturt. aquat. an. M iv. Sem. Coriandr. ℥i. contusis adde Succ. Aurant. ℥iv. Seri Lactis ℔iv. Sacch. alb. ℥ii. clarific. s. a. *Dos.* ℔i. *bis indies.*

* Se-

* *Serum de Sedo.*

℞. Succi Sedi major. ℔ i. Lactis ℔ ii. coq. ut f. Serum s.a. *Dos.* ℔ i. *vel* ℔ ii. *indies. Usus præcip. in Febribus Biliosis, sedat Sitim, compescit Ardorem,* &c.

* *Serum Sinapinum.*

℞. Lactis ℔ ii. calefact. adde Mustard. rec. fact. coch. iij. ut f. Serum clarum; quod coletur pro una vice. *Remed. singulare in Tussi, Asthmate,* &c. *Bibatur horâ somni, & manè in lecto calidè per dies 3. vel 4.*

Silices præparati.

℞. Silices albicantes & pellucid. ex fluviis collect. igniantur in Crucibulo, & exting. in Aqua font. (quâ Sal Armon. solut. fuerit) donec in pulverem fieri poterunt, f. pulvis exquisitus supra marmor, & in Troch. cogatur cum Aqu. Ros. probè exiccandos s. a. *Diuretici sunt. Usus in Hydrope, Calculo, Urina suppressa,* &c. *Dos. gr.* 10. *ad* 20. *&c.*

* *Spiritus Alkermes.*

℞. Spir. Cinnam. Citri, Ceras. nigr. Anthos an. ℥ iv. Succi Chermesin. ℥ ii. M. peroptimè, dein agantur per Chart. emporet. adde tum Sacch. opt. ℥ ii. Fol. Auri Num. x. M. s. a. *Sunt, qui addunt Sp. Ambræ* ℥ ii. *pro ditioribus. Vapores tetros discutit. Spiritus Naturales, Vitales, Animales recreat. Parturientibus subvenit, &c.*

Spir. Aluminis.

Destillatur ex Alumine usto per Retortam omninò ut Ol. Vitrioli. *Dos. gut.* 4. 5. 6. *&c.*

Spir. Alum. Dulcis.

Fit Spiritum Aluminis aliquoties rectificando cum Spiritu Vini ut dulcis evadat. *Diureticum est Calculum pellit, Obstructiones aperit. Æstus in Febribus compescit. Dos. gut.* 4. 5. *&c. pro vice.*

* *Spir. Ambræ.*

℞. Ambræ gris. ʒ ß. Mosch. gr. xv. Sacch. Cand. ʒ i. M. f. pulvis: cui affunde Alcoh. Vin. ℥ iv. Digere (vase Hermeticè obturato) in fimo Equino ad Dies 20. aut 30. Dein filtra ad usum. *Dos. gt.* vi. *in Animi deliquio*, &c.

* *Spir. Benzoini.*

℞. Partium albar. Benz. opt. ℥ ii. Alcoh. Vin. ℥ xvi. maneant simul in frig. sæpe agitando ad solutionem Benz. filtra ac serva. Si Aquâ lactis præcipites, & sicces, erit *Magister. Benzoini. Dos. Spiritûs, à* ʒ i. *ad* ʒ iii. *Magisterii à gr.* 10. *ad* 20. *Vires obtinet Benzoini.*

* *Spir. Camphoræ.*

Fit Solvendo Camph. ℥ i. in Alcoh. Vin. ℥ viii. ſ. a. *Doſ.* ℥ ß. *ante Parox. Tertianæ. Diaphoreticum inſigne in Febribus Malignis. Anodynum eſt egregium, Odontalgiam ſedat,* &c.

* *Spir. Ceraſorum.*

Fit ex ceraſis nig. cum nucleis opt. contuſ. & fermentatis ſ. a. deſtillando per Alembic. & rectificando in Baln. Mariæ. *Cephalicus, & Diureticus, Hyſtericis & Epilepticis prodeſt. Flatibus & Convulſionibus ſubvenit. Doſ.* ʒ ii. *ad* ℥ i. *&c.*

* *Spir. Cochleariæ.*

Fit ex Cochlear. hort. floreſc. fermentatâ, vel non ferm. deſtillando per Alembic. cum ſuo refrigeratorio. Quod primò prodit. ſerva per ſe pro Spiritu, *Fieri etiam poteſt ad hunc modum.* ℞. Spir. Vini legitimè probat. ℔ xxiv. Cochlear. Hort. rec. & floreſc. qu. infarciri poteſt. Infunde per hor. xii. ac deſtilla ad medietatem. In hoc Spiritu deſtillato macera de novo Cochlear. rec. ut ſupra, iterumque deſtilla ad medias. Ex hoc Spiritu, & Reſin. Scammon. vel Jalap. (extrahendo Tincturam ac filtrando) parari poteſt. *Spir. Cochlear. purgans. Spleneticus ac Diaphoreticus; Fixos ac Crudos Humores, volatiles reddit, Putredinique reſiſtit. Hinc proficuus in Hypochondriacis & Tartareis morbis, ac præcipuè Scorbuto. Doſ. gut.* 20. 30. *vel ultra in Liquore idoneo.*

Spir. Coralliorum.

Fit Salem Corall. opt. purificat. destillando per Arenam, & rectificando. *Scorbuticus est & Lithontripticus. Dos. gt. 5. ad 20. &c.*

* *Spir. Corn. Cerv. succinatus.*

Destillatur ex C. C. cum dimid. quant. Succini. *Dos. gut. 5. ad 15. &c. Sudorificus est, Diureticus, Hystericus, Epilepticus, &c.*

Spir. Diatrion. v. Mixtura Simplex.

Spir. Dracunculi.

℞. Spir. Vini cong. 1. Fol. Dracunculi recent. quant. infarciri potest. Digere per Dies iii. & destilla s. a. Aquæ destillatæ adde Sacch. opt. q. s. *Dos.* ℥iv. *pro vice: miranda præstat in ignotis Affectibus, Sudorem provocando.*

* *Spir. Embryonum.*

℞. Capones Num. 3. exemptâ pinguedine contunde & incide: adde Dactyl. ℔i. Uv. passar. ℔ i ß. Melis. Miv. Angelic. Majoran. Chærefol. an. M iii. Sem. Ocimi ℥ß. Fœnic. Angel. Cort. Limon. an. ℥iii. Cort. Citri, Rad. Pæon. Borrag. an. ℥iv. Angel. ℥iß. Croc. ʒ v. Cons. flo. Borrag. Caryoph. Majoran. an. ℥iv. Vini Hispan. ℔ xxxii. destilla ad siccitatem, cum hâc Aquâ, & Spir. Hormin. ℔i. Aquæ Ceras. nigr. Melis. an. ℔ iii. Borrag. ℔ iv. & Amygd. decort. ℔ iß. f. Emulsio: cui adde Cons. flo. Pæon. ℥vi. Borrag. & Caryoph. an. ℥ iv.

an. ℥iv. Florum Violar. Paralyſ. Tuniceæ, Roſ. r. Roriſm. Calend. an. M jv. Xyloal. ʒiii. Sant. citr. ʒiiß. Cinnam. ℥viii. Aromat. Roſat. ℥i. deſtilla ſ.a. *Fœminis datur quæ ſæpius Abortum paſſæ ſunt magno emolumento, itemque Gravidis ubi à ſubito Terrore, aut aliqua occaſione extrinſeca langueſcant, Lipothymias & Animi defectiones, Ventriſque inflationes in his perſanat: infirmum Fœtum roborat, Uteri ligamenta firmat, Epilepſiam arcet, Sanguificationi proficit*, &c. *Doſ. coch.* 2-3. &c. *pro re natâ*.

Spir. Hormini comp. v. *Aq. Horm. comp.*

* *Spir. Hyſſopi Verus.*

℞. Hyſſop. rec. floreſc. q. v. contunde opt. & in vaſe quern. include, addendo Aqu. Font. tepidiuſculæ q. ſ. relinque ſic ad fermentandum (Flor. cereviſiæ tantillo addito) Dies 10. vel 12. Deinde adde plus Aquæ, ac deſtilla per Alembic.. Poſtea rectifica ſæpe in Baln. Mariæ ſ. a. Eodem modo deſtillari poſſunt *Sp. Herb. aliar. Flor.* &c. *Pectoralis eſt inſignis*.

* *Spir. Juniperi Verus.*

Deſtillatur ex Baccis fermentat. ut ſuprà. *Carminativus, Diureticus, & Stomachicus inſignis eſt, Flatibus, Renumque arenulis pellendis, Menſibus movendis, & Sterilitati auferendæ egregiè proficuus.*

Spir. Mannæ.

Si Mannam destilles lento igne ex Cucurbita, habebis Spiritum insipidum sudorificum. *Sudorificum insigne habetur in Febribus tum pestilentibus, tum communibus, sudorem propellens, admodum fœtidum. Dos. ad coch. i.*

Spir. Millepedum.

* Destillatur omninò ut C.C. servando Salem. *Urinam potenter ciet. Omnes Obstructiones reserat. Confert Oculorum morbis, nec non Rhachitidi. Specificus in surditate Auribus inditus.*

* *Spir. Nitri.*

℞. Arenæ p. ii. Nitri p. i. m. ac destilla per Retortam donec cessant fumi apparere. *Diureticum præstantius vix invenies. Sudorem insuper movet, unde usus ejus insignis in Colica, Pleurisi, Febribus omnibus, præcipuè Malignis. Dos.* ℈ i. *ad* ℈ ii. &c.

Spir. Nitri Bezoarticus.

Destillatur ex Spir. Nitri rectif. & Butyr. Antimonij an. ex Retorta s. a. Inservire potest Caput mortuum *Bezoartico Minerali* parando.

* *Spir. Nitri dulcis.*

℞. Spir. Nitri rectif. p. i. Alcoh. Vini p. ii. Digere ad unionem, ac destilla in Arena, bis cohobando s. a. *Dos. ad* ℥ i. *in Liquore, conven.*

Su-

Sudorem ciet, tollit Obstructiones Colicæ, Renum, Pectoris, &c.

Spir. Reginæ Hungariæ. v. *Aq. Hungarica.*

* *Spir. Rhœados Crapularius.*

℞. Flor. Papav. rhœad. rec. ℔ i. Sem. carui ℥ iii. Nuc. M. ℥ i. Ambr. gris. gr. 4. Spir. Vini ℔ iv. macer. s. a. f. colat. *Dos.* ℥ iv. *horâ Somni, vel manè post Crapulam. Specificè Pleuritidi subvenit.*

Spir. Salis Armoniaci.

℞. Sal. Armoniac. p. i. Calc. viv. p. ii. Aquæ p. iii. destilla in Arena s. a. *Diureticus, Diaphoreticus, Incisivus. Resistit Putredini, optimè valet in Febribus. Dos. à gut. vi. ad* xii. *&c.*

Spir. Sal. Arm. Tartarisatus.

℞. Salis Tartari, Sal. Armon. an., cum triplo Aquæ destilla s. a. *Vires obtinet omnes cum priori.*

Spir. Sal. Armon. Succinatus.

Fit rectificando Spir. Sal. Armoniaci supra Pulverem Succini s. a.

Spir. Sal. Arm. Chalybeatus.

Fit ex Capite mortuo Florum Sal. Armoniaci Martiatorum aëri exposito destillando per Retortam s. a. *Dos. gut.* 5. *ad* 15. *&c. Omnes Obstructiones tollit,*

tollit. Menses & Urinam provocat: Sudorificus etiam censetur.

** Spir. Salis coagulatus.*

Misce Salis Absinth. depuratis. ℥i. cum Spir. Salis rectif. ℥i ß. & coagula s. a. *Diureticum est Medicamentum, & specificum Hydropicum, omnes Aquosas Humiditates & Flatus, omnemque Tartaream & Viscosam materiam, unde Calculus procreatur, per urinam potenter expellens. In Iliaca, Colica, Febribus, Icteritia, Dysenteria, Apoplexia, Podagra, &c. Praesentaneum est auxilium. Dos. gut.* vi. *ad* xv. *&c. v. Mynsicht.*

Spir. Salis Martialis.

Destillatur per Retortam ex Salis Gemmæ p. i. Martis Limat. p. ii. s. a. *Dos. gut.* 5. *ad* 15. *Diureticus & & valde Aperitivus.*

Spir. Sambuci.

Destillatur è Baccis ferment. uti *Hyssopi &c. Alexipharmacus, Cardiacus, Sudorificus, & Uterinus. Dos. Coch.* 1. 2. *&c.*

Spir. Sanguinis.

Destilla Sang. Juvenis sani putrefactum in Arena, & rectifica s. a. *Maximè commendatur ad Epilepsiam radicitus tollendam. Ad Paralysin, Apoplexiam, Pulmonem ulceratum, &c. Dos. à gut.* x. *ad* xx. *& ultra per mensem integrum.*

Spir.

Spir. Saturni.

Deſtillatur per Retortam è ſacch. Saturni opt. purificato, rectificaudo ſ. a. *Sudorificus eſt, in Peſte, Melancholia Hypoch. Febribus Ardentibus, Lue Venerea, & ſimil. Doſ. gut.* 2. 3.

Spir. Spongiarum.

Deſtilla è Spongiis per Retortam, & rectifica ſ. a. *Lithontripticus eſt inſignis.*

Spir. Tabaci.

Deſtillatur ut *Succini*, ex Foliis ſiccis. *Doſ.* ℨi. *ad* ℨiii. *&c. pro Vomitorio.*

Spir. Theriacalis Camphoratus.

℞. Theriac. Androm. ℥v. Myrrh. opt. ℨx. Croc. Anglic. ℥ß. Camph. ℨii. Alcoh. Vini ℥x. Digere, ac deſtilla in Baln. Mariæ, ter cohobando ſ. a. *Egregii uſus in Morbis Malignis: ciet Sudorem, reſiſtitque Veneno. Doſ.* ℈i. *ad* ℨi. &c.

* *Spir. Veneris.*

Deſtillatur per Retortam ex Vitriolo Veneris ſ. a. *Summum eſt Arcanum ad Epilepſiam, corroborat Ventriculum, Cruditates emendat, Uterum frigidum calfacit, ejuſque Suffocationem ſanat, Menſes movet, Renum morbis ſuccurrit. Doſ. gut.* 5. *ad* 10.

Spir. Vini Succinatus.

℞. Pulveris Succini ℥iv. Alcoh. Vini ℥xii. destilla in Baln. Mariæ ſ. a. *Cephalicus*, &c.

Spir. Vini Tartariſatus.

℞. Sal. Tartari ℥iv. deſtilla cum Alc. Vini ℔ ii. in Baln. Mariæ. *Scorbuticus*, &c.

Spir. Viperarum.

Deſtilla ex Viperis ſiccis, uti C. C. ſervando Salem. *Summè eſt penetrans, Putredinem arcens in toto Corpore Obſtructiones reſerat, Febres omnes reſolvit, etiam Quartanas. Doſ. gut.* iv. *ad* x.

Spir. Vitæ Aureus. v. *Tinct. Aurea.*

Spir. Vitrioli.

Deſtilla Vitriolum calcinatum ex Arena, & ſepara Spir. à Phlegmate ſ. a.

* *Spir. Vitrioli coagulatus.*

℞. Salis Acetoſæ ℥i. Spir. Vitrioli ℥iß. m. & coagula ſ. a. *In roborando Ventriculo, Febribus, Siti, Inflammationibus, &c. Secretum eſt. Doſ. quantum ferri poteſt, ut Dentes ſtupidi non reddantur, in Liquor. con-*[illegible]. v. *Mynſicht.*

Spir.

Spir. Vitrioli Diaphoreticus.

℞. Salis Tartari, C.C.C. an. ℥ii. Sp. Vitrioli ℥vi. Destilla per Retortam ad siccitatem: Liquori: destillato adde Spir. Vini an. & serva ad usum. *Purificat Sanguinem, abigitque Scabiem ac Pruritum, aperit Obstructiones, Sudorem provocat in Peste, Venenis, Hydrope, Icteritia, Contracturis, &c. Efficax quoque est in mundificandis Pulmonibus. Dos. à* ℈i. *ad* ʒß.

Spir. Vitrioli Essentificatus. v. *Clyssus Vitrioli.*

Spir. Vitrioli Martis.

Destillatur in Arena ex Vitriolo Martis calcinato. *In Obstructionibus, Chlorosi, Rhachitide, &c. Dos. gut. 5. ad 15.*

Spir. Vitrioli Philosophicus.

Fit ex Aquâ in quam Butyr. Antimonij projectum fuit, exhalando ad tertias, & rectificando s. a. *Cephalicus est, Febrifugus & Ecphracticus. Dos. gut. 5. ad 15.*

Spir. Vitrioli Tartarisatus.

℞. Vitrioli ad albed. calcinat. p. ii. Tartari ad nigred. calcinat. p. i. m. & consperſa Spiritu Vini destilla ex Retorta, & rectifica s. a. *Egregias Vires exhibet ad Sudandum in omnibus internis Obstructionibus, in Sanguine grumoso, contra Scabiem, ad mundifican-*

L 2 dam

dam & lævigandam Cutim. Dos. à ʒi. ad ℥ß. cum brodio, aut vino, per tres auroras continuas, si libet.

Stypticum Regis.

Vitriolo soluto, filtrato, cum Acet. destill. præcipitato, edulcato & siccato, affunde Ol. Vitrioli, & destilla ex Retorta ad siccitatem. Caput mortuum digere cum Spir. Vini, filtra calidè ac abstrahe. Solve Salem in fundo remanentem cum quadruplo Aquæ per digest. & fiet Stypticum. *Usus est internus & externus. Dos. gut.* 10. *ad* 20. *&c. in omnibus Hæmorrhagiis.*

Succi Scorbutici.

℞. Succor. Cochlear. utriusque, Beccabung. Nasturt. aquat. an. ℥xvi. Aurant. ℥xx. Sacch. alb. ℥xii. m. trajiciantur sæpe per manicam Hippoc. ad claritatem rubicundam, Vini instar *Rubelli. Diu servari possunt in Lagenis vitreis si reponantur, & gratissimi saporis sunt. Dos. coch.* i. *in omni Haustu Cerevis. com. vel* ℥iv. *bis in die.*

Suffimentum Hystericum.

℞. Asæ fœtid. ℥i. Fol. rutæ Mi. Acet. opt. ℔i. coq. in Lagena stricti orificii s.a. *Calidus vapor (biante Ore, & Naribus) excipiatur sæpius in die.*

Sulphur Antimonii.

℞. Salis Tartari, vel absinth. ℥iv. in Crucibulo fusis inijce cochleatim Antimonij crud. pulverisat. ℥i. fluere sinatur ad horæ quadrantem, & effunde in vas æneum. Massa crocei coloris edulcetur crebris ablutio-

tionibus s. a. *Ciet vomitum* . *Dos. à gr.* 5. *ad* 10. *cum Crem. Tartari purgat per secessum.*

Sulph. Antim. combustibile.

Antimonium solutum menstruo idoneo in Aquam projice: collige sulphur, & Aquâ calidâ ablue: vel (si videtur) per se sublima s. a. *Dos. cum viribus eadem, ut supra,*

* *Sulphur Auratum.*

Fit è scoriis à Regulo Antimonij liberatis, in Aqu. coctis & filtratis, præcipitando sulphur cum Aceto, & abluendo. *Dos. gr.* 5. *ad* 15. *In aliis Vomitum ante Sudorem, in aliis Sedem post Sudorem, movet. Mirè conducit Febribus tertianis & quartanis horâ unâ ante Paroxysmum. Pesti, Variolis, &c. modò statim à concepto contagio, bis tervè repetendo, sæpe prævenit, vel feliciùs erumpere facit. Lui Venereæ proficuum est.*

Sulphur Vitrioli.

Fit Solvendo Vitriolum in Aquâ calidâ, guttatimque affundendo Ol. Tartari, ut præcipitetur sulphur Vitrioli, quod edulcoratum exicca. *Confert Affectibus Pulmonum. Mundificat Plagas putridas, Cicatricesque inducit. In Epilepsia, Vertigine, & Morbis Chronicis valde utile. Dos. ad gr.* 15.

Sulphur Vitrioli Martiale.

Ablue Fl. Sal. Armoniaci Martiatos ab omni salsedine, & calcina s. a. *Idem facit cum superiori; & præterea Obstructiones reserat. Dos. etiam eadem est.*

Sulphur Vitrioli Narcoticum.

℞. Vitrioli p. ii. Martis Limat. p. i. Digere in Acet. destill. ac. destilla in Arenam ad siccitatem. Ex Massa rubra extrahe Tincturam ope Aceti destillati, filtra & præcipita Ol. Tartari. Tandem sulphur in fundo edulca & sicca. *Ex hoc fiunt Anodyna, Laudani nomine insignita. Catarrhos sistit, Dolores aufert, &c. Dos. gr.* ii. *ad* vi. &c. *hora Somni.*

Suppositoria Aluminosa.

℞. Alumin. Pulv. q. v. Albumin. Ovor. agitat. q. s. ut fiat Pasta, & exinde Suppositoria diversæ magnitudinis & longitudinis, siccanda ad usum. *Quorum unum Oleo illitum indatur pro re natâ ad Alvum sollicitandam in variis casibus. Insignis usus in Colica.*

* *Suppositorium Hæmorrhoidale.*

Fit ex Creta & ung. Populeo, ut f. Massa dura s. a. *Refrigerat, sanguinemque sistit Hæmorrhoidum.*

Syr: Allelujæ.

℞. Succ. Lujul. ℔ iiß. Aquæ Ros. rub. ℔ ß. Sacch. opt. ℔ iß. Digere in Baln. Mariæ dum fæces subsiderint, toties quoties.

Syrup.

Syrup. Ambrosianus. v. *Decoct. Ambros.*

Syr. Antiscorbuticus.

℞. Fol. Pini rec. Cochlear. marin. Nasturt. aquat. Beccabung. an. p. æ. contusa exprime succos. ℞. Horum ℔ iii. Succ. Aurant. ℥ vi. clarifica exactis. cum album. Ovor. adde Sacch. opt. ℔ ii. coq ad consist. Syr. s. a. *Cui refrigerato addi possunt Sp. Cochlear.* ℥ ii.

* *Syr. Balsamicus.*

℞. Balsam. de Tolu ℥ ii. Aquæ Flor. Tussilag. ℥ xii. coq. in vitro circulatorio exactis. lutato in Arena posito per hor. 3. colat. frigidæ admisce Sacch. albis. ℥ xx. ut f. Syr. sine ope caloris. Eodem modo parari potest *Syr. Benzoïni*, *de Styrace*, &c.

* *Syr. Benedictus.*

℞. Infus. Bened. ℥ xii. Sacch. alb. ℥ iv. exhala in Baln. Mariæ ad Syrupi consist. s. a. *Dos. coch.* 1. 2. *&c. pro Infantibus.*

* *Syr. Cardiacus auratus.*

℞. Aq. Chelidon. comp. ℔ i. Sacch. opt. ℔ ii. dissolve ad lentum Balnei calorem, & adde Succ. Chermes, Syr. de Corall. comp. an. ℥ ii. Fol. Auri Num. 20. M. s. a.

** Syr. Chalybeatus.*

℞. Salis Martis ʒ ii. ſolve in Aquæ Gentian comp. ℥ i. adde Syr. de Pomis alter. ℥ ix. M. ſ. a. *Doſ.* ℥ ß. *ad* ℥ iß. &c.

** Syr. Chalybeatus alius.*

℞. Vin. Chalybeat. nr. comp. opt. filtrat. ℔ ii. Sacch. opt. ℔ i. exhala lento igne ad Syr. conſiſt. *Doſ. ut ſupra.*

** Syr. Chalyb. Corallatus.*

℞. Raſ. Santal. r. ℥ iv. Sant. alb. Cinam. Corall. rub. an. ℥ i. macer. (obſignato vaſe) in Vini rubell. opt. ℔ iß. ad Ciner. hor. 24. f. colat. clara, cui adde Sacch. opt. ℔ i. f. Syr. ſ. a. Tum adde Sal. Martis ad rubed. calcinat. (in Aqua Cydon. ſolut.) ℥ ß. M. *Valde Adſtringit & Roborat. In Fluxibus omnibus (præſertim Hepaticis) uſus eſt inſignis. Doſ.* ℥ ß. *ad* ℥ i. &c.

** Syr. de Croco.*

℞. Croc. Anglic. opt. ʒ ii. Lachrymar. ſtillantium ex capitibus Papaveris exotici ſupra laminam ferri ſiccat. & pul. ℥ ß. Sp. Vitrioli gt. 30. Aquæ Citri totius ℥ viii. Digere in Baln. Mariæ ut extrahatur Tinctura, quæ filtretur exactiſ. Tum. ℞. Sacch. opt. ℥ xviii. Aquæ Citri totius ℥ vi. coq. deſpumando ad Syr. craſſioris conſiſt. cui adde Tincturam prædictam, ut f. Syr. conſiſt. debitæ ſine coctione. *Doſ.* ʒ i. *ad* ʒ iii. *& ultra.*

Syr. ad Fissuras.

℞. Gum. Arabic. ʒii. Sacch. Cryſtallin. ʒß. Aquæ Roſ. r. ℥ii. coq. in Syrup. liquidiorem. *Remed. optatiſſ. in Fiſſuris Mammarum.*

Syr. Hæmoptoïcus.

℞. Succor. Heder. terr. Plantag. Agrimon. Sedi major. Portulac. depuratorum, ad ℔ß. Sacch. Roſat. duplum. f. Syr. ſ. a. *Doſ.* ℥ii. *cum Aquæ Lactis* ℥vi. *ſingulis Auroris, & eadem quantitas hora Somni cum Aqua Rhœad.* ℥iv.

** Syr. Jovialis.*

℞. Limat. Jovis ℥vi. Martis ℥ii. infund. in Aquæ Font. ℔vi. hor. 48. Tum adde Tamariſc. Mii. Cort. Rad. Cappar. ℥iß. Uv. paſſar. ℥iv. Aniſ. ℥i. coq. donec libræ 4. conſumptæ fuerint: f. colat. adde Sacch. alb. ℔i. clarifica & coque ad Syr. conſiſt. *Doſ.* ℥i. *quotidie manè cum Aquæ Lumbric. magiſtr.* ℥ii. *Optimè valet ad Melancholiam Hypochond. Cachexiam, Chloroſin, Icterum, &c.*

** Syr. Limacum.*

℞. Limac. hort. ante ortum Solis collect. è Teſtis ſuis exempt. & conciſ. ℔i. Sacch. Cand. ſubt. pulveriſat. ℔ß. M. & conjiciantur in manic. Hippoc. ut in cella defluant in Syrupum. Fieri & poteſt ex Limac. perforatis cum Teſtis, & Sacch. Cando. *Doſ. cocb.* i. *ſing. horis, in Phthiſi, Tabe,* &c.

Syr. Lumbricorum.

℞. Lumbric. terr. rec. opt. mundat. ℔ i. Inde vitro orificii anguſtioris (benè operculo munito) & obvolvatur vitrum totum paſtâ ex Fl. tritici & Aquâ factâ, coq. in clibano cum panibus Piſtoris. Poſtea coletur Liquor, cui adde Sacch. opt. q. ſ. ut f. Syr. *Doſ.* ℥ i. *cum Chalybeatis*, *&c.*

* *Syr. de Myrrha.*

℞. Myrrh. opt. ʒ v. Croc. ℈ iv. Hyſſop. Tuſſilag. an. M iii. Cap. Veneris M i. Sem. Bombac. ℥ i. Uv. paſſ. exacin. ℥ iii. coq. in Vini alb. ℔ iſs. ad med. colat. adde Sacch. opt. ℥ viii. coq. in Syr. conſiſt. ſ. a. *Pectoralis eſt*, *Aſthmaticus*, *Aperitivus*, *Emmenagogus*, *&c. Doſ.* ℥ i. *ad* ℥ ii. &c.

Syr. Peponicus.

℞. Carn. Pepon. matur. & rec. ℔ iiſs. inciſ. minutiſſ. adde Sacch. opt. pulveriſat. ℔ i. f. Strat. Supra Strat. in olla vitreata: ſtet deſuper Peponis carnem pondus 1. vel 2. librarum (hor. aliquot) ut f. Syr. in loco frigido ſ. a. *Doſ. coch. 3. bis in die cum Pulv. Haly* ʒ i. in *Phthiſi*, *Tabe*, *&c.*

* *Syr. de Peto.*

℞. Succ. Peti Anglic. ℔ iv. Oxym. ſimp. ℥ iv. Hydromel. ℔ i. M. & digere Dies iv. ut opt. defæcetur. Hinc decanta, iterumque digere ut ſupra, donec materia ab omni fæculentia depurata fuerit: adde poſtea Sacch. ℔ ii. & coq. in Syr. ſ. a. D*oſ. coch.* ſs. *ad* ii.

ad ii. *per plures dies. Mira præstat in Epilepsia, Tussi, Asthmate, Catarrho Suffocativo, Phthisi, Ventriculi Dolore, Visu recuperando,* &c.

* *Syr. de Rapis.*

℞. Rapar. excort. in laminas ten. incis. ℔ iii. Sacchar. opt. pulverisat. ℔ i. f. Strat. Sup. Strat. in vase fictili, stent in frigido simul cum pondere superposito per hor. 12. f. colat. *Lenit acrimoniam Bilis ac asperitatem Bronchiorum, Asperæque Arteriæ.*

* *Syr. Sambucinus comp.*

℞. Bacc. Sambuc. matur. à stipit. liberat. ℔ i. Uvar. Corinthiac. mundat. incis. ℔ i. Fl. sicc. Borrag. Buglos. Viol. Ros. r. an. ℥ ß. Vini Rubelli ℔ i. coq. in clibano; colat. claræ adde Sacch. opt. an. & coq. in Syr. s. a. *Mie Klethvv. Alexipharmacus, Cardiacus, & Uterinus est. Sudorem movet, &c.*

* *Syr. de Scammonio.*

℞. Diagryd. ʒ vi. Uv. passar. exacin. Sacch. alb. an. ℥ viii. Spir. Vini ℔ ii. coq. lento igne, adustulando ad consumpt. dimid. f. colat. pro Syr. Cathartico. *Dos.* ℥ ß. *ad* ℥ iß.

Syr. Sidereus.

℞. Tincturæ Ferri (quam vide suo loco) exactis. filtrat. ℔ ii. Sacch. opt. ℔ i. exhala in Baln. Mariæ ad consist. Syr. s. a. *Longè efficacior est quàm Syr. Chalybeat. in Obstructionibus,* &c. *Dos.* ʒ ii. *ad* ʒ vi. &c.

Syr.

Syr. de Sulphure.

℞. Hepat. Sulphuris ℥ ii. Vini Hiſpan. ℔ i. Digere Dies 3. & Vinum tinctum filtra. Tum ℞. Sacch. opt. ℔ iii. Aquæ Tuſſilag. ℔ i. coq. deſpumando ad conſiſt. craſſiorem. Poſtea (Tincturâ prædictâ additâ) f. Syr. debitæ conſiſt. ſ. a. *Inſigniter confert ad Aſthma, Tuſſim, Phthiſin, Peſtem, &c. Doſ.* ℥ ß. *ad* ℥ i. &c.

Syr. Tolutanus magiſtralis.

℞. Balſ. de Tolu, de Meccha, vel ejus defectu Copaiva, Styrac. calamit. Benz. opt. Oliban. Maſtich. Myrrh. Ammoniaci granulati, Tacamahac. Gum. Elemi, Tereb. è Chio, Rad. irid. Florent. an. ℥ ß. Aq. Becchicæ ℔ iß. coq. in vaſe circulatorio, (opt. clauſo) in Arenâ calidâ poſito hor. aliquot, colat. adde Sacch. albiſ. q. ſ. ut f. Syr. albiſſimus ſ. a. *Pectoralis eſt, Aſthmaticus, Phthiſicus,* &c. *Doſ.* ℥ ß. *ad* ℥ i. &c.

Syr. Vermifugus.

℞. Fol. Helleboraſtri rec. ℥ ii. Hagioſpermi ℥ iß. Rad. Bryon. rec. ℥ ß. Abſinth. Roman. M ii. coq. in Aquæ Font. q. ſ. ad ℔ i. colat. adde Sacch. opt. ℔ i. & coq. ſ. a. *Doſ. coch.* i. *bis indies.*

T.

* *Tabulæ Absinthiacæ.*

℞. Sacch. albiſ. ℔ i. Aq. Abſ. q. ſ. coq. ſ. a. inſtillando Ol ſtil. Abſ. gt. 60. & effunde in marmor. *Stomachicæ, Hepaticæ, Spleneticæ, &c.*

* *Tab. Amygdaloïdes.*

℞. Partium albar. Benz. opt. ℥i. Fl. Sulphur. ℥ß. Rad. irid. Flor. ℥jß. Sang. Dracon. ʒ i. Sacch. alb. ℥xii. Mucilag. Gum. Trag. in Aqu. Roſ. extract. q. ſ. f. Tabul. ſ. a. *In Aſthmate, Tuſſi, Phthiſi, &c. præſtantiſſimæ.*

* *Tab. de Angelica.*

℞. Rad. Angelic. rec. ad mollitiem coct. & per Setaceum traject. ℥iß. Sacch. opt. ℥xii. Mucilag. Gum. Tragac. q. ſ. f. Tab. albiſſimæ. *Bezoardicæ, Cardiacæ, Traumaticæ, Emmenagogæ, &c.*

* *Tab. Antimoniales.*

℞. Ceruſ. Antimonii ex Regulo fact. ℥ vi. Sacch. alb. ℥xii. cum Mucilag. Gum. Tragac. f. Tabellæ Scrupulares ſ. a. v. *Vires Electuar. Albi.*

* *Tab. Antiſynanchicæ.*

℞. Fl. Sulphur. ℥i. Sterc. Can. ſubt. pulveriſat. ℥iii. Sang. Dracon. ʒ ii. Ol. Aniſi gt. vi. Sacch. albiſ. ℥ viii. cum Mucilag. Tragac. q. ſ. f. Tabellæ. *In Ulceribus Oris, Aphthis,* &c.

* *Tab.*

** Tab. de Aurantijs.*

℞. Cort. extern. Aurant. Citri, Limon. Candefáctor. an. ℥i. Confect. Aniſ. & ZZ. an. ʒiii. Galang. ℈ß. Caryoph. Num. 12. Nuc. M. condit. Num. 2. Aromat. Roſat. ℈iv. Amygd. decort. Rad. Eryng. candefact. an. ℥ i. Pinear. Piſtach. an. Num. x. Moſch. Zibet. an. gr. 4. Ambr. griſ. ℈i. Sacchar. alb. ℔ iß. Mucil. Tragac. in Aqua Roſ. fact. q. ſ. ut f. Paſta, & exinde Tabulæ ſ. a. *Antiſcorbuticæ, Cardiacæ, Carminativæ, &c.*

** Tab. Burgeſianæ.*

℞. Glyc. rec. ℔i. Decoct. Paſſular. Scabioſ. & Violar. ℔ vi. Infund. per dies 3. & coq. ad dimid. f. expreſſio, quæ exhaletur ad mellaginem: cui adde Sacch. cand. alb. pulveriſat. ℥xii. Gum. Tragac. pulveriſat. ℥ ii. Ol. Aniſ. gt. xx. Ambræ griſ. iii. contunde opt. ut f. Maſſa, ex qua formentur Tab. vel Rotulæ, ſ. a. *Becchicæ, Cardiacæ, &c.*

** Tab. Cardialgicæ.*

℞. Cret. candid. ℥ ii. Oc. Canc. ℥ i. Nuc. M. ʒ i. Sacch. albiſ. ℥xii. Mucilag. Sem. Cydon. q. ſ. ut f. Tabulæ. *Titulus demonſtrat Vires.*

** Tab. Carminativæ.*

℞. Sem. Dauci com. pulveriſat. ℥i. Sacch. opt. in Decoct. Sem. Dauci com. ſolut. ℥ xii. coq & effunde ſ. a. Aliter. ℞. Sem. Cardamom. craſ. pul. ℥i. Flaved. Cortic. Aurant. minutiſſ. inciſ. ℥ iiß. Sacch. opt. in

in Aqu. Roſ. cum tertia parte Aqu. Thymi ſolut. ℥xvi. coq. & effund. ſ. a. *In Flatu optimum Remedium.*

Tab. Catharticæ.

℞. Diagryd. ʒ iß. Crem. Tartari ʒ vi. Ol. ſtil. Caryoph. gt. vi. Sacch. albiſs. ℥ iv. Mucilag. Gum. Tragac. in Aqu. Roſ. fact. q. ſ. f. Tabellæ ſ. a.

* *Tab. Dialthææ.*

℞. Pulveris Rad. Alth. ℥ ii. Glyc. ℥ i. Fl. Sulphur. ʒ vi. Gum. Tragac. ʒ ii. Sacch. opt. ℥ xii. Aq. Pectoralis q. ſ. f. Tab. ſ. a.

* *Tab. Diambræ.*

℞. Spec. Diambr. ℥ ß. Sacch. alb. ℥ viii. Aq. Cinnam. q. ſ. coq. ſ. a. *Cardiacæ, Cephalicæ, Stomachicæ, &c.*

* *Tab. Diatragacanthi.*

℞. Spec. Diatragac. frig. rec. fact. ℥ ß. Moſch. Ambr. griſ. an. gr. i. Zibeth. gr. 2. Sacch. opt. ℥ xii. Aqu. Roſ. Dam. q. ſ. contund. in Maſſam, & f. Tab. albiſſimæ.

* *Tab. Divinæ.*

℞. Lact. Sulphur. viv. ℥ ii. Sacch. alb. ℥ vi. Mucilag. Cydon. q. ſ. f. Tab. drachmales. *In Hæmorrhoidibus curandis Arcanum eſt. Valent præterea in Scabie, Aſthmate, &c.* Doſ. Num. 3. *vel* 4. *bis vel ter in die.*

** Tab. Embryonum.*

℞. Pulverum Rad. Bistort. Ebor. Coral. r. Coriandr. præpar. an. ℥ ß. Succin. alb. Cryſtall. Bacc. Cherm. an. ʒ ii. Sacch. alb. ℥ xvi. Aq. Cydon. q. ſ. coque ſ. a. addendo Ol. Cinnam. gt. vi. & effunde. *Virium ſunt magnarum in Abortu præcavendo, Fœtu roborando, &c.*

Tab. Emeticæ.

℞. Stibii ſubtiliſs. pulverat. ℥ ß. Sacch. opt. ℥ iv. Ol. Aniſ. gut. v. Mucilag. Gum. Tragacanth. q. ſ. f. Tabellæ. *Doſ. gr. 16. ad* 40.

Tab. Farfareæ.

℞. Fol. Tuſſilag. ſereno cœlo collect. & (abſtersâ mucoſitate aridâ cum linteo madido, irrigando demum Vino Hiſpan. & exſiccando.) pulveriſat. ℥ ß. Glyc. pulveriſat. ℥ ß. Sacch. cand. alb. ſubt. pulveriſat. ℥ xii. Gum. Tragac. in Decoct. Pector. ſolut. q. ſ. f. Tab. vel Troch. ſ. a. *Pectorales ſunt, efficaces in Tuſſi, &c.*

** Tab. Fœniculinæ.*

℞. Sacch. opt. ℔ i. Aquæ Fœnicul. q. ſ. coq. ſ. a. inſtillando Ol. ſtil. Fœnicul. gt. 50. effunde ſ. a. *Ad Flatum, Colicam, &c.*

* *Tab. Griseæ.*

℞. Ambr. grif. ʒi. Mofch. gr. vi. Alum. gr. ii. Sacch. cand. alb. pulverifat. ℥xii. Mucil Gum. Tragac. in Aqua Menth. extract. q. f. f. Tabellæ. *Cerebrum & Cor confortant, Spiritus Naturales, Vitales, ac Animales mirificè reficiunt. Dof.* ʒi.ii.&c. *ter vel quater in die.*

* *Tab. Hæmoptoïcæ.*

℞. Terræ Lemn. ʒiii. Bol. Armen. ʒii. Lap. Hæmatit. Magift. Eboris, an. ℈iv. Rad. Biftort. Sem. Hyofcyam. Cort. Limon. rec. minutif. incif. an. ʒi. Sem. Papav. alb. ℥ß. ℞hodofacchar. ℥viii. Mucilag. Gum. Tragac. q. f. f. Tabellæ. *Titulus virtutes indicat. Sumantur fæpe in die.*

* *Tab. Helenii.*

℞. Pulp. Rad. Enul. rec. coct. ℥iß. Sacch. opt. ℔i. Mucilag. Gum. Tragac. in Aqu. Hyffop. exact. q. f. f. Tab. *Ad Tuffes, Afthmata,* &c. *valde conducibiles.*

* *Tab. Infantum.*

℞. Refin. Chelop. ʒi. Mercurii dulc. fubt. pulverifat. ʒvi. Sacch. opt. ℥iii. Mucil. Gum. Trag. q. f. f. Tab. pondere ʒß. *Comendantur manè* 2. 3. *vel* 4. *ad Vermes.*

** Tab. Lenthakes.*

℞. Glyc. rec. ℥ viii. Anis. ʒ iv. Carui ʒ i. Aquarum Tussilag. Hyssop. Prassii, an. ℔ i. Infund. in Baln. Mariæ Dies 3. f. express. fortis, quæ ad mellaginem exhaletur; addendo Gum. Ceras. Arabic. an. ʒ ii. Tragac. ℥ ß. per dies 2. infus. in Aquæ Ros. Dam. ℔ ß. Tum adde Sacch. opt. ℔ ii. Mosch. Ambr. gris. an. gr. vi. Pulveris Glyc. ℥ ß. contunde opt. in Mass. & exinde f. Tab. vel Rotulæ, s. a. *Pectorales sunt jucundæ.*

** Tab. de Pipere.*

℞. Cinnam. ℥ ß. ZZ. ʒ ii. Piper. N. ℈ ii. Calam. arom. Mac. Nuc. M. an. ℈ ii. gr. v. Cubeb. Cardamom. min. an. gr. xv. Caryoph. Galang. Flaved. Cort. Aurant. crud. rec. an. ʒ ß. Flaved. Cort. Citri crud. rec. ʒ i. Incide omnia crasso modo, & adde Amygd. dulc. excort. ℥ v. Cort. Citri condit. ℥ i. Sacch. alb. in Aquâ Menth. solut. ℔ i. coq. & effunde s. a. *Cephalicæ, Stomachicæ, Carminativæ,* &c.

** Tab. Prunellæ.*

℞. Lap. Prunell. ℥ ß. Sacch. opt. ℥ vi. Mucil. Tragac. q. s. f. Tab. *In Ore sæpe tenendæ ad Sitim in Febribus.*

** Tab. Rosaceæ.*

℞. Ros. rub. exungul. ʒ vi. Gum. Arab. Tragac. an. ʒ ß. Sacch. opt. ℥ xvi. Aquæ Ros. q. s. ut f. Pasta. Inde fiant Tab. vel Rotulæ, s. a. Addi possunt. Ol. Nuc. M. gt. aliquot. *In Cattarrhis, Tussibus inveteratis,* &c. *proficuæ.*

** Tab.*

** Tab. Saponaceæ.*

℞. Sapon. Ven. opt. ℥iß. Glyc. ℥ii. Rad. irid. Fl. ʒ vi. Fl. Sulphur. ℥ß. Rad. Angelic. ʒ ii. Ol. Anis. ℈ß. Sacch. opt ℥ viii. Mucil. Tragac. in Aq. Hyssop. fact. q. s. f. Tab. vel Troch. s. a. *In Empyemate, Phthisi, &c. optimè valent. Expectorationem efficaciter promovent.*

Tab. Stomachicæ. v. *Pleres Archonticon.*

** Tab. de Styrace.*

℞. Styrac. cal. colat. Pulp. Passul. min. an. ℥i. pulveris Glyc. ʒ vi. Xyloal. Cinnam. an. ʒ ii. Nuc. M. ʒ ii. ℈ ii. Bol. Arm. ʒ x. Nuc. Mosch. condit. siccat. ℥iß. Sacch. opt. ℥xx. Muccag. trag. q. s. f. Tabellæ. *Catarrhales, Pectorales, Cordiales, & Tabidis mirè conducibiles.*

** Tab. Tartareæ.*

℞. Crystal. Tartari subtilis. pulverisat. ℥i. Sacch. opt. ℥ viii. Mucil. Trag. q. s. f. Tabellæ, *frequenter in Ore tenendæ urgente siti.*

** Tab. Vermifugæ.*

℞. Pulveris C. C. crud. Ebor. an. ℥iß. Corallin. ℥ß. Sacch. alb. ℥viii. Mucil. Tragac. q. s. f. Tab. ponderantes singulæ ʒ ß. D. num. 3. *bis in die.*

Tartarum Aceti. v. *Sal Aceti essentiale*.

Tartarum Antimoniatum.

℞. Crem. Tartari p. vi. Fl. Antimonij p. i. coq. in Aqu. filtra & exhala ad siccitatem. *Ecphracticum est, Diureticum, Diaphoreticum, & Febrifugum. Alvum laxat, cietque Vomitum. Dos.* ℈ i. ʒ ß. *&c.*

* *Tartar. Chalybeatum*.

℞. Tartari loti ℔ i. Limat. Martis ℥ ii. coq. in Aqu. ℔ viii. per momentum 1. vel 2. Trajice citò per manic. Hip. agitando Liquorem, donec refrigeratus sit: dein resideat pulvis in fundo viridiusculus, & siccetur. Vel, ℞. Crem. Tartari ℥ iv. Vitrioli Martis ʒ ii. coq. in Aqu. aliquantum, filtra & ad siccit. evapora s. a. *Utilissimum in Morbis Chronicis, sc. Obstructione Lienis, Quartana, Ictero, Cechexia, Hypochondriaca Passione, &c. Dos.* ℈ i. *ad* ʒ i.

Tartar. Emeticum.

℞. Hepat. Antimonij, Crem. Tartari. an. p. æ. m. f. Pulvis. Digere in Aqua Manthæ, filtra ac evapora ad siccitatem. *Multò leniùs ac tutiùs operatur quàm Crocus Metallorum. Dos. gr.* 3. *ad xii.*

Tartar. Laxativum.

℞. Crem. Tartari ℥ viii. Sal. Tartari ℥ iv. Aquæ Font. ℔ iii. coq. lento igne per hor. ß. post frigefact. filtra & exhala ad siccit ut fiat Sal album. *Dos.* ℈ ß. *ad* ℈ i. &c.

Tar.

Tart. Vitriolat. Antimoniale.

Fit addendo paulatim Tartaro Antimoniato Ol. Vitrioli q. s. siccando, in Aqu. solvendo, filtrando & exhalando ad siccit. *Febrifugum est, Ictericum, Cachecticum, & Digestivum. Dos. gr.* 15. ʒ ß. &c.

Tart. Vitriolat. Emetico-purgans.

℞. Sal. Tartari fusi ℥ viii. Vitr. Antimonij. ℥ i. probè misce in Crucibulo, effunde, Aquâ solve, filtra & in Arenæ calore exicca, paulatim instillando Ol. Vitrioli q. s. & siccando. *Vires easdem obtinet cum priori. Purgat.* ἄνω καὶ κάτω. *Dos. gr.* 3. *ad* 8. *&c.*

Terra Vitrioli dulcis.

Fit ex Capite mortuo Olei Vitrioli ad Rubed. calcinato, aliquoties Aquâ edulcando, donec terra rubra ab omni salsedine libera sit: postea exicca. *Magnæ est efficaciæ in Dysenteriis, Hæmorrhagiis, &c. Dos.* ℈ ß. *ad* ʒ ß. &c.

* *Testis Equi præparati.*

E vivo Equo eximantur, incidantur, Vin. alb. abluantur, exiccentur citò & pulverentur. Eodem modo præparantur *Testes Apri. Dos.* ʒ i. pro vice bis in die. *In Epilepsia, Calculo, Penis dolore, Sterilitate, Mictione purulenta, &c.* Testes Equi *exhibentur in Colica, Utero strangulato, Fœtu mortuo, Lochiis suppressis, Partu difficili, &c. Dos. ad* ʒ i.

** Tinctura Absinthii.*

℞. Summit. Abſ. vulg. ſiccat. à ſtipit. liberat. ℥v. contuſis adde Alcoh. Vin. ℥xx. Digere in Baln. Mar. ad Dies aliquot, exprime fortiter: in Liquore infunde iterum alias Summit. Abſ. & exprime. Repet. opus ad tertiam Vicem. Dein filtra colaturam ſ. a. *Doſ. gt.* vi. (*Plus minus*) *in Hauſtu Vini*, *vel Cereviſiæ*.

Tinctura Ambræ. v. *Sp. Ambræ.*

** Tinctura Amygdaloïdes.*

℞. Partium albar. Benz. Styrac. Calam. an. ℥i. Alcoh. Vin. ℔ i. Digere ad ſolutionem, filtra & exhala ad dimid. *Pectoralis eſt*, *Catarrhalis*, *Aſthmatica*, *Nervalis*, *Sudorifica*, &c. *Doſ.* ʒ ii. *ad* vi. &c.

** Tinctura Antim. Emetica.*

Extrahitur ex Vitro Antimonij cum Acet. deſtill. filtrando & exhalando ad ſiccitatem. Materiam in Aqua ſolutam, filtratam, iterumque ad ſiccitatem abſtractam digere cum Spir. Vini ad colorem rubicundum, ac filtra. Elici etiam poteſt Tinctura è ſcoriis Reguli Antimonij cum Spir. Vini digeſtis & filtratis. Vel, extrahe Tincturam ex vitro Antimonij cum Spir. Veneris rectificato; effunde ac abſtrahe in Alembico, non autem ad ſiccit totalem: Tum extrahe Tincturam cum Spir. Vini, quam filtra & exhala ad conven. ſpiſſitudinem. *Doſ. ad gt.* x.

Tinctu-

Tinctura Antim. purgans.

℞. Vitr. Antimonij pulverisat. ℥i. Spir. Vitrioli non rectificat. ℥viii. Digere in Baln. Mariæ. Sic fit Tinctura nigropunicea. *Panchymagogum censetur in omnibus Morbis curandis, fortificat Ventriculum, Obstructiones aperit, convenit Chlorosi, Cachexiæ &c. Dos. à gt. 6. ad* 10.

Tinctura Armoniaci.

℞. Sal. Armoniaci ℔ii. Limat. Martis ℔i. M. opt. simul terendo, & destilla per Retortam per gradus. Serva per se Spir. Sal. Armoniaci. Martem in fundo hærentem pulverisa, & frequenter Aquâ affusâ edulcora. Postea adjectis Spir. Vini ℔ii. digere tepidè Dies 8. effunde Spiritum, & novum affunde & digere per Dies 8. Dein abstrahe in Baln. Mariæ Spir. Vini ℔iii. ut una libra Tincturæ supersit. *Egregiè præstat in omnibus Obstructionibus Hepatis & Lienis. Item in Melancholia Hypochond. Quartana, Cachexia, Hydrope, Morbo Virgineo, Scorbuto, Mensibus superfluis & retentis. Dos. gut.* vi. *ad* xii. *in Liquore conven.*

Tinctura Asæ fœtidæ.

℞. As. fœtid. ℥ii. Alcoh. Vini ℔i. extrahe Tincturam & filtra. *Uterina est, & Traumatica, & Splenetica. Dos.* ʒi. *ad* ʒii. &c. *in Liquore conveniente.*

* *Tinctura Asthmatica.*

℞. Rad. Helen. irid. Florent. Sem. Anis. Carui, Glyc. an. ℥ii. Fol. Cardui ben. M. ii. Uv. pass. exacin. ℔ i. Fol. Senæ mundat. ℥ vi. Aquæ Anis. ℔ vi. Digere Dies 4. & f. colat. *Dos. coch. 2. h. somni, 3. vel 4. manè seq.*

* *Tinctura Aurea.*

℞. Pulp. Colocynth. à Semin. liberat. concis. & cras. pulverisat. ℥ iß. Caryoph. Num. vi. Anis. ʒi. Croc. ℈ ß. Spir. Vini ℥ xx. Digere ad mensem, & filtra. *Dos.* ʒii. *ad* ℥ iß.

Tinctura Bezoartica.

℞. Rad. Enul. Angel. Zed. Serpentar. Virg. an. ℥ iß. Croc. opt. ℥ i. Myrrh. Cinam. Cort. Citri sicc. an. ʒvi. Fol. Scord. Rutæ, an. M ß. Theriac. Androm. ℥ iii. Opii Thebaic. ʒii. Spir. Tartari rectif. ℥ xv. Spir. Vitrioli ℥ iii. Sp. Bacc. Sambuc. & Spir. Bacc. Junip. rectif. an. ℥xviii. Digere f. a. ac filtra. Tum adde Sal. Succini ℥ i. Camphor. ʒ ii. Digere iterum ad usum. *Dos.* ʒ iii. *ad* ℥ i. &c. *in Peste, Morbisque omnibus Malignis. Spiritus insigniter recreat,* &c.

* *Tinctura Cardamomi.*

℞. Sem. Cardamom. min. excort. & contus. ℥ iv. Alcoh. Vini ℥ xvi. Digere, exprime, ac filtra f. a. *Flatus potenter discutit, & Cerebrum confortat. Dos.* ʒi. *ad* ʒ iii. &c. *in vehiculo idoneo.*

* *Tin-*

* *Tinctura Carui.*

Fit è Sem. & Alcoh. Vini, omninò ut *Cardamomi*, *Idem facit cum priori.*

* *Tinctura Cathartica Ridglei.*

℞. Senæ opt. ℥i. Caryoph. ʒiſs. Croc. ʒi. Vini Hiſpan. Chalybeat. ℔iſs. Infunde Dies aliquot, exprime ac filtra. *Doſ. coch.* 2. 3. 4. *quotidie ad longum tempus, in Febribus obſtinatis, &c.*

* *Tinctura Ceruſſæ.*

℞. Ceruſſ. Ven. pulveriſat. ℥iv. Camphor. ℥ſs. Ol. Tartari p. d. ℥iii. Acet. deſtill. ℥xvi. macer. in frig. filtra. *In Cutis fœditatibus, Inflammationibus, Ambuſtis, &c. uſus eſt.*

† *Tinctura Chamæmeli.*

Extrah. ex Flor. ſiccis, & Alcoh. Vini, uti *Abſinthii. Idem præſtat cum Tinct. carui.*

* *Tinctura Cochleariæ comp.*

℞. Martis Limat. mund. ℥iv. Salv. rubræ, Agrimon. an. M iii. Cochlear. marin. Fol. ſelectiſ. ℔ii. Cochlear. hort. M iii. Abſ. com. Roriſm. an. M ii. Rad. Raphan. Ruſtic. ℥iv. Incide minutiſ. & adde Vini alb. & V. Cherienſ. an. ℔ iv. Infund. per dies 3. & f. colat. *Doſ. ad* ℥4. *bis indies per dies* 20. 30. 40. *Ex*

40. *Ex deplorata Hydrope cum Scorbuto curati fuerunt multi præter spem; aliis plurimis frustra tentatis.*

Tinctura Corallii.

Solve Corall. r. in Spir. Panis, filtra & evapora: exinde Tincturam extrahe cum Spir. Vini, filtra & exhala ad debitam consist. s. a. *Cardiaca, Diuretica, Vermifuga, &c. Dos. gut.* 30. 40. *&c. in Liquore appropriato.*

* *Tinctura Ferri.*

℞. Batituræ Ferri mundat. ℥ vi. Absinth. Rom. Mi. Ras. Eboris, Santal. alb. an. ʒ iß. Vini, Rubelli ℔ ii. macer. hor. 48. f. colat. quæ filtretur. *Longè efficacior habetur, quàm Vinum Chalybeatum, in omnibus Obstructionibus, &c. Dos. coch.* 2. *ad* 5. *&c. omni manè per longum tempus.*

* *Tinctura Guajaci.*

℞. Cort. Guajac. pulverisat. ℔ i. Ambr. gris. gr. xv. Sem. Anis. Glyc. an. ℥ i. Spir. Vini ℔ iv. Digere & cola ad usum. *Sudorem provocat. Optimè conducit in Lue Venerea curanda. Odontalgica est, Pulmonica, & Catarrhalis. Dos.* ʒ vi. *ad* ℥ iß. *&c.*

Tinctura Galbaneti.

Extrah. ex Galbaneto *Senn.* cum duplo Tincturæ de Sale Tartari, circulando, ac postea separando Oleum à Tinctura s. a. *Hysterica est, Paralytica, Scorbutica, Emmenagoga, &c. Dos. gut.* 10. 20. 30. &c.

Tin-

Tinctura Hæmatites.

Elicitur ope Spiritus Vini ex Lap. Hæmatit. cum Sal. Armoniaco sublimato. *Usus in Hæmorrhagiis omnibus sistendis. Dos.* ℨi. ii. &c.

* *Tinctura Hieræ.*

℞. Spec. Hier. simp. ℥i. Coccinel. ℈i. Vini Cheriens. ℔ ii ß. M. & digere sæpe agitando ad Dies aliquot, deinde filtra ad usum. *Datur in Ventriculi dolore, Cachexia, Ructu, Vermibus necandis,* &c. *Ante Paroxysmum Tertianæ, nec-non Quartanæ exhibita, sæpe curat post tertiam vicem. Dos.* ℥ii. *ad* iv.

* *Tinctura Juniperi.*

Fit ex Rob. de Baccis ℥i. Spir. de Baccis fermentatis ℔ i. digestis & filtratis s. a. *Dos. coch.* 2. *ter in die. In Hydrope, Calculo, Colica, &c. singulare remedium.*

Tinctura Lunæ. v. *Luna potabilis.*

Tinctura Martis.

Extrah. ex Flor. Sal. Armoniaci Martiatis ope Alcoh. Vini s. a. *Easdem Vires obtinet, quas Tinctura Armoniaci.*

Tinctura Martis Aurea.

℞. Croc. Martis ℥i. Spir. Salis ℥iv. Infund. Dies 2. sæpe agitando: dein adde Alcoh. Vin. ℥iv. Digere

gere tepidè Dies 3. vel 4. filtra, & erit Tinct. coloris aurei. *Dos. ad gut.* 20.

Tinctura Martis Tartarisata.

℞. Tartari alb. pulverisat. ℔ ii. Limat. Martis rubiginat. ℔ i. M. & coq. in vase ferreo in Aqu. Font. cong. ii. per hor. 12. agitando subinde spatulâ ferreâ, & addendo pro re natâ plus Aquæ bullientis. Post resident. debitam filtra liquorem, & exhala ad spissitudinem convenientem s. a. *Dos.* ℈ i. *ad* ℈ iii. &c.

* *Tinctura Melampodii.*

℞. Rad. Melampod. ℥ iß. Calam. arom. ℥ ii. Galang. ℥ ß. Croc. ℈ iß. Cardamom. min. ℈ iii. Vini Hispan. ℔ iv. macer. (vase clauso) hor. 20. in loco tepido: postea in frigido Dies 4. 5. 6. f. expres. & filtra. *Dos. coch.* 2. *h. Somni, &* 3. *manè, ad dies aliquot. Usus est insignis in Capitis intemperie, Cephalalgia, Melancholia, Asthmate,* &c.

* *Tinctura Melissæ.*

℞. Vini Rubelli cong. ii. Meliss. rec. M viii. destilla in Baln. Mariæ ad siccit. Aquæ destillatæ adde Fol. Meliss. parùm siccat. M viii. destilla per Alembicum ℔ iv. in Recipientem Lagenam Foliis Meliss. recentis. & selectis. integris repletam. Postea colat. admisce Sacch. opt. ℥ ix. suspendendo in nodulo Ambr. gris. gr. v. Mosch. gr. i. *Insigniter Cardiaca est.*

* *Tin-*

** Tinctura Mellis.*

℞. Mell. opt. ℔ ii. Arenæ mund. ſiccat. ℔ iii. Sp. Vini ℔ ii. Digere tepidè, filtra, & in Baln. Mariæ evapora ad Syr. conſiſt. *Exhibetur Phthiſicis pro Nutrimento. Doſ. coch. 2. vel 3. pro vice.*

** Tinctura Myrrhæ.*

℞. Aloës opt. Myrrh. an. ℥ i. Alc. Vini ℔ i. Digere & filtra. *Vulneraria eſt inſignis, Aſtringit, Conſolidat, Exterget, Putredinem arcet, & Gangrænam præcavet.*

Tinctura Oculor. Cancrorum.

℞. Oc. Cancr. pulveriſat. ℥ iv. Acet. opt. ℥ xvi. extrah. Tinct. & filtra. *Doſ. coch. 2. ter in die, ad Ulcera, &c. curanda.* K. D. E. A.

Tinctura Odontalgica.

℞. Guajac. ℥ ii. Pyrethr. ℥ i. Malicor. Gallar. Sem. Hyoſcyam. Staphidiſagr. an. ℥ ß. Caryoph. ZZ. Piper. long. Oliban. an. ʒ ii. Opii. Camphor. an. ʒ i. Peti Indici, Salv. Mentaſtr. an. ℈ ii. Spir. Vini ℔ iii. Macer. & f. colat. *Tantillum de hac calidè in Ore teneatur, poſtea iterum expuatur, & reiteretur. v. Mynſicht.*

** Tinctura Paralytica.*

℞. Pulveris Cantharid. ℥ ii. Ammeos ʒ vi. Alc. Vin. ℔ iß. extrahe Tincturam, quam cola. *Pro Membris Paralyticis fricandis.*

Tin-

Tinctura Perlarum, *fit omninò ut* Coralli.

* *Tinctura Piperis*.

Fit ex Pipere n. & Alc. Vini, uti *Cardamomi*. *Vires habet piperis*.

Tinctura Potentialis. v. *Tinct. Paralytica*.

Tinctura Proprietatis.

℞. Aloës opt. Myrrh. elect. an. ʒ vi. Croc. opt. ℥ ß. in pulverem redactis adde Ol. Tartari p. d. ℥ ii. Digere (vase clauso) Hor. 24. dein adde Alcohol. Vini ℥ xvi. Digere ac filtra s. a. *Easdem vires obtinet quas Elix. Propriet. dulce*.

Tinctura Regalis. (i.e.) *Spir. Ambræ*.

* *Tinctura Rhabarbari*.

℞. Rhab. opt. Glyc. an. ℥ ii. Uv. pass. enucleat. Num. 60. Anis. ℥ i. Sacch. cand. ℥ vi. Spir. Vini ℔ ii. Digere s. a. f. colat. *Dos. coch.* 2. 3. 4. *manè*. *In Ventriculi cruciatibus*, &c. *mira præstat*.

Tinctura Rhœados. v. *Spir. Rhœad. crap.*

* *Tinctura Rosarum*.

℞. Fl. Ros. r. exungul. ℥ ß. Ol. Vitrioli gt. 30. Aqu. Font. calentis ℔ ii ß. macer. ad Hor. 3. colat. claræ adde Sacch. cand. alb. ℥ iii. *In febribus refrigerativa*, *Hepatique confortativa*. *Coctionem juvat*.

Diar-

Diarrhœis, *Mensium fluxibus*, *&c. succurrit*. *Dos.* ℥ ii. *ad* iv.

Tinctura Sacra. v. *Tinct. Hieræ*.

Tinctura Salutis. v. *Elix. Salutis*.

* *Tinctura Sassafras*.

℞. Cort. Sassafr. ℥ iv. Salv. sicc. ℥ ii. Nuc. M. ℥ i. Cinam. ℥ ß. Ambr. gris. ℈ ß. extrahe Tincturam cum Spir. Vini ℔ ii. s. a. *Dos. coch.* ii. *Lenit Arthritidem Vagam*.

* *Tinctura Saturni*.

℞. Saturni laminat. q. v. extrahe Tincturam cum Spir. Saturni essentificato. Filtra ac abstrahe s. a. *Apprimè conducit Maniæ*, *Melancholiæ*, *Quartanæ*, *Phthisi*, *&c. Dos. gut. i. ad* 5. *&c.*

* *Tinctura Scorbutica*.

℞. Fol. Cochlear. Nasturt. aquat. an. M i. Rad. Raphan. rustic. ℥ ii. Rhab. ℥ ß. Polypod. qu. ℥ iß. Senæ ℥ i. Spir. Vin. ℔ ii. Infund. Dies 2. & f. colat. *Dos*, ℥ i. *vel* ii. *omni manè cum Aquâ Cochleariæ*. *Mirum est quantum levaminis affert Hydropicis ac Scorbuticis*.

* *Tinctura Serpylli*.

Fit ex herba floresc. sicc. & Alcoh. Vin. eodem modo quo *Absinthii*. *Diuretica*, *Hysterica*, *Stomachica*, &c. *Dos. gut.* 5. *ad* 15. *&c.*

* *Tin-*

** Tinctura Stomachica.*

℞. Spec. Hier. ſimp. ℥ i. Coccinel. ʒ i. Spir. Vini ℔ ii. Digere ac filtra ſ. a. *Doſ. Coch.* 1.2.3. *ante Paſtum, in Stomachi cruditatibus aut dolore. Si exhibetur ad* ℥ iii. *hora dimid. ante Parox. per* 3. *vel* 4. *vices, efficaciſſimè curat Tertianam: interdum & Quartanam.*

** Tinctura Succini.*

℞. Succin. alb. ſubt. pulverat. ℥ iv. Alc. Vini ℔ i. Digere ad ſolutionem Succini. Decanta, filtra, & tertiam partem abſtrahe in Baln. Mariæ *Cephalica eſt, Hyſterica, Colica, Nervalis, &c. Doſ.* ʒ i. *ad* ʒ ii. &c.

Tinctura Sulphuris.

℞. Hepat. Sulphuris ℥ ii. Spir. Vini ℔ i. Digere ac filtra. Extrahi etiam poteſt ope Spiritus Vini ex Balſ. Sulphuris Terebinthinato in Mar. Baln. ad ſiccit. cocto. *Valde Pectoralis. Doſ. ad gt.* xii.

Tinctura Veneris.

Extrah. ope Spir. Vini ex Fl. Virid. Æris p. i. Sal. Armoniaci p. ii. in Crucibulo ſupra ignem mixta ſ. a. *Præſtantiſſima habetur in Epilepſia, Paſſione Hyſterica, &c. cum Liquor. conven. exhibita.*

** Tinctura Virginiana.*

℞. Rad. Serpentar. Virg. pulveriſat. ℥ ii. Tinct. Salis Tartari ℥ xvi. extrahe Tincturam per digeſt.

f. a. *Alexiteria*, *Cardiaca*, *Sudorifica*, *Scorbutica* &c. *Dos.* ℨ i. *ad* iii &c.

** Torquis Infantum.*

Fit ex Rad. Pæon. mar. & Hyoscyam recent. in frustula rotunda sectis, in medio perforatis, filoque seriatim appensis: qui sindone circumvolutus, circa collum gestetur Dentitionis tempore. *Dentitionem facilitat, & Convulsiones præcavet.*

** Tragea Granor. Actes.*

℞. Succ. Bacc. Sambuc. matur. q. v. Farin. Secalin. q s. ut f. Pasta, exinde f panes exigui, quos coque in clibano ad duritiem Biscocti. Hos pulveratos cum rec. Succo iterum impasta, atque (ut priùs) coque, idque tertiò repete. Tandem f. Pulv. subt. cujus sing. unciis adde Nuc M. ℨ i. *Dos. ad* ℨ i. *cum vitello Ovi, ad Dysenteriam, Menses immoderatos, &c.*

** Trochisci Pectorales.*

℞. Extract. Glyc. ℥ ß. Amyli ℥ iß. Mosch. Zibeth. an. gr. iii. Ol. anis. gt. xii. Sacch. alb. ℥ xii. Mucil. Gum. Tragac. q. s. f. Troch. *Titulus vires indicat.*

** Turundæ Acousticæ.*

℞. Galb. Pic. Naval. an. ℨ ii. Helleb. alb. pulverisat. ℈ v. Zibet. gr. vi. M. divid. in part. 8. vel 10. formâ instar Caryophyllorum, sindone rariss. involvendas; filo ad extremitates majores appenso, ut ex aure evelli possint. *In surditate optimum Remed.*

V.

* *Vinum Arthriticum.*

℞. Sarsaparill. Guajac. an. ℥i. Visc. querc. ʒvi. Fol. sicc. Chamædr. Chamæpit. Salv. an. ℥iii. Fl. Primul. veris, Rorism. Lil. conval. an. ℥ß. Hyperic. ʒvi. Vini alb. ℔x. infund. Dies 3. f. colat.. *Dos.* ℥ii. *bis in die per Dies* 30. *aut* 40. *post usum Vini seq.*

* *Vinum Arthriticum purgans.*

℞. Chin. Sarsapar. an. ℥ii. Polypod. ℥iii. Rhab. Senæ, an. ℥i. Chelop. ʒvi. Caryoph. ʒi. Vini alb. ℔vi. Infund. s. a. & cola. *Dos.* ℥iv. *quotidie per Dies* 8. *Vere & Autumno.*

* *Vinum Chalybeatum.*

℞. Limat. Martis crud. ℥viii. Rad. Eryng. Enul. an. ℥iß. Santal. citr. ℥i. Coral. rub. Ras. Ebor. an. ʒvi. Caryoph. Mac. Cinam. ZZ. an. ʒiii. Ceterach, Anth. Fl. Genist. Epithym. an. p. ii. Vin. alb. opt. ℔vi. Macer. in Mar. Bal. Dies 8. sæpe agitando; post residentiam filtra ad usum. *Dos. coch.* 3. *ad* 6. *&c, Omni manè ad dies* 20. 30. &c. *in Chlorosi, Hydrope, Ictero, Mensibus obstructis, Quartanis*, &c.

* *Vinum Ecphracticum.*

℞. Lumbric. terr. vivent. circulis in collo signatos Num. 24. contund. in mortar. marmor. cum Uv. Corinth. mund. ℥iv. addendo Vini Rhen. ℔iii. Cryftall. mineral. (in Vino Rhen. solut.) ℥ß. f. colat.

lat. limpidiff. sæpe trajiciendo per manic. Hip. *Dos.* ℥iii. *ter in die cum Aq. Cinnam. hord.* ℥i. *Diureticum est nobile.*

Vinum Hippocraticum.

℞. Caryoph. ZZ. an. ℥i. Cinam. Nuc. M. an. ℥ii. contusis adde Vin. Hispan. ℔ xii. Sacch. albis. ℔ iiiß m. cum Lactis rec. ℔ iiß. stent. hor. 24. f. colat. desuper Limon. i. incis. & Rorism. virgultas duas, sæpe per manic. Hipp. traijciendo ad claritatem. *Dos.* ℥iii. *vel* iv. *in Languoribus.*

Vinum Hydropicum.

℞. Rad. Irid. nostrat. ℥i. ℥i. Enul. Scillæ præp. an. ℥ß. Marrub. M i. Cort. Rad. Sambuc. Ebul. an. ℥i. Fol. Senæ ℥iß. Agaric. ʒii. ZZ. ʒi. Vin. alb. ℔ iv. infunde s. a. f. Colat. *Aliter.* ℞. Cinerum Genistæ & Juniper. an. ℥i. Vin. Rhen. ℔ iii. f. lixivium, cui adde Rad. Ireos nostrat. ℥iß. Cort. intern. Sambuc. & Ebuli an. ℥i. Cort. dulcamar. ℥ß. Rhab. ʒii. Mechoac. ℥ß. Senæ ℥i. Sem. Carui ʒ vi. Cort. Sassafr. & Winteran. an. ℈iv. infunde tepide per noctem: colat. adde Sacch. alb. ℥iv. Fl. Ros. Dam. M ii. stent aliquantisper, & denuò cola. *Dos.* ℥iii. &c. *Omni manè per dies aliquot.*

* *Vinum Scelotyrbicum.*

℞. Fol. Acetos. Baccabung. Nasturt. aquat. Cochlear. hort. an. M iii. Rad. enul. Ireos nostrat. Raphan. Rustic. an. ℥iß. Sem. Cochlear. ℥i. Vini alb. ℔ iv. macer. per Dies 2, & f. colat. *Titulus monstrat vires.*

* *Vinum Viperinum.*

℞. Viperas fœmellas vivas tempore verno collectas Num. 6. Vini Hiſpan. opt. ℔ vi. macer. (vaſe opt. clauſo) ſine calore per menſes 6. dein cola ad uſum. Sunt, qui macerant Viperas excoriatas, rejectis interaneis, Cauda ac Capite) in Vino Hiſpanic. per Dies aliquot. *In Lepra Græcorum, Elephantiaſi, Sterilitate, Peſte, &c. Doſ.* ℥ iii. *vel* iv. *bis indie, ad longum tempus.*

Vitriolum Camphoratum.

℞. Vitrioli calcin. ℥ vi. Camphor. in Spir. Vini ſolut. ℥ i. m. & lento igne Spiritum indè abſtrahe ſ.a.

Vitriolum Lunæ.

Fit ex Luna in Spir. Nitri ſolut. coagulando & cryſtalliſando ſ. a. Dicitur & *Cryſtallum Lunare & Magiſt. Lunæ. Doſ. gr.* 2. *ad* 6. *&c. In Hydrope, Capitis morbis, ut Epilepſia, Hemicrania, &c. proficuum. Leniter purgat, & nonnunquam Vomitum ciet. Ex hoc fieri ſolent cum micis panis mixto Pil. Lunares.*

* *Vitriolum Martis.*

℞. Alcoh. Vini ℥ iv. Ol. Vitrioli ℥ ii. ſerva ſimul in vaſe ferreo ad Dies 15. vel ad ſiccitatem. *Doſ. gr.* 2. *ad* vi. &c. *in Obſtructionibus.*

Vi-

Vitriolum Veneris. v. *Flores Viridis æris:*

* *Unguent. Albuminum.*

Fit miſcendo exactiſ. Ol. Roſ. ℥ ii. cum Album Ovor. ℥ iv. ſ.a. *Ad Ambuſta, Inflammationes, &c. optimum Remedium.*

* *Ungent. Antipyreticum.*

℞. Sterc. Anſer. rec. Ol. Oliv. an ℥ iv. Ung. Dialth. Ol. Roſ. an. ℥ i. Aquæ Nivis ℥ viii. coq. lento igne ſ.a. colat. adde Camph. ʒ i. m. *Valet. opt. in Ambuſtis, &c.*

* *Unguent. de Aurantiis.*

℞. Poma Aurantia rec. ſed immatura & viridentia in pulpam cum Cortic. contuſa Num. 6. Fol. Lauri M iv. Salv. Acetoſ. Calend. an. M ii. Succi Naſturt. aquat. ℔ ii. Butyr. rec. ℔ ii. coq. ad Succor. conſumpt. f. expreſ. fortis; cui adde recentia folia Lauri, & Salviæ contuſa, Cinnam. ℥ i. Nuc. M. ℥ß. coq. iterum ad herbarum putrilag. & f. expreſſio. *In Scabie, Pruritu, &c. inſigne.*

* *Unguent. de Betonica aquatica.*

℞. Fol. Beton. aquat. Acetoſ. an. M vi. contuſis adde Butyr. rec. ℔ ii. coq. ad herbar. ſiccit. f. expreſſio. Repet. coctio ter foliis rec. Colat. adde Sulphur. viv. ſubt. pulveriſat. ℥ iiß. Ol. ſtil. Cort. Aurant. ʒ i. M. f. Ung. ſ.a. *In Pruritu, Scabie, &c.*

* *Unguent. Cephalalgicum.*

℞. Ung. Alabastrin. Rosat. an. ℥ ii. Opii. ʒ i. Croc. ʒ ß. Ol. Nuc. M. ʒ i. m. f. Ung. *Pro Temporibus ac Fronte inungendis.*

Unguent. Crinificum.

℞. Ladan. ʒ vi. Axung. ursin. ℥ ii. Mell. crud. ℥ ß. Pulveris Abrotani ʒ iii. Ciner. Rad. Arundin. ʒ iß. Ol. Nuc. M. ʒ i. Balf. Peruan. ʒ iii. m.

Unguent. Depilatorium.

℞. Calc. viv. ℥ iv. Auripigment. ℥ iß. Rad. irid. Fl. ℥ i. Nitri, Sulphur. an. ℥ ß. Lixiv. fortiss. ℔ ii. coq. ad consist. debitam: adde Ol. Caryoph. gt. xx. m. f. Ung. seu Pulmentum.

* *Unguent. Digitalis.*

℞. Butyr. Majal. ℔ iii. Flor. Digitalis rec. contus. quot infarciri possunt Insolentur Dies 30. deinde coq. s. a. & f. expressio. *Pro Locis affectis Scrophulosis inungendis. Nil æquale.*

* *Unguent. Faciale.*

℞. Camph. Sulphur. Viv. an. ʒ ii. Pomat. ℥ ii. Diasinap. fortiss. colat. ℥ i. Ol. Rhodii gt. 4. m. f. Ung. *Ad Faciei ruborem curandum, præmissis universalibus.*

* *Unguent. Familiare.*

℞. Butyr. Majal. ℥vii. Ceræ, ℞esin. an. ℥4. Mell. crud. ℥x. Farin. ℥vi. m. f. a. *Calfacit, Humectat, Laxat, Emollit, Discutit, Absterget, Lenit, Concoquit, & Digerit. Usus est familiaris in Paronychiis, ac Pernionibus subitò curandis. Ulceribus Pedum Scorbuticis mirè auxiliatur.*

* *Unguent. ad Fissuras.*

℞. Myrrh. ZZ. Lithargyri Lunæ, an. ℥i. Mell. ℥iv. Ceræ ℥ii. Ol. Rosat. ℥vi. M. f. a. Pro ditioribus addi potest Ol. Rhodii gt. xii. Fol. Auri Num. x. *Aliter*. ℞. Bol. Armen. Myrrh. Cerus. an. ʒii. cum Axung. Anatis q. s. f. ung. *Citò curat.*

* *Unguent. ad Foveas.*

℞. Ol. Amygdal. dulc. ℥ii. Sperm. Ceti ʒiii. Ol. stil. Rhodii gt. iv. M. f. unguent. f. a. *Ad foveas Variolarum delendas prestantissimum est unguentum. Dolorem lenit, Acrimoniam tollit, &c.*

Unguent. Fuscum.

℞. Colcothar. & Phlegm. Vitrioli, an. ℥i. Aceti Chelidoniati ℥iß. Flor. Viridis Æris ʒv. v. Mell. despum. ℥iii. f. Ung. f. a. *Mundificativum optimum in Vulneribus & Ulceribus.*

* *Unguent. Hæmorrhoidale.*

℞. Buryr. Majal. rec. ℔ iii. Sābuc. Flores & Genist. rec. qu. infarciri potest contusos. Insolentur per mensem. Dein agitentur, & sub terrâ defossâ simul putrescant per mensem. Postea coq. s. a & f. expressio. *Aliter*. ℞. Pulveris suberis combusti ℥ i. Camph. ℈ ii. Opii, gr. vi. Ung. populn. ℥ iß. M. *pro Loco affecto*.

* *Unguent. Herpeticum.*

℞. Calc. viv. Auripigment. an. ℥ i. Tartari, Salis nigr. Sapon. com. an. ℥ ii. Ol. Sambucin. q. s. ut f. Unguent. s. a. *Inunge locum peroptimè, maneat desuper hor.* 24. *superveniet crusta, removenda Unguent albo.*

* *Unguent. ad Lumbricos.*

℞. Fol. Absinth. vulg. Menth. Tanacet. Rutæ, Porri, Jugland. an. M. iii. Sabinæ M iv. Helleborastri M vi. contunde probè cum Sem. Santon. ℥ ii. Rad. Bryon. rec. ℥ iv. Colocynth. Aloës, an. ℥ ii. Fellis Taurin. ℔ i. Butyr. rec. insulf. ℔ v. Vini alb. ℔ ii. coq. lento igne ad Vini & Succor. consumpt. f. expressio.

Unguent. Ophthalmicum.

℞. *Butyr. Majal.* ℥ iv. Ceræ alb. ℥ i. liqua, & lava sæpius cum Aq. Rof. dein (effusâ aquâ) adde Lap. Tutiæ præp. ℥ ß. Camph. ℈ ii. M, f. Ung.

* *Unguent. Paregoricum.*

℞. Ceræ ℥vi. Tereb. ℥iv. Mell. ℥iii. Farinæ ℥iß. Ol. Rosat. Unguent. Hæmorrhoïdal. an. ℥iv. Liquescant s. a. ut f. Unguent. *Ad Perniones curandas egregium.*

* *Unguent. Piperinum.*

℞. Pulveris Enul. Fl. Sulphuris, an. ℥ii. Piper. n. ℥iß. Ung. Rosat. ℥xvi. Ol. Rhodii ℈ii. M. f. unguent. *Ad Scabiem, Pruritum,* &c. *Elegantissimum.*

* *Unguent. Soleare.*

℞. Rad. Allii contus. ℥iv. Axung. ℥viii. coq. ad Succi consumpt. f. expressio: adde Croc. pulverisat. ʒi. Spir. Salis ℈ii. M. f. Unguent. *Pro plantis Infantum inungendis, ad Tussim,* &c.

Unguent. Sympatheticum.

℞. Ol. Rosar. Bol. Armen. an. ℥i. Ol. Lini ʒ ii. Axung. Humanæ, Usneæ Cranii Hominis interempti pulverat. an. ℥ii. Mumiæ, Sanguin. Human. an. ℥ß. f. Ung. s. a. *Unguento hoc sanantur omnia Vulnera, ungendo Telum, quo Vulnus inflictum fuit, quotidie semel, si vulnus sit magnum; alioquin secundo vel tertio quoque die inunxisse sufficit. Telum servetur in linteolo mundo, & loco non nimis calido, nè damnum inferatur Patienti.*

** Unguent. Virilitatis.*

℞. Mell. despum. Ol. Nuc. M. per express. an. ℥ß. Pyreth. Piper. n. Cubeb. an. ℈ß. Zibet. ℈i. Mosch. ℈ß. Bals. Peruvian. ℨi. m. s. a.

Vomitorium Aluminis. v. *Serum Aluminatum.*

Uvæ passæ & Corinth. purgantes. v. *Passulæ Laxat.*

Finis Pharmacop. Bateanæ.

ARCANA GODDARDIANA:

Ex autographo Autoris *Jonathanis Goddardi*, M. D. Celeberrimi Collegii Medicorum *Londinensium* nuper Socii, atque in Collegio Greshamensi *Medicinæ* Prælectoris, desumpta.

Aqua Absinthii comp.

℞. Cort. Extern. rec. Limon. ℔ iß. Aurant. ℔ i. Summit. Absinth. sicc. Cort. Winteran. an. ℔ ß. Flo. Chamæmel. ℥ iv. Cardamom. min. in capsulis, Caryoph. Cubebar. Schœnanth. an. ℥ i. Cinnam. Nuc. M. Sem. Carui, an. ℥ ii. Spir. Vini, cong. iß. Aq. font. (vel Aq. Absinth. secundâ ex aquâ fœcibus affus. destillat.) cong. iv ß. Infund. per 3. dies, & dein destilla in Bal. Mariæ ad siccitatem.

Aqua Alexiteria.

℞. Bacc. Junip. ℔ iii. Zed. Myrrh. Sem. Angel. an. ℥ ix. Dictamn. Cret. Rad. Serpentar. Virg. an. ℥ vi. Croc. ℥ iß. Spirit. Vini, cong. iiß. Aqu. Proalexit. cong. 4 ß. Infund. calidè per dies 3. dein destilla in Baln. Mariæ ad siccit. Alexiter. secundâ ex fæcibus cum Aqua simp. & postea Aqu. Alexiter. part. æq. admisc.

Aq. Chamæmeli comp.

℞. Summit. Abſinth. ℥ viii. Fl. Chamæmel. N. M. an. ℔ i. Spir. V. cong. i. Aq. ſimp. cong. vi. Infund. per dies 3. & deſtilla in Baln. Mariæ ad ſiccitatem.

Aqua Cochleariæ comp.

℞. Cochlear. hort. modios iii. vel ℔ xxx. Rad. Raphan. Ruſtic. in taleolas ten. inciſ. ℔ vi. Aqu. ſimp. cong. iii. Infund. calidè per hor. 24. & deſtilla ad extract. cong. iii. Aquæ.

Aqua Cordialis.

℞. Cort. ext. rec. Limon. ℥ iv. Aurant. ℥ iii. Cinnam. ℥ ii. Nuc. M. Macis, Calam. arom. Coriand. an. ℥ i. Cubeb. ʒ vi. Caryoph. Sem. Carui, Cardamom. in capſulis, an. ℥ ß. Croc. ʒ ii. Spir. Vin. ℔ vi. Aq. font. ℔ xii. Infund. ac deſtilla ſ. a.

Aqua Lenitiva.

℞. Ficuum, Rad. Alth. an. ℔ ii. Glyc. Irid. Flor. an. ℔ i. Fl. Sambuc. ſicc. ℥ iii. Infund. in Aq. Font. cong. v. & adde Styrac. Cal. ℥ iii. Nuc. M. ℥ ii. Sem. Aniſ. Fœnic. d. an. ℥ ß. in Spir. Vini ℔ vi. infuſorum. Ol. Amygd. amar. ℥ vi. Digere & deſtilla in Alemb. ſ. a.

Aqua Pectoralis.

℞. Ficuum ℔ vi. Rad. Enul. Glyc. an. ℔ iii. Irid. Flor. ℔ iß. Sem. Aniſ. Fœnic. d. an ℥ i. Spir. Vini

cong.

cong. iiß. Aquæ Propectoralis (vel Aq. ſ. & poſtea Aq. Propector. æq. part. admiſcend.) cong. iv ß. Infund. calidè per dies iii. & dein deſtilla ad ſiccitatem.

Aqua Propectoralis.

℞. Botryos, Tuſſilag. Heder. terr. an. ℔ vi. Marrubii, Puleg. Hyſſop. Roriſmar. an. ℔ iii. Aq. ſ. cong. xii. Infund. calidè per dies iii. & dein deſtillentur in Alemb. ſ. a.

Aqua Proalexiteria.

℞. Jugland. virid. ℔ xxxv. vel Num. 400. Rad. rec. Petaſit. ℔ xii. Imperator. ℔ iv. Valerian. Helen. Flor. rec. Calendul. Herb. rec. Scord. Meliſ. Centaur. min. an. ℔ vi. Abſinth. Rutæ an. ℔ iß. Aq. ſimp. cong. xviii. Infunde calidè per dies iii. & dein deſtillentur in Alemb. cum Roſtro Spirali ad omnimodam virium extractionem, cavendo ab empyreumate.

Aq. cong. xii. minimùm, } Prodeant.
cong. xv. plurimùm, }

Balſam. magis-comp.

℞. Balſ. de Tolu, Copaiv. Myrrh. Croc. Nuc. M. a. ʒ ii. Maſtich. Guajac. Ammoniac. Tacam. Caran. an. ʒ i. Tereb. è Chio ℥ ß. Ceræ flav. ℥ i. Ol. Hyper. ℥ vi. Aq. Roſ. r. ℥ ix. Liquetur primò Cera cum Ol. dein addantur Tinctur. & exhaletur Spir. Vini, tandem adde Aq. Roſ. quæ poſt refrigerationem, pertuſo foramine, liquefiat & in aliud vas commodum effundatur, & uſui ſervetur.

Bal-

Balsam. minùs-comp.

℞. Tereb. è Chio ℥ii. Ol. Hyper. ℥iv. Ceræ flav. ʒvi. Aq. Rosar. ℥vi. f. Balſ. eodem modo quo ſuperiùs.

Electuar. Antepidemicum.

℞. Rad. Contrayerv. ℥iii. Valerian. Imperator. Zedoar. an. ℥i ß. Sem. Angel. excort. Dictamn. Cret. Myrrh. an. ℥i. Rad. Serpentar. Virg. ℥ß. Croc. ʒiii. Opii ʒii. (vel ut ℥i. contineat gr. ii. opii,) Pulp. Bacc. Junip. Vino Hiſpan. extract. ℥xii. Vin. Hiſpan. q.ſ. ad ſolvend. Myrrh. & Opium, Syr. Antepidemic. q.ſ. f. Electuar.

Empl. de Minio comp.

℞. Minii ℔ß. Ol. Oliv. ℔i. coq. ad nigred. continuè agitando, adde colophon. ℔ß. Fit etiam cum Ol. Lini.

Empl. de Minio compoſ. aliud.

℞. Minii ℥iii. Ol. Oliv. ℥vi. coctis adde Cinnabar. ℥i. m.

Extract. Catarrhale.

Fit ex Tincturis ad Extr. Panchymag. conficiend. eadem proportione commiſtis, quibus addit. Tinct. Opii ea proportione, ut ʒß. contin. Opii gr. 1.

Ex-

Extract. Hypnotic. seu Laudan.

℞. Opii p. x. Nuc. M. Croc. an. p. ii. Castor. p. i. Extr. cum Spir. Vini s. a.

Extract. Lenitivum.

℞. Aloës, Jalap. an. ℥vi. Rhabarb. Senæ, an. ℥xii. extrah. Tinctur. cum Spir. Vini rectif. quibus admisceantur Centaur. min. Gentian. Absinth. Myrrh. Fl. Chamæm. Ammoniac. Nuc. M. Croc. an. ℥ii. Castor. ℥i. Asæ fœtid. ℥ß. extrah. ad debit. extracti consistentiam.

Extract. Panchymagogum.

℞. Aloës, Jalap. an. ℥vi. Rhab. Senæ, an. ℥xii. Scammon. ℥i. Helleb. N. Turpeth. an. ℥iii. extrah. Tinctur. cum Spir. Vini rectif. quibus adde Gentian. Centaur. min. Absinth. Myrrh Fl. Chamæmel. Ammoniac. Nuc. M. Croci, an. ℥iii. Castor. ℥iß. Asæ fœtid. ʒvi. extrah. ad debit. consist. s. a.

Infusio Aperiens.

℞. Fl. Sambuc. Summit. Genist. an. p. iii. Centaur. min. p. ii. Summit. Absinth. vulg. Fl. Chamæmel. an. p. i. Aq. Puleg. Hyssop. Menth. Raphan. comp. an. ℥iv. Infund. calidè per hor. iii. colat. adde Tinct. Croci ℥ß. Syr. de Succo Aurant. ℥iß. M. *Dos. coch.* vi. *bis in die.*

Julap.

Julap. Aperiens minùs-comp.

℞. Aq. Cinnam. Abſinth. magis-comp. Cochlear. comp. Syr. de Ammoniac. an. ℔ iß. Aq. Amygd. amar. ℔ x. m. & addit. Sal. Martis ℥ vi. in Aq Flor. Sambuc. triplo pondere ſolut. per reſidentiam clarificetur.

Julap. Aperiens magis-comp.

Superioribus addantur Abſint. Fl. Chamæm. an. ℥ x. Nuc. M. Croc. an. ℥ vi. Caſtor. ℥ ß.

Laudan. v. Extr. Hypnoticum.

Laudan. Liquid. v. Tinctur. Opii.

Spiritus Simplices. v. Aq. deſtillatæ cum Spir. Vini.

Spir. Salis Armoniaci.

℞. Solutionis Sal. Armon. Solutionis Tart. cum Nitro calcinat. an. p. æ. in Aq. Simp. Miſceantur & deſtillentur in Baln. Mariæ in vaſis vitreis vel ſtanneis.

Spir. Raphan. comp.

℞. Sal. Armon. Tart. cum Nitro calcinat. a. p. æ. ſolvantur in Aq. Abſinth. comp. ſine Spir. Vini deſtillat. & Aq. Cochlear. comp. an. p. æ. miſceantur ſolutiones & deſtillentur in Baln. Mariæ in vaſ. vitreis vel ſtanneis.

Syrup.

Syrup. Antepidemicus.

℞. Rad. rec. Petasit. ℔ i. Fol. rec. Scord. ℥ vi. Rutæ ℥ ii. Infund. per triduum in Succ. Jugland. virid. ℔ iv. adhibito leni calore: colat. per resident. claræ adde Sacch. albis. ſpondus duplum, F. Syrup.

Syrup. Guajaci comp.

℞. Guajac. ℥ iv. Nuc. M. ℥ ß. Saſſafr. ʒ ii. Sacch. alb. ℔ iv. in Aq. Guajac. ℔ ii. ſolut. coq. leniter ad deſpumationem.

Syr. Hypnotic. Pectoralis.

℞. Sacch. alb. ℔ iv. Aq. Fl. Aurant. ℥ xvi. Aqu. Roſ. Dam. ℥ viii. liquentur in Syrup. cui adde Nuc. M. Croc. an. ʒ ii. Laudan. liquid. q. ſ. ut Syrupi ℥ i. Opii puri gr. i. contineat. miſceantur & coq. leniter ad deſpumationem. *Aliter*, cum Aq. Fl. Sambuci, & Roſ. Dam. an. ℔ i. addit. Caſtor. ʒ i.

Syr. Martis.

℞. Sal. Martis (in Aq. Amygd. amar. ℥ iii. ſolut.) ℥ i. adde Syr. Fl. Sambuc. ℔ vi. miſceantur. adde Gum. Ammoniac. ʒ vi. Summit. Abſinth. Fl. Chamæm. Cinnam. Nuc. M. Croc. an. ʒ iii. Caſtor. ʒ iß. coq. leniter ad deſpumationem.

Syr. Pectoralis Balſamicus.

℞. Myrrh. Benz. Styrac. Tacamah. Maſtich. Ammoniac. Tereb. è Chio, Olib. Gum. Elem. Balſ. de Tolu, Copaiv. an. ℥ ii. Croc. ℥ ß. Glyc. ʒ vi.

Aq. Pector. ℔ iv. Sacch. albiſ. ℔ viii. Quibus in Aq. ſolutis addantur reliqua, permiſceantur, & coq. leniter ad deſpumationem.

Syr. Hypnotic. Balſamicus.

Fit cum additione Laudan. liq. ea quant. ut Syrupi prædict. ℥ i. contineat Opii gr. i.

Syr. Terebinthinæ comp.

℞. Tereb. ℥ xiii. Maſtic. ℥ i. Nuc. M. ℥ ß. Syr. Roſat. ℔ vi. M. & coq. leniter ad deſpumationem.

Tinctura Amara comp.

℞. Centaur. Min. ℥ v. Gentian. ℥ iv. Fl. Chamæm. ℥ iii. Abſinth. ℥ ii. extrah. cum Spiritu Vini.

Tinctura Cordialis.

Paratur ex Aq. Cordiali Succo granor. Kermes ſaturè imprægnatâ.

Tinctura Opii, ſeu Laudan. liq.

R. Nuc. M. Croc. an. p. ii. Caſtor. p. i. Spir. Vini q. ſ. deſtillentur. Spiritus tenujor ſufficit, ideòque poſſunt duæ vel tres partes Aq. ſ. ad unam Spiritus pro Menſtruo addi. Spiritus qui impregnetur Opio in eo ſoluto, ut ſaturè fieri poteſt.

Vn-

Unguent. Hæmorrhoïdale.

℞. Ol. Rof. ℥ iß. Emp. de Minio ℥ i. Ceræ alb. ℥ ß. liquatis adde Æthiop. mineral. ʒ ii. Opii ʒ ß. Croc. Nuc. M. Fl. Chamæmel. an. ʒ i. Syrup. Rofat. ℥ i. Leni calore exhaletur humiditas & mifce f. a.

Aquæ destillatæ Simplices.

Aq. Amygdal. amar.
Bellid. major.
Euphragiæ.
Pæon. ex toto.
Papav. errat.
Aq. Pulmonat. Querc.
Rofar. Dam.
Rofar. rubr.
Sambuc. Flor.

Aquæ destillatæ cum Spiritu Vini, seu Spiritus Simplices.

Aq. Anifi.
Afæ fœtidæ.
Aurant. cort.
Cinnamomi.
Fœnic. dulc.
Guajaci.
Junip. Bacc.
Lavend. Flor.
Limon. Cort.
Aq. Menthæ.
Nucis mofch.
Opii.
Papav. errat.
Papav. alb.
Papav. nigr.
Rutæ.
Saffafras.
Succini.

Tincturæ cum Spiritibus propriis, vel Spiritu Vini paratæ.

Tinct. Abſinthii.
Amara ſimp. i. Abſinthii.
Ambræ griſeæ.
Ammoniaci.
Angelic. Sem.
Antemetica. i. Menthæ.
Antepileptica. i. Lavend. Flor.
Anticolica. i. Junip. Bacc.
Anti-hydropica. i. Jalapii.
Antimelancholica. i. Ellebor. utriuſque.
Antiſcorbutica. i. Winterani.
Aſæ fœtidæ.
Aurant. cortic.
Balſam. Copaiv.
Balſam. Tolutani.
Benzoïni.
Calefaciens, i. Caryophyllor.
Calida major. i. Cardamomi.
Calida minor. i. Cubebarum.
Carannæ.
Cardamomi.
Cardiaca. i. Croci.
Cardiaca reſtring. i. Cinnamomi.
Caryophyllorum.
Caſtorei.
Cephalica. i. Salviæ.
Cephalic. Cordial. i. Nucis Moſchatæ.
Chamæmeli Flor.
Chinæ.
Cinnamomi.

Cœ-

*Tinct. Cœleſtis.i. Angelic. Sem.
Contra Iliacam. i. Chamæmel. Flor.
Contrayerva.
Cordial. Antepidem. i. Contrayerva.
Corroborans .i. Limon. cort.
Croci.
Cubebarum.
Ellebori utriuſque.
Exonerans. i. Scammon.
Febrifuga. i. Schœnanthi.
Galbani.
Gambodiæ.
Glycyrrhizæ.
Gratiſſima. i. Thymi citrini.
Guajaci.
Hypnotica. i. Opii.
Jalapii.
Juniperi Bacc.
Lavendul. Flor.
Limon. cort.
Maſtiches.
Menthæ.
Moſchi.
Myrrhæ.
Nucis moſchatæ.
Nutritiva. i. Chinæ.
Olibani.
Opii.
Papav. errat.
Pectoralis. i. Glycyrrhizæ.
Peruviana.
Quartenaria. i. Peruviana.
Rhab. Abſinthit. fit cum Aq. Abſ. comp.
Rubra. i. Papav. errat.
Rutæ.
Salviæ.

Tinct. Salv. Absinthit. Fit çum Aq. Abs. comp.
Scammonii.
Schœnanthi.
Senæ Absinthit. extrah. cum Aq. Abs. comp.
Serpentar. Virgin.
Stomach. Cordial. i. Aurant. cort.
Styracis.
Succini.
Sudorifica. i. Serpentar. Virg.
Sudorif. min. i. Valerianæ.
Tacamahacæ.
Terebinth. è Chio.
Thymi citrini.
Valerianæ.
Winterani.

Syrupi Simplices.

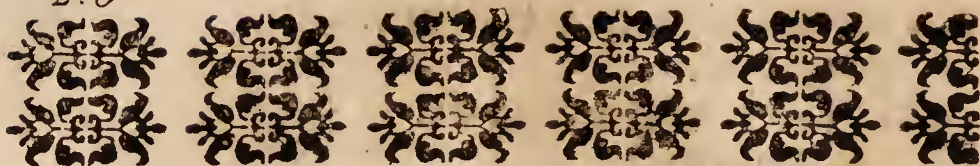
Quorum alii ex Tincturis parantur, alii ex Aquis destillatis, cum Saccharo s. a.

Syr. Ammoniaci.
Anti-hydropicus. i. Jalapii.
Asæ Fœtidæ.
Aurant. ex Aq. Flor. p. i. Sacch. opt. p. ii.
Balsamic. min. i. Copaiv- vel de Tolu.
Benzoini.
Copaiv.
Carannæ.
Contemporans. i. Mastiches.
Exonerans. i. Scammonii.
Fœtidus. i. Asæ fœtidæ.
Galbani.

Hy-

Syr. Hyſtericus. i. Galbani.
Jalapii.
Jovis. i. Ammoniaci.
Maſtiches.
Myrrhæ.
Olibani.
Odorat. min. i. Benz. & Styracis.
Pectoral ſimp. fit ex Aq. Pector. Flor. Sambuc. Roſ. Dam & Saccharo ſ. a.
Roſar. Dam. ex Aq. deſtillat. } p. i. Sacch.
Roſar. rub. ex Aqu. deſtillat. } opt. p. ii.
Roſ. odorat. fit, addendo Moſch. & Ambr. griſ.
Sambuc. Flor. ex Aq. deſtillat. p. i. Sacch. opt. p. ii.
Sapientum. i. Myrrhæ.
Scammonii.
Styracis.
Ad Tuſſim. i. Olibani.
Uterinus. i. Carannæ.

FINIS.

Orthotonia Medicorum

OBSERVATA

In quibuſdam Dictionibus,

Apud Pharmacopœos pleroſque

(Vel ex ignorantiâ, vel merâ conſuetudine) Malè pronunciari ſolitis.

Garmina quæ interſeruntur, excerpta ſunt è *Borrichio* & *Ricciolo*, quos videas citanzes hâc in re Authores approbatos.

A.

Abbătis Diarrhŏdon.
Abiĕtis lignum.
Achillĕa herb.
Aconītum.
Adōnis flos.
Ælurŏpus. herb.
Æthiŏpis. herb.
Alabaſtrīnum ung.
Alectorolŏphus.
Alcĕa. herb.
Alcŏhol. Vini.
Aloëphangīnæ Pil.
Alȳpum. herb.
Amarăcus. herb.
Ambarum.
Amōmi Sem.
Amygdalīnum Ol.
Anacardīna nux.
Anagȳris. herb.
Anătis. axungia.

An-

Androsăce. herb.
Anemōne. herb.
Anethīnum oleum.
Anīme gum.
Anodȳnum Ung.
Anthĕra Rosarum.
Anthŏræ Radix.
Anthirrhīnum. herb.
Apozĕma --- εμα.
Apozȳnum. herb.
Arbūtus.
Ardĕa. Avis.
Arēgon. ung. ηγόν.
Arisărum. herb.
Aristolochīa.
Armĕna Bolus.
Armeniăca mala.
Asbestīnum linum.
Aspalăthum lignum.
Asphodĕlus. herb.
Athanasīa herb.
Attăgen, avis.

Nomina *ad Abbatem* Siculum trasmitrit, & ille.
Solus *Acchillēo* tollere more potest.
Semper *Adoni*, mei ——————
Æthiopum populus nigrum traxisse colorem.
Agaricūmque Asarumque potens, Aloën. *Aconitum*.
Τῶν ἄλλων οἴνων μετ' ἀμύμονα χῖον ἄλυπον.
Italiæ locos ubi mollis *Amaracus* illum.
O Dea, & *Ambareos* mundus respirat odores.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis *Amomo*.
Fertur *Amygdalinæ* succus nucis esse bibendus.
Per cæcas latebras *Anagyris* mittit, & acri.
Latipedemque *Anatem* cernens excedere pento.
—— Vasorum, super hæc Anemone.
Dulce satis humor, depulsis *Arbutus* hœdis.
Urbis & ipsa suis deplangitur *Ardea pennis*.
Herba puerperii vel *Aristolochia* secatur.
Daphnis & *Armenias* curru subjungere. Tigres.
Asphalathum, Gallum, Elleborum, nigrumque Bitumen.

Ra-

Radix *Aphodeli* calefactat.----
Non *Attagen* Jonicus. *Jambic.*

B.

Bacchăris. herb.
Balanīum Ol.
Balsamīne. herb.
Barbarĕa. herba.
Bardāna.
Benzoïnum.
Bombăcis sem.
Bombycīna lana.
Buniăs--ădis. Rad.
Byssīnum linum.

Errantes hederas passim cum *Bacchare* tellus.
Balsamines folium committit glutine vulnus.
Nunc furtiva lucri fieri *Bombycina* possunt.
Bunias & rapum decorantur viribus iisdem.
Τοσσὸν καὶ γλυκερῆς σπέρματα Βουνιάδος.
Vina, Unguenta, leves tunicas, & *Byssina* Vela.

C.

Camphŏra. καμφορά.
Cancămum gum.
Cannabīnum Oleum.
Canthări, insecta.
Caphūra. καφουρά.
Capparīnum Oleum.
Capreŏlus, animal.
Carbasīnum linum.
Cardamīne. herb.
Carlīna. herb.
Caryīnum Oleum.
Caryocostīnum.
Castor--ŏris.
Cathĕter. ετηρ instrum.
Caucălis. herb.
Centaurīum. herb.
Chalcītis. χαλκῖτις.
Chamæmelīnum Ol.
Chamæmŏrus.
Chamæpītys.
Chebūlæ myrob.
Cheirīnum oleum.
Cholagōga potio.
Chrysolīthus.
Chrysoprăsus, lapis.
Chrysomelīnum Ol.
Cinăræ radix.
Cinnabăris.
Citrīna cera.
Clemătis daphnoïdes.
Cly-

Clyſtēres ῆρες.
Coccīna veſtis.
Colchīcum, herb.
Colcōthar.
Colutĕa, τέα herb.
Corallīna.
Corallīnum Arcanum.
Coronŏpus, Rad.
Coſtīnum. Oleum.
Cotylēdon, herb.
Cratæogŏnon-γονον.
Crocīnum Oleum.
Cryſtallīnum ſacchar.
Cumīnum. Cymīnum.
Curcūma κέρκυμα.
Cuſcūta. Caſsūtha.
Cyăni. flores.
Cyclămen- īnis. Rad.
Cynorrhŏdi conſ.
Cynosbăti conſ.
Cypēri Rad.
Cyprīnus lapis.
Cytīni flores.

Cannabinas nutrit ſylvas quam commodo no-
ſtro.
Carbaſinum, ac ſpatiis geminata monilia colli.
Caſtoreas ſilīquas bis ſex perquirere cura.
Καυκαλίδας, σὺν δ' αἶθα βάλοις φιμώδεα μύρτα.
Abrotanique graves & triſtia *Centauria*.
Cadmia, *Chalciti*, Chalcantho, Chalco & aduſto.
Ardua *Morus* erat gelido contermina fonti.
Artemidiſque *Chamæpityoſque*, atque Achrados
herbæ.
Per juga *Chryſolithi*, poſitæque ex ordine gemmæ.
Chryſophraſo, & ſidus ſaxis ſtellantibus addit.
Hiſpida ponatur *Cinăra*, & quæ dulcis Jaccho.
Ἄλλοτε κλημᾰτόεσσαν ἐν ὄξει ῥύπτεο τέφρην.
Coccina famoſæ donas, & Janthina Mœchæ.
Et poſuere inter virgulta *Corallina* cippos.
Porrò *Coronopodis* radix aſtringit & aret.
Friget & abſtergit *Cotyledon* atque reſolvit.
Et *Crocino* nares myrrhinus ungat onyx.
Sic Aretinæ violant. *Cryſtallina* teſtæ.
Ordine ſub primo *Cuſcuta* caleſcit, & aret.

Cy-

Transeat instabiles strenua *Cyaneas.*
Cyperum, Ladanum, Sagapenumque & Tragacanthum.

D.

Daphnīnum Oleum.
Diacurcūma.
Dianūcum.
Diaphœnīcum.
Diaphorēsis. ησι.
Diarrhŏdon Abbātis.
Diospȳros. herb.
Diphrȳges.
Drepax-ăcis.
Dryoptĕris. εϱίς.

Corpore de patrio parvum *Phœnica* renasci.
At *Diphryges* valde desiccat ——
Psilothro faciĕmque lavas, & *Dropace* calvam.

E.

Ebĕnum lignum.
Empyēma ημα.
Enĕma. εμα.
Epilīnum herb.
Epūlis. ἐπελίς.
Eranthĕmum. θεμον.
Erica. herb.
Errhīnum.
Erythrodănum.
Exostōsis ωσις.

Fert *Ebenum*: Solis est Thurea virga Sabæis.
Calfacit & siccat, seu clamat amaror, *Erica.*
Ἀμβροσίην ὑπὸ ςῖνα ἑκάςῳ θῆκε φέρεσα.

F.

Faginus.
Febrifūga potio.
Figulīnum Vas.
Formīca.

Post vario nitens sub pondere *Faginus axis.*
Parvula nam exemplo est magni *Formica* laboris.

Ga-

G.

Gagătes.
Glaucīnus color.
Glottĭdes, aves,
Gratiŏla. herb.

Nascitur in Lycia lapis, & propè gemma *Gagates*.
Pallida donabit, *Glaucina*, Cosme, tibi.

H.

Halĭmus. herb.
Hedychrŏi Troch.
Hedysărum herb.
Heliochrȳson. herb.
Helleborīne. herb.
Herba Parĭdis.
Hierobotăne. herb.
Hippolĭthus lapis.
Hippopotămi dens.
Hippūris. ἵππουρις.
Hormīnum.
Hydragŏgus. ωγὸς.
Hypecŏnum. herb.
Hyperĭcum.

Μάγματος Ἡδυχρόου ποσὸν ἐφελκομένον.
Horminum siccat mediocriter atque calescit.
Οὐρήνην Ὑπέρηκον, ὅθ' ὑσσώπου ὀροδάμνους.

I.

Jacĕa herba.
Janthĭnus color.
Jasmĭnum Oleum.
Illecĕbra. herb.
Intŭbus, *Intŭbum*.
Irĭnum Oleum.
Isătis herb.
Jujŭbæ.
Jujŭbĭnus Syr.
Juniperĭnum Ol.

Coccina famosæ donas & *Janthina* mœchæ.
Illecebris erat, & gratâ novitate morandus.
Intuba, jam teneris frondens lactucula fibris.
Nectit *Isatis* agrum, vel florea regna Priapi.

Lab-

L.

Labdănnum. Ladănum.
Lagōpus. herb.
Lampsăna. herb.
Lapis Armēnus.
Lapis Lazūli.
Lathȳris. herb.
Laurīnum Ung.
Lentiſcĭnum lign.
Leucöium.
Leucöinum. Ol.
Leucogrăphis. herb.
Libanōtis. ωτίς.
Lithanthrăces.
Lumbrīci.

Cyperum, *Ladanum*, Sagapenumque & Traga-
canthum.
Si mens auritâ pendet *Lagopede* Flaccus.
Aut herbæ ſuccum, *Lathyris* quæ nomine fertur.
Καὶ ῥόδον, ἠδ᾽ ἴα λεπτὸν ἀεὶ σπερμεῖον ἀέξει.
—— Λιθ᾽ ἄνθρακας αἰθομένοιο.
Lumbrici quoque terreſtres miſcentur Olivo.

M.

Macropīper.
Malabăthrum.
Martăgon. herb.
Maſtiche.
Maſtichīnæ Pil.
Melĭa terra.
Melicrătum.
Melīnum Oleum.
Melŏnum ſem.
Melopĕpo. πέπον.
Melopepŏnis ſem.
Miclĕta. έτω.
Mumīa.
Myosōtis. ωτίς.
Myrrhīnum Ol.
Myrtīnum Ol.

Maſtichis addentur fractæ jam molliæ farra.
Rugarum ſulcos lentiſci *Maſtiche* tendens.

N.

Narcissinum Ol.
Nardinum Oleum.
Nenūphar.
Nenupharīnum Ol.
Nepēta. herb.
Nervīnum Ung.

Sive apio *Nepetas* tereti cum Mastiche junges.

O.

Ocȳmum, *ocimum*.
Oesȳpus.
Omphacīnum Ol.
Onobrȳchis, herb.
Opălus, lapis.
Ophioscorŏdon. herb.
Ophthalmīa. morb.
Ornithogălon. herb.
Oppopănax-acis.
Origănum.
Osȳris. herb.
Oxălis-ĭdis.
Oxycrătum.
Oxyrrhodīnum.

Ocyma præterea, bulbive linuntur amari.
Oesypa quid redolent, quamvis mittantur Athenis.
Βεβρύχως, κόνιος ———————
Expirant autem *Panaces*, Absinthia tetra.
Cùmque hoc absumi debebit *Origanus* herba.
Sistraque erunt, nunquamque satis quæsitus *Osȳris*.
Α'ρκτιον, Ο'ξαλίδας τε καὶ ὀρμενόεντα λύκαψον.

P.

Pampĭni folia.
Papaverinum Ol.
Parŏlis. morb. ουλις.
Pepŏnis Sem. ονος.
Perdicis Fel.
Periclymĕnum. herb.
Periplŏca. herba οκα.
Petroselīnum.
Peucedănum.
Phellodrys. ὀδρυς.
Philanthrōpus ωπος.
Phyllītis herb.

Pla-

Platănus. arbor.
Piperīnum Ol.
Polygăla. herb.
Polygon tum.
*P*ŏlygŏnum. herb.
Polytrĭchum.
Pomphŏlyx. ўgos.
Potamogīton. είτων.
Prasīnus color.
Priăpus.
Propŏlis --είτω.
Psilōthrum.
Ptisăna.
Pylōrus πυλωρός.
Pyrēthrum. εθρον.

Heu male tum mites defendat *Pampinus* uvas.
Lepra, Elephantiasis, Cancer, Gangræna, *Parulis.*
Seu fel *Perdicis* parili cum pondere Mellis.
Φύλλα τε κισσήεντα Περικλυμένοιο φέρουσα.
Peucedanùmque sonat flammis, Erycinaque Thapsos.
Jamque ministrantem *Platanum* potantibus umbram.
Ἤλασε τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα, καὶ φίλον ἦτορ.
Hellespontiaci servet tutela *Priapi.*
Psilothro nitet aut acidâ nitet oblita Cretâ.
Frumentum, Milium, *Ptisanamque*, fabamque solebas.

R.

Raphănus.
Resīna.
Ricinus. com.
Rubrīca, ochra.

Semine vel *Raphani* permisto dulcia melle.
Resinam Veneto nec resecare luto.
Sanguine seu *Ricini*, quem Bos gestaverit ante.
Calfacit & siccat bina sub classe *Ricinus.*
Excep[illegible]o siquid Masuri *Rubrica* notavit.

Sam-

S.

Sambucīnus Syr.
Sampsūchum.
Sampſuchīnum Ol.
Sandarăcha.
Sandȳcis emp.
Sanguiſūgæ.
Santalīnum cerat.
Sapphirīna Aqua.
Sardŏnix. ὄνυξ.
Saxifrăga.
Scariŏla.
Schœnoprăſon.
Securidăca. herb.
Scordīum.
Serapīnum gum.
Seſamīnum Ol.
Sasămum.
Sinapīnum oleum.
Sisări Radix.
Smilax-ăcis.
Sophīa Chirurgorum.
Storăx ăcis.
Strobīlus.
Strobilīna reſina.
Styrăcis Pil.
Styracīnum Ol.
Sycomōrus arbor.

Nataque jam veniant hilari Sampsūcha canopo.
Galbana, *Sandaracham*, Sampſuchum, ———
Interdum Libico fucantur *Sandyce* pennæ.
Marte ſatos ſcires, timor abſuit ubera *Sugunt.*
Cunctæ *Saxifragæ* deſiccant atque caleſcunt.
Σκέρδιον, καὶ κῆνον ὀ᾽πὸν μί᾽σγηο θυιάδη.
Seſamon at leviter calet: occluditque meatus.
Ductor cujus erat præfectus *Siſara* turmis.
Et crocon in parvos verſum cum *Smilace* flores.
Cum tibi ſit *Sophiæ* par fama & cura Deorum.
Aut *Styracem* torres, aut diri Vulturis alam.
Non *Storace* Idæo flagrantes picta capillos.

T.

Taraxăcum.
Tetănus morb.
Thalaſsīna.
Tragopŏgon. ώγων.
Tribŭlus aquat.
Trichomănes.
Tripŏlis. τρίπολις.
Tryphēra. -- ερά.

Hinc tuſſis, ſpaſmus, *Tetanus*, Dyſpnœa, Catarrhus.
Auro includuntur, teriturque *Thalaſſina* veſtis.
Semina jacta legunt, lolium, *Tribuluſque* fatigant.

V.

Vagīna
Venĕtus ſapo.
Vernix-īcis.
Veronīca.
Vesīca.
Vicia.
Umbilīcus.
Vomīca morb.
Urăchus.
Urēter -- ēris.
Urēthra. — ηθρα.
Uſnĕa.

Vagina tectus, quem cum diſtringere coner.
De praſino conviva meus, *Venetoque* loquetur.
Calfacit & ſiccat *Veronīca*, fugatque tumores.
Nam, diſploſa ſonat quantum *Veſica*, pepedi.
Aut tenues fœtus *Viciæ*, triſteſque lupini.
Et Phthiſis, & *Vomicæ* putres, dimidium crus.

Z.

Zeopȳrum.
Zibēthum.
Zizȳpha- Jujŭbæ.
Zythogăla.

Πυρὸν ἐρεπτομένες παρὰ πύελον ἦχι πάρος περ..
Ἦν δ᾽ ἐπιθρομβωθῇ νεαλὲς Γάλα τεῦχεϊ γαςρός.

Non

Non fuerit hìc forsan supervacaneum, Regulis duabus generalibus, quàm plurimis, in pronunciandis dictionibus, difficultatibus mederi.

Regula prima generalis.

Adjectiva in *inus* à rebus animatis sensitivis deducta; item, Nomina Cognationum, item, propria & Gentilia penultimam producunt: ut, Caro *agnīna*; pinguedo *anatīna*; stercus *equīnum*; Syr. *Byzantīnum*; sena *Alexandrīna*; manna *Calabrīna*, &c.

Regula secunda generalis.

Adjectiva in *inus* à Rebus non animatis, (vid.) plantis, lapidibus, aliisque materialibus; (qualia sunt permulta à Græcis vocibus formata:) item, Adjectiva ab Adverbiis temporalibus, aut Substantivis quatuor Anni tempora notantibus, derivata, penultimam corripiunt: ut *Acanthĭnus*, *Amaracĭnus*, *Cedrĭnus*, *Cypressĭnus*, *Fagĭnus Glaucĭnus*, *Adamantĭnus*, *Amethystĭnus*, *Hyacinthĭnus*, *Diutĭnus*, *Crastĭnus*, *Pristĭnus*, *Perendĭnus*, *Hornotĭnus*, *Rotĭnus*, *Earĭnus*, *Therĭnus*, *Oporĭnus*, *Chimerĭnus*, &c. Matutīnus autem & Vespertīnus, quia à nominibus Matutâ & Vespero flectuntur, penultimam habent longam.

FINIS.

TABULA POSOLOGICA

Doſibus Pharmacorum quorumdam.

(Quæ in *Pharmacopœa Londinenſi* *Noviſ. Edit.* occurrunt.)

Expeditiùs computandis Accommodata.

In nonnullis ad amuſſim uſque, in aliis quàm proximè, Ingredientium purgantium, &c. calculantur Quantitates.

Continentur in

Arom. Caryophyllat. ℈ iv.	Ambr. griſ. gr. 4. Moſchi. gr. i.
Arom. Roſat. ʒi. gr. xii.	Ambr. griſ. gr. i. Moſch. gr. ß.
Bened. Laxat. Spec. ℈ ii. gr. vii.	Diagrydii. Eſulæ. Hermodact. an. gr. xv. Turpet. ℈ ß.
Caryocoſtini ʒß.	Diagrydii. Hermodact. an. gr. xv.
Catholici ʒvii.	Pulv. Senæ ℈ i. Polypod. Rhab. an. ℈ ß.

Con-

Continentur in	
Confect. Hamech. ℥i.	Diagryd. gr. viiß. Pulv. Senæ. Agar. an. ℈i. Epithym. ℈ß. Colocynth. in Decocto gr. xv.
Confect. AlKerm. ℥ ii. ℈ ii.	Ambr. gris. Margarit. an. gr. j.
Conf. de Hyacinth. Spec. ℥ xi.	Ambr. gris. Moschi, an. gr. i.
Decoct. Epithymi, ℥iv.	Epithym. Senæ, an. ℈ iv. Helleb. n gr. xv. Turpeth. Myrob. chebul. Indar. an. ℈ ii. Agaric gr. v. Polypod. ʒ i.
Decoct. Senæ Gereon. ℥ iii.	Senæ, ʒ ii. Polypod. ʒ ß.
Diacarthami ℥ i.	Diagrydii gr. ix. Turpeth. gr. xviii. Carthami. Hermodact. an. gr. xii.
Diacodii ʒ ix.	Capit. Papav. ʒ iii ß. in Decocto.
Diachyl. Ireat. ℥ iß.	—Pul. Irid. Florent. ʒi.

Continentur in

Diacinnam. Spec. ʒ iß.	Moschi gr. i.
Diaprun. solut. ℥ viß.	Scammon. ℈ i.
Diaphœnic. ℥ ß. gr. xiv.	Diagryd. gr. xii. Turpeth. gr. xxxii.
Diarrhod. Abbat. ʒ iii. ℈ i.	Sem. frig. maj. ℈ ß. Moschi gr. ß.
Diasatyr. ʒ x.	Moschi gr. i. Ambr. gris. gr. ß.
Diascordii ʒ v. gr. xii.	Opii gr. i.
Diaturb. cum Rh. ℈ ii. gr. xvii.	Hermodact. Turpeth. an. gr. xii. Diagryd. gr. vi. Rhabarb. gr. xv.
Elect. Amar. major. ℥ i.	Aloës ℈ ii. Thrpeth. Rhabarb. an. gr. xv.
Elect. Amar. min. ʒ v ß.	Epithym. gr. v. Aloës ʒ i.
Elect. è Citro solut. ʒ iii.	Diagryd. gr. vi. Turpeth. gr. viiß. Senæ gr. ix.
Elect. Lenitiv. ℥ i.	Pulv. Senæ ʒ i. Polypod. & Sen. in Decoct. an ℈ i.

Elect.

Continentur in

Elect. è Sassafras ℥i.	Ambr. grif. gr. i. Mosch. gr. $\frac{1}{12}$.
Elect. è Succo Rosar. ʒiiiß.	Diagrydii gr. xii.
Empl. Barb. magn. ℥iß.	Opii gr. i.
Empl. Cephalic. fort. ℥i.	Piper. nigr. Euphorb. Pyrethri, an. gr. vi.
Emp. Diachalcit. ʒvii ß.	Vitriol. ust. ℈i.
Empl. Epispastic. ʒ iii.	Cantharid. ℈ii.
Emp. Hysteric. ℥ii. ʒi ß.	Gall. Moschat. Alipt. Moschat. an. gr. i. Moschi gr. ß.
Emp. Oxycroc. ʒiii.	Croci ℈ i.
Empl. de Ranis ℥i.	Hydrargyri ʒ ß.
Hier. Diacolocynth. Spec. ʒi.	Colocynth. Agaric. an. gr. vi.
Hier. Logadii, sc. Elect. ʒ vii.	Colocynth. Opopanac. Sagapen. Polypod. an. ℈i. Diagryd. Agaric. an. ℈ ß. Helleb. alb. & n. an. gr. i. Sem. Thymel. Euphorb. an. gr. vi. Aloës opt. gr. v.

Continentur in

Mithridatii ℥ iv. ℈ ii.	— Opii gr. i.
Moschelæi ℥ i.	— Moschi gr. i.
Philon. Magistral. ℈ ß.	— Opii. gr. iv. vel v.
Philon. Rom. ℥ iiß.	Opii gr. iiß. Sem. Hyoscyam, gr. v.
Philon. Persic. ℈ iv.	Opii gr. iiß. Sem. Hyoscyam. gr. v.
Pil. de Agarico ℥ j.	Colocynth. gr. 4. Turpeth. gr. x. Agaric. gr. *6*. Hier. picr. gr. *8*.
Pil. Aggregativ. ℥ j.	Diagryd. gr. v. Colocynth. Agaric. an. gr. 2. Turpeth. Aloës, an. gr. *6*.
Pil. Aureæ. ℥ i.	Diagrydii, Aloë, an. ℈ ß. Colocynth. gr. 2.
Pil, coch. major. ℥ j.	Diagryd. gr. iv ß. Turpeth. gr. ix. Colocynth. gr. vi ß.
Pil. coch. min. ℥ j.	Scammon. Colocynth. Aloës, an. gr. 13.
Pil. de Cynogloss. ℈ ß.	Sem. Hyoscyami, Opii, an. gr. i.

Pil.

Continentur in

Pil. Diambræ ℈ i.	— Ambr. grif. gr. i.
Pil. de Eupator. maj. ʒj.	Rhabarb. gr. vii. Aloës ℈ ß.
Pil. Fœtidar. ʒ i.	Colocynth. Opopanac. Sagapen. Epithym. Aloës, an. gr. 4. Turpeth. gr. iii ß. Scammon. gr. ii ß. Esulæ Rad. Hermodact. an. gr. i ß.
Pil. de Gutta Gamand. ʒ j.	Gutt. Gamandr. gr. ix. Scamm. gr. 6. Aloës, gr. 15.
Pil. de Hermodact. ℈ ii.	Colocynth. Turpeth. Hermodact. Sagapen. Aloës, an. gr. iii. Opopanac. gr. i ß. Euphorb. gr. ß.
Pil. Hier. cum Agar. ʒ j.	Aloës ℈ j. Agaric. gr. 8.
Pil. Imperial. ʒ j.	Agaric. Senæ, an. gr. 5. Aloës ℈ ß. Rhabarb. gr. 8.

Pil.

Continentur in

Pil. de Lap. Laz. ℈ ii. gr. v.	Epithym. Agaric. an. gr. iv. Lap. Lazul. gr. iiß. Helleb. nigr. Scammon. an. gr. iß.
Pil. Mechoacanæ, ʒi.	Mechoacan. gr. viii. Turpeth. gr. vi. Esulæ gr. iii. Fol. Thymel. Sem. Ebuli, Agaric. an. gr. iv.
Pil. de Opopon. ℈ iiiß.	Colocynth. Hermodact. Sagapen. Opoponac. an. gr. v. Turpeth. gr. iv. Scammon. gr. ii. Aloës gr. xii.
Pil. sine Quibus ʒi.	Scammon. gr. vi. Agaric. Rhabarb. Senæ, an. gr. iv. Aloës gr. xiv.
Pil. de Styrace gr. vi.	Opii gr. i.
Pulv. Diasenæ ʒi. gr. vi.	Diagryd. gr. vi. Senæ gr. xxiv.
Pulv. Haly ʒi.	Sem. frigid. gr. vi.

Pulv.

Continentur in	
Pulv. Senæ comp. maj. ʒ i.	— Senæ ʒ ß.
Pulv. Senæ comp. min. ℈ ii ß.	Senæ gr. xxxii.
Pulv. Warvicens. gr. 21.	— Scammon. gr. xii.
Sacch. Perlat. ℥ i.	— Margarit. præp. ℈ i.
Sief de Plumbo ℈ iv ß.	— Opii gr. i.
Sief de Thure ℈ iv.	— Opii gr. vi.
Spec. cord. temperat. ℈ ii ß.	Ambr. gris. Mosch. an. gr. i. Margarit. gr. xii.
Spec. Diamarg. frig. ℈ ii ß.	Sem. frig. maj. gr. viii. Pap. alb. gr. ii.
Spec. Diambræ ʒ i. gr. vii.	Ambr. gris. gr. iii. Moschi gr. i.
Spec. Diamosch. d. ℈ ii ß.	— Mosch. gr. i.
Spec. Diamosch. am. ℈ iii ß.	Mosch. gr. i.
Spec. Diatrag. frig. ℈ iii ß.	Sem. frigid. gr. viii. Papav. alb. gr. iii.
Spec. Diatri. Sant. ʒ i. gr. iv.	Sem. frig. gr. xii.
Spec. Liberant. ʒ v ß.	—Ambr. gr. Mosch. an. gr. ß
Syr. Cich. cum Rhab. ℥ vi.	— Rhab. infus. ℈ i.

Syr.

Continentur in

Syr. de Epithym. ℥ i.	Epithym. ℈ i. Myrobal. ʒ ii. Polypod. Agar. an. gr. 6.	Infus.
Syr. de Mecon. ʒ ix.	— Cap. pap. coct. ʒ iiiß.	
Syr. Papav. comp. ʒ ix.	— Cap. pap. coct. ʒ iii.	
Syr. de Pomis magistr ℥ j.	Senæ ʒ i. Epithym. ℈ i. Rhabarb. Agar. an gr. 5.	Coct.
Syr. de Pomis purg. ʒ vi.	— Senæ infus. ℈ i.	
Syr. de Rhab. ʒ vi. ℈ ii.	Senæ infus. & Rhabarb. an. gr. xxv.	
Syr. Ros. cum. Agar. ʒ vi.	Agaric. infus. ℈ i.	
Syr. Ros. cum Helleb. ℥ j.	Myrobal. ʒ i. ℈ ii. Senæ, Polypod. Epithym. an. ʒ ß. Rhabarb. ℈ ß. Helleb. n. gr. iii ß.	
Syr. Ros. cum Sena, ʒ 6.	Senæ ʒ i.	
Theriac. Androm. ℈ iv.	Opii, gr. i.	
Theriac. Londin. ℥ i.	— Opii, gr. i.	
Troch. Alipt. Moschat. ℥ ii ß.	Ambr. gris. gr. iii. Moschi gr. ß.	

Troch.

	Continentur in
Troch. de Carabe ℈ j.	— Opii gr. i.
Troch. Gall. Moschat. ℈ ß.	Ambr. grif. gr. iii. Moschi gr. ß.
Troch. de Lign. Aloës, ℈ v.	Ambr. grif. gr. iii. Moschi gr. ß.
Troch. de Terra Lemn. ℈ ii.	— Opii gr. i.
Troch. è Violis solut. ℈ iiß.	Scammon. gr. iv. Turpeth. gr. xxiv.
Trypher. maj. ʒ vi.	Scor. ferri, Myrobal. an. ℈ i. Moschi gr. i.
Trypher. solut. ʒ ß.	Diagryd. ℈ ß. Turpeth. gr. xii.
Ung. alb. Camphorat. ʒ vi.	Camphor. gr. vii.
Ung. Emulat. cum Merc. ℥ i.	Hydrargyr. ℈ ii.
Ung. Neapolitan. ℥ j.	— Hydrargyr. ʒ i.
Ung. Tutiæ, ʒ iii.	Lap. Tutiæ ℈ i. Lap. Calaminar. ℈ ß.

CA-

CATHARTICORUM SIMPLICIUM

Doses

In Substantia.

AGaricus. ℈i. ʒi. ʒii.
Aloë ℈i. ʒi. ʒii.
Bryon. Rad. ℈i. ʒß. ʒi.
Carthamus. ʒi. ℥ß. ʒvi.
Cassia fistula. ℥ß. ℥i. ℥ii.
Cataputia minor. Bacc. num. x. Fol. 4. 5.
Colocynthis. gr. vi. ℈ß. ℈i.
Ebuli Sem. ℈i. ℈ii. ʒi.
Ebuli Succus. ℥ß. ʒv. ℥vi.
Ebuli cort. ʒi. ʒiß. ʒii.
Elaterium. gr. 1. 2. 3.
Epithvmum. ʒi. ʒii. ℥ß.
Esulæ cort. gr. vi. xii. xv.
Euphorb. gr. iii. 6. 12.
Frangul. cort. intern. ʒi. ʒiß. ʒii.
Gratiolæ Fol. ℈i. ℈ii. ʒi.
Gutta Gamandræ. ℈ß. ℈i. ʒß.
Helleb. nigr. gr. xv. ℈i. ℈ii.
Hermodactyl. ℈ii. ℈iv. ʒii.

Jala-

Jalapium. ℈ i. ʒ i. ℈ iv.
Ireos Succus. ℥ ß. ℥ ii. ℥ iii.
Lap. Armen. ʒ ß. ʒ i. ʒ i ß.
Lap. Lazuli. ʒ ß. ʒ i. ʒ i ß.
Manna. ℥ i. ℥ ii. ℥ iii.
Mechoacana. ℈ ii. ʒ i ß. ʒ ii.
Mezerei Fol. cort. gr. vi. xii. xv.
Myrobalani. ʒ ii. ʒ vi. ℥ i.
Opopanax. ʒ ß. ℈ ii. ʒ i.
Polypod. ʒ ii. ʒ vi. ℥ i.
Rhabarb. ʒ i. ʒ i ß. ʒ ii.
Ricini nuclei. Num. 4. 8. 12.
Rosar. Dam. Succus. ℥ ß. ℥ i ß. ℥ ii.
Sagapenum. ʒ ß. ℈ ii. ʒ i.
Scammonium. gr. vi. xii. ℈ i.
Sena. ℈ ii. ʒ i ß. ʒ ii.
Soldanella. ʒ ß. ℈ ii. ʒ i.
Spina Cervina. Baccæ, Num. 30. 40. 50. Succ. ʒ ii. ℥ ß. ʒ vi.
Tamarindi. ℥ i. ℥ ii. ℥ iii.
Turpethum. ℈ ii. ʒ i. ℈ iv.

Hisce addi possunt.

Aquæ Minerales. ℔ iii. ad ℔ viii.
Brassicæ jus. ad ℔ i.
Crem. Tartari. ʒ ii. ʒ iii. ℥ ß.
Genistæ flores. Succus ℥ ß. ʒ vi. ℥ i.
Gum. Guajaci. ʒ i. ℈ iv. ʒ ii.
Lac Ebutyratum. ℔ ii. ℔ iii.
Lac recèns mulctum. ad ℔ i.
Mercurialis. M i. coctum in brodio.

Ol. Sem. Lini ℥ iii. iv. vi.
Persici Flor. Succus ℥ ß. ʒ vi. ℥ j.
Pruna Damasc. macerata. Num. 12. 16. 20.
Pruni Sylv. Flores succus. ℥ ß. ad ℥ i.
Sambuci turiones pulv. ʒ i. ʒ ii.
Serum Lactis. ℔ ii. iii. iv.
Terebinth. Venet. ʒ iii. ℥ ß. ʒ vi.
Violarum Succus. ℥ i. ℥ i ß. ℥ ii.

INDEX

INDEX

Morborum, Curationum, &c.

A.

C.

Den-

D.

Dysente-

Cin-

Fon-

G.

H.

I.

Jovia-

N.

P.

Q.

R.

Re-

Stom.

T.

V.

Clavis ad paucula reſeranda

In Pharmacop. Bateana.

Album Canis	Stercus album Canis.
Anaphromeli	Mel ſpumæ expers.
Apyrothium	Sulphur Vivum.
Chenocoprus	Stercus Anſeris.
Cynocoprus	Stercus canis.
Draconthæma	Sanguis draconis.
Hagioſpermus	Sem. Santonicum.
Hydrocrithe	Aq. Hordei.
Hydropege	Aq. Fontis.
Leptopityron	Furfur macer.
Leucelectrum	Succinum album.
Leucœnus	Vinum album.
Medulla Lactis	Butyrum.
Melanoſmegma	Sapo niger.
Neogala	Lac recens.
Oenogala	Vini & Lactis, an. p. æ.
Palœtyrus	Caſeus vetus.
Phyſalus	Bufo.
Pyrœnus	Alcohol vini.
Sulphur Cœleſte	Alcohol vini.
Xylagium	Lignum ſanctum.
Zibach, vel Ziabach	Mercurius.

FINIS.

APPENDIX
AD
PHARMACOPOEJAM
BATEANAM.

Ex Autographo Eximii Authoris nunc primùm desumpta.

LECTORI CANDIDO.

SElectissima Remedia, quæ tibi exhibent sequentes paginæ, ex Autographo eximii domini Doctoris Bates, cujus mihi copiam fecit (pro singulari qua pollet morum suavitate & benefaciendi studio) illustrissima D. D. James Authoris nostri dignissima filia, diligenter selegi & publici juris feci. Quamvis enim hæc quæ restituo, Præscripta duntaxat inter ægros curandos, raptìm exarata, & typis minimè destinata fuerunt, atque adeò minùs forsàn accurata cuipiam esse videantur; persuasissimus tamen sum, quòd nec Reipublicæ Medicæ inutilia, nec tanto Authore prorsùs indigna usu reperientur: proindeque iniquum planè, imò nefas fore judicavi, si aut invidus in privatum usum reconderem; aut negligens perire sinerem. Porrò tantus reverà fuit Bateus Præscribendi artifex, ut parùm verecundum eum esse oportet, quisquis, Emendationis prætextu, illius vel extemporanea immutare moliretur: Et propterea nec quippiam mutilando, nec (præter paucula de viribus) adjiciendo, sed ipsissima Autographi verba fideliter transcribendo, spartam hanc ornare sategi.

Hisce ità præfatis rectà jam ad Appendicem ipsam te relegarem, nisi quòd æquum, imò & (Lector benevole tibi gratum fore duxi, ut priùs te moneam, quòd plurima ex Remediis Pharmacopœiâ Bateanâ jàm prostantibus in hoc Manuscripto reperi; eaque industrius vir Dominus Shipton summâ fide, & integritate edidit.

T. Fuller M. D.

APPENDIX
AD
Pharmacopœjam Bateanam.

Apozema Cephalicum.

℞. RAD. Pœon. mar. ℥iiß. Valerianæ ℥iii. Cal.aromat. ℥ß. Fol. Beton. M iii. Rorismar. M ß. Passul. sol.exacin. M ii.coq. in Aq. Font. q. s. sub finem addendo Sem. Carui ℥ i. Col. adde Sacch. albi ℥ iii. clarific. reducendo ad ℔ iii. *Dos.* ℥ iv. *tèr in die.*

Apoz. Ictericum.

℞. Rad. Cichor. ℥ iß. Fol. Fragar. (cum Rad.) Fol. Pentaphyl. an. M i. Uvar. Corinth. ℥ iii. Jujub. ℥ii. Sem. Aquileg. ℥ i. coq. in Aq. font. q. s. ad ℔ ii. col. adde Syr. è 5. Rad. ℥ ii. M. *Dentur* ℥ iv. *tèr in die.*

Apoz. Phthisicum.

℞. Rad. Chinæ incisæ ℥ iii. Ras. Eboris ℥ i. Ras. C. C. ℥ iß. Dactyl. Num. 4. infunde in Aq. font. q. s. per noctem tepidè: mane adde Fol. Arnogloss.

Bugulæ, Agrimon. Veron. Pauli, Virgæ aur. Alth. Capil. Ven. Summit Rubi an. p. iii. Hord. p. ii. Uvar. paſſ. enucl. M ß. Coq. ad ℔ ii. Col. adde Conſ. Roſ. rub. ℥ ii. ſtent ſimul. per Hor. iii. & f. Col.

Apoz. de Pomis.

℞. Pom. redolent. (cum cort. & ſem. contuſ. Num. ii. Rad. Scorzon. ℥ i. Rad. Gram. Acetoſæ, Aſpar. Cichor. Fœnic. an. ℥ ß. Fol. Fragar. cum toto, Lujulæ, Borrag. an. M i Raſ. Ebor. C. C. an. ʒ iii. Tamar. ʒ vi. Uvar. Corinth. ℥ iii. coq. in Aqu. font. q. ſ. ad ℔ iß. col. adde Syr. de 5. Rad. & Aurant. an. ℥ ii. M.

Sitim ſedat; Succos Atrabilarios corrigit; Obſtructiones reſerat; Urinam ciet. Febricitantibus, & Melancholicis ſubvenit. *Doſ.* ℥ iv. *tèr in die.*

Apoz. Splanchnicum.

℞. Rad. 5. Aper. an. ℥ iß. Troch. de Cappar. de Rhab. an. ʒ vi. Fol. Chamædr. M iv. Menth. M iß. Ling. Cerv. M. i. Sem. Cochlear. Naſturt. aq. an. ℥ i. Cort. Saſſafr. ℥ ß. Uvar. paſſ. ℥ x. Lumbric. præp. ℥ i. Coq. in Aqu. Font. ℔ vi. & Vin. alb. ℔ ii. ad ℔ v. Col. infunde Fol. Cochl. mar. M vi. col. adde Spir. Menth. comp. ʒ iii. M. *Ad Viſcerum Obſtructiones, & Scorbutum.*

Aqua Ferrata.

℞. Batituræ ferri (mundatæ ab omni ſorditie, & exſicc.) ℥ viii. Aq. Lact. comp. ℔ iß. macerentur, obſi-

obſignato vaſe, in B. M. per horas 48. f. Col. *Doſ. Liquoris clari* ℥ ii. *omni mane per longum tempus.*

Aq. Fragorum comp.

℞. Fruct. Fragor. matur. ℔ ii. Album Ovor. (in aquam agitat.) Num. 10. Fol. Cichor. Caudæ equinæ, Plantag. Virgæ aur. Roſ. rub. Fruct. AlKeK. an. M. iii. Jujub. Sebeſt. an. ʒ vi. Glycyrrh. rec. raſæ ℥ iv. Rad. Alth. Sem. Pepon. contuſ. an. ℥ vi. Sem. Cydon. Malvæ, Alth. an. ℥ ß. Lact. ℔ viii. macerentur per biduum; & dein Deſtil. in B. M. Calculoſis confert.

Aqua Glycyrrhizæ.

℞. Glycyrrh. Angl. rec. contuſ. ℔ ß. Lact. ebutyrati cong. i. m. Deſtil. Organis communibus. Pectoralis, & Antinephritica audit.

Aqua Menthæ comp.

℞. Fol. Menthæ pulv. Sem. Viticis an. ℥ ii. Sem. Plantag. ʒ i. Terebint. Ven. ℥ vi. Decocti fortis Plantag. ℥ xii. Succi Limon. ℥ vi. Deſtil. ad lenem cinerum calorem.

Aqua Phthiſica.

℞. Sem. Pepon. Melon. an. ℥ iv. Portul. ℥ vi. Fol. Piloſel. Plantag. an. M. viii. Conſolidæ maj. Germin. querc. an. M. vi. Seri Lact. cong. iv. Deſt. ſ. a. Bibat Patiens ℔ i. cum Lact. recent. ℔ i. & Sacch. candi ℥ i. bis in die per totum Menſem Aprilem, vel Majum.

Aq. Plantaginis comp.

℞. Fol. Plantag. Centinod. Portul. an. M vi. Pilosel. M viii. Veronicæ mar. Equiseti an. M iv. Rad. Sigil. Salom. ℥ vi. Rad. Buglossi ℥ iv. Seri Lact. ℔ xii. Destil. Hæmoptoicis, & Phthisicis convenit.

Aq. Pomorum comp.

℞. Pomor. redolent. (cum cort. & sem. contus.) ℔ xii. Fol. Melis. Scord. an. M x. pul. Rad. Torment. & Zedoar. an. ℔ ß. Mac. Nuc. Mosch. an ℥ ii. Lact. recent. ℔ x. Dest. s. a. In Febre, & Affectu Hypochondriaco confert.

Aq. Sanguinis.

℞. Sang. Vitul. rec. mactati ℔ iv. Lact. Vaccini ℔ vi. Summit. Rubi Idæi M vi. Rad. Tussilag. ℥ iv. Glycyrrh. rec. ℔ ß. Passul. sol. ℥ x. m. Destil. Alembico Rosaceo, cavendo Empyreuma.

℞. Hujus Aquæ ℥ xii. Tabul. Diatrag. frig. ℥ iß. m. sumat. æger ℥ iv. omni mane, cum duplâ quantitate Lactis Asinini, ad Tabem.

Aq. Saponariæ comp.

℞. Fol. Saponar. rec. M xx. Fumar. Scabiosæ an. M vi. Lign. Guajaci pul. ℔ i. Rad. Sarsap. crassè contus. ℔ iß. Aq. Saponar. simpl. Cong. iv. Destil. communibus Organis.

Ad Sanguinem depurandum, & Affectus Cutaneos. ℞. Hujus Aquæ ℔ ii. Sacch. albi ℥ ii. m. Propin. ℔ ß. pro vice, ter in die.

Aq.

Aq. Scorbutica.

℞. Fol. Agrimon. Cichor. Phyllit. Hepat. nobil. an. M viii. Abſinthii utriuſque, Cochlear. utriuſque, Naſturt. aq. Becab. an. M. vi. Menth. aq. M v. Scabioſæ, Praſii an. M iv. Rad. Ari craſsè contuſ. ℥ iv. Lign. Sanct. albi pul. ℔ ß. Aq. ſtill. Lumbric. ſimpl. ℔ ii. Aq. Antiſcorb. noſt. ℔ vi. Vin. alb. ℔ iv. præp. Deſtil.

Balneum Pſoricum.

℞. Rad. Ireos noſt. Bryon. albæ, Farinæ Lupin. & Fabar. an. ℔ iß. Fol. Borrag. Geniſtæ inciſ. an. M. xx. m. pro Decocto.

Vel,

℞. Rad. Bryon. alb. ℔ iß. Fol. Borrag. Sambuci an. M xviii. Tart. albi ℔ i. m. pro Decocto.

Balneum Venuſtatis.

℞. Hord. mund. ℔ ii. Orizæ ℔ i. Lupin. craſsè pul. ℔ iii. Furfuris macri ℔ viii. Fol. Viol. Borrag. an. M x. coq. in aq font. q. ſ.

Ad Cutim detergendam, poliendam, & emolliendam.

Bochetum.

℞. Rad. Sarſapar. ℥ viii. Lign. Guajaci ℥ ii. infunde hor. xii. in aq. font. (uel aqu. Hord.) ℔ xii. adde Uuar. paſſ. enucl. ℔ ß. Coq. ad conſump. dimidii, addendo ſub finem Glycyrrh. recent. ℥ i. f. Col. pro potu ordinario.

Bolus Hæmorrhoïdalis.

℞. Pulp. Caſſiæ rec. extr. ʒ iii. Fl. Sulph. ℈ i. Pul. Glyc. ℈ ß. f bol. Sumatur manè, & ſuperbibatur hauſtus ſeq. ℞. Decoct. Pect. (cum Rad. Alth. incoct.) ℥ iii. Mannæ ℥ i. Syr. Viol. Oxym. ſcil. an. ʒ ß. Valet. etiam ad Aſthma, & affectus Thoracicos.

Bolus Nephriticus.

℞. Terebint. Ven. coct. & pulv. ʒ i. Oc. Cancr. ℈ i. Tartari Vitriolati ℈ ß. Sal. Succini gr. iv. Syr. Alth. q. ſ. f. bol. Sumatur mane, ſuperbib. Serum Nephriticum.

Bolus è Terebinthinâ.

℞. Caſſiæ rec. extract. ʒ iii. Terebint. Venet. ʒ i. pul. Rhab. ʒ ß. f. bol. Sumatur horâ ſomni: mane ſequenti bibantur Infuſ. Bened. ℥ vi. In affectibus Venereis, &c.

Cataplaſma Anginoſum.

℞. Mel. Roſ. ℥ iv. Sterc. Canis pul. ℥ ii. Pulp. Caſſiæ ℥ i. m.

Vel,

℞. Mel. Roſ. Sterc. Canis an. ℥ iß. Croci ʒ iß. Farinæ Tritici ℥ iii. Aceti q. ſ. m. f. Catap. tepidè ſub mento applicandum.

Ca-

Catapl. Arthriticum.

℞. Mucilag. ſem. Cydon. (Aq. Lact. extract.) ℥viii. Uv. Malagenſ. (exacinat. & in pulpam contuſ.) ℔i. m. agitando ſuper prunas, f. pulticula adhibenda locis affectis, & renovanda ſextâ quâque horâ.

Catapl. Cardiacum.

℞. Cort. Citri cond. ℥ß. AlKerm. ʒiii. Conſ. Flor. Borrag. ℥ii. contunde optimè cum Mellis Anthoſ. ℥ß. Spec. Diamoſch. dulc. ℈ii. Croci ℈i. m. & adhibe Cordis regioni; ad Syncopen, Tremores, & Palpitationem.

Catap. Cydoniatum.

℞. Cydon. cond. (in pulp. contuſ.) ℥iii. Diaſc. Mel. Roſ. an. ℥ii. Pul. Ter. ſigil. ʒiii. Boli Armen. ʒii. f. pulticula adhibenda Ventriculo, vel Umbilico; & renovanda duodecimâ quâque horâ.

Ad Vomitum, Diarrhœamvè ſiſtend. & Abortum prohibendum.

Catap. Diſcutiens.

℞. Rad. Enulæ rec. Ireos noſt. an. ℥iv. Alth. ℥viii. Fol. Scord. Naſturt. aqu. an. M vi. Ebuli, Abſint. Cicutæ, Malvæ an. M iv. Flor. Samb. p. xx. Fl. Geniſtæ p. xxvi. coq. in Aquæ q. ſ. ad mollitiem; contuſ. in pulpam admiſce Gum. Ammon. (in Aceto ſoluti) ℥iv. Farinæ Fabar. & Lini an. ℥vi.

Ol. Irini ℥iv. Ol. Genistæ ℥iii. m. f. Catapl. pro Splene.

Catapl. Diureticum.

℞. Fol. Parietar. M iii. Coq. in Lact. q. s. ad contabescentiam; dein contunde cum Cepis (sub cineribus priùs coctis) Num. iii. Rad. Raph. sylv. ℥iii. Vitel. Ovor. Num. ii. Ol. Scorpion. ℥i. Ung. Dialth. ℥ii. f. Catapl. vel Perinæo, vel locis dolentibus applicandum, in Paroxysmo Calculoso.

Catap. Emolliens.

℞. Rad. Alth. rec. ℔ ß. Rad. Lil. alb. ℥iv. Fol. Malv. Alth. Sambuci, Absint. Melil. Flor. Samb. an. M ii. coq. in Aqua ad mollitiem; adde Farinæ Sem. Lini ℔ ß. Fabar. ℥ii. Sevi Vervec. ℔ ß. Ol. Lumbric. ℥iii. m. f. Catap. & Liquor colatus servetur pro Fotu.

Catap. Febrifugum.

℞. Rad. Bryon. albæ recent. ℥iv. Fol. Rutæ M. iii. Sem. Sinap. ℥ii. Sem. Coriand. ℥ iii. Spir. Sulph. ʒi. Aceti scil. ℥ii. m. f. Catap.

Vel,

R. Rad. Bryon. recent. ℥ii. Fol. Sabinæ, Rutæ, Erigeri an. M ii. Sapon. nig. ℥ii. Mustardæ, Salis nig. an. ℥i. m. f. Catap. pro Carpis, & Plantis pedum.

Catap. Hæmorrhoïdale.

℞. Rad. Alth. Cynogl. (ad putrilaginem in Aq. coct.) an. ℥ii. Mucilag. ſem. Cydon. Ung. Hæmorrhoïd. an. ℥i. Vitel. Ov. Num. 1. Plumbi uſti pulv. ʒvi. M. f. Catap. applicand. poſt Fotum.

Catap. Spleneticum.

℞. Fol. Nicot. ſicc. M iii. irrig. cum Aceti Roſ. ℥iii. adde Fol. Cicutæ rec. M iv. Malvæ, Viol. an. M iß. contunde, & coque in Aquæ q. ſ. cum Farinæ Sem. Lini ℥iii. adde Ol. Roſ. ℥iii. Croci ʒi. f. Catap.

Catap. ad Tonſillas.

℞. Pul. Sterc. Can. ℥i. Croci ʒß. Sang. Drac. ʒiß. Mel. Roſ. ℥ii. m. f. Catap.

Caudela Analeptica.

℞. Alæ mediocr. ℔i. Dactyl. inciſ. Num. vi. Rad. Eryng. candefact. quant. 4. digitorum, Flor. Hormini, Lamii an. M i. Aven. decortic. pul. cochl. i. Coq. & expreſſioni adde Sacch. alb. q. ſ. ut f. Caudela.

Cerevisia Cephalica.

℞. Rad. Pœon. mar ℥iiß. Valerianæ ℥iii. Ireos Florent. Calami arom. an. ℥ß. Enulæ ʒiii. Fol. Beton. M iii. Capil. Ven. Tuſſilag. an. M ii. Roriſmar.

M i.

M. i. Flor. Paralyſ. ſicc. M iv. Flor. Salv. p. vi. Sem. Carui ℥ i. Uvar. paſſ. enucl. ℔ i. f. Saccul. ſuſpend. cong. v. Cerev. pro potu communi.

Vel,

℞. Rad. Pœon. mar. ℥ ii. Enulæ ℥ iii. Sterc. Pavon. ſicc. & craſsè pulv. ℥ xii. Uvar. paſſ. ℥ xii. f. Saccul. pro. cong. ii. Cerev. Ad Vertiginem, & Epilepſiam.

Cerev. Corroborans.

℞. Raſ. dent. Hippopotami ℥ iv. Virg. Hippopot. & Eboris an. ℥ iii. Rad. Conſolidæ maj. Sigil. Salom. an. ℥ vi. Fol. Equiſeti, Piloſel. Plantag. Alchymil. an. M iii. Uvar. paſſ. enucl. ℔ iß. m. f. Saccul.

Cerev. Diuretica.

℞. Bacc. Junip. contuſ. ℥ iv. Fruct. Cynorrhod. (ſicc. & craſsè pulv.) ℔ ß. Fol. Alth. Parietar. Aparines an. M iv. Abſinth. M ii. Uvar. paſſ. enucl. ℔ iß. f. Saccul. pro cong. vi. ad potum communem.

Cerev. Scorbutica.

℞. Fol. Ling. Cerv. Cochlear. utriuſque, Becab. an. M vii. inciſa minutiſſimè, & paſtâ obvoluta coq. in furno; adde poſtmodùm Raſ. Ebor. Sem. coriand. an. ℥ iv. Uv. paſſ. ℔ iß. f. Saccul. pro cong. vii. cereviſ.

Vel,

℞. Fol. Cochl. utriuſq; Cardamines, Becab. an. M. vi. Hepaticæ, Agrimon. Ling. Cerv. an. M ii. Abſinth.

th. Rom. M i. Rad. Raph. ruſt. ℥ iii. Rad. 5. Aper. Cichor. an. ℥ ii Sem carui ℥ iß. Cort. extern. Limon. Num. vi, Uvar. paſſ. exacin. ℔ ii. f. Saccul. pro cong. vi.

Cerev. cum Succis.

℞. Succ. Cochl ℔ iv. ſuc. Becab. ℔ ii. cereviſ. Lupulatæ, & non Lupul. an. cong. iiß. adde in Sacculo Fol. Cochl. M vi. Salv. M ii Paſſul. ℔ ii. Mal. Aurant. inciſ. Num. iv. pro potu ordinario.

Cerev. Traumatica.

℞. Fol. Piloſel. Equiſeti an. M viii Veron. mar. Millefol. Alchimil. an. M vi. Uvar. paſſ. ℔ iß. Coq. in Aq. Hord. cong. iii. ad. ii. col. adde Alæ cong. iv. ſuſpenſ. in Vaſe Uvar. paſſ. enucl. ℔ i. pro potu comm.

Collyrium Metallicum.

℞. Croci Metall ſubtil. pulv. ℥ i. Vitrioli albi ℈ß. Aquæ Roſ. rub. ℥ ß. Aquæ Flor. Cichor. ſylv. per deliq. ℥ ii ß. macera tepidè Hor. vi. f. Filtratio.

Inſtilletur gut. i. tepidè in oculum tèr in die, ad maculas, & nebulas detergendas.

Decoctum Becchicum.

℞. Rad. Helenii ℥ i. Glycyrrh. ℥ ii. Fol. Tuſſilag. Scabioſæ an. M. ii Sem. Aniſi (ſub finem add.) ℥ ß. coq. in Aquæ Hord. q. ſ. ad ℔ iß. col. adde Syr. Viol. ℥ ii. de Hyſſopo, Jujub. an. ℥ i. Croci (no-

dulo

dulo inclusi) ℈ ß. M. *Dos.* ℥ iv. *tèr in die*, *ad Tussim*, *& Catarrhum*.

Dec. Chinæ comp.

℞. Rad. Chinæ incis. ℥ i. infunde in Aqu. Hord. ℔ vi. adjectis Fol. Hed. terr. M iv. Tussilag. Capil. Ven. an. M ii. Uvar. pass. Dactyl. an. ℥ iii. coq. ad consumpt. tertiæ partis; col. adde Sacch. candi ℥ ii. clarif. *S*umatur Haustus tepidè tèr in die: ad Tussim, & dispositionem Phthisicam.

Dec. Cretaceum.

℞. Cretæ albæ pulv. ℔ ß. coq. in Aqu. font. ℔ iii. ad ℔ ii. post crassioris partis subsidentiam, tenuis Liquor instar lactis effundatur, cui adde Sacch. perl. q. s. bibatur affatim.

Dec. Cretaceum comp.

℞. Cretæ pul. ℥ iii. in coq. Aquæ Germin. querc. ℔ iiß. ad tertiæ partis consumpt. addendo panni Anchusati quantum tingat; col. adde Cons. Ros. rub. ℥ ii. infunde & f. expres. cui adde pul. Terræ. Lemn. ʒ ii. (aliquando addit Author Syr. è Rubo Idæi ℥ iii.) Ad Diarrhœam, & Hæmorrhagias internas.

Dec. Cydoniatum.

℞. Mal. Cydon. incis. Num. ii. Aqu. font. ℔ iii. coq. ad ℔ ii. adde Cinnam. contus. ʒ ii. stent simul ad frigiditatem; col. adde Sacch. candi albi ℥ ii. bibantur ℥ iii. tertiâ quâque horâ, contra Vomitionem: & ℥ iv. tèr in die, contra Abortum.

Dec.

Dec. Guajaci Purgans.

℞. Raſ. Guajaci ℥ iv. Sant. albi, Rad. Chinæ an. ℥ i. Sarſapar. ℥ ii. infunde ſ.a. in Aquæ font. ℔ vi. per Hor. viii. adde Mechoac. ℥ iß. Jalap. ℥ ß. Sem. Carth. Hermodact. Sennæ an. ℥ ii. Flor. Roriſm. Stæchad. an. p. iii. Fol. Salv. Beton. an. M i. Uv. paſſ. enucl. ℥ vi. coq. ad conſumpt. tertiæ partis, f. col. adde Syr. Roſ. ſol. ℥ viii. clarif. cum Alb. Ov. Doſ. ℥ v.

Dec. Laxativum.

℞. Rad. 5. Aper. an. ℥ iii. Tamarind. ℥ i. Sennæ ℥ ii. Uv. Corinth. ℥ iv. coq. in Aqu. Font. ℔ ii ß. ad conſump. tertiæ partis, col. adde Syr. Roſ. ℥ ii. M. propin. ℥ v. bis in die.

Dec. *Paſſularum comp.*

℞. Uv. paſſ. enucl. ℥ iv. coq. in Aq. Hord. q. ſ. circa finem addendo Cort. Pomor. redolent. M ii. remotis ab igne adde Glycyrrh. raſ. ℥ vi. ſtent ſimul ad frigiditatem, f. col. ad ℔ iii.

Dec. *Pectorale incraſſans.*

℞. Rad. alth. ℥ iß. Rad. & Fol. Tuſſilag. an. M iß. Sem. Malvæ ℥ ß. Jujub. Num. xx. Uvar. paſſ. ℥ iv. Glycyrrh. ℥ ii. coq. in Aqu. font. q. ſ. ad ℔ ii. col. adde Sacch. Candi rub. ℥ iß. clarif. ſumantur cochl. vi. vel viii. ſæpiùs in die.

Dec.

Dec. Pleuriticum.

℞. Sulph. Animalis ℥ iv. Fol. Scabiosæ M ii. Sem. Card. Mariæ ℥ ß. Nuc. Mosch. ʒ ii. Aq. Ulmar. & Card. Mariæ an. ℔ iß. coque parùm. f Express. adde Succi Aurant. ℥ iii. Syr. Papav. Rhœad ℥ iv. clarif. bibatur ad libitum contra sitim.

Dec. Raparum comp.

℞. Rad. Rapar. incis. Num. vi. Uuar. pass. enucl. ℥ iv. Fol. Tussilag. M ii. Sem. 4. frig. maj. an ℥ ß. Sem. Bombac. Coriand. an. ʒ iii. coq. in Aquæ Font. q. s. ad ℔ iii. col. adde Succ. Aurant. ℥ ii. Sacch. candi albi ℥ iii. M. Dos. ℥ iv. tertiâ quâque horâ.

Decoc. Santalinum.

℞. Lign. Santali albi ℥ iii. Rad. Sarsapar. ℥ viii. Chinæ ℥ i. Ras. Eboris ℥ iß. infunde in Aqu. Hord. ℔ xiv. adde Uv. pass. & Corinth. an. ℥ iii. coq. ad consump. tertiæ partis. f. col.

Decoc. Sarsæ attemperans.

℞. Rad. Sarsæ ℥ vi. Chinæ ℥ i. infunde in Aqu. Font. ℔ viii. coq. cum Uv. Pass. enucl. ℥ viii. ad consumpt. tertiæ partis, infund. Fol. Cochl. mar. M iv. f. col.

Dec. Sarsæ Cephalicum.

℞. Rad. Sarsæ ℥vi. Lign. Saſſafr. ℥i. infunde in Aqu. Font. ℔ix. adde Rad. Pœon. mar. Valerianæ an. ℥ß. Fol. Beton. M iv. Anth. p. iii. Nuc. Moſch. Num. 4. Paſſul. enucl. ℥ii. coq. ad conſumpt. tertiæ partis, f. col. Doſ. ℥v. ter in die.

Dec. Sarsæ exſiccans.

℞. Rad. Sarſapar. opt. inciſ. ℥viii. Raſ. Guajaci ℥ii. infunde per hor. 12. in Aqu. font. ℔xii. adde Uvar. Paſſ. enucl. ℔ß. coq. ad conſumpt. dimidii, addendo ſub finem Glycyrrh. recent. ℥i. f. col. Doſ. ℔ß. ter vel quater in die.

Dec. Sarsæ Traumaticum.

℞. Rad. Sarſæ ℥iii. Chinæ ℥ß. Fol. Bugulæ, Piloſel. Veronicæ an. Miſs. Alchimil. M i. Uv. paſſ. ℥vi. infunde, & coq. in Aqu. font. q. ſ. col. ℔iv. adde Sacch. candi albi ℥iv. clarif. Doſ. ℥vi. ter in die.

Dec. Scorzoneræ.

℞. Rad. Scorzon. ℥iii. Cort. Citri cond. ℥ii. C. C. C. Pulv. ℥i. Sem. Carui ʒvi. coq. in Aqu. font. ℔iv. ad conſump. tertiæ partis, f. col. clarif. adde Succi Aurant. ℥i. Sacch. opt. ℥iii. m. Bibatur ad libitum in Febribus.

Ele-

Electuarium Æthiopicum.

℞. Æthiop. miner. ℥ i. Troch. de Viper. pul. ʒ vi. Gum. Guajaci ℥ ß. Extract. Guajaci comp. ℥ iß. Syr. Garyoph. q. s. f. Elect. cap. ʒ iii. bis in die, & superbibatur Haustus Decocti Santali. Ad Affectus Cutaneos, & Luem Veneream.

Elect. de Althæâ.

℞. Pulp. Rad. Alth. (in Aq. Hord. coct. contus. & per Setac. traject.) ℥ ii. Pulp. Jujub. & Sebest. an. ℥ i. Spec. Diatrag. frig. ʒ iii. Sacch. Penid. ℥ ii. Syr. de Nymph. q. s. f. Elect. cujus Dos. ʒ iii. bis in die, cum Lacte Asinino. Refrigerat; Incrassat; Catarrhos sistit; & Tabidis conducit.

Elect. Cardiacum temperatum.

℞. Pulp. Conservæ Lujulæ ℥ iv. Cort. Citri cond. ℥ i ß. Pul. è Chel. comp. ʒ ii. Syr. de Succo citri ℥ iii. m. sum. ʒ iii. tèr in die, cum Julap. Card.

Elect. de Eryngio.

℞. Pulp. Rad. Eryngii cond ℥ iv. Nuc. Mosc. cond. ℥ ii. cons. flor. Hermini ℥ i. Lamii ℥ ii. Pulv. Priapi Hippopot. ʒ vi. Syr. de cond. Rad. Eryngii ℥ iv. m. Insigniter corroborat, & instaurat. Detur qu. Castaneæ horis Somni, & mane; superbibaturque Haustus Caudelæ Analepticæ.

Elect.

Elect. de Guajaco.

℞. Rad. Eryng. candefact. ℥ iii. Scorzon. candefac. ℥ iß. contunde irrigando cum Spir. Hormini comp. ℥ ii. exprime per Setaceum, adde Extrac. Guajaci ℥ i. Cerussæ Antimonij ʒ vi. f. Elect. Sanguinem depurat, & Spiritus reficit.

Elect. Incrassans.

℞. Pulp. Rad. Consolidæ maj. ℥ iii. Rad. Alth. Conf. Flor. Nymph. an. ℥ ii. Spec. Diatrag. frig. ℥ ß. Sacch. opt. ℥ v. Syr. de Mucilag. ℥ ii. m. f. Elect. cujus Dos. ʒ iii. tèr in die.

Elect. Lætificans.

℞. Cort. Citri cond. ʒ iß. Conf. Flor. Garyoph. Calendulæ an. ℥ i. Spec. Lætif. Galeni ʒ ii. Pul. Off. de Corde Cervi ʒ ß. Aquæ Melissæ comp. ʒ ii ß. Syr. Garyoph. ℥ i. m. f. Elect. Cardiacum est; & ad Cordis palpitationem specificè inservit. Dos. ʒ iii. tèr in die, cum Julapio cardiaco.

Elect. Laxativum.

℞. Pulp. Cassiæ rec. extrac. ℥ iii. Pulv. Rad. Jalap. & Sem. Carui an. ʒ iii. Syr. de Pomis Regis Saporis ℥ iii. m. sumantur ʒ iii. quoties opus fuerit ad Alvum laxandam, hora ante prandium sine custodiâ.

Elect. Nenupharinum.

℞. Confer. fl. Nenuphar. ℥iii. Confolidæ maj. Rad. Confolidæ cond. an. ℥i. contunde pulpam cum Sem. Lactucæ ℥iſs. irrigando cum Syr. de Nymph. ℥iv. f. expreſ per Setaceum; adde Rad. Nymph. pul. ʒii. Spec. Diatrag. frig. ʒiſs. m. f. Elect.

Refrigerat; Incraſſat; Inſtaurat; Urinæ ardorem extinguit. Dentur ʒiii. ter in die, cum Hauſtu Juſculi de Chinâ.

Elect. Paralyticum.

℞. Conſ. Fl. Salviæ ℥iii. Anthos ℥i. Cochl. marinæ ℥vi. Pul. Sem. Cochl. ℥iſs. Spec. Dianth. & Arom. Roſ. an. ℈iv. Syr. de Stœch. ℥iii. Ol. Succini rectif. ℈i. m. f. Elect. cujus Doſ. ʒiii. tèr in die.

Elect. Pectorale Incraſſans.

℞. Pulp. Ficuum (Aqu. Hord. extract.) ℥i. Conſ. Roſ. rub. ℥ii. Lohoch Sani, Syr. Capil. Ven. an. ℥iii. m. f. Elect.

Elect. Purgans.

℞. Pulv. Sancti ʒiii. Jalap. ℈iv. Sem. Carui ℈ii. Elect. Lenitivi ℥iv. Syr. Roſ. cum Agar. ℥iß. m. f. Elect. Doſ. ʒvi. manè.

Elect. de Satyrio.

℞. Rad. Satyrii cond. & per Setaceum traject. ℥ iv. Rad. Consolidæ cond. & similiter præp. ℔ i. Pulv. Priapi Taur. ℥ i. Priapi Hipopot. ℥ iß. Dent. Hippopot & Eboris an. ʒ vi. Gum. Anime ℥ ii. Mastiches ℥ ii. Nuc. Mosch. ℥ ß. Syr. de Symph. ℥ viii. m. f. Elect. Analepticum, & Aphrodisiacum.

Sumat Patiens ℥ ß bis in die, superbibendo manè Lactis Caprini ℔ i. cum Sacch. Ros. edulcor: Vel Haustum Decocti Fol. Consol. maj. cum Flor. Hyperici: Et horâ Somni superbibendo Aq. Hormini comp. ℥ i.

Elect. de Symphyto.

℞. Pulp. Rad. Consol. maj. Sacch. opt. an. iii coq. in Electuarii consist. adde Virgæ Hippopot. pul. ℥ ß. Syr. de Nuc. Mosch ℥ i. m. Sumatur ℥ ß. hor. Somni, & horâ j. ante prandium; superbibendâ largum Haustum Decocti Fol Consol. maj. in Loqu. Posset. cum Dactylis præp. Ad Dosi imbecillitatem; Gonorrhœam; Fluorem album; &c.

Elect. de Terebinthinâ.

℞. Pulp. Cassiæ ℥ iii. Tereb. Ven. coct. & Cypr. coct. & pulv. an. ʒ iii. Rhab. ʒ i. Gum. Arab. Spec. Diatrag. frig. an. ℈ iv. Syr. de Alth. q. s. m. Dos. ʒ iii omni manè, superbib. Emulsionis haustum. Ad ardorem Urinæ; Affectus Nephriticos; & Venereos;

Elect. Tolutanum.

℞. Balſ. de Tolu pulv. ℥ ß. Conſ. Roſ. rub. ℥ iß. Liquam. Sacch. Candi q. ſ. m. Ad Phthiſin.

Elect. Traumaticum.

℞. Conſ. Flor. Papav. Rhœad. & Roſ. rub. an. ℥ iß. Pul. Lap. Hibern. ʒ vi. *S*yr. de Symph. q. ſ. m. Doſ. ʒ iii. tèr in die.

Emplaſtrum contra Abortum.

℞. Pulv. Rad. Biſtortæ, Sem. Coriand. an. ʒ ii. Nuc. Cupreſ. Lign. *S*ant. rub. Hypociſt. an. ʒ i. Coral. rub. Succini an. ℈ iv. Ladani, Maſtich. an. ℥ ß. Thuris, Bdelli an. ʒ ii. Ol. Maſtich. ℥ i. Ceræ citr. ℥ iiß. Terebinth. Cypr. opt. ℥ ii. m. f. Empl. ſ. a.

Vel,

℞. Empl. Diapalm. (Aceto Roſ. lot.) ʒ vi. Balſ. de Tolu, Terebinth. Ven. Ceræ citr. an. ʒ ß. Sant. rub. Boli, Coral. rub. an. ʒ i. Terræ ſigill. ℈ iv. f. Empl. exteriùs tangendum Spir. Roſ. gt. ii. pro Dorſi regione, *S*yndone rubrâ tegendum.

Empl. Album.

Ung. Albi, Ceræ albæ an. ʒ vi. f. Empl. ad Inflammationes, & Eroſiones, etiam ad Hæmorrhïdes internas.

Empl. de Balaustiis.

℞. Pulv. Balaust. Rof. rub. Cinnam. Mastich. an. ʒ i. Balf. Tolut. ʒ ii. Terebint. Ven. (in Vino rubro austero coctæ) Ceræ citr. an. ʒ iii. m. f. Empl. pro Dorfo, ad Imbecillitatem, & Dolores.

Empl. Cypreum.

℞. Terebinth. Cypr. ʒ iii. Balf. Tolut. ʒ iß. Diapalm. (Aceto Rof. loti) ʒ vi. f. Empl. Ad Lumbaginem, &c.

Empl. Spleneticum.

℞. Empl. è Bac. Lauri ʒ vi. Tacamah. ℥ ß. Balf. Peruv. ʒ i. Ceræ ʒ ii. m. f. Empl. f. a. Syndone contegendum.

Empl. Tolutanum.

℞. Balf. Tolutani ʒ vi. Balf. Peruv. q. f. f. Empl. pro regione Ventriculi.

Emulsio Analeptica.

℞. Aq. Hord. ℔ iv. Poma iv. curtipendula, Fol. Tuſſilag. M i v. Jujub. ℥ iv. coq. ad ℔ ii. ℞. Col. ℔ iß. Amygd. dulc. excortic. Num. iii. Sem. Pepon. Pistach. an. ʒ i. Rad. Eryng. candefact. ℥ iß. Sem. Bombacis ʒ iii. f. Emulf. f. a. cui adde Aq. Rof. rub. ℥ iß. Dof. ℥ iii. tepidè tertiâ quâque horâ.

Emulſ. Hæmoptoïca.

℞. Fol. Tuſſilag. M ii. Dactyl. Jujub. an. ℥ ii. Hord. ℥ i. Glycyrrh. ʒ iii. coq. in Aqu. font. q. ſ. Col. ℔ iii. adde Cretæ ſubtil. pulv. ℥ i. Sem. 4. frig. maj. an. ʒ iii. Portul. Papav. albi an. ℥ ß. f. Emulſ. cui adde Syr. Myrt. de Portul. an. ℥ ii. m. Bib. ℥ iv. tèr in die.

Emulſ. Icterica.

℞. Sem. Aquileg. ʒ vi. contuſ. affunde Aq. Chelidon. ℥ vi. f. Emulſ. cui adde Sacch. perl. ℥ ß. ſumatur pars dimidia pro vice bis in die.

Vel,

℞. Rad. Cichor. ℥ iß. Fol. cum Rad. Fragar. & Pentaphyl. an. M i. Jujub. ℥ ii. Uvar. Corinth. ℥ iii. coq. in Aq. font. q. ſ. ad ℔ ii. f. col. & cum Sem. Aquileg. ℥ i. Amyd. dulc. decort. Num. iv. f. Emulſ. cui adde Syr. de 5. Rad. ℥ ii. m. Doſ. Hauſtus plenus bis in die.

Emulſ. Nenupharina.

℞. Rad. Nenuphar. ℥ iv. infunde, & coq. in Aqu. font. Chalybeatæ ℔ vi. ad conſumpt. tertiæ partis, adjectis Dactyl. Num. vi. Rad. Sigil. Salom. ℥ ii. Fol. Conſolidæ utriuſque, Flor. Lamii an. M ii. f. col. ℞. Hujus decoct. ℔ ii. Dactyl. ſupraſcript. Num. iii. Amygd. d. decort. Num. xii. f. Emulſ.

Ad Urinæ ardorem; Fluorem album; Gonorrhœam, &c.

Emulʃ. Phthiʃica.

℞. Aqu. Hord. ℔iv. Jujub. ℥iv. Fol. Capil. Ven. Tuſſilag. an. M iß. Sem. Viol. Bombac. Portul. an. ʒii. Aniſi ʒiß. coq. ad conſumpt. tertiæ partis, f. col. cui clarificatæ adde Sem. Melon. Cucumer. an. ℥i. Amygd. dulc. decort. N. vi. Nuc. Pinear. ℥ß. f. Emulſ. ſ.a. adde Aq. Roſ. rub. ℥iv. Sacch. candi albi ℥i. m. Propin. ℥iv. tepidè quartâ quâque horâ.

Emulʃ. de Sarsâ.

℞. Rad. Sarſæ inciſ. ℥iii. Rad. Nymph. ℥iß. Raſ. Ebor. ʒiii. infunde in Aquæ font. ℔iii. per horas viii. adde Uvar. paſſ. enucl. ℥iv. coq. ad ℔ii. cum col. & Sem. Pepon. ℥i. Lactucæ, Cannab. an. ʒvi. Amygd. dulc. decort. N. viii. Album. Ov. (priùs in Aquam agitat. cum an. Aq. Roſ.) N. ii. Sacch. candi ℥ii. f. Emulſ. Doſ. ℔ß. manè, & horâ Somni. Refrigerat; incraſſat; edulcorat.

Emulʃ. de Scorzonera.

℞. Rad. Scorzon. recent. ℥ii. coq. cum Hord. perl. cochl. iv. in Aqu. Font. ℔iii. ad ℔ii. f. col. Contunde Rad. Scorzon. cum Sem. Pepon. & Melon. an. ℥i. Amygd. d. decort. Num. iii. & cum Aqu. Hord. præſcriptæ claræ ℔i. f. Emulſ. cui adde Sacch. candi albi ℥i. Aq. Menth. comp. gt. iv. Bibatur dimidium horâ ſomni, alteraque pars mediâ nocte. In Febribus.

Emulſ. Somnifica.

℞. Sem. Papav. albi contuſ. ʒvi. Amygd.dulc. decort. Num. ii. Aq. Citri, Papav. Rhœad. an. ℥ii. f. Emulſ. adde Aq. Mariæ ℈i. Manus Chriſti perl. ℥ß. m. ſumatur horâ ſomni.

Enema Conſolidans.

℞. Lact. (cum Fol. Conſol. maj. & Flor. Roſ. rub. an. M ii. coct.) ℔ ii. Album. Ov. conquaſſ. N. ii. Sacch. candi albi ℥iii. m. pro ii. Enemat. ad inteſtinorum eroſionem, Diarrhœam, & Dyſenteriam.

Vel,

R. Fol. Conſol. utriuſque, Plantag. an. M vi. Sem. Cydon. ℥ii. Sem. Coriand. ℥iv. coq. in aquæ & Lact. an. q. ſ. ad ℔ iii. col. adde Sacch. Roſ. ℥vi. miſce cum Ovo toto (exempto cortice) optimè conquaſſato, pro iv. Enemat.

Enem. Hæmorrhoïdale.

℞. Fol. Chelid. min. Sambuci, Linariæ, Verbaſci, Viol. an. M ii. Cicutæ, Hyoſc. an. M iß. Sem. Lini ℥iß. coq. in Aq. Font. q. ſ. ℞. Col. ℔ iß. Vitel. Ov. Num. i. f. Injectio ſæpè per Syringam immittendam in Anum.

Enema Sanativum.

℞. Ped. Ovil. Nu. xii. Lumbric. præp. ℥ ii. Fol. Hyper. cum floribus M iv. Alth. Conſol. maj. an. M iii. Rad. Torment. ℥ iv. Aqu. Font. q. ſ. f. Decoct. pro Clyſteribus, ad Dyſenteriam.

Epicarpia.

℞. Cretæ (in crucibulo ignitæ, & in Aceto Samb. extinctæ) ℥ i. Sapon nig. ℥ ii. m. f. Ung. pro carpis, contra Febrem Intermittentem.

Epithema contra Abortum.

℞. Succi Cydon. ℔ i. Vini rub. auſteri ℥ iv. m. huic immergatur panis toſtus, inſpergendus poſteà pulv. ſequenti, & inter duo linteola adhibeatur Umbilici regioni; renovando tèr in die, & nocte.

Pulv. dict ℞. Nuc. Moſch. ʒ i. Cinnam. ʒ ii. Mac. ℈ i. f. Pulv.

Conducit etiam ad Vomitum, Diarrhœam, & Hypercatharſin ſedandam.

Epithema Stomachicum.

℞. Fol. Abſint. Menth. an. M ii. Mac. ʒ iii. contunde, & f. Sacculus immergendus Aceto Roſaceo; expreſſus admoveatur calidè Ventri, renovando quartâ quâque horâ, ad eoſdem uſus cum priori.

Expressio Citrea.

℞. Cort. citri cond. ℥ iii. Conf. Caryoph. ℥ iß. Sem. Fœnic. dulc. ʒ iii. Anisi ʒ ii. Carui ℥ ß. Spec. Aromat. Rof. ʒ i. Aqu. Lumbric. Magist. ℔ ß. Aqu. Melissæ ℔ iß. macera tepidè per horas 4. col. adde Syr. Caryoph. ℥ iii. m. Spiritus reficit; & Flatus discutit.

Expres. Hæmoptoïca.

℞. Sem. Papav. albi ℥ i. Hyoscy. albi ℥ ß. Conf. Rof. rub. ℥ iß contunde optimè sæpè irrigando Aquæ Portul. ℥ viii. f. Expres. adde Syr. è Rof. sicc. ℥ i. sumantur cochl. iv. sæpè urgente Sanguinis Sputo; scil. horæ quoquo dimidio.

Expres. Scorbutica.

℞. Fol. Nasturt. Aq. Becab. an. M ix. Pini M vi. Rad. & fol. Tarax. Ling. Cerv. an. M iv. contuf. affunde Aq. Antiscorb. noft. ℔ ii. f. Expres. adde Sacch. candi ℥ vi. trajice sæpè per Manicam Hippoc. supra Cortic. Sassafr. contuf. ℥ ß. Dof. ℥ iv. bis in die.

Fotus ad Calculum.

℞. Fol. Alsines M iv. Alth. Viol. Malvæ, Parietar. an. M iii. Cherefol. Flor. Chamæm. Sambuci an. M ii. Sem. Lini ℥ iv. Anethi ℥ iii. coq. in Aq. Font. q. f. f. col.

Fot.

Fot. ad Cancrum.

℞. Rad. Tormentil. ℥ii. Herb. Elatines M iii. Verbasci, Plantag. Agrimon. an. M ii. Caprifol. Scabiosæ, Summit. Rubi, Equiseti, Flor. Ros. rub. an. M i. Balaust. M ß. Alum. rupei ℥i. coq. in Aqu. Fabror. q. s. ad ℔ v. col. adde Vini rub. austeri ℥iv. Succi Solani, & Sempervivi an. ℥iii. m.

Fot. Cephalicus.

℞. Fol. Salv. Primulæ veris, Flor. Chamæm. an. M iv. Rad. Pœon. ℥vi. coq. in Aquæ font. q. s. ad ℔ iv. f. col. quâ foveatur Caput quotidiè manè horæ spatio.

Fot. Crinificus.

℞. Fol. Abrotani M iii. Gum. Labd. ℥i. Adip. Ursini ℥iii. Mellis ℥iv. coq. in Vini Hispan. ℔ iv. ad tertiæ partis consump. addendo sub finem Nuc. Mosch. ℥i. Mac. ℥iii. Caryoph. ℥i. f. col. quâ foveatur pars affecta bis in die, per horæ spatium pro vice; inung. postea Unguento Crinifico.

Fot. Emmenagogus.

℞. Fol. Artemis. Matricar. an. M ii. Puleg. M iii. Calamint. Fl. Chamæm. an. M iß. Rad. Cyclam. ℥ii. Ireos ℥iv. Lil. alb. ℔ ß. Bacc. Junip. Sem. Anethi an. ℥iii. coq. in aqu. q. s. col. Convenit etiam ad dolores Colicos.

Fot.

Fot. Hæmorrhoïdalis.

℞. Rad. cum Fol. Scrophular. utriusque an. M ii. Fol. Linar. Sambuci, Millefol. Verbasci an. M iii. Malvæ, viol. an. M iß. Sem. Lini ℥ iv. coq. in aq. q. s. ad mollitiem, f. col.

Fot. Spleneticus.

℞. Rad. Bryon. albæ, Alth. Petrosel. an. ℥ i ß. Fol. Melil. Tamarisci, Chamæm. Malvæ, Agrimon. an. M i. Sem. Lini ℥ iv. Sem. Cymini ℥ ii. Flor. Lil. alb. Malvæ, Chamæm. Anethi an. p. ii. coq. in Aq. fontis q. s. ad ℔ iii. addendo in fine Vini albi, & Aceti an. ℥ iii. f. col.

Gargarisma de Acaciâ.

℞. Vini rub. austeri ℔ ii. Acaciæ ℥ i. Syr. de Ros. sicc. ℥ iv. m. potenter Astringit; Detergit; & Ulcera sanat.

Gargar. Anginosum.

℞. Spong. Sambuc. Num. x. Fic. Num. xii. Sem. Fœnugr. ℥ iii. S. Lini ℥ ii. Mivæ Fruct. Rubi Idæi (cum nucleis contusæ) ℥ iv. Sterc. Can. ℥ iß. Succi Agrest. ℥ iv. coq. in Aquæ font. ℔ iv. ad ℔ ii. col. adde Syr. de Rubo Idæo, Diamor. an. ℥ iß. clarific.

Gargar. Astringens.

℞. Flor. Balaust. ʒ i. Rof. rub. ſicc. ʒ ii. Aq. Hord. ℔ ii. Sp. Vitrioli ℈ i. macerentur tepidè horæ ſpatio: Col. adde Syr. de Rubo Idæo ℥ iii. m.

Gargar. Benedictum.

℞. Aq. Benedictæ fortis ℔ ii. Mellis Roſ. ℥ iv. m. f. Garg. ad Oris ulcera, &c.

Garg. Emolliens.

℞. Rad. Alth. ℥ i. Fol. Malvæ M i. Sem. Lini ʒ ii. Fœnugr. ʒ i ß. Glycyrrh. ʒ iii. Fic. inciſ. ℥ iv. coq. in Aq. ſ. q. ad ℔ ii. f. Col.

Gargar. de Ficubus.

℞. Fic. ping. inciſ. ℥ iv. coq. in Aq. font. ℔ iii. (adject. ſub finem Sem. Fœnugr. ℥ ß.) ad ℔ ii. f. col.

Gargar. ad Inflammationem.

℞. Fol. Plantag. Pentaph. Torment. an. M iß. Flor. Roſ. rub. ſic. p. iv. Spong. Samb. Num. xvi. Sem. Fœnugr. ʒ iii. Sterc. Can. M iv. Fruct. Rubi Idæi (cum Sem. contuſ. in pulpam) an. ℥ iii. coq. in Aq. font. q. ſ. Col. ℔ ii. adde Syr. de Roſ. ſicc. Mell. Roſ. an. ℥ ii. clarif.

Hall-

Haustus Febrifugus.

℞. Succi Plantag. ℥iii. Ther. Lond. ʒi. *Syr.*de ℥. Rad. ℥i. m. sumatur horâ j. ante Paroxysmum; & Sudor provocetur.

Vel,

℞. Succi Arnoglossi ℥iv. Mellis ℥i. Aquæ Rof. rub. & *S*ucci Aurant. an. ℥iii. clarif. cum Alb. Ovi, & divid. in ii. partes, quarum i. sumatur hor. ii. ante Paroxysmum; & altera ingruente Paroxysmo.

Hydromel Bechicum.

℞. Fol. Cynoglos. Consolidæ maj. an. M iii. Hed. terr. M vi. Uvar. pass. enucl. ℥v. Fic. ℥iv. Sem. Urticæ ℥iß. Anisi ʒiii. coq. in Aqu. font. ℔ viii. cum Mellis ℥vi. ad consumpt. tertiæ partis, col. Dos. ℥iv. quater, vel quinquies in die tepidè.

Hydrom. Traumaticum.

℞. Fol. Hyper. *S*anic. Bugulæ an. M ii. Pyrolæ, Consolidæ utriusque, Plantag. an. M iß. Pilosel. M iiß. Uvar. pass. enucl. ℥viii. coq. in Aqu. font. ℔ vi. ad ℔ iii. col. adde Mellis ℥vi. clarif. Dos. ℥iv. ter in die.

Infusum Benedictum.

℞. Ras. Sant. rub. ℥iii. Flor. Ros. rub. sicc. M ß. Aq. Bened. ℔ iii. infunde frigidè xii. horas col. adde Sacch. Ros. q. s. Propin. ℔ ß. ter in die, ad Catarrhum; & ad Ulcera,

Infus.

Infus. Cardiacum.

℞. Cort. Citri cond. ℥iij. Sem. Fœnic. d. ʒvi. Carui, Anisi an. ʒß. Flor. Calend. sicc. ℥ß. Croci ℈i. Spec. Lætif. Galeni ʒii. Succ. Chermes ʒvi. Aquæ Melissæ ℔iiß. f. Infus. tepida per horas viii. Col. adde Syr. Caryoph. ℥iii. m. f. Julap. Vires reficit; & Flatus discutit.

Infusum Carminativum.

℞. Sem. Anisi, Fœnic. dulc. an. ʒii. contusis affunde Aqu. font. calentis ℥xii. f. Infus. per iii. horas: Col. adde Aqu. Angel. comp. ℥iv. Syr. Caryoph. ℥ii. m.

Infus. Cephalicum.

℞. Sterc. Pavon. sicc. ℥iii. Aqu. Salv. Vini albi an. ℔i. f. Infus. per noctem: Col. adde Sacch. ℥ii. f. Julap. Specificè medetur Vertigini.

Infus. Glycyrrhizæ.

℞. Glycyrrh. Angl. recent. rasæ & contusæ ʒiv. huic affunde Aquæ font. ebullientis ℔ii. sinatur refrigerare; col. adde Aq. Theriacal. stil. ℥iv. Syr. de Succo Citri ℥ii. m. sumantur ℥iv. ad placitum. Ad Sitim, & Tussim, in Febribus molestam.

Inje-

Injectio Aluminosa.

R. Alum. ℨ ii. Camph. ℨ ß. Troch. alb. Rhaſ. ℨ iii. Aqu. Sperniolæ ℥ vi. Aq. Roſ. rub. ℨ x. Vini albi ℥ iv. macerentur tepidè per hor. xii. Col. injiciatur bis tervè in die.

Injectio ad Cancrum.

℞. Decocti pro fotu ſupraſcripto ad Cancrum ℔ i. Tutiæ præp. Antimonii crudi (in Aq. Solani loti) Plumbi uſti (in Aq. Sperniolæ loti) an ℨ iii. Troch. alb. Rhaſ. Boli Armen. Sacch. Saturni an. ℨ ii. m. f. Injectio.

Inject. Detergens.

℞. Rad. Gent. Ariſtol. rot. an. ℥ ß. Fol. Scord. Fœniculi, Summit. Centaur. min. Hyper. an. M. i. Myrrhæ ℥ ß. coq. in Aq. font. q. ſ. ad ℔ i ß. col. adde Spir. Vini opt. ℔ ß. m.

Julapium Catharticum.

℞. Fol. Sennæ ℥ ß. Sem. Coriand. ℈ iv. f. Infuſ. in Aq. Cichor. ℥ iv. & Succi Aurant. ℥ ii. per vi. horas; Col. adde Syr. Samb. ℥ ii. m. pro Hauſtu matutino.

Julapium Citreum.

℞. Pulp. Cort. Citri cond. ℨ iii. contunde cum Aq. Borrag. ℥ i. & f. Expreſ. dein adde Aq. Citri totius ℥ iii. Succi Chermes ℨ ii. Syr. Caryoph. ℨ vi. Sacch. perlati ℨ iii. m. Cap. cochl. v. in Languoribus.

Ju-

Julapium Cydoniatum.

℞. Aq. Cydon. ſimpl. ℥ vi. Aq. Menth. ℥ i. ß. Syr. Granator. ℥ ii. m. ſumat ſæpè Cochl. ii. vel iii. Contra Vomitum, & Abortum.

Julap. Diureticum.

℞. Aq. Aparin. ℔ i. ß. Syr. Alth. ℥ iv. Sp. Nitri ℈ ii. vel. q.ſ. m. Doſ. ℥ vi. pro vice.

Julap. Gravidarum.

℞. Aq. Roriſmar. ℥ iv. Sacch. opt. ℥ i. M. ſumatur cochl. i. ſæpè contra Abortum.

Vel,

℞. Aq Rubi Idæi ℔ i. Balſ. Embryon. ℥ iv. Coral. rub. ℈ iv. Manûs Chriſti perl. ℥ i. ß. M. f. Jul. contra Abortum.

Jul. de Hormino.

℞. Aq. Hormini ſimpl. ℥ xii. Aq. Meliſſæ ℥ vi. Sp. Hormini ℥ ii. Sacch. perl. ℥ iii. M. Fluore Albo debilitatis ſubvenit.

Jul. ad Sitim.

℞. Aq. Fragor. ℔ ii. Succi Aurant. ℥ ii. ß. Viol. ℥ iii. propin. Hauſtus bis, tervè in die.

Jul. Stypticum.

℞. Succi Millefol. opt. clarific. ℔ i. ß. Sacch. albi ii. M.

Jusculum Chinæ comp.

℞. Rad. Chinæ, Nymp. an. ℥ iii. Raſ. Sant. alb. ℥ i.ß. Sem. Lactucæ ℥ i. Sem. Papav. albi ʒ x. Sem. frig. 4 maj. an. ʒ vi. M. divide in partes tres æquales: Una pars pro vice coq. cum Pullo Gallin. & fruſto Carnis Vitul. in Aq. f. q. ſ ut f. Juſcul. col. Refrigerat, Incraſſat, Edulcorat, Nutrit.

Linimentum Paralyticum.

℞. Ol. Exceſtrenſ. ℥ iii. Ol. ſtill. Cinnam. Caryoph. Nuc. Moſch an. ʒ ß. Ol. Succini ſuaveolent. Ol. Salviæ, Roriſmar. an. ℈ i. M. Cum hoc illin. locus obtuſi ſenſus tepidè, horâ ſomni, adverſus ignem luculentum, manu multùm demulcendo.

Litus Dorſalis.

℞. Sacch. Saturni ʒ iii. diſſolve in Aq. Sperm. Ranar. ℥ i. ß. miſce cum Ung. Roſ. ℥ iv. adde Ol ſtil. Nuc. Moſch. gt. iv. m. Cum iſto illinatur Dorſi régio bis in die, quando maximus calor ſentitur, & commotio; ſepoſito pro eo tempore Emplaſtro: Vel quandocunque depoſuerit Emplaſtrum, Pruritûs, vel Puſtularum causâ.

Lohoch de Albuminibus.

℞. Album. Ovor. (in aqueam ſubſtantiam conquaſſat.) ℥ iii. Sacch. candi albi ℥ i. ß. M. ad Oris calorem, & eroſionem.

Lohoch Anginosum.

℞. Spong. Samb. N. 12. Sterc. Can. ℥ i. Fruct. Rubi Idæi (cum officulis in mivam redact.) ℥ i. coq. in Aq. Font. ℔ i. donec tertia pars solùm supererit, f. Express. adde Syr. de Moris, Rubi Idæi an. ℥ i. f. Lambitivum.

Loh. Hæmoptoicum.

℞. Conf. Ros. rub. veter. ℥ iii. Syr. de Symph. ℥ ii. de Nymph. Portul. an. ℥ i. ß. Pulv. Sem. Hyoscy. ℥ ii. ß. Papav. albi, Coral. rub. an. ʒ i. ß. Spir. Sulph. gt. vi. m. sumatur cochleatim.

Loh. Incrassans.

℞. Pulv. Rad. Alth. ℥ ß. Spec. Diatrag. frig. ʒ i. Pulv. Glycyrrh. ʒ i. ß. Ol. Amygd. dulc. ℥ x. Sacch. Penid. ʒ j. Syr. Jujub. ℥ iv. M. lambatur sæpè cochl. i.

Loh. Mucilaginosum.

℞. Mucilag. Sem. Cydon. (Aq. Prunellæ extrac.) ℥ iv. Syr. de Moris, Viol. an ℥ i. M. Ad Oris Inflammationem, Ariditatem, & Erosiones.

Magisterium Benzoïni.

℞. Benzo. puriss. pulv. ℥ iv. affunde Alc. Vin. ℔ i. Infunde tepidè in Lagenâ; viz. donec Benzoe dissolvetur: Posteà Aquæ Lactis q. s. affusâ, præcipitetur: Pulvis albus præcipitatus ab aquâ separetur, & lentissimo igne siccetur.

Inter Expectorantia summum jure merito tenet locum. ℞. Hujus Magisterii ʒß. Sacch. candi albi ℈ viii. f.pul.divid. in partes viii.sumatur i. omni mane ex cochleari Alæ Maciatæ, vel Syrupi cujuslibet appropriati.

Mistura Catarrhalis.

℞. Sem.Papav.albi (Syrupo Capil.Ven.irrorati) ʒ v.contus. adde Succi Aurant. ℥iii. Syr.de Mecon. ʒ x. M. sumatur cochl.i. hora 8. à vesp. Post horam semis coch. i. & horâ nonâ aliud: posteà mediâ nocte, si Tussis urgeat.

Mist. Purgans Hæmoptoïca.

℞. Album.Ovor.Num.vi. conquassentur diligentèr, & adde Syr. de Pomis purg. ℥ iii. M.sumatur dimidium in Haustu Cerevis. omni mane.

Mist. Tubularis Cephalica.

℞. Fol. Beton. Rorismar. sicc. & incis. an.℥ ß Ol. Succin. rectif.ʒ ß.f.Mist.Hystericis etiam convenit.

Nepenthe.

℞. Opii (tenuiter dissecti, supra laminam ferri calefactam exsiccati, & pulv.) ʒ i.ß. dissolve in Aceti Sambuc. ℥ iv. & col. Posteà ad Balnei calorem exhalando, & miscendo Ambræ gris. ℈ i. Extrac. Croci ℈ ii. Succ. Glycyrrh. ʒ iii. Ol. still. Majoranæ ℈ ß. Ol. still. Nuc. Mosch. gt.xvi. Succi Cherm. ʒ i. fiat Extractum molle. Apud Authorem occultatur sub titulo sulphuris Vitrioli Magistralis.

Oleum

Oleum Juniperi comp.

℞. Bacc. Junip. contuſ. ʒ iii. Succ. Cochl. mar. Becab. Naſturt. aq. an. ℥ iv. Ol. Lumbric. ℥ viii. coq. ad conſumpt. Succorum, col. adde Ol. Rhodii ℈ i. M. Ad dolores Scorbuticos.

Oxymel Hæmoptoicum.

℞. Rad. Alth. Conſolidæ maj. Urticæ an. ℥ i. Fol. Pimpinel. Pulmonar. macul. Hed. terr. an. Miſſ. Dactyl. Num. vi. Sebeſt. Num. xx. coq. in q. ſ. Poſcæ ad ℔ iii. col. adde Mellis ℥ iv. clarif. bib. ℥ iv. tèr indies, & aliàs pitiſſetur.

Pedilavium.

℞. Fol. Puleg. Roriſmar. Salv. an. Miv. Angel. M. iii. Bac. Junip. ℥ iv. coq. in Aq. q. ſ. ad ℔ viii. Ad Cephalalgiam & Vigilias in Febribus, atque ad Menſes movendos.

Peſſaria.

℞. Cort. extern. Aurant. Rad. Angel. an. ʒ i. ß. Croci ʒ i. Flor. Calend. Fol. Dictamni Cret. an. ʒ ii. f. Pulv. craſſus: miſce cum floccis ſcarlatis, & f. Peſſaria iv. Ad Menſes educendos.

Pilulæ Aphrodisiacæ.

℞. Balſ. Oriental. veri ʒ ii ß. de Tolu ʒ ii. Terebint. Cypr. ʒ iii. Ambræ griſ. ℈ ß. Sem. Erucæ ℈ iv. Angel. ℈ ii. Xyloaloes ʒ i. Caud. Scinci marin. ℈ iv. Ol. ſtill. Nuc. Moſc. ℈ i. Syr. de Nuc. Moſc. q. ſ. f. Maſſa Pilul.

Pil. Arthriticæ.

℞. Pul. Rad. Ari ℥ ß. Fol. Beton. Chamæpit. an. ʒ iii. Terebint. Cypr. ℥ i. Ol. Terebint. ʒ ii. Ol. ſtill. Major. ℈ i. m. f. Pil. Num. vi. è ʒ i. ſumantur iv. manè, & 4. pomerid.

Pil. Camphoratæ.

℞. Camph. ℈ ii. Caſtor. ʒ i. Aſ. fœt. ℈ iv. Sem. Dauci ſylv. ʒ i ß. Syr. de Artemiſ. q. ſ. f. Pil. vi. è ʒ i. ad affectus Hyſtericos.

Pil. Chalybeatæ.

℞. Chalyb. cum Sulphur. præp. ʒ iii. Spec. Hieræ ſimpl. ʒ ii. Fæc. Bryon. ℈ j. Syr. ZZ. q. ſ. f. pil. vi. è ʒ i. ſum. ii. horâ ſomni & iii. manè.

Vel,

℞. Luti Chalyb. ʒ ii. Spec. Arom. Roſ. Jalap. an ʒ i. Extrac. Croci gr. xii. Syr. de Succo Citri q. ſ. f Pil. xii. è ʒ i. ſumant. Num. iv. omni manè, ſuperbibendo Aq. Lumbric. Magiſtr. ℥ i. ex hauſtu Alæ Maciatæ.

Pil.

Pil. Corroborantes.

℞. Terebint. Cypr. ℥i. Pulv. Priapi Tauri ʒ x. Trochisc. Gordon. ʒ ii. Troch. de Ter. Lem. ʒ ii ß. Gum. Anime ʒ vi. Coral. rub. Succin. alb. an ʒ iii. Cinnam. ʒ ii. Syr. de Symph. q. s. f. Pil. vi. è ʒ j. sumantur iii mane, & vesp.

Ad Dorsi debilitatem, & dolorem; ad Gonorrhœam, & Fluorem album.

Pil. Diureticæ.

℞. Terebint. Chiens. purifs. ℥ i ß. Lap. Prunel. pul. ℥ ß. Nuc. Mosch. pul. ʒ ii. m. f. Massa.

Vel,

℞. Terebint. Ven. (lotæ, & coctæ in Aq. Saxifrag.) ʒ iii ß. Oc. Canc. ℈ iv. Sal. Succini ℈ ij. Sem. Genistæ ʒ ß. Ol. stil. Nuc. Mosc. ℈ ß. f. pil. Dos. ʒ ß.

Pil. Emmenagogæ.

℞. Gum. Ammon. (Tinct. Cast. præp.) ʒ ß. Aloes Ros. ʒ i ß. Bdellii (Tinct. Cast. præp.) ℈ i. Myrrhæ gr. xv. Sal. Absint. ℈ ß. f. Pil. vi. è ʒ j. sum. ii. mane, & serò per dies duos, ter quaterve in Mense.

Pil. Gummosæ.

℞. Mastich. Succini an. ʒ i ß. Gum. Anime ʒ ii. Benzo. alb. ʒ i. ex his fiat Alcohol. ℞ Terebint. Cypr. opt. ℥ i. Liquidambræ veræ ʒ vi. liquentur lento Igne; liquatis adde pulveres prædictos: ad-

de postea Aq. Plantag. & Ros. rub. an. ℥iv. coque lentè agitando, donec massa lentescat, & cogi possit in pilulas, f. Pil. Num. vi. è ʒi. Dos. ii. mane, & vesperi.

Ad Lumbaginem, Dorsi debilitatem, &c.

Vel,

℞. Bals. Peruv. ʒi. Terebint. Cypr. ℥i. Mastic. Gum. Anime an. ʒvi. Styrac. ℥ß. Spec. Arom. Ros. Diatrion Santal. an ʒi. Syr. de Coral. comp. q. s. f. Pil. Num. vi. è ʒi.

Pil. è Mercurio vivo.

℞. Mercur. vivi probè extincti ʒii. Extrac. Eustachii ʒi ß. Scammon. (Aceto præp.) ʒi ß. f. Pil. vi. è ʒ i. sumantur iv. omni mane: & intra horæ spatium sugatur Cassiæ ex canna ʒi ß. Ad Dolores nocturnos, & Vagos Scorbuticos; item ad Strumas.

Pil. Resinosæ.

℞. Res. Jalap. ʒß. Sp. Vini gt. aliquot f. Pil. ix. Dos. Num. iii. mane.

Pil. Restringentes.

℞. Croci Martis astring. ʒiii. Colcoth. Vitrioli (ab omni acrimoniâ frequenti ablutione vendicati) ʒii ß. Ossis Sepiæ ʒiii. f. Pulv. & cum Tereb. Cypr. ℥ii. & Syr. Nymph. ℥i ß. (vel q. s.) Ol. still. Cinnam. Menth. an ℈ß. f. Pil. vi. è ʒi. Sumantur iii. tèr in die; superbibaturque haustus Emuls. Dactylorum.

Pil.

Pil. Spleneticæ.

℞. Troch. de Myrr. ℈ ii. Castor. ℈ ß. Fæc. Bryon. ℈ i. Rhab. ℈ iv. Spec. Hieræ simpl. ℈ ii. Salis Martis ʒ i. Tereb. Ven. q. s. f. Pil. vi. è ʒ i. sumantur iii. horâ somni; manè bibantur Aq. Tunbrigens. Hystericis etiam succurrunt.

Pulvis contra Abortum.

℞. Coral. rub. Margarit. præp. an. ʒ i. Sant. citrini, Eboris præp. an ʒ iii. Bac. Kermes ʒ ii. Sacc. perl. ℥ ß. f. Pulv. subtilis; divid. in partes 42. sumatur i. omni mane ex Ovi recentis tepefacto vitello.

Pulv. Capillaris.

℞. Succini ℥ ß. Flor. Ros. rub. ʒ iii. Orizæ ℥ iß. m. f. Pulv. inter Capillos inspergendus.

Pulv. Croci comp.

℞. Croci ℈ iv. Eboris ℥ ß. Sacch. candi albi ℥ i. m. f. Pulv. in partes viii. divid. sumatur j. bis in die. Ad Icterum.

Pulv. Euphragii comp.

℞. Fol. Euphrag. ℥ i. Sem. Fœnic. dulc. ʒ iii. Mac. ʒ i. Sacch. opt. ℥ i. f. Pulv. de quo sumatur cochl. i. post pastus. Ad Visûs debilitatem, & Cephalalgiam.

Pul. Pepticus Cephalicus.

℞. Sem. Coriand. ʒ vi. Carui, Fœnic. dulc. an. ʒ iii. Anisi ʒ ii. Rad. Pœon. mar. ʒ iß. Sem. ejusdem ℈ ii. Cranii hum. ℈ iv. Cort. exter. Citri, Aurant. Limon. candefact. an. ʒ iii. Flor. Rorismar. candefact. Sacch. Ros. an. ℥ iß. f. Pulv. sumatur ℈ i. post pastus.

Pul. Sternutatorius.

℞. Fol. Majoranæ sicc. ʒ iß. Nicot. ʒ ß. Nuc. Mosc. ʒ i. Ol. still. Majoranæ gt. iii. m. f. Pul.

Vel,

℞. Nicot. Majoranæ an. ʒ i. Rad. Helleb. alb. ℈ ii. Euphorb. ℈ i. Elater. ℈ ß. Moschi gr. iv. m. f. Pulv.

Sacculus Aromaticus.

℞. Nuc. Mosc. Cinnam. an. ʒ iii. Mac. Caryoph. an. ʒ iß. m. f. Pulv. pro Sacculo interpassato rotundo, qui regioni Ventriculi, vel Umbilici adhibeatur calidè, insperso Vino Hispanico. Ad Nauseam, Vomitumꝗ, Ventriculi imbecillitatem, Diarrhœam, Dolores Colicos, &c.

Sacculi Cephalici.

℞. Sem. Carui ℥ ß. Pœon. ʒ iii. Mac. Nuc. Mosch. an. ʒ iiß. Fol. Verbenæ, Primul. Veris, Beton. an. M iii. Flor. Rorismar. Paralys. an. M i. Bacc. Junip. ℥ iß. f. Pulv. crassus; undè Sacculi fiant duo inter-

interpuncti. Coq. in Aq. font. q. f. f. Expres. Adhibeantur alternatim calidè Capiti per horæ spatium manè.

Sacc. Colici.

℞. Fol. Absint. Lauri, Puleg. Calamint. Origani, Centaur. Min. Flor. Chamæm. an. M iii. Sem. Anethi, Fœnic. dulc. Anisi an. ℥ii. f. Sacculi duo pro Abdomine. Valent etiam ad Menses evocandos.

Sacch. Nucalis.

℞. Sem. Cymini ℥ii. Macropiper. ʒ vi. M. f. Pulv. qui interpassatus inter duo linteola, irrigetur Aquâ Anthos; exsiccetur; & calidè Nuchæ adhibeatur. Ad Catarrhum, & Defluxiones.

Sacc. Stomachicus.

℞. Fol. Absint. sicc. Menth. an. M ii. Macis ʒ iii. ex contusis f. Sacculus immergendus Aceto Rosaceo; exprimendus; calidè Ventriculo adhibendus; & quartâ quaque horâ renovandus. Ad Vomitum sistendum.

Serum Nephriticum.

℞. Lactis ℔ ii. Vini Rhen. ℔ i. f. Possetum clarum ad ℔ ii. cui adde Syr. Rof. Sol. ℥ii. Syr. Alth. ℥i. Lapid. Prunel. ʒ i. M. bibatur manè.

Ex-

Ser. Psoricum.

℞. Fol. Agrimon. Scabiosæ an. M i. Hepaticæ M iß. Fumar. Tarax. Argentinæ an. M ii. contus. infund. in Seri Lact. ℔ iiß. coque parùm, & express. adde Sacchari ℥ iß. clarific.

Succi Scorbutici.

℞. Succ. Cochl. mar. Nasturt. aq. an. ℥ xii. Tarax. ℥ vi. Aurant. Sacch. an. ℥ iv. clarif. cum alb. Ov. Dos. ℥ iv. bis in die cum Elect. Scorb. ʒ iii.

Suffumigium Pestilentiale.

℞. Aceti acerrimi ℔ i. Rad. Zedoar. ℥ i. Fol. Rutæ ℥ ß. M. cum hâc misturâ suffumigetur perpetuò Cubiculum.

Tabulæ Cardiacæ.

℞. Cort. exter. Citri cond. ʒ iii. Limon. ℥ ß. Aurant. ʒ ii. Conf. Sem. Fœnic. dulc. ʒ iiß. Coriand. ʒ iii. Carui ʒ i. Incidantur omnia ferè in pulverem, & levitèr contundantur: admisce Nuc. Mosc. pul. ʒ ß. Spec. Aromat. Ros. ℈ iv. Ambræ gris. ℈ ß. Sacch. opt. ℥ vi. Mucilag. Sem. Cydon. (Aquâ Melissæ extract.) q. s. f. Tab. s. a.

Tab. Diamargariton.

℞. Margarit. præp. ℥ ß. Corallii rub. Succin. alb. an. ʒ ii. Magister. C C. & Ebor. an. ʒ iii. Sacch. albi ℥ iv. Mucilag. Sem. Cydon. q. s. f. Tab.

Tab.

Tab. Tartareæ comp.

℞. Cryſtal. Tartari ſubtil.pulv. ʒii. Lap. Prunel. ʒiß. Pul. Glycyrrh. ʒiii. Sacch. albiſs. ℥ii. Mucilag. Sem. Cydon. q. ſ. f. Tab. ſ. a. pendentes ℈i. teneatur i. frequenter in ore, quando Tuſſis viſcidior fuerit, & craſſa; aut Sitis urget.

Vinum Ecphracticum.

℞. Chalyb. præp. ʒvi. Rad. Enulæ rec. ℥ii. Fol. Abſint. utriuſque an. M. ii. Uvar. Corinth. ʒvi. Sennæ ℥ii. Vini albi ℔iv. Infunde frigidè 24. horas. Col. claræ Doſ. ℥iv. omni mane.

Vinum Sidereum.

℞. Limat. Martis ℥vi. igniantur, & extinguantur in Vini Rhen. ℔iv. ad ſextam vicem. Col. adde Cinnam. ℥ii. Cort. exter. Citri, Aurant. an. ʒi. Caryoph. ℈ii. Cort. Winter. ʒii. Sacch. albi ℥iv. f. Infuſ. per triduum, f. col. clara, cui adde Aq. Mirab. ℔ß. m. Propin. ℥iii. omni mane. Ad Cachexiam, & Diarrhœam.

Unguentum Balſamicum.

℞. Balſ. Peruv. ʒx. Balſ. Tolut. ʒii. m. f. Ung. ad Herpetem, &c.

Ung. ad Cancrum.

℞. Unguenti albi Camphorati, Diapomphol. & Rub. deficcat. an. ℥ii. Ung. Popul. Sevi Cerv. an. ℥i. Tutiæ præp. Antimonii crudi (in Aqua Solani loti) Plumbi usti loti, an. ℥ii. Litharg. Cerussæ (in Aqua Plantag. lotæ,) Boli Armenæ an. ℥i. Succi Elatines, Solani, & Sempervivi an. ℥i. Agitentur omnia in Mortario plumbeo: adde Plumbi (Mercurii tantillo amalgamati) ℥i. m. f. Ung.

Vel,

℞. Ol. Rof. (diù in Mortario plumbeo ducti) ℥xii. Cerussæ pulv. ℥iv. Litharg. & Plumbi crudi pulv. an. ℥ii. Tutiæ præp. Cinerum Cancror. fluviatil. an. ℥i. Succi Cicutæ, Solani, Sempervivi an. ℥iß. m. f. Ung.

Ung. ad Eryfipelas.

℞. Sapon. com. ℥iv. Ol. Sambuc. ℥i. m. Pars hujus inducta papyro nigræ adhibeatur tepidè Locis Affectis, renovando bis in die.

Ung. Mercuriale.

℞. Ung. è flor. Aurant. ℥ii. Ol. Amygd. dulc. ℥ß. Hydrarg. ℥i. m. f. Ung. ad Salivationem excitandam.

Ung. Muliebre.

℞. Ung. è flor. Aurant. ℥ß. Ol. Amygd. dulc. ℥i. Zibet. Moschi an. ℈ß. m. pro utero.

Ung. de Ovo.

R. Vitel. Ov. Num. i. Pul. Croci ℈ i. Ung. Popul. ʒ vi. m. f. Ung. ad Hæmorrhoïdum dolorem.

Ung. Paralyticum.

℞. Ung. Martiati ℥ iii. Nervini ℥ ii. Ol. ſtill. Nuc. Moſch. Caryoph. an ʒ iſs. Spir. Salis ℈ iv. m. cum iſto inung. pars affecta, tegendo panno Scarlato.

Ung. Pectorale.

℞. Ung. è florib. aurant. ℥ ii. Ol. Mac. expreſ. ℥ſs. Ol. Amygd. dulc. ℥ i. Ol. ſtill. Macis ʒſs. Sperm. Ceti ʒ iſs. m. f. Ung.

Ung. de Sedo.

℞. Succi Sedi maj. Butyri Majalis an. ℥ iv. coq. ad conſump. Succi, adde ZZ. pulv. ʒ ii. f. Ung. ad Scabiem.

Uvæ Corinthiacæ laxativæ.

℞. Sennæ ʒ iiſs. Aq. Malvæ ℔ i. macer. per hor. iv. tepidè; f. Col. in quâ Uvar. Corinth. ℥ iv. macerentur, & coquantur (adject. Syr. de Pomis Regis Saporïs ℥ iii.) ad Uvarum mollitiem; & ſimul conſerventur. Sumantur cochl. ii. ante Jentaculum, quoties Alvus aſtricta fuerit.

Finis Appendicis.

INDEX

INDEX

Morborum, Curationum, &c.

IN

APPENDICE.

A.

D.

E.

Ex-

FINIS.

JACOBI LE MORTII

FUNDAMENTA

NOV-ANTIQUA

THEORIÆ MEDICÆ.

JACOBI LE MORTII
FUNDAMENTA
NOV-ANTIQVA
THEORIÆ MEDICÆ,
AD
NATURÆ OPERAS REVOCATA.

Superſtructa

FLVIDO CORPORVM EXERCITIO,

HUMANAM MACHINAM

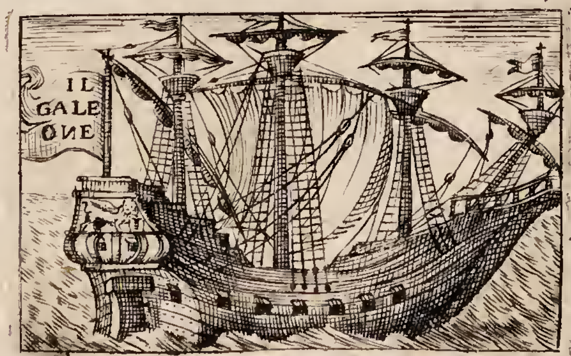
Afficienti.

CHYMIÆ NOBILIORIS,

HOC EST,

PHYSICÆ ANTIQUÆ EXPERIENTIA

Suffulta.

VENETIJS M. DCCII.

Apud Io: Gabrielem Hertz.

Superiorum Permiſſu, & cum Priuilegio.

Veris Medicinæ Cultoribus, egregiisque Naturæ Miniſtris, bene valere & Vivere.

Uoſcunque ſtudiorum detinet amor, methodi optimæ cura angit. Hæc filum exhibens Ariadneum, ipſis per intricatiſſimas, vix abſque illa ſuperabiles, rerum ambages, iter tutum concedit. Ingreſſus ſcientiarum primo facilis, allicit Curioſos, mox in præcipitia varia trahendos, niſi caute pedem figant, res ipſas ſerio inſpiciant, eaſque volvant, revolvantque donec perceptione gradatim acquiſita, judicij ſuperetur

difficultas. Quantum laboris pariat Methodi nobilioris inveſtigatio, ſufficienter ex natura noſtra liquet, inepta ad ratiocinandum, niſi per computationem quandam, ex additione & ſubſtractione conceptuum noſtrorum conflandam. Hi conceptus, ſæpius inſidi & immaturi nominum & notarum corporearum ſunt fætus, quibus non quid ſint res, ſed quid de rebus noſtro more ſentiamus, proponimus. Artes verò & ſcientiæ alio innoteſcere modo cum nequeant, unaquæque ex illis propria ſibi vendicare debuerunt nomina, quæ poſtmodum illi arti vel ſcientiæ propria evaſere. Hæc nomina, primam ſtudiis methodicè proſequendis labem intulere, eorumque difficillimos effecere adytus, progreſſus & fines. Hærent enim in illis vocabulis, vitamque terunt literariam & ſcholaſticam plerique eruditiores Viri, relicto naturalium rerum ordine, in actione corporum, cum ſuis attributis & cir-

circumstantiis innumeris procedentium ad gravissimos fines. Ardua igitur ad Methodum exactam est & erit via, quamdiu verbis potius quam rebus assuescere nobis visum erit.

Verba cogitationum interpretes, Mentis nostræ judicium exprimunt; res sunt certissima Naturæ indicia. Imagines Menti obversantes, non semper ei perspicaciam illam permittunt, ut clarè, & distinctè eas percipiat, unde error verborum à Mentis festinante interpretatione, quamvis rerum existentia permaneat. Comparationes Mentis sedulo operantis, à maximè cognitis magisque perspectis, ascendentes ad abstrusiora incognita, tanquam per scalas fiunt, ordine ac serie quadam constitutas, quibus ad sublimiora pergit sapientiam solidam petens. Lentæ & successivæ rerum contemplationes, judicio nostro sese produnt per actiones earundem, incurrentes nostros sensus, unde rei conformitas ad suum

activum exemplar ſemper judicioſè reuocanda, ut exinde concludat Mens confirmata per euentus varios. Varietas euentuum, corpora actualiter exiſtere per motum denunciat, ubi preſſiones differentes concretarum molium contemplatur, quæ Mentem diſponunt ad diſtinguendum objecta, per motum & quietem. Diſtinctio hæc, nos deducit ad obſeruationem certi ordinis, quem ſenſim format Mens ex copula idearum exemplarium, argumentationem verè rationalem offerentium. Argumentationes ſunt certæ ruminationes Mentis, attributa rerum ad comparationem relativam reducentes, eaque ſuas in claſſes redigentes, & diſtribuentes. Reductiones hæ tandem proferunt voluntatem coactam, ut his aſſentiatur, ab illis autem diſſentiat, inter data hæc reponens, illa abſolutè rejiciens. Voluntas ingenuæ Mentis, ſemper terminatur in poſſeſſione veri, cuius prætioſam acquiſitionem la-

labore impigro venatur. Veritas profert ſtabile Judicium, cum acquieſcentia noſtræ Animæ, obſervantis catenam rerum auream à Deo Naturæ conceſſam, prælucentem in operibus ejus unis ex alteris profluentibus, ſine interruptione terminorum. Hanc ſiquis viam ambiat, Methodum excellentiorem ſed difficultatibus innumeris obſitam reperiet, Mentiſque noſtræ deteſtabitur imbecillitatem, verum cognita propria humilitate, minus ſuperbè de ſe pronuntiabit, ac de toto genere humano modeſte ſentiet, ſicubi hic illeve erraverit homo.

Methodus incipit à perceptione ſenſibilium, Intellectus illam evehit ad inſenſibilia. Perceptio ope nervorum facta, ſenſorio communi offertur, cujus auxilio Menti communicatur de ea cogitanti. Cogitationes hæ, eò puriores evadunt, quò tardius, & circumſpectius rerum actiones intimiores perſpexerit, ſuſpenſo cum judicio Mens noſtra, corpo-

reis

reis minus citò assentiens organis. Suspensio judicii, non in dubitatione mera, quamvis illa multum præcipitanti festinationi detrahat, & præcaveat cæcorum catulorum partum, sed in veræ doctrinæ amore ejusque legitima investigatione, consistit. Hic amor ingenitus nobilioribus ingeniis, natus ex gloriæ cupidine & perpetua voluntate commode & bene vivendi, nos trahit ad lucidos fulgores ex tenebricosis fumis educendos, ad beatioris Vitæ possessionem veram, non imaginariam qua vulgo uti Defectus autem perspicaciæ in Mente, eius miseriam involvens, amovendus sensim venit per remotionem falsarum opinionum nimis avidè haustarum, discussionem dubiorum & obscurorum, collectionem verisimilium, ubi defectus humanæ indolis obest, possessionem veritatum acrius reservandarum, ulteriusque extendendarum, in omnibus suis demonstrationibus.

Ex-

Extensiones demonstrationum, absolvuntur per Experientias. In hisce corporum attributa, ab actionibus hausta, principia constituunt Philosophiæ naturalis practicè sua rerum media & fines, expiscantis per motum. Hæ experientiæ, demonstrativas ineunt extensiones, convenientes Scientiis & Artibus, quarum elucidationi inservire debent. Singulis propria adaptantur vocabula, pro rei natura obiter explicanda, unde cuivis pro arbitrio relinquuntur denominationes, modo claræ & distinctæ ipsas concomitentur limitationes. Limitatio illa ex naturalibus operibus sumenda, cum interpretatione nostrorum conceptuum, quid de iis sentiamus, vel quid aliis demonstrare cum iisdem possimus aut conemur. Ultrà possibilitatem naturalem, nostri conatus extendi nequeunt nec debent, nisi phantasmata fingere velimus inania. Licet autem, eadem libertate unicuique recedere ab aliorum verbis, ac ubique alia convenien-

nientiora eligere, prout præceptoribus Ducibus, ſecundum ſuas licuit contemplationes, hæc illave fingere & reponere. Res ipſas naturales invertere, nemini in poteſtate eſt, quicquid etiam conetur Sophiſta logiſticis armatus terminis. Veritates enim & falſitates, nullam habent relationem ad imperium Dominorum vel Magiſtrorum audacter judicantium, & ratiocinantium, ſed error permanet error, etiam millenis dicentium autoritatibus ſtipatus & antiquitatis titulo graviter ſuperbiens; ex contrario Veritas invicta ſtabit, eò majore coruſcans fulgore, quò anguſtiora occupaverit loco, ab mendacium linguarum numero preſſa.

Antiquitas, nullibi invenitur, niſi in operibus Naturæ. Hominum ſcripta, innumeræque lecturæ libri, eatenus antiquum redolent, quàtenus Naturam exhibent ludentem in ſuis corporibus planè divino modo. Hic eſt fons, & ſcaturigo ſapientiæ humanæ, non per lecturam meram,

ram, ſed per concurſum eximium attributorum expiſcanda, ut exinde aliquid ſolidi, & firmi aſſequatur ſedulus veritatis Amator. Lecturam quis ſanæ mentis homo præpoſuerit inveſtigationi naturæ? niſi Metaphyſicus, & Theologus, mere inſenſibilia & ſpiritualia proſequens, ab Dei ore & inſtinctu immediatè propoſita in ſacris literis, de ſe teſtantibus. Profanæ igitur ſunt blaſphemiæ, Ethnicorum libros profanos Bibliis ſacris velle æquiparare, ut plurimi ſat flagitiosè hodienum audent. Novi nihil ab ullo proferri ipſa teſtatur Natura, ſed ea tantum aut nova verborum ſerie in ſcenam procedunt mundanam, aut abſtruſa Naturæ myſteria in lucem evocata, videntur ignaris nova. Sic plurimæ Stellæ de novo creatæ videntur, poſtquam altiſſima ex cæli nos latitante regione, in noſtrum venerint conſpectum. Sic Magnes, æque ante & poſt virium ſuarum indagationem, ferri trahendi efficaciam obtinuit, novam non acquiſivit. Novato-

ris titulus igitur, ei competeret, cui in naturam imperium violento esset jure acquisitum, quo corpora susquedeque ad nutum suum procedere cogeret, novam statuens Naturam, legibus Nouatoris subjectam. Verba enim res non mutant, metusque est frivolus eorum, qui statuunt gemere artem sub jugo alicujus hominis, sua ratione experimentali utentis, sed cauda privatæ vulpeculæ aliis caudam vellent præscissam, invidentque Fatui aliorum laboribus, fructibusque.

Medicina, Naturæ cogitatione acquiritur. Ejus investigatio, est unicus Medicorum liber. Reliqui librorum Auctores, tantum valent, quantum ex Naturæ fonte lectoribus propinant, eorum Autoritas præterea nihil ponderis habet in Medicina. Actiones & attributa corporum, non in homine solo, sed in aliis hominem necessariò afficientibus sunt venanda & expiscanda, pro Medicinæ vera cultura. Nomina Morborum, sunt tantum admi-

nicu-

nicula, nil facientia ad cognitionem exquiſitam Medicinæ, niſi limitata diſtinctionibus effectuum explicentur. Enarrationes morborum, cum practicis dictis obſervationibus, gloriæ potius cupidine, quam Artis medicæ emolumento compilatæ ſunt, in quibus non raró falſa, dubia, fictaque veris intermixta obſervantur, cum maximo Medicinæ detrimento. Nulli dantur, tam fidi nec ab omni parte docti Viri, ut ipſam perſpicaciam operum Naturæ exactiſſimè tradiderint, quin hic illicvè cæcutiverint, quod humano ſemper adhærebit ingenio. Ideoqūe Antiquiorum optimi, cum fuerint homines, errare potuerunt æque ac hodierni, unde non major ipſis adhibenda fides quam his. Omnibus autem ſua concedenda gloria nulliſque deneganda fides, quamdiu per naturæ leges proceſſerint, in ſuis rationibus experientiæ naturali innixis, ibi enim ſacra anchora jacienda.

Poſtquam mihi, aliqua circa medici-

nam tentata, conscribere visum fuit, libertate humana usus methodum non vulgarem intrare volui, sed eam quam ipsa mihi videbatur dictare Natura. Hujus mysteria temeraria manu haud tractanda, argumenta præbent labore improbo acquirenda, fructibus suis nunquam carentia; ita ut multa quamvis sint ardua, attamen pulchra intelligentibus esse non desinunt. Medicus enim Naturæ minister, ab ejus docta possessione æstimatur, quæ in directione actionum corporearum per medicas miscelas elucet. Hæc directio à corpusculis tenerrimis derivanda, veram acquirit motus ideam in fluidis, quippe ad simpliciorem statum quam proxime accedentibus. Corpuscularem igitur Philo!osophiam secutus sum, atque in hac methodo continuavi & continuabo, donec meliorem mihi quis demonstret viam, qua facilius & brevius ad Naturam pateat iter, parum sollicitus, quid codrus aut momus, famosis in libellis effutiat.

Com-

Compendiose hiſce in ſcriptis agere libuit, ob duas cauſas. Primo, Ne faſtidium crearem lectori, nondum ad ſimilia conſuetudo. Secundo, Ut melius retineri poſſent, data, poſtulata, & propoſitiones, memoriæ & judicio offerenda. Experimenta, ex conſulto in pleriſque reticui, ne illotis manibus ad interiora Naturæ penetralia, invita etiam vt ajunt Minerua accederent pigra ingenia, fucorum ignavorum æmula; inter quæ ſola Lectura ſi Diis placet docti, ſumma cum ratione reponendi ſunt. Facilis autem iis ſuccurret experientia, quibus Naturam divexare cordi fuit, utpote actiones ejus familiares cognoſcentibus in exercitio mutuo corporum Limitationes illorum exercitiorum relationem habentes ad certas formarum diſpoſitiones, ſunt tot demonſtrationes & exceptiones motuum & tendentiarum, in quibus ſe fatigare cogitur Phyſicus Medicus, ut ad certas claſſes redigat ſuos rerum eventus, tam in quam

collatis? Si ad hæc ſedato pectore reſpondere, eaque diluere dignentur, offerendo meliores Naturam inveſtigandi vias, pedibus in illorum ſententias ire, eorumque methodum amplecti non dedignabor.

Verba ſi inuſitatiora, hic proferam, mihi æque ac aliis hanc concedendam peto licentiam. Res non minoris evadent ponderis, ſi ad lancem experientiæ trutinentur. Ea accerſere coactus fui, quippe convenientia ſuis effectis quamdiu illa repperi, non erubui à vulgari loquendi modo diſcedere, prout in omnibus meis liquet ſcriptis. Nugatoribus hæc offendiculo erunt, non eruditis nec exaſciatis Viris, iſtos autem aſperno, hos colo, ac me meaque omnia placidæ eorum diſquiſitioni ſubijcio, ridens irritum fungorum conatum. Hanc autem peto æquitatem, ut cenſorum juſtitia tanta ſit, nihil criticæ ſuæ ſubmittere, niſi quæ clarè & diſtinctè ab ipſis percepta ſint, ex

lectura

lectura judiciosa sæpiusque repetita; dein me justi arguant, non iniquo, mendaci, & scurrili calamo, aliquid excerpant aliquid omittant, meaque dicta & scripta, ingenuo non suo modo, proponant & interpretentur, latronum more tyrannico. Primum hunc tractatum, eum in finem reipublicæ sacravi medicæ, ut prima inde gustarentur initia rerum practicarum, ex quibus ulteriores Medicinæ progressus magis liquere possent, in sequentibus fundationibus & constructionibus ædificii illustris Apollinei, à me prosequendis. Ad majorem vero elucidationem hujus tractatus, sequentes visum fuit meas intentiones in singulis hoc modo depingere, ut primo intuitu meus appareat scopus.

Vindiciæ Chymicæ, depellere intendunt calumnias mysochymicorum, abutentium sua auctoritate antiqua, vanæ imposturæ innixa. Illud demonstratur ex ipsis adversariorum scriptis, rei natura;

& per chymicorum naſcentem gloriam, meritis non gratis acquiſitam. In hiſce etiam, venerandæ non infimæ ſortis viri tanquam homines erroribus ſubjecti, non tanquam dii proponuntur, ne lectores ſub jugũ venerationis & adorationis miſſos trahant; ut quibuſdam placet nugatoribus. In quo caſu, artem nobilem, ab ignobilium temerariis auſis ſalvare non ſolum volui, ſed homines ad libertatem veramque doctrinam evocare quantum in me eſt conſtitui, abſque ullo quod ſciam aliorum opprobrio.

Chymiæ comparatio, ponderatione varia, expendit artes medicinæ neceſſarias. Naturæ opera, per artes eſſequenda, ibidem judicioſæ cenſuræ ſubijciuntur, ut artis Chymicæ honori, nec aliarum debitis encomiis quantum poſſibile nihil deſit. Quid medicina, quid natura, quid Chymia tentent in ſuis operibus, quid phyſicæ poſſint contemplationes, quid Anatomia depingat, quid mathe-

mathesis solidi demonstret, quid praxis possit, hic obiter delineatur, non perfecte describitur in omnibus suis circumstantijs. Concluditur autem, circa necessariam fluidorum inquisitionem, quoniam natura in suis operibus à fluido inchoat & per fluidum pergit statum, in suo principio, medio & fine.

Philosophiæ medicæ brevissima delineatio, disponit animum medicum, ad methodicam illius studii perceptionem, secundum corporum graviorum leges. Hac in parte, nil minus volo quam contemplationes physicas, nec animus est describere integrum systema philosophicum, nec ad amussim omnes depingere motus intendo, sed ea tantum trado quæ nota & familiaria ubivis occurrunt, in praxi medica. Deviare igitur debui, à Physicorum sectis hucusque cognitis, ne cum iisdem motus superiorum nimis abstractæ intuens, cæcutirem in plerisque inferioribus, in quibus nostra viget

machina. Hac autem methodo, dignas non detraho philoſophis palmas, quibus facile ſuas relinquo, dummodo non invideant aliis ſua conamina, improbo labore digeſta. Particulis ſeu corpuſculis tertii elementi, craſſioribus ſcilicet reſpectu ſublimiorum, forſan craſſa nimis Minerva, omnem adſcripſi impetum motus aliunde ſuſcepti, tranſitorium tamen ad mutuas reactiones in occurſu fluidorum. Ex quibus dein, variegationes tendentiarum deduco, ad ſuos fines neceſſario eventu obtinendos.

Sanitatis Theoria, contemplatur hominem in ſuo ſtatu vegeto. In ſanitate actiones blandæ, magiſque propulſivi quam inteſtini motus conſiderantur, hi autem leves tantum apparent, non gravi tendentia fines ſuos aſſequentes. Modificationes humorum, in ſuis elaboratoriis reſenſcentur, eorundemque miſcelæ mutuæ quid proferant deſcribitur. Relativæ actiones, ex appulſu & inſinua-

nuatione aliorum corporum oriundæ, in noſtra machinæ affectione viria, expenduntur & proponuntur. In hac etiam doctrinam naturæ ſecutus, ab ovo & ſemine vivificante exordium ſumo, ubi in tenellis ſolido-fluidis corpuſculis, prima obſervo diſpoſitionis mechanicæ & motus determinati rudimenta egregia, eouſque duratura, quamdiu regiminis moderamina, penes ipſas perſtabunt ſolidas partes rite conſtructas, balſamico humore nobilitatas. Anatomicas autem obſervationes ſedulo omiſi, ne falcem meam in alienam meſſem immittere aliis videar, quamvis eas magni ponderis æſtimem, & abſque iis Medicina manca foret, ſed hanc ea in parte verſatiſſimis Viris ſpartam colendam relinquo, meis contentus pomœriis. Si vocabulis non ſemper medicis utar, veniam facile mihi impetratum iri credo, ab æquis rerum, non verborum, æſtimatoribus. ubi viderint me ipſas functio-

ctiones corporis humani, non omnes pede presso velle sequi per singulas minutias, sed easdem principes tantum facultates, sensui & motui imperantes & ministrantes. Hasce operationes, consueta actione naturali prosequi mihi propono, non diu nec anxie in contemplationibus hærens, quamvis hæc & reliqua extensione amplissima ornare potuissem. Verum intendi hæc via. Methodicè leges Naturæ demonstrare absque ambagibus; tam in sanitate, quam in Morbis & remediis.

Theoria morborum, functiones prosequitur læsas Oeconomiæ humanæ. Ipsas morborum denominationes nullas trado, nisi eas quas ab effectis sortiuntur. In hisce, quamvis à Practicorum methodo declinare visus fuerim, attamen hanc ab ipsis utplurimum calcari res ipsa demonstrat, in eorum Morborum descriptione illis usuali: Sic omnes Morbi definitiones ab effectis, id est à posterio-

sterio-

ſteriori proponuntur, cum à priori cauſas rerum non poſſimus deducere, ea in parte cæcutientes, ut in præcedentibus indicavi. Ex: gr: Pleuritis, eſt dolor lateris punctorius, cum reſpiratione difficili, tuſſi, febre continua, ſputo nunc cruento nunc purulento. Omnia autem hæc effecta poſſunt adeſſe, membrana ipſa illeſa, ut ſæpiſſime cadaverum inſpectio Medicos edocuit, ſingula etiam effecta occurrunt, in plurimis aliis morbis. Medicus enim, in auxilium ægri, non ſani, advocatur, ubi adſunt præſentia morborum effecta, ex quibus ſuam carpit notitiam medicam, gradatim ab inferiori loco, morbi principium, medium & finem contemplans, eaque cum aliis comparans, cauſas ſæpiſſime abſtruſas, incertas, imo ignotas, tandem pro notis fingit & ſumma cum ratione per experientiam ſolidam judicioſè concludit, quid ſit ſperandum, metuendum, agendum. Eò magis hanc
ample-

amplexus methodum fui, quò judiciariam tyronibus nullibi faciliorem posse tradistatuebam; ingenue enim confitendo, Præceptorum & Magistrorum, sibi & aliis arroganter imponentium, superba est vanitas altum velle sapere, ubi de natura tanquam de re perspecta humanæque sapientiæ subjecta disserunt gloriolæ avidi. Non foret ipsa Medicinæ tam curta in scientiis supellex, nec remediorum frequentiores infidi successus, nec pharmaceutices tanta dissensio, nec de operationum modo & eventu tantæ inter Medicos rixæ & lites, tam quoad Morbos quam remedia Morborum, passim occurrerent, si ab primis causis, effectuum futurorum scalam dimetiri & conscendere, cum ente nostro cogitante nobis liceret, sed hæc nondum liquent.

Effecta & distributiones classium generalium Morborum, absque ordine certo recensui. Impossibile enim est, hæc ita disponere secundum leges quasdam

dam, ipſa natura viam non monſtrant, ubique in aliis ſibi ſimilem; claudicans enim in hac parte Vulcanus, id eſt motus, conſpicitur. Ideoque hæc, cuicumque viſa fuerint melius digerere, ei hoc integrum eſto. Plura potuiſſem collexiſſe ſymptomata, morbos ipſos concomitantia, vel ex ipſo Morbi motu prodeuntia, ſed ea reſervare propoſui, ad ſequentes Morborum hiſtorias, in ægrorum motuum tendentiis, exarandas. Effecta enim progredientia in ægro corpore, ſunt tot tempeſtates noſtri microcoſmi, ignem ſpiritualem & Aerem commoventes, ad quarum nutum reliqua percelluntur fluida, & quibus tandem parere coguntur ſolida. Hæc illuſtrata & nota, conſtituunt prudentem Medicum, ipſumque diſtinguunt à medicaſtro quovis, quemadmodum prævisæ tempeſtates Nautis prudentioribus minus nocent, ſic & Medicum honeſtant præſagia & directiones, ex hiſce hauſta

&

& ad usum nobiliorem tracta. Unde ad effecta, suis tamen causis physicis annectēda prius ducere Lectores ausus fui, ut posthac ad ulteriora facilius pateret iter.

Difficillimis hominum ingeniis hæc placitura an displicitura sint, parum mea refert, modo injustè non judicent, sed statuant me hæc elaborantem gloriæ fastu, inuidia & odio caruisse. Quænam enim inde ad me hucusque redundavit gloria? aut quisnam exinde honos affulsit publicus mihi scribenti? quæ emolumentà loculos meos replerunt, ex studiis & laboribus meis, publicum in commodum divulgatis? Nulla profecto, inde reportavi spolia, nisi propitium Dei ter optimi maximi favorem, me ab insidiis nequissime ac maledicentis turbę defendentem & præcaventem, illiusque impios conatus eludentem, & quædam honestiorum ac Doctiorum Virorum encomia. Veritatis igitur eruendæ ardor, inserviendi proximi amor, divini Natu-

ræ

ræ lusus cupido, me ad hasce, tenues quamvis, lucubrationes, in lucem edendas coegerunt. Si lectio lecta placeat, in hoc exiguo volumine, decies repetita forsan placebit magis, ubi illa monita, ad lancem experientiæ, ad opera Naturæ, ad functiones nostræ Oeconomiæ, ad operationes Morborum, ad reactiones medicamentorum, non falsas & fictas, sed naturales, sedulo comparata & in suis circumstantiis dilucida investigata fuerint. Siquid male reposuerim minusque Naturæ operibus ratiocinia & experimenta consona observentur, illa non ex autoritate aliorum, nec ex venerandis Antiquorum scriptis, exquirenda & refellenda veniant, sed ex verissimis & antiquissimis Dei & Naturæ operibus, quibus me fragilem erroribus obnoxium, sapientię admiratorem, non possessorem, totum quantum devoveo & subjicio, reliquas spernens mundanorum calumnias, tergo meo affrictas vel affricandas.

NOI

NOI REFORMATORI
Dello Studio di Padoa.

HAuendo veduto per la Fede di reuiſione, & approbatione del P. F. Raimondo Aſperti Inquiſitore nel Libro intitolato: *Iacobi le Mortij fundamenta Nou-Antiqua Theoriæ Medicæ ad Naturæ opera reuocata*. Non v'eſſer coſ'alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro; niente contro Prencipi, & buoni coſtumi, concedemo Licenza à Gabriel Hertz Stampatore, che poſſi eſſer ſtampato, oſſeruando gl'ordini in materia di Stampe, & preſentando le ſolite copie alle Publiche Librarie di Venetia, & di Padoa.

Dat. 12. Giugno 1702.

(*Gio: Lando Cau. Proc. Ref.*
(*Sebaſtian Foſcarini Cau. Proc. Ref.*
(

Agoſtino Gadaldini Segr.

CHYMIA VINDICATA

In gratiam Naturæ Curiosorum Divulgata.

Viri Experientissimi.

Ilentio me nimis alto detentum, vos dolere, ac pænitere, tam ex literis ad me datis, quam ex familiaribus colloquiis & ore mandatis percepi. Vos urgentes hac in rè video, magnis illis copia & authoritate prævalentibus, Viris, insidiose & mala fide insurgentibus, contra Chymiam, tandem obviam esse eundum. Si deficiam, statuitis non meam, sed omnium cordatiorum, rem agi: quorum defæcatus à sordibus animus, iniquæ servitutis jugum dejecit, amplectendo Naturam ducem, & abhorrendo Dominorum in animam & corpus imperium. Judicii enim libertatem, naturæ investigationem, ejus admirandas operas prosequendi, ac publice & privatim proponendi fiduciam, sublatum hoc modo iri, veremini. Uno verbo vos gentilibus Diis Apollini & Æsculapio, eorumque fidis mancipiis Hippocrati & Galeno, subjiciendos alte detestamini, mea hac in parte auxilia serio inclamantes. Sicco pede

transſeo, de publicis ſcholis monita, hæc enim illis relinquo quibus Æthiopen lavare libet, ego practicis aliiſque negotiis detentus utiliora peto, mittens illa vadere ut volunt, ea in parte non ſollicitus.

Silentii mei cauſam tradere, nimis longum foret & tædioſum. Saltem hac in parte meam agnoſcent modeſtiam, & ad rixas tarditatem, quoniam ſæpius provocatus tacui. Si quis autem iniquus mei æſtimator, hæc puſillanimitati attribuat, is eodem jure, (ſit venia comparationi) moloſſum meticuloſum pronuntiabit, à catulo allatratum, non retroſpicientem. Diſtinguo enim inter opponentes, aduerſarios & ſcurras, eos qui publice & privatim alicui contradicunt, vel ſpecie reformationis ea proferunt, quæ àlio modo vel intellecta vel interpretata fuere, ab ipſis vel aliis eorum præceptoribus, vt ſuccurrant ſapientiæ humanæ, aut propriæ authoritati. Si vero examini accuratiori ſubjiciatis, pleroſque in hoc mundo ſcriptores, eos fere omnes ſibi gratulantes, ſuiſque ſectis & ſtudiis unice faventes reperietis, omnibus aliis deſpectis. Si cuivis ſcientiæ aut arti vacantes inſpexeritis, unuſquiſque aut Patronum aut Genium ſuum invocantem obſervabitis, reliqua illis inferiora ſtatuentes. Ardor invidiæ & odium his præſuppoſitis accedentia, ubi ſe ſe in oblivionem & paupertatem redactos à melioribus vident, quæſtui id ſolum ſibi vindicant, ut male de iiſdem loquantur. Hac enim via ſe emerſuros, ſibi ipſis ubi promittunt, calumniando audacter, veritatem ſcurriliter occultando, mendacia perfricte obtrudendo procedunt.

Quam-

Quamdiu igitur tales repperi, in hac ciuitate, eo talo ſtantes & procedentes, infra meam iram eos poſui, nec ulla reſponſione dignos cenſui, utpote nimis tenues, & à fida relatione ac ipſa veritate alienos Viros, in eorum publicis, præteritis ac præſentibus, contra meam perſonam & publice ſæpius edita ſcripta invectivis. Quorum nimis aperta mendacia, & malignæ detrectationes, ex collatione meorum cum illorum exſcriptis ad oculum unicuique patent & ipſos ſufficienter refellunt, ac ad ruborem reducerentur, ſi erubeſcentia ipſis virtutis locum adhuc aliquem ſupereſſe deſignaret. Profecto major fides pietaſque Viris adeſſe deberet, talia caſtra ſequentibus.

Meas igitur privatas partes, Deō ter Optimo Maximo, Veritatis & Naturæ cultoribus æquis tuendas relinquo, hiſce amicis contentus, cætera contemnens mundana flagitioſo corde acta: Tanto magis quietus illaque ſpe fretus incedo, tranquillam mihi reſeruans mentem, mediis in fluctuum alliſionibus, intrepidam, quoniam nullius odio flagrans, nec livido invidiæ ſtigmate defædatum cor poſſidens eam, quam mihi Deus & amor Proximi, ſpartam ornandam impoſuere, pro viribus excolo & orno. An illis hucuſque faverint Jehovæ benedictiones conatibus, abunde hiſce & vicinis incolis innoteſcit, magnorumque Virorum applauſus non mediocres in mea Praxi, frequentiſſimæ Auditorum, ac Civjum academicorum, ad meas Ædes, confluentiæ, inimicorum impotens ira, horumque Deo auxiliante irriti hucuſque conatus, illud evincunt. Itaque, per me licet, ipſis cum menda-

ciorum Patre ſit conſuetudo, ringant os, ilia rumpant, bilem evomant, me intrepidum ferient. Hiſce enim impiis conatibus, annuentem nunquam, ſed reſiſtentem acquirent male invocatum Jehovam.

Tranſeo ad ipſam Medicinæ ſcientiam & artem, ejuſque inſtituendi, proſequendi & evehendi methodum, cujus obtinendi & proponendi rationes diuerſas, imo quot capita tot ſenſus video. Profecto antiquarii, omnia antiquis nota ſtatuunt, eoſque non ſolum Duces ſed Dominos agnoſcunt, juniores ex contrario vix illud admittunt, imo pernegant, quicquid etiam cereo modo & voce ſtentorea in contrarium aſſerere ex obtrudere conantur, veteranæ militiæ medicæ addicti. Unum autem hoc reſtat, ab utrisque conceſſum, Medicos eſſe Naturæ Miniſtros. Frequentiſſima enim Naturæ vocabula, in ore utrorumque verſantur. Eam igitur quam maxime obſervandam ac dignoſcendam, nemo homo Medicus negabit, ſed eum eſſe optimum Medicum, cui naturæ penetralia fuerint optime perſcrutata, ambo concedent.

Naturæ vocabulo, quid deſignent non ſemper tradidere; unde ex eorum ſcriptis tantum colligere licet, eos motum corporum, variaſque tendentias eorundem, & certas figuræ corporeæ determinationes ſolidas ſub intellexiſſe. Natura igitur univerſaliter ab iis conſiderata, phyſicorum contemplationibus ſubjecta exſtitit, in qua certis regulis & legibus illam perſtringebant, ac auditoribus ſuis obtrudebant hanc, veluti nudam Dianam viſcendam. In hac ſpeculatione ardua, miris modis homines ingenioſi ſe torquentes,

tes,

tes, naturæ frænum injicere tentarunt, illique ad præscripta sua ire, quantum possibile, dictis suis, coegerunt. Hinc sectarum Philosophicarum turmæ, origine non ignobili, nempe ex cerebro humano, instar tot Palladum, profluxere. Sed vix perstantes illæ, egregia ratione, si. Diis placet, stipatæ scientiæ, una cum suis Authoribus & asseclis, brevi, succubuere, quam primum è luto meliore ficti, illa examini graviori subjicerent prolata ficulnea argumenta physica.

Sæpius autem demiratus sum, doctissimorum mundanos lusus, ubi in scientiis & artibus, gravibus ac vere sapientibus argumentis suffulti, in scenam procedunt, theoreticas suas contemplationes proferentes, illos ad praxin nunquam accedere, nisi tremula lingua & infirmo talo. Testes erunt omnes vere docti habiti & encomiis, ea in parte, suis ornati, ut Baco Verulamius, aurea præcepta tradens, maximus illorum neglector. Sic enim proponit in distributione sui operis, circa novum scientiarum organum, *Nam huic nostræ scientiæ finis proponitur non ut argumenta inveniantur sed Artes; nec Principiis consentanea, sed ipsa principia; nec Rationes probabiles, sed designationes, & indicationes operum*. Ulterius pergit *in eo esse laborandum, quod non tantum ex Mentis penetralibus, sed etiam ex Naturæ visceribus extrahitur. Sensus enim fallunt utique, sed & errores suos indicant; eo enim rem deducimus ut sensus de Experimento, Experimentum de Re indicet. Itaque omnia Artium Mechanicarum, omnia operativæ partis liberalium, omnia Practicarum complurium, quæ in Artem propriam non coaluerunt, Experimenta perscribimus, quoniam*

niam Natura Rerum, magis se se prodit per vexationes Artis, quam in libertate propria. Homo enim Naturæ Minister & Interpres, tantum facit, & intelligit, quantum de Naturæ Ordine opere vel Mente observaverit, nec amplius scit aut potest. Qui enim, secundum eundem, de Natura tanquam de Re explorata dicere ausi sunt, sive hoc ex animi fiducia fecerint, sive ambitione & more Professorio, maximis illi Philosophiam & Scientias detrimentis affecere. Ut enim ad fidem faciendam validi, ita etiam ad inquisitionem extinguendam & abrumpendam efficaces fuerunt. Neque tantum virtute propria profuerunt, sed, quantum in hoc, nocuerunt, quod aliorum virtutem corruperint & perdiderint. Gestit enim Mens exilire ad magis generalia, ut acquiescat; & post parvam moram, fastidit Experientiam: præstat autem Naturam secare, quam abstrahere, & demonstratio longe optima, est Experientia. Rerum vilium ut & vulgarium contemptum, esse temerarium & damnosum albi tradit, imperiumque in naturam, hoc modo nunquam acquiri.

Hæc Vir, Nobilissimus sublimia petens, aureis characteribus sibi aliiisque exhibens, ad praxin transiens postulatorum obliviscitur, aut saltem male in usum ducit, ea ubi immediate talia profert. At etiam in hoc genere non prorsus cessavit industria humana, hoc ipsum enim innuit separatio corporum similarium per destillationes, & solutionum modos, ut dissimilaritas compositi, per congregationem partium homogenearum appareat. Mox vero dicti penitens subjungit ignem corpora confundere, ita expresse monet non per ignem Chymicum certe; separationem esse faciendam, sed transeundum à Vul-

cano

cano ad Mineruam. Hæc, odio Chymiæ flagrans, passim inculcat, quæ ulterius prosequi non libet. Quomodonam Vir cætera eximius, artis hujus ignorantiâ palpaverit, in suis de calore & igne traditis abunde liquet, vbi de flamma spiritus Vini agit, eam nominans lenem & clementem, imo mollissimam instar ignis fatui, cum ipsa etiam durissima liquet metalla & vitra fundat. Sileo de ipsis Experimentis Chymicis passim ab ipso invocatis, in suis inductionibus & instantiis, ubi malitiose suos detrectare videtur Chymiæ honores, nempe in solutionibus ferri & stanni calidis, in effectis fortium vitrioli, sulphuris, aluminis salium; in spiritus vini bene rectificati operationibus calidis, super albumen ovi & panem; in Calcis vivæ actionibus, &c. Quæ omnia sufficienter demonstrant, eam ipsi cognitam & privatim invocatam, publice autem detestatam fuisse: forsan quoniam eo tempore male audiebat, ab ejus persecutoribus Galenicis, prima sub sellia prementibus. Plurima etiam sunt, in illis instantiis tradita, quæ experientiæ contrariantur, & quorum successus admodum infidus & dubius existit, quæ brevitati studens omitto, eum enim refutare non proposui, nisi quoad Chymiæ contemptum.

Celeberrimum Cartesium, Chymiam odio non habuisse patet, ex ejus querela, quod ipsi pro hac arte comparanda, tempus & sumptus deficerent, tædio habens ipsum in hac parte cæcutire. Hinc miserrimos, ac tanto Viro indignos, passim in suis libris commisit errores, circa salia, sulphura, spiritus, reliquaque chymicis experimentis hodie in contrarium demon-

ſtrata, ut & in motum ſpecialium definitionibus, actionibus & reactionibus corporum ſolido fluidorum ſe mutuo afficientium. Hæc ad oculum demonſtrare, ſtudio & amore Veritatis, haud Nobiliſſimi illius Viri Odio, mihi conſuetudo plurima in privatis Exercitiis eſt. Ejus enim monita dubitandi de omnibus, ipſum illis legibus non ſolvunt, nec ejus ſcripta tanti ponderis, ut pro abſolute veris haberi queant, quamdiu Experientiæ & Naturæ non concordent ejus ratiocinia.

Ejus autem ſecte pertinacius addicti, ipſum reverentius colentes & admirantes, infenſiores videntur Chymiæ hoſtes, quamvis plurimi vocabulis motum particularium è Chymiæ fontibus petitorum abutantur, ut fermentatione, efferveſcentia, &c. quæ aliis ſano, ut loqui amant, ſenſu obtrudunt, quamvis nil minus in natura corporum eorum appareat; quod patet in noſtro ſanguine, lympha, ſero & ſimilibus noſtri corporis humoribus. Ulterius autem pergit is, qui cenſoria virgula Scientias & Artes perſtringens, oratione publica, de Medicinæ ſtudio inſtituendo, ne mentionem quidem de Chymia injecit, aperte maximum in hanc artem odium demonſtrans, cujus vilipendio omnimode laborare videtur. Forſan ob experimentalium demonſtrationum nimis ſordidam & humilem ipſi viſam viam, illiuſque in Naturam jam occupatum, multis abhinc annis imperium. Sed hæc tranſeant cum cæteris erroribus, nimis hominem redolentibus.

Natura ſpeciali determinationi ad certum corpus ſubjecta, nullibi magis exculta fuit, quam

in machina humana, Hæc prouincia Medicis demandata, secundum illud proverbium, ubi Physicus desinit, ibi incipit Medicus. Medicina igitur hominem respiciens, eum intuetur tanquam Naturæ partem nobiliorem, suis legibus motus & quietis utentem, respectu determinatæ constructionis fluidorum & solidorum, hanc machinam constituentium. Cum autem corporei motus sint concatenati in hoc mundo, una protrudentia alia conspicimus, absque seriei interruptione, ideo absolute homo non solus, sed cum & per alia movetur corpora. Hæc ipsum afficientia, vicissitudinis leges subire eum cogunt, unde perpetuæ alterationes per totam succedunt vitam. Naturales eas vocant perstante sanitate, præternaturales nominant invadente morbo, relatione habita, non ad universum, sed ad hominem solum collabascentem. Exinde ut succurratur injuriis motum, in statu sano alimentis restaurantur jacturæ, in statu morbido occurrunt remedia opposita motui devianti. Utraque assumenda, omne suum absolvere opus videmus; per solutionem fluidam & mobilem corporum ingestorum, Ex contrario observamus, frustrà ea exhiberi indissoluta permanentia, vel perversam solidam miscelam & figuram acquirentia in prioribus viis. Adeoque sanitatis, Morbi, imo Mortis ipsius variationes in nostra vita, dependere à debita conformatione solidarum partium, ex fluido tamen ortarum, & naturali liquatione & propulsione fluidarum. Illa omnia videmus foveri & nutriri per calores Solis, ignis & per influxus Aeris & motus intestinos calidos assumtorum, qui-

bus

bus deficientibus nostræ deficiunt vitales Auræ.

His addendæ secretiones necessariæ, partium hæterogenearum dictarum, quibus carere homo, per totum vitæ curriculum, nequit. Partes enim assumptæ, quamvis omnes in alimentis homogeneæ statuerentur, quod impossibile, attamen per motum collisionis, frictionis & attritionis, in varias secedere coguntur partes à se invicem discrepantes, præsertim nimium fluidas; & solidas tales, quæ machinæ sustentandæ ulterius inutiles existunt. Has subtiliores fluidas per cutis poros transpirare, & per os exhalare vnicuique patet, crassiores per urinam excerni & salivam vulgare est. Solidiores fæces per alvum exonerari quotidie experimur. Dari etiam alias, sed minorem fæcum abundantiam præbentes hic illic vias, perpetuo observamus, ut in auribus cerumine infectis, in capitis furfuribus, in cutis sordibus. Quibus rite sese fluido modo exonerantibus, corporis bonum experimur habitum, secus retenta; vel copiosius secreta, vel depravata, ejus malum enasci statum videmus.

Humores nostri corporis fluidos, non unos; ex uno tamen fonte derivatos agnoscimus. Horum differentiam agnoscere certa vasa, vascula & vasella minima, pro suis hospitiis & elaboratoriis, ad oculum manifestatur in dissectione animalium. Ipsas exinde profluere miscelas necessario reperimus, ob vasorum illorum continuitatem & contiguitatem, in quibus indefessum exercere coguntur liquida contenta cursum, Has miscelas modificationis, alterationis ac secessus varii esse authores, ex ipsa corporum natura patefit, quas agitationes blanda & leni propul-

ſione in ſanitate, feroci ſæpius motu inteſtino & gravi in ægritudine, procedere nimis perſentiſcimus. Accidentia humorum manifeſta, ſæpius in ipſa non admodum periclitante ſanitate, diverſa affulgere, etiam vulgo hominum palam fit, in paſtu, exercitiis, animi pathematis, aeris inconſtantia, &c.

Corporum ſolidorum ſitum, ordinem & texturam mirifice variantem, hic non proſequar, ſufficiunt enim hæc à fluido enata & producta conſideraſſe, & nunquam ab aliis niſi fluidis conſervari & nutriri, imo eadem in mere fluidas particulas poſſe reſolvi. Eorum etiam conformationem quandam, naturæ illi congruam, requiri, ut ſufficiant ſuſtinendis arietationibus tam fluidi interni quam externi illic appellentium, ut ſimul etiam præcaveant Chaos, ſeu confuſionem univerſalem humorum, ac tandem ut in theculis ſuis abditioribus reſervent balſamiſcas vitæ noſtræ particulas, ſenſim ac ſenſim inſtar auræ vitalis aliis humoribus communicandas, ad conſervationem legum noſtræ Oeconomiæ. Quod abunde teſtantur Nervi, Membranæ, tendines, Medullæ oſſium, glandulæ, tunicæ vaſorum ſuis etiam vaſculis & eſſentialibus, ut ita loquar, humoribus ſcatentes, &c. Hæc igitur male diſpoſita, ad nimiam ſoliditatem vel raritatem redacta, pervertere craſin humorum, impedireque vitæ noſtræ beatiora munera, quotidie experimur.

Hæc breviter de Homine medice & Phyſice proſequendo, præmittere volui & debui, ut ſtatum controuerſiarum medicarum eo melius, abſque ullis partium ſtudiis proponere, & quantum in nobis eſt, calumnias Chymicorum tergis affrictas

strictas dilvamus, & adversariis meliorem mentem procuremus. Studium enim conservandæ sanitatis, Medicis incumbere debet sana mente præditis, & quoscunque Jehovæ amor detinet, illos nec mendax vulgi turba, nec terriculamenta ulla movent, sed veritatis studium & sapientiæ sublimioris ardens inquisitio movent & promovent.

Omnes hucusque controversiæ medicæ, quammaxime ventilatæ, in sequentibus versari videntur. A parte Antiquariorum, liceat mihi hoc vocabulo uti, absolute statuitur Medicinam veterem esse meliorem moderna. Unde primo lecturam Antiquorum Medicorum, summis viribus, commendant, & inculcant suis Auditoribus & lectoribus, quibus, ut ajunt, omnia vel saltem necessaria pernota fuere quæ medicam spectant artem, & ex quo purissimo fonte dulcissimæ bibi solent aquæ. Dein ad eorum primam & unice necessariam normam, medicinæ vlteriorem inquisitionem & prouectionem esse dirigendam, secus si faxint conclamatum ac prostratum iri Medicinam, suis fundamentis destitutam. Tandem altè conqueruntur de novatoribus, ac deterrent auditores suos ab eorum conversatione, lectura, auditu, utpote quasi in perniciem Medicinæ natorum & conspirantium. Hos fœdissime delineatos, tanquam homines impios, detestandos, ubique delendos proponunt, saluti humanæ imò rectæ rationi adversantes. Eos postmodum Chymicos, speciali denominatione, exclamant, ciniflones, fumivendulos, impostores, dracones terræ in stragem hominum natos, màgos, veneficos, ac mille aliis impotentiæ animi

signis

ſignis deſignant, ut patet in Paracelſi fædis encomiis, ab adverſariis illius editis. Moderni autem Chymiæ adverſarii Medici, modeſtius ſed æque ſeuere & conſtanter in ipſam invehi ſolent, gemere enim Medicinam, inſtar Eccleſiæ ſub jugum preſſæ, ab Chymicorum conatibus ajunt, quoniam omnem fere medicam ſapientiam ad ſuos furnos revocare videntur. Chymiam eſſe partem Pharmaciæ ſtatuunt, adeoque medicamentis parandis tantummodo utilem, in quibus aliquando feliciter res ipſis ceſſiſſe fatentur. Sed extra oleas illam vagari, ubi practicis negotiis regulas præſcribere audent ejus Patroni, ac in peſſum ruere omnia antiquitus gloriosè ac ſtrenuè acta Medica, illorum ſcriptis, Authoritatem, dignitatem & famam tantorum Virorum labefactari eorum inſultibus; tandemque futurum vt in oblivionem cadant gloriæ tantis laboribus comparatæ, tot ſeculis à corruptela reſeruatæ, tot commentariis illuſtratæ. Uno verbo, ſtudii medici ruinam imminere, niſi illis audiant monitis, & actum fore de ſanitate Animæ & Corporis, niſi deſiſtant ab illis inquiſitionibus prudentiores facti Medici.

Ad hæc reſpondeo, à lectura deterritos nunquam audivi Chymicos, nec ipſos deterrentes alios unquam obſervavi, ideoque culpæ illius vacant, niſi contrarium demonſtretur in eorum ſcriptis. Si autem eos antiquos, homines non divos conſideraverint, illud, ſaltem à ſanioribus non in opprobrium verti poteſt talibus, quibus cordi ſemper fuit ad cotem & lancem Naturæ operantis, hæc ab iis propoſita examinare & ſubjicere, ut vera à falſis, dubia ab evidentibus,

para-

paradoxa à vulgariter admiſſis diſtinguerent. Ea enim methodo, honos & gloria ipſis accreſcunt non decreſcunt, ſi veritatis naturalis tramite ubique eos procedentes videant ruſpatures. Naturæ impigri. Sin tanquam homines erraverint, an cum ipſis errare imprudenter nobis licet, authoritate antiqua munitis? An illud ignominioſum eſt illis & nobis, ubi ea Naturam ſecando aſſequimur & in lucem edimus? Fateor modeſtè, hæc eſſe denuncianda, ab inventoribus etiam hominibus, ſed eadem modeſtia & manſuetudine excipiendi, & animandi eſſent, labore impigro cum ſudore procedentes inventores, ſed non vituperandi & mendaciis obruendi, multo minus deterrendi, ut hactenus factum.

Structuram Ædificii medici ornatiſſimam admirantur, eamque à nobis vix imitandam deſcribunt, ob amotas ſcalas aliaque inſtrumenta, quibus antiquitus uſi fuere, in illius fabrica & ornatu, in tantum culmen educendis. Hinc inquirendæ illæ viæ, illa inſtrumenta congerenda, illæ machinæ miniſtrantes adaptandæ ſunt à nobis junioribus, ut non amplius inſtar puerorum permaneamus in mira & mera contemplatione Alitis Junonis, id eſt, illius Palatii Medici. Sed eorum conſenſu, hæc adminicula ſublata ab iis, ſtructura tantummodo nobis relicta. Si igitur illud ruinam admitteret, an clamore & quærelis reſtitui poſſet, an vero inſtrumentis, & quibus(ſed æternum abſque dubio illis cenſebitur. Quæſo, ut mihi aliiſque igitur demonſtrent, quid ulterius ſit agendum ſapientiæ Medicæ ardore flagrantibus. Lectura illud nunquam patefiet, divino inſtinctus opus eſt, hæc ſiquis divi-

nare

nare velit ex ſola voluminum evolutione, in quibus ſtudio videntur prudentes Antiqui ſua myſteria occultaſſe, ne divulgata contemptui, non admirationi haberentur Concedamus Antiquis plurima perſpecta fuiſſe, hodieque nil aliud creari, à doctioribus Viris quam novo antiqua, magis nuda in lucem, aliis vocabulis ornata procedere. Sed undenam illud liquet nisi ex ſedulis Naturæ inquiſitionibus, fidis illorum doctrinæ antiquæ interpretibus, unde nihil tantis nominibus detrahitur, ſed potius quam plurimum accedit gloriæ, ſed dividendæ cum detectore magis Antiquis illis ſincero. Siquis autem hæc detegere poſſit abſque illis armis, cur in campum non procedit ſtrenuus pugil, & ſuas demonſtret conatus, ſaluti humanæ conſulens.

Ex antiquis, Hippocratem Coum, ſummum eo tempore in Græcia virum, tanquam divum colendum, vix ac ne vix quidem adorandum, intuentur. Ejus Aphoriſmos, tanquam oracula medica ſuſpiciendos, protrudunt, de quibus ſiquis dubitet, perjurium eſto. Verum ſalva authoritate tantorum Virorum, ipſarumque Manium honore illibato, in aphoriſtica illa congerie divina nulla reperio, ſed naturalia, eaque ſæpius feſtinante calamo & mutilo judicio tractata. Hæc autem non gratis à me dicta eſſe, Galenus aliique ipſum corrigentes in plurimis, antiquiores Viri, illud paſſim in ſuis demonſtrarunt ſcriptis, quibus Chymia nunquam pro lege fuit. Cur illi non tanquam perfidi, à talibus declamati fuere? nam inſurrexere contra verba Præceptoris tanti. Si Aphoriſmi tam clari & diſtincti ſunt, cur tot indiguere interpre-

tibus commentantibus, ut in volumina excreverint ipsa comentaria super Aphorismos, quæ oculatissimam patientiam defatigarent sola inspectione. Taceo de eorundem versionibus, differentibus pro Medicorum transferentium captu, ut unicuique cerni datur in diversis linguis.

Non is sum, qui deletos illos vellem, neque ullus Chymicorum, furnos suos præposuit Aphorismis, sed ex contrario illos antiquitate venerandos & lectione dignissimos statuit, sed commentatores sola authoritate sui cerebri innitentes eorumque meros admiratores, non tanti æstimo, ut eos sequendos censeam. Quoscunque autem generosus inquifitionis ardor stimulat, per experimenta naturæ eos non sugillant nec obtrudunt, sed eosdem defæcatos tradunt.

Si ulterius pergat æquus rerum contemplator, suspicionem malignitatis adversariorum reperiet, statim primo intuitu detegendam. Secula quæ à Chymicorum injuriis immunia exstitere, nullum aut paucissimum in Medicina progressum fecere, nullis tunc impedimentis contrarium molientibus. Cur illis temporibus dormiere Viri exasciatissimi, Hippocrate & Galeno optime instructi. Forsan sub umbra eorum quievere, modestiæ & damnosæ abstinentiæ à Naturæ indagine dediti Viri, ea ratione moderationis summæ pacata tempora transigentes. Quare Medicina non cultior in Græcia & Asia quam in Europa, ubi floruere hi divi? Ibidem enim ultimi Cæsares, (non Cæsares in genere) etiam Medicos constituere, & Regia de stirpe nati, vel ut condonetur fabulanti, ipsi Reges illic medicam coluere artem. Regia igitur pars, excellenti ful-

ti fulgore coruſcans ex iis oris hauriendà, cur in fonte ſuo regio exaruit. Jacturam, ut credo, prætextati illi, incuſabunt ſcriptorum, ſed ea dici potius quam demonſtrari queunt. An vero omnes Medici iis temporibus periere, poſt Hippocratem & Galenum exſtinctos, & poſtquam voraces flammæ, inundationes, vermes, crudeles ſuas executiones abſolverunt? Abſque dubio hic illic evaſere, quod patet ex continuatione Medicinæ practicæ. An illi fuere Chymici ſuperſtites, gens illa Titanica, adverſarii Deorum & hominum? Non. Nam ante Paracelſi tempora, nullæ manifeſtæ iatricæ lites, nec in aduerſa ulla cecidit Medicina, ſed pacifera Apollinis Laurus fulgebat. Nihil tamen actum, ab iis ſecure dormientibus, niſi quod in verba, ipſorum verborum, & phraſium, non rerum ruſpatores acres, ut paſſim ex illorum ſcriptis patet, Magiſtrorum ſuorum jurarent, ex ſucceſſu fido infidove caſualiter, vel ut loqui amant methodice, proveniente, aurum & gemmas ſibi compilantes.

Bachlivus quamvis in Chymiam iniquior, iis concedit Theoriæ melioris fundationem, & medicamentorum ſelectiorem præparationem, ſed in medicinæ practicæ detrimentum ipſos natos ſcribit. Quis hæc comparet oppoſita in uno tertio? juvarunt ea in parte, nocuerunt in eadem. Fateor meum ibi hærere judicium, nam de reliquis, ex Verulamio aliiſque compilatis argumentis nihil moror. Nam aut Theoria ex praxi, aut praxis ex Theoria naſcitur. Sed nulla, ſaltem vera, poterit tradi Theoria alicujus artis, quin ex fonte Praxeos deſumatur, ergo

ubi Theoria est melior, ibi necessario etiam melioris Praxeos indicia affulgent, præsertim si instruat & Tyrones per semitas deducat planiores, magisque convenientes ad praxis ideam acquirendam, qui unicus est Theoriæ scopus. Si vero Vir eximius, per meliorem Theoriam, intelligat melioribus verbis, & argumentis non rebus ornatam à junioribus, seu ut pluribus in locis loqui amat, novatoribus eam fuisse, profectò quis Medicus verbis curat? aut qui per verborum, & literarum ornatum ad Medicinam pervenere? Hippocraticis, & Galenicis olim medicis, hæc literarum & linguarum studia cordi erant, nunc a plurimis etiam raucæ, & barbaræ voces prolatæ honori esse videntur, latino, vix sermone instructie. Ideoque in hanc partem concludo, illud honori ipsius Chymiæ cedere, etiam in ipsius Praxeos vera constructione acquirenda, modo recte procedatur via nobiliori Chymica. Haud neglectum historiæ morborum defendimus, sed eandem omnino promouendam censemus, nam exinde, omnes chymyci generosiores sua hauserunt, de humoribus eorundemque variis accidentiis, in diuersis morbis, quæ ex miscelis patent. Exinde Galenicorum errores detecti, & strenue refutati fuere, imo inde Chymiæ practicæ melioratio in dies accrescit. Unde non opus erat ipsi, nec aliis, hæc monere, nam si hæc negligerent, palmam non ita cedere cogerentur Chymicis Galenici, ubi de diagnosi & prognosi morborum, circa ægrotantes agitur inter utrosque consultantes. De quibus Exempla infinita proferre possem, si gloriolæ cupido me detineret. Ideoque aut oscitanter

ante

ante hac ægros ſuos tractaſſe Galenicos conijcere debeo, aut eos nunc per Chymicorum vigilantiam, & induſtriam, ad æmulationem deductos fuiſſe, quod utrumque defendere ac demonſtrare poſſem, ſi de eorum praxi non denigranda, ſed veris coloribus delineanda, abſque ullo invidiæ vel odii minimo fuco, hic ageretur.

Ea quæ anatomicis hiſtoriis incluſa, ab ipſo vere laborioſo ac indefeſſo Viro proferuntur, ornatum Medicinæ magnum, pauciſſimum autem uſum practicum afferunt, adeoque inter ſcientias è Cadaveribus petitas referenda ſunt, quæ mortem ejuſque ultimam cauſam ob oculos ponunt, ſed non primas ſanitatis fluctuationes exhibent, quæ ultimæ eſſent medicæ utilitates ad praxin accommodandæ. Miror itaque hominem eruditum, poſſe rejicere eam Artem, quę, ipſo Judice, duo maxima attulit medicinæ emolumenta, medicamenta nempe morbos debellantia & inſtitutiones meliores Medicinæ. Sed, moribus antiquis ſtat res Romana viriſque, id eſt, Galenici antiquo more convitiandi procedunt.

Inquiſitione cenſoria, nec Principum legibus vetita, multo minus à Chymicorum ſæpius laceſſitorum inermi turba prohibita fuit Authorum inveſtigatio. Ipſi experientia enim aliorum indigent, vt brevitati ſuæ vitæ, & ſumptibus conſulant. Legere etiam & aliorum inventa corradere opus habent, ut exinde inſtar apum mella colligant, ſibi aliiſque proficua. Si naturam negligere ament, ſi eam diſſecare nolint; ſi rationem humanam debilem præferant Experien-

tiarum faci; si corpus humanum solum considerare velint, extra mundana imperia positum; si leges Naturæ ignorare ambiant, desinant esse Ministri Naturæ. Si verba hominum illis in unica versentur Æstimatione; si abstrusas eorum sententias prolatas admirari velint; si vitam & tempus terere velint, in evolvendis hominum sensibus, mortuos consulant, vere cæcutientes & mortui. Nemo Chymicus, eos ad ulteriorem damnabit, invita Minerva, investigationem, nec ipsorum interest, ut illi manus & mentes oculatas possideant. Abstineant modo ab invectiuis & calumniis, aliosque à laboribus ne deterreant, sibi aliisque inhumaniores.

Sicubi Chymici, in errores inciderint, iidem præsto sunt prudentiores, alii, errorum suos collegas convincentes. Neque rubori habent homines esse, errare posse, sed erubescunt mendacia proferre, illa enim hominem dedecent, naturalibus demonstrationibus innitentem, nam culpa ipsos statim redarguit ex contrariis, non verbis sed rebus prolatis, ipsique ob oculos positis. Et profecto ut omnes artes, sic etiam Chymia, suos obtinuit teneros ortus & progressus masculos, quos secundum celebriores hodiernos practicos publice & privatim in Europa docentes, eousque attigit, ut fundamentum nobile constituat Physicæ ad medicam artem spectantis; clavimque possideat qua thesauri operum Naturæ reconduntur, quorum ope egregia Theoriæ & Praxeos Medicæ adyta patefacta, firmiori talo procedunt, quam olim Majores nostri vel potuère vel tradidere.

Hostiles autem adversariorum impetus, insi-

diis

diis pleni, primo diluendi veniunt, ut argumenta juxta se invicem posita eo magis elucescant. Per Chymiæ vocabulum, illud opus, ab operariis manibus, furnis & igne proficiens intellectum volunt, aliudque nihil conari vel agere eos laborantes statuunt. Hoc autem contra omnem veritatem esse, & libri & conatus, & adversariorum metus, sufficienter evincunt. Quis enim tam vesanæ existeret mentis, ut ad mineras & metallifodinas evocaret suos auditores, ubi de corpore humano ejusque motibus disserere & demonstrare vellet. Ideoque Celeberrimus Bachlivus insulse debachari videtur in hosce, ubi illis hanc mentem attribuit insanam. Verum comparative, relative & per gradus ascendunt experientiarum naturalium collationes, judiciose, tanquam per scalas alta petentes loca. Non per ignes Chymici, nec per suos furnos concludunt, sed per motus igneos totius vniversi, & caloris variationes transeunt, per Phæbum, aut Vulcanum aut solem proprie ad Palladem viam sibi sternentes adamantina securi, sat magno sæpius suorum loculorum incommodo.

Chymia igitur est ars, fluida ponderans per miscelam & motum varium corporum. Imitatrix igitur naturæ per fluida pergentis ad suos fines & ultimas rerum tendentias & medicinæ, sola miscela & motu medicamentorum opus suum grave absoluentis. In ea, furni infima tenent loca, ad operarios relegata, attamen ipsis in magno pretio habita, ut instrumenta quibus ipsa natura utitur in montibus vulcaniis, imo quibus non dedignantur, magni quamvis

Myſochymici, Botanici in ſuis reſervatoriis exoticarum plantarum & arborum, ex calidioribus locis ad nos delatarum. Calor fouens, non deſtruens; ipſis in maximo pretio reſervatur inſtar alius Veſtæ non adoratæ; ſed excultæ, ad generationem novarum rerum, vel ad ſeparationem partium ſimpliciorum à compoſitis; ad modum hujus uniuerſi ſole illuſtrati & aere molliore cincti. Si vero rudes in principio illam tractaverint homines, illud commune eſt & fuit omnibus artibus & ſcientiis humanis. Ideoque qui eam corrigere velint, eique contradicere ambiant hodiernæ magis cultæ; non antiquiorem petendo hodiernam denigrent. Eadem enim perpetuo retorqueri poſſent vitia, in artium pueritia, & adoleſcentia commiſſa, in Virili ſtatu nunc illa deteſtantibus, artificibus prudentiſſime rem agentibus. Hinc non parva malignitatis indicia, ex talibus opponendi modis, patent; nam non inquirendum, quid crediderint & ſtatuerint; ſed quid credant & ſtatuant. Quamvis Borrichius, Vir omni eruditione plenus, ſufficienter calumnias in Paracelſum immerito datas retuderit; ut nulla Excuſatione digni videantur, hodierni male erga Chymiam affecti, de tam celebri Viro impudenter falſa pronuntiantes.

Hiſce igitur ſufficienter & abunde ſatisfactum credo, pro antiquitate ſtantibus, non contra ejus authoritatem ſed infallibilitatem, & tenebricoſam lecturam rem habens. Verum quoniam fruſtra ab iis expectarenius ſcientiarum augmentum, quibus tantum cordi eſſe videtur; ut vetera novis, antiqua recentibus intermiſceant, chaos confuſi partum tentantibus, nequid cum

illis

illis aliquid monſtri informis alere videamur, ad ipſa rerum principia pergemus, quæ pro modulo noſtræ experientiæ, Natura duce proſequi conabimur, ex ipſo homine in ſua & aliorum Natura conſiderato.

Chymiam autem in ſequentibus non qua Artem defendere conabor, ne magni Verulamii præceptis ob ſim, ſed ejus experimentalem Doctrinam & lucidam rerum inveſtigationem. Parum attamen conſiderandam illam diſtinctionem autumo, in qua diſtinguit lucrifera à luciferis experimentis, ut & ubi ea ſeparat quæ in Artis formam ſunt reducta. Optime Vir opulentus ſe ſtatuit non indiguiſſe amplius ſordido lucro, nec eum, ſupra artes omnes poſitum iis opus habuiſſe ad vitam ſuſtentandam. Sed quid mali perpeſſæ ſunt ſcientiæ ab artibus excultis? quid ex lucriferis inſidiis hominum, incommodi eædem obtinuere? Annon exinde Prudentiæ commoda reſultarunt? Prudentia vero, omnis ſapientiæ veræ primas occupat ſedes, atque ex ea derivantur, quæ ad ſolidam ſcientiam ſtabilienda unice faciunt. Illud evincunt à doctiſſimis exhibita præcepta, & leges, ex hiſtoriis utilis ex noxii, natæ, nil aliud demonſtrant, quam ipſa vitæ beatioris commoda fluxiſſe ex iis prudenter obſervatis circumſtantiis, quarum neglectu ſilveſtres & feræ nationes in ſuis adhuc perſeverant barbariei incommodis. Relinquenda igitur nec negligenda illa, ullus cenſebit, cui incrementa Eruditionis cordi ſunt, verum potius ea ambabus manibus, id eſt cordicitus eſſe amplectenda ſtatuet, licet enim cuivis gemmas ex ſtercore colligere, ut Poeta loquitur.

Artes reliquas, non Chimiæ oppoſitas, nec Chymiam eis adverſantem, multo minus de palma& imperio cum iiſdem ex profeſſo certantem introducemus ſed ejus utilitates hucuſque in Naturalium inquiſitione exhibitas Medicinæ adornandæ & ſtabiliendæ commoda, illius auxilio, prolata enumerabimus, ac lectoribus ſuum arbitrium relinquemus, ea de re concludendi. Hoc unum attamen nobis concedendum puto, ut illius partes tenere quamdiu ſecundum plures naturæ leges hanc procedere demonſtravero, mihi licitum ſit, adverſans paſſim aliis non meris verbis, ſed rebus, donec mihi demonſtraverint eas meliores & plures ab adverſariis in campum poſſe produci neglecta authoritate aliorum, quos duces non Dominos, comites non Imperatores, agnoſcimus. Ut exinde de dignitate & excellentia ſingularum, abſque Præjudicio ab omni artis Medicæ gnaro pronuntiari poſſit. Ideoque ſinguli illarum artium operandi modi, eorum inſtrumenta & ultima effecta proſequar, quæ ad lancem Naturæ operantis in corporum graviori luſu trutinanda, & probanda ad praxim, tanquam lapidem lydium totius Medicinæ venient. Hæc autem quantum poſſibile breviter & ſuccincte tractanda, hiſce nitentur fundamentis. Naturam omnia moliri per fluida, ejus opera ibidem eſſe vigilantiſſima & maxime ardua, quas operum tendentias ultimas in ſolidis determinat ſtructuris, inconſtantia ſumma attamen præditis, adeoque ſemper ad fluxilem ſtatum diſpoſitis, imo illuc abſoluta neceſſitate denuo properantibus.

Adeoque nullius artis præceptis, nec aſcititia autho-

authoritate, vel prærogativa, quoad medicinam complendam & instauranda facientibus præoccupatus, multo minus aliarum artium absolute ad ipsam medicinam spectantium odio aut amore commotus, hæc quoad ipsam sanitatem humanam debite retinendam vel recuperandam; propono.

1 Naturam per Naturam esse explicandam, in suis nempe operibus.

2. Hominem tanquam partem naturæ considerandum, nullibi illis operibus liberatum.

3. Ejus situm solidum à fluido inchoasse.

4. Ejus functiones liberas à fluidis dependere. & perpetuari.

5. Harum læsiones à fluidis oriri, & progredi.

6. Medelas per solida, nunquam qua solida fieri, sed qua fluida.

7. Artem de fluidis eorumque vexationibus tractantem, esse theoriæ & praxeos fundamentum

8. Hanc Artem esse Chymiam, non destillatoriam, nec Pharmaceutices partem, ut malevoli audacter divulgant.

9. Reliquas Medicinæ partes haud rejiciendas, sed amplectendas esse, cum summa necessitate.

10. Anatomiam infusoriam, non esse anatomiæ sed Chimiæ partem, & multo incertiorem chymicis Experimentis.

11. Anatomiam & mathesin, ad Medicinæ optimam praxin rite instituendam, parum conferre, nisi quoad chyrurgiam id est, manualia medicinæ opera, ad quæ obtinenda unicum prebet fundamentum, omni laude dignum.

14. Ana-

12. Anatomicas obſervationes, maximi eſſe ponderis, circa eventus ultimos inquirendos, nihil autem præſtare poſſe ulterius in cauſis primariis inveſtigandis.

13. Botanicam eſſe veram, Materiæ medicæ & Pharmaciæ excellentiorem partem.

Hiſce fundamentis innixus, Theoriæ Medicæ tradam initiam quibus alii ſua addere aut iis ſuperſtruere poſſint; ſi quid vero erronei inſit; amicas; & humanas nunquam abhorrebo admonitiones; nec inimicorum mendacium & nugatorum fabulantium inhumani me unquam movebunt inſultum, ut illis iraſci; vel eos reſponſione dignari velim. Tandem enim ſe ipſam vindicabit Chymia; nobile caput attolens; intrepide procedens; nulli noxia; omnibus proficua; antehac levis habita; nunc Regum favore ſtipata, in plurimis Europæ celeberrimſs ſcholis gnaviter exculta.

Hæc brevi & currente calamo pro reſponſione habeant Amici; & Auditores mei ut non amplins me literis ea de re me ſollicitent.

CHYMIA
Cum alijs Medicinæ
FULCRIS,
COMPARATA.

Ationis veræ unicum propositum est veritas. Hujus autem investigandæ & acquirendæ modi existunt, apud Homines, semper de rationis possessione gloriantes, varii. Mentis existentiam nemo Homo negaverit; illius autem ideam, nimis corporeis assueti; aut nullam, aut mutilam admodum obtinemus. Thesauri divini participes, nobis nunquam perspecti, vitam terimus rationalem, ignari ipsius sedis & essentiæ illius maximopere actiuæ.

Ex effectu igitur patet nobis, existere animam cogitantem, tanquam ex conspicuo ejus operandi modo, distincto ab actionibus omnibus merè corporeis. Si autem attentius rem ipsam perscrutemur, ad causam nempe investigandam aspirantes, cadunt sublimibus ausis nostram tentamina; ignorantiam nostram ubivis demonstrantia, irritis ulterioribus successibus nos defatigantia. Quæcunque igitur nobis relicta spes ad illa altiora pergendi, quamvis minima sit, desumenda venit à posteriori non à priori, quicquid

quid etiam vaniloquiis assueti nobis obtrudere conentur.

Adminicula unica & solida Rationis, sunt Cogitationes. Hæ, ex ipsa Mente, abstractè consideratæ, procedentes, ut motus primus à Deo per excellentiam Motore, observantur, adeoque illi tanquam fonti purissimo debentur. Cogitandi autem status, ubi varios esse observamus, eosque periodicas revolutiones pati, in infantia, adolescentia, virili & senili ætate, aliunde petenda causa quam ex mente. Omne quod est immateriale, incorporeum, inextensum, passionibus mere corporeis subjicere, absurdum esse nemo inficias ibit, qui omnem denegat menti corpoream ideam. Passiones Animæ igitur aut nullæ, aut saltem eæ concedendæ, quæ soli Deo & veritati litantur, tanquam congruæ suæ Ideæ & contemplationi propriæ, veluti Imagini perfectissimæ. Hæc autem, passio Animæ propriè dici nequit, sed ejus prima & optima actio, reliquæ sunt passiones magis dicendæ, quatenus à corporeitate, ejusque diversa modificatione procedentes ortum trahunt.

Cogitationes puræ & defœcatæ, rarius in Homine occurrunt. Illud demonstrant educationes, natalitia sola; vitæ consuetudines, studia partium, in quibus, ipsum interesse mundanum & corporeum prævalent. Ex eo fonte, passionum occulti & sæpius sordidi affectus, effecta præbent, magni æstimanda & celebranda, sæpissime abhorrenda & vilipendenda prout cupiditate, odio, amicitia, inimicitia, reliquisque illecebris grandibus aut vilibus instigetur Actor. Conscientia etiam, rarissime genuinis coloribus de-

picta, in errores pertinaces, imo & in veritates non sufficienter perspectas trahitur acrius propugnandas, ob scopum mundanum.

Intellectus simplex & perspicuus, vix homini conceditur. Cogitationes enim ipsæ cum per organa corporea transeant, eodem modo ut radii Solis per Aerem sparsi, ad nos delati, nunquam in simplici ac primo statu actiones suas exequuntur, sed ope miscelæ diversæ varia sortiuntur effecta. Illæ autem necessariæ existunt ad intellectum humanum, imo earum ope formatur & quasi cogitur ad hoc illudve intelligendum, sed auxiliatricibus organis sensoriis. Sensuum vero fallacia & imbecillitas ubique obvia sese sistit, digito monstrans intellectus nostri miseriam. Ingenium ex intellectu crescens, gradus non paucos admittit suæ scientiæ, pro diversitate illorum organorum, cogitationum, studiorum. Coacta enim ut plurimum impelluntur ingenia, cæco impetu ruentia, non judiciose procedentia in suis cogitandi & perpendendi modis.

Judicium, ex affectibus, vulgariter in plerisque dependet. Non semper, dantur enim quibus ex meliore luto ficta sunt præcordia; primo ruminantes & ad lancem exactiorem trutinantes, ea quæ sunt dijudicanda. Sed plerumque occæcati, suis semel admissis notionibus, judicium omne ad illud ferent punctum, ut quadrent nempe suis cogitatiunculis & ingeniosis commentis. Hinc Voluntatum fluunt rivuli, torrentis instar aliquando rapidi, omnia susque deque habentes, imo prosternentes, suo ut intellectui, & Judicio, & Cogitationibus, pertinaciter menti infixis gratificentur. Ubi enim

res

res clarè & distinctè sibi percepisse arbitrantur, statim tanquam pro aris & focis omnia aguntur, non attendentes, hominem erroribus obnoxium facile in sua causa cæcutire.

Rationem humanam, multum à Diuina differre, ipsa ratio dictat. Purum enim lumen Veritatis, ipsaque Veritas nullis impedimentis corporeis distracta, sui ipsius conscia, à priori ipsas & rerum causas, ultimosque agnoscit fines, ipse Author & Moderator rerum. Quodnam autem sit illud nobile inter Mentem & Corpus commercium, illud hucusque æque latet ac Idea ipsius Mentis, absque enim hoc adminiculo nunquam patefiet. Imperfectio corpori adscribenda facile percipitur, sed quomodo animæ, eadem tanquam divinæ auræ particula considerata, illa attribui debeat, difficilius à nobis intelligitur. Saltem rationem nostram, esse veritatem ipsam, vix illi apparebit cui, rationis humanæ suppeditamenta vacillantia cognita sunt, id est, quoniam corporeis armis ipsæ acies cogitationum ficulneæ sunt redditæ, ubi menti nostræ obversari incipiunt. Abstracta autem cogitationum Ideas, divinumque Mentis nostræ fulgorem, aliquando posse concedi haud abnuo, imo sedulis inquisitionibus viam ad abstrusiora patefieri posse plurima coarguunt effecta.

Sapientia humana, à posteriori seu ab effectu ortum sumsit. Artes & Doctrinæ omnes, sensim incrementa & perfectiones suas adipiscentia illud evincunt, nam à priori si incepissent nunquam tramites diversi, sed uni tantum calcandi propositi fuissent, cognita enim rerum causa, eaque rite proposita, omnes in consensum

abso-

absolute traxisset. Ea enim est vis ipsius Veritatis nudæ, ut in ejus amorem omnes nolentes volentes rapiamur. Obvelatæ autem & fasciis tectæ non eadem est vis, libenter enim nobis adulamur ac tandem superbe etiam imperitis imponimus, contrarias calcantes semitas, prout passiones nostræ receptæ prædominium varium obtinent.

Effecta à nobis prosecuta, dicuntur Experimenta, corporum est prosequi motus, moles & figuras, quoniam extra corporeitatem nulla conceditur nobis experientia. Hæc extraordinarias rerum facies revelat, ac per varium accessum, secessum, nexum, coordinationemque mobilem, interiora mundi conspicua offert, tandemque sublimius petenti Animæ, Divinæ potentiæ lusum aperit hac in scena mundana. Corporeis instrumentis cincta Mens, corporeis utitur instrumentis, corporeas sibi fingit Ideas, quas tandem trutinando perpendit, tandemque intellectui offert ad Judicium inde efformandum. Hinc Experientia præcedit firmiorem non vagabundam cogitationem, ut cognitio literarum lecturam, quam informat postmodum ratiocinium, ex ipsa experientiæ inductione multiplici & cogitatione judiciosa ac defæcata gignendum. Experentia igitur cogit rationem & cogitationes nostras huc illuc deflectere, & in consensum varium abire, pro corporum motu diverso, varia accidentia & attributa offerente. Ratio autem ab ipsa experientia acuata, ulterius veloci cogitatione ascendit, ab expertis ad nondum experta pergens, excellentiorem hoc modo sapientiæ gradum acquirens, non vano titulo glorians ubi hæc, per experientiam, suæ

ratio-

rationi respondere in ipsis effectis viderit.

Experientia nunquam fallit. Fallax autem nominatur apud plurimos, non attendentes propriæ fallaciæ & judicio præpostero, seu potius nimium festinanti ad pronunciandum. Cogitationes enim nostræ raro ita suspensæ detinentur, donec ab una ad aliam transierint experientiam, & ex ipsa experimentorum plurium multiplici collatione; peruenerit ad veram ac judiciosam rationem, omni fastu privatam. Tædet longitudo inquisitionum, labores immensi deterrent, sumptus desunt, gloriolæ cupido nos trahit, adulationes aliorum nos instigant, ad fructum Mentis immaturum producendum. Ea attamen non desunt esse vera, quæ hisce elucidantur ac demonstrantur experimentis, (quamvis illa effecta ex iisdem corporibus non ad omnes casus referri queant,) modo semper eadem observentur effecta primaria in corporibus. Sic exceptiones, animadversiones egregias offerunt, pristina effecta haud inficiantes, sed illa ad certas regulas restringentes, unde Judicii eximii elucet fastigium, eo magis excellens, quo illis numerosius stipatum fuerit, antequam suam inde proferat hypothesin. Systemata, & fundamenta igitur antequam cudi possint, ab scientiarum & artium Magistris, illa experientia indigent multifaria, nisi scopas velint offerre dissolutas, & ex arena funiculos nectere, prout plurimi solent.

Experientia omnis, versatur circa figuram, molem & motum corporum. Corpora enim considerantur, hisce tribus attributis, quatenus nempe, nostros sensus, aliaque obvia corpora affi-

afficiunt; inde infinita phœnomena producentia: Eaque aut motu veluti proprio, constantique figura procedunt; aut quiete pertinaci suum servant locum ac situm. Ex hisce omnes mechanicæ consarcinantur figuræ, variis usibus adaptandæ, experimentisque plurimis dicatæ. Inde etiam resultant, motus innumeræ species, sibi aliisque vicinis communicandæ; mutuo impetu, pressione, penetratione, ubi se invicem exercent. Tandem eorum cognitio ac perscrutatio, ea profert commoda, quæ ad beatiorem contribuunt vitam.

Corpora, quæ manibus aut instrumentis comprehendi queunt, notionibus nostris quam maxime subjiciuntur. Ea quæ sensibus nostris non patefiunt, Experientiæ ita dictæ non parent, nec de eorum attributis primis, nos certos reddere possunt, insensibiliter nos afficientia. Hinc ficta nomina iis imponere cogimur, ubi per ipsas corporum crassiorum actiones, quasi in tenebricosis locis palpando oberrantes, cernimus alia ac alia subesse instrumenta motus, modificationesque partium varias ab extra advenientes. Illud patet in plurimis physicis disquisitionibus, ubi sua proponunt vocabula, gratis inventa ac proposita, nihil demonstrantia nec significantia, si accuratiori examini subjiciantur.

Instrumenta ad hunc usum solida, in cavitates varias exstructa, iis veluti irretiendis, excogitata, nobis effectum suæ moræ & motus, ob oculos ponunt, spiritualem in modum agentia. Ubi de particularum, visui nostro sese subducentium, excellentiori efficacia, nos obiter

C non

non plenarie, certiores faciunt, multo minus nos clarè, distincte & absolutè imbuunt. Exinde non minimus disputandi pruritus, doctrinæ veræ scabies, ortum progressumque sumsere.

Corpora actiones distinctas offerunt, permanente ipsa figura. Ideoque claræ magis ac distinctæ exinde hauriuntur naturalium operum ideæ, quamdiu libera & constans independentia perseverat figuræ mechanicæ semel admissæ; Eadem vero, aliis occurrentia corporibus diversimode figuratis, ubi alterantur, aut mutua figurarum copula, aut accessu & secessu aliquarum partium figuras & moles illas mutantium, non eadem conceditur perspicacia actionum, nec eadem certitudine ratiocinia nostra procedunt, sed partim claudicare coguntur cum suis figuris jam deviantibus. Minori igitur labore & prudentia hi indigent, qui versantur circa corpora constantia perscrutãnda, quam illi quorum opera tædiosa ac improba occupantur, in eruendis vicissitudinibus rerum, faciei inconstantia admiranda nobilitatarum. Illi enim sua data axiomata semper vera esse, absolutè statuere queunt, modo numerata ab iis requisita adsint, quod hi incertis modis tantum facere coguntur, facile illudendi ex improvisa metamorphosi figuræ, infinitis modis componendæ & destruendæ. Certitudo etiam nulla prioribus affulget, nisi ita permanserint figuræ notæ, obviæ, familiares; quibus semel turbatis cessa illorum axioma, omniaque ruunt ac collabuntur dicta & postulata, si etiam levissimo modo deficiunt. Eadem, in rerum inconstantium motu & miscela, statui posset certitudo, si exactæ corporum sensum subter-

terrfugientium delineationes nobis palam fierent, ſed impoſſilium nulla eſt obligatio. Obſcurioſa magiſque ardua, ſed non minus pulchra ac utilia proſequitur is, qui è fumo tenebricoſo lucem producere ſatagit, illis experientiis Naturam rerum abſtruſiorem, caligineque ſumma quaſi ſepultam, eruens.

Corpora exiſtunt compoſita. Illa compoſitio ex miſcela variantium figurarum utplurimum dependet, unde rarius niſi in mente noſtra ſimplicia conſiderari queunt. Quicquid autem cogitationes noſtræ agunt, illæ ſemper intentæ ſunt, ut perceptionem, intellectum & tandem judicium de objectis ferant, illudque rationem poſtea nominent. Externam cruſtam, ut ita loquar, conſiderantes, ejus figuram menti pertinacius imprimunt, exinde hypotheſes formant mechanicas, tandemque illas accommodant ſuis, inde deducendis, ſyſtematibus. Verum quo ſucceſſu hæc fiant, prudentiores, vere docti Viri, norunt, nimium conquerentes de noſtræ indolis ac ſcientiæ vanitate, lubricitate; ignorantia. Hæc autem compoſita, non conſiderantur tanquam talia, nec opus habent; ab iis, qui ſolam externam proſequuntur conſtructionem, & motum proprium illorum, ſedes quaſi fixas exactiſſime retinentium, aut ſaltem quam minime ab illis aberrantium. Sic interne, ſemel ſeſe offerentes cavitatum conſtructiones, perſeverant in ſua exceptione, emiſſione exceptarum partium & reliquis motuum attributis, quamdiu hæc perſeverari obſervantur in ſuis circumſtantiis externis ac internis. Contrarium vero effectum præbent,

omnia in ipso actionis effectu alteranda & alterantia, vel ut vocabulis vulgaribus utar, ubi agentia & patientia corpora, in motum reciprocum feruntur, haud facile suis terminis circumscribendum.

Duplicem statum in corporibus observamus; solidum nempe & fluidum. Ex hac observatione, duo præsertim effecta ab indagatoribus studiosis expenduntur; primo solidi corporis figura & moles, in omnem dimensionem extensi & operantis pro concessa forma, qualitate, quantitate; secundò, fluidi inconstantia, miscela, mutatio, quam omnibus modis versatilem prosequitur, tam in ipso fluido ita dicto, quam in solido statu eorundem ad fluidum reducendo. Utrique autem Naturæ leges prosequuntur, sed per diversos tramites incedunt, æque tamen necessarii sese sistunt, modo illis, veritatis per experientiam proponendæ, unicus existat scopus. Facilior autem, cum affulgeat solida ac constans via, quam fluida & lubrica, non mirum, est, quod progressus hucusque firmiores magisque demonstrabiles in suis solidis circumstantiis facti sunt in priori, quam in posteriori prescrutatione. Minor vero utilitas non allata est, in hac quam in illa, ut ut tam demonstrabiles hucusque non exhibuerit propositiones, data, postulata, &c. Sic enim navigationes incommodæ, plus utilitatis, quam itinera per terras, attulerunt, quamvis incertitudini plurimæ subjiciantur, fluctuum æstuatione inconstanti, tempestatibus, terræ mutationibus &c. Utrisque igitur suus manet honos, verum nunc inquirendum, an eædem rationes ac methodi pos-

sint

ſint retineri, in utraque inveſtigandi Methodo.

Quorum cognitio certa & evidens eſt, ea legibus ſuis determinari queunt, è contra, ubi dubia & obſcura eſt ſcientia, eorum deſcriptio difficilior avadit, nec ad notiones tam exactas reduci poſſunt. Aditus igitur non ſolummodo tædioſior ſupereſt in his, ſed etiam per obſtantes corporum catervas, ad interiores receſſus antequam perveniat, ſuperficialem ut recludat texturam, ad crypta ſubterranea ut penetret, aliis atque aliis indiget auxiliis inveſtigator ſedulus. Profecto aliud eſt externa tractare, aliud interna in lucem trahere examinanda, aliud tellurem & agros colere, aliud fodinas ac mineras evertere, margaretas aliaque prætioſa è fundo maris expiſcari. Singula enim ſuis conſtant propriis inſtrumentis & laboribus. Toto autem cælo, ut ajunt, differre debent, eæ inquiſitiones mixtorum & valde compoſitorum corporum fluidorum, ab mechanicis ſolidis ſtructuris, ſeorſim actiones ſuas cum figuris reſervantibus inveſtigandis. Hic enim perſtant, illic abolentur figuræ, novam ideam aſſumentes, in omnibus ſuis qualitatibus, recenter quaſi creatis, ſtatim denuo delendis. Ideoque nego, unquam poſſe eoſdem fines, iiſdem auxiliis obtineri, in plane differenti hac corporum ſenſibilium ac inſenſibilium conſtitutione, quamdiu non poſſint tradi eædem partium conſtantiæ ac delineationes requiſitæ, figuræ, in utriſque illis corporum ſolidorum & fluidorum inveſtigationibus. Mutuis autem adminiculis utroſque indigere, ut bene rem agant, concedendum eſt, ita tamen,

ut non plenaria ſcientia opus habeant pro ſolidarum figurarum inveſtigatione neceſſaria ad fluidorum naturam inueſtigandam, levior enim cognitio ſufficit, ut judicium ſuum eo exactius obtineat, circa viciſſitudines fluidorum occupatus. Eadem valet ſententia apud eos, qui ſeſe addicunt ſolidis enucleandis, multum enim luminis ex fluidis rite intellectis haurirent, præſertim ubi de gravitate, levitate, motu, quiete, calore, frigore, coloribus &c. differunt, in quibus ut plurimum manco pede procedunt.

Scientiæ & artes mundanæ, in ſolidis exercentur per Matheſin & Anatomiam, in fluidis per Chymiam. Ad haſce tres perſcrutandi Methodos, reliquæ artes convocari poſſunt, quippe ex illis ſua actionum adminicula obtinent mechanica, tam ſolida quam fluida.

Mathematicorum regulæ exactiores ſunt, quam reliquorum Artificum, conſtanter enim ad ſua confugientes prima data, ſenſim ac per gradus procedunt, ad ulteriora. Eorum veritas ergo dependet, ex primis illis axiomatibus, fundamento conſtanti ſeorſim procedentibus, nulliſque admiſſis fluidis impedimentis, quorum altum penes ipſos eſt ſilentium illas figuras ac moles turbantibus. Quam primum vero hæc aurea catena ullo modo inquietatur, cadit fluctuans redditum argumentum, ſuis alias numeris conſtans, imo ſi minimus intermiſſus fuerit numerus totum ruit computum. Exactiſſima igitur adeſſe debent requiſita, ſerieſque rerum non interrupta, ſi quid concludere aut aſſumere audeant, quod in hac ſcientia & arte, concedi poteſt, quamvis difficultatibus plurimis

haud

haud careat. Sic ſtellas earumque curſum obſervarunt, ſed eas ab illis viſas, ſedes ac motus proprios ſibi hucusque vindicantes, conſtantique in figura permanentes. Ideoque hanc colunt Aſtrologiam ab ævis receptam, quam ulterius excolere ipſis facile erit quamdiu ordo ille perpetuabitur. Nihil autem proſtulerunt, de Cometarum motu certo, de reliquis Meteoris nunc apparentibus nunc diſparentibus, de variis cæli mutationibus, tempeſtatibus, &c. niſi quæ admodum ſunt incerta, imo vaniloquiis intermixta. Geometræ, optima præbant ſuæ doctrinæ fundamenta, ſed circa ſolidas ac permanentes figuras, non circa fluidas ita dictas, niſi leves & incertas ſtatuerunt regulas, ſaltem difficillime proſequendas in plurimis, niſi ubi omnes circumſtantiæ deſideratæ adeſſent, quod vix unquam obtinetur.

Exinde quoad fluida, parum utilitatis exſpectandum quamdiu illa adeſſe non deſinent obſtacula. Menſuras egregie ponderant, admodum autem demiror illorum modeſtiam, vix ſibi fidentium in terris dimetiendis, cum magna fiducia ſolis ac reliquarum ſtellarum dimenſiones obtrudentium. Unde concludere licet, non Geometriam, ſed Geometras non raro hallucinari, etiam in ſua arte, quamvis nemine contradicente, ex actiſſima inter omnes reliquas mundanas, quoad Theoretica & practica poſſideant fundamenta. Quoad liquidorum motum progreſſivum, plurima exhibuerunt ſtatuta mechanica, quibus aquas in varia loca per varios canales, tubulos, meatus, premerent. Quid etiam fluida ſubire debeant, in ipſa propulſione & vi-

ciniæ perpetua mutatione, in diverſimode figuratis, anguſtatis, dilatatis cavitatibus. Quid inſuper, Aeris ac Ætheris influxus valeant ſua vi elaſtica, ad circumrotationem illam continuandam, reliquaque talia quæ competunt conſtanti figuræ ſolidæ, ac motui uni aut variegato illarum particularum ſecundum rectilineos, incurvatos, anguloſos, &c. ductus vaſorum continentium vel excipientium. Nunquam autem cogitarunt de liquorum modificatione, in vaſis contiguis & continuis, ut externa accidentia imo effecta poſtmodum differrent, in ipſo quieto & mobili ſtatu. Nulla verba demonſtrativa tradiderunt, circa revolutiones gravitatis & levitatis, niſi talia quæ generalibus & confuſis terminis continentur, ſaltem geometricæ ibi deſunt demonſtrationes. Pluſquam Ranæ ſilent ſeriphiæ, de miſcelis, motibus inteſtinis differentibus, vegetatione, corruptione corporum, & ex iiſdem propullulantibus miris accidentibus, non minus proſequendis, ad optima vitæ commoda obtinenda. Nullas niſi leviſſimas excipias demonſtrationes præbent, de ventorum origine, ignium productione, omnium mineralium, vegetabilium, animalium, ortu, progreſſu, interitu, quoad potiores ac principes eorum partes & functiones. Rem nauticam ſi ſpectes, magnetis inventum iis non debetur, illius autem uſus aut nullus aut paucus eſſet, niſi ſtellæ fixus concederetur locus. Soliſque obſervationes ex ejus conſtantia dependent, ceſſant autem illis diſparentibus vel obnubilatis, Reliqua ſileo obſervanda circa mutabilia corpora, quæ ex ipſa fluctuatione vel ipſa inconſtantia figuræ

etiam

etiam minimæ oriuntur, nam ea tot ac tanta sunt, ut his non sufficerent pagellis.

Impotentiam igitur manifestam suam, in hisce prosequendis, ut patet, sufficienter tot sæculis demonstraverunt Mathematicorum filii, etiam acutissimi, quoniam hucusque nihil reale in talibus protulerunt. Pulveris pyrii mixtura & motus igneus, absque eorum institutionibus inventus, illis tamen suæ efficaciæ augmentum debet & variationem effectuum adipiscitur, à machinis differenter, constructis, ad Mathematicorum leges fabricatis. Infinita talia sunt, ab aliis inventa, ab ipsis ornata, quatenus mechanicis figuris intercepta & coacta determinationem motus egregiam inire cogebantur. Hæc autem respiciunt solidas partes, Aerem, Ætheremque coercentes, illaque ad fluidum motum redacta dirigentes ad certam determinationem in illis angustiis. Nihil enim addunt, nihil demunt illis mobilibus, nisi ipsum aerem liberum, ut eo fortius compressa fluorem concipiant majorem, directionemque motus progressivi æqualiorem, reliqua aliorum sunt inventa. Verum est, usum fructum exinde multiplicati imo dirigi, ad destinatos fines, eaque ratione Mathesin perutilem existere, imo absolute necessariam reddi, quod nemo negaverit; sed & evidentia utilitatis ac necessitatis, æque magna sese offert illius artis, quæ hæc suppeditat fluida, usui mechanico destinanda.

Multum autem gloriæ Mathesi & præsertim geometriæ accederet, si hæc, à priori, mixta, in futuris necessariis effectis demonstrare valeret, accresceret in immensum, si ipsas rerum fluida-

rum

rum viciſſitudines ſuis regulis comprehendere poſſet. Divina dicenda merito foret, ſi haſce leges Geometricas extendere poſſet ad vegetabilium ac animalium ſuccos, non ſolum premendos & propellendos, ut Borellus, Bellini, Pitcarnius, irrito ſucceſſu tentarunt, ſed eoſdem alterandos, mutandos, ſecernendos plurimis modis, ad mechanicam ſtructuram & functiones corporibus requiſitas proſequiendas. Inconſtans quamdiu noſtræ machinæ ſitus & ordo ſolidarum partium datis regulis ſeſe ſubtrahet, ſemper ea in parte deficientibus. Quis enim tam veſanus eſſe velit, hæc ex eorum arbitrio fluere in Titio, Caio, &c. in pondere, numero & menſura, ab ipſis, ſi Diis placet, optime enumeratis, illa enim gratis poni nunquam demonſtrari poſſunt, niſi forſan, ut illis aliquid concedatur, in individuo quodam ſubjecto. Illud enim quod maximum eſt omittitur, parum enim conducit, me ſcire numerum guttarum propulſarum certo temporis puncto, quod æquè dubium permanet, ante & poſt illam enumerationem geometricam, ſed plurimum prodeſſet obtinere ſcientiam miſcelæ, in motu proferentis illas actiones, ſic perfectiorem hiſtoriam vitæ mechanicæ proſequi daretur, ad ulteriores non infimæ in corpore humano utilitatis inveſtigationes, quæ hucuſque Mathematicis deſunt & deerunt, quamdiu vitales actiones in fluidis perſiſtent, & à fluidis dependebunt.

Philoſophia, iiſdem incommodis circumſepta, multum veræ ſcientiæ detrimenti attulit, ubi generales exhibens hypotheſes, univerſales tradidit voragines, quibus ingenia hominum abſor-

pta

pta ac inebriata, magis dicere quam facere consueverunt. Definitionum ſcopulis itinera horride diſtincta, confuſa, invia reddiderunt. Succinctis ſuis ratiociniis, quaſi vero, optime docentes, vel potius verba tradentes, præterea nihil agentes, deſidioſæ ignorantiæ progreſſum ſtabilierunt. Sordent enim ipſis Experimenta nimium tædioſa, longa, fallacia, ac declamata, unde à rebus & factis, ad verba & dicta imperitos deducunt juvenes, ſub jugum cæcæ obedientiæ mittendos fumo contemplationum paſcendos. Cumulantur enim commenta cerebelli vani, faces proferunt tremulas, paſſionibus occultis agitatas, non veritatis ſed partium ſtudiis accenſas. Authoritas dicentium invaluit; & à paucorum dictis, ac non raro unius animulo interpretante, dependet æſtimatio, inquiſitio, totiuſque doctrinæ poſſeſſio. Hinc ſcientiarum & artium loquaces ac tædioſæ revolutiones, non autem progreſſus invaluerunt; ab Hominibus ſcientia arroganti tumidis, vani fundamenti poſſeſſoribus dicris. Ut aliis etiam prævalere ipſis concedatur, quidvis audent, ſecundum nutum ſuum aliorum acta, modos, cogitationes dirigentes. Inde vetera vilipendio habita arbitrariè rejiciuntur, novique habitus Animæ indicuntur, cogitationibus judiciis, voluntatibus, alio verſis. Tandem eadem levitate & inconſtantia, nova rejiciuntur, ab æſtimatore grandiloquo veteris doctrinæ, Dominium occupante; poſtremo aliis nova antiquis intermiſcentibus. Perpetua igitur animorum fluctuatio, nos in opera ſudoreque æternum duraturis, detinet, quæ optime fovebit deſes docentium vita, labores impigros experien-

tiæ abhorrentium, adeoque illas artes per experientiam multiplicem arduas denigrantium; quamdiu, cum dolore, ruinam suæ dignitatis Magistralis & Grandiloquentiæ, imminere iisdem, suspicient. Ea etiam est ratio, cur Homines alias acuti & docti, illa tantum laudent media, quæ longo exercitio ipsis fuere perspecta, imo in quibus, fere à primis saltem studiorum suorum incunabulis, dicere & demonstrare consueverunt; ideoque illa obtrudunt ut plurimum tanquam unica fundamenta omnium scienitiarum & artium.

Philosophia autem, seu ea pars quæ Physica dicitur, corporum naturalium scientiam tractans, eo magis vacillare visa est, quo ejus Antistites arroganti doctrina, divina humanis, fluida solidis, insensibilia sensibilibus, generales ad notiones redegerunt, imperioque suæ rationis subjecerunt, quæ Chaos horrendum tandem producere non deficient. Non omnia possumus omnes, nec uno pede omnis premitur tellus, sed ea tantum nostra credenda, quæ experientia multiplex dictitaverit, auxiliis debitis suffulta. Verum hæc neglecta, nuditatem nostram revelat, & in abyssos profundas detrudit, è quibus puteis emergere profecto durius est, quam ubi nostræ ratiocinationi minus audacter fidentes, experientiæ lancem gravem, tanquam veram mundanam facem, in usum vocemus. Si tardius iter hac via absolvatur, securius & melius sese menti quietæ reddet, demonstrationibus judiciosis beatæ factæ sapientiam non fictam, quamvis arctioribus limitibus descriptam, sed veram & modestam possidenti. Hoc incommodum tamdiu occurret, quamdiu, in scientia corporum natura-

ralium, ipſius naturæ neglectus locum inveniet. Hinc ad aciem ingenii, & generalia rerum fundamenta obtinenda, ſed ad praxin rarius ullam applicanda, inſervit vulgaris Phiſica, non ulterius pergens. Forſan objicient ſeſe accuratiſſime experientiis naturalibus inſudare; pleraque corpora ab ipſis ſecari, ſed ubi? in ſuis antliis pneumaticis, barometris, thermometris, Hydrometris? Optime hæc ſuis deſtinata uſibus non infrugifera ſunt; ſed prout monui, ex matheſeos regulis deſumpta, ad corpus humanum nihil faciunt. Niſi, prout aliqui ridicule Chymicis objiciunt de furnis, quod ipſi omnem ſapienriam ad illa inſtrumenta revocare velint, illaque in corpore humano locum habere demonſtrare conentur. Ubi autem Aeris exantlatio, morbus viſitur vel effectum morbi in machina humana? Ubi vaſa noſtra ab omni parte repræſentant barometra, Hydrometra &c. illum ad uſum conſtructa? vel ſuſpenſi in aere noſtro liquores cernuntur, & quibus modis Mathematicis hiſce incommodis ſuccurendum demonrent Viri ingenioſiſſimi. Fateor plurima talia, contemplantem detinere pro tempore hominem, aeriſque gravem elaſticitatem multum facere ad preſſionis perpetuationem, ſed hæc etiam in mortuis accidunt æque ac in vivis, mutatis tantum gradibus. Ideoque hæc deſignanda forent, quot & quibus modis illa fiant, in ſanitate, morbo varietate morborum & morte, id eſt, in ortu, progreſſu & deſtructione noſtræ machinæ; per medicamenta, alimenta, venena, animæ & corporis exercitia, &c. Quod ab illis tamdiu efflagitabimus, donec demonſtrent, vel inſcitiam circa talia fateantur.

Anatomia , ſitum partium ſolidarum proſequens , earum nexum , ordinemque varium proſequitur. Inveſtigatores hujus, unicum ſibi proponere ſcopum videntur , detectionem vaſorum non ſolum majorum , ſed etiam minimorum , quibus machina ſolida jam in ſtatum ſoliditatis redacta conſarcinatur , fluida continentium Seduli ac profecto ea in arte viri ſatis acuti, hanc inquiſitionem plurimis inventis ornarunt , non ita nec tam clarè olim obſervata detexerunt , novis etiam obſervationibus egregie nobilitarunt , unde , in medica arte promovenda , ſuis non deſtituuntur laudibus . Fluidi etiam motus progreſſivos , in hiſce vaſis ſolidis , optime demonſtrarunt , unde communicationem omnium partium Machinam conſtituentium , non ſolummodo revelarunt , ſed exinde non mediocrem Medicinæ inveſtigandæ lucem obtulere . Pleraque autem commoda , imo unica fere auxilia ei parti exhibuerunt , quæ proprie Chyrurgiæ nomine venit . Namque dexteritate ſua ac inſtrumentis appropriatis , partium extirpationis ſeparationiſque methodum accuratam ediderunt, per detectas , interlineationum notas , omnium majorum & minorum molium & vaſorum , in animali Machina exiſtentium . Idem in partus difficultate , manuali operatione ſublevanda , in lithotomia & ſimilibus incommodis violenter , ſed dextrè , tollendis , felici ſucceſſu abſoluerunt . Digniſſimi igitur , ſuis ut deprædicentur encomiis , ſunt, ac laudibus & honoribus, merita eorum æquantibus, proſequendi , ab iis præſertim , quibus Medicum ſolidarum partium ſtudium cordi eſt .

Mul-

Multæ autem obſtant difficultates, impedientes progreſſum hac in arte, quæ non tam facile removebuntur, quamdiu ſeſe illius cultores circa plurimas nugas detinendo, tempus inutiliter terent. Ad minima enim tranſeunt vaſcula, etiam capillares fibrillas, miliares glandulas, & reliqua ſimilia attingentes, ut ſemper de novis hactenus inauditis oſtentationes protrudant, gloriolæ magis quam humanæ utilitatis cupidi. Mille nomina barbara imponunt, minutias ſuas magnifico aut ſordido modo decantantes, cum revera nec ad praxim, nec ad Chirurgiam faciant ſimiles quisquiliæ, niſi ut operoſior reddatur Anatomia, oculos hoc modo & aures paſcens, nihil agens. Curioſitati autem & diligentiæ eorum eſſet condonandum, ſi interim meliora neglectui non haberentur, quod plerumque accidit, curioſa non utilia proſequentibus.

Cereæ, metallicæque vaſorum Anatomicorum operæ, quid utilitatis attulerint, nemo facile dixerit, niſi ut tyronibus & plebeis admirationi ſint, atque Theatrorum anatomicorum ornatum conſtituant. Extra conſtitutionem naturalem poſita præparata, ſcientiam præbent cadaveroſam, imo damnoſam, nam ad haſce leges referre motum partium inſanire eſſet. Mirandum igitur, quod tantoperè illis præparatis dictis inſudent, theſauros naturæ quaſi effodientes, plurimos ſumptus & tempus non modicum iis impendentes, donec tandem, doctiores facti, confiteri cogantur, ſe magno molimine magnas nugas peperiſſe.

Eadem obveniunt Medicis cadavera ſuorum ægro-

ægrorum, indiſcriminatim cultro Anatomico ſubjicientibus, exinde, Diis faventibus, arcana naturæ effecta eruentibus. Sed quis tam fatuus, ut credat, ex deſtructa machina, in ſuis organis mutilata, in fluidis corrupta, mediante diſſectione, ſapientiam Medici creſcere, præſertim talis, cui principia morbi, effecta motus inteſtini continuati, reliquaque ſymptomata, niſi forſan in fine cognita fuere? Is facile in talem deſcendet cogitationem, qui crediderit Auguribus & Aruſpicibus exta inſpicientibus, exinde ac præterita & futura rationantibus. Quot enim millia, calculo laborantia, mortuorum diſsecta cadavera? nihil tamen exinde certi de ejuſdem generatione ſtatuerunt Anatomici. Reliquos, morbis variis defunctos, prætereo, quorum hiſtoriolas ſuis inſeruerunt divulgatis libris practicis, ornatus & delectationis, non utilitatis nec doctrinæ cauſa. Hiſce tanquam miracula naturæ, monſtra monſtroſaque effecta interſeruerunt, tempus terendi non inſtituendi cauſa. Melius, ſaltem meo judicio, facerent hi compilatores, ut hæc inter hiſtorias præternaturales, ut loqui amant, medicas, ſeorſim tractarent, ſic hæc avide legentibus ſatisfacerent, praxin non denigrarent. Optime autem propriæ famæ & Medicinæ veræ conſulerent, ſi cauſas rerum, ſucceſſuum, effectuum, finium, attentius examinarent & docte offerrent, experientiaque duce ſuum rationale lumen, aliorum luminibus adderent & devoverent, in amorem proximi & ſui.

Anatomia igitur circa machinas ſolidas cultris ſuis in partes integrantes dividendas, verſatur, fluida extra eorum limites derelicta, mul-

tum

tum defectus incremento ipsius Medicinæ promovendæ reliquerunt. Sic enim nobis ob oculos posita fuit constitutio, non usus vasorum delineatus ab ipsis in lucem prodiit, statuam mechanicam internam & externam ubi prosequitur Artifex. In hisce generales tantum, & familiariter obviæ structuræ, cavitatesque sufficienter illustratæ, deteguntur à suis velaminibus denudatæ, multifarie etiam jam existentes alterationes sæpissime ab ipsis designantur hisce in vasis hic illic in sua constructione variantibus; sed de humoribus alterandis, eorundemque futura mutatione, nisi externam, ac superficialem eruditionem excipias, altè silent. Insertiones vasorum perscrutantes, relinquunt egregias mixtiones fluidi, ac si vitam mobilem ejusque functiones ipsi machinæ solidæ tribuerent.

Ideoque Anatomia ei Medicinæ parti perficiendæ innititur, quæ solidorum, sua naturali conformatione gaudentium, corporum, ritè medendorum regulas respicit. Hæc autem pars Medicinæ, nunquam praxis simpliciter nominatur, sed Chirurgia seu manualis operatio. Hoc demonstrant & evincunt eorum instrumenta secantia, scindentia, perterebrantia, uno verbo, partes solidas semper respicientia. Insuper eorum fasciæ, ligaturæ, &c. quibus vasa ligant, & à se invicem distinguunt, idem redarguunt, nam hæc fluidis applicari nequeunt. Reliqua quoad cognitionem structuræ humanæ, in suis elaboratoriis & vasis distinctæ, ad scientiam Medicam, non ad ejus Artem, seu exercitium nobile Medicinæ Practicæ, releganda sunt.

Hisce non contradicunt, eorum experimenta de fluidis facta, nam illa nunquam Anatomiæ, nec ejus instrumentis debentur, sed aliis viis ea prosequuntur, id est, per motum corporum ad fluidam miscelam pergentium. Hinc non tanquam Anatomici sed tanquam Chymici rem agunt, nempe non secando & scindendo ubi res agunt, sed transfundendo & miscendo fluida. Quis autem prohibet, Anatomiam Chymiæ posse jungi? Plurimi enim in utrisque excelluere Viri, ut Borrichius, Bohnius, VVillisius, &c. magni pariter Anatomici & reuerà insignes Chymici. Sunt enim duo maxima medicinæ fundamenta, à nullo sanæ mentis Medico rejicienda.

Geographorum humanorum vices supplent Anatomici, in machina nostra, regiones & loca, ad vivum exarata, offerentes visenda. Eorum autem mobiles fluctuationes, tempestates, æstus reciprocos, ac innumeras alterationum observationes, non uno modo illas geographicas positiones afficientes nautis & itinerantibus relinquunt, ut proprio periculo prudentiores fiant, in, conquirendis mercibus, in resarciendis jacturis, in vastationibus præcavendis, in defensionibus illorum corporum contra injurias inferendas aut illatas, &c. quæ aliorum curæ committunt. Hinc natum videtur Proverbium, *optimi Anatomici, infelicissimi Practici.*

Superest illa ars, quæ de fluido exercitio corporum agit. Plurima, imo fere omnia, ex fluido ortum traxisse, & sacræ & nobiliores profanæ historiæ denunciant, illudque experientiæ innumeræ confirmant, motusque corporum, scenam mundi versatilem exhibentes, evincunt. Soliditati

tati igitur, non primus sed secundus locus assignandus esset, si naturam ducem sequi nobis integrum foret, sed solida investiganda præcedunt, quoniam à posteriori semper tantum inchoare nobis concessum est, nam à sensui maxime subjectis ordimur, ut ad insensibiliora pergere tandem possimus, quæ via semper calcanda erit, dummodo rationi & veritati non repugnet. Lubrica & inconstantia in hac parte sese offerentia corpora, rarius simplici vel uniformi figura instruuntur, unde majora præcedentibus requirunt adminicula, obsevationes plurimas, judicium quietum & solidum, omniaque ea quæ doctiores vere ornant mentes, ut corporum nisus & tendentias Artifex dirigat, eas ponderet, tandemque hosce motus ad destinatos fines deducat ut ornata postmodum corpora producat, in suas tandem classes distinguenda. Uno verbo si geometrizare divinum sit opus, secundum Excellentissimum Philosophum gentilem, fluida per motum in varias species dispescere, ac eventa exinde rerum mundanarum gubernare, & generare, sunt ipsius Dei opera excellentissima, secundum sacras literas, nulli dubitationi locum relinquentes. Humanam autem humilitatem agnoscere, prout in plerisque, in hac arte quam maxime cogimur, ubi omnia fluctuantia cernimus, incerti sæpius de motus principio ac fine, nisi sensim ac sensim per familiaria reddita effecta, cognitaque paulatim dispositione concurrentium corporum, tandem conclusiones firmas acquiramus, ex resultante fine, forma nempe rerum ultima, inde emanantium.

Hæc autem de fluidorum exercitio tractans

Ars, nec pharmaceutico nec alchymistico operi insudans, nec lucello ignominioso mere inhians, nec solius corporis ignobilis auxilio sese fidens, nobiliori usui destinatur. Ipsius naturæ leges abstrusas rimatur, eamque pede presso prosequitur, lente festinans, non furnis solis, non instrumentis artificiose excogitatis, non igni destruenti, secure indormiscit, sed graves corporum lusus, ab omni parte in scenam suam profert, eosque attente depromit, considerat, comparat, dijudicat. Vilem enim Chymiam, Pharmacopæis ac Materialistis relictam, plebejæ instar philosophiæ habemus, & lanionibus sua est relinquenda Anatomia, Operariis sua Mathesis, rudiori Minerva procedentibus concedenda, prout in vilioris sortis hominibus aliqua eruditio, brutalem vitam superans, elucet, non semper contemnenda. Idem occurrit in variis scientiis & artibus, non æque ab omnibus excultis, ut in empyricis, Agyrtis, circumforaneis, & similibus liquet, quæ referre simul tædiosum & odiosum. Saltem distinguenda hæc esse, eo magis monere volui, ne Mysochymicis solas contumelias, ac in hanc nobilissimam artem calumniantes invectivas superesse concedamus, cum plurima in alios, & in ipsos dictatorio jure abutentes Magistros, incidant vitia, non uno calamo perstringenda. Etiam ut moneamus Chymicos, non ab omni parte beatos esse, sed ab incunabulis levioribus ortum traxisse, progressuque lento ad altiorem lucem pervenisse, non uno saltu palmam aliis præripuisse, sed multo sudore Palladis limina subintrasse, nondum Palladium possidentes.

Chy-

Chymia fluidorum exercitia, grauesque Naturalium corporum lusus perlustrat, adeoque vitales universi actiones prosequitur. Igneos motus per Solem & salem, assequendos perpendit, eosque in abditioribus corporum duriorum spirituosis recessibus investigat, flammeas id est, luciferas ex orco animas educens. Corporum solidorum repagula blande aut graviter solvit, ut ibidem contenta ac sepulta lucem aspiciant analysi curiosa, ubi in lucem edere coguntur ea, quæ oculos fugiebant. Hæc autem non magnis instrumentis sed tenuissimis punctis salinis, quibus ipsi per totam vitam carere nequimus, fluctuationes mundanas profert non alibi æque observabiles, faciesque rerum mutatas, in apricum æthere, igne, Aere intervenientbus prolatas offert. Corporum intricatas texuras extricat, illasque in simpliciores partes reducit, non ita cohærentes. Statum eorundem & accidentias invertit, nunc solidum, nunc fluidum reddendo, levibus miscelis. Ipsaque corpora, nunc Ætheri, nunc terræ jungere videtur ad motum vel quietem reducenda. Eorum vires, simul cum figuris evertit, alterat, immutat, ut meram inconstantiam prodat, & demonstret, quam parum distent à venenis Medicamenta & alimenta. Quieta, compacta, solida, & hac ratione ad nostram machinam afficiendam inefficacia, fere nulli usui inservientia, mobilia, levia, fluida, efficacia esse facit. Colorum, Odorum, Saporum, productiones, existentias ac modificationes innumeras in campum producit. Contenta interna in uno eodemque individuo dicto & continentia examinat, ac in va-

rias redigit classes, specie differentes, imo sæpius in effectis totaliter discrepantes. Motus intestinos in perscrutatione difficillimos petractat, illos ad suos fines mechanicos graviter deducendo. Miscelas corporum expendit & dispensat, ut luculenta motuum variorum specimina inde hauriantur. Uno verbo solida æque ac fluida, ipsis pro modificatione motus obtinenda in magna parte obediunt, instrumentorumque aliquorum solidorum, ignisque & Aeris beneficio, pleraque suis manibus subijciunt, & ad lancem experientiæ illa examinant.

Non autem desunt huic Arti sua incommoda, imo vero plurima sunt, quæ illos Artifices detinent. Lucrifera intentio circa Metallorum transmutationes, multos transfixit. Illud tamen boni inde resultavit, ut egregia experimenta exinde, eorum sumptibus non modicis, orbem beaverint, quod passim testantur artes tinctoriæ, pictoriæ, metallicæ. Non inglorius igitur labor, si alia spectes effecta, mansit, nisi iis quibus loculi emuncti, pauperiem ultimam afferebant. Unde, ut credo, odium in hanc Artem maximum resultavit magni Verulamii.

Curiositas mera, qua mediant, excellentes motus, tincturas eximias, subversionesque statuum intendebant, ut, ludendo quasi, tempus terere possent, parum solliciti quibus mediis hæc procederent, nimis crassa & invita fere Minerva exhibentes suas iis de effectis rationes. Præsertim hæc ubi tentabant in aliquibus casibus & corporibus, non ulterius excurrentes, tum quod rudes essent, tum quod labor deterreret, tum quod sumptus deficerent, hoc modo sibi non

aliis

aliis vivere coacti. Indoctorum hominum labores, potius ad victum quærendum, quam ad studia promovenda, latitare coegerunt eximias experientiæ utilitates, illæ enim ad vulgum ignarum non pertinent. Omnibus autem suæ laudes non denegandæ, quod plurima detexerint ignota, viamque straverint, ad plurima alia investiganda & obtinenda.

Maxima insuper detrimenta obtulerunt invidi, omnia inventa suà celantes & pro arcanis habentes, ut possessores suos locupletarent, quamvis & illud sæpius ingrato mundo imputandum. Plurima hoc modo periere, & de novo resuscitata lucem aspexere, Veteribus olim cognita, unde non minima longitudo artis producta. Præmia honoribus debitis juncta, indigne dispensata, absque dubio inventorum nobilem progressum impedere, & ne crescerent divulgatione perpetuanda, mundo prohibuere. Singuli enim quærere caocti, paucissimorum inventorum teneri possessores morimur, labores etiam improbos suis fructibus junctos non raro nobiscum humo mandantes. Nepulones, Agyrtæ, fumivenduli, illi insuper arti, minimam non intulere labem, affricando enim nequitiæ suæ maculas, totam fere artem odiosam & suspectam iniquioribus reliquerunt Æstimatoribus, præcipue Misochymicis illud odium maxime foventibus, ac si commissa unius alteriusve, omnes ejusdem farine artifices constitueret, uno carbone denigrandos.

Nunc quibus procedat mediis Chymia inquirendum restat, ut ea ad Naturæ & Medicinæ opera comparemus. Exceptis furnis, igneque ter-

restri, Chymicus corpora per corpora examinat, adeoque nullis tunc instrumentis indiget, nisi mere naturalibus. Sic in Effervescentiis, miscelæ sunt duorum corporum, se mutuo validius penetrantium, cum plurimis sensibilibus effectis inde emanantibus, in natura ubique conspicuis, nempe calore, frigore, effluviis copiosis ac nebulosis, expansione ventiformi imo ventis, forti laterum concussione & tremore omnium partium, secessu partium vario, &c. Hæc etiam in nostra contingunt machina, ut in flatibus, convulsione, febribus, horripilatione, frigore & calore extraordinariis, diarrhæa, colica &c. In Fermentationibds mera est corporum intestina actio, à corporibus aliis orta; unde exaltationes ad spiritum ardentem, acetum, tartarum, fæces; hæc autem quam proxime accedunt ad varios motus intestinos alimentorum, potulentorum, digestionis nostræ inventriculo, secessu bilis, &c. In Putrefactione ubi continui solutiones observantur, in prioris figuræ corporum destructione acquirenda, ibi nihil tentat, nisi quod ipsa molitur Natura in morte rerum, in gangræna, in sphacelo, in ulceribus sordidis & cacoethicis dictis, in morbis malignis & pestilentialibus; in Marasmo & cachexia, &c. Digestiones, macerationes, circulationes, solutiones & percolationes chymicæ, sunt mera Naturæ, non solius artis Chymicæ, producta; quæ perpetuo cernuntur in nostra Oeconomia, in præparatione alimentorum, Chyli, Sanguinis, Lymphæ, bilis, salivæ, urinæ, &c. Præcipitationes & coagulationes, utinam pauciores in nostro corpore conspicerentur minus laborarent,

rent, ut patet in calculo, arenulis, Schyrris, Hydrope, Podagra nodoſa, &c.

Non ſolum haſce naturalium motuum tendentias in lucem edit, ſed earum cauſas, progreſſus, ſtatus & fines proſequitur, ut certior fiat de motuum illorum inveſtigatione exactiori. Hæc ſibi aliiſque familiariter conſpicienda, eum in finem tradit, non ut ea admiretur ibidemque hæreat ſuſpenſum judicium, ſed ut ulterius tendat ac obviam eat, Naturæ nimium properanti ſæpius ad ruinam quorundam corporum, vel ei ſuccurrat languidius incedenti. Sic exhibet extinctionis motuum illorum modos, ut ex motu inteſtino gravi, fiat motus propulſivus blandus, per fluctuum illorum compoſitionem, etiam per mera corpora. Exinde relatione judicioſa & comparatione egregia, perpendit talia corpora, ab hiſce externis, ad internas noſtræ machinæ paſſiones mobiles, ex iiſdem aſſumptis productas. Ex: gr: fermentantia ſunt purgantia, in noſtris humoribus: Acida efferveſcentiam maximam admittentia, ſunt aſtringentia, coagulantia. Quæ poſt hac ulterius proponenda erunt, ubi de ipſis Medicamentorum operationibus agemus.

Reſtant igitur eorum ignes & furni, ſed an hi non comparandi eſſent, cum calido Antiquorum innato & cum facultatibus eorum? Calor enim, quovis modo conſideratus eſt ſpecies ignis, & eſt actio ſalino ætherea particularum, ad fluorem & extenſionem majorem tendentium. Quod ſit ignis, illud evincit Hiems ignibus mitiganda, non ad ſolum externum ſed etiam internum calorem, ventriculi & nervorum

rum majorem efficaciam obtinendam. Illud ulterius patet in hypocaustis & luculentis focis; ubi hilariter transigunt hiemalia frigora septentrionis incolæ; alias vita privandi. Si igitur ignis terrestris tam destructorius esset, ut plurimi volunt, in hieme maximæ hominum strages fierent, quod contrarium esse, ipsa evincit Medicina, nam in Æstate plures sunt lethiferi morbi, quam in Hieme. Furni sunt instrumenta quibus compescuntur motuum modi, si aliquando destruantur in iis corpora; idem contingit in nostra machina, in excrementis; cruditate nidorosa, pure; &c. Hæc autem fiunt in certis instrumentis cavitate sufficienti dotatis; unde ea ratione cum furnis conveniunt. Admittunt aeris pressionem pulmones, intestinum calorem ventriculus patitur, attenuantur humores; in effluvia subtilissima & in partes crassas tandem rediguntur in suis cavitatibus. Idem peragit Chymia in suis furnis aliisque instrumentis, unde non tantum aberrat hæc ars ab operibus nostræ & totius Naturæ, ut latius posthac patebit.

Chymici itaque sunt ii, qui per descriptas jam terras, aquis undique ac undique cinctas, itinera suscipiunt. Non ut simpliciter oras lustrent, maria percurrant fluida; variationesque situum observent, sed ut corporum aptitudines ad hos illosque motus ineundos, eorum contenta & interiores moles, ac tandem reactionem variam rimentur, corporibus proficuam & noxiam. Ex hisce commoda promovere, incommoda nostræ vitæ dimovere, intendit Chymicus & quantum possibile, suæ curæ committit, contractione &

ex-

expansione velorum medicorum. Iis observationibus instructus, imminentes prævidet; sedulò præcavet, & prædicit tempestates instantes, ex ipsa motuum intestinorum fideliori investigatione. Pixis magnetica ipsi præsto est; reperiunda in salium natura, ab illorum reactione fideli in alia corpora, è quibus fideliora acquirit indicia. Chymiam, opus absolute omnibus numeris perfectum; non statuo, sed eam artem humanam esse propono, in suis operibus latissime ad Naturæ operas accedentem; ad quas non tam facile reliquæ seorsim perspectæ pertingunt. Quoniam maxime naturalibus utitur instrumentis concavis, ætherem, aerem, ipsa corpora contenta moderantibus; quæ in Macrocosmo & in Microcosmo etiam visuntur, in generatione, alteratione & corruptione corporum. Quoniam corporibus iisdem auxiliantibus actiones suas prosequitur; quibus Natura opus habet, ut Sole & sale, Aqua & Terra. Quoniam effecta motuum concordant, in natura æque ac in Arte. Quæ de aliis ita dici non queunt. Si in errores deviet Artifex, illud ipsi & cæcutienti generi humano; non arti tribuendum. Moderationes motuum; hujus artis impigro labore, in majori, ut non dicam in sola hac rationali experiendi via assequendas esse; unusquisque ex eorum Artificum scriptis reperiet, unde reliqui sua hausere curiosiora. In moderamine illo, totum praxeos optimæ fundamentum habitare, omnes cordati Medici confitebuntur; ubi nihil magis student, quam dolores & devios motus compescere, Archæum & humores sedantibus mediis.

Bo-

Botanicam ubi quis inquirit, ibi solam materiam respicit medicam, etiam in statu solido versantem. Sunt igitur arma medica exinde concinnanda, sed eorum directiones, à Botanicis non fluxere, sed ab aliis illam materiam ulterius examinantibus, ac sub certas classes, non Botanicas sed Medicas, reducentibus. Botanicus enim, proprie non est Medicus, sed Materialista, qui acervum medicamentorum accomulat ad quosvis usus. Ideoque intentio Botanicorum hucusque non fuit, ut Medicinam excolerent, sed ut suos hortos adornarent infinita variegatione Vegetabilium & simplicium, Ob hanc rationem, ex unius speciei, herbis, plantis, &c. solo flore, colore, aliisque levioribus circumstantiis differentibus integros pulvillos compararunt, descriptionibus suis ornatos, quod nihil ad medicinam colendam facit. Reservatoria eorum calida, ad exoticas arbores, plantas, herbas, fartas tectas in vegetatione reservandas, ne minimum quidem lucri hucusque ad Medicam praxin contulere, sed quidem ad ornatum. Unde eam hic ulterius prosequi, nec libet, nec licet, nisi eorum conatus aliud demonstrent & evincant, sed hi hucusque leviores exstitere, quam ut aliquid ponderis præ se ferrent, quoad Theoriam & Praxin.

Galenicorum Filios obsusurrantes mihi audire videor, quod ipsis ultimam concesserim suæ authoritatis in re medica investigationem. Sed iisdem, sedato pectore ad interrogata respondere, si dignarentur, sequentia mea dubia proponere animus esset, ut hac ratione odiosæ loghomachiæ nullus superesset locus, & ad rem ipsa

ipsam propius accederemus, ignorantia & excusatione omni sublata:

1. An Authoritas in Medicina valeat?

2. An Veteres omnia resciverint, eaque plana vel obvelata nobis reliquerint?

3. An eorum scripta sint infallibilia?

4. An Naturam ducem obtinuerint?

5. An ipsa Natura ab illo tempore defecerit;

6. An nullæ evidentiores demonstrationes, post illa tempora in Medicina apparuerint?

7. An illi Antiqui absque ullo fuco de se, & suis factis medicis scripserint?

8. An junioris Ævi Medici, soli gloriæ, non veritati litaverint, nec Naturam operantem prosecuti fuerint?

9. An Natura non amplius perscrutanda, sed Imperatoribus illis, eorumque dictatoriis legibus omnia subjicienda sint?

10. An Medicus naturam ignorans, ejus possit esse Minister?

Quoad primum si authoritas valeat, cur non obtemperant jussis Æger, Natura, morbus? primum ad Aphoristicum Medici pronuntiatum, ubi de crisibus audacter statuunt, dies morbi fugæ inevitabiles, morbo ad illorum verba surdo, ut mihi aliisque sæpissime contigit, in consiliis Medicis. Cur me aliosque igitur deterrerent bruta illa fulmina, & quare investigationes infidorum successuum non promoverentur ulterius tendentes? Ab eorum ignorantia, vel non bene intellecta suorum Oraculorum lectura, hæc procedunt, ut tam male res vortant, iis quibus similia curæ sunt.

2. Si

2. Si penes Veteres universalis scientia fuerit, eaque nullis limitata terminis, ea aut à Deo, aut à Natura, fida Dei ministra, ipsis accessit. Si à Deo, cur Ethnicis hæc potius communicavit, quam Judæis & Christianis? Deus enim sanam iis mentem largiri in sano corpore, æque voluit, ac aliis ipsum non colentibus Nationibus. Attamen nulla ibidem vestigia, sed apud hosce, soli gentiles, hisce sacris admissi proferuntur. Diabolus, in perniciem humani generis conspirans, absque dubio hæc non suppeditavit proficua, nam ei Venenorum instigatio propria quodammodo esset. Natura iis prælucens in suis operibus, ab investigatione egregia, ac sedulis experientiis, eosdem majore doctrina beavit. Sed hæc inventa, ipsis fatentibus ad nos pervenere nimis alta industria constructa, ut Ædificium illud admirari, non imitari liceat. Ideoque anxie satis sua occultarunt, nec aperta fide sua revelarunt, nam hæc demonstrationibus naturæ innitentia dicta, iis ornari potuissent, ad majorem probabilitatem obtinendam.

3. Infallibilitas ubi adest, ibi eventus rerum semper unus, suis legibus à principio ad finem determinatur. At in hac parte maxime claudicare videntur, quoniam rarius auscultant dicta factis, alias enim Medicina non tam infirmo procedere talo cogeretur, ab illis lectura doctis Medicis, sæpius Aphoristicè delirantibus. Plurimi cordatiores Viri, hanc labem videntes, minus quam par est, eorum Præceptorum antiquariorum monita habuere, ac nihil magis Aphorismis obfuit, quam eorum Tyrannis à Græcu-

lis

ſis & Galenicis docentibus invecta. Mea opinione eorum deſes vita, ac in verba antiqua conjuratio, propriæque gloriolæ cum iis dividendæ cupido, illud ſtigma ſervilis ignominiæ medicæ, invexere.

4. Naturam aut ſecuti fuere aut non, ſi illam ſecuti, optime & nos illam velle ſequi profitemur, etiam cum & ſine iis præſcriptis, quoniam illius inveſtigatio nobis expreſſe demandata. Si vero illam rejecerint noſtri Duces eſſe nequeunt, ſed alii quærendi, vel ipſa Naturæ viſcera imploranda, ut nobis ulteriora demonſtrent Medicinæ altius evehendæ neceſſaria.

5. Naturam deficere, aniculárum ſunt deficientium querelæ, ſed ipſius defectum vix probant ulli. Si ante-diluviana nobis magis nota forent, ex iis multum lucis haurire liceret, ſed horum jactura irreparabilis, nobis divinandi non ſciendi uſum reliquit, an Naturæ opera grandiora eo tempore eluxiſſent. Sed poſita naturæ deficientia, ea quam maxime obeſſet lecturæ illi, nam quæ extra nos nihil ad nos. Nam ad tempora & actiones præſentes, Naturæ Miniſter ſeſe adſtringit, non ad præteritas, nec ad olim futuras. Unde inquiſitionum excellentia, eo magis laudanda & proſequenda, quamvis lecturam vellet aliquis jungere experimentis, ut videat & comprobet differentiam.

6. Ab Doctiorum ſtudio, non tam ſteriles fuiſſe laborum meſſes, hocce ſaltem ævo, illud demonſtrant eorum ſcripta & inventa plurima. Hoc vel ea ratione, ſiquod grati animi indicium penes ipſos Galenicos eſſet, ipſos convinceret, ubi inventa novo-antiqua clariora propoſuere.

Nec

Nec morarentur eos Momi, nullius laboris Viri, qui omnia sugillare, dente canino proscindere salent, & juniorum, nigro Novatorum nomine, ab ipsis designatorum, gloriosa tentamina non deterrerent, ipsi ab omni latere Æthiopes, plusquam barbari. Si melius, si accuratius, & distinctius, hæc in eorum bibliotheca existant, ea in lucem edant, nullius in detrectationem hæc cedent, sed unicuique suus stabit honos. Nam magna ingenia sæpius coincidunt.

7 Ubi homines contemplamur, eorumque de se ipsis dicta, ibi aliqua doli suspicio semper locum habet. Magnifice enim de nobis ipsis sentimus, & quantum in nobis est specie veri, æqui, honesti, libenter alios decipimus. An scripta igitur antiquorum iis vitiis immunia sint, tamdiu dubitare licebit, donec contrarium demonstretur.

8. Saltem junioribus, Praxeos & historiolarum Medicarum compilatoribus, hanc labem velle affricare nimis injuriosum esse videtur. Attamen in hisce observamus ex novem defunctis & terræ silentio mandatis, decimum caput attollere, gloriam Medici scribentis decantans. Illud, absque dubio, iis temporibus etiam usui venisse, probabile est.

9. Naturæ neglectus, involvit ej s ministerii insci iam, & in confesso est nomine talem indignum medicum, cui opera naturæ latent. Atqui latere debent ea, quæ minus gnaviter à nobis eruuntur, vel saltem minus ac minus clara evadunt. Natura per sua opera, non per lectionem possessionem alicui tradit ipsius ministerii, sed lectiones sunt duces anticipantes, me-
dian-

diantibus aliorum laboribus, ac noſtros labores ulterius evehentes.

10. Si ignorantia operum ſit valde damnanda, præſertim ea omnimode vitanda in Medico. Ipſa etiam Natura perſpecta, Miniſtro ſuum conciliat nomen & decus, negligentia autem & mala interpretatio, prorſus indignum eo nomine reddit. Niſi miniſtri hi, tædio illius nominis correpti, jugum illud decutere, & Magiſtri nomine potius quam re ſuperbire velint.

Quid ex hiſce concludam, niſi male eos ſibi aliiſque conſulere, quibus naturæ inveſtigatio dedecori, authoritas humana gloriæ eſt. Imo exinde decrementa medicinæ illata apparent, ex male tractata Theoria de rebus Naturalibus, præternaturalibus, calido innato, Complexionibus, ſanguine aduſto, bile uſta, atrabilari humore, humido, calido, ſicco, frigido, de facultatibus attractricibus, retentricibus, expultricibus, & innumeris aliis nominibus, nullibi realiter in Natura exiſtentibus, unaque explodendis cum ſexcentis Hippocraticis ſanguineis particulis.

Concludo itaque, mihi vix allucere aliquam Theoriæ ac Praxeos certam ideam in Antiquis. Illorum autem obſervationes haud contemnendas ſtatuo, ſi ad lancem experientiæ ſuis ſtent talis. Nam omnia quæcunque protulit Hippocrates, non ideo ſunt vera, quoniam ipſe hoc indicat, ſed ubi natura illud producit & demonſtrat, Sic pleraque in Aphoriſmis obſervata, quæ vera ſunt, vulgaria admodum ſunt, &, exceptis paucis, viliora. Plurima ſunt, quæ contrariantur veritati, alia quæ ridicula ſunt,

alia quæ falſis innituntur fundamentis, ut circa purgationes elective ſumendas & exhibendas. De quibus Sinapius, acutiſſimi ingenii Vir, optime ratiocinatur, adverſus Hippocratis Aphoriſmos.

Sed opera Naturæ proſequenda eſſe, nemo Galenicorum inficias ibit. Quænam verò ſint illa opera, ubinam rimanda, & quomodo tractanda veniant, ibidem non una omnium ſententia. Galenicorum cohors, in ſolo homine, morborum hiſtoriis divexato, illa opera eſſe perſcrutanda cenſet. Saltem reliqua experimenta, ad hominem non poſſe referri, quæ à Chimicis fiunt, nam illi ea tractant quæ ſunt extranea. Caſus igitur & eventus caſuum ambiunt, quos primo deſcribunt, ex ſuis fortuitis compoſitionibus adhibitis, dein effecta annotant, relationem ſæpius non ad morbos, ſed ad male adhibita & intellecta remedia, habentia. Tandem Methodice necatos Anatomico ſubjiciunt cultro, unde lethalem colligunt vitæ finem, exinde cauſam, in ultimo illo effectu annotantes. Hæc autem, quam inutilia ſint conamina, demonſtrare libet, ut exinde ficulnea illa argumenta appareant ſuis coloribus depicta.

In Morbi ortu, corpora exiſtere ad huc vegeta unicuique patet. Hæ vires uno impetu corruunt in malignis, ſucceſſivè tantum in vulgaribus morbis. In malignis æque ac in vulgaribus, ſtatus humorum per vices & aliquas temporis interjectas moras, perpetuo à priſtina deflectunt figura, mole, ſitu, nexu, ordine. Hinc à principio ad medium ſunt gradus, ut à medio ad finem, iique ſemper cum inconſtantia

ſua

sua variant, secundum leges suæ naturæ. Hæ determinationes non possunt esse, ab omni parte, unæ in omnibus, quoniam variant pro ratione locorum & humorum illos motus ineuntium. Hæc effecta etiam discrepare debent pro complexione & temperie, ut cum Antiquis loquar, illorum corporum miscelas varias ineuntium. Tandem hæc, in suis ultimis motibus, dispositionem assumere coguntur, omnibus modis differentem, à suis primordiis naturalibus.

Hinc si Anatomicæ investigationes, nos certos redderent, crudelitati antiquæ medicæ subjicere homines vivos deberent innumeros, & innumeris morbis detentos, vivos aperire diversis temporibus cogerentur, ut principium, medium & finem operationis humorum assequerentur. Illa forsan fuere egregia instrumenta, quibus suum adornarunt Ædificium, Molocho consecrandum, non Deo vero & unico dicandum, antiqui Medici, Servos impio conatu ad hoc opus execrabile destinantes ut in eorum historiis patet. Profectò, si rem altius intueamur, quis unquam corporis ortum, ex ejus interitu denunciabit putrido? quis vinum adustum adfuisse, in vappa demonstrabit? Quis fermentum, in vino observabit limpido? Nisi illi quibus principia, non subtilissima sed sensibiliora nota fuerint, ex congressu corporum ad motum ea ratione necessitate absolutà festinantium. Hoc inquirere in corpore nostro; est impossibilia velle, nisi hisce viis omni humanitate privati incedere velimus. Imò & hæ viæ arduæ & nullo modo imitabiles observabuntur, ubi differentes aspicimus humores, loca, regiones, tempesta-

tes, & reliqua quæ intrà & extrà nos ſunt. Unis enim inveſtigatis corporibus infectis, ratio ulterius inquirenda eſſet non infectorum, ut hunc ſtatum inducere poſſet Medicus oppoſitum materiæ peccanti. Reſtaret Medicamentorum inquiſitio, etiam in vivis anatomico cultro ſubjiciendis, ut rite illas acquirere & notare poſſemus tendentias motuum Medicamentoſorum. O quanta hominum inde futura eſſet ſtrages, ex dictis non liquet & repetatur, illorum augurum Medicorum Diſſentientium!

Sed Canes, aliaque animalia bruta locum ſuppletura ſtatuent. Quid autem hæc ad hominem? Nam plurima medicamenta hominem lethaliter alterant, quæ animalia reliqua intacta relinquunt, & ex contrario homines impunè plurima aſſumunt, brutis lathifera. Unde & hac in parte ſemper Medicinæ claudicat praxis. Vaſorum etiam conformatio non perfectè æqualis obſervatur, in omnibus animalibus. Inutilis exinde brutorum Anatomia, cui attamen magnum temporis diſpendium impendunt ſeduli Anatomici, hac in parte à Galenicorum puriorum regulis deflectentes. Si vero, iis laboribus conferre aliquid Medicæ reipublicæ poſſint, conatus eorum laudandi venient, ubi hoc apparuerit.

Extrà corpus humanum igitur, tendere debet, ut ex familiari rerum inveſtigatione, earumque tendentiarum perſcrutatione curioſa, obtineat ſcopum luſus corporei. Hunc ſenſim & per vices comparans, ut in circumſtantiis ponderet ſuis, ac rite ex oppoſitis lucem ſibi fæneretur ex fumo ſcintillantem. Hoſce tandem motus ad reactiones coactos, in aliis atque aliis corpo-

poribus examinet, , tandemque ad corpus humanum, qua fluidum & ſolidum, referat, ibidemque pedem figat, magis ex obſervatis firmum.

Hoc pede ipſe Hippocrates progreditur, ubi de Anni tempeſtatibus, de Ventis, aliiſque, naturalia producit Morborum effecta. Quamvis hæc ſatis empyricè ab ipſo notantur. Nam ſolæ tempeſtates, tantum ſunt generaliores cauſæ; è quibus nihil certi concludi poteſt, ad ſpecialia phænomena, ſed ubi penitius rem inſpicit naturæ Myſtagogus, repperit iis cum ventis, eas per tempeſtates, aliqua elevari & formari corpuſcula, quæ moleculas ſuo modo figuratas offerunt, per inſpirationem ex aere admittendas, bonorum aut malorum authores. Quæ ulterius nunc proſequi tædioſum foret. Obiter tantum, Venti ex locis flantes frigore ac nivibus damnatis, ſalia vehunt ammoniaca, nitroſaque, unde condenſationes humorum, limphæ muriaticæ, tranſpirationes impeditæ, ergo morbi dectoris, catharri, chronici, &c; emergent. Venti ex locis calidioribus exhalantes, ramoſas, pingues, aliquando acres præbent particulas per aerem ſparſas, unde major diaphoreſis, motuſque vivaciores exiſtunt humorum, & non raro morbi calidi ex frictione partium ſalino-ſulphurearum, exinde reſultant. De reliquis taceo, nam hæc optime quadrant operibus omnium corporum, in motu fluido quovis exiſtentium, ut ea dicere & demonſtrare æque facile ſit, abſque ullius Hominis Authoritate. Sed quod ventres ſint calidiores Hieme, quam Æſtate, ut ipſe ait, illud fidem merebi-

tur, poſtquam experientia comprobatum fuerit; nam hæc Naturæ omni contrariantur. Ipſe autem Senex, excuſationem ea ratione merebitur, quod auritus hæc dixerit, nam Græciæ & Aſiæ loca nunquam frigore aduſta obſervavit.

Si Galenicorum res naturales dictas, proprius intueamur, ex earum ſeptenario numero, ſex erunt ad fluidum pertinentes, una tantum ſolida exiſtente. Elementa nempe ſunt fluida rerum principia; Temperamenta à fluidorum curſu & conſtructione dependent; humores ſunt reipſa fluidi, functiones & facultates à fluidorum imperio & nutu unice diriguntur & perſiſtunt; Spiritus conſtituunt partem noſtri corporis fluidiſſimam. Reſtant igitur partes, quæ ſua ſolida conſtructione, ſtatuam mechanicam humanam complent, in quibus illa exercitia motuum vitalium viſuntur, & à quorum fluidorum motuum deviatione, ipſa ſolida ſuam amittere coguntur naturalem conformationem.

Si res non naturales proſequamur, ab iis ita ſed male nominatas, ibidem eadem occurrent. Nam Aerem, hic inter non naturalia recenſent, obliti Elementorum ante hac inter res Naturales enumeratorum, cujus fluiditatem nemo ſobrius negat; cibus & potus, in quantum fluidi tantum nutrimenta ſunt naturalia, Somnus & vigiliæ, ſunt meræ fluidi reciprocæ conſtitutiones magis minuſve cerebri vaſa afficientes; Motus & quies, cum præcedentibus coincidunt, nam abſoluta quies, in ſolidis ipſis vix conceditur, ut optime Nobiliſſimus Boile, in ſuis experimentis convicit; Excreta & retenta, ad idem conveniunt, nam retentio abſoluta non datur

nisi pro tempore, excernendi autem modus, per fluidi pressiones tantum fit; Animi pathemata, aut potius corporis affectiones per cogitationes varias, nemo homo negaverit, à spirituum violentissima concussione produci, unde humorum reliquorum turbæ & confusiones horridæ in campum procedunt.

Res contra Naturam sese offerentes, eidem classi adjungendæ veniunt, nam sub eorum vexillo hostiles suos proferunt insultus. Morbus enim, per se nullus datur, nisi morbi causa adsit & præcedat ipsum, hæc autem primo humoribus, dein partibus solidis communicatur vitiandis. Symptoma est effectum effectus ulterioris morbificæ materiæ, quod à fluidi perversa miscela, motu, arietatione resultat, atque per motus intestinos fovetur. Unde sufficienter patet, etiam Galenicorum scriptis illud dictitantibus, fluiditatis vim esse ipsam naturam naturantem naturatam ut cum illis, obscura utentibus enuntiatione, loquar.

Medicamenta quod attinet, hæc miserrimis vocabulis expressa, ab eorum Magistris nunquam intellecta fuisse liquet, ubi gradus caloris, frigoris, humidi & sicci, ab iis traditos percurrimus. Nam avidè rescire vellem, quomodo illi quadrare possint statutis ac receptis complexionibus. Si enim biliosus recipiat frigidum in quarto gradu medicamentum, illud ad minimum temperabitur ad tres gradus, per fervorem bilis acrem, illud ex contrario augebitur in Phlegmatico frigido, & sic in reliquis. Nullæ etiam hic distinctiones fiunt, valde tamen necessariæ, respectu crisium tantoperè ab iisdem promota-

rum. Crisis enim est motus violentus humorum, tendentium ad suos fines, in quibus perpetua est figuræ inconstantia. Cum autem, absoluta necessitate, corpora agant ratione suæ figuræ, illa nunc calida, nunc acria, nunc blanda effecta præbebunt, nullo modo reflectentia ad illos gradus fictos. Illud demonstrant medicamina, una eademque dosi exhibita, diversis in morbis non solum, sed etiam in iisdem, contraria effecta edentia, quæ posthac prosequi occasio dabitur, in medicamentorum operationibus secundum Naturæ leges investigandis ac detegendis.

Sicco pede prætereo, eorum composita medicamenta, quæ ad nutum Medicorum vacillantium in sua praxi, mixta & præparata sunt. Simplicia à compositis differre unusquisque novit, sed composita nullis modis reservare simplicium naturam, hoc non æque omnibus patet. Quod tamen eousque verum est, ut exinde toto cælo differentes prosiliant effectus rerum, neutiquam cum suis simplicibus comparandi. An vero Antiqui, hanc ultimam, ex farraginibus suis, resultantem tendentiam & figuram, actionibus illis producendis aptam natam, clarè & distinctè intellexerint, valde dubito. Saltem hæc non patent, ex eorum commentariis super Theriacam, Mithridatium, Diascordium, &c. Nam ibidem meras obtrudunt nugas suis Lectoribus, in operibus Naturæ eruditis, ubi vident minimas miscelas corpora invertere. Sed hæc per tot secula, magnam æstimationem sibi vendicarunt. Hæc possessio, eam nobilem, non magis utilem reddere potest. Plurimi enim errores, antiqua de stirpe nati, non desinunt esse errores, quamuis

iidem

iidem non careant ſuis Antiſtibus , pertinaciùs illos defendentibus , eoſque vulgo obtrudentibus ad pompoſam non proficuam medelam retroſpicientibus .

Hiſce abundè ſatisfactum eſſe credo iis, quorum aures nondum obturatæ , ſanioribos Methodis recipiendis, vias non præcluſere. Nunc ad ipſa tranſeo Naturæ acta , in luſu Diuinæ potentiæ ſeſe ubivis manifeſtantia, ad hominem, nobiliſſimam nempe Naturam referenda, ejus in Creatoris gloriam determinata .

Fluidorum ergò perſcrutatio , ardua quidem ſed pulchra ſua offert dona , nudamque conſpiciendam præbet Dianam , ſedulis naturæ Inveſtigatoribus , eam in ſuis operibus imitantibus Mundana enim ſi ſpectemus , omnia motu igneo, fluore egregio , miſcela varia , ſe mutuo exercent , ut formas ipſas cudant novo-antiquas , nunc apparentes , nunc diſparentes , pro diverſitate liquidi & ſolidi , diverſimode coordinandi , ac in varia genera & ſpecies diſtribuendi , in ſuis ultimis tendentiis . Incertitudo autem major , non derogat ſcientiæ & arti , ſed noſtræ ignorantiæ ſpecimina non latere ſinit, quæ tantoperè alias celantur , ab arrogantis ingenii Viris . Siquis igitur emergere generoſo conatu ſtatuit , hic ampliſſimum reperiet campum in quo ſe excerceat , ut tandem non quid ſuum illi dictitaverit cerebrum, ſed quid ipſa agat Natura reſpiciat , dijudicet , demonſtret . Fidi & infidi experimentorum ſolido-fluidorum ſucceſſus , errores decelant , actionum declinationes ad certas claſſes redigunt , verum à falſo diſtinguunt , ſapientiamque humanam admodum firmant .

mant. Fluidis Nauta committens ſua vela, omnibus modis vigil imperat mari & fluctibus, ventorumque inſultus eludit, ſcopulos evitans, ut portum occupet ſibi propoſitum, quamvis omnem non raro induſtriam eludant improviſus aliquis motus tempeſtati horridæ junctus, novaque ac inopinata Telluris nondum notæ accidentia. Attamen non hæc deterrent alios, ſed contra audentius inſiſtendo mala ſuperant, ac ex aliorum periculis cautiores redditi, commoda ſibi & aliis plurima apportant. Eadem ratione Chymia, nullibi non proficua, ſi Mente ingenioſa auxiliatricibuſque armis corporeis circumſpecte tractetur, novam quaſi naturam arte productam in lucem edit, partu egregio diverſa in campum producens incognita, ulterius dein phyſicæ & anatomicæ diſquiſitioni ſubjicienda, quamprimum ſolidam acquiſiverint formam.

Hinc præeminentiæ actionum, à fluidis ortum ſumentes, inveſtigationem in iiſdem nobilem ſed ſimul arduam conſtituunt, progreſſus autem ſpes, non minor inde hauſta ac ulterius exſpectanda quam ab aliis, circa ſolida verſantibus ſcientiis, modo patienter labores perferre, rebusque inſudare ſublimioribus conſtanter & leniter aſſueſceremus, gloriolæ vanæ cupidine derelicta. Nunquam Naturæ conatus, motus leges, generationis ac deſtructionis molimina, ſimiliaque talia phænomena in hoc Macrocoſmo obvia, clare & diſtincte percipere licebit, niſi valde ſuperficialiter, ſi fluidorum actiones & miſcelæ incognitæ, imo deſpectæ, maneant, quod ulterius nunc in ipſa) Medicina, ad quam

unicè

unicè collimamus, demonſtrandum erit.

Ars Medendi, præcipue duo intendit, conſervationem figuræ jam conſtitutæ noſtræ machinæ, & reſtitutionem deviantis illius figuræ, amiſſa enim figura in ſolidum nunquam reſtituitur. Figuræ ſeu formæ illius generatio, æque ac ejus alteratio motui humorum, id eſt, fluiditati debentur, ad certas ſtructuras ſolidas tendenti ac pervenienti, quod demonſtrant ipſa generatio, accretio & decretio iſtius machinæ, in minimis æquè ac in maximis partibus. Ipſa etiam vegetatio individui per alimenta, potulenta, auræque æthereæ uſum abſolute neceſſarium, idem redarguit, à fluidi receptione varia, vitam illam vegetativam tantummodo perennem fieri. Humores ipſi varii, indefeſſo curſu corpus ipſum perrantes, irrigatione ac alluvie ſua corpus fluido-ſolidum conſervant actionibus ſuis obeundis exinde aptum, ubi fluidiſſima Ætheris & aeris vicinia preſſa loca turgidula redduntur, ab omni parte fluidis cincta. Facultates, functiones, excretiones, ſpiritumque ſenſibiles impreſſiones, eo ex fonte derivantur, in fluidum partium motum conſpirantia.

In ſtatu ſano hæc contingere, nemo inficias ibit, in morboſo autem, hæc ſumma neceſſitate locum habere unuſquiſque reperiet, qui læſionem figuræ obſervaverit non poſſe fieri ſine humorum motu. Hic igitur motus, violento niſu corpora aggrediens, primo fluida qua ſolida, poſt modum merè ſolida afficit. Nec obeſt ipſa vulneratio, enſe, &c: illata partibus ſolidis, utpote quæ immediate fluida aggreditur extravaſanda, poſtmodum ſtagnantia, tandem in figuræ ruinam

motu

motu inteſtino conſpirantia, unde malorum iliada. Aeris inquinantia miaſmata, ſub effluviorum forma penetrantia, radiorum luminis nimii æſtus, contagioſæ exhalationes ex aliis corporibus, ſtagnationes Aeris, acres corporum concreſcentias proferentes, alimenta ac potulenta, ſub fluida forma peſſime informant corpus, ad Morbum diſponendum. Ipſa ſymptomata morborum, æquali aut inæquali curſu procedentia, illi debentur motui humorum, conflictu vario, revolutiones magnas molienti. Signa diagnoſtica & prognoſtica, eundem motum agnoſcunt, tanquam Authorem ſuorum indiciorum criticorum, ad mortem aut ſalutem corpus trahentium. Quod patet in pulſu, lingua, urina, dejectionibus alvi, hæmorragiis, ulceribus, apoſtematibus, obſtructionibus, inflammationibus, vigiliis, deliriis; &c.

Alimentorum modificationes, exaltationes, in chylo, limpha, ſanguine, ſpiritibus animalibus dictis, idem arguunt, in fluorem enim non ſolum redacta illa corpuſcula, ſed variis miſcelis coercita ſuos acquirunt fines chymicos. Impprægnationes Mulierum, caſtrationes Virorum, & forſan ſexcenta alia nos latentia, liquores diverſificatos edunt, non differentes à nobilioribus Chymicis vocatis menſtruis, operationibus admodum diſcrepantibus, ſeſe in illa machina prodentes. Illud patet in Mamillis Mulierum, in voce & barba mutatis, quamvis partium ſolidarum conformatio circa illa loca, ante & poſt maneant ejuſdem externæ figuræ.

Purgantium uſus, doſis, effecta, tantopere variantia, illud digito monſtrant, ipſam nempe Na-

Naturam operantem esse meram Chymiam & chymicè procedere. Sic purgans in Titio vomitum movebit atrocem, in Cajo leves secessus inducet, in Sempronio nihil aget, in Lucio sudores copiosos proferet, una eademque dosi exhibitum, non aliunde quam ex humorum salina, serosa, oleosa, aliaque constitutione, magis minusve solutionem, coagulationem, ac constructionem formæ variæ inferente. Chymia hæc purgantia alterans, imperabit pro nutu suo eadem procedere ad varios eventus, ut sufficienter in illa arte patet ad praxin reducta.

Si Praxin ipsam respicias, illa primò à mere Empeyria & fortuita experientia, ortum ignobilem sumsit, dein ratione nobilem experientiam concomitante & cominus premente, progressus & vera fundamenta acquisivit, tandemque, iis ducibus, generosa suæ scientiæ & artis specimina præbebit, alias nunquam speranda. Ex Naturæ humanæ fonte illa effecta haurienda non conceduntur, imo à nobis nullibi invenientur, nisi ea quæramus, primo extrà dein intrà corpus humanum, postmodum ea applicemus cum dexteritate & judicio, non instar brutorum, sed instar hominum ratione utentium. Qua igitur methodo ipsa rerum natura procedit, ea insistendum, ut ejus abditiorum operum participes tandem fiamus.

Medicamina restitutioni dicata, nisi fluida sint, aut ad fluiditatem deduci queant, inertia sunt. Hinc proverbium illud natum; corpora non agere nisi soluta. Unicam enim intentio est, ut operæ miscelæ extraneæ, humores alio modo & motu imbuantur, ad alias actiones su-

ſubeundas, quod impoſſibile eſt extra fluiditatem acquiſitam. Debent enim non agglutinari, ſed intime uniri, corpora alteranda vel immutanda in ſua figura, ut ſcopo ſufficiat medico, ſic enim ex duobus aut pluribus unum fit corpus unam in actionem conſpirans. Hinc cadit eorum ſententia, credentium ex miſcela diverſorum remediorum, diverſa oriri effecta, unde monſtroſa collectione ſimplicium cardiacorum, cephalicorum, ſtomachicorum, & cæterorum, ita ſuis nominibus diſtinctorum, plurima conantur, nihil perficiunt farraginum talium Compilatores, magni nominis Viri Galenici, quoniam hæc mixta vires alteratas & neutras acquirunt per motum, ut ſuperius indicavimus.

Quicunque penetralia artis Medicæ, non feſtinanter ſed conſtanter perſcrutaverit, reperiet ibidem obſervata corporum relatione, eaſdem motus leges in noſtra machina, quas invenire datur in univerſa hujus mundi machina, ideoque Microcoſmum in Macrocoſmo verſantem, eadem tradere phænomena obſervabit, ex iiſdem cauſis oriunda. Quemadmodum Æther, Aer, Aqua, Spiritus ſalini, Olea, in uno, ſic etiam in alio, ſua conferunt fluiditatis effecta, nam abſque his interitus generationis & corruptionis univerſalis eſſet in utroque. Prout ſtabiles partium ſolidarum cohæſiones, repagula, ſepimenta, involucra conſtituunt, fluidis coercendis, retinendis, modificandis, Sic etiam terræ coalitiones duræ, in quamcunque partem oculos vertas, ornatum formis, figuris, molibus & inde natis qualitatibus addunt, nunquam ad ſatietatem conſpiciendum. Sic in ſanitate, ſeu

ſtatu

ſtatu vegeto machinæ generatæ, perſtant hæc omnia tantummodo gratis, in ſuo nexu, ordine, & ſitu partium, velut quieto vinculo junctis, conſumuntur enim indies à motu, in illas partes divelvellendas, arietante, conſervandas acceſſu alimentorum, dilvendas ingurgitatione potuum, reſarcendas à ſua jactura per præcedentia modificata in noſtris humoribus, ad debitam miſcelam congredientibus, tandemque ſolidam machinæ illi convenientem, conſiſtentiam induentibus, per nutritionem. In Morbis eadem contingere nemo dubitabit, qui medicamenta conſiberabit oppoſita materiæ morbificæ, non protrudendo, non everrendo, non propellendo, ſed ſeſe ei intimè miſcendo, humoresque ad motum & figuram aliam incitando, ſua intima adaptatione particularum, res agere, vireſque ſuas omnes depromere, quod impoſſibile eſt extrà fluiditatem admiſſam. Venena ipſa, omnibus viribus exuta deprehenduntur, abſque ſolutione fluida, negantur enim reactiones corporum, negata exactiori miſcelà minimarum partium.

Sanitatis & Morborum differentiæ plurimæ ſunt, in diverſis Terræ hujus Regionibus, quæ non aliunde niſi ab effluviis locorum, irradiationibus ſolaribus, aeris conſtitutione tranquilla aut turbulenta, cibo & potu, oriuntur. Hæc autem ſunt mobilia corpora, noſtræ fluidas partes machinæ diverſimode afficientia, unde nullo excepto & armis hoſtilibus ſublatis, unicè ſcenam hanc aperiunt, ornant, claudunt fluida. Poſtquam hæc à me ſæpius dicta, & in Natura ubique conſpicua, à Medici autem hucuſque negligentius tractata fuerint, ulterius inquirendum

dum restat, quibus auxiliis instrui debeat Medicus, ut scopum suum attingat, scientiæ nempe & Artis nobilioris verus Possessor futurus.

Duo sunt requisita generalia, in hac arte rationaliter tractanda. Primo, ut noscat humanam Machinam, de qua studia sua promovere conabitur, dein, ut inquirat quibus sub legibus versetur ejus vita.

Quoad primum, ubi solidas constructiones illius Machinæ evolvit, statuam ipsam considerat immobilem affabrè factam, non hominem motu vitali fruentem. Hæc autem non inutilis observatio est, nam ibidem sese offerunt ea loca, in quibus exercitia illa fiunt vitalia, ut inde colligat, qualibus mediis coerceantur, effrenes alias futuri, motus. Absurdum autem foret, inde velle deducere Medicinam totam, nisi eam quam manualem & operariam vocant, nempe Chyrurgiam, haud ignobilem Medicinæ partem. Siquis autem Mathesi addictus hanc succipere vellet Spartam, ut ex figuris ipsis solidis deduceret computum motus & æquilibrii varii, gravitatis, densitatis, resistentiæ, leuitatis, & similium talium in chartis facile delineandorum, profecto multum moveret non promoveret artem Medicam, verbis hisce, in Theoria ingeniosa haud vilipendendis, non cedentem. Colamina enim ab ipsis proposita, ac tubulorum variæ constructiones, conducunt ad fluidi celerem aut lentam propulsionem, ejusque attritionem variam, minime autem ad mutationes illas magnas, quas in tot humorum accidentibus observamus. Aeris pressio, multum confert circumrotationi ac elasticitati obtinendæ, sed modifi-

dificationi particularum haud inſervit, niſi aliis adjuvetur corpuſculis, illam ad tendentiam cogentibus. Inſtrumenta etiam excipientia non tam exacte cognita, ut exinde certitudinem amplam haurire poſſimus, præſertim in ramificationibus & tunicis vaſorum, in quarum ſinu attamen maximæ elaborationes fiunt. Minima inſuper declinatio illorum tubulorum, totum corruere facit ratiocinium Mathematicum, quamvis ingenioſe quæſitum. Omninò autem hæc rejicienda non cenſeo, utpote attentionem ſuam merentia, verum judicio acuendo magis, quam uſui medico approprianda hæc veniunt, quoniam etſi in ſtatu ſano hæc concederentur, ita mechanicas obtinuiſſe ſtructuras, attamen quis unquam ubique in ſanis, multo minus eaſdem manere in morbis pronunciabit, niſi cum recta ratione inſanire velit. Illorum etiam vaſorum alterationes morboſæ undenam deriventur, ac quibus mediis reſtituantur, extra Mathematicorum pomæria verſantur, nam ea ad fluidi inconſtantiam, non ad ſtabiles ſolidi leges pertinent, unde nihil aut parum ad Medicinam practicam hucuſque contulere eorum propoſitiones, prout in præcedentibus ſufficienter explicavimus.

Fluida ſolidis jungens inquiſitione Anatomica, majora tradit lumina, quamvis adhuc inſufficientia Medicinæ, attamen abſolutè cognitu neceſſaria. Ingenioſa manu, hæc fluida proſequitur, cultris potius quam ingenii aciei innitens Anatomicus, ſolida ſua credens, unde Inſecta & Vermiculos oculis armatis, ac manibus capit, calculos extrahit, glandulas enu-

merat, parum ſollicitus de humorum craſi ac motu. Excellentiores autem Viri, nobilem Anatomiam tractantes, vilioribus contemptui habitis egregias inde doctrinas hauriunt, circulationem, motum, alterationes, miſcelas humorum naturalium ſpectantes, multum lucis rei medicæ proſequentes. Experimenta à plurimis Vulgaribus tradita, circa ſyringationem cum acidis & alcalinis in venas, nimis macra exiſtunt, tempori terendo idonea, nihil ad Medicinam facientia, nec ullam demonſtrationem præbentia, quod de omni infuſoria Anatomia expectandum, utilem. Conſultius foret, ipſas in-veſtigare humorum differentias, per motus inteſtinos, per miſcelas blandas, per aerem, per halitus, per ignem. Si autem infuſiones, à quibuſdam Anatomicis propoſitas in uſum vocemus, profecto illæ meram redolebunt Chymiam ex illa miſcela reſultantem.

Leges Oeconomiæ noſtræ machinæ, ſunt eædem cum omnibus machinis mundanis.

Hæc cognitio, legum nempe, quibus ſubjicitur noſtra machina eſt ſcitu admodum neceſſaria, conſtituitque alteram Medicinæ partem, hanc iiſdem motibus parere, quibus Mundum ſubjectum videmus, ideo ſtatuimus, quoniam partem ejus conſtituit corpoream, non differentem, excepta anima rationali, ab omnibus aliis animalium machinis, niſi reſpectu ſuæ ſtructuræ. Leges hæ, ſunt fluidorum imperia in partes mere ſolidas. Quæ determinationis ſuæ puncta obtinent, ex reſiſtentia majoris ac ſolidioris molis corporum, unde innumera reſultant effecta, mundanam hanc ſcenam variantia.

Hæ

Hæ leges in ſua determinatione, ſatis acute à mathematicorum filiis, ex renitentia ſive artificiali ſeu naturali ſolidorum, & preſſionis gradibus pes anguſtata eorundem ſpatia, demonſtratæ ſunt, quamdiu conſtructioni requiſitæ nihil deeſt. Ubi vero aliqua incommoda aut improviſa contingunt, aut interni ordines mutati ſe ſiſtunt, labiles eorum ſententiæ corruunt, ut patet in malis conformationibus, morbis, & ſimilibus læſæ figuræ vitiis. Anatomicus, orificia prima denudat, quorum ope communicationes perpetuæ ſervantur cum externis neceſſariis fluidis, valvuliſque ſuis inſtructa vaſa ubi exhibuit, extra ejus intentionem reliqua conſtituta, non anxie inquirit quibus modis, illa externe appellentia corpora, hanc machinam transfigant, permeent, inquietent.

Nondum ullus mihi ſermo de Medicinæ praxi, vel potius de Practico ſeu in medica praxi claro Viro, fuit, quoniam altum hac in re ſilentium tenere propoſueram, tamdiu donec ratione & experientia ducibus demonſtraſſem fundamenta veræ praxeos, quæ præcedere debent doctrinæ illius Ædificium. Vereor autem ne practicorum nomine ſuperbientes, illud in malam vertant partem, ideoque pauca, eorum pace ut fruar, de praxi ſtricte dicta verba proferam, his tamen præmiſſis conditionibus.

1. Neminem poſſe dici Practicum, niſi ſolidofluidum intelligat corporum ſtatum, motum, & alterationem.

2. Hæc generaliter cognita, & ſpecialiter ipſi debere eſſe perſpecta, in Machina humana hydraulico-pneumatica,

3. Corporum miſcelæ & exinde reſultantes actiones ; in & extra hominem, ipſi, quantum poſſibile, neceſſum eſt, ut familiares exiſtant.

4. Directiones illorum motuum, & tendentiarum ad certos terminos, ab ejus regimine & juditioſo nutu dependentium, exactè ab ipſo cognoſci oportere.

Si hæc enim practico deficiant, totus quantus eſt Empyricus, quævis palpando talparum more tentans, nihil docte moliens, multominus ſtudia promovens rationalia. Phyſicus ut ſit oportet, corpus enim naturale tractat, ſubjectum legibus totius Naturæ. Specificè ad unum nobiliſſimum corpus collimans, non generalia commenta philoſophica, ſed particularia æque ipſi nota atque perſpecta eſſe debent, ut ex inductione illa ſibi præparet viam ad requiſita medicinæ neceſſaria, nempe ad curandi Methodum. An hæc obtineri poſſint hiſtoriolis, caſibus, & ſuperficiaria, lucri gratia, compilatione eventuum, admodum dubito, quin potius ipſa res negat, ſoli Empyrici affirmant. Omnes ingenuo modo doctrinam medicam tractantes libere confitebuntur, illam à tot retrò ſeculis conjecturis admodum dubiis ſuſtentatam, ab ipſis Scriptoribus practicis, raro fideliter de ſe pronunciantibus, vaniloquia imo mendacia innumera eſſe veris intermixta, ita ut fabulas & allegorias Antiquorum, iis dictatis comparare non abſonum eſſet, difficillimum etenim vera à falſis, fortuita à vulgaribus diſcernere. Ariadnes filo, lynceiſque oculis ſeſe armet Tyro, hoſce labyrinthos ingrediens, ut tandem optime doctus

empy-

empyricus evadat, Methodice, si Diis placet, suos ægros tractaturus.

Simplicia vix nota hucusque remansere, negligenti examine inspecta, eventu uno alterove comprobata, tremula languidaque luce artem hanc illuminarunt. Galenicis hallucinationes, empyricæque ratiocinationes familiares existunt, nil minus quam rationem experientiæ fideli innixam præbentibus, ut patet in eorum compilationibus, in locos communes redactis, centiesque ad nauseam recoctis. Gradus ab illis designati, meræ sunt Chymeræ fungosi cerebri, nunquam re ipsa explicati, imo sæpissime in plurimis falsi & contrarii. Oportuisset enim primo aperuisse, comparationem actionum eorundem, non respectu sui simplicis, sed compositi corporis), resultantis ex miscela medicamentosa cum nostris humoribus, fluorem simul ineuntibus, sæpiusque varios successus edentibus in diversis corporibus. Simplicia enim frigida, utendi vim acquirunt, aliorum corporum accessu calida frigoris manifesti effecta prodire faciunt, ipsum per motum & miscelam variorum. Sicca, humidi vices subeunt, fluoremque partibus majorem inducunt, admixtione plurium corporum etiam siccorum. Humida exsiccant, ubi motus ferventiores incitant, vel coagula inducunt, ex combinatione particularum se mutuo constringentium. Sed de his posthac latius, ubi illa experimentis & instantiis confirmabimus. Regulas igitur infirmas admodum, hi tradidere artium Magistri, cæci naturæ Ministri, quoniam eorum præsupposita operationibus corporum naturalium in plerisque repugnant. Huc accedit,

 omni

omni methodo privata doctrina à similibus protrusa, nullas suorum verborum fundationes agnoscentes, nisi imaginariam empeyriam, à tenui experientia petitam, non autem suffultam veris inductionibus, à nobili experimentorum serie haustis, instantiam efficacissimam præbentibus, menti nostræ ut assensum judicio plenum extorqueant. Simplicia enim absolutè cum nulla dentur corpora, sed semper composita, certis modis connexa, ac in figuras varias redacta, necessarium erat à maximè simplicibus incepisse corpusculis, compositionem illam mechanicam constituentibus, antequam ad compositi illius enucleationem transeundum foret. Labor hic forsan nimis tædiosus plurimis videbitur, nec vulgaribus Medicis tempus, otium, opes sufficerent hisce trutinandis, fateor: privati hæc non sunt Medici labores, sed publicorum Doctorum & Professorum, in Scholis & Uniuersitatibus stipendia magnifica obtinentium, essent munia, ut sublimiora petere posset fastigia illustrata Medicina.

Si hæc ignorantia tanta occurrat in cognitione simplicium, quanta non erit in compositorum notione? Hic cæcutiunt fere omnes, præsertim ii Practici, quibus farrago maxima cordi est, penna enim rapida exscribunt plurima, à Pharmacopæis præparanda, ipsis sæpissimè nec visa nec cognita medicamina, lectura vel auditu inspirata. Galenici, in hac parte, magnificentiam suam profitentur ridiculam, utpote apud quos per tot sæcula viguit compositio superstitiosa, Auri & Argenti bracteolis nobilitanda, forsan ut illorum fulgore de nostro aureo

moneremtur Ægri. Plurima autem hic ab ipſis neglecta, imo ſordidè omiſſa ſunt, quæ totum rei Medicæ fundamentum conſtituunt. Examinanda enim erant primo ſimplicia, ſecundo eorundem congreſſus, tertio motuum tendentiæ, quarto fines ex illis coaleſcentiis corporum. Ridendi an deplorandi ſint tales, Medicinam temerarie exercentes, in medio relinquo, ſaltem hi lucriferam non glorioſam luciferam artem ſectantur. Quis enim, niſi vanus Empyricus ſtatuet, cardiaca, cephalica, ſtomachica, & cætera vanæ denominationis medicamenta, eaſdem poſſeſſura vires in hac compoſitione ubi coaluerint, quod impoſſibile eſſe, redarguunt leviſſimæ etiam miſcelæ & motus inteſtini, corporum tonum invertentes. Ipſa etiam Limpha noſtra, circa os & ventriculum oberrans, illud evincit, ubi ſimpliciſſima hac mixtione cardiaca nauſeam movent, odore & ſapore peregrinis extemporè conceptis, Amara dulcia reddita, dulcia amara facta, inodora odorifera imo fætida, ictu fere oculi ſola maſticatione immutata. Taceo de purgantium, ſudoriferorum, diureticorum variante indole, ex primo illo cum limpha congreſſu, quippe hæc peritioribus Practicis notiſſima eſſe debent, utpote familiariſſima. Hinc concludere cogor, Praxin veram rarius hucuſque obvenire, niſi apud eos, quos è meliore luto finxit præcordia aſſidua obſervatio & inquiſitio Naturæ. Hanc autem, ſpecioſo titulo dictam hodiernam, (quaſi vero Naturæ opera hodiè alio modo & motu procederent, quam antiquitus) nimis teneram, ficulneam, conjecturalem & merè empyricam exiſtere Corda-

tiores ſtatuunt, quam ut aliquid firmi, certi, veri, exſpectare ab ea liceat, quamvis hucuſque errorum Patronos novo-antiquos haud infimæ ſortis obtineat. Veritatis æque ac erroris Antiſtites exiſtunt, & non deerunt majori numero erroneas ſemitas palpantes Viri, magis enim arrident vitia, minori opera amplectenda, ſeveris virtutum viis, prout in hac mundana turba ad nauſeam uſque liquet. Suus tamen Veritati divinæ ſtabit honos, eoque majore fulgore inter haſce tenebras debellandas coruſcabit.

F I N I S.

PHI-

PHILOSOPHIA MEDICA.

Hysicæ corpuscularis cognitio, certissima ad Medicinam est via.

Per hanc physicam, intelligimus inquisitionem corporum tertij Elementi, à Cartesio nominatorum, suas metamorphoses offerentium.

Medicus sese operi accingens, ante omnia Physica hac corpusculari instruendus venit, ut exinde notitiam rerum colligat mundanarum, in suis actionibus procedentium. Physica hæc per experientiam judiciosam ac circumspectam acquirenda, multifaria corporum ipsorum tractatione, per congressus ac cooperationis nunc blandas, nunc violentas, nunc vix perceptibiles. Accidentia ex hisce obvia, sensus nostros afficientia, notanda, in classes distribuenda, & suas in species redigenda, tamdiu donec generalia à specialibus, specialia à dubiis & incertis, incerta à falsis, distinctionem claram perceptioni offerant. Lento pede festinandum ad certas determinationes nostri judicii, ne nostri cerebri commenta inania, veris Corporum actionibus intermisceamus, & hoc modo vilem reddamus scientiam immaturam, omnis enim festinatio à Diabolo. Nimis autem scrupulosè & hæsitanter, per totum vitæ curriculum, rem prosequi in Naturæ indaga-

gatio-

gatione, esset Scepticismo perpetuo velle uti, sine ulla corporum naturalium exacta dijudicatione vel trutinatione, ad mentis quietam possessionem tendente, quamvis præstet diutius persistere in dubitatione, quam festinanter in errores cæcos dilabi, beata enim & perfecta ab omni parte non datur Sapientia. A vulgatissimis & maximè familiaribus inchoandum antequam ad magis ardua iter concedatur, ex illis enim notioribus ad magis ignota sensim ubi pergimus, exinde supellectilem Naturæ copiosiorem nobis comparamus.

Physica vera corpuscularis ea dicitur, quæ Corporum naturam tradit per corpora: ea nempe ab hac Philophiæ parte, in suis formis & accidentiis naturalibus, mediante motu se mutuo exercentibus, proponuntur, ut leges illæ sensibus nostris incurrentes sese sistant. Naturæ vocabulo designat Physicus, lusum eorum Corporum absoluta necessitate, secundum suas figuras, formas & moles, proprias quasi operationes exhibentem in occursu mutuo, aut est motus corporeus suis terminis circumscriptus, ad certas finium tendentias obtinendas, in & cum aliis corporibus. Leges igitur naturæ ac motus, dependent ab hisce mechanicis constitutionibus tanquam Moderatoribus illorum exercitiorum. Hinc rei natura ignota jacet, quamdiu quieta permanet, nec aliis occurrens conspicitur, ut luctas proferat varias, viresque hac ratione visibiles & loquaces veluti reddat, sensum nostrum variè afficientes. Vaniloqui ideoque censendi, quorum ratio fungosa solidæ non innititur experientiæ, quoniam Mentis nostræ, hac in parte debilitas maxima existit,

ſtit, eique haud fidendum auxiliis illis deſtitutæ.

Corpus ſolidum aut fluidum conſideratur.

Hæc igitur Phyſica, duas tantummodò proſequitur notiones generales, ut ſpecialibus omnibus obſervationibus ſatisfaciat corporeis, primò, corporea ipſa qua ſolida & quieta, in ſua figura conſtanter permanentia; ſecundo, eadem mutabilia, fluctuantia & inconſtantia in ſuis figuris perpendit. Ut autem ordo ſervetur prius à ſimplicioribus nobis cognitis, poſtmodum ad compoſita tranſibimus examinanda ad uſum Medicum.

Corpus ſimplex dicitur, quod ſimpliciſſimam in actionem & miſcelam minimam tranſiiſſe nobis apparet, & quod ab aliis pleriſque notioribus accidentiis diſtinguitur corporeis, extra hanc claſſem poſitis. Simplicitas enim abſtracta hic locum non obtinet, ſaltem in iis quæ in ſenſus noſtros incurrunt, compoſita quoniam ſunt antequam judicio noſtro ſubjiciuntur. Sic Materia ſubtiliſſima, Æther varius, Aer, Aqua, Sal, Terra, quamvis ſuo modo ſimplicia, attamen compoſita eſſe antequam ad nos perveniant, experientia redarguit, quoniam ſunt corpora ſeſe aliis intermiſcentia, & diverſimode cum iiſdem extenſa, atque in ea extenſione coordinata ad certas figuras & moles.

Extenſio corporum & ejus figura, ſunt eadem. Nam formæ circumſcriptio dependet ab extenſione ſuperficierum in longum, latum & profundum. Hæc diviſioni ſubjecta, & varium acceſſum admittens, figuræ inverſiones multifarias offert corporum, Prothei inſtar mutabilium, reſpe-

ſpectu illarum dimenſionum & proportionum; figuram illam de novo cudentium & efformantium.

Solida corpora, in ſua conſtitutione mechanica obſervamus, per motum ad fluiditatem reducenda. Soliditas hæc præſupponit quietam juxtapoſitionem quarundam partium, conſtantemque exinde reſultantem figuram. Motus verò, ſuperficiem & poros aliorum corporum afficiens, extenſionem augendo vel diminuendo, illam quietem turbat, figuram alterans & invertens. Soliditas igitur aliqua perpetuam & neceſſariam conſiderationem meretur, ut fragilem diviſibilitatem extenſionis illius ponderet Phyſicus, de vita & morte rerum dijudicaturus. Hæc etiam ſoliditas perſtans in ſuis moleculis per motum agitatis neceſſaria, ut moles integra fluidi corporis, ex ejuſdem generis particulis conflata, totum liquorem conſtituat veluti uniformem, facile autem in ſua viciniæ mutatione alterabilem, per concuſſiones & decuſſiones illarum minimarum partium ſolidarum.

Fluiditas, nunquam abſque mixtione procedit. Motus enim, à priori ignotus, ſemper corpora propellit, eaque ad alia loca defert corporea; quæ iis tanguntur, premuntur, agitantur, ad motus dictos inteſtinos, unde fluiditas reſultat. Independentia ſuperficierum, figuræque ſphæricæ exiſtentia, ac exilitas ſumma corporum, ad fluidum ſtatum obtinendum, ſunt optima imo unica adminicula, unde fluidiſſima, ſemper, in ſuo genere, ſubtiliſſima exiſtunt corpora, circumrotationi & velocitati aptiſſima.

Corpora ſimplicia notiſſima ſunt tria, Sal, Aqua,

Aqua, Terra. Hæc quamvis videantur jam composita, attamen, in suo genere summopere ab invicem distincta, tam ratione figuræ quam actionis sese proferunt, exercitiaque corporum hucusque cognita iis debentur auxiliante motu, cujus effecta nobis prosequi tantum datur. Subtilioribus igitur omissis, quippè ad Medicinam non spectantibus, hæc tanquam rerum visibilium primordia prosequemur, corpuscularem Philosophiam constituentia.

Sal est corpus minimum, in punctum acutum semper desinens, maximè per motum divisibile. Ejus tenuitas aciei juncta penetrabilitatem ultimam creat, spiritus illos gignit igneos, æthereos, lucidos. Unde instrumentum Materiæ subtilis maximum existit, porositatem, fluiditatem, volatilitatem promovens, corporumque actiones celerrimas in campum educens, Authorem omnis solutionis & fluiditatis, quantum in illo est, sese exhibet. Hinc illa primas, occupare in actionibus causas, ultimasque rerum tendentias per eadem prosequi naturam observamus, unde non immerito Antiqui in sale & Sole omnia esse statuebant. Horum igitur natura perspecta, lumen egregium Physicæ medicinæ conciliat.

Spiritus, Olea, Ignes sunt modificationes salium. Reliqua enim corpora iis nupta, suas conferendo figuratas moles, formam ac reliqua accidentia mutant, ita ut Æthereus motus nec tam liberè illa cingere puncta, nec tam facile integras illas moles dimovere possit. Hinc variationes effectuum, non sali, sed reliquis admixtis corporibus adscribendæ, ut latius patebit.

In-

Interim maximum pondus addit ſalina miſcela motui, levitati, poroſitati, reliquiſque meris actionibus conſpicuis inde emanantibus. Hæc ubique vera eſſe redarguunt liquores non ſolummodo Chymici, ſed etiam humani in ſuis ſpiritibus animalibus, bile diverſa, limpha, & reliquis Humoribus, maxime ſalinis circa ventriculum, liènem &c. varie ad motum & miſcelam diſpoſitis.

Diſtinctio generalis, ſalium, in acida, alcalina & muriatica, leviſſimam tantum utilitatem Phyſicæ & Medicinæ contulit. Phyſica enim corpuſcularis, ad Grammaticorum normam inſtituenda, haſce regulas nondum limavit, nec exceptionibus debitis inſtruxit, ut certis fundamentis inniti poſſit. Diſtinctiones illæ cum nil deſignent, niſi reſpectus habeatur ad actiones inde reſultantes, eas differentes concipit Phyſicus, relatiuè ad alia corpora afficienda. Hæ autem ſterili modo tractatæ ab hiſce, ab aliis neglectæ, ab iſtis in ſyſtemata converſæ præmatura, fungoſos in fructus mutatæ, ficulnea edidere cerebri vani indicia, quibus acquieſcere animus veritati litans nec debet nec poteſt. Hæc luce meridiana clarius patent, ubi ad lancem experientiæ expendit naturales actiones ſedulus Inveſtigator. Sic acida comperiet ſolventia in his, coagulantia in aliis, intactum corpus relinquentia in iſtis. Sic volatiliſantia, figentia, alterantia, exaltantia & vires deprimentia reperit eadem ſalia, modo diverſis occurrant corporibus, vario modo diſponendis. Breviter hæc obſervanda proponimus, quoad ipſa corpora, tam reſpectu noſtri quam reſpectu aliorum.

1. Sa-

1. Salia, in primo ſtatu tanquam puncta meta diuiſa conſiderata, inſenſibili modo nos afficiunt, quamdiu ſingula ſeorſim in ſuo motu procedunt, ut patet in Æthere, Aere, aura ventiformi & ſimilibus motibus blandis, ut in digeſtionis modis circa ventriculum, aliasque corporis noſtri partes motu inteſtino inſtructas, ut & in halitibus roridis ſpirituoſis ex illis partibus reſultantibus, in diaphoreſi ſalina perpetua noſtri corporis.

2. Salia, in ſecundo ſtatu tanquam eadem puncta compoſita ac copulata aſpiciuntur. Hæc ſenſibili modo, majorem in molem excreta, quævis corpora afficiunt, Unitis viribus in partes quaſvis arietantia. Hæc occurrunt, in meteoris, ignibus, fulmine, ardore, ventis fortioribus, & in quibusvis Terræ motibus ac tempeſtatibus horridis. Sic etiam corpus noſtrum mirificè hiſce concutitur, ut in fame canina, roſione ventriculi, ructibus & flatibus, motibus inteſtinis violentioribus, dejectionibus nimiis, læſionibus, catharris, ſalivæ ſapidæ vel ſalſuginoſæ variæ productione, eroſione cutis diverſa, &c.

3. Hæc in priori obſervatione, nullo adhuc nomine inſtructa exiſtunt, in poſteriori conditione, viſibilem in maſſam concreta puncta plurima, nomen ab actione generaliori acquiſivere. Hæ concretiones ſalinæ, primo ab aqua, poſtmodum in terra rudimenta ſuæ generationis & vegetationis offerunt, poſthac ſæpius ſui juris non amplius permanent, terris validius cinctæ. Illud coarguunt, noſtrorum humorum conſtitutiones variæ in Sanitatis & Morbi indiciis, ubi præ-

præsertim circa morbos incipientes cum convulsionibus, &c. ut & in esur itione seu appetitu, limphæ serosæ copia & acrimonia observantur, antequam rosiones, læsiones, inflammationes, coagulationes subsequantur.

4. Salium horum effecta variantia versantur circa reactionem, quam ineunt cum solidis corporibus. Primò sese offerunt solventia, cum integritate figuræ corporis soluti, mole tantum imminuta. In hisce per salia superficies extensæ, ad independentiam coactæ, & attenuatæ, vires exerunt in tantum auctas, in quantum singulæ superficies multiplicatæ, seorsim magis agere queunt. In tali statu, permanent integræ actiones, pristinæ ac naturales illi corpori, cum subtilitate penetrationis majori, ad incitationem Motus violentiorem, ut patet in spiritu salis Ammoniaci solvente sanguinem; serum & bilem. Ut & in vino ejusque spiritu salibus nobilitato, exaltante humores limphaticos, in aqua salina tenui diluente & ad fluorem majorem evehente nostros Spiritus.

5. Soluentia, cum discontinuatione nexus corporei solvendi. Tales solutiones multùm differentes à prioribus observantur, viriumque inuersiones maximè exinde ortum desumunt. Sunt enim quasi extractiones separatæ ac simpliciores corporum, decomponendorum à sua nativa mixtura, unde texturæ destructæ apparent singulis sui juris factis corporibus, aliam molem, figuram & motum posthac ineuntibus.

Hæc apparent, in extractione seu præparatione sulphuris Antimonii, cum oleo vitrioli & aqua regia, in acidis animalium partibus & purgan-

gantibus affusis, quæ idcirco à Medicis, ejus rei ignaris, correctorii loco adhibentur. In alcali fixo sero & limphæ affuso, ubi serosiores à crassioribus secedunt.

6. Corrodentia, cum limitatione aut rosione superficiali corporum. In hoc effectu, divisa corpuscula pulverisationem meram, non solutionem diaphanam admittunt; hinc minor tantum divisionis gradus haberi potest, liquoris minima parte ipsis pulvisculis intermixta. Hæc in Chymicis plurimis liquent experimentis, sed in muriaticis salibus, Alumine, Tartaro, sale communi, Ammoniaco sanguini & sero nostro admixtis æquè observantur, præsertim si acidis levioribus Vini, Aceti, spiritibus salium acidorum volatilibus jungantur, cum specie levissimæ coagulationis.

7. Solventia intimius corporibus juncta solutis, & ex contrario, quorum divortium ob minimas causas conceditur. Sic alcalia volatilia Humores nostros solvunt, eosque dein facile relinquunt, ad vappescentias cogendos. Idem de Spiritu Vini statuunt effecta Vappescentium humorum in Ebriis, ac hesterna crapula detentis. Spiritus item acidi subtilissimi, dulcificati, nimisque serosi, copiosius assumpti, idem in maceratione agunt cum nostris humoribus, quæ illam operationem ulterius extendunt in nostra machina. Ubi vero fixiora oleosa corpora, fluidis junguntur salinis vehiculis, quibus exactissimè, non medicamentoso sed alimentoso modo intermiscentur, Balsama vitæ dicta inde exsurgunt, quoniam illud fluidum per omnes partes mixtum humoribus, perseverat, ut patet in mo-

ris expressis oleis, pinguedinibus, cerevisiis crassioribus. Insuper hæc rite prosequenda, in Medicamentis, ab illa miscela vario modo alterandis. Sic plurima tosta à Medicis præscripta, infringuntur ob fugam spirituum salinorum, ut Opium, Rhabarbarum, Cornua. Plurima cum salibus armantur, ut augeantur vires Medicamentorum, ut in Purgantibus cum cremore tartari, in Sudoriferis cum sale ammoniaco, in diureticis cum Tartaro vitriolato, in Hypochondriacis & Uterinis cum spiritibus alcalinis, & oleis Empyreumaticis.

8. Constantia aut inconstantia figuræ salinæ, nunc permanentis nunc evanescentis in ipsa solutione. Inconstantia figuræ involvit actionis mutationem ejusque sæpius inversionem, unde per consequens eorum corporum nulla fieri potest comparatio ad simpliciorem corporum singulorum statum. Sæpius enim solvens absorptum perit, solvendum ad aliam transit constructionem suæ molis & figuræ. Sic sal commune Eduliis permiscetur, ad reactionem augendam & evehendam ad fluiditates debitas, ut & ad secessum partium obtinendum. Salium diversorum mixturæ, præter sal commune, alimentis interceptæ, eadem magis constanter ac nimis alterant, ob motus illius majorem perseverationem, & inductionem alius tendentiæ, ut observare licet, in Nitro, sale Ammoniaco, Tartaro, sudores & secessus promouentibus.

9. Coagulantia mera. Hæc coagula cum integra partium constructione & superficierum crassiorum approximatione producuntur, expulsis sæpius subtilioris notæ particulis, aut interventu

rigi-

rigidiorum ſalium, à flexili fluiditate impeditis.

In his, rigida ac haſtata terræ denſioris figura, minus ſolubilia relinquit corpora, actioni inobedientia, ut cernere licet in pituità nempe viſcidà, inſpiſſatione, bilis ſchirro, Ictero, & quibuſvis morbis ex acidoauſteris particulis provenientibus.

10. Coagulantia intermedia. Horum operationes, in ſeceſſu debilis fluidi à parte ſpirituoſa & oleoſa, dependent. Conſtringuntur enim terræ leves unitæ tenuibus ſalibus, exprimuntur aquæ gravioribus ſalibus mixtæ, ut patet in caſeoſa & ſeroſa parte lactis, per acida & muriatica fixiora, quod inſuper locum habet in omnibus noſtris Humoribus, ab aceti uſu & ſubacidis fructibus nimium ad lentorem reductis. Ut & ubi Aeris moleculæ ſalinæ motum retardant.

11. Relatio ſolutionis & coagulationis corporum eorundem, in ſe agentium. Hæc relatio reſpicit diverſitatem variantis mechanicæ texturæ corporum, ſe mutuò afficientium. Sic idem corpus fluidoſolidum, hodie ſolutionem admittet, craſtina die, poſt leves motus inteſtinos receptos, renuet, aut coagulationem inibit, & è contra. Hoc noſtri teſtantur Humores, ad ſtatum valetudinarium tendentes, imo paſſionibus corporis ſæpe levioribus alterati, per terrorem, iram, lætitiam, inflammationes, frigora extraordinaria, Morbos quoſvis. Sic etiam ſalia eadem diverſimodè tractata, quamvis abſque additamentis deſtillata, ſublimata, digeſta, fermentata, putrefacta, toto cælo diverſificatas præbebunt

actiones ſuper noſtros Humores, aliaque corpora vegetabilia & mineralia. Exempla ſufficient duo hiſce confirmandis, primo, ſerum Hydropicorum eorundemque Urinæ, pro differentia locorum obſitorum, nunc ab acido ſolo, nunc ab alcali ſolutionem vel coagulationem admittent, quæ in Catharro incipiente neutri cedent ſali; quamvis externo viſui unus idemque appareat uterque liquor: ſecundò, ſpiritus ſalis cum bolo paratus, coagulabit ſerum, idem cum oleo Vitrioli & aqua confectus, fluidum retinebit.

12. Differentia Corporum tam ſolventium quam ſolutorum, quæ alterari, & reduci ad tertium ſeu neutrum aliquod Ens, actione, figura & mole à priſtino ſtatu queunt. Unde reſultantia effecta, in pleriſque non accerſenda ab acido vel alcali, ſed à coordinatione partium ſalinoterreſtrium ſimul agentium. Sic ſalia dicta muriatica, abſque coagulatione aut operatione magna, ſanguinem, limpham, alioſque noſtros humores aggredientur, eorum autem ſpiritus acidi, immediatè reagunt cum iiſdem, ſumma tamen cum differentia reſpectu præparationis variæ, quam iniverunt ante & poſt extractionem. Idem de ſalibus alcalinis ac Oleis & Aquis, ſpirituoſa ſalia vehentibus, ſentiendum, tam in, quam extra noſtrum Corpus agentibus. Multo magis illa occurrunt in miaſmatibus moleculiſque ſubtilioribus ſalinis, per aerem ſparſis, nobis communicandis, ut teſtantur ſalubres & morboſi eventus inde producti. Eadem obſervantur in ſolutione corporum medicamentoſorum, diverſimodè effecta ſuà offerentium, pro ſtatu nempe hujus illiuſve limphæ

magis

magis minusve salinæ, congressum admittentis varium cum iisdem.

13. Tandem effectuum eorum salium variatio, optime perpendi debet, in eodem actionis continuatæ tempore. Sic multum differt primus actionis mutuæ impetus, à secundo, & hic à tertio. In primo enim, effluvia subtilissima aereo-ætherea expulsa altum petunt, in secundo, frictione & attritione continuata, ramenta crassiora avulsa subtilibus intermixta copiosius exhalant, in tertio, languescentia spiritu tenuiori privata, molem conferunt majorem motui minus aptam, arietationis aut obstructionis pertinacioris Authorem. Illud testantur, non solummodo Febres, Morbi, Convulsiones, & similia effecta præternaturalia, sed & functiones nostri Ventriculi & reliquarum partium in statu sano, ubi copia, aut defectu, aut modificatione varia salina humores procedunt, ipsam pinguedinem fibrosumque corporis contextum tandem depascentes vel infarcientes. Hæc insuper ad oculum semper apparent, in Medicamentorum assumptione, primo, lentè & spirituosè, dein graviter & sensibiliter, tandem languidè & insensibiliter operantium.

Ex hisce sufficienter liquet, multa adhuc desiderari, antequam salium notitia clara & distincta nobis affulgeat. Hoc autem maxime cernitur in acidorum classe, admodum variantium à se invicem, quod non ita de alcalinis dici potest, quamvis respective ad fines effectuum, etiam magnas edant discrepantias, in nostris humoribus disponendis, quæ tamen ad regulas, limitationibus suis instruendas, deduci posse ex-

pertus confido, modo attentius circumstantiæ; in Sanis, & Ægris observentur.

Salium præsentiam in nostris fluidis & solidis partibus, proferunt Chymicæ Analyses, per destillationem. Salia igitur inesse corpori nostro nemo Homo negabit, quamdiu sensuum ministerio utens rationes suas experientiæ solidæ innixas, invocare ausus fuerit. An verò illa naturaliter inexistentia machinæ acida vel alcalina sint dicenda, parum sollicitus expendat, hæc spicula fluido cingi & innatare, eadem posse adaptari, concuti, decuti, innumerasque in series disponi, pro differentia motum, molem & figuram mutantium.

Eodem prorsus modo, ut à posteriori argumentamur, effecta non sunt confundenda cum suis principiis, sed ea optime distinguenda. Nomina enim salibus imposita ab coordinatione posteriori resultarunt, non à priori nobis innotuere, id est acida & alcalina dicta, post motus intestinos conceptos apparuerunt non antea; quod summoperè notandum.

Hinc quæ in occulto iacuerant, profiliunt in saliva, limpha, bile, spiritibus animalibus, sudoribus, urina, per motum intestinum agitatis. Eadem quasi intereunt, sepelienda in terra crassiori, diluendaque in aqua, ita ut sensum subterfugiant, actionem autem omnem nunquam deponant, ut patet in Morbis frigidis. Profecto Prothei instar mutabilis horum punctorum situs, non diu nec admodum constanter eandem reservat figuram, nisi ubi eadem persistunt motus indicia. Unde nunc acida, mox muriatica, dein alcalina, tandem vappida & aquea evadunt, brevi

vi sæpius temporis spatio, quæ maximam præbent Alimentis & Medicamentis ingestis alterationem. Hæc patent in statu Sanitatis inconstanti, in catharris, in salivæ variatione, in humorum ventriculi actione & diversitate, in menstruatione, in excrementorum vario secessu, in morbis, in ulceribus, & in infinitis corporis nostri passionibus, sensus nostros varie irritantibus ac disponentibus, quæ omnia ex defectu particularum salinarum cessarent effecta. Undè concludo, salia adesse sine adjectivo, in nostris partibus.

Stricte igitur nulla conceditur structura salina, appropianda præcedentibus denominationibus; prout æque incerta existit ejus determinatio in omnibus fluido solidis, ad motum intestinum varium vergentibus. Eadem enim est ratio illorum effectuum, in quibusvis liquidis vel solidis ad fluorem reducendis, sic mustum dulce, in vinum, in acetum, in vappam, in sal fætidum volatile poterit reduci, mutatione ipsius motus intestini. Hæc perpetuatio motus & miscelæ, quo celerior & violentior, eo salinam activitatem & præsentiam majorem designat, cum sensatione manifesta: quo debilior & languidior, eo absentiam & inertiam spiculorum salinorum majorem designat, quippe levitatis & gravitatis, motus & quietis, lucis & tenebrarum phænomena, modificationi ac præsentiæ, vel intricationi & absentiæ eorundem debentur, ope auræ æthereæ vigorem maximum recipientium. Hæc patent in Anni tempestatibus variis, in regionibus sub cælo diuerso sitis, in agitatione & infectione. Aeris per ventos &

miaſmata, in alimentorum & potulentorum varietate, ut & in diverſitate corporum humanorum. Iis enim omnibus, quantum percellantur non ſolum, modo noſtri humores, ſed etiam vaſa ſolida, noverunt omnes quibus Philoſophiæ & Medicinæ exercitia nota ſunt. Hinc non opus eſt anxie demonſtrare, acutos effectus omnes progredi ex regionibus calidis, aere ferventiore acribuſque ſalium particulis refertiſſimo, niperatis, ſalinis & ſpirituoſis acie majori inſtructis cibis & potubus; tandemque ex anguſtatione pororum, celerrimam trajectionem, non ſolius Ætheris, ſed ſalium oleagineorum miſcela ejus copioſa. Quemadmodum ex contrario aqueo-terreſtria & muriatica acida, ſolent effectus diſcrepantes à præcedentibus edere, quoniam hæc etiam ruſticis pernota.

Salia eadem, frigoris & caloris effecta tradere queunt, ubi diverſis occurrunt corporibus. De certitudine effectuum ac figurarum, ubi huc uſque ambigere merito neceſſum fuit, multo magis inſudare debet Phyſico-Medicus, ad ea dignoſcenda, per diſtinctionum ſufficientias egregias, ſecundum frigus & calorem, motum & quietem, reliquaque accidentia, ſalium eorundem ſæpius auxilio eruenda, in diuerſis corporibus humanis. Hoc maximum medicis emolumentum traderet, circa functiones variegatas partium corporis, circa febres, nunc frigidas nunc calidas, circa ipſa corpora nunc perpetim calentia, nunc frigore quaſi glacieli in toto vitæ curriculo detenta. Quæ ubique in Chymia occurrunt.

Salia Muriatica chymicis dicta, iiſdem cadunt
ſub

ſub cenſuris: Eorum enim texturæ, magis præcedentibus ſolidæ & hebetes exiſtunt, minuſque per conſequens activæ vel ſenſibiles in ſuis operationibus. Unde ſi in noſtra machina, aliqua denominatio ſalibus internis tribuenda foret, ea potius muriatica dici mererentur, quam alcalina ſive volatilia ſive fixa vel acida, quamdiu naturali procedit in motu: Sed haſce denominationes, rejiciendas potius obſervabit unuſquiſque ſedulus Naturæ inveſtigator, quamdiu illa diviſim fluunt ſpicula tenerrima, in humoribus latitantia. Hæc autem copulata quamprimum puncta eminenti modo in campum prodire ſenſerit, illorum ſtructuram omni modò dignoſcere ſtudebit, ut exinde de actione Morbi & de reactione Medicamentorum certior reddatur.

Prout omnia inſtrumenta ſcindentia & pungentia differunt, certa in coordinatione aciei ſuæ eminentis, extra ſuperficiem obtuſam retinentis illam punctorum ſeriem, ordinem & nexum; ſic etiam ſalia proſequenda veniunt ac dijudicanda ex illis aciei ſuæ eminentiis, è terra obtuſa hujus illuſve molis & figuræ prominentibus. Ipſa igitur terræ miſcela, hac in parte conſideratu eſt digniſſima, ut ſcopum notitiæ acquirat. Sic differentiam unicam præbet, inter Alumen, Vitriolum, ſal gemmæ reliquaque ſalia muriatica dicta, Eadem valet ratio inter alcalina volatilia, reſpectu oleorum diverſorum intermixtorum, omnem illorum diſcrepantiam proferentium. In noſtra machina idem uſui venit, ubi diverſitatem humorum accuratius perpendimus, ex Hepate Nitroſa acredo, ex pulmonibus aluminoſa viſciditas, ex Liene magis vitriolicam

austeritatem redolens, ex Renibus tartareus, ex glandulis salivalibus muriatica salsedo instar salis communis, ex Ventriculo ad acetiformem figuram vergens humor; manifeste prodibit, per motus ferociores humorum iis in locis conceptos. Ulterius patebit diversitas tendentiæ motuum salinorum, ex sola stagnatione; sic saliva ad acidum forte, lac ad acidum serosum; succus pancreaticus ad acidum austerius, bilis ad urinosum, limpha ad alcali putridum tendent, sanguinis vero pars oleosa diutissime motui intestino resistet.

Secundam corporum magis simplicium classem complent Aquæ. Aqua, iisdem in nostra Machina fungitur officiis, quibus in toto hoc mundo. Hæ sunt partes oblongæ, molles, obtusæ, flexiles. Filamentorum instar, nexum plurium corporum contexunt, eaque molli cohæsione gaudere faciunt, moderantque rigidiorum statum, motum, molem. Vehiculum egregium præbent lentioribus progressibus vegetantium, & ad motus propulsivos ac intestinos procedentium particularum. Inconstantiæ alterationis ac mutationis plenariæ omnium mundanorum, magnum est instrumentum, unde aqua turgida citissime pereunt. Motus intestini sine aqua nulli, ejus autem reptatione indefessa, acrisque perpetuis in illas particulas insultibus, quævis corporum coordinationes collabascunt, tandemque diruunt. Fluiditatis vulgaris author, accidentia mutat, per motum ac divisionem partium mollem, quæ mutationum vicissitudinibus eo modo subjiciuntur.

Caloris, depressor an exaltator sit, dubium

est,

est. Hæc enim relative se habent ad salia & terras motas ac inventionem expansi formem raptas; saltem quantum in se est, eundem moderatum præbet, unde quasi intermedium existit inter extrema frigora & calores. Hæc passim occurrunt in nostro corpore, in aquosis alimentis, in potu tenuiori, in Aere humidiori, in nebulis, humorum acrimoniam, sensum, calorem mitigantibus imo sæpius extinguentibus.

Ut salia non saliunt nisi in aqua soluta, prout loqui solent Chymici, sic etiam motus intestini deficiunt in nostro corpore, absque potu aqueo. Illud testantur digestio ventriculi intestinorum ad fæces, renum ad urinas, glandularum omnium ad limpham, rite segregandas & elaborandas, quæ absque aqueo deficerent vehiculo. Ejus autem abundantia, retardans salium Ætherisque actum, extinguit illa effecta subtilia, sensusque hebetat, unde omnia torpida repere tantum videntur. Hæc in leucophlegmatia, Hydrope, tympanitide, aliisque seri prædominiis patent, imo & ipsis Medicamentorum languidis operationibus eo tempore succedentibus, ob defectum salium solventium.

Aquæ diversitas, ut in Macrocosmo cernitur, sic in Microcosmo eadem occurrit. Hæc differentiam suam mutuatur, ab admixtis corpusculis salino-terrestibus, ei varietatem figuræ & actionum præbentibus, aliàs aqua simplicissima est una, prout salium puncta ultima uniformia existunt, nec acidi, nec alcali, nec muriatici nomine distinguenda. Aquæ igitur puteales, minerales, thermales, fontanæ, palustres, pluviales, discrepant sua miscela corpusculorum durio-

riorum ibidem innatantium, quæ ab iisdem ritè segregata Aquam unam derelinquunt. Sic etiam limpha, serum, tenuesque particulæ roridæ & spirituosæ, limphaticæ, eandem agnoscunt variationem suæ constitutionis mechanicæ, ex admixtis solidis particulis diversimode figuratis illic innatantibus Aquæ nostræ.

Ex constitutione igitur locorum, à fluidis hisce liquoribus illustratorum, omnia discrimina illius laticis hauriuntur. In præterfluentia enim sese sociant corpusculis fluido-solidis illuc appellentibus, tunc divellendis, & elaborandis, in hoc Mundo ejusque cryptis subterraneis. Sic etiam in nostro corpore latex serosus vario nomine instructus, maximam acquirit diversificationem, pro differentia locorum ac regionum, putà glandularum salivalium, pulmonum, Hepatis, lienis &c. in quibus exercitii sui fluidi moram diutius nectere cogitur, nobilitandus ibidem corpusculis alius figuræ ac molis. Unde non minorem agnoscit qualitatis suæ immutationem, quam aqua omnis mundana.

Hujus differentiæ ignorantia, præcipuum Medicinæ detrimentum affert. Exinde enim corporeas reactiones conjecturales & dubias palpando prosequuntur Medici, dé hisce ne quidem hiscentes in suis scriptis. Extra omnem dubitationis aleam, aquarum vulgarium ac notarum differentiæ cognitæ sunt, earumque effecta admodum dissimilia unusquisque agnoscit, in solutione & coagulatione varia, ut & in operatione vulgari, in & circa nostrum Corpus, quamvis plura effecta adhuc omnes convicisse debuissent aquæ nostræ internæ, functionum nobilitate excellentius con-

spi-

ſpicuæ, Illa obſervatu digna occurrunt, in ſtatu ſano & morboſo, ubi limphæ in pulmonibus, hepate, liene, pancreate, vaſis ſeminalibus, & reliquis abdominis & thoracis partibus multum differunt à cerebri, glandularum ſalivalium, reliquiſque capitis vaſis limphaticis. Hinc extirpatio hujus illiuſve partis ſolidæ, multum contribuit plurimis functionibus alterandis, ut patet in caſtratione vel Eunucho; in imprægnatione Mulierum quidnam conferat, ad oculum patet in lactatione; corruptio varia in variis partibus, quantum diſcrepantiæ effectuum morboſorum edat, manifeſtatur in obſtructione, inflammatione, ſuppuratione illarum & remotiorum ſæpius partium. Medicamentorum effecta, exinde fido aut infido ſucceſſu procedentia conſpiciuntur, prout nempe in occurſu illius limphæ diverſimode alteratæ, reactiones ſubeunt innumeras, præſertim ex ſolutione admiſſa aut negata, vel ex ipſa coagulatione interna admiſſa reſultantes, ut in omnibus aliis corporibus ſufficienter probabile ſit.

Chyloſa ſeu pituitoſa magis limpha in Pulmonibus, albeſcens obſervatur, bilioſa acris eadem conſpicitur in Hepate ad flavedinem inclinans, ſeroſa ſalſa producitur ex glandulis ſalivalibus & vaſis capitis, ad aquoſitatem majorem inclinans. Quas omnes in locis aliis differentias etiam perſcrutari, abſque magna moleſtia, conceditur, modo attentiores ad rem in inquiſitione rei hujus, ſummè neceſſariæ, pergamus.

Sympathia & Antipathia Antiquorum, hac ratione elucidari poſſet, quippe liquorum horum

rum activitates, cum unice dependeant ex illa figura & miscela unius in aliam partem, tam solidam quam fluidam, ideo pro concesso vel negato introitu exactiori, ipsæ actionum diversitates quasi per consensum & dissensum evocantur. Illa passim obvia, in motu humorum ex hisce aut aliis locis emanantium, hanc potius quam aliam partem etiam remotam petentium, reliquis velut intactis & derelictis, ut videre est in affectibus Uteri, Lienis & plurium abdominis partium, caput & cerebrum illicò molestantium, ut & in morbis capitis, pectus & pulmones inquietantibus; in medullæ spinalis vitiis, vasa seminalia languida efficientibus.

Plurima etiam vasorum limphaticorum incommoda, rupturæ, inflammationes, idem evincunt in omnibus accidentiis inde emergentibus, non solummodo in sero proprio sed etiam in Ventriculo, in sudoribus, saliva, urina, excrementis & reliquis, ex vitiatæ partis affectibus, eruendis. Idem cernere licet, in lacte & semine, ubi defectus notabiles occurrunt & exarescentiæ utriusque humidi, pro differentibus locis effectis, quæ utraque copiosa sæpius existunt & redundantia, quamvis aliqua alia loca male sese habeant; Ex gr. Medullæ spinalis vitia officient & semini virili & lacti muliebri, Pulmones autem, ad Phthysin vergentes, illa intacta diutissime relinquunt loca.

Spiritus dicti Animales, sunt corpora tenuia aquea, oleagineis subtilibus referta. Motus idem hisce competit, qui roridis vinosis, ex Musto fermentante ascendentibus, particulis proprius est, unde aqua spiritituosa dici potest. Insuper qua-

quadrat effluviis Terræ interioris ſulphureo-ſalinis aquæ ſubtiliori immitis, egregiis vitæ vegetativæ inſtrumentis. Hi, ad modum omnium liquorum, motibus inteſtinis ſubjiciuntur, acceſſu diverſæ miſcelæ gravioris alterandi, immutandi, corrumpendi. Celerius autem Ætheris impetui obedientia corpuſcula, ob intimiorem cum ipſo conjunctionem, radiorum inſtar hic illic ſeſe vibrantium, lucida ſenſus indicia vegetationi excellenti juncta, in corpore noſtro creant. Ubi vero in devios tranſierint tramites, nulla magis in ruinam, ſenſationeſque triſtes deducunt, quam hæc exagitata malè conſtructa corpora. Conceſſa igitur Spirituum horum copia, producit calida omnia effecta, torrentis inſtar in omnes partes rapienda, citiſſimeque ſecundum leges ſuæ figuræ, actiones corporeas, tam internas quam externas, diſponentia, puta in humoribus, Alimentis, Medicamentis, Venenis, contagiis, & reliquis. Primi enim concurſus ab iiſdem & cum iiſdem fiunt, ut patet in corporibus bilioſis, acribus, ſanguineis floridis, inflammationibus Nervorum, cerebri &c. Hæc correſpondent cum ſpiritibus Chymicis recenter deſtillatis, igneo vigore præditis, rapidiſſimo niſu in propria & ſuper varia alia corpora adigendis, unde depaſcunt & exenterant ſolidarum ac duriorum ſuperficierum contextus, validiſſime eorum in & egreſſu dilaniandis, quod etiam in talibus acutis morbis locum habet, exinde oriundis.

An vero hi Spiritus exiſtant diverſi, multum Authores ambigunt. Antiquis tres aderant eorum ſpecies, Animales, Vitales, Naturales.

Hi

Hi quamvis uni esse videantur, attamen absque tali specificatione concessa ; hosce spiritus inter se differre consideramus, ut solent omnes Spiritus diversis oleis inclusi, relatione habita ad balsamicam diversæ limphæ partem, in qua circumagi observantur, cum abstracte ex uno eodemque spirituoso salis fonte emanent. Sic à cerebri medulla, nervaceus subtilis humor infectus, dicitur Animalis; Ab agitatione Cordis & affluxu recentioris Chyli, Vitalis vocatur, tanquam vitæ vegetativæ inserviens; à Testiculorum vasorumque spermaticorum, salsuginosa ac oleosa limpha, intermixta iis particulis, ibidem Naturalis nuncupatur, quasi ad Naturæ propagationem inserviens. Quantum autem hæ particulæ conferant, ad ipsius Machinæ Oeconomiam, illud demonstrant hæc loca præternaturaliter constituta, vel extirpata.

Proximum locum tenent halitus vaporosi, ex fluidorum collisione varia & calore interno resultantes. Hi proprie Ros dicebantur Antiquis. Differunt à præcedentibus, ratione elaborationis negatæ in nervis & cerebro, ubi figuram propriam acquirunt præcedentes Spiritus, ex hisce tamen pro maxima parte oriundi. Eorum differentia æque insignis quam in omnibus aliis, ab ipsa corporum diversa structura procedens, è qua originem trahunt. Subtilia enim, frictione & attritione multifaria, extricata corpora, antequam crassum suum deserant involucrum, plurimas attenuatas & decussas secum auferunt particulas, figura tamen integra aut leviter mutata constantes, sua miscela modificationem actionum afferentes. Hæc patent in Alimentis, Medica-

dicamentis & Venenis, ventriculo ingestis, motum ad intestinum pergentibus, effluvia copiosissima præbentibus, Spiritus animales ex tempore incitantibus ad sensationes & functiones varias, Machinæ nostræ proficuas aut noxias. Iden in Morbis contingit, ut & in meris halitibus, corpora varia diversimode alterantibus, ut & in suffumigiis, & odoribus, immediate ad reactionem nobiscum tendentibus. Illa effluviorum vis mirifica, in plurimis etiam observatur partibus nostri corporis, ad remotiora ubi loca tendunt, non intermisso halituum ventiformium progressu, in strangulatione, suffocatione, convulsione, nausea, motibusque extraordinariis ac improvisis celeri pede accedentibus & recedentibus.

Hæc autem miasmata intersparsa obtinere, nemo dubitabit qui ventos ipsos examini curioso subjiciet, in Ventre suo salia & quæcunque alia levia corpora portantes, Pandoræ pixidem sæpius circumferentes. Flatus ejusdem sunt farinæ, sed magis resoluta & expansa humida, Aere plurimo gravida, expansionis maximæ authores, in reliquis coincidunt. Hasce particulas, humido-aereas, nebulis ac Ventis mundanis comparare licet, eædem enim sunt operationes, obnubilant enim, humectant, distendunt, refrigerant, excalefaciunt, reliquaque effecta similia producunt in nostro corpore, ac in toto hoc Mundo.

Tertiam classem corpoream construunt Terræ. Hæ sunt solidæ, in omnem dimensionem quam maxime extensa corpora, per se quieta, & gravia. Non una earum existens forma, materiæ

mundanæ magnam diverſitatem attribuit, ſalium & aquarum auxilio motum acquirens varium. Terræque proprietates ignotæ, aut ſaltem in pleriſque leviter perſpectæ latent, tam quoad Macrocoſmum, quam quoad Microcoſmum, ex ejus enim gremio formæ ac figuræ, qualitates & quantitates, reliquaque corporum attributa magna in parte proſiliunt, nam ejus contextus ſolidus, ſalibus & aquis domicilium præbet diverſimodè ornatum.

Ipſæ vegetationes corporum, mechanicas ſuas ſtructuras terræ debent, diverſimode ad ſe invicem appropriatæ. Hujus nexus, ſitus, ordo, differentiam omnem conſtituunt inter vegetabilia, mineralia & animalia, ac inter eorundem modificationes & ſubdiviſiones. Noſtra Machina per conſequens, ex eadem ortum & progreſſum, æque ac alia corpora ſumſit, & per eandem conſervatur. Illius conſtitutio debita, ſartam tectam reſervat noſtram vitam, ejus alteratio ab ordine conſueto Morbis anſam præbet, tandem hujus corruptio, ſeu juxta poſitionis naturalis interitus Mortem cauſat. Hæc effecta, locum tantum potuerunt capeſcere, in corpore maxime per ſe quieto, ut pro tempore ſaltem perſtare poſſent motuum vitalium determinationes, quæ in reliquis ita coerceri nequirent, nec ad leges mundanas reſtringi, niſi certa concederentur receptacula ſuis limitibus circumſcripta, contra Ætheris Aeriſque injurias generales tuta. Verum, cum nulla corpora, ſemel admiſſam figuram mutent, niſi ubi ea ab aliquo fortiori conturbetur, ſecundum Phyſicorum monita, hæc non alibi locum applicationis æque facilè inveniunt,

quam

quam in hac terrestrium partium serie superficietenùs arctius juncta. Unde per terram, corpus est quod est, respectu suorum accidentium, mutationes etiam soli terræ originem suam debent.

Terræ proprium est, ut in aqua non solvatur, nisi ope salis. Hinc ejus moles densior, si absque solutione perstet, etiam absque actione permanet. Hoc demonstrant omnia terrestria duriora, corporibus aqueis objecta, & vappidæ limphæ occurrentia in nostro ventriculo, hærent enim ibidem absque ulla reactione, machinamque talem intactam derelinquunt, ut patet in Cachecticis, Hydropicis, pituita viscida obsessis corporibus. Insuper exinde obstructionum primitiæ & augumenta procedunt, in quantum alimenta minus sale spirituoso lustrata, crudum id est terrestriorem & magis aqueum generant Chylum, functionum omnium labefactationem procurantem.

Appropriata suis poris & superficiebus salia, Terræ exposcunt. Quævis igitur salia haud conveniunt, reserationi & dissolutioni superficierum & pororum terrestrium, sed talia tantum quæ suis punctis subire queunt arctos nexus dividendos ac ad fluorem reducendos. Hæc salibus non competit diversitas quà punctis meris, sed quà iisdem coordinatis ac in certas copulas junctis interveniente terra, nectente illa spicula, unde non meris salibus, sed compositioni terreo-salinæ imputando hæc varietas negatæ aut concessæ actionis. Quod illa ad terram sint referenda, patet ex ejusdem generis salibus à diversis terris per destillationem, abstractis, vel

H 2 me-

meram fermentationem cum aliis terris paſſis, aut cum variis digeſtis, exaltatis, ſublimatis, extemporè enim pleraque indoles priſtina perit, ad aliam actionem tendentibus. Idem redarguunt Humores noſtri ubi ex locis male figuratis, miſcelas recipiunt, circa ventriculum oberrantes craſſas, quamvis mole ſalina gravi inſtructas, negata cum diſſolutione ſeu digeſtione leviorum ciborum quorundam, aliorum vero cum ſubitanea imminutione etiamſi duriori. In Pica, Malacia, Nauſea, abhorrentia ciborum, appetitu nimio, fame canina & ſimilibus Ventriculi primarumque viarum Morbis, inverſiones figuræ terreſtris locum habent, modificantes illa ſpicula ſalina & vehicula aquea.

Diverſitas & penetratio mutua terrarum ſibi mutuò occurrentium, reactionis ſunt præcipui moderatores. Hæc non vulgaris edocet Chymia, ſed ipſa Natura & univerſa Medicina eadem demonſtrant effecta, ita ut dubitationis omnis anſam tollat. Metalla enim quamvis fere una appareant ſingula in ſua ſpecie, attamen miram varietatem reperiet partium & actionum inde reſultantium ſedulus Inveſtigator, in Auro effoſſo in Hungaria, Peru, Arabia, Inſula Madagaſcar, reliquiſque innumeris regionibus, ubi in colore, ſoliditate, fuſibilitate, effectis mechanicis, viribus medicis haud mediocrem obſervare licet differentiam, quamvis in cupella & aqua forti eaſdem ſubeat operationes. Idem de aliis judicium ferre, & ad experieutiæ lancem exhibere poſſemus, ſi hic ſingula minutim proſequi eſſet animus, ſaltem Medici illud inculcant in pluribus ſuæ materiæ Medicæ locis,

ita

ita ut mirari ſufficienter nequeam, hæc tantopere à Practicorum librorum Concinnatoribus negligi. Sic Antimonium & Vitriolum Hungaricum, non ob pretium ſed ob auriferam miſcelam commendantur, vires medicas nobilitantem, ubi in aliis locis ignobiliora non ſolummodo metalla, ſed ipſa ſæpius deleteria & arſenicalia Mineralia intermixta, horrendas inferant operationes, machinæ noſtræ. Hinc in vegetabilibus diverſo ſub Cælo natis, non aliud nobilitatis ſuæ ſpecimen elucet, niſi terræ ſubtilis & craſſioris egregiæ mixtura. Subtilem voco, moleculas terræ per Aerem & rorem ſparſas id eſt, effluvia ex ipſa terræ ſuperficie elevata, Aerem vicinum replentia, illis vegetabiliun oſculis ſupremis communicanda. Craſſam nomino ipſam terram & agros, ex quibus alimenta ſua ſolidiora acquirunt. Hæ terræ, quantum varient circa interiorem & exteriorem partium conſtitutionem, ipſi norunt Ruſtici, illam varietatem optimè dignoſcentes, tam in vegetatione ipſa, quam in bonitate omnium effectuum exinde obtinendorum, in mechanicis, alimentis, Medicamentis, Venenis eorumque operationibus. Non opus eſt, ut, Phyſicorum vulgarium more, hic recurramus ad Ætherem varium, nec ad irradiationem meram Solis magis minuſve admiſſam, quamvis hujus auxilio plane indigeant, quoniam hæc corpora, illud effectum exactè præbent, in iiſdem vegetabilibus, diverſis in terræ ſpeciebus, eodem ſub Cælo ſitis, ac in eodem ſolo degentibus. Imo mediante arte, terreſtria varia vegetantibus corporibus tradita, illa reddent variantia

in plerisque accidentiis. In Animalibus eadem contingere nemo dubitabit, ubi carnes eorum esculentas tantopere differre gustu quis percipiet, pro discrimine assumptorum alimentorum fluido-solidorum, in variis locis existentium. Exinde etiam hominum constitutiones, functiones, cogitationum modificationes, alterationes innumeras acquirunt, vix uno calamo describendas, imo Antropophagorum immania fercula, illud discrimen nos edocuere, etiam hominibus devorandis inesse differentem gustum. Medicamentorum igitur & Alimentorum, ut & Venenorum fidus aut infidus successus, plurimum huic miscelæ modificanti adscribi potest, unde singuli in sua Patria publici & sagaciores Medici, naturam soli rite dignoscere, vegetabiliumque & reliquorum corporum indolem optimè inquirere deberent, ut minori palpatione res Medica procederet.

Influxus Ætheris & salium tenuiorum terras exaltat, defectus eorundem illas retardat, in operationibus. Ætherem, radios Solis ac salia, igneo vigore constantia, imminuere moles & extensiones graves terræ, evincunt quævis naturales & medicinales operationes, ipsæ etiam functiones nostræ Machinæ ab eorundem regimine dependentes, à prima usque ad ultimam operationem. Quod autem ea hic jungamus, mutuo quasi consortio procedentia, non absque ratione factum, quoniam hæc pari passu in omnibus Naturæ operibus procedunt, mutuis auxiliis suffulta, ad motus excellentioris possessionem acquirendam. Terræ enim divisæ ac ad subtilitatem redactæ altius penetrant, olei ac spiritus naturam

ram cum ſalibus & aquis induunt, facillimèque ab Ætheris impetu & niſu divelluntur à ſe invicem, & quaquaverſum per anguſtiſſima loca impelluntur; unde fæcunda producitur vegetatio rutilanti colore inſtructorum corporum. Hinc alacres reddimur, ad quævis munia promptiores in Æſtate, ſed etiam ſi male nobiſcum ſit, reſpectu miſcelæ Humorum, terræ perverſè figuratæ ad acredinem evectæ nervoſum genus irritant, vellicant, moleſtant, morborum authores, variantium ſecundum conſtitutionem elevatæ ſeu attenuatæ terræ. Sic vegetabilia venenoſa eo magis activa, quo magis Sole æſtuante ſubtiliata fuerint ad ſtatum tincturæ oleoſæ evecta. Idem de medecinalibus dici poteſt, ad ſubtiliationem illam perventis, quod teſtantur eorundem olea eſſentialia & ſpiritus copioſiſſimi, inde haud difficulter extrahendi, ut & ſapor & odor eximii in tali corporum ſtatu, quæ ſunt tanquam ſudores copioſi earum particularum Ætheri parentium.

Alimenta autem, ni ſint quodammodo duriora in ſuo contextu, vix illa exaltatione indigent. Alias enim naturam alendi ſolidas noſtras partes exuerent, & medicinalem in claſſem tranſirent, ob ſubitaneam ſtructuræ illius levis diſſipationem. Blanda ideoque attenuatio requiritur, ut ad ramoſam craſſiores naturam pertingant, ulterius in Ventriculo diluendam & per motum inteſtinum attenuandam. Alendo corpori igitur deſtinata, pro diverſitate texturæ ſolidioris aut rarioris, diverſos admittunt Ætheris influxus, ad terreſtris figuræ adaptationem variam ſuſcipiendam, idoneam noſtræ Oeconomiæ.

Hæc patent, in tritico, Oryza, Milio, Radicibus Caſſave &ç. quæ tamen pro natura ſoli etiam multum diſcrepare ſolent. Has Naturæ operationes imitatur Chymicus, in ſuis digeſtionibus, miſerationibus, ac extractionibus blandioribus corporum, ubi illa reducere ſatagit à minori ad majorem motum, nam Olea Spirituſque tenues producti Æſtate, & quidem in regionibus calidioribus per excellentiam, in ſinu vegetabilium oberrantes, nil aliud repræſentant niſi Tincturas eorum corporum nobiliſſimas, conſtantes ex divulſa leviſſima Terra, conſortio ſalium tenuium & aquæ Spirituoſæ, ex Aeris gremio ibidem depoſitorum, unde eorum activitas ex illis dimetienda venit à Medicis prudentioribus.

Floridus & rutilans cutis noſtræ color, ad roſeum & incarnatum vergens in Æſtate, idem evincit. Hic enim, Spirituum nobiliorum fluiditatem majorem, tincturamque tenuioris ſanguinis, per minima effert vaſcula illi penetrationi velociori cedentia. Quæ omnia minus exaltata in Hieme cernuntur, Terra minus poroſa ac levi eo tempore exiſtente, minorique Spirituum æthereorum influxu ſuſtentata.

Aquarum & ſalium variatio, unicè terris debetur admixtis. Ubivis oculos convertat Phyſico-Medicus, hanc reperiet veritatem, terreſtres enim particulæ in limum aut mucaginem tenuiſſimam verſæ, à ſpiculis ſalinis abreptæ, ad motus reciprocos convertuntur, miſcelaſque dehinc varias ſubeunt, figurationes innumeras recipientes. In Mineralibus, ſpermata ſeu incunabula prima generationum, ex hiſce terris

aqueo-

aqueosalinis evocantur, quibus per aquam præterfluam absorptis, mineralium Aquarum originem conciliant, ut & fontanarum, putealium, palustrium, diversitatem concinnant, effectis Medicis discrepantibus insignium. In vegetabilium seminibus, tenui illius terræ ramosæ consortio dotatis, idem observatur, ubi ad germinationem pergentia, illius ope modificatos præbent succos, illi fætificationi idoneos, quibus deficientibus tollitur ipsa vegetatio specifica partium. In Animalium semine, res est manifesta in mucaginosa ejus conditione, ad ramosum statum facile vergente. Quod autem intermixta existant corpuscula diuersæ figuræ & molis terrestria, illud designant ipsæ prolificationes admodum discriminatæ à se invicem, ratione accidentium tam externorum quam internorum, quæ occurrunt in coloribus, delineationibus, functionibus, morbisque ac conformationibus Parentum & Liberorum adeò distinctis. Mucus in Animalibus, partes mucaginosæ & resinosæ in Vegetabilibus, sulphur in Mineralibus, hujus sunt farinæ corpora terrestria, tincturas quasi fluidas toti Machinæ communicantia, ejusque actiones integras reservantia, unde jactura magna talium morbos ac interitum illius machinæ accelerat.

Generatio, alteratio, corruptio, debentur terris, situm, nexum, ordinemque superficierum mutantibus. Hoc ex prioribus liquet, Mors, enim & Vita rerum inde originem trahunt, ex læsione figuræ, figura autem à dispositione ac ornatu Terræ producitur, unde illius mutatio, immediatè alterationem omnium accidentium

rerum

ſecum trahit. Hæc autem mutationis ſpecimina præſertim abſolvuntur ſequentibus modis; Primò nimio terræ infarctu, ubi denſior redditur textura corporum, quam ut ſufficiat Ætheri, Aeri, fluidiſque admittendis, unde independentia ſuperficierum pro magna parte tollitur, quod obſervatur in obſtructionibus pertinacibus chirroſis, in Calculis, accreſcentiis calloſis, induratione cutis. Secundò, præternaturali terræ levitate; ubi rarior ejus textura, nimium ſpirituoſis ſcatet particulis, vix ad conſiſtentiam debitam reducendis, ut in nimio æſtu, inflammationibus, ſenſibus exquiſitioribus, ſudoribus copioſis, moribuſque acribus inteſtinis quotidie obvenit. In hoc caſu, Spirituum reſolutio & fuga plurima conſpicitur, cum vigiliis, jactationibus corporis, motus æquilibrium tollentibus, cogitationibus fervidis & ad iram pronis, judicio placido deſtitutis. Tertiò, ſolutione continui, formam, actionem & nomen delente illius priſtinæ ſtructuræ, unde in varias partes divertuntur, ante hac copulata corpora. In hoc caſu, mortem obiiſſe dicuntur figuræ annihilatione, quamvis ſtatim aliam arripiant formam corpora diſcontinuata, ut in motibus inteſtinis liquebit. Hæc motibus violentiſſimis inteſtinis generantur effecta, diutius inſiſtentibus, ut occurrit in fætidis Ventriculi exhalationibus, ructibus nidoroſis, Carie oſſium, Gangræna, Sphaſelo, Nervorumque vehementi concuſſione, extempore ſæpius effecta illa ſuſpicienda producente, in morbis dictis per-acutis & perperacutis, citiſſimè Hominem extinguentibus, fætoremque inſignem cadaveri communicantibus, cum intumeſcentia ejuſ-

ejusdem extraordinaria. Reliquæ alterationes leves, ex accessu & recessu corporum terrestrium sese manifestantes, non magnum observationum pondus addunt, utpote quibus ita assuescunt corpora, ut sensibile exinde detrimentum vix percipiant, nisi in extraordinariis illis continuatis operationibus à medio statu deviis, putà in jactura nimia, aut in accrescentia magna partium.

Ab hisce tribus, Corporum distinctorum classibus, pleraque mundana phænomena dependere & prosilire, unusquisque agnoscet naturæ Perscrutator, si ea divexet & tractet per motum: Ipse autem Motus, nunc indagandus foret aut fuisset, si Philosophos vulgares eorumque doctrinam sequi nobis propositum fuisset. Verum ab hac via, Medicis inutili imo noxia ex professo divertimus, ob sequentes necessarias causas.

1. Quoniam motus à priori incognitus est, quamvis is sit familiarissimus in hoc Mundo.

2. Quoniam definitiones motuum, ne hilum ad Medicinam docendam faciunt.

3. Quoniam ea quæ de Materia subtilissima, seu de Æthere, dicuntur, sunt mera commenta ingeniosa, nil solidi tradentia.

4. Eadem sub censura jacent, globuli secundi Elementi, quos proponit non demonstrat Philosophus.

5. Quoniam de Aere tradita, tanquam de corpore simpliciori, aut vana, aut saltem in plerisque nec clara nec distincta sese dubitantibus offerunt, sed plurimis dubiis & falsis Hypothesibus innituntur.

6. Quoniam pleraque, motuum prima genera-

ialiora effecta tantum elucidant, ut pressionem & permeationem liberam, non autem miscelam &reactionem Corporum.

Ideoque à familiaribus, maxime cognitis & ubique obviis placuit Lectorem studiosum deducere, ad altiora naturæ opera, ut sensim sese assuescat iis trutinandis, Hæc corpora crassiora motu indigere, ut ornatum suarum actionum edant, nemo inficias ibit, qui ea, vita omni privata, quamdiu quieta, intuetur. Motum à Sole, tanquam domicilio motus mundani, deducere Naturalistæ convenit, non detracto summi Opificis honore, cui omnis Mundi creationem attribuit cum ejus Motu.

Ex hoc illustri loco, effluvia spiritualia emanantia, sunt corpora ignea subtilissima, ipsa materia non re differentia ab igne terrestri. Hæc materia in quantum defæcatior ac puriori simplicitate gaudens, reverà in tantum suos penetrationis modos, agnoscit multum superantes reliquos mundanos Ignes, quamdiu illa spirituali coruscatione & simplicitate gaudet. Sed nunquam ad nos ita accedens materia, nec simplex nec purissima dici potest. Ætheris familiaris & peregrini nomina, indè huic materiali influentiæ indita à Physicis altum sapientibus, verum hæc à mixtione & compositione aliqua resultarunt, non à subtilissima dicta Materia. Effecta etiam peregrina & familiaria, non illi uni decompositæ sed compositæ attribuenda, in qua Materia ipsa Ætherea indifferenter agit, sed admixtæ moleculæ non ita procedunt diversis figuris instructæ. Medicus autem, hasce actionum necessitates, non à motu sed à motis corpori-

bus,

bus, ubi dependere videt, priorem vix curat, ſed poſteriora ſcire ambit. Sic parum ei intereſt, utrum Venenum calidè aut frigidè ſit propinatum, à volente aut nolente ſit exhauſtum, in Hieme aut Æſtate præparatum fuerit, modo illud Venenum eſſe noſcat à Caio aſſumptum, ipſiuſque in corpore ad reactionem deductum.

Circa ſecundi Elementi Globulos, eædem permanent difficultates, an reverà exiſtant, cujus ſint magnitudinis, qualitatis, quantitatis, &c. Has luminoſas particulas, flammeis circumrotationibus ſalino-ſulphureis conferre licet. Sunt enim ſecundaria ignis mundani effecta, quæ inſtar ſcintillarum tenuium ſeſe per totum diffundunt terrarum Orbem, fovendo motum & lucidos radios ubivis diſpergentium. Etiam hæc ad ſuperficiem noſtræ Terræ non pertingunt, vibratione immuni ab omnium aliorum conſortio, ſed per tot corporum catervas pergentia lumina, hic illic irretita cum aliis iter ſuum abſolvunt, ac ea ratione opera Naturæ alibi peragunt. Sic ardentes Solis radii, vix calore & luce perferendi, in his ſeſe ſiſtunt, ubi in propinquis, ſub eadem Zona commorantibus regionibus, omnia pacata ſunt, quamvis eadem ſuccedat irradiatio. Sic ſalutifera & lethifera effecta, in eorum alis, quaſi aſportata, hic vitam beatam & longam, ibi miſeram & brevem Incolis communicant. Quæ à ſimplici illo irradiante Phœbo, innocenter ſuam auram Ætheream communicante, derivari nequeunt, ſed à miſcelis quibusdam gravioribus, ejus ope in fluorem & motum evectis. Unde nec illa, magnæ curæ Medicorum commiſſa ſunt, ſed tantum qua impetum

tum necessarium mobilitatis & solubilitatis requisitæ perpendit in fluidis corporibus.

Aer, æque manco pede instructus ad nos pervenit, ex Philosophorum schola. Hujus vim elasticam, optime in sua externa pressione perpenderunt, plurimaque ad id probandum excogitarunt, verum an omnia ab Aeris mera gravitate dependeant, in multis dubitandi locus superest. Hæc autem ad Medicum nihil faciunt, nisi quod theoreticè intelligat, nos ab Aere vicino premi, in fluidorum circulari motu obtinendo. Aer purus nullus conceditur, sed infinitis corpusculis ac minutiis fluidis refertus, eaque ratione nos afficit, pressione nempe & miscela. Hic instar liquidiorum spirituum sese offert, menstruumque universale hujus Mundi dici potest, igne Æthereo & lucidis radiis nobilitatum. In hoc fluido eædem occurrunt diversitates, ac in omnibus liquoribus mundanis & Chymicis, quæ ex relatione operationum ad diversa corpora facile dignoscuntur. Ut hæc scopo Medico exactius approprientur, sequentem exhibere investigationum Methodum, circa effectuum instantias, libuit.

Materia dicta Ætherea sive Æter, & globuli secundi Elementi igni spirituoso seu cælesti, in omnibus suis proprietatibus assimilandi, instar ignium terrestrium, cæteris paribus, sunt considerandi. Ignes nostri, gravioris terræ consortio majori gaudentes, instar ignium cælestium subtiliorum, attamen terra sulphurea leviori instrutorum, proferunt leges sui motus ratione suæ figuræ. Hæ figuræ in tenuissimis, possunt esse unæ cum crassissimis. Nam gravissima facilem

ſem ineunt levitatem, diviſione ſuperficierum, leviſſima gravitatem acquirunt, accumulatione earundem. Permanens autem figura, conſtantiam actionis involvit, quæ ratione motus aliqualem permittit diverſitatem, ſed non ratione ipſius tendentiæ operativæ.

Terreſtri materia, innumeris modis in ſua fabrica & extenſione figurata differt, æque in igne quam in aliis fluidis. Hoc patet in Carbonibus foſſilibus, Oleis, Bituminibus, Sulphuribus, Reſinis, Axungiis, Adipibus, Sevis, Lignis, Ceſpitibus, & cæteris vix proferendis corporibus flammam & ignem concipientibus. Hæc diverſimode corpora omnia afficere, teſtatur Experientia, non ratione flammæ, caloris & lucis, ſed ratione corporum ſalino-terreſtrium poros noſtros obreptantium & humores alterantium. Eodem modo, cœleſtes igneæ irradiationum modificationes, tot ſtipatæ corporum elevatorum catervis, ad nos calorem & lucem deferunt compoſitum, non reſpectu irraditationis meræ, ſed vectorum corporum ſuas operas exequentium. Hæc patent ex locorum variatione, ex plurimis etiam Solis ad terram ſeu ejus ſuperficiem diſpoſitionibus, & ex motuum arietatione varia, illas particulas magis minuſve imminuentibus & ad motum diſponentibus.

Ex hiſce, ſequentia colligit Medicus. Hæc duo corpora eſſe per ſe innoxia, eaque animam Mundi conſtituentia, ad opus Medicum eandem relationem habere; ut omnia per ſe adiaphora ſeu indifferentia, ad reliquorum corporum legitimas determinationes & tendentias. Eaque eſſe mera vehicula exercitiorum, in luſu

Natu-

Naturæ conſpicuorum, à quorum nutu non dependent fines, ſed principia altiora rerum ; vitalem in curſum & luctam reducendarum. Medicus autem inſtar Militis vigilans, haud curat civilem id eſt naturalem motum, ſed hoſtiles impetus Adverſariorum ; debellantium noſtram machinam acutiſſimè obſervat, ut iis opportuna conferat remedia. Quæcunque blandè & inſenſibiliter corpus humanum aſſicere conſueverunt, reverà nec Philoſophis nec Medicis ex omni parte innoteſcunt nec opus eſt ut iis ſummopere hic inſudet, nam Miniſter Naturæ non Magiſter eſt ; ſuccurrere ei in noſtra machina laboranti, conceditur, ſed extrà ejus poteſtatem eſt avertere omnes inſultus, naturaliter ab axraneis inſiſtentes. Sic Ætherem arcere nequit, & cum illo tempeſtates Æſtivas torridas, ſed requiritur, ut dignoſcat illa torrentis inſtar rapta per Ætherem corpora.

Omnis calor & lux, à ſalium copia & violento motu prodit, circa planiores terræ ſuperficies leviſſimas, ſeſe exercentibus. Salia hæc rapido in fluore conſtituta, celerrimas tendunt ad corporum penetrationes. Penetratione ea, in quaſvis dimenſiones & ſuperficierum latera arietant, illaque diſtendunt & independentia reddunt, poſtmodumque ad fluorem egregium reducunt. Unde ſpiritualis inducitur corporibus Vita. Terræ hæ quaſi expolitæ, raræ & leves in ſuperficierum conſtructione multifaria redditæ, in ſingulis ſuperficieculis planiſſimæ & aporæ factæ, ſulphureas velociſſimas Mundi meteoriſationes conflant igneas, partim viſui ſeſe ſubducentes, partim ſeſe ei ſubjicientes. Hæ ſunt

meræ

meræ & primæ Mundi hujus activæ partes, nos ſuo motu, copia varietate & miſcela beantes vel affligentes. Hæc ex gravioribus, id eſt, tertii Elementi particulis conſarcinatur, ac hoc modo comminuuntur, adaptantur, exaltantur, ut tandem igneum illud conſortium ſequi valeant, cum rapiditate extraordinaria circumvehenda. Ex hiſce ritè perſpectis & cognitis, lucem ſibi fæneratur Medicus, atque rationes haurit, de æſtivis contagiis, ardoribus, acutiſque Morborum afflictionibus. Exinde penetrat, diverſitatem Morborum calidorum, ex hiſce aliiſve Cæli & Terræ plagis oriundam. Tandem inde, tendentias ſibi deſcribit illorum motuum ad ſuos fines mechanicos properantium, ubi illa ſubtiliata compoſita perſpexerit corpora, ope Ætheris circum acta, ad noſtrum corpus intime delata.

Aer maximam Medicorum meretur conſiderationem, receptaculum enim omnium effluviorum exiſtens; ea nobis communicat, in noſtris machinis, ſuas actiones proferentia. Aer tanquam humidum expanſum ſeſe ſiſtit, à cujus undulatione afficimur. In hac parte, moderator rerum acrium ignearum, & productor motuum inteſtinorum exiſtit. Moderatio illa tamdiu locum habet, quamdiu aqueum illud vehiculum, in mollitie, alias inflexilia & rigida, detinet ſalia terris poroſis juncta. Illud patet, in rore tenui Aerem occupante, ſat copioſo & blando, circa vernalia tempora. Productio motuum inteſtinorum prodit, in ſtagnante illo humido aereo, minus ventis illuſtrato, particuliſque ſalino-ſulphureis refertiſſimo. Hæc obſer-

vantur in Æſtate calidiori, Zephiris languidis ventis obſeſſa, Morborum genitrice.

Aer continet ſalia liquida, diverſificata per effluvia illarum regionum, in quibus illa hærere & fluere coguntur. Salia autem ſunt puncta ad reactiones celerrimè feſtinantia, imo ipſos humores modificantia ſua miſcela, ad varietatem motus reliquorumque attributorum. Hinc ab Aere ſalino, liquore univerſaliſſimo, primæ reſultant injuriæ, ut ex iiſdem prima proſiliunt vitæ beneficia. Illa autem ſalia, variæ terræ juncta, differentem agnoſcunt nexum & ordinem ſuarum eminentiarum, prout ipſius terræ interna & externa materia, vaporum obtulerit diſcrimina, in diſſitis regionibus, & per conſequens diſcrepare coguntur actiones inde reſultantes, in congreſſu aliorum corporum. Hæc palam fiunt, in hoc Mundo, diverſis morbis uno eodemque tempore afflicto, ſub varii cæli ac regionum Incolis; ut & ex tempeſtatum mutatione, morborum ſcenam alterantium, delentium vel augentium.

Humidum illud, rarefactioni & condenſationi ſubjectum eſt. Exinde potiſſima vis Elaſtica Aeris dependet, non autem ab Aere ſimpliciter dicto. Illius enim vaporoſi ſeu tenuis Roris imago, multum differt à ſimplici Aqua, utpote non tam ſpirituoſa nec rara, à defectu igneæ illius miſcelæ in Aere redundantis. In quantum Aer rarefit, in tantum noſtri humores celerius premuntur, particuliſque ſalinis igneis copioſius inſtruuntur, quoniam rarefactio à Materia dependet ſubtili & lucida, utriſque ſalium egregiis vectoribus. Hæc ad oculos noſtros incurrunt,

ubi

ubi ſalium fervores rapidiſſimi ſunt in Æſtate urente, tam in noſtra machina, quam in quibusvis aliis ad fluorem & exhalationem ſpirituoſam raptis, manifeſtam acredinis ideam exhibentibus.

Condenſatio Aeris, involvit condenſationem humorum. Hæc ab approximatione ſuperficierum oriunda, neceſſariò defectum notat ſpirituoſi & lucidi corporis ſalini, unde reliquiæ ejuſdem, impares ſuſtinendis illis molibus corporum in ſua rarefactione, eas coire ſinunt ad gravitatem properantes. Hæc inopia ſpirituum, omnes reddit functiones lentiores, tam quoad ſenſum, quam quoad motum. Exinde etiam minor reſultat partium jactura, alterationumque minores efficaciæ, conſpiciuntur, in Frigoribus.

Humidum aëreum, ventiformen induere poteſt expanſionem. Venti ſunt rarefactæ aquæ, ultimam quaſi tendentiam ſuis motus obtinentes. Hæc expanſio, duos obtinet Satellites, ignem nempe ſalinum & intumeſcentiam maximam mollum veſicularum aquearum, quam maximè diſtenſarum à ſe invicem. Motus à prioribus, niſus à poſterioribus dependet. Rapiditas juncta extenſioni auctæ, admodum promovet viciniæ corporum mutationem, in iis Regionibus, ubi feroces ſuos proferunt inſultus, expanſis enim alis omnia ſuſque deque movent & promovent. Eorum corporum violenti niſus, humoribus non minimam inferunt concuſſionem, intimius enim per Pulmones & Ventriculum, eorumque poros adacta, communicant ſuas particulas rarefacientes, incraſſantes, incidentes, & cujuſvis alius

I 2 in-

indolis salinas, oleosas, aqueas. Quod patet, ex ipsis vegetabilibus tenellis alteratis, & ex diversa sensibili arietatione, in nostræ Machinæ diversa loca solida, tempestates illas præsagientia.

Venti, sunt impetuosæ Aeris agitationes, ex diversis oris diversa corpora advehentes. Hæ agitationes quam proximè ad effervescentiam accedentes, non aliundè videntur ortum sumpsisse, quam ex violenta plurium corporum diversæ figuræ reactione ignea, ubi in summam collisionem & frictionem suarum partium transire coguntur. Illud videtur manifestari, ex Nubium densiorum rupturis & motibus, ex Terræ interioris humidis salinis vaporibus resolutis, ac in aera sese diffundentibus per majores superficiei illius hiatus, & ex terræ motibus violentis, ubi inclusæ rarefactiones ventiformes, horrida concussione terram quatiunt, cum sonoris murmuribus. Eadem sese offerunt in ructibus & flatibus, ex vario motu intestino prorumpentibus in nostri Corporis humoribus turbatis.

Hi Venti ex remotioribus locis prosilientes, secum vehunt effluvia ibidem enata. Hæc partim in locum aliorum expulsorum succedentia, vicissitudines inferunt plurimas, respectu miscelæ & mutationis, quas subire coactæ fuere hæ aliunde allatæ moleculæ, cum obstantibus aliorum corporum catervis ac hisce illi Regioni consuetis exhalationibus. Conflictus varius inde ortus, novas excitat rerum facies, tandemque cudit, ex unitis corpusculis, novas fabricas, novis actionibus correspondentes. Effecta Caloris & Frigoris hisce luctuosis miscelis, unice deben-

debentur, quatenus inconſuetis modis humores nervoſumque genus noſtrum percellunt, pluribuſque modis diſponunt ad motuum modificationes vix enumerandas. Illud demonſtrant effervescentiæ liquorum ſalinorum, nunc calidæ nunc frigidæ, ſemper tamen ventoſæ.

Ventis proprium eſt, ſtagnationem Aeris præcavere. Aer & aqua in eo conveniunt, relatione habita ad utriuſque partes contentas, quod mediante motu valido, à ſuis excrementitiis & onerosis limis purgari debeant, aliàs motus inteſtinos concipere coguntur putridos. Ex putredine, acrium particularum origo, quarum malignæ actiones nimium cognitæ, in luctuoſis ſeſe manifeſtant corporum ſtragibus peſtiferis. Calor, quietis humidis particulis junctus, corporibus ſalino-terreſtribus communicatus, non poteſt non contexere formas aculeatas, cuſpidatas, uncinatas, ſerratas, uno verbo ab omni parte aſperas & acutas, læſioni violentæ idoneas. Hæ peſſimæ generationes, quieto in aere, Rore acri referto, copioſiſſimæ perſiſterent, ſi malignæ illæ coalitiones, ſufficientem temporis moram obtinerent ſua ſtamina contexendi & adaptandi, ut videmus in locis udis & paluſtribus, in ſtagnatione humorum putreſcentium in noſtra Machina in Vermibus & Infectis.

Effluvia acrem replentia, ſunt conſueta illorum locorum vegetantia corpora, ſuo ingreſſu & egreſſu, Vegetabilium & Animalium, illic loci degentium, humores diſponentia ad ſpecificas ſuſtentationes & generationes. Hinc Telluris ex varietate, prodeunt mutabiles corporum figuræ, ſcenam Mundi ornantes, quibus corpu-

sculis naturalibus deficientibus, illæ pereunt, aut saltem plurima strage afficiuntur. Quod patet, ubi ex stagnatione partium, figuræ & moles debitæ abolentur, aliæque violento modo inducuntur perniciosæ illi Regioni. Hæc videntur, Ætherem familiarem & peregrinum Cartesianorum constituere; quamvis reverà nil minus quam Ætherem referant: Hæc præbent, florum & fructuum, tempore diverso crescentium, causas & pabula, ubi hiantibus suis osculis avidè auram recipiunt Æthercam dictam, circum folia, flores, cortices, ambientem. Exinde Sanitatis & Morbi; varii nascuntur gradus, prout hæc magis minusve convenire videntur nostris poris. Imò inde motuum morbosorum historiæ propullulant, unoquoque fere Anno, in his aut illis accidentiis variantes. Tandem hinc deducenda venit, montanorum, vallium, planitierum, terrestrium, maritimorum, fluminum, palustrium locorum discrepantia, quoniam in omnibus his halitus vaporosi, miasmata, & moleculæ insigniter variant, ac per consequens Incolas afficiunt.

Ex hisce patet, hæc sublimia esse unà cum inferioribus, secundum illud Hermetis effatum quod est superius, est sicut id quod est inferius. Saltem in Medicam, non alio modo incidunt doctrinam, nisi ratione habita ad corporeas concrescentias, æque in minimis quam in maximis notabiles, suas formas & actiones offerentes, nostræ aliisque Machinis. Quæ insensibili modo nos afficiunt, ea vix Medicorum curæ subjiciuntur: adeoque Ætherem, Globulos luminosos dictos, & Aerem, puriora & simpliciora velle inquirere, Medicorum esset insania. Tempus

pus enim terendo, & ſublimiora petendo, ea quæ eſſent ſummæ utilitatis negligerent. Contemplari & agere profectò nimis diſtant, ſic Medicus diſcedit à mero Philoſopho, ut ipſi ſuas relinquat Chimæras, in proprio cerebro effictas, tranſiens ad egregia Naturæ effecta, in Praxin veram redigenda.

Hæc ex Aere depoſita corpora, motus excitant inteſtinos. Motuum inteſtinorum, exordia, ab irregularium corporum, ſe mutuò penetrantium, miſcela & arietatione naſcuntur. Corpora ſunt diverſa, per conſequens, relatione ad ſe invicem, irregularia, per Aerem ſparſa, eaque ſunt ſalina, & hac ratione penetrantia, in poros aliorum corporum illis convenientium. Non conceditur ulla penetratio unius in aliud, quin ſimul ſuccedat expulſio diverſorum corporum ibidem ante hac nidulantium. Hæc expulſionis effecta quam primum apparent, ſtatim concuſſiones oriuntur, in vicinis, tandemque in remotis locis, unde omnia latera commoveri neceſſe eſt, ventiformi & ſalina partium agitatione. Hæc ubique occurrunt, in alterationibus, corruptionibus & generationibus corporum, per varium acceſſum & receſſum ſuperficierum, ſe mutuò tangentium & prementium, æque in Machina noſtra, quam in aliis fluidis,

Motus inteſtini, certas obtinent leges, à principio, per media, ad fines ubi pergunt neceſſarios. Hi fines, ſunt tendentiæ mechanicæ, quibus formæ rerum elaborantur, ſuis extenſionum terminis limitatæ. Quicunque igitur illos confundunt motus, & Naturam & Medicinam

ſe ignorare liberrimè profitentur, cum nihil æquè diſtinguendum veniat, in Morbis, in Sanitate, in Medicamentis, in vegetatione, in corruptione, in alimentis, in venenis, in fermentis.

Abſque aeris commercio, nullus motus inteſtinus. Quamdiu enim corpora ab Aere libera, tamdiu ab ejus influxu immunia exiſtunt. Eius influxus, eſt communicatio hæterogeneorum, aut ſaltem diſcrepantium corpuſculorum. Hæc per obſtantes corporum catervas acie ſalina viam parant, ac internis fluidis ſalibus ſeſe intermiſcent; poſtmodumque expanſiones materiæ terreſtri adducunt, unde ab omni parte preſſæ, circumrotione valida ſe mutuò fricant, atterunt, concutiunt, decutiunt, donec exinde lucta illa ceſſante novæ oboriantur partium coordinationes. Si aerem auxiliatricem non amplius obtineant, ceſſat impetus & vigor actionis, quoniam ceſſant influentiæ ſpirituoſæ ſalium, fervorem illum promoventium, non quoniam motus minor aut major adeſt. Hoc demonſtrant Antliæ pneumaticæ, Hermeticæ ſigillationes, & repletiones vaſorum, ut & olei ſuperfuſiones. Hiſce enim modis non merus Aeris niſus, ut Philoſophi vulgares dicunt, ſed illarum particularum ſalino-terreſtrium, Aeris regionem occupantium, influxus prohibetur, ne ad miſcelam violentam cum aliis fluidis tendat. Hinc humidior Aer, maximè idoneus illis motibus inteſtinis. Salia enim in eo maximè ſaliunt, id eſt, ad fluorem evehuntur, terraſque molliores inde redditas, ab omni parte conquaſſant. Prout idem cernere licet in fluidis, quantò magis

aqueis,

aqueis, tantò magis pronis ad illa bella intestina. Ideoque tempestates calido-humidæ, sunt veræ & unicæ promotrices motuum intestinorum, & per consequens generationis æquè ac corruptionis fertilissimi sunt Authores.

Finis motus intestini, maximopere à prioris causæ directione dependet. In hisce multum contribuere possunt, diversitates texturarum illos motus admittentium aut impedientium. Nam requiritur dispositio ad reactionem quam si non admittant, impunè transit corpus agens in alijs non in his. Sic pestis datur Hominum, bruta non attingens, & ex contrario Bruta inficit hæc materia, quæ hominibus nullam infert noxam. Corpora agentia, non conveniunt cum effectis actionis corporeæ, nisi in minimis partibus. Semper tamen, aliquas ad illam molem & figuram disponent particulas, illi actioni propagandæ idoneas. Præcipuus autem scopus, alteratio est totius corporis motu intestino laborantis, ad aliam suæ fluiditatis & soliditatis constructionem mechanicam. Quemadmodum ergo, semina in vegetabilibus, semen in Homine, minimam efformat molem respectu cæterarum partium, sic etiam illa mobili prolificationi destinata corpora, exiguam complent portionem, respectu reliquorum. Eorum autem vis, Aere adjuta, in immensum accrescit, sufficitque motui illi dispergendo per totam massam, modo vires eundo acquirere possit, compilatione salium internorum sub jugum mittendorum.

Reliqua effecta, putà emergenter colores, odores, sapores, variique lusus Naturæ corporeæ, ab hisce derivatur. Ipse ignis terrestris, huic

huic aereo, non Æthereo motui, ſuas debet exaltationes, reſpectu humidi ad fluorem & ventoſitatem evecti, ſalia terraſque leviſſimas ſurſum ferentis & propellentis. Hoc demonſtrant ignes, in ollis clauſis detenti, in quas Ætheri & Aeri tenuiſſimo quidem, ſed non ejus humido patet ingreſſus ſtatim exſtincti. Idem obſervatur in inflammationibus cutis, per aeris excluſionem mitigatis, ut & in Morbis ardentibus, aere refrigerato & condenſato, vel humoribus incraſſatis aeris injurias arcentibus ſublatis.

Salia, commercio perpetuo, quantum in ſe eſt, Ætheris & Aeris fruuntur. Ignes, materiam combuſtibilem obtinentes, eandem amiſiſſe videntur, quam primum ſalibus deſtituta ſeſe ſiſtit terra, quamvis leviſſima. Hoc patet, in ligno putrido, in fuligine, in cineribus, in calce, & ſimilibus ſale interno privatis. Inflammationes igneæ, in noſtra machina nullæ conſpiciuntur, poſtquam ad vappeſcentiam pervenerint humores aqueo-terreſtres, ubi fugata ſalia, illud nobile effectum Lucis ſecum ſuſtulere. Calor igitur, eſt fluor ſubtiliſſimorum ſalium Æthere cinctorum, quorum ope reliqua corpora motum maximè ſenſibilem, nempe frictionem attritionemque concipiunt. Lux ſeu lumen, ex ipſis procedit complanatis & lævigatis terræ ſuperficieculis, inſtar ſpeculorum reflectentibus ac repercutientibus, radios Æthereos per aera ſparſos, à Solis materia, nobis adhuc ignota, emiſſos, cum vibratione admiranda, in quaſcunque Aeris regiones ſeſe diffundentes. Abſque dubio, hæ luminoſæ partes mul-

multum adjumenti acquirunt, ex aqueis expansis superficiebus, undulatione egregia hasce irradiationes, valde extendentibus, ut patet in repercussione luminis aucti ad remotissima loca, mediantibus speculis & mediantibus aquis. Hæ incidentiæ refractoriæ, ubi in unam conspirant radiationem, calorem & lucem valdoperè promovent, quoniam concentrari, id est, aggregari videntur illi radii, unitis viribus in motum salinum conspirantes; quod patet in refractione Nubium ad certa loca, in repercussione Solis ad montes & parietes. Salium eum esse motum, dignoscimus ex ipsis corpusculis eo tempore agitatis, semper valde salinis & oleosis, ut & ex Morbis acutis, nostros humores salinos pro causa primaria & procatarctica agnoscentibus.

Hisce non contrariantur, calores inducti ex mera duriorum corporum attritione valida, & ex ignea scintillatione silicum à Chalibe percussorum. Nam eadem est ratio, illorum motuum corporeorum, ad illa phænomena pervenientium, quæ in aliis, nec opus est tam subtili argumentatione Philosophica, de admissione solius Ætheris, &c. In iis enim, adsunt salia, latitantia in sumlphureis & densis terræ repagulis, quæ mediante vehementi superficierum concussione & decussione inde subsequente, ea fluida in capsulis illis antehac retenta & inclusa dimittunt, fortiori circumrotatione, in Aerem ubi exploduntur, explanata; in suis sphæricis superficieculis, specula circulantia repræsentantibus. Illud evincit, eorum corporum analysis Chimica, ubi Pyrites Silex sulphur salinum edit,

ferrum

ferrum seu Chalibs in igne scintillat. Illud manifestat, odor & sapor salino-sulphureus istorum corporum, post illam lævigationem prosiliens. Ulterius hæc comprobant, effluvia copiosissima, mediante sola frictione ex corporibus etiam durissimis emanantia, quæ alias quieta, inodora, insipida existebant. Tandem actionum exindè per exhalationem meram resultantium turba, cum enervatione reliquarum crassiorum partium, pulveris sub forma remanentium, illud ad umbilicum perficere videtur argumentum. Quæ ulterius prosequi possem, per igneos & salinos motus hisce jungendos, sed sufficiet ea nullibi in Natura occurrere ignea effecta, ubi salium absentia manifesta datur, tam interna quam externa.

Salia sui juris facta, tunc dicuntur, ubi extricata ex terræ carceribus, impune Aerem & Ætherem hauriunt. Aqua humido aeris repleta & cincta, dividere puncta rigida, eaque, ratione illius subdivisionis, ad minus feroces & igneas actiones potest deducere, neutiquam autem motum illorum prohibere, quod patet in vegetatione & generatione corporum, ut & in eorum nutritione. Sed terræ, in suis cryptis densioribus, illudendo aeris miscelam, tollunt reactionem, necessariò ex illo influxu oriundam. Hinc parum sollicitus est Medicus de omnibus internè contentis liquidis salibus, modo noscat contextum illius terræ integrum remansurum, in ipsis minoribus subdivisionibus per motus propulsivos faciendis. Externam enim respicit permanentem figuræ constantiam, actionum futurarum absolutam causam, quamdiu non extrà

illius

illius descriptionis mechanicæ leges, violentas per actiones intestinas, aut per vasculorum rupturas abeunt, ut patet in plurimis salutaribus & innoxiis Medicamentis in sua nativa forma, lethalibus & noxiis per artem factis.

Salia per aerem & aquam incitata, in angustiis pressa, fluorem acquirunt Æthereum. Hic fluor est igneus, oriturque ab intumescentia terreni nexus, inflatione ventiformis illius materiæ inclusæ hanc causante. Hic motus tamdiu perseverat, à principio ad finem, quamdiu illa subsistit cohæsio tumida, cum interclusa aqua salina rarefacta. Ubi verò hic tollitur nexus cessant etiam effecta ignea.

Mollities terræ & flexibilitas aquæ, pro maximam parte pereunt in earum distensione ultima. Terra molles acquirit proprietate per aquam, ut patet in mucagine, gelatina, visciditate, & plurimis vegetationis effectis, ubi copiosissimus conceditur aquis ingressus, in illas ad longum diductas partes crassas. Sed hæc proprietas diminuitur, accessu partium salinarum, hasce terras, à consortio intimo aquæ distrahentium, quemadmodum in motibus fit intestinis & igneis, quamvis aqueum vehiculum agnoscentibus. Eadem ad rigiditatem pergit, ubi aquæ ipsæ, non amplius externas, sed tantum internas, occupare coguntur superficies, nam cavitates illas replendo, & motu ventiformi, illas quantum possibile dilatando, externas superficies magis solidas & duras reddunt, majusque spatium replere cogunt. Hinc pressiones violentæ in omnia latera Viarum quæ ubi non amplius distendere possunt, in se invicem adiguntur, mutuam in ruinam

nam conſpirantia corpora, deterendo, decutiendo, abradendo proximas corpuſculorum, bullæ inſtar inflatorum, ſuperficies, unde ardor ſummo cum motu continuatur. Ceſſant autem hæc effecta, diſruptis illis ſuperficietenus copulatis bullulis, aqua & ſalia dimittentibus. Hæc in Medicis apparent auxiliis, ubi partes quamdiu inflammatæ & diſtenſæ ſunt, tamdiu dolorificæ exiſtunt, ſtatim vero ubi detumeſcunt, ardor & dolor ceſſaute, reſtante ſæpius vappida aqua, frigidiores reddente partes, Materiæ igitur ſubtilis invocationes non tantæ ſunt, ut locum primum in talibus ſibi vindicent, nam tanta ſæpius adeſt aquæ copia, ut illam extinguere poſſet, excepta parte illa exteriori, quæ non aliundè acquirit agendi efficaciam, niſi ab illa expanſione rigidiori. Illud probat punctura acus, in partibus inflammatis, ventoſitatem quandam efflantibus, cum ſubſidentia & mitigatione effectuum. Veſicatoria idem denunciant, ubi rupta vaſcula copiam limphæ acris præbent. Cataplaſmata, Emplaſtra, lintea ſicca applicata idem arguunt, liquidum nempè aqueo-ſalinum, ibidem contentum, quod & materiam puris ſuppeditat in Abſceſſibus, & aquam fætidam in Gangrena & Sphacelo.

Corpora qua mobilia, ſunt ſalina & aquea, id eſt, ſpirituoſa. Terra enim eſt immobilis, ſed formam præbet, pro tempore, quietam, ideoque ab ea nullus motus exſpectandus: Salia ſunt puncta, per commercium Ætheris & Aeris armata ad expeditiones igneas, quæ moderatæ per aquas, fluidi & ſolidi corporis formam induunt, omnia mundana complentem. Quo igitur fluidiora

diora existunt corpora, eo spirituosiora, & per consequens magis salina, cæteris nempè paribus, id est, relatione habita ad ipsam terrestrem materiam. Quo fluidiora eo magis impetuosa, ab aereæ miscelæ copia, motum illum adjuvante, ut patet in spiritibus animalibus & halitibus spirituosis. Dispositio autem terræ, hic plurimum confert, nam ejus figura copulat aut disjungit spicula, & aquas, prout & calor externus vel frigus, haud mediocriter conducunt hisce conformationibus in actum promovendis.

Sal terræ gravi & levi intimius junctus, gravissime operator, in omnibus motuum Phænomenis. Non autem hic subintelligimus aquæ exclusionem, sed ejus prædominium nullum statuimus. Hoc in bile, oleis, solutionibus Metalorum & mineralium, tincturis, floribus, aliisque innumeris patet; ut in Morbis ardentibus, Aphthis, corrosivis humoribus & malignis, per violentas suas actiones, in reliqua obvia. Exinde etiam motuum intestinorum ferociores subsistunt promotiones, in Fermentis, salinis acidis, oleis crassis, calsibus salinis, aere contagioso, contagiosis corporum effluviis, utpote à sale acri, terræ rigidæ associato, ortum sumentibus.

Terræ, motuum intestinorum sunt Modificatores & directores præcipui. Modificatio à figura dependet. Figuratio à disponente terra. Directio à penetrandi modo desumitur, ubi nempè hujus corporis ingressus acquiritur, corpus excipiens aut liberè aut violenter illum permittit. Si liberè, dicitur motus naturalis & insensibilis,

quo-

quoniam interstitia jam sunt apta nata recipiendæ illi materiæ impulsæ, prout humores in nostris vasis debitè conformatis. Si violenter illud fiat, latera vasorum arietatione illa læsionem ineunt sensibilem, hæc læsio est discontinuatio, modi autem illius discontinuationis admittuntur secundum impressionem illarum partium, sua cùm figura externa procedentium, ut patet in instrumentis mechanicis.

Motus intestini duas habent tendentias; abolitionem pristinæ figuræ per decussiones solidorum, inductionem novæ figuræ per adaptationem fluidorum. Primum effectum potissimè sesè manifestat, in fæcibus crassioribus, in turbatione liquoris, & in mera depositione terræ abrasæ, quæ semper concomitantur motus intestinos actu existentes. Secundum optimè prodit, postquam halitus plurimi invaluerint, & tandem ubi sedatio illius motus conspicitur, spirituosum liquorem exhibens limpidiorem. Hæc effecta, indesinenter per totum vitæ curriculum, in nostra machina contingunt & continuantur, in alimentatione & secessu humorum. Ex fluidioribus autem productis actiones vitales emergunt, ex solidioribus fiunt depurationes & partium nutritiones necessariæ.

Fluida possunt fieri solida, & solida in liquamen fluidum reducibilia sunt. Hinc omnia fluida sunt minutissima solida, seu existunt texturæ solidæ, æquè in minimis quam in maximis corporum molibus. Independentia igitur si tollatur, aerisque salini impetus sit prohibeatur, approximatio conceditur partium, ad lentorem primò, dein ad crassitiem solidam pertingentium.

Ut

Ut patet, in pituita viſcida, in ſcirrho, in Calculo & obſtructionibus pertinacibus, ex fluido humore ortis. Sublato autem nexu arcto, poroſiori reddito corpore, Spirituum acceſſu, Ætheris influxu celeriori permiſſo, à ſe mutuò divulſæ ſuperficies, viciniæ mutationibus magis obnoxiæ evadunt, tandemque per circumrotationes aptam fluiditati figuram acquirunt. In utriſque, mutatio ſolidæ cohærentis figuræ, alterationum, Morborum & Mortis eſt unica cauſa.

Motuum inteſtinorum differentiæ, patent ex fine eorum. Finis eſt ultimum effectum, conſiſtens in determinatione nexus, ſitus & ordinis ſuperficiecularum, quietam pro tempore coordinationem ineuntium. Hæc quies, illi motui ſpecialiter dicata, relationem ſuam habet ad aliqua, non omnia corpora. Illa, ex ſeceſſu fæcum acquiſito, & ex fluido-ſolidarum partium minimarum convenientia ortum ſumit, ubi poroſiorem ſtatum æqualem inivere corpuſcula ſalino-aqueo-terreſtria. Varietas illorum motuum, leviter tantum in aliquibus, in ſuis cauſis actionibus, & finibus cognita, non vero hucuſque perſpecta eſt. Illa tamen inquiſitionem ſedulam meretur, ut viam ſternamus magis diſtinctam & claram Praxi inſtituendæ, in morboſis & medicamentoſis effectis rite perſcrutandis. In hac autem parte, quam maximè peccarunt Phyſici, omnes illos motus ad generalem notionem ſuam revocantes.

K THEO-

THEORIA HOMINIS.

Rdo nunc exposceret, ut motuum corporeorum historiam prosequeremur, eorumque vicissitudines, egregias formæ mutationes proferentes, sed hæc in Chymiæ descriptione, præsertim in ejus nobilitate & utilitate, tradidi, quæ ut credo sufficient lectoribus curiosis. Hasce autem motuum leges & apparentias, nunc restringere animus est ad Machinam humanam ejusque œconomiam, ut omne tollatur dubium iis, quibus detrectandi acris animus adhuc alto in pectore hæret, ac ut aliis cordatioribus Viris stimulus detur, hæc leviter à me exarata, ulterius prosequi, tandem exactius ad umbilicum perducenda; in majorem Medicorum honorem, & Ægrorum salutem, Galenicorum, Medicastrorum, Empyricorumque confusionem. Quod ut bene vertat, Faxit Deus ter Optimus Maximus, in cujus Gloriam hæc ut cedant, supplex rogo, oro, precor.

Ex humo seu terra Hominem effictum, nemo, sacrarum literarum gnarus, homo negaverit. Hunc ex pulvere terrestri productum, in terram reducem fore, eadem sacra pronunciant Biblia hisce verbis, *terra es, & in terram converteris*. Forma illius terræ, ornatum suum à supre-

ſupremo hujus Mundi Architecto, Deo nunquam non venerando, per excellentiam acquiſivit, poſtquam per gradus, Aquæ & terræ, in multifarios ſeceſſus & motus jam tranſiiſſent, in exquiſitiori forſan exaltatæ terræ parte, ſit conjecturæ venia, pro humanæ illius fabricæ conſtructione deſtinata, quod videntur innuere plurimi, ex Theologis non infimi Viri, ubi rubram illam fuiſſe terram conjiciunt, utpotè ab aliis vilioribus diſtinctam. Hæc in prima creatione, exquiſita miſcela & motu æquali inſtructa, cum reliquis luminoſis ſalinis & levioribus ſpirituoſis aquis, perennes abſolvebat curſuum periodos, non interrumpendas, niſi per acceſſum & ingreſſum, vetitarum ſeu hæterogenearum ipſi corpori partium. Hæ admiſſæ, quantas non ciere motuum inteſtinorum turbas lethiferas corpori, iiſdem nimium concuſſo. Mentis inſuper æquilibrium in cogitatione, ſublatum eodem tempore perfectionis functionis priſtinæ abſque dubio expers fiebat, quoniam eadem huc uſque, in plurimis corporum exceſſibus, occurrunt effecta. Prima igitur, à motus propulſivi æqualitate declinatio, motui violentiori inteſtino anſam præbuit, funeſto acceſſu alius corporis, illa malignitate præditi. Continuatio dein ſucceſſit illorum motuum, ex confuſione turbulenta partium & particularum mundanarum, ſe mutuò afficientium, diverſas in moles ac figuras redactarum & ulterius perpetuò reducendarum.

Motus omnes, quoniam definire nec deſcribere ulli conceſſum ſit, ideò generaliora motus ſpecimina proſequemur in hoc corpore humano,

ex ipſius œconomiæ propriæ legibus, præmiſſis ſequentibus non ſemel inculcandis obſervationibus, maximi ponderis in Phyſica corpuſculari, nunquam ab experientiæ fonte aberrante.

1. Motum eſſe ſemper corporeum, eumque conſiſtere in valida translocatione.

2. Hanc loci mutationem fieri, per & ſuper alia corpora, cum repletione quadam omnium cavitatum.

3. Corpora mota eſſe diverſa, tam conſtantia quam inconſtantia in ſua figura, & mole.

4. Ea relativè opus ſuum peragere, tam reſpectu ipſius motus permanentis, quam ejuſdem variantis in ſuis effectis reciprocis.

5. Omnes corporum mutationes exinde dependere, nunquam autem per ſe, vel aliqua propria facultate, illas alterationes poſſe acquirere.

6. Effecta ultima motus corporei, prioribus comparata, unum agnoſcere quidem principium, ſed media admodum diuerſa, unde omnes creantur diſtinctiones, admodum perpendendæ in Naturæ inveſtigatione.

Machinam noſtram moveri & affici, omnes obſervant, ejuſque commercium nobile cum reliquis corporibus mundanis ſemper occurrit, illius inſuper debilitas, acceſſus & receſſus partium, in conſtantiam in omnibus accidentiis coarguunt. Unde hujus motus, unus idemque eſſe debet cum reliquis, ejuſque differentiæ inſignes, non aliundè accerſendæ, niſi ab iiſdem cauſis à quibus res mundanæ omnes hauriuntur. Prout autem Natura motus circumſcribitur,

tur, certis, id eſt limitatis, alius corporis ſolidi terminis, in quibus exercitii ſui leges repperit, relationem habentes ad occurrentium ibidem corporum catervas, in tantum diſtinguitur actio hujns ab alio motu, in hac machina ab omnibus brutis, vegetabilibus & mineralibus diſtincta. Hi motus igitur lege Naturæ procedunt, tantummodo relatiuè ad hanc machinam, quamdiu nulla inſignior obſervatur violentia, conformationem illius turbans; præternaturales autem vocantur, ubi limites illi perfriguntur, ſolutioneſque continui adſunt cum inverſione figuræ. Hinc Sanitas eſt, conſtans ille motus, machinæ humanæ legibus obtemperans, Morbus, inconſtans exiſtit motus, legibus illi ſolutus.

Verum quoniam diverſa in motu verſantur corpora impoſſibile eſſet ruinam machinæ excipientis præcavere, ni in promptu adeſſent aliqua corpuſcula, illi machinæ propria, quæ ſua miſcela & occurſu, ſubvenire poſſent læſioni figuræ debitæ. Hæc tantæ debent eſſe exilitatis & ſoſolubilitatis, ut extempore ſeſe inſinuare poſſint præterfluentibus aut illuc appellentibus particulis, ſic enim declinatio actu ipſo præcavetur, ne devios in tramites figura & actio procedant, eſtque tanquam medela perpetua oppoſita motibus inteſtinis & violentiis. Inſuper ob rigidorum corporum inſultus maximè ſuſpiciendos, mollia, flexibiliaque eſſe ea convenit, quibus hæc cura incumbit, textura leviſſima ramoſa nobilitata, ut ſimul ac ſemel blandas conſtituant vaginulas aciei illi obtundendæ, & aqueis vehiculis ad ſpiritualem fluorem evehendis, quod

K 3 utrum-

utrumque competit oleosis subtilioribus terris: Particulæ hæ, directores modificatoresque corporum dici queunt, utpotè quarum auxiliis, unitates actionum & figurarum conservantur, quibus deficientibus, confusio omnis locum capessit, cum œconomiæ totius sublatione.

Diversitas partium in ipsa machina, non unis obedientium figuris corporeis, necessariò requirit distinctas etiam moles ac moleculas motas, appropriandas singulis illis distributionibus pororum, vasorum, canalium, majorum minorum, minimorum, ut sartum tectum ab omni parte perstet corpus humanum, in sua vegetatione. Hæc distributio dicitur alimentatio, quæ extraneis absolvitur corpusculis, ut fugæ aliarum partium, per motum abrasarum compensatio fiat. Extranea illa, antequam machinæ œconomiam subeant absque turbis, resolvi, attenuari, in fluorem reduci necesse habent, ut molliora facta absque violentia ulterius procedere queant ad interiora machinæ.

Huic operationi, immediatè adjungitur miscela modificans, ut in principio, & quasi à teneris, illis legibus assuescant. Horum modificantium duplices existunt functiones, fluidius nempe corpus alibile reddere, motum accelerando, & crassiores segregare partes inutiles. Talibus universa absoluitur vita, non intermissis hisce actionibus conspicua, singulis attamen in locis & loculis circumseptis, ab aliis nempe separatis per aliqua propria involucra, nativæ seu propriæ quasi illæ moderationes observabiles occurrunt, facultatum nomine delineatæ à Medicis, ut non solum iis partibus, sed universæ machi-

chinæ ſuppetias ſuas afferre poſſint, ex tot elaboratoriis, proprias veluti cauſas formas materiæ motæ exhibentes. Singulas igitur haſce internas operas nunc proſequemur, ut ordine ipſam ſcientiam medicam perpendamus.

Generatio hominis ex copula Maris & Fæminæ, requirit liquorem compoſitum, ſpirituoſum, balſamicum. Compoſitio, ex miſcela utriuſque ſeminis reſultat, in coitu prurientium vaſculorum ſeminalium, in certum alveum infuſa & congeſta. Hic alveus, eſt cavitas recipiens & poſtmodum fovens fætum, uterus dictus Mulierum. Hæc compoſitio exactior, ex duobus unum format liquidum, cujus proprietates multum differunt, à ſingulis decompoſitis, procedens ſua nova cum figura ad actionem novam, quam vocamus imprægnationem.

Hæc imprægnatio, eſt penetratio unius corporis in aliud. Spirituoſitas ergo ſalina, adeſſe debet illi ſemini, vaſcula quædam ſubeunti, ibidemque motum fluidiorem, lentioribus contentis humidis inducenti. Hæc, frictione celeri calidoque corporum exercitio acquiritur, ſalia enim hoc motu fluorem egregium acquirunt, ſuoſque carceres diſtendunt, ventiformes expanſiones ſibi vendicant, Aeriſque excellentiſſimo commercio nobilitantur, prout in motibus fortioribus fieri tradidimus. Spirituoſior reddita materia, vires eundo acquirit, auxiliantibus nervis, vividàque ſpirituum animalium irradiatione, ſeſe illis ſubtiliatis particulis adjungentium, unde quaquaverſum corpus percellunt. Loca autem quæ præcipuè ab iſtis petuntur, ſunt Uterus, Tuba fallopiana & ovarium. Corpus vero, ſpe-

cialiter huic fætificationi destinatum. est ovum seu ovulum, altius penetrandum & ab omni parte interiori commovendum. Hæc ovula, motum blandum intestinum concipientia, suas interiores, jam præexistentes, rudiores tamen, fætus futuri delineationes expandunt, quoad vascula tenella, fluidasque magis tenues efficiunt, pressioni & circumrotationi posthac aptiores, unde principium Vitæ elucet.

Hæc spiritualis compositio, non admodum eminentia offerre debet spicula, alias læsionem illatura, ideoquè nimia effervescentia generationi contraria esset, quod patet in nimium salacibus. Balsamicæ molles oleosæ partes, huic succurrentes malo adsunt, ut simul cumæ penetratione blanda species alimènti concederetur, illis excitatis ad motum partibus. Ex hisce, pleræque derivantur modificationes fætuum, characterum quasi suorum impressionem inde agnoscentes, respectu coloris, dispositionis, reliquórumque accidentium corporeorum. Prodiens hac via primum Embrionis rudimentum, illud ulteriori indiget vegetatione, quam ab insinuantium fluidorum exactiori miscela acquirere pergit.

Hoc ovum assurgens, spatia majora petit, sed ob tenellam interni fætus structuram, fluidis innatare cogitur. Fluida hæc partim in ejus alimentum transeunt partim duplici membrana, Amnio nempe & Chorio, dicta, contra omnes externas defenditur injurias. Huic, pro communicatione alibilis substantiæ, vasa Matri annexa adjunguntur, unde, tanquam per proprios rivulos, liquida suppeditantur alimenta, per umbili-

bilicum influentia. Os forsan, aura tenuior leviter subingrediens, sufficit irrigationi & nutritioni roridæ illorum locorum, ut videmus in plantis, roriferum succum, in mollem nutritionem tenellorum florum & foliorum convertentibus.

Ovum immediatè expergefactum ad fætificationem, lineamenta profert suo modo figurata ac ulterius figuranda. Figura hæc, quamvis in principio, aliquibus in notis differat à sequentibus conformationibus, attamen hæc aptitudo, naturales illas ineundi figuras nunc adest, illaque ex levi fibrosa texturæ alteratione producitur. Sin vero complicata maneat, quasi concreta massa, absque secessu primæ coalitæ figuræ, molæ producuntur, informes nempe carneæ massæ dictæ; sin ordo illius separationis invertatur, figuræque delineatæ variis modis alterationes magnas subeant, perstante vegetatione monstra nascuntur, prout etiam ubi perversa adest uterinæ cavitatis angustioris & durioris conformatio.

Ovi prior est impraegnatio, ipsius autem materni humoris ingentem alterationem cernimus, sese manifestantem postea in mammillarum seu vasorum galactiferorum, apertura & functionibus, ac in plurimis aliis reactionibus à pristino virgineo statu differentibus Mutatio limphæ, requisitum est necessarium, ut illa vasa non solum referentur, sed ulterius ad hasce vel illas elaborationes disponantur, ex reactione earum particularum cum limpha vel Chylo.

Lac in illis vasis elaboratum, non magis est Chylus, quam bilis, semen, urina, ac reli-

qui

qui humores, non ſeparati, ſed de novo producti, ex reliqua humorum maſſa. Lactis ortus & actiones illud evincunt, nam oritur ex illa reactione coitus, ſucceſſivè illa vaſa diſponentis ad hanc elaborationem, ejuſque fluiditas, ad acidum converſio, & ſapor manifeſtè diſtant a ſe invicem. Hiſce non obſtant Virgines lactiferæ, ab hiſtoriarum medicarum Scriptoribus, in medium productæ, nec Marium rariores lactiferæ mammillæ, nam hæ inter malas vaſorum conformationes ſunt referendæ, in quibus nimis turgidula vaſa ſerum album præbent, in aliis læſiones internæ, ubi pus lacteum effluit. Hoc enim neceſſariò contingere debet, in talibus locis, ubi diſpoſitio hæc naturaliter adeſt vehendi tale ſerum, facilè ad talem albedinem pervehendum, æque in Viris quam in Fæminis, prout ſæpiſſimè in praxi occurrere ſolet in mammarum vitiis. Sed hæc multis modis differunt, tam in copia, quam in reliquis requiſitis, ſi ritè hæc inquirat Medicus. Eodem igitur liquore, lac continuatur elaborari, ſenſim ubi mammarum vaſa fuerint conſtructa, per alluentes particulas illac fortius arietantes, donec & vaſcula reſpondeant dilatata, & humor ibidem collectus fuerit illi modificationi aptus, ut poſthac patebit, prout omnes alii liquores in corpore noſtro geniti aut generandi.

Plurima inſuper redarguunt humorum maternorum alterationes, quas cernere licet in alimentorum faſtidio, appetentia non alibilium, & reactione morboſa exinde reſultante, ac ſtatim ceſſante poſt fœtus excluſionem: ut & in remediorum perverſa, imo ſæpius contraria, actione,

ne, quam nec ante nec post passa fuerat.

Exclusio Fætus, fit per motum intestinum humorum, nimiamque vasorum dilatationem. Motus ille ad acredinem perducitur, adeoque ipsa perrumpere cogitur vasa attritione & rosione continua; dilatatio, illa reddit teneriora vasa, illi motui minus resistentia. Hinc irritamina Fætui accedunt, quos stimulos ab ipso fætu grandiori deducere, non videtur rationi consentaneum, sed inconvenientia alibilis humoris, vasorum ambientium tenera structura, & nervorum motus major, hosce proferunt conatus naturali exclusioni necessarios.

Partus differentiæ, ab ipso uteris situ, seri glabri copia, & spirituum copia varia dependet. Uteri fundatio, ad ipsius Fætus bonam aut perversam constitutionem facit, in quantum relationem obtinet ad vaginam seu collum uteri, unde resultat ejus nisus irritas aut bonus, producens partum difficilem aut facilem. Serum glabia sua mollitie, lubricam reddit viam, ipsas fibras extensioni magnæ aptissimas efficit, quæ alias rigidæ nimisque duræ existerent, rupturam potius quam expansionem permittentes, Spiritus animales requiruntur copiosi, ut musculis, tendinibus, ligamentis, & similibus major concedatur pressio ac propulsio efficax ad fætum enitendum. Spiritus enim, plerisque actionibus supplementum virium extremum addunt, cujus ope effecta ultimum suum ac primum sortiuntur finem, æque in his quam in aliis Machinæ nostræ actionibus. Hic Spirituum impetus non sponte accersitur, sed ex violenta motus intestini humorum fætum & uterum ambientium produ-

ductione, & læsione illis vasis annexis superveniente, unde dolores ex sensatione tristi, naturales advocant Spirituum illorum accessus, nervosos per motus irradiantes. Aeris grave respirium, vasorumque violentior divisio, ejulatum Fætus exposcit, ut ea ratione pressio æqualior succedat.

Fœtus in lucem exclusus, aere & alimentis indigni vivit. Pressio aeris, circularem, per diversos attamen vasorum ambitus, propulsionem humorum promovet ac sustentat, vasaque ipsa tumida permanere cogit, quæ alias ad subsidentiam cogerentur. Corpuscula ex Aere ibidem deposita, salinum quam maximè adjuvant motum, eorumque actiones primario nervos respiciunt & ventriculum, ad motus nempe celeriores obtinendos, per omnes machinæ solido-fluidas partes. Verum quoniam hi salsuginea qualitate instructi motus, tantum respiciunt divisiones, sensus auctos, motusque intestinos magis quam propulsivos, ideo alimenta iisdem injuriis occurrentia mitigant feroces insultus læsionum, sensationes acutas, corruptelasque plenarias figuræ humanæ, quæ inevitabiles absque his essent, per jacturam ruinam necessariam.

Alimentum igitur primam meretur considerationem, quatenus nullo modo separabile à machina jam elaboratà ac in lucem productà. Fœtum ideò ex professo hic, sed breviter præbere volui, ut de reliquis eò magis constaret. Assimilationis aptitudo ad corpus humanum, ejusque partes in fluidas balsamicas conversio, constituit primam alimenti naturam. Hæc proprie-

tas

tas nunquam conceditur toti fluido corpori, sed tantum illi parti, quæ succi alibilis qualitatem acquirit, post motum intestinum & miscelam in ore & ventriculo, ut & secessum in principio Intestinorum, tanquam continuatis viis ad id opus propriè destinatis. Hinc fluida alimenta, æque ac solida, easdem subeunt leges, excepta hisce in locis, ibidemque pro tempore moram trahere coacta, quamvis approximationem maximam obtineant requisitæ constitutionis alibilis, ut patet in lacte, jusculis, Emulsionibus & similibus post assumptionem coagulantibus, reliquosque motus intestinos necessarios incurrentibus. Unde nutritio per Clisteres nulla, nisi quædam ventriculo ex illis locis particulæ communicentur, quæ modificationem inire possint alimentis naturalem. Exinde etiam, optimorum alimentorum perversa resultat figura, illa ubi fluida modificantia aberraverint à suo statu, imo exindè delectus ciborum & phantasiæ varietas nascuntur, ex illo nempe concursu & reactione corporum, illa loca nervos afficientium.

Rectores alibilis succi, in hisce primis locis sunt, primo saliva, tanquam limpha spumosa, sale muriatico tenui dotata. Hæc, non per masticationem solam communicanda venit, quippe ea durioribus tantum competens, majorem ad partium alibilium subdivisionem & miscelam uberiorem salivæ, contractione & dilatatione partium oris, copiosius ex glandulis salivalibus exprimendæ, parum facit ad partium modificationem sed potius ad fluiditatem generalem. Limpha magis tenuis, secundum hic locum obtinet, ad spiritualiorem succi alibilis generationem,

quæ

quæ ex nervorum tenerrimis fibris ſtillans, ſubtiliat expreſſos nunc ſuccos, ulterius ac ulterius perficiendos. Hujus ope independentia partium, ac perfectior fluiditas communicatur, cum reſervatione ſedula figuræ appropriatæ. Glandulæ in & circa ventriculum, deſtinatæ iiſdem ſuffulciendis operibus, unà cum vaſis limphaticis, conſpirant ad illam cum fluido miſcelam, fluidiorem & idoneam, ut acquirat alimentum, motum, molem & figuram.

Hæc operatio, plurimis nominibus inſignita fuit à Phyſicis ac Medicis, nunc hanc nunc illam ſententiam amplectentibus, unde digeſtionem, concoctionem, fermentationem, corruptionem, illam nominarunt, prout nempe his aut illis motibus inteſtinis hanc accommodare voluerunt. Nos omiſſis omnibus aliorum ſententiis, unicuique libertatem committimus, quaſvis amplectendi aut rejiciendi pro lubitu, parum de refutatione ſolliciti, propriam tantum offeremus, quam Lectorum judicio ſubmittimus. Certum eſt hic dari motum inteſtinum, eumque gravem, ut patet ex mutatione illorum corporum, quam ſubterfugere ipſa nequeunt fluida ingeſta. In confeſſo etiam eſt, acceſſu aliorum corporum fluidorum, illum motum determinari ad quaſdam figuras inde proſilientes, nam quoad continuationem motus, illa per ſe duratura, non intercideret ex defectu alluviei aliorum humorum. Ex potu enim, ex Aere, & proprio fluido propagaretur in infinitum, unde hæc requiſita, tantummodò reſpiciunt leges illas Oeconomiam internam ſtabilientes. Salium præſentiam in limpha, præſertim in ſaliva, neceſſa-

cessariam non solummodo, sed planè naturalem esse, evincunt ipsius salivæ analyses, non per merum ignem Chymicum, sed per meros motus intestinos in Aere libero conceptos, ubi acido-muriatici salis manifesta indicia præbent, Chymia ejus sal volatile elevat & sal muriaticum, ejusdem cum sale communi naturæ, fixum in cineribus relinquit elixiviandum. In aliis nostri corporis humoribus, idem fere contingit, mutatis mutandis, absque salis consortio autem nulla pars, sive solida sive fluida, prostat, nisi cum detrimento ipsius machinæ. Eadem manifestantur, in fame, & appetitu nimio, rosionem ventriculi, saporemque acrem salinam limphæ depascenti communicantibus, ut & in saliva jejuni hominis instar liquoris salini metalla rodente. Aquam adesse, facile evincunt omnia experimenta etiam rudiminervà tractata, ad minimum in duabus tertiis partibus respectu totius compositi. Terræ etiam copiam sat magnam hic occurrere, unusquisque concedet sobrius, sed eandem levem oleosam & illi usui destinatam, nondum ita consideravere Medicorum filii. Restat igitur ut hæc demonstrentur, antequam ad conclusionem festinem.

Salivæ mutatio, ejus consistentiam statim variat, nunc in fluidiorem, nunc in hos, nunc in alios sapores & reliqua accidentia, unde absolutè ejus terrestris nexus variatio enascitur. Aquæ enim non alterantur quà aquæ sed tantum quà mixtæ diversis terris. Itidem de salibus dictum & demonstratam est, unde illi corpori competit vacillanti in sua extensionis quieta cohæsione, quod terræ tantumodo posse

adju-

adjudicari indicavimus. Quamprimum ergò salivæ inconstantia apparet, necessario ejus actio deviare debet, quod ubique occurrit in valetudinariis, salivæ alterationes continuò præbentibus. Illud in re medica tam familiare est, ut demirer, hisce observationibus leviter tantum imbutam hucusque fuisse Medicinam. Saliva enim acrior reddita, motus auget intestinos, ad modum omnium liquorum Chymicorum, alimentaque citissimè divellit, acrem exinde succum proferens, fami augendæ, sensuique nimium acuendo idoneum, insuper irritatione sua fibras sæpius rodentem & vellicantem, tam in superiore quam in inferiore ventriculi parte. Hinc nauseæ, vomitus, lancinationes, biliosæ acredines & amarores os infestantes, diarrhææ, dysenteriæ, exurgunt, corpus miris modis inquietantia. Hæc fixiori sale acido, rigidæ terræ filio, instructa, varias profert lentioris effectus operationes morbosas, magis austerum ac acido-astringentem humorem, minus alituræ idodoneum procreat, grvamina acuta, ructus nidorosos, ex conflictu hujus aciditatis cum oleosis tenuibus emergentes, tandemque Scorbuti incunubula pertinacia profert. Eadem vappescens, alimenta relinquit inertia, languida, onus non alimentum corpori inferentia. Salivæ quidem mutationem, aut præcedunt aut subsequuntur, aliquæ in aliis locis mutationes, sua miscela se mutuò perturbantes; sed alitionis vitia neutiquam oriuntur, nisi præmissa fuerit vitiatio salivæ, excepta læsione ventriculi &c., unde specificè ad hanc illa referri debet & exinde propagatio ad reliquos inevitabilis existit.

Præ-

Præparatio alimentorum, fit mera concussione corporum alitioni inservientium, fluidas partes in ventriculo evomentium, modificandas per limpham. Hæc concussio, ad frictionis validæ gradum pertingit, unde motus intestini prima species est, neutiquam autem ad ulteriora pergit absque damno Machinæ: Quemadmodum in frictione, attritæ mutuæ superficies, exhalationes præbent insignes, suam attamen indolem nativam reservantes, in imminutis illis ramentis, sic & indè surgunt effluvia tenuia, suum spirantia effectum, in odore, sapore, reliquisque attributis. Ut in corporibus ad motum intestinum festinantibus, attritiones superficierum præcedunt, sensimque continuatæ ludos suos tantum absolvunt, sic in hac operatione illa primordia, non autem ultima effecta intestini motus observantur. Nam si diutius pergant hæc excepta ibidem delitescentia, statim turbæ inferuntur Oeconomiæ; ut patet in retentione nimia alimentorum, in abusu fermentantium, ut fructuum dulcium reliquorumque in fermentativum motum pronorum; in inflammatione & fluore acri bilis, motum acriorem intestinum proferentis; in crudioribus aqueis ad putredinem vergentibus, vel ad acorem declinantibus.

Ut ad subsultationes leves alimenta deducantur, saliva & spiritibus animalibus opus est. Eorum enim accessu quasi decorticantur à suis exuviis, tandemque disponuntur ad naturalem Machinæ figuram, in corpore renovandam. Hinc non ineptè statui posset, nutritivum succum comparari per ipsos humores, sibi congeneres par-

tes adaptantes ex aſſumptis, attritione & frictione valida imminutis. Nam ſine illorum acceſſu, nunquam ſubſequeretur illa elaboratio, ut patet in conſumptione corporis varia, ex nervacei humoris defectu. Tandem eorum appulſu, prohibentur illa corpora ne ſui juris facta, ad ſolutiones majores pergant, quod alias fieret, ubi ſibi relicta, plerumque putrefactionis aut fermentationis ſigna inirent.

Hæc fluidi alibilis retentio in ſua figura, perſeverat in toto corpore, alluvie nempe muci balſamici, incruſtantis parietes intergerinos vaſorum, continentium humores circulantes. Ob facilem vero motus inteſtini acidi conceptionem, bilis ipſa ſale lixivo oleoſo nobilitata occurrit, illam actionem extinguens ſua tenui miſcela, in ductibus iis vaſis proximis, ut inteſtinis tenuibus & in canaliculis viſum ſubterfugientibus. Ea enim ratione, duplum obtinetur commodum exaltatio nempe fluidi ad majorem fluiditatem, & enervatio acidi in Ventriculo concepti, quæ duo requiſita abſolute ſunt neceſſaria, pro conſervatione illius ſubſtantiæ, nutrititioni poſtmodum adaptandæ.

Calor noſtræ machinæ, ex hiſce emanat fontibus, ventriculi nempe motu graviori, leviorique acrium bilis partium reactione in Chylum. Fortius namque agitatæ ad colliſionem mutuarum ſuperficierum particulæ, ab omni parte æthereos accerſunt impetus, ſaliumque tenuium oleoſis particulis ſtipatorum, commercium nobile ſero intermixto facilitant, ad ſpirituoſum ſtatum ſimul evehendum, partim in roridas exhalationes diſpergendum, partim fluidiori Chy-

jo jungendum. Quæ Roris nomine veniunt, ſunt ea fluida, quæ maximè extricata ſeſe offerunt, & ſubtilitate ſua nervorum poros afficiunt, ibidemque immediatas & ſenſibiles, non rarò etiam extemporaneas actiones in Machina noſtra edunt, ut patet in pleriſque ſubitaneis effectubus alimentorum, medicamentorum, venenorumque aſſumptorum. Eaque ſunt, quæ propriè calorem & motum, excellentiori in gradu, edunt, abſque longis temporum intervallis refocillantia, alterantia, extinguentia vitam noſtram, ſenſorium enim commune citiſſimè occupant, velociſſimis cum reactionibus in noſtros Spiritus. Hæc quotidiana demonſtrat experientia, in pleriſque hominibus abhorrentibus ab hiſce aut aliis alimentis, quorum immediatus uſus, incognita hucuſque efficacia, vix ac ne vix quidem lethalis exiſtit, ubi ventriculo ingeſti cibi ad exhalationes illas per motum ſuſceptum coguntur, ut innumeræ teſtantur hiſtoriæ. Imo exinde Antipathiæ ita dictæ effecta, per mera corporum variorum effluvia, explicanda veniunt, ubi nervis oblata ſpirituoſiſſimo illi nectuntur humori, turbas poſtmodum miras excitanti.

Exinde etiam patent vires, medicamentorum quorundam, non ſolummodo Chymicorum, ſed & Galenicorum, magis citato pede procedentium, in his quam in aliis, ad ſuos eventus. In iis quippe corporibus, ubi eximia ſalium ac oleorum tenuium eſt abundantia, ibi effectuum virtus æque ac agendi celeritas eluceſcunt, quatenus ad ſubtiliationis minimæ gradum pertingere queunt moræ impatientes particulæ, quamprimum minimos etiam motus gradus ſubire ne-

cessitantur, ab Æthere & Aere facillime corripiendæ. Quæ vulgo calida, in diversis gradibus, à Medicis Galenicis nominantur. Sic Tincturæ, Essentiæ, Spiritus, Olea, salia volatilia Chymicorum ejusdem farinæ sunt, magis tamen defœcata corpora, ob eam rationem maxime activa; nam concordant non solummodo cum hisce halituosis partibus, sed insuper sua assumptione eas evaporationes augent, ad sensus & motuum manifestam exaltationem, ut patet in appetitu aucto, in medicamentorum stimulatione, & similibus per talia efficiendis. Si vero hæc in fumos roridos mediante igne redegeris, omnes hi effectus magis suspiciendi, tam celeritate quam sua vehementia observantur, prout etiam in caloribus nimiis nostri corporis, in syrio æstu, in biliosa acredine humorum, eadem locum habent, ut in morboso statu latius. Hasce igitur æthereas internas vocare licet actiones, nostram machinam ab omni parte irradiantes, suisque corpusculis minimis propria figura instructis beantes, eodem modo ut Aeris regio, congestis scatens moleculis radiis solaribus nobilitatis, ad nos defert per inspirationem communicanda effluvia seu miasmata, ad effectus diversissimos properantia quoad sanitatem, morbum & mortem nostrorum corporum. Quæ omnia eò majore procedunt nisu, quò illæ Solis irradiationes fuerint vehementiores, corporaque ad motum evecta exstiterint minus magisve abundantia, ac in figura & qualitate, à nostra Oeconomia recedant vel accedant, ut vitam aut beatiorem aut miseriorem Incolis adferant, indubitato & absolutè necessario effectu.

Suc-

Succus alibilis ex ventriculo expressus, dicitur Chylus. Hic nihil aliud, nisi pars perfectior oleaginea, reliquis fluidis intermixta, existit, ad alios humores pergens.

Sanguineæ massæ infusus Chylus, nil recipit novi nisi quod illa tinctura rubra obducatur ac diluatur. Ipse Chylus, continens fluidiores expressas partes ex alimentis congestas, tantummodò albedinem init ex ipsa miscela salivæ, succi nervei, de quo postea, limphæ & tenuissimæ bilis. Eatenus perfectus est Chylus dicendus, quatenus hisce directoribus modificationem necessariam acquisivit, non autem ob naturam illius succi ex cibis expressi, qui tantummodo lac aut jusculum aliquod mucagineum referret. Multò minus ex fermentatione perfecta, nullibi existente in elaboratione humorum Naturali, (nisi quis leviusculè, ejus principia, non longum progredientia, admittere velit) eam expiscatur formam debitam. Ex contrariò, hæc ejus naturalem inverteret balsamicum statum, sensibusque molestationem non levem afferret prout superius. Sed ad modum aquarum, diversitatem suam à miscelis levioris terræ limphaticæ & salinæ recipit, in quantum hæc interfluens cernitur illi lapici, tam in saliva quam in bile, & reliquis humoribus illuc appellentibus. In hac autem confluentia, chylus plurimum nutrimenti consistentis sanguini confert, ab eodem verò parum recipit, nisi tincturam. Illud testatur illorum utrorumq; humorum independentia à se mutuò facilisque partium secessus in aqua, mediante phlebotomia, ubi extractus recens sanguis, aqua dilutus, rubedinem à serosa ac chylosa parte segregatam

profert. Hæc igitur tinctura, non altas impressit actiones ipsi chylo, sed superficialem cum illo inivit societatem, juxta se invicem ubi obambulant corpora. Vasa autem sanguifera, ipsum nobiliorem ad motum invitant, suoque consortio profligatas resarcit jacturas subtilium corpusculorum, per diaphoresin amissorum, quas insuper magis firmat contra Ætheris ac Aeris injurias, suis ramosis crassioribus, fluidis tamen, particulis.

Chylus in venis & arteriis circumvectus, ulteriores sustinet elaborationes, contractione fortiori vasorum & alluvie diversa limphæ. Contractio vasorum majoris ponderis, duplex in corpore observatur, prima in Ventriculo, secunda in Pulmonibus occurrit, utraque admodum necessaria, ad subigendas moles nimias, easque mediante hac conquassatione intimius miscendas cum tenuioribus particulis. Secessus fæculentiarum, ex decussis ramentis oriundarum, per frictionem & attritionem mutuam, hac ratione facilitatur, puriorque indè resultat humorum fluor, spirituosis effluviis cinctus. In Corde, duo hæc præsertim effecta prodeunt, ex ipsa Chyli miscela sanguinea & concussione eorundem in ventriculis ejus, postquam per totum venæ & arteriæ pulmonalis cursum, hasce contractiones jam sustinuerint, tanquam præparatorias operationes, absolvendas in ventriculis & auriculis Cordis. Sola hæc validior propulsio ad miscelam festinans exactiorem, per pulmonum tractus & conicam Cordis cavitatem, sufficit spumosæ rarefactioni sanguinis, absque ulla motus intestini manifesti præsentia. Illud enim pressiones & conquassationes

nes crassiorum fluidorum demonstrant, in ovi albumine & vitello, in sapone cum aqua in sanguine coagulato facile ad fluiditatem mera concussione reducendo. Floridior ejus color, partim ex miscela recentis albi Chyli, partim ex iisdem motibus concussoriis derivatur, ut patet in mixtione albi & rubri pulveris, seu in dilutione obscuræ rubedinis.

Aeris impetus, hic considerationem quidem meretur, sed vix majorem, quam in ventriculo, si moleculas respicias salinas illos humores nobilitantes, imò minorem, quam circa alimentorum imminutionem primam. Saliva enim, spumosa in sua substantia, includit Aerem ejusque interspersas particulas subtiles, communicandas succo alibili. In deglutitione, ac potatione, haurimus Aerem à tergo prementem, absque cujus vi elastica propulsio cessaret, unde in ciborum duriorum masticatione, aura vescimur Æthe-rea copiosa. Ventiformes etiam expansiones, circa illa loca, in flatibus & ructibus conspicua idem redarguunt, quæ plerumque maxima sunt, usu aqueorum Aere turgidulorum, ac tempestate ventosa. Pulmonum verò intumescentia ac detumescentia insignis, ab Aeris in & egressu quidem dependet, sed inde non sequitur Aeris reliquias graves ad sanguinea vasa deferri, illaque ab ipsis penetrari, ut alterationem manifestam illis corpusculis afferant. Quicquid illud mutationis effectum sit, nullibi demonstrari poterit, Aerem in causa esse quà Aerem admixtum, cum illud impossibile existat ex circumstantiis judiciosè trutinatis. Accessus autem copiosior ejusdem in Pulmonibus, propulsivo mo-

tui perpetuando in tota machinæ cavitate inservit, nam ad nutum pulmonum reciprocæ contractiones & dilatationes vaſorum fiunt.

Fruſtraneus autem, in reliquis omnibus effectis, non eſt Aer, quippe ejus craſſiora corpuſcula ibidem in fluore circumvolitantia, irretitionem haud difficilem, in ſeroſis & limphaticis partibus, admittentia, ſeſe annectunt ſuperficiebus ac poris dilatatis, humido illo ſemper irrigatis, unde, ſua ulteriori inſinuatione, pergunt ad crypta interiora pororum, in tunicis, fibris, glandulis, aliiſque vaſis exiſtentium. Hinc ſubtiliſſimæ conceſſæ mixtiones, miris modis alterant Spirituum internorum ſtatum, & per conſequens, partium ſolidarum in fluidis humoribus exiſtentium craſin leviter aut graviter mutant, viribus unitis ubi procedere Ætherea, cum gravioribus contentis ſalibus juncta obſervantur. Quæ ſufficienter deſignant, ipſum ſanguinem, non quà ſanguinem ab aere mero affici, ſed ejus admixtas partes, maximam ejus miſcelam & compoſitionem conſtituentes, Chylum nempe & ſerum.

Mutatio particularum Aerearum, functiones noſtras extempore alterant. Illud evincunt communicatæ hæ partes, noſtram ubi fluido-ſolidam conſtructionem inquietant, functionumque celerem aut tardum ubi abſolvere cogunt curſum. Ipſæ etiam cogitationum modificationes non ſemper immunes ab ea alteratione permanent, nervorum enim ſtatus illis motibus quam maximè percellitur. Idem obvenit in vegetabilibus ac animalibus brutis, ab Aeris injuriis dictis admodum agitandis, nunc ad vegetum nunc ad

corru-

corruptum statum, ex illa partium miscela tendentibus,

Easdem observationes Chymica Ars, in plurimis experimentis offert, visibilem corporum mutationem acquirens, ex sola Aeris in ipsa corpora arietatione Morborum effecta toto, ut ajunt, cœlo variantia, ex iisdem causis haurienda, infinitas proferunt differentias, ubi aut temporum mutationes occurrunt, aut regionum diversitates lustrantur, aut halituum, ex interiori terræ gremio, ferocia insolita Aerem inquinaverit. Nam hæc omnia unum in finem conspirantia, nostros afficiunt humores, tandemque per eosdem, partes solidas corripiunt, ut patet in Morbis epidemiis, endemiis, pandemiis, sporadicis, contagiosis & malignis, atque præsertim in pulmonalibus, utpotè statim ab Aeris influxu sensibiliter afficiendis.

Ex Chylo ejusque rudimento, emanant reliqui humores. Per Chylum, hic non strictè assumimus, liquorem illum planè album, sed succos quosvis Chylificationi ineundæ aptos. Hæc enim albedinis apparitio, non semper æqualis est, nec omne fluidum alibile in hanc consistentiam vertitur sed mutatis mutandis balsamicæ mucagines sero intermixtæ, chyli vel alibilis succi nomine venire possunt. Ipsa etiam limpha, levi acido perculsa, albedine chylosa inficitur, quod designat ejus præsentiam non levem, facile ex calore fortiori, absque additamento ullo, insuper enata..

Primarius nostrorum humorum latex, Sanguis dicitur. Hujus authoritas, ex motu maximè conspicuo invaluit. Oceanus nostræ machinæ,

ideo

ideo non ineptè dictus. Ex ejus enim nutu, reliquæ dependent propulsiones, in tota nostra machina conspicuæ. Insuper in eo, tanquam in penuario, reliqua usui futura abscondita latitare videntur, exinde per motus secernenda. An vero sexcentæ, imo plures ibidem lateant partes, prout Hippocrates ejusque Asseclæ volunt, illud iis probandum relinquo. Saltem ex natura fluidorum patet, ea ex diversis componi, eaque non solum segregari à se invicem posse; sed ulterius de novo construi. Formas autem rerum apparentes, esse tantum meras adaptationes harum particularum materiam componentium; quas inconstanti modo, nunc in has nunc in alias figuras invertunt, unde innumeræ, ex una eademque forma & materia, resultare queunt figuræ. Hasce autem figuras ibidem præestitisse, nemo homo dixerit, sed aptitudinem adfuisse materiæ, ex qua producantur hæ formæ, figuræ & moles tantopere diversificatæ. Hoc autem non soli sanguini, sed etiam reliquis fluidis proprium, ut aquæ, oleo & miscelis aqueo-oleosis omnibus, prout cernere est in vegetatione omnium corporum, eorundemque alteratione insigniter multifaria.

Sanguis propriè dictus, est tinctus rubedine liquor, violentiori modo in suis vasis pressus. Rubedo tincturam præbens existit in parte ejus maximè salina-oleosa, per calorem ex Chyli spirituosa parte secernenda. Hæc pars, est minima illius liquoris totaliter ad visum rubentis, reliquæ enim partes sunt limphaticæ & chylosæ, ut apparet in ejus analysi per aquam. Rubedinem ipsam à salium adminiculo proficisci, arguunt

guunt salia volatilia, illam admodum intendentia, ut & motus acres humorum in morbis calidis, sanguineum ruborem valde intendentes. Defectus ruboris, ex defectu spirituum volatilium salinorum oriundus idem probat, in morbis hydropicis & chronicis. Unde vis hujus tincturæ maxima elucescit, in sale tenui volatili, motu egregio ubi incitantur hæ levissimæ particulæ, ubivis colorem suæ terræ sulphureæ diffundentes.

Sanguini non soli conceditur circulatio, sed etiam reliquis humoribus, sua vasa perreptantibus. Hæc verò maxime in eo observabilis, ob pressionem Aeris, & contractionem pulmonalium & sanguiferorum vasorum, per totum corpus sparsorum. Quibus accedit Cordis manifesta pulsatio, cum ejus vasorum contractione & dilatione sensibili, sanguinem de loco in locum protrudentibus. Hinc fluxus refluxusque ejusdem notabiliores, per vasa satis ampla, & rubedine sua optime ab aliis distincta, quod non æque in aliis liquet ac in hisce.

Circulationis effecta specifica, seu illi proprie competentia, sunt pressiones generales humorum & attritiones texturarum solidiorum. Hæ propulsiones, ex hoc fonte sanguineo derivatæ, communicantur reliquis humoribus limphaticis, lentius tamen in suis vasis procedentibus, vibrationes enim in omnia latera vasorum, per totum corpus dispersorum, fiunt illa veloci contractione & dilatatione, ipsa contenta fluida nullibi in stagnatione detinentia, sed vi de loco angustato in locum magis patulum exprimentia. Unde reciprocæ non autem universales sunt illæ

vaso-

vasorum compressiones, nempe in sanguiferorum vasorum dilatatione, limphaticorum constrictiones apparent, & è contra. Multum etiam discrepantiæ, hæc phænomena exhibent, respectu situs illorum tubulorum & canalium, dispositorum in varios ordines & nexus partium fibrosarum, nunc ante nunc post ossa, duritiæ sua solida, montium instar & scopulorum, vires illius impetus pro magna parte eludentia, alterantia, infringentia. Ut apparet in montium serie, hunc mundanum motum dirigente, ac in variis plagis terræ modificant, sæpiusque contraria effecta edente in hoc quam in non longè dissito loco. Musculorum interventus, non minimam hisce operationum differentiis ansam offert, obliqua spirarum coordinatione, declives reddens vel intercipiens fluctuum æstuationes majores, unde hic torrentis instar rapiuntur, illic rivulorum profluentiæ blandæ apparent, istic fluenta observantur æqualia, alibi concursus vorticosi, collisionesque variæ sese manifestant, prout nempe vasorum, viarum interstitiorum, obstaculorumque resistentium occucurrerint connexiones, numeri, discrimina.

Plurima exinde accidentia surgunt, sensus nostros incurrentia, si altius effecta illa inspiciamus, imo hac ratione perscrutari queunt pleraque mutationum phænomena, circa colores, odores, sapores, frigus, calorem & statum corporum. Attritio enim ex hisce emergit causis, utpote ex propulsione ac circum rotatione particularum oriens. Hæc languido modo procedit, in majoribus rectilineisque vasis, ob minorem parietum intergerinorum renitentiam, in quibus appro-

approximatione non tam arcta premuntur superficies, latioribus in alveis vagantes, unde minor succedit partium, texturas illas constituentium, frictio & concussio, & inæqualior contactus, aliquas non omnes premit superficies, plerisque illum in medio subterfugientibus. Validior autem conspicitur, in angustioribus ac obliquis viis, ut & ubi renitentiæ magnæ sese sistunt in viarum interruptarum processibus, ibi enim superficierum numerus major, denudatas relinquere cogitur texturas, admodum per cellendas à solidis vasorum tunicis fibrosisque contextubus, motum illum modificantibus & certas sub leges deducentibus. Decussiones igitur ramentorum, à vulsionesque detritarum partium terrestrium tunc maximæ cernuntur, sub fæcum nomine postmodum obambulantium, tandem ad sua amandantur loca extrà corpus ejicienda. Simul tunc in tenues resolvuntur auras, decarcerati Spiritus salini Ætheris motui obedientes, calidum continuantes sensum & motum corpori quam maximè vitalem, unde circa illa loca, semper omnia effecta functionum majora, sese præbent, æque in Sanitate quam in Morbo. Fluidior insuper humorum status inde emergit, quoniam pelle seu involucro densiori, per frictionem illam, deposito, porosiores ac leviores istæ evadunt texturæ, tenui terra tantum instructæ, spirituosisque particulis nobilitatæ, ad independentiam superficierum majorem pronæ.

Hæc necessaria resolutio, facilem reddit vasorum ramificatorum repletionem, pororumque angustorum occupationem ab hisce liquidis tenuioribus, ut vegetatio sese in omnem extendat

par-

partem, & communicatio motus & sensus, ab uno ad alterum machinæ extremum absolvatur, non interrupta vasculorum & fluidorum propagine.

Eadem methodo, Chymicæ digestiones, macerationes, insolationes, blandioresque exhalationes liquidorum perficiuntur, ut purum ac magis subtile corpus, ab impuriori crassiorique parte segregetur. Hæc ita segregata motui & penetrationi, magis apta nata evadunt, quæ alias segniora existerent in suis actionibus, prout patet in essentiis, Elixiriis, tincturis, compositionibusque eorum, ubi plura intimè junguntur, ad unam figuram & actionem conspirantia, quod etiam in sanguine palam fit ex variis composito. Aeris accessus æquè notabilis in hac arte conspicitur, nam ejus moleculæ maximas inferunt accidentium vicissitudines, quoad colorem, odorem, reliquaque corporum inde resultantium attributa, postquam salium vigor varius, illius ope suscitatus ac modificatus sese obtulerit, in diversis regionibus Annique temporibus, undè & vires quasi de novo genitæ emergunt, omnibus sæpius modis inter se discrepantes.

Divortia humorum, ex sanguine se cedentium fiunt per filtrationes & miscelas. Filtratio hæc, est percolatio humorum per ductus porosos, sive tubulos angustiores, alioque modo dispositos, ad eos recipiendos destinatos. Hæc sola contractione vasorum majorum perficitur, quà mediante liquidiora intruduntur, crassioribus præterlabentibus, utpotè minus ad illam penetrationem incundam idoneis. Sufficit igitur exilitas molis cum independentia particularum, ad illas mino-

res

res cavitates ſubeundas , ut irrigentur omnes alvei etiam faucibus arctiſſimis inſtructi, cum præexiſtant jam talis generis particulæ in ipſo ſanguinis latice .

Sanguineæ autem tincturæ immutationes, ejuſque modificationes variæ pari paſſu ambulant, in hiſce percolationibus , quarum cauſa aliundè petenda venit . Pororum enim diverſitas non ſufficit , nec convenientia corporis ſolventis & ſolvendi hic invocanda eſt ; quoniam exilitas tanta concedi poteſt , ut corpora fluida minora exiſtant poris , adeoque impunè ingreſſus permittant abſque figuræ ſuæ mutatione ; ſolutio vero hic nulla fit ad mutuam permeationem obtinendam , alias orificia ſemper depaſta ab alluvie , hiatus in magnos excreſcerent non conſolidandos , unde ſtagna ex læſione illa , vel ab ſceſſus generarentur peſſimi. Requiritur ergo aliud corpus , dirigens illius figuræ debitam coordinationem & alterationem ordinis , ut naturalis inde naſcatur humor , illis vaſis ac tubulis ſpecificus, qui ex limpha mucaginoſa in illis loculis elaboratus exiſtit, properans ad occurſum externorum fluentorum . Prout in ore ſaliva, huic uſui primo deſtinata , in promptu adeſt , ſic circa extimas oras eadem occurrunt limphatica corpuſcula , huic reactioni anſam præbentia .

Hæ mixturæ leviores inferre ſeceſſus ſolitæ , ſimul coordinat ſuperficierum nexus ad graves & ſerias Naturæ operas tendentes, ita tamen , ut hoc interventu , lapſus figuræ convenientis ſemper præveniatur, craſſioraque involucra eliminentur. Non opus eſt , hic multos diluere ſcrupulos , nam res ipſa loquitur in actione

om-

omnium naturalium corporum fluidorum, se mutuò præcipitantium vel exaltantium, simulac liquores diversi confunduntur, absque magna turbulentia aut exæstuatione particularum, ut patet in aquis diversis putealibus, fontanis, mineralibus, salinis & cæteris. Etiam hæc testantur, operationes humorum è diversis locis emanantium, remotiora loca afficientium, in sano æquè ac in morboso statu, ut ex utero, renibus, vasis seminalibus, liene, abdomine &c. caput, pectus, cerebrum reliquæque superiores partes vitiantur.

Appulsus ad partes solidas, etiam nunquam concedi solet, nisi cum hac illave modificatione humorum illuc deflectentium. Hæc præparat eosdem, appropriandos ad illum usum & mutationem naturalem dictam, quatenus absque magnis turbis miscelas recipiunt conservatorias. Successivæ igitur, non subitaneæ fiunt alterationes, sensim ac sensim properantes ad suæ molis & figuræ leves inversiones, ita tamen ut in plurimis retineatur ordo eorum corpusculorum tantummodò in aliquibus particulis differentiam sui situs & nexus permittentium. Sic in impragnatione Uteri, lento passu Mammillæ turgidulæ evadunt, tandem distendendæ lacte, veluti noviter generato humore, ad illas partes defluente. Sic alimenta, pedetentim in Chylum reliquosque humores conformantur, donec ad perfectum corporis nutrientis succum convertantur, post longas motuum ambages. Sic potus vinosi copia inebriant tandem, ubi neruos occupaverint tenues halitus, sensorium commune offuscantes. Unde præparantium mucaginum portio sufficiens,

ficiens, semper ad fores orificiorum vasorum adest, tanquam custodiam exercentes, nequid ingrediatur nisi legibus illius œconomiæ internæ subjectum, ut pacata omnia evadant in progressivo motu. Dein pinsando ac imminuendo, per motum angustiasque viarum, in vasis illis existentium, hæ ingressæ ulterius subiguntur particulæ, tandem ad intimiores recessus accommodandæ.

Totalis figuræ pristinæ sublatio nulla, sed tantum partialis, ex hisce acccdentibus motibus, miscelis, colaminibus, ut oboriatur necesse est, ne vitæ vegetativæ ac sensationis munia interpellentur, sed placidè procedant, quantum possibile motu intestino graviori prohibito. Sufficiunt attamen, hæ quamvis leves alterationes, gravibus Naturæ lusibus exequendis, ita ut vilipendendæ non veniant, quoniam minimæ sæpius circumstantiæ res ipsas admodum variare solent. Hoc enim modo, eadem corpora fluida occurrentia diversis solidis, vix perceptibili eorum quantitate imbuenda, diversissimas edunt actiones, nunquam absque iis sperandas. Hæc patent in Venenis, in mineralibus Terris assumptis, imò sæpius in immediata alimentorum actione, corpus Spirituali modo percellente, in quantitate exilissima.

In Chymicis illa vulgatissima sunt, ubi corporum actiones diriguntur ad normam illius miscelæ, ut & motus quem inire coacti fuere, in digestionibus, macerationibus, infusionibusque variis; Ipsæ præparationes Remediorum, quantum à se mutuò differant, mediante levissimo particularum quarundam accessu & recessu, te-

M stan-

ſtantur olea, ſalia, Spiritus, terræ, tincturæ, & ſimilia, plane alias à nativis viribus operationes exhibentia, in ſubſtantia, in ſolutione, in mixtione, ante, in & poſt motus conceſſos.

Hæc inſuper Galenicæ præparationes demonſtrant, dum recentia à vetuſtis diſcrepant, ſolida à fluidis, cruda à coctis, ſimplicia à compoſitis. Quamvis circa quantitatis & qualitatis externæ affectiones, vix aliquid occurrat ſenſus noſtros afficiens, tamen in uſum medicum tracta tantopere variant, ut fidem pene eludant. Eadem ratione, humores noſtri varietate admirabili gaudent, ex illis, mixtione nempè & motu, mechanicis inſtrumentis, Macrocoſmum & Microcoſmum noſtrum continuò afficientibus.

Si quis autem hic hærere videatur, neſcius quomodo illa inter ſe conferre, circulationem nempè uniuerſalem fluidorum in noſtro corpore, cum retentione quarundam ſpecialium molium & figurarum, ſingulis in fluidis exiſtentium: Ille expendat, haſce partes ſolidas, ab æſtu valido ſanguinis eſſe aliquo modo remotas, eique aggeres eſſe objectos, ex fibris, valvulis, tortuoſiſque ſinubus canalium & pororum, unde maximum confuſionis periculum præcavetur. Dein ubi preſſiones ſuccedunt violentiores, contractio horum vaſorum, anguſtationem haud parvam illis communicat, appropriatam excluſioni plerarumque violentiarum, unde injuriæ arcentur. His adde proprios corticoſos vel circulares motus, ſingularum fluidarum particularum, renitentiam validam ingreſſui externarum alluentium proferentes, unde arcentur à communicatione

nimia

nimia vel æquali omnium fluidorum. Præcedentibus etiam jungi possunt, majores minoresque concordantiæ earundem solidarum texturarum, fluidos humores continentium, quæ non semper nec ubique miscelas admittunt, sed à se invicem secedunt, mutuis particulis intactis, ut & pororum inconvenientiæ, ob molem & dependentiam magnam in hisce aut aliis humoribus. Circulatio etenim non adeò exacta observatur, ut illa absolutam ac uniformem commixtionem & motum omnium liquidorum involveret, neutiquam, nam ea præsertim observabilis in sanguine, tanquam Microcosmi Oceano, lentius autem & planè diverso modo in limpha aliisque humoribus nostri corporis, procedit ille motus propulsivus, ut tandem nutrititioni inservientia, fixas acquirant ac stabiles pro tempore sedes.

Eadem occurrunt in Aere, Aquis terra interiori, plantis & reliquis corporibus, fluiditate veloci instructis. Plurima in Chymicis sese produnt experimentis, ubi fluida se mutuò non penetrant, sed immota super se invicem permanent, ubi etiam diversitates fluidorum notabiles sese offerunt, in suis actionibus notabiliter discriminatæ, ut passim in illa arte obvium.

Varietas humorum insignis in toto corpore, non solum sese extendit ad jam inter se sensibiliter discrepantes liquores, putà biliosos, sanguineos, limphaticos, sed & inter bilem & bilem, sanguinem & sanguinem, quam maximè vero inter limpham & limphas varias. Hæc discrepantia, motibus atque reactionibus omnibus ansam præbet eximiam, imo inde petendæ veniunt Oeconomiæ nostræ leges.

Sanguinem in ſua maſſa conſideratum, inter ſe mutuò planè convenientes non obtinere partes, nemo inficias ibit, quicunque ejus levem analyſin tentaverit. Verum hunc ſæpius toto cœlo differre non ita cognitum eſt, ideoque hujus differentiæ modos proſequi, per ſequentia, unuſquiſque poterit ſedulus naturæ Miniſter. Quæcunque motu violentiori aut tardiori circumvecta, mutua preſſione ſe fricando atterendoque ſuperficierum alterationem magnam, inferunt, ea hac ratione ordines & ſuperficierum contextus mutant. Hæc autem in ſanguinis curſu, ſemper obſervantur, ubi nunc veloci in venis ac arteriis Cordi proximis, ut thorace; nunc vulgari, in locis magis diſſitis, ut abdomine & capite; nunc languido, in remotiſſimis artubus Brachiorum & Crurum motu procedere ejus partes obſervantur. Hinc ejus ſanguinis non in omnibus una facies, ſed ejuſdem raritas, levitas, denſitas, gravitas, aliaque attributa non minimi ponderis in ſuis operationibus mechanicis, multum diſcrepare ſolent. Hæc ex ipſis morbis, diverſas partes occupantibus, in quibus ſanguinea miſcela ſuas tenet vices, hauriri poſſunt, ubi tenuitate ſpirituoſa-rutilante in hiſce, oleoſa gravi purpurea qualitate in aliis, reſinoſa ſeu ſulphurea craſſa & livida in iſtis partibus opus ſuum exequitur. His jungi poſſunt innumera accidentia, hanc apparitionum ſcenam concomitantia, è quorum fonte haurienda poſtmodum medicamentorum effecta variantia, in hiſce & aliis Morbis. Exindè rimandæ Morborum adventitiæ reactiones, machinam ipſam diverſimodè conquatientes, prout ipſa fluidi illius

lius dispositio, vehementius exæstuantes suas protrudit exhalationes & procellas, reliquos humores violento insultu ad nutum suum trahentes. Ramosæ enim, subtilioribus spiritibus turgidulæ serosis sanguinis partibus vires addunt], & hac ratione limpham ulterius commovent, unde totum corpus concutitur. Illud patet in motibus intestinis, semper ob oleagineam miscelam fortioribus, in corporibus quibusvis; qui enervantur in iisdem per debilis seri admixtionem, languidum tendentes in motum; istic motus malignis instructus corpusculis, venenosam acquirit indolem, constanter in sua figura & motu procedentem, ut in solutionibus continui, gangræna vel sphacelo observare est, plerumquè sese in talibus Morbis manifestante. Hæc & similia perpetuò occurrunt, in morbosis partibus variis, calida, frigida, maligna symptomata edentibus, prout nempe illorum locorum naturale vel sanum fuerit antehac ministerium: sic etiam in læsione actionis debitæ, figuram ac molem particularum non solum hæc loca adaugent in copia, sed simul etiam ad salinum motum & penetrationem majorem disponunt, unde numeri, ponderis, & mensuræ æquilibrium sublatum cernitur in illis elaboratis fluidis, vitiata in parte solida hospitantibus.

Sanguini præter rubram oleagineam tincturam nullas ulteriores, nec extraordinarias inesse particulas censemus, nisi easdem, quas in aliis humoribus observamus, cum levi saltem discrepantia.

Fermentatio in Sanguine nulla, multò minus ulla effervescentia in Corde. Aptitudo fermen-

tandi, requirit specialem dispositionem figuræ corporeæ, ut eum possit subire motum. Hæc, in aliquibus alimentis Ventriculo ingestis, adest, ideoque speciem levissimæ fermentationis ibidem subeunt rarefacta corpora, verum hac prosequi nequeunt, ob admixta ea quæ omnem eludunt fermentationem, puta carnes, ova, seva, &c. Unde ab exclusa seri copia, fermentativo motui continuando tantoperè necessaria, intermediam recipiunt actionem inter fermentationem, effervescentiam & putrefactionem, quod patet ex calore, flatibus, halitibus, odore, secretione & reliquis inde oriuudis effectis. Quibus omnibus, concussio & conquassatio solido-fluidorum, extremam imponunt manum, ut intimius associentur, & segregentur corpuscula, inde exprimenda. Fermentationis fines, hic nunquam, nec in ullis nostri corporis partibus cernuntur, nam Spiritus ardentes nulli, acida perfectiora nullibi reperiuntur in statu sano. Fermentantium & in fermentationem pronorum abusus, illud optime evincunt, ubi corporis nostri Oeconomiam maligno modo turbant & exagitant, per violentos secessus.

Effervescentia in corde eodem jure ablegando venit, ad fungosa cerebri commenta. Hæc enim, nimis ad rapidos ac spumosos motus cogens corpora, violentas potius ageret corporum strages, quam vegetationi placidè, inserviret, ut patet in ejusdem effectis, in præcipitatione, coagulatione, solutione vehementi, concussione horrida partium, reliquisque phænomenis inde hauriendis, nunquam in humorum motu naturali conspicuis. Adde, effervescentiæ originem unicè de-

pen-

pendere, à concursu violento acidorum sese vi insinuantium in poros merè terrestrium & alcalinorum corporum, hic nusquam ita apparentium. Exinde concludimus, motus hosce exulare à nostra Oeconomia, suis naturalibus motus legibus utente, nisi quis malit etiam levissima principia motuum intestinorum, pro integris illis ac prefectis obtrudere, quod absurdum vel foret, vel omnem motuum confusionem secum traheret.

Lympha, est aqua vegetativa nostri corporis, functionibus præcipuis inseruiens. Hæc partim ex Sanguine, vel potius serosa ejus parte, partim ex ventriculi alimentis fluidioribus mucaginosis lympha jam imbutis, emanat. Serum sanguinis existit lympha crudior, & proprie vehiculum est partium crassiorum chylosarum sanguinis, facillimè una cum rubentibus ab Aeris refrigerio post venæsectionem coagulantium. Convenit enim cum lympha, balsamica sua figura, congelante super ignem, ad modum albuminis ovi, à quo tamen in aliis differt experimentis, puta in affusione Sp. vini rectificati olei tartari per deliquium, &c. quæ coagulum inferunt albumini ovi non sero sanguini. Crudior est reliqua lympha ob minorem fluiditatem & spiritualitatem, forsan conceptam à Chylosis crassioribus alimenti particulis, sæpius sese illic exonerantibus, ubi ad sanguinis laticem pertingunt, antequam nempe motu sufficienti attenuatæ fuerint particulæ lacti similes.

Ipsa alimenta præbent lympham, mediante salivæ intermixtione & humoris gastrici dicti, ex glandulis stillantis in ventriculum. Hæc enim

expreſſa, per motum & compreſſionem ventriculi, in quantum non admodum balſamica-oleoſa, priſtinas recipiunt in viribus auctas figuras, à particulis oleoſis & mucaginoſis alibilium intermixtis. Hiſce accedunt potus dulcioris partes farinaceæ, facillimè cum ſuis ſpirituoſis liquidis ſeſe ſucco alibili intermiſcentes, tandem in lacteam ſeu chyloſam lympham concreſcentes. Partes autem quam maximè oleoſæ, per calidum motum exaltatæ, primò flavæ, poſtmodum ſeparatione fluidi illius intrinſeci magis aquei rubræ evadunt, ſanguinem conſtituentes. Utræque vero hæ lymphæ, nondum ad perfectionem evectæ ſeſe offerunt, ſed tantum ad modum Aquæ pluvialis, quibuſvis miſcelis & mechanicis ſtructuris recipiendis aptæ natæ exiſtunt, attamen irriationis omnis prima inſtrumenta exiſtunt, unde reliquæ modificationes aquarum reſultare videntur. Quemadmodum igitur aquæ ſemper neceſſariæ in motibus propulſivis & inteſtinis corporum, ſic etiam hæ lymphæ appropriata conſtituunt vehicula, craſſioribus corpuſculis in actum deducendis, imo ſæpiſſimè iiſdem dirigendis ad diverſas tendentias.

Lympha in duas potiſſimum dividitur ſpecies, ſubtiliorem nempè & magis craſſam. Subtilior duplex eſt, primo quæ in nervis elaboratur, ac in cerebro ad ultimam perfectionis notam deducitur; ſecundò, quæ ex ipſo motu propulſivo & inteſtino, per meram frictionem & attritionem humorum & alimentorum, in halitus vaporoſos reſolvitur, partimque ventiformem init figuram. Hæc ubique, ſed præſertim in Ventriculo & Pulmonibus ſeu Cordis motu elaboratur, poſt-

quam

quam motus validiores inire coacta alimenta craſſa, ac chylus ſanguini per venas infundendus, plurimos dimittere halitus conſuevit, rorida evaporatione corpus totum pervolitantes. Eodem modo ut in omnibus contingere ſolet motibus, Aeris beneficio & mutua preſſione peractis innumera effluvia protrudentibus, quibus vicina occupantur loca.

Exinde duo prodeunt commoda, Oeconomiam noſtram valdopere ſuſtentantia, ad leges ſuarum naturalium functionum exactè præſervandas. Primo, ut vaſa, ab omni parte diſtenſa, humida & mollia ſerventur, rore illo ventiformi, tanquam aura blanda undique cincta. Secundo, ut Aeris ingreſſus non abſque illa miſcela modificante procedat, ſed ejus injuriæ arceantur, veluti proprium aerem ſpirante noſtro corpore. Hæc quantæ ſint neceſſitatis, reperiunt illi quibus defectus illius humidi tenuis adeſt, ob alimentorum penuriam, in oſcitatione famelica, belgis de *Geeuvvhonger* (unde quaſi ſuffocantur animique deliquiis atrociſſimis ſubjiciuntur, ut & ii, quibus pulmones laborant, perpetuo in tuſſim proclives, ſi aere liberiori afficiantur, ejuſdem autem immunes, ubi aerem propriis exhalationibus in anguſtias coactis repletum inſpirant, Mucago enim volatilis, impedit ne partes nimium ſalinæ aeris inficiant vaſorum fibras & tunicas, extremaque nervorum oſcula, ut ſæpiuſcule mediante rore contingit, peſtiferam vel quamcumque contagioſam aeris modificationem tollente; ut & in mollibus Zephyris acredinem aeris mitigantibus; prout etiam in medicamentorum halitibus, oleis, ſpiritibus, ſalibus vola-

tili-

tilibus, corpus nostrum solo odore suo refocillantibus. Sunt hæc vera moderamina acrium & igneorum effectuum, quamdiu molles diffundunt aqueas exhalationes, flexibilitatem & porositatem partium solidarum, quantum possibilè conservantes, alias enim oleum igni addunt, id est malum sensibiliter augent in Morbis acutis, prout postea in practicis observationibus ulterius liquebit.

Quæ in nervis perficitur, sub nomine Spirituum animalium sese Medicis præbet, nomine effectis egregiis celebris, vix autem in sua idea penitus perspecta latitat. Igneam ac lucidam lymphæ partem hic produci, verosimillimum est, quoniam ejus actiones radiorum solarium adinstar velocissimæ existunt, ac merè igneæ evadunt, ubi rapidiori cursu concitata, inflammationes profert, sensuumque violentas exacerbationes incitat. Verissime igitur, spirituosissimæ lymphæ nomen possidet, ob exaltationem spirituosioris ac tenuioris lymphæ imperio Animæ immediatè subjiciendæ. Ejus insuper functiones vividæ, imperantes toti corpori quà fluido quà solido cernuntur, ut absque illius nutu, nihil producatur in motu & sensu naturalibus, nec circa ipsam vegetationem, nec circa debitas cogitationum modificationes.

Idem igitur in nostra machina, hoc velox fluidum, Naturam spirituosissimi sulphurei corporis æmulans non nisi in vivis, per eximia phænomena conspicuum, peragit, quod globuli Ætherei luminis, in aere & toto hoc mundano spatio per excellentiam agere observantur, sua penetratione, luce, & calore.

Assi-

Aſſimilatur etiam ſpiritibus tenuiſſimæ texturæ ſubacidis volatilibus ſulphureis, Chymica arte prolectis, texturam integram diutiſſime in corporibus conſervantibus, eorundemque fluiditatem egregiam promoventibus, hiſce enim privata corpora langueſcunt ad corruptelam prona.

Floridus ergo in ſuis omnibus circumſtantiis noſtræ Oeconomiæ ſtatus, ſeu perfecta ſanitas, ab hiſce dependet particulis bene conſtitutis, quoniam in reliquis ad umbilicum deducendis humoribus, earum auxilio opus eſt, prout in vegetatione, acceſſu luminis ſolaris & particularum ſalinarum, quævis corpora apicem ſuæ figuræ ac molis acquirunt. Hæc patent in obſtructione, flacceſcentia & ſubſidentia Nervorum, ruinam ſenſus & motus, à negata ſpiritualis illius humoris influentia, ſecum trahentia, ut & in nimio ejus defectu, aut aquoſitate ſeu lymphæ vappeſcentia, ubi vividæ requiſitæ irradiationes, pro maxima parte abolentur aut retardantur, inter nebulas & aquas craſſiores, totum corpus occupantes. Contrario autem modo ſeſe res habent, in nimio eorundem motu progreſſivo, ad unam nempe partem violentius Spiritus hi deflectentes, arietatione ſua inſigni, ſenſum ac motum augent, cum inflammatione acri. Eodem modo, prout Syrii ſolent æſtus, ex radiis ſolaribus producti igneos motus inſerentes illis locis, quibus nimis diu inſiſtunt, deficiente humido illa corpuſcula temperante.

Eadem eſt ratio effectuum ſenſibilium, ex acriorum ſalinorum ac oleoſorum abuſu procedentium, tam in Alimentis, quam Medicamentis,

tis, imo & in Venenis. Hæc enim nervosum genus per excellentiam afficientia, instigant Spirituum limphaticorum motum progressivum & intestinum, æthereisque plurima extricatas associare cogunt particulas, unde Aer internus nimium subtilis, humoren admodum attenuati, lucidaque Spirituum igneorum effecta in apricum prodeunt, leges motus maximoperè exacerbantes.

Limpha crassior, propriè limphæ & seri nomine Medicis cognita, est aqua nostri Microsmi, diluens & vegetationi inserviens. Hujus actiones ab ipsius figura varia resultantes, sunt innumeræ ac admodum variantes pro Natura ipsius loci, in quo nidulatur & elaboratur. Comparativè sese habet ad aquas mundanas, diversa crypta subterranea perluentes, varias exinde particulas terræ differentis avellentes ac secum vehentes, unde species aquarum postmodum resultant discrepantes. Hæc quantoperè faciant, ad eventus praxeos Medice rite dirigendos & cognoscendos, ii facile perspicient, quibus aquarum diversarum miscela, miros Naturæ lusus ob oculos ponens, cognita fuerit, omnem sæpius corporearum actionum subversionem aut emersionem accelerans aut retardans. Hinc ad majorem rei tam necessariæ elucidationem, sequentia sunt consideranda.

1. Partes solidas esse varias, ac certis modis distinctas in nostra machina.

2. Eas obtinere fibras quasdam contextas, & cavitates ex illi fibrosis partibns conformatas.

3. Hasce fibrosas contextiones esse varias, ac diverso nomine insignitas, putà membranas,

tendi-

tendines, glandulas, nervos, ligamenta, &c.

4. Dari insuper massas distinctas ab aliis, filaminibus fibrosis attamen, continua cum aliis serie, conjunctas, in certis appendicibus seu extremitatibus.

5. Singulas hasce massas, propriam quasi figuram cavitatum obtinere, ab aliis semotam, & sua motus libertate utentem.

6. Fibrosas hasce texturas, esse porosas & pervias, vasellis, massulis & canaliculis propriis instructas.

7. In hisce omnibus, humores contineri, premi, modificari ac pro tempore detineri, in illo exercitio ibidem prosequendo.

8. Hosce humores, tandem ulterius ad vicina loca pelli, ubi ad miscelam transire coacta, pristinas deponunt, novasque de novo acquirunt modificationes.

Solidarum partium varietatem Anatomicus ostendit, ibidemque constructiones distinctas à se invicem, visendas tradit. Fibrosa vasorum involucra præbet, eaque nominibus suis discernit. Massas præbet separatas, ut Hepar, Pulmones, Cor, Ventriculum, lien, Renes, pancreas, Cerebrum, glandulas innumeras, aliaque id genus referentia. Tandem pervias ac porosas omnes hasce partes majores, minores & minimas esse, ad oculum demonstrari potest, & Anatomicorum Filii illud satis superque exhibuere. Ita ut nihil dubii ea in re permaneat, nisi ipsa demonstratio discrepantiæ ipsorum humorum ibidem commorantium, quæ sequentibus ratiociniis & experientiis naturalibus elucidabimus.

Lim-

Limpha in principio, merum juſculum exiſtit alimentorum. Hoc tranſit in ſuccum humanum, acceſſu limphæ humanæ. Ille ſuccus primo albicans, ſenſim dilutior & limpidior evadit, per immediatam penetrationem limphæ ſpirituoſæ & extricationem partium tenuium, ope calidi motus, unde attenuatio maxima illius prodit. Ad hoc punctum ubi pervenit, dicitur ſerum in genere, quamdiu intermixtum ſanguini manet, ac nullam ſpecificam videtur iniviſſe determinationem, niſi talem; quæ relationem ad totum corpus habere poteſt, ut aqua pluvia in Mundo.

Hoc ſerum, extra ſanguiſera vaſa delatum, tunc primùm limphæ nomen acquirit. Hujus elaboratio, in propriis fit vaſis, nempe glandulis & vaſis limphaticis. Hæc vaſa non admittunt ſerum, niſi cum levi ejus alteratione. Alteratio hæc, ex aliqua miſcela tenui fit ſeſe offerente in primis illorum ductuum viis. Hæc miſcela producitur ex limpha, ibidem in cryptis illis anguſtioribus elaborata, ſenſim ex anguſtiſſimis vaſculis excidente, per expulſionem & irrigationem meram internorum parietum. Hæc limpha, ex fibris & tunicis colligitur, & verè eſſentialis eſt ei parti, quoniam diutiſſime ibidem hæſit, ac per anguſtias illas reptando, eundo, redeundo, pinſationum ultimos acquiſivit modos, quam maximè neceſſarios ad illam reactionem obtinendam. Hæc congeſta, circa interiores vaſorum cavitates etiam minimas, dicitur mucus. Hic mucus, eſt ſpecies medullæ balſamicæ & vitalis illis partibus, nam ejus defectus eſt ruina locorum.

Hi

Hi muci, eò ſubtilioris magiſque ſalinæ Naturæ, quò anguſtiora fuerint loca, in quibus procreantur. Hæc ſubtilitas, ex preſſione & frictione reſultat, terræ nexum ſolutiorem reddente. In hiſce, figuræ debitæ conſervatio permanet, & per conſequens actio nobilitata prodit. Hæc figura, illis non omnibus locis propria & peculiaris evadit, ac perſiſtit, quamdiu ſolida perſtat partium cohæſio, ſuo modo determinata. Ad modum igitur aquarum, internas terræ noſtræ cavitates replentium, hæ limphæ ſeſe ſiſtunt in diverſificatione locorum, diverſis mineris & terris dotatorum, ſenſim per alluviem externæ aquæ abripiendis. Sic aqua fontana, rupeas & arenoſas; aqua putealis, limoſas; aquæ thermales, ſulphureas; aquæ minerales, metallicas vehunt partes, quibus nomine & actionem diſtinguuntur.

Miſcela harum limpharum, novas proferunt actionum ideas. Actio à figura dependens, neceſſariò involvit figuræ revolutiones, ubi in hac cavitate talia, in altera iſta, in tertia neutra effecta proſiliunt, ab utriſque præcedentibus diſcrepantia. Hæc ulterius confirmant extirpationes aliquarum ſolidarum maſſarum, ſecum vehentes negationem illius humoris limphatici. Sic Hepate obſtructo, ceſſat productio Bilis & bilioſæ limphæ, idem in liene, vaſis ſeminalibus & reliquis contingit. Non ſola etiam hæc loca, tali modo laborare cernimus, ſed etiam remotiora, quæ diverſimodè alterata cernimus, ex defectu illius miſcelæ conſuetæ, in naturali ſtatu. Sic negata elaboratione bilis, Icterus producitur, totum corpus defædans, functiones

ple-

pleraſque retardans, ex defectu illius ſalis lixivi oleoſi. Sic ſeminalium vaſorum abolitio aut obſtructio, feroces refrænat cogitationes, vocem imminuit, barbam impedit, &c.

Prout in motu inteſtino, ſic in omni miſcela, duo effecta occurrunt, ſeceſſus nempe & coordinatio. Utraque hæc effecta, abſolutè neceſſaria machinæ noſtræ, in toto perſiſtunt vitæ curriculo. Prius effectum, quam diu leve exiſtit, inſenſibili vel conſueto Oeconomiæ noſtræ modo agens, inutilia aut impura ab utilibus & puris ſegregat. Hoc, ultimum exaltationis punctum inducit, in quantum oneroſas partes dejicit, figuram exactam determinans.

Seceſſus, fit per motus inteſtinos. Hinc motuum inteſtinorum perpetuationes adſunt, quamdiu vita noſtra ſuas abſoluit & proſequitur functiones. Hi autem motus, principia eorundem obtinent leviora, fines autem nunquam aſſequuntur illorum motuum conſuetorum, in Chymicis operationibus, abſque detrimento univerſali Oeconomiæ Humanæ. Proximæ cauſæ illorum, ſunt hæterogeneus fluido-ſolidorum alimentorun concurſus, & calor ex frictione & attritione particularum proſiliens, impetu ferociori ſeſe quaquaverſum diffundens, ut & Aeris imprægnatio gravis. Impedimenta progreſſus æqualis eorum motuum, ſunt continui affluxus particularum extranearum, actiones priſtinas divertentium, ac ad alium motum deducentium, ut patet ex inſinuatione Bilis, &c. Hæ enim partim impediunt priſtinos motus, partim illos tranſire cogunt ad contraria effecta, ut patet in plurimis ſanitate gaudentibus, nunc hæc nunc illa iniquê ferentibus,

pro-

propter dispositionem humorum variantem.

Secessus partium, in humoribus ex duplex, fluidus & solidus. Hi modi, nullatenus discrepant ab omnibus aliis, nam eadem est externi motus ratio, in quibusvis motibus intestinis, duplici illo modo consideratis. Fluidus partium secessus, sese manifestat in sudoribus & urina. Sudor, est pars tenuior, faeces leviores repraesentans supernatantes, ut & halitus subtiles exinde evaporantes. Ideoque conveniunt, hae subtiliores faeces cum aliis, in effectu ultimo, nam utraeque collectae & exhibitae purgant. Transpirationes insensibiles, comparari queunt cum halitibus tenerrimis, ex eodem motu productis, nervos narium saepius in utrisque lacessentibus. Haec effluvia, quamdiu minora poris & glandularum minorum vasculis subcutaneis protrudunt corpora, tamdiu insensibili modo pergere dicuntur, adeoque statum Oeconomiae integrum repraesentant. Ubi vero crassitie, acie, & figura incedunt perversa, pororum, canalium tubulorum & cavitatum parietes intergerinos inquietantia, molestantia, vellicantia, tunc labefactata variis modis Oeconomia observatur, ut posthac latius, in inflammationibus, pruritibus, abscessibus & reliquis diaphoresis insensibilis vitiis, Morbos innumeros inducentibus.

Urina, est colamen seri & limphae minus balsamicae, magis vero salinae. Haec, sese extricare nequit, à consortio reliqui seri, nisi per quandam reactionem, producendam à corpore extraneo. Corpus illud, est salsuginosus humor, circa illa vasa delitescens, & in iisdem elaboratur. Salinus ille humor, est subacidae naturae, ad

N mu-

muriaticum pertingentis, ſimul tamen de craſſo oleo participantis, ad modum Tartari crudi. Hic, leves inferendo præcipitationes, limphæ partes ſecernit ſeroſas ſale gravi refertas, à balſamicis & mucaginoſis mollibus. Quemadmodum ſudores, nunquam impunè dimittuntur ſine hac ſequeſtratione particularum, alias enim cutis, reliquaque exareſcerent loca nutrimento deſtituta. Urina, inſuper eſt pars maximè aquea, attamen ſale extricato copioſo referta, potuum & ciborum. In ea etiam reſident, olea ſeu tincturæ eſſentiales humorum, ex alimentis & potulentis ingeſtis, per colaturam & præcipitationem perſiſtentes.

Solidiores partes ſunt, excrementa Alvi. His etiam cerumen aurium annumerari poſſet, ſed vix tanta in quantitate illud apparet, ut inter excrementa annumerari debeat. Excrementa alvi, ſunt producta inteſtinorum, ex reactione bilis craſſioris cum limpha & Chylo, ad motus inteſtinos ſimul feſtinantium. Hic motus, videtur eſſe intermedius, inter efferveſcentiæ, & fermentationis leviſſima principia poſitus, oboriturque ex craſſioribus oleoſis alimentorum partibus, validius concuſſis & decuſſis, per bilis & ſeri abdominalis concurſus. Abſque dubio hiſce ſuccurrunt motibus halitus acidiuſculi, ex alimentis impunè ibidem delati, nam quò magis illi vigent ac incitantur, per fermentantia aut in fermentationem valde prona, eò magis hæc excrementa in copia accreſcunt.

Fætor excrementorum, ex illa reactione & inde ſuccedente præcipitatione emergit. Hoc teſtantur pleraque ſulphurea, præcipitationem ineuntia

tia summo cum fœtore. Sic enim Bilis, cum acido congrediens precipites crassas edit partes, absque fervore ullo conspicuo, fœtidos attamen halitus, instar excrementorum quamvis edat. Putrefactionem hic nullam locum habere, demonstrant destillationes, nullum sal volatile aquam præcedens exhibentes, quod tamen fieri deberet, si mediante solutione continui hæc phænomena essent peracta. Fæcum ut & urinæ colores differentes, ex hac miscela & reactione dependent. Color enim, variat triplici modo, primò per salia præcipitantia, aut certis modis afficientia corpuscula minima solida liquidis inter sparsa; secundò, terræ diversus nexus & copula, situm, ordinem & cætera infinitis modis alterat, mediante accessu & recessu particularum, superficies illas alterantium; tertiò, motus propulsivi & intestini, eadem in effecta conspirant, nunc planam, nunc asperam, nunc laceram texturam inducendo. Hinc color varians, duas agnoscit causas, externam nempè & internam. Externa, est quævis arietatio, impetu suo majori minorive procedens; interna est tumultus varius simpliciorum particularum, bellum intestinum gerentium, è quibus tinctura, color, consistentiæque emergunt innumeræ. Hi colores, ulterius sese extendunt in superficie corporis nostri, undè facilis coniecturæ imo experientiæ locus conceditur, sudorifera nempe corpora, etiam tales admittere distinctiones, ut in plurimis patet indusii commaculationibus. Hi colores autem, rem ipsam non variant, nisi levi & superficiali modo, quamdiu motus intestini feroces, aut copulæ majores, figuræ alterationem

 maxi-

maximam non inferunt minimis illis texturis.

Omnes hi excrementitii humores, utrique adsunt sexui, naturaliter & absque læsione Oeconomiæ. Sed horum usus maximus præcedit, antequam eliminatio succedat; circa illas cavitates ubi pro tempore elaborantur & commorantur. Usus eorum est salinæ substantiæ elaboratio, hisce & vicinis vasis inseruientis. Hic sal; est species muriæ seu muraticæ limphæ, sensum & actionem reliquæ limphæ stimulantis ad majores progressus, ut & ad conservationem à prutredinis nota. Hinc vasa seminalia, quam proximè ad illa loca disposita apparent, ut eò salaciora evaderent, ac ad irritamenta voluptatis, eò sensibilius incitarentur. Ipsique sudores, salini utplurimum gustu sese exhibent. Ulterius illud evincunt, partium illarum Morbi valde salini. Limpha igitur illis locis consueta, nutritioni istarum partium inservire cogitur, antequam in merum transeat excrementum ex corpore secernendum.

Menstruus sanguis in Mulieribus, an sit species excrementi, multum disceptatur inter Medicos. Hunc nullo modo excrementi naturam obtinere credo, sed tantum extravasationem esse meram humoris Naturalis statuo. Excrementa enim, suum excernendi modum continuant per totum vitæ curriculum, hic autem in ætate tenella & provecta cessat, absque sanitatis diminutione]. Excrementa integram admittunt reactionem, cum immutatione haud levi suarum partium, hic vero integer cernitur sanguis extillans ex vagina Uteri vix mutatus, Excrementa

ta odore, colore, aliiſque qualitatibus vel accidentiis corporeis mutatis, ſeſe exhibent, hic vero in ſtatu permanet integro. Unde fæculentiæ eſſe nequeunt, ſanguinis menſtruationes, quoniam requiſita pleraque, ſi non omnia deſunt. Adde, quod ex rupturis diverſorum vaſorum, hæmorrhagiæ tales plurimæ occurrant, ut in hæmorrhoidibus, nephitide acuta, hæmoptoe, hæmorrhagia narium. Temporarias illas ſanguinis profluentias, æque in his quam in illis, æque in Viris quam in Feminis, obſervamus: Imo ad viciſſitudines motuum ac expanſionum internarum, humores agitati diſtendunt, diſrumpunt, dilacerant illa vaſa tenella reddita, nunc his nunc illis Lunæ phaſibus, ac externis Aeris acceſſibus illos motus inteſtinos foventibus. Dantur inſuper Viri, menſibus ſingulis ſtillicidia ſanguinea involuntaria patientes, ad modum muliebris menſtruationis.

Menſtruatio perficitur, motu acri inteſtino glandularum uterinarum. Hæc acredo, eſt ſpecies pruritus ſalini, eo tempore invaleſcentis, frictionem & raſionem magnam circa illa vaſa producentis. Hæc actio oſcula reddit hiantia, illaque nimium laxat, diæreſinque concipere cogit, unde exſtillatio ſeri & ſanguinis colliquati. Modi illius motus, à ſalſedine excrementoſorum halituum, ab Spirituum fortiori influxu poſt illam irritationem, ab cogitationibus laſcivis, ab turgeſcentia humorum tenuium, ab vaſorum magis minuſve craſſa textura, variare & incitari ſolent. Reliqua circa menſtruum ſanguinem indicia, ab illo motu inteſtino & differenti limphæ ſalinæ ſtatu dependent, à qua ſuam, prout

reliqua; nanciſcuntur diſcrepantiam, in omnibus ſuis circumſtantiis. Non ſolus Uterus, ejuſque annexa vaſa, hoc affecta motu acri obſervantur, ſed etiam medulla ſpinalis, abdomen, caput, reliquaque illius Machinæ loca remotiora. Hoc patet ex ſenſu, aliiſque Phænomenis tempus menſtruationis præcedentibus, concomitantibus, ſubſequentibus. Illud demonſtrant etiam Morbi, iis temporibus periculoſiſſimi, ac vix ullam non ſolum curam admittentes, ſed remidiorum effecta non raro immutantes, undè etiam eo tempore à Remediis potius abſtinent. Effecta pathematum Animi, iis temporibus maximi cernuntur, ac veluti irradiatione quadam Spirituali, menſtrua profluvia immediatè aucta, alterata vel imminuta cernuntur, ex levioribus cogitationum ſuccuſſionibus, motus illos dirigentibus.

Menſes, ſunt plerumque deviantes à Lunæ phaſipus. Certa enim nulla datur menſtruationis periodus, niſi rariſſima, ac deflectit per omnes orbis motus, pro conſtitutione illius ſalacis motus inteſtini. Hinc figmentum eſt merum verſiculus Medicus, *Luna vetus Vetulas, Juvenes nova Luna repurgat*. Color, conſiſtentia & revolutionum periodi, ab inteſtino motu, Spirituum irradiatione, & limphæ diverſitate dependent. Sic tardè recurrunt menſes, imo ſæpius abolentur, in Chloroſi, Cachexia, Hydrope. Sæpiſſimè luxuriant, in acredine humorum, in Spirituum copia, in motu validiori plethorici corporis ſingulis tribus aut duabus ſeptimanis. Ab acidi ſeri redundantia pallent, in grumos concreſcunt, lividi evadunt & fætidi

men-

menstrualis sanguinis fluxus. In relaxatione vasorum spermaticorum, limphaticorum & glandularum, fluor non ruber sed albus serosus existit, sat diuturnus & frequens. Quod designat, à seri vel limphæ priori motu hanc profluentiam oriri.

Mensium retardatio, non est causa primaria mali in Virginibus & Mulieribus. Observamus enim plurimas, absquè menstruatione vita frui sana, per totum vitæ cursum, dummodo minori humorum ferocia abundent. Plures etiam per aliquot menses, imo annos, persistunt absque ullo incommodo, menstruatione nulla apparent. Ipsi etiam menses, non eadem ætate accedunt, nullo cum sanitatis detrimento. Copia, duratio, consistentia, menstrui fluxus indeterminatus in plerisque. In hac enim per octo, in illa per quinque, in ista per tres, in alia per unum absolvitur diem, quamvis æqua existat in omnibus sanitas. Sola igitur actio motus intestini, nimis diu continuata absque partium aliquarum secessu, & stagnatione perversa corporum malè exinde figuratorum, in causa est, ut iliada malorum inde nascantur. Si enim hic motus pereat, circa illa loca, perit effectum illorum, inde propullulantium corporum, ad reactionem ulteriorem tendentium. Illud patet in morbis Mulierum valde iis temporibus ferocientium, per motus intestinos acres reliquis humoribus communicandos, statim mitigatos per sublationem illius motus. Hi autem, si deficiant illis temporibus, Morbi mitiores existunt, si vero extraordinariè superveniant, pessima præsagiunt. Medicamentorum usus, illud quam maximè

evincet, verum quoniam de iis posthac acturi sumus; illa nunc præterire libet. Menstruus sanguis, fætui alendo inservire nequit, utpotè qui accidentaliter tantum profluit, ex irritamine vasorum acri, non autem eo modo quo alimenta vegetationi tenellæ inservientia. Adde Mulieres menstruantes, per totum imprægnationis tempus, ipsaque menstrua sæpius in collo uteri tantum absolvi, & facile manifestabitur impotentia alituræ ex hoc fonte.

Corpora defæcata, puriores ineunt miscelas ac compositiones egregias. Hæ coordinationes corporum, necessariæ sunt, ut exactius superficies jungantur conformatione magis uniformi, post rejectionem hæterogenearum partium, illam æqualitatem turbantium. Coalita fluida, humores dicuntur, ex una scaturigine prodeuntes, ac inter se quodammodò assimilandi Limphæ diversæ speciem præbent, in quibusdam accidentiis variantem, in plurimis concordantem. Sic Bilis, ex fortiori partium frictione oriunda, amaritiei notam cum flavedine acquirit, postquam in suis vasis perfectionem obtinuerit, ipsaque Bilis specimina & primordia in ventriculo & glandulis vicinis, nimium agitatis ab acri oleosarum particularum æstu, sæpius apparent iis, quibus acria oleosa ac pinguia frequenti sunt in abusu: Attamen perfectio bilis, ab iis vasis & poris biliariis dependet, ex ejus tunicali humore & motu, illum humorem elaborante, alias in cassum Bilis exspectanda venit. Fortior Spirituum motus, materia acrior, copia olei, valde ejus abundantiam promovent, motusque intestini feroces ejus fluorem ac regurgitationem in

cam-

campum prodire faciunt. Ejus actiones seu functiones quænam sint, plurima torsit Medicorum ingenia. Fæcum eliminationi inservire nullus dubitat, ubi lubrica reddit intestina, eaque acredine sua stimulat, fluoremque fæcibus infert sufficientem. Sed non solas hasce, ejus esse actiones evincunt plurima, ubi lixiviali oleo, instigat serum & Chylum, ubi tenues profert halitus Spirituum & limphæ aciem foventes, ubi sensum acuit & stimulat sæpiusque ferociores inducit humoribus motus. Hæc enim patent in plurimis reactionibus, deficientibus ex ejus defectu & obstructione vasorum biliariorum.

Succus Pancreaticus, est pars notabilis limphæ abdominalis. Hujus effectum tantopere decantatum, à Celeberrimo Viro Sylvio non omnimodè ita rejiciendum videtur, quoniam ejus proprietas est fere ejusdem notæ, ut saliva. Uterque enim liquor acescit, si per se Aeri exponatur. An vero in statu naturali, ad eum finem evehatur, meritò dubitamus, saltem exindè liquet talem ei inesse potentiam, quam non omnes humores æquè possident. Ejus autem ulteriores proprietates, emicant in facilitate ad motus intestinos, austeros, acidos, serosos, flatulentos, schyrrosos, unde non minimam in sana & morbosa conditione nostræ Oeconomiæ authoritatem sibi vindicat. Lien, reliquaque vicina loca ejusdem sunt farinæ, respectu humidi illic producti limphatici. Hinc concurrunt in suis effectis, & conspirant ferè ad easdem tendentias, pondus nempe & gravitatem ut inducant reliquis nimium tenuibus & velocibus humoribus. Sua enim crassitie, & ad acidum au-

ſterum proclivitate, conſiſtentia major adeſt reliquis nimium per ſe poroſis. Hinc ſcorbutica, melancholica, ſchyrroſa effecta, ut & Hydropis incunabula iis locis adſcribuntur. Exinde etiam dilutiones etiam plurimæ derivantur, Ventorumque internorum ſcaturigines, ex iis viciniſque locis petendæ utplurimum veniunt.

Semen, eſt limpha balſamica per excellentiam. Hujus proventus, in ſuis vaſis quærendus, unam cum reliquis ſortem ſubire cogitur, id eſt modificantes requirit particulas, in paraſtatis, vaſis ſeminalibus & reliquis ad id opus concurrentibus vaſorum fibroſis tunicis. Illud patet, eo eorum extirpatione, obſtructione, inflammatione, vappeſcentia ac mala conformatione, ſemen ejuſque opus extinguentibus. Spirituum copia, eò major in hac limpha quam in reliqua, ob ejus magis balſamicam ſeu glutinoſam, ab interno oleo dependentem conſiſtentiam, nullum enim oleoſum corpus, quod non ſpirituoſum & ſalinum ſimul exiſtat, ad terræ illius poroſitatem ſartam, tectam reſervandam. Ideoque hæc vaſa, tali in parte ſita ſunt, ut ab omnibus locis foveri & imbui poſſint medulla, ſale & Spiritibus animalibus. Copia enim adipis & axungiæ, non parva circa Renes, Inteſtina, reliquaque proxima loca; ſalia ex eorum reactione plurima reſultant communicanda vicinis; nervi implantati ſenſum Spirituum influxu gravi augent. An vero ſemen muliebre frigidius ſit virili, magnam involveret dubitationem, quoniam frigoris ideam ex actione, non ex Philoſophorum nec Galenicorum mera hypotheſi adipiſci nobis licet. Si verò, conjecturæ aut rationi humanæ

locus cedatur, mobilius & fluidius, id est, ad motum intestinum pronius semen Muliebre censendum, quam Virile. Ratio in promptu adest, quoniam vasa uterina humores, facile interno æstu prurientes, continent, singulis mensibus suos motus continuantes & manifestantes in menstruatione consueta. Faciles hinc resultare debent ex copula Maris & Fœminæ reactiones intestinæ liquorum seminalium, cum Mulieris semen sit instar fermenti vivificantis & instigantis, semen virile, ad majorem attenuationem, & perconsequens penetrationem efficaciorem.

Differentiæ locorum, simul cum proprii humoris alluvie quadam, Aereas agnoscunt modificatas partes. Hæ, in areolis & cavitatibus majoribus, conspiciuntur, ubi interstitia majora & hiatus adsunt inanes, inter singulas fibras concamerationem quandam vacuam crassis humoribus permittentes. Hæc interstitia variis inserviunt usibus necessariis, motui, distensioni sufficienti vasorum, & humorum effluviis recipiendis, roridæ miscelæ communicandæ, elasticitati obtinendæ, frictioni partium impediendæ, & plurimis ventiformibus expansionibus ac Morbis moderandis, qui alias semper lethales essent. Hinc Aere cinctæ partes, molli in undulatioae versantur, flexibilem statum retinentes. Non minimam insuper, hæc concava loca Aereis propriis moleculis referta, addunt humoribus vegetationis suæ differentiam, sed strenuè res suas peragunt, ubi fovent & demulcent tunicas & fibras effluxu influxuque reciproco in poros. Eodem nempè modo, ut de Aeris

&

& Regionum diversitate tradidimus, in Philosophia Medica. Ventilationis illius Aereæ negatio, illud facile evincit, in Morbis acutis, ubi mediante inflamatione quasi æstu syrio uruntur, & hæ cavitates replentur vel angustantur. Quemadmodum Aeris nimia humiditas, Spirituum energiam enervat, sic laxior ac humidior vasorum structura, seri copiam augens, Aerem illum reddit nebulosum sensibus minus inservientem, ut patet in Morbis frigidis. Mediante hujus Aeris & Spirituum animalium influxu, ultimi acquiruntur humorum fines, respectu suæ modificationis & vegetationis variæ. Exinde plurimi etiam prosiliunt Morbi, omnem Medicorum vulgarem industriam hucusque subterfugientes, ubi ex Anatomia cadaverum, caussas morborum investigare pertinaciter expetunt, latentes in illis miasmatibus visui non facilè obviis.

Non opus est, hic singulos accersere humores, sufficit enim eos ad limphæ species varias reduxisse, eosque in specialibus suis differentiis inquisivisse. Sic optimè notarunt Anatomici, diversitatem limphæ ocularis, sub nomine humorum ocularium, vitreorum, cristallinorum, aqueorum, in suis tenellis membranulis, & tunicis versantium, prout etiam in plurimis aliis locis. Hasce species, ad formam aquæ mundanæ agentes, ubi quis in suas actionum classes dividere & locare poterit, magnam profectò lucem Medicinæ exhibebit. Hac enim methodo partes affectæ ubi cognitæ, statim remediorum actus patebit oppositus Morbis. Quantum autem pro tenello nostro ingenio possimus, in sequenti

mor-

morborum Theoria tentabimus. Succincta tamen & brevi deſcriptione, hanc rem aggrediemur, ut viam nobis calcatam, non tanquam omnibus numeris abſolutam Methodum tradamus, ſed quam ulteriori inveſtigatione dignam, unuſquiſque obſervabit curioſus Naturæ miniſter, ad ſcientiæ & artis Medicæ ſublimiorem acquiſitionem.

FINIS.

THEO-

THEORIA MORBORUM

HUMANORUM.

T Sanitas, convenientem involvit corporis quà fluidi quà ſolidi figuram; ſic Morbus eſt mera læſio illius figuræ. Per figuræ læſionem, actiones inverti debent quibus vis modis, tam in gravitate, levitate, pondere, numero, menſura ſuperficierum, in illis figuris peccantium. Actiones ubi mutantur, functiones etiam alterantur, & per conſequens Corpus illud laborat. Labores corporis, ſunt inconſueti motus & ſenſus, tranquilitatem illius Oeconomiæ turbantes. Hæc turbatio, dicitur Morbus, vel actio rei contra Naturam, ut Medici loqui amant. Contra Naturam autem nullum videmus motum corporeum, niſi in quantum relationem habent ad hanc Machinam, non verò ad omnes. Hinc Morbus, eſt rei alicujus motus, contrà Naturam Hominis inſiſtens.

Natura corporum, conſiſtit in legitima conſtructione ſolidarum, & debita preſſione fluidarum partium, vegetativo in motu perſeverantium, & ad eundem unicè tendentium. Vegetus

tus ille motus, eſt eſſentia ſpecifica determinationis omnium inde reſultantium functionum, dicebaturque Antiquis temperies vel Temperamentum corporum. Humana igitur fabrica, extra naturam corporum nullo modo poſita, eadem eſt cum aliis relatione habita ad conſtructionem illam mechanicam, fluidorum excercitia continua. Morbus ergo, contra naturam agit, deſtructione aut mutatione figuræ ſolidæ machinam conſtituentis, & alteratione motus humorum conſueti ſeu naturalis, cum functionum aliqua turbatione, ſeu impedimento.

Motus naturalis & vegetus, eſt is, qui minimam admittit confuſionem. Hic eſt motus propulſivus, aut leviſſimus inteſtinus, ex miſcela blandiori reſultans. Hac enim ratione, quam minimè à ſua recedunt figura, ubi juxtà ſe mutua fluunt corpora, vel leves admittunt, ſine læſione violenta, penetrationes & excidentias, vel molles adaptationes varias. Quæcunque igitur vi fiunt, violento cum ingreſſu, læſione, & motu inteſtino continuato & ſui juris permanente, illa omnia Morborum cauſas procatarcticas conſtituunt. Hiſce accedens elaborata figuræ inverſio, Morbum complet.

Corpora hæc, ſunt omnia quæ ab alimenti Natura recedunt. Morbus enim, eſt alteratio figuræ, quæ produci nequit, niſi ab alio corpore illam figuram corrumpente, adeoque hæc corruptela ex aliis cauſis provenire debet. Alibilia autem corpora, ſunt ea quæ hoc agere nequeunt, nam hæc ſeſe conformant figuræ corporeæ, unde neceſſariò aliundè petendæ hæ cauſæ. Quæ ab alimentis, petuntur cauſæ, non ſunt admittendæ

tendæ nisi in quantum, illud punctum attingere nequivere, vel in quantum Anguis in herba latuerit, vel in quantum alterationes continuatæ deflectere coegerunt ipsas partes alibiles à sua figura. Sic crudiora, nimis acida & terrestria nutritioni resistentia; fermentabilia nimis acria salina; sic insecta eorumque ovula, malignis qualitatibus instructa, vel aliqua venenosa, ex terræ gremio insinuata; sic ipsi humores male in Morbis dispositi, perversas adferunt figuras alituram perturbantes, Morbos inducentes.

Ab alimentis recedunt, quæ motus violentiores, pertinaci & constanti cum actione proferunt per suam miscelam. Motus violenti dignoscuntur ex sensu, sensatio autem ex particulis motis, in nervosum genus acrius illidentibus. Per motum enim frictiones & attritiones vehementiores, per easdem, effluvia salina tenuia, per hæc, arietationes insignes & penetrationes plurimæ ad nervos, opeharum, acutæ resultant stimulationes Spirituum, æstuanti modo posthac flagrantium. Hæc effecta, non possunt non producere sensationes tristes, & consequenter inferre læsiones, undè primordia Morborum. Ex hac valida corporum reactione, Spirituosa sæpius corpuscula fortius instigata, vi sibi viam parando quaquaversum ruunt, derelinquentia suos carceres terrestres & segniores aquas, relinquendas suo juri, minusque posthac activas evadentes.

Hinc duæ Morborum species enascuntur, calidæ nempè & frigidæ. Hæc differentia, ab ipsa actione petenda sensuum, non autem motus. Calor enim & frigus, in sensu sibi invicem opposita

poſita exiſtunt, non autem in motu, utraque enim movere non deſinunt corpus, ſed in motu ſæpius validiori videtur perſiſtere frigidus Morbi inſultus, quam in calidiori, ut patet in horripilatione, rigore, convulſionibus plurimis.

Calidi morbi ſunt duo, ſimpliciter ita dicti, & maligni. Diverſitas horum, dependet ab ipſa materia morbifica, ubi balſamica conſiſtentia, ſalina-oleoſa vel rigida reſinoſa evaſit, magis minuſve acuta & conſtanti in ſuis actionibus. Calor, in motu humorum noſtrorum, præſupponit duo vel tria potius obſervanda, ac à medico prudenti ſummoperè proſequenda, quoniam ab hiſce, ſigna ſua petere cogitur, morbifici motus inſigniter variantis.

1. Calor, involvit ſenſationem auctam. Senſatio manifeſtat nervoſi generis affectum. Affectio nervorum, indicat ferociores actus humanos, in quibuſvis expeditionibus ſeu functionibus Oeconomiæ. Ferocientes actiones, prima belli inteſtini futuri indicia deſignant. Nullæ enim de calore querelæ Medicis obveniunt, ſine his mali ſuſpicionibus. Naturaliter enim, calidis abſolvuntur motuum periodis, omnes noſtræ internæ operationes, abſque ullo tamen incommodo.

2. à Calore, motus vehementia cum acredine pergit. Velox motus, producit rapidiorem ſuperficierum circumrotationem, propulſivo & inteſtino motu validioribus eo tempore exiſtentibus. Hæc circumrotatio, motui accedens inteſtino, decarcerat Spiritus ſalinos & particulas oleoſas, exinde ſui juris faciendas, ubi decuſſæ partes terreſtres obtuſæ, puncta retenta dimittunt,

tunt, aut iisdem eminentias aliquas concedunt, in porosiori reddita textura. Hæ eminentiæ, asperas & acutas efficiendo minimas, antehac balsamicas particulas, non possunt non ubivis sensibili nimis modo afficere vasorum fibras, tunicas, nervos, ligamenta, membranas. Is sensus, dicitur dolor, inseparabile à calore effectum.

3. Per motum calidum, junguntur salia. Hæc conjunctio salium, in sero & effluviis sese prodit. In sero, quatenus detritæ partes, salia dimittunt solvenda in proximo sero, nam salibus proprium est in aquis dissolvi. In effluviis, ob humidum Aereum, sub forma roridæ limphæ sese offerentem, proprium salinorum halituum receptaculum. Hinc Aereæ internæ partes, undique ac undique punctis illis acutis stipatæ, ab omni latere violentos exaltant insultus, ubi superficies omnes vasorum penetrant, Spiritus igneo vigore percellunt, limpham acriorem & corrosivam reddunt, serum aqueum profligant, motusque intestinos graves excitant.

Hinc non mirum est, quod omnes Morbi calidi, & calores per excellentiam molesti, corpus lædant. Læsio enim, ab extricatione illorum punctorum dependet, sese violentius insinuantium in latera vasorum, præsertim eorundem contractione fortiori. Ipsa etiam vasorum intumescentia, nimia expansione humorum motu intestino turgentium, in causa est, cur sufficientes nec concedantur contractiones, nec distensiones molles eorundem succedant, ob rigidum fibrarum statum. Hisce accedit, defectus elasticitatis internæ, partim excussi, partim nimium

imium fervidi Aeris, etiam à tergo inquietantis, puncturasque sensibiles adaugentis. Exinde vasorum rupturæ, vel nimiæ abrasiones, vel nimiæ distensiones procedunt, posthac tonum viscerum debilitantes. Inde subsequentes oriuntur vappescentiæ, vel perversæ fluidorum figuræ, ubi in vapores coacti Spiritus corpus ipsum derelinquunt, illudque ad quietem reducunt damnosam, vel ubi discissa & discontinuata fluidosolida, instar pultis commiscentur in abscessibus variis.

Malignitas morborum calidorum, ex ipso lædendi modo dijudicatur. Modi læsionis, in vulgaribus morbis, sunt superficiales rosiones, & inflammationes partium solidarum. Hæ, febriles adferunt motus, quibus intestina effecta miscelæ acutæ, in fluidis solummodo accedunt. Insuper partes inflammatæ, rubedine rutilanti insigniuntur, igneo vigore procedentes in suis actionibus. In malignitate vero, omnes actiones sunt graviores, ab omni latere erodentes, dilacerantes, & discontinuantes solidam texturam. Hasce actiones, concomitantur præcipitationes funestæ particularum, fœdum in colorem migrantium. Illis accedunt deleteriæ functionum abolitiones, cum convulsionibus, deliriis, gangræna, sphacelo, reliquisque effectis violentioribus, non ita in vulgari morbo conspicuis. Pertinax virium constantia, earumque diutina continuatio, tam in quam extra corpus sese manifestans, in contagii propagatione, non minimam eorum malignitatem designat, ex strage observandam. Motuum intestinorum tandem vehementia, ad ultimum fastigium evecta, ho-

rum morborum atrociam, vulgares miris modis ſuperantem, optime profert, ubi immediatæ actiones, vix principium ſumpſere, quin ſtatim ad medium & finem feſtinante pede pergant.

Maxima morporum calidorum differentia, petenda ab humore nervaceo, magis minuſve à cauſa morbifica affecto. Sic morbi vulgares ſunt, quorum motus, ad intimiores nervorum receſſus haud ita pertingunt, niſi leviori miſcela. Ut & quorum adytus, non tam facilis ad ſenſorium commune. Hæ enim viæ ſunt perniciſſimæ in ſuo progreſſu, ſtatimque vitales præcludunt functiones, violentiſſimoque influxu, ac tenui ſua aura homines necant, vel atrociſſima inducunt ſymptomata, in diverſis locis affligentia. Vires enim, materia morbifica ſubtilius ad nervos permeans, acquirit per Spiritus animales, auram internam æthercam conſtituentes, ut miaſmata per aerem calidiorem in æſtate ſparſa, medicamenta & venena per calorem & ſalia.

Morbi frigidi ſunt etiam duo, aquei, & terreſtres. Aquei ſunt, qui ex vappeſcentia & rupturis vaſorum, & tunicarum eorundem producuntur. Terreſtres, qui ex concreſcente limoſa terra naſcuntur. Circa frigus, hæc notanda, in quantum obvia ſuut effecta morborum, à calidis differentium.

1. Frigus, præſupponit minorem ſenſationem acutam. Senſus in frigidis ſæpius ſat moleſtus, ſed nunquam acutus, quoniam craſſiores exiſtunt moles corporeæ magiſque obtuſæ, gravantes & diſtendentes nonpungentes ipſa vaſa quam-

vis

vis salia adesse observemus, sed fixiori planiorique terræ juncta. Ideo respectu illius consortii, graves exercent sed simul tardiores operationes, quoniam uon tanta cum facilitate motui Ætheris & Aeris obediunt. Gravia hæc corpora, poros nervorum prementia, nimiumque obstruentia, sensum ipsum, ab irradiatione Spirituum intercepta, hebetant & retardant, non absque molesta cogitationum ipsarum inhibitione vel prolongatione.

2. Frigus, indicat moles auctas humorum. Augmentum molium corporearum duabus debetur causis manifestis, defectui nempe calori & penuriæ Spirituum. Calor deficiens, secum trahit alibilis humoris minorem motum intestinum; quoniam præcipuus caloris fons in ventriculo bene operante residet. Hinc enim, salia, olea, Spiritusque tenues, ex frictione & attritione alimentorum ingestorum copiose prosiliunt; corpus ac præsertim nervorum genus alacrius incitantia & stimulantia, unde in frigido statu, ab eorun corpusculorum penuria, languescente nempe ventriculo, omnia frigido committuntur motui. Penuria Spirituum, exinde in campum prodit, pabulo illo nobiliori deficiente. Hoc patet, in ægris morbo frigido detentis, in vere & æstate facilius suum morbum ferentibus, imo levamen Morbi persentientibus ob accessum copiosius influentis materiæ subtilioris salinæ per Aerem sparsæ, fortius in illos tardos humores arietantis, illosque ad maiorem independentiam reducentis.

3. Frigus, concrescere & coire sinit Aquas & Terras. Hæc coalescentia fit, ubi oblongiorem

incunt

ineunt figuram, antehac sphærulis similes partes. Fibrosa enim hæc stamina, irretitioni mutuæ magis apta, superficierum approximationi majori ansam præbent. Hinc crassities & lentor exsurgunt, in illis partibus, ineptis postmodum ad permeationem ramificatorum angustiorum vasorum. Ineptitudo hæc, obstructionum & infarctuum mater existit, hærere enim ibidem coacta corpora, limosas accretiones permittunt, sæpiusque duras in formas consolidantur fluido potiori expresso. Aqueæ partes, repentes tantum cernuntur per se, ac vix locum mutantes observantur, nisi ope salium & Aeris auxilio, intermixtisque levissimis, id est, porosissimis oleosis terris, Æthereæ materiæ nobilioribus excipulis, spirituosum igneumque receperint vigorem. Hæc tarditas, functionibus vividis contraria, cruditati, ut Medici loqui amant, humorum principium, omnemque morbi frigidi progressum præbet. Rupturæ vasorum & læsiones violentæ, proprie non ex lædente, sed onerante & vasa ipsa nimium infarciente humore, producuntur. Hæc distensio, etiam in causa est, cur in morbis frigidis, caloris intermedia effecta elucent, ubi vasa infarcta majus spatium requirentia, vicina loca angustant, premunt, alterant, fricant, reliquaque ibidem inflammationis signa externa efficiunt, internis occupatis locis attamen frigore eodem detentis.

Morbi calidi, sunt breves. Breuitas hæc, relationem habet ad tempus seu durationem morbi. Oritur, ex motu & violento operandi modo, illarum particularum acrium ac tenuium,

vi ſibi vias quaſcunque parantium, ut breviter ad ſuos pertingant fines. Hæ actiones veloces, communes ſunt omnibus, independentia magna inſtructis corporibus, præſertim in ſpuncta acuta terminantibus, quibus non facile reſiſtere queunt, aliorum corporum obſtantes catervæ, quoniam per ſuperficies, ab illis dividendas, tranſitum violentum acquirunt. Acuti, peracuti, perperacuti inſuper nominantur, diſtinctione quadam graduum motus, ſeu vehementiæ motus morbifici. In his relationem habendam cenſeo, ad materiam peccantem, & partes infeſtatas. Materia peccans ſi corroſiva & deleteria, partes afflictæ ſi nervi ſint, aciem ultimam violentiæ morboſæ conſtituunt. In quantum ab hiſce recedunt, in tantum minus vehementia ſunt ſymptomata. Malignitas morborum, à materiæ agentis figura & mole deducenda. Figura aculeata & uncinata, eſt peſſima, præſertim ubi ſuffulta terræ levioris, attamen rigidæ, conſortio, ad actiones continuatas pergit.

Morbi frigidi, ſunt longi. Longitudo, ab craſſitie & majori immobilitate partium dependet. Hinc enim texturæ diutius perſiſtunt, minoremque particularum jacturam admittunt, ob negatam Ætheris & Aeris arietationem violentam, ut & ob Spirituum penuriam. His namque alis deſtituta corpora, rependo ſeſe movent, pauciores vero dimittunt halitus, jacturæ maximæ Authores. Torpidi & obtuſi ſunt morbi, nam ſenſorium commune languidius ab iis partibus craſſis afficitur, nervique flaccidi, non tenſi ut in calidis, evadunt, unde he-

betiores fiunt non ſolum functiones corporeæ, ſed etiam cogitationes minori lumine eradiantes cernuntur. Maraſmus & cachexia, ſunt effecta ſeu accidentia ultima frigidorum morborum, ex ſuffocante quadam partium præcipitatione, figuram limphæ naturalem omnino invertente, motuſque vitales intercipiente.

Cauſa morborum, & morbus differunt ut ſal & motus exinde ortus. Ubi cauſa ibi effectum, unumque ab alio inſeparabile, ſic Morbus nunquam viſitur ſine ejus cauſa. Inveſtigatio autem cauſarum, ſua ſcatet utilitate, quoniam cognita cauſa, facilior eſt inventio remediorum. Cauſam comparavimus ſali agenti, quamvis terræ interventus adſit; quoniam requiritur penetratio & miſcela mutua ad reactionem tendentium partium. Hæc in fluidis quam maximè obſervatur, abundantibus ſale penetranti, terreas moles ſolutas vehenti. Hæc ſalina corpuſcula, ex Aere, effluviis contagioſis, motibus inteſtinis violentis, exercitiis, calore, & reliquis in hoc mundo & noſtra machina extricantur, poſtmodumque morbiferas lues inferunt. Hæc ubi ſenſum perturbaverint, fibris adhæſerint, functiones læſerint, nervos labefactaverint, morbos eorumque ſymptomata manifeſtant.

Salia ſeu puncta diviſa acuta, nomen acquirunt, cum adjectivo, in Morbis graſſantibus. Ex morboſo enim motu, turbæ fiunt inteſtinæ. Hæ turbationes terræ naturalem nexum ſolvunt, alioque in ſitu & ordine eædem ſeſe diſponunt, cum dejectione craſſioris cohæſionis. Levior exinde terra facto, magis ſalina & ſeroſa vei ſpirituoſa evadit, ubi puncta illa jam deligata, excel-

cellentiori Ætheris & Aeris commercio nobilitantur. Hæ denominationes, ab illa punctorum coordinatione, aliisque in sensum incurrentibus accidentiis, hauriendæ, non clare nec distincte à Medicis ullis, nisi generalioribus sub terminis propositæ fuere, ita ut in hac parte Medicinæ ipsius scientia valde conjecturalis existat, non tam facile ex illis obscuris notionibus emergenda, nisi lento passu procedant.

Huic inquisitioni, summopere proficua est perscrutatio originis saporum. Sapor, est solubilis corporis dispositio, ad affectiones papillarum nervacearum linguæ. Affectio hæc, est levis penetratio illorum pororum, cum intermixtione quadam salivæ solventis. Hæc solutio, nunquam absque sale procedit, sed ejus ope sapida fiunt corpora, ejus defectus insipida efficit. Differentia saporum, à terræ mutatione dependent diversa, in suo situ, nexu, ordine, salium dispositionem & actionem alterantibus. Sic eadem quæ insipida sunt, sapida evadunt mera frictione, assatione, fermentatione, solutione. In quibus motibus, coordinationes aliquæ locum habent. Acerbus sapor, ex acido fixo & acri; Austerus ex graviori acido & terra fixiori lenta; Amarus, ex resinosa aspera terra & volatili acido, Acris, ex muriatico volatili & oleo duro; Dulcis, ex molli mucagine oleaginea acido fixiori interno copulata; Insipidus ad gratiam tamen vergens, ex alcalinis volatilibus, intimius mucaginosis & palsamicis incarceratis; Fætidus, ex sale alcalino, lacera in textura terræ nidulante, oboriuntur. Quæ omnia, suos agnoscunt terminos & leges motuum & figurarum

rum. Sapores in ore peregrini, plerumque præcedunt aut concomitantur ipſos morbos, ſat ſæpius moleſti, ex motu heterogeneo humoribus illato.

Morborum ulteriores differentiæ, petendæ à lædendi modo & partibus læſis. Lædendi modus, ex ſymptomatibus pateſit. Symptoma, eſt effectum ſuperveniens efficienti primæ cauſæ morbificæ. Ubi cauſa eſt acris humor, lædens & inflammans partes eſſe debet ſua Natura, ubi ad actum procedit, convulſiones, deliria, febres, erunt ſymptomata, ſeu accedentia effecta ad præcedentia. Quamvis ſtricte loquendo, ſint mera effecta, ex Natura malignæ rei ſequentia. Hæc autem, pergendo in ſuis actionibus, Medicis tradunt ſigna ſuæ efficaciæ & promptitudinis actionum proſequendarum, ab unis ad alias partes. Unde non abſque cauſa, ſymptomata diſtinxere à meris effectis vulgaribus. Symptoma, igitur proprie loquendo, eſt congeries effectuum, oriundorum ex progreſſivo & inteſtino motu materiæ peccantis, tendentis, ab una in alias & nobiliores quidem partes, ex quarum functionum læſione, variationes ſymptomatum naſcuntur. Hiſce etiam annumerandæ, præcipitationes colore vario inſignitæ, maculis cutim in ſua ſuperficie diſtinguentes, ut & abſceſſus non uno nomine provenientes, nec uno talo procedentes.

Partes læſæ, vel occupatæ materia lædente, morbo nomen & effecta tradidere diverſificata. Nomen ubique patet, nam illud eouſque invalvit, ut Tyrones interrogati de aliquo morbo, ridicule idem per idem reſpondeant, ex: gr: quid eſt

Cepha-

Cephalalgia, resp: est dolor capitis. Melius fuisset interrogasse, quid significarent Græci per vocem Cephalalgiæ, si à Græculis solis nostra haurienda sit Medicina, omnibus aliis Gentibus antiquis ignota hinc statuenda, quod sat durum nec demonstrabile arbitror. Sic modus effectuum vitiatorum, nomen etiam imposui, ut Epilepsia Græcis, Morbus caducus Latinis dictus. Magis autem considerationem meretur, diversitas affectorum locorum, in quantum reactioni discrepantiam maximam præbet, tam in symptomatibus, quam in medicamentosa miscela & in fine suæ tendentiæ salutem aut mortem. Quamvis enim Titius, Cajus & Sempronius eodem externo laborent morbo, in uno tertio concordante, attamen hi omnes febri quartana laborantes, symptomata obtinent diversa & Medela non eodem successu adhibetur, omniaque sibi invicem in his tribus contrarianti modo procedere videntur. Rationem siquis investigare vellit, inquirat materiam peccantem tanquam causam primam, partem affectam tanquam causam secundam. In hac inquisitione eadem reperiet, quæ in Chymicorum salibus contingere solent, ubi acida in uno vocabulo conveniunt, imo sæpius in effectu solvendi, sed dispositio, ex solutione illius corporis varians actionem & pleraque accidentia, postmodum infinitis modis differre videbit.

Pars affecta, pro statu suæ naturalis limphæ, in statu præternaturali seu morboso agit. Sanitas enim & morbus, gradu motus discrepant. Motus autem, à figura & mole dependet. Actio seu ractio motorum corporum, ab eorum con-

venientia reciproca proſilit, in determinatione nempe pororum & ſuperficierum relationem ad ſe invicem habente. In ſanitate, hæc omnia blanda ſunt effecta, quibus conſueti inſenſiles peraguntur motus, quoniam puncta tenera ac diviſa terræ molles & balſamicæ, aquæ ſpirituoſæ & leves exiſtunt. In morbo, omnia ferocia evadunt, inconſueto modo Oeconomiæ placidæ leges turbantur, puncta gravia & juncta, terræ rigidæ & limoſæ aquæ nimis leves aut graves fiunt. Unde ea quæ ad levem ractionem in ſtatu ſano, nunc ad graves motus inteſtinos feruntur in morboſo ſtatu. Quænam illa ſit differentia, facile in chymicis apparet. Muſtum enim dulce balſamicum exprimitur, levi in fermentatione ubi perſtiterit, dulcedinem ſpirituoſam magiſque fluidam ſeu penetrantem, minus balſamicam, induit; fermentatione perſeverante, acidam dulcedini vinoſæ gratiam infert; ulterius extenſa vel iterativa fermentatione, aceti Naturam recipit, dulcedine omni depoſita: in Aere relicta acida, vappæ putrilagineæ indolem acquiruut, maximè ab his omnibus diſſentientis. Eadem, in morbis contingere facile obſervatu erit, per omnes ſemel conceſſos & continuatos motus inteſtinos. Illud patet, in febri continua, mutata in quotidianam intermittentem; ex quotidiana, in tertianam; ex tertiana in quartanam; ex quartana in hydropem, icterum, cachexiam, & cætera humorum effecta.

Hæc, pro diverſitate magis minuſve ſpiritualis Limphæ, feſtinantius vel tardius ad ſuas actiones & reactiones pergunt. Illud ſequitur ex Natura corporum, quò enim ſubtiliora, eò magis

gis independentia à se invicem, nam hac ratione Æthereis optimè parent motibus, tenuique sua textura poros angustiores aliorum subeunt cum facilitate. Spirtuositas, à salium tenerrimorum consortio uberiore oriunda, mediantibus suis punctis, tanquam tot cuneolis dissindendo superficies, viam sternunt ad interna penetralia. In hisce, diversæ magnitudinis latitantes particulæ unà cum incluso Aere, congressus & luctas mirè excitant, quibus mediis, in sudoriferos partim resolutæ halitus, nervos omnemque postmodum humorum massam consitant. Ex contrariò, salia incarcerata crassiori terræ, & aquæ copia nimis diluta, Ætherem & Aerem auxiliantes minimè habent, & per consequens minor fit in omnibus reactio, minor partium mutatio, minor Spirituum jactura, undè omnia tarda & longa. Hinc eæ partes solidæ, quæ in statu sano crassiorem elaborant humorem, tardos proferunt Morbos, quæ vero tenues efficiunt, celeres, breves & acutos edunt insultus. Vbi vero obstructiones meræ locum obtinent, ob easdem rationes, irradiatione spirituali deficiente aut negata, Morbos frigidos & longos efficiunt, sin autem ad aliqua, inerti & crassa materia referta, loca, accesserint Spiritus subtiles & acres, æstu eadem corripiuntur gravì, prout reliqua. Idem observare licet, in Anni variantis tempestatibus, nunc calidis nunc frigidis, nunc humidis nunc siccis. Eadem occurrunt, in diversitate regionum & locorum, palustrium, maritimorum, montanorum, sicciorum, tranquilliori sub Aere aut ventoso & turbulento sitorum & similibus, quæ omnia Morborum pro-

prias

prias quasi secum vehunt species , calore, fri-
gore & symptomatibus plurimis distinctas. Ul-
terius hæc patent , ex alimentorum & vitæ con-
suetudine , humores disponente, ad Morbos ca-
lidos aut frigidos.

Præcipua Morborum cohors , à limpha pro-
venit . Limpha est aqua vegetans nostrum cor-
pus , inter omnes humores copia prævalens, imò
ipse Sanguis minima in sua parte, rubedine oleo-
sa instruitur , sed maxima in parte limphaticas
obtinet miscelas prædominantes . Omnes visibi-
les & observabiles actiones , ex mixtione resul-
tantes , à limphæ constitutione dependent . Se-
parationes & elaborationes pleræque , ad limphæ
variantis motum & nutum fiunt , uno verbo
functiones & facultates ab ea derivantur . Mu-
tationes subitaneæ, in Mundo æque ac in nostra
Machina , ab aquarum inconstantia prosiliunt .
Unde ipsi limphæ inconstantiori , non sanguini
magis oleagineo , injuriisque motuum externo-
rum validius resistenti , Morbi eorumque ortus
& progressus sunt imputandi . Si autem sangui-
nis aliquæ , in hac ttagœdia , sint partes , illæ
ab ejus sero derivantur , communicante tandem
suam malignitatem motusve intestinos ulterius
serpentes ; prout olea & seva , diutissimè mo-
tibus intestinis resistentia ; tandem succumbere
coguntur violentis liquorum ipsa cingentium ni-
sibus . Sanguis igitur quà liquor rubicundus &
oleosus , pinguedo & similia ramosa , sunt bal-
sama Vitæ sanioris , quoniam Aeris & spiculo-
rum salinorum injurias arcent & eludunt , quan-
tum in se est .

Effecta Morborum , designant eorundem ne-
cessa-

cessarias tendentias. Causa morbi, est corpus cujusvis notæ, humorum & partium solidarum concordem statum turbans. Illa turbatio, est primum effectuum, verum hæ turbæ per motum intestinum continuatæ, insigniter removent crasin humorum à pristino statu. Remotio illa, est quædam alteratio contextus partium fluido-solidarum, ad aliam dispositionem pergentium. Hi motuum modi, certis limitibus coercentur, ut non in ruderosas, sed suo modo figuratas ire cogantur particulas, in quibus subsistere & acquiescere videtur ille motus. Hæc acquiescentia, est ultimum effectum illius morbifici motus in quo finis mechanicus apparet constructionis indè resultantis.

Crisis, est motuum intestinorum ultima actio. Hæc, in salium extricatione valida sese manifestat. Extricatio hæc, nunquam absque damno & motu sensibili procedere potest, sese in suo progressù manifestante circa partes tam solidas quam fluidas. Solidæ, vellicationibus ac puncturis molestis afficiuntur; Fluidæ motu fervidiori stimulantur, iis in effectis criticis. Utræque actiones, salium præeminentem activitatem denunciant, quam inire nunquam potuere, nisi post libertatem acquisitam, ubi nempe sui juris facta fuere illa spicula, ex Orco prodeuntia. Illa effecta patent, in ipsa crisium præsentia, & in earum exercitio illustriori, in quibus sese offerunt visendæ Hæmorrhagiæ, ex ruptura vasorum læsorum; diarrhœæ violentæ, ex irritatione acri ventriculi & intestinorum; convulsiones, ex rosione & concussione maligna nervorum & musculorum; Lypothymiæ frequentes,

ex

ex ſuffocatione peſſima Spirituum animalium & offuſcatione nervorum ſuppreſſorum, oriundæ; ex acidioribus prodeunt, muriaticis, & auſteris humoribus, ſi cum flatibus ſuccedant animi deliquia, vel ex ſolutione continui, per malignitatem corroſivorum humorum gangrænam inferentium, ſi cum ſudore frigidiori & jactatione dolorifica corporis producantur; ſudores, per excellentiam prorumpentes nati ex ſpirituoſioris ſalis extricatione tenui, ubi ſudor calidus & halituoſus, vel ex colliquatione vappidi ſeri ad acorem craſſum vergentis, ubi frigidus, mucagineus & ſeroſus prodit humor ſudoriferus; Abſceſſus, ex diſcontinuatione & inflammatione vaſorum, pus poſthac colligentium, id eſt, ad Ulcus tendentium. Quæ omnia confirmant, actu exiſtentem motum ſalinum.

Criſes, rarius perfectæ cernuntur, in Regionibus frigidis. Ætherei influxus ſalini & calores, motus inteſtinos admodum fovent & promovent, ad ſuos fines ut concitatiori modo procedant. Finis autem eſt, decuſſio terræ gravis, & coordinatio terræ levis. Terræ levitas, à punctorum ſalinorum copia inducitur, poroſitatem majorem efficiente. Poroſitas illa, ſolubilitatem, ſalſedinem, ſpiritualitatem comites habet. Hæc motuum augmentum, penetrabilitatem majorem, & acutas ſecum vehunt actiones, ſenſum ſimul vehementiorem ſtimulantes, ſua cum ſpiritualis limphæ miſcela. Undè omnia fervida apparent, ubi auxiliatrices accurrunt particulæ Æthereæ & Aereæ, vaſa illa diſtendentes, fluorem humorum inſtigantes, calorem ipſum fortius accelerantes. Hinc enim terreni nexus ruptùræ,

pturæ, decussiones obstantium corporum crassiorum, extricationes & conjunctiones spiculorum, unam in actionem viribus unitis conspirantium. His accedentia Aeris miasmata, moleculæ vario modo figuratæ, effluvia illarum Regionum, necessitant hæc corpuscula, ut has illasve subeant suæ figuræ leges, postmodum ad effecta varia tendentis. Hæc autem in Regionibus frigidioribus, non ita contingere, nisi difficulter queunt, quoniam texturæ humorum ibidem crassiores, impetus Aeris minor, calorificæ actiones non tantæ, nec halitus tam tenues existunt, ut ab omni latere inquietare, concutere, & ad motum malignum intestinum deducere possint, saltem non tam subitaneum nec tam visibilem, humores agitatos. Hinc etiam Morborum malignitates, rarius tam conspicuæ, nec tantopere grassantes observantur, in hisce temperatioribus locis. Ideoque crises in calidis, rarius in frigidis Morbis, aliquandò apparent.

Quid motus intestini differentiæ obtineant, respectu caloris & frigoris, illud abundè patet in omnibus reactionibus, modo, tempore & fine eorundem. Sic fermentatione, effervescentiæ & putrefactiones, decuplo celerius absolvuntur in Æstate, quam in Hieme frigida. Salium decarcerationes extemporaneæ, sæpius inde succedunt, cum violentia halituum, ad ulteriora loca sese extendentium, & acerrimos sapores offerentium, quæ Hieme, balsamica cum dulcedine grata motus lentiores prosequuntur, diu continuandos, sine texturæ oleosæ discontinuatione, & fluore salino.

Crises quamvis non perfectæ concedantur, in-

P tra

tra aliquot dierum, à Galenicorum Filiis præscriptorum, terminos coercendæ, attamen imperfectæ & non ita limitatæ, in Morbis eorumque eventu adsunt. Morbi, motu suo intestino, semper ab uno extremo ad aliud tendunt. Quamdiu illæ perseverant tendentiæ, tamdiu continuatur Morbus. Hi autem motus, pro re nata, crassitie nempe vel tenuitate humorum, in diversis locis elaboratorum, tempestate Anni variante in frigore & calore, constitutione motus morbifici calidi vel frigidi, & materiæ peccantis differentia, spatia temporis propria requirunt, ut ad finem suæ actionis pergant. Hic certò certius ad futurus, tardè vel citò adest, prout circumstantiæ corporæ magis minusve respondent, illis decarcerationibus salinis. Salia libera quamprimum adsunt, non cessant inquietare corpus, sed statim suis indiciis sese produnt, pungendo & scindendo. Ubi vero fugam tentare coacta, pro maxima subtilium punctorum copia, salia, corpus deserunt, ex sensu nimio, fit imminutus; ex Morbo calido, fit frgidus; ex pressione violenta fit infarctus & obstructio. Hinc crisium inde terminatus est eventus, earumque tendentiæ sunt imperfectæ & variæ.

Crisium indicationes perfectæ vel imperfectæ, ab extricati corporis salini natura dependet. Indicationes, sunt species effectuum, ex quibus de futuris ulterioribus operationibus dijudicat Medicus, Naturæ operas in nostra machina prosequens. Hæ, ex motu & actione dignoscuntur. Motus respicit mera fluida, eorumque alterationes insignes. Actiones, reflectunt ad partes solidas, à fluidis affectas & afficiendas, tandemque

diver-

diversis modis mechanicis disponendas, in suo situ & ordine. Actio perfecta, ab ipsis salibus & spiritibus salinis, suo jure in solida membra vagantibus, aut in humida velocissimo impetu circumactis, haurienda venit. Hæc pro figura & mole illorum punctorum, varios tradit Vitæ & Mortis eventus, præsertim ubi nobiles aut ignobiles invadunt partes, diversimodè inquietandas. Imperfectio criseos, dependet à miscela terræ gravioris, & dilutione aquea, unde retardantur & prolongantur motus intestini, absque sensibili alteratione & concussione corporis. Hinc illæ crises, subterfugiunt sæpius investigationem Medicorum, naturæ opera ad suum cerebrum determinantium, non ipsius Naturæ lusus graves prosequentium. Præstat autem Medico prudenti, in principio morbosi motus, medium ejus futurum rimari, ipsiusque tendentias ex longinquo prævidere, ut obviam eat, quantum leges Naturæ illi permittunt, detrimento nostræ Oeconomiæ. Ab ipso motu, generalius considerato, ejusque termino, transeo ad vulgatiora effecta seu accidentia motuum Morbi tam calidi quam frigidi, ut exinde elucescant egregia phænomena operum dictorum præternaturalium, nostræ Machinæ tantoperè adversantium.

Symptoma morbi, ejus indicia præbet, signaque confert medica. Morbus nullus sine causa corporea, agente secundum suam figuram & molem. Hæc actio simplex, in principio est motus intestinus auctus, vehementiorem inducens sensum. Sensus hic est perceptio læsionis, in aliqua corporis solida parte nervis instructa, aut est ipsa nervorum irritatio nimia ac molesta.

Læſio quovis modo conſiderata, in ſua nativitate eſt ſpecies inflammationis vel diſcontinuationis ſtructuræ vaſorum. Hæ inflammationes & diſcontinuationes, nunquam ſine pluribus motuum accidentiis procedunt, pro diverſitate progreſſivi & inteſtini motus, ad ſuas tendentias pergentis, & differentia loca aſſicienda attingentis. Hæc tendentia & tactus varius, effecta prima mutat & alterat, unde effecta nova præcedentium effectuum dici queunt. Hæc effecta, accidentaliter ſubſequentia primos inſultus morboſos, ſymptomata à Medicis nominantur, quæ pro eventu ſuo declinantem Morbi naturam denunciant, ut ſignorum Medicorum claſſem compleant. Cum autem inclinatio ad morboſum ſtatum, ut plurimum ab acri motu exoriatur, à Morborum calidorum ſymptomatibus ordiemur.

Dolor, eſt principium Morbi. Senſus enim eſt triſtis & acutus, à re acuta procedens, unde ſalino corpori nimium copulato ejus effectum debetur. Quoniam defectus ſalium, involvit defectum motus penetratioris ignei, & per conſequens ſenſus cujuſvis. Morbi autem, à motu inteſtino præſertim oriundi, ſalium extricationem immediatè offerunt, ad nervos & ſenſorium commune violentius pergentium, cum arietatione & læſione acuta. Copulata etiam puncta, terræ leviori nupta, motu ſuo progreſſivo vaſorum latera ſeſe contrahentia, eminentiis ſuis acutis & aſperis, immiti modo rodunt, pungunt, ſcindunt, diſcontinuant, infarciunt, Differentiæ dolorum inde emanant multiplices, prout hæc aut illa corpora ſeſe itermiſcuerint, illis

illis Æthereum motum ſequentibus particulis. Sic oleaginea mollia admixta, blandiores inducunt dolorificos motus; rigidiores oleagineæ particulæ, acutiores; uncinatæ, aculeatæ & cuſpidatæ acres comites hiſce junctæ, violentiſſimos exhibent cruciatus. Aquæ partes rarefactæ illorum ſpiculorum ope, diſtenſione dolorifica moleſtant ſua loca; rigidæ & induratæ terræ ſalinæ gravant infarctu ſuo, propria & vicina vaſa anguſtata. Unde dolores, poſſunt dici eſſentialia ſymptomata morborum calidorum, perſeverantia cum morbo & deſinentia cum eodem. Diverſificationes autem dolorum; à modificatione corpuſculorum acutorum, & differentia partium obſeſſarum oriuntur.

Inflammatio, eſt effectum motus dolorifici. Igneus ſalium vigor, præſertim ſeſe manifeſtat, ubi decuſſa graviora corpora, extricationi tenuium locum ceſſerint. Tenues hæ particulæ, antehac valde coercitæ in durioribus clauſtris, nunc ſui juris factæ per extravaſationem quandam fluidiorum incarceratorum, Æthereos Aereoſque ſequuntur nutus. Hi autem motus, inæquali paſſu procedentes, ob limoſas intermixtas terras, nunc huc nunc illuc deflectere neceſſario debent, cum arietatione ſenſibili circa anguſtiora quædam loca, illum impetum ſuſtinentia. Hinc ſpicula quædam, perterebrantia contextus eorundem locorum, diutius moram ibidem trahere coguntur; ſenſimque à tergo preſſa, vaſcula etiam minima violenter ſubeunt, dilatant, replent. Hæ ab aſperis illis, nimioque motui parentibus levioribus ſalino-oleoſis particulis occupatæ partes, perpetua preſſione

rapidissimaque Spirituum acrium trajectione ; sensim ac sensim primò abraduntur, dein rigidiores sicciores que ad visum redduntur, ex nimia velocitate particulis aqueis inducta ; tandem transversim discontinuantur, si malum continuo actu & malignitate continuetur; vel ad quandam vappescentiam nimiamque mollitiem reducuntur, fugatis spiritibus tenuissimis. Dolori igitur persistenti, semper supervenit Inflammatio, quæ si superficialis sit, cito profligatur, si interna diutius persistit. Inflammationis modi, ex iisdem causis quibus dolores, discrepare solent, nempe ex parte occupata, magis minusve princeps ministerium in nostra Oeconomia possidente, & ex modificatione figuræ & molis salinarum & spirituosarum partium lædentium. Motus insuper celerior vel tardior, exhalationes corporum motorum negatæ vel concessæ, miscelæ ac concussiones supervenientes, non minimam distinctionibus illis causam præbent. Sic etiam effecta ulteriora, exinde necessario emanantia, ab eodem fonte prodeunt, quoniam in uno loco subsistere nequeunt corpora ignem internum foventia, flammeas expansiones halituosas quàquàversum dimittentia, toti corpori molestias plurimas creantia. Scaturigo Morborum ardentium eorumque propagatio, consistit in Inflammationis determinatione.

Dolor & inflammatio, sunt pathognomica & necessaria calidi Morbi signa. Quamvis symptomata videantur Medicis, seu accessoria effecta, attamen nullus morbis talibus detentus observatur, sine his effectis illud designantibus.

Ideo-

Ideoque prima indicia, ex iis motibus exſpiſcantur. Dolor ab ipſa materia peccante provenit, inflammatio doloris augmentum & ſedem fixiorem materiæ illius exhibet. Ex iiſdem, tanquam Pandoræ pixide, propullulare ſolent ulteriora ſymptomata, mobilia & Prothei inſtar mutabilia, ſequentia.

Vigiliæ, ſunt effecta halituum acrium, Nervorum principium inquietantium, cum nimia tenſione & levi vel gravi ſpecie inflammationis eorundem. Spirituum animalium juſtò fervidior ſtatus, ex acri miſcela ſenſim è partibus inflammatis aſcendente, nervos nimium diſtendit ac aperit. Dolor tenſos eoſdem tenet in partem occupatam velocius irradiantes, & torrentis adinſtar ruentes Spiritus dimittens. Hæc continuationem ſenſus non ſolum fovent, ſed & cogitationes in hanc moleſtiam attentiores & pertinaciores detinent, unde Vigiliæ continuæ. Si autem quis, in Morbis calidis ſomnolentus ſit, illud non Morbo illi nec ejus motui, ſed materiæ craſſiori ſurſum elevatæ obſtruenti nervos adſcribendum eſt, ut patet in Aphthis incipientibus, Morbiſque malignis inchoantibus, tumultuoſo motu inteſtino fæculentias fulginoſas ſurſum protrudentibus, ea ratione ſomnum horridum vel ſuſpiciendum afferentibus. Si corpuſcula acria, tandem per illas obſtantes proruperint catervas, vigiliæ, omniaque atrocia invaleſcunt ſymptomata, eò malignora quò diutius ſuſpenſa ſteterint in ſuis violentiis internis. Inflammationes, ubi ſenſorium occupaverint, vigiliæ exiſtunt continuatæ cum deliriis furibundis, ſecus fit, ſi halitus tantum leviores fuerint.

P 4 Febres.

Febres, ſunt motus extraordinarii Sanguinis, cum irregularitate effectuum externorum. Extrà ordinem procedunt, ubi concitantur per miſcelas reactionem gravem offerentes. Miſcelæ hæ, ex foco quodam inflammato proſiliunt, poſtquam vitiatam ibidem acquiſiverint figuram & molem, ſerum ſanguinis exagitantem. Dolor hiſce motibus accedens, febriles inſtigat motus, ob acres particulas ſimul à nervaceis humoribus incitatas ad majorem vehementiam. Irregularia effecta, occurrunt in Febribus, ab ipſius motus inteſtini ortu, progreſſu & fine oriunda. Frigus, plerumque febrilis motus principium conſtituit, ſaltem rigores & horripilationes acceſſum Febris denunciant. Frigidus hic motus, à craſſiori humorum turbatione & confuſione, ut & ex ſalium muriaticorum aut ſubacidorum effluviis, nervorum & muſculorum poros contrahentibus & obſtruentibus producitur. Hinc vellicationes & raſiones variæ, corpus ipſum concutiunt, & ſero craſſiori ad acrem acorem vergente, undiquè ac undiquè membra perfunduntur, frigore veluti congelantia, quoniam humores hi quam proxime accedunt ad aquam ſale Ammoniaco imbutam, eadem effecta proferentem. Calor ſiccus & urens ſuccedit Frigori, poſt motus illius continuationem, nunc breviorem nunc longiorem. Hic reſultat, ex iiſdem particulis imminutis, & poſt decuſſionem variam attenuatis, omnes motus exaſperantibus, cum acredine rigidiori, inflammationis generalis ſpecie, ſenſuque exquiſitiori omnis corporis. Quæ effecta, irritamini Nervorum, à ſalibus & oleoſis particulis extricatis producto, debentur.

tur. In hoc igitur effectu, vigor Morbi per excellentiam, in omnibus ſuis circumſtantiis adeſt, ubique motu gravi & acuto procedens ad ſuos fines. Tandem calor ſupervenit humidus, cutim nempe humectans copia ſeri expulſi, per ſudores. In hac operatione, ſufficienter demonſtratur, ipſas aquas mollitiem ſuam poſſe deponere, ſaltem quoad externa effecta, quam primum copulas intimiores iniverint cum ſalibus levioribus & terris ramoſis, illoque in motu poſſe perſeverare, quamdiu ipſa durat copula. Sudor hic ex ruptura illius copulæ proſilit, ſic enim aquæ ſeroſæ ſui juris factæ, è carceribus ſuis liberatæ, mollitiem priſtinam induunt, omniaque ſymptomata moderantur. Hæc moderatio duabus debetur cauſis, effluviorum ſicciorum fugæ, & reliquæ peccantis materiæ intricationi in ſero & terra limoſiori, per motus illos decuſſa.

Reliqua Febrium effecta, inflammationi debentur agenti. Effecta ſunt actiones, productæ ex ſua cauſa, quæ aliundè à corpore fortiori procedunt. Cauſa inquirenda, in maximè activis particulis, per motus inteſtinos & ſolutiones violentiores productis. Motus inteſtini & ſolutionis modi, in parte inflammata, frictione & attritione valida ſalina ſpicula extricante, ſeſe manifeſtant. Extricatione hac, ſeri fluor ſalinus ubivis ab omni parte ſe offerens, limphæ turbas eximias, terræ præcipites particulas, arietationes ſalium inſignes exhibet, vix uno nomine proferendas. Hinc progreſſivi motus indicia, primo in Sanguine, tanquam Microcoſmi Oceano, poſtmodum in ſpirituoſa limpha ſe produnt,

per

per pulsum, vigilias, deliria & jactationem corporis.

Pulsus, est cordis & Arteriarum contractio & dilatatio, æquali aut inæquali motu per totum vitæ curriculum procedens. Æqualitas motus illius blandi, sanitatis signa præbet, inæqualitas ejus deflectentem indicat Naturam machinæ vacillantis. Hujus declinationis causa, ab humore aliquo incidente provenit. Humor istius efficaciæ, debet esse acris, sensum ut simul cum motu stimulet. Acredo, dependet ab eminentia punctorum salinorum, immediatè ad nervorum extensas ramificationes pertingentium ibidemque vellicantium. Hæc acredo, innumeras suæ variationis figuras & moles proferens, infinitis modis fibras nervaceas lacessit, humores rarefacit, constituit, premit, ut exindè pulsuum differentiæ, intra breviores terminos limitandæ vix concedatur, quicquid etiam Medici illud hucusque tentaverint. Hæc autem circumscriptio pulsuum, suis terminis aliquatenus coercendorum, brevitatis ergo sequentibus delineari potest, ut ad pleraque Morbi phænomena ritè illustranda viam patefaciat.

1. In Morbis calidis pulsus est celer, velox, magnus, durus, creber pro Morbis & virium natura, id est, prout Spiritus magis minusve integris, & corpuscula salina oleosa, in majori minorive copia exstiterint, ipsos humores stimulantia, fibras inquietantia, tunicasque vasorum grauius aut levius percellentia, ut & pro virium constantia.

2. In Morbis malignis, pulsus sunt celeres, inæquales, rari, intermittentes. Præcipua autem diffe-

differentia, in hoc caſu cernitur, in ipſa inæqualitate motus humorum, acerrimas inverſiones minitante, quoad vaſa & humores; ob particularum vehementiores reactiones, tam motum progreſſivum & inteſtinum augentes quam imminuentes, variis cum effectis ex improviſo ſupervenientibus.

3. In Morbis frigidis, lenti, languidi, tardi, molles, ac deficientes ſunt pulſus. Pleræque hæ pulſuum apparitiones, oriuntur ex defectu Spirituum & rarefactionis humorum, tardè repentium in ſuis vaſis, abſque ſenſatione magna opus ſuum abſolventium, unde irritamina conſueta circa fibras, tunicas, valvulas, ramificationes vaſorum deſint, neceſſaria in contractione & dilatatione ſufficienti acquirendis. Hæc ſigna, etiam ſe manifeſtant, in Morborum calidorum ultimis tendentiis & criſibus lethiferis, aut ſaltem periculoſis, ob eaſdem rationes, ut & ob læſiones funeſtas nexus fibroſi nervacei, ſenſum ſimul cum motu intercipientes.

Reliqua pulſuum diſcrimina, his adjungi poterunt. Vix autem tanta cum exactitudine obſervari queunt, tot pulſuum gradus diſtinguant Medici, prout in ſuis libris proponunt Authores practici. Obſervationes pulſuum, neceſſariæ ad motum diſtinguendum Medicis exhibent certiora ſigna præſentia, non autem futura, niſi in æqualitate vel inæqualitate eorundem. Æqualitas enim pulſuum, denotat non ſolum æqualitatem motus, ſed etiam miſcelæ exactius temperatæ humorum. Miſcela igitur exactior, ab ſalinarum particularum minori decarceratione & eminentia dependens, ubivis arietatione re-

gu-

gulariter procedente agere ipſas texturas deſignat. Hinc fibræ æqualiter eſſectæ, non facile unæ aliis obſunt, ſed quovis modo tenſæ & diſpoſitæ, humorum affluxui liberius & concordi modo reſiſtunt, eumque gravius ſuſtinent, quoniam omnes ſimul pati & agere videntur, unitis viribus rem proſequentes. Inæqualitas pulſuum, ab heterogenea particularum admixtione, & eminentia irregulari punctorum acutorum producitur.

Vigiliæ, ſunt conſtantes Nervorum tenſiones, cum leviori vel graviori ſalina acredine junctæ. Tenſio hæc, rigidos retinet nervos, influxui gravi ſpirituum animalium ſubjectos. Spiritus hac ratione agitati, indeſinenter ad cogitationes ſuas vagabundas reſpicere injungunt menti Cogitationes ſimul cum ſpiritibus, à ſtatu equilibrii poſtmodum declinantes, deliria inducunt, corpus ipſum debilitant, motus hæterogeneos accerſunt. Ex hiſce violentis preſſionibus & circumrotationibus, limpha ſpirituoſa, attamen temperata ſero, acris, ſiccior, & rigidior evadit, inſtar ſalium volatilium alcalinorum. Hinc puncturæ magis dolorificæ invaleſcunt, cum inflammatione accreſcente in partibus æquè fluidis ac ſolidis.

Ex vigiliis nimiis, jactationes corporis oboriuntur. Senſus enim perſtat acutus, membraque inæquali modo, ſemper doloroſo, perculſa, nunc in hunc nunc in alium ſitum ſeſe projicere cogitur, meliora quærens effecta. Jactatio hæc, præſupponit diſtinctionem partium occupatarum. Dolor enim & læſio, pari paſſu hic ambulant, unde Æger has aut illas partes magis evi-

evitabit, in decubitu ipſo dolentiores. Univerſalis dolor cum deliriis, præcedentes obtinuit jactationes corporis, admodum inquietas & ſuſpiriis intermixtas, ob malignas particulas ſalinas, nervorum poros validè conquatientes, tandemque ad ruinam trahentes. Vigiliæ enim ab inflammatione acri ortum ſumunt, inflammationes & ſenſus à particulis pungentibns, undè continuatæ vigiliæ rarò abſque aliqua læſione conſpiciuntur ſubſequenti.

Deliria in Morbis calidis, ſunt ferocia & audacia. Ferox audacia animalium, ab eorundem conſtitutione ſpirituoſa & oleoſa. Robuſta inde facta membra functionibus fortioribus aſſueſcunt. Conſuetudo hæc animum illis addit, imo ad ſuperbiam hoſce inſtigat, ubi minoris fortitudinis homines, infrà ſe poſitos arbitrantur. Eadem hæc valet ratio in Morbis, aſſueti enim cogitationibus invidiæ, odii, amoris, &c. omnes haſce confuſas nobis repræſentamus. Hinc primò, nobis ipſis tandem aliis iraſcimur, cum jactatione ipſarum cogitationum, magis ac magis invaleſcentium, per fervorem humorum nervos ac muſculos deſtendentium, & ad quævis ſuperbo modo patranda ruentium. Partes cerebri infeſtatæ, ubi inflammationem obtinent, ferociſſima ac maximè ſuſpicienda ſunt delirantia effecta: ubi vero aliunde halitus acres ad ea loca deferuntur, minora ſunt quamdiu fixa ibidem non tenuerint loca, ob ſuperficiales tantum conceſſas actiones, circa extremitates ſenſorii communis & ſublimis capitolii ipſius Animæ operantis. Hæc deliria, in ſuis variant cogitationibus & effectis, pro vitæ anteactæ conſuetudine,

&

& dispositione materiæ peccantis. Vita namque anteacta, cogitativas impressit fixiores ideas, earum rerum à teneris annis ipsis familiarium, quæ non tam facile delenda veniunt vestigia in ipsis Morbis, undè plerumque circumvolvuntur in mente. Dispositio materiæ, quantum faciat, ad modificationem cogitationum, patet ex Medicamentis & Venenis, jam horrida, grata, tristia, hilaria, seria, jocosa, audacia meticulosa cogitationum spectra proferentibus; insuper eadem patefiunt ex Alimentis, nos quoad cogitandi modum variè alterantibus. Omnes delirii fervidi species, ad robus nimium, spirituum igneos motus, & determinationem in odia, audaciam & violentas executiones, non confusæ mentis, illa enim non patitur, nisi relativè ad corpus externum ejusque organum nobis notum, sed confusi corporis, igneo illo motu perculsi ad furorem, Hinc Delirium ipsum, est actio Spirituum animalium, cogitativas imagines confundentium, nervosumque genus extraordinario modo replentium, cum roboris accretione & rationis sublatione.

Hæc sunt primaria effecta Morborum calidorum, ubi ad extrema ferè symptomata assurgunt, in motus ipsius continuatione. Superveniunt etiam convulsiones, ad pessimum ubi statum vergunt mala, quæ non minimam alterationibus ansam præbent, ac præsertim quandò critica illuc accedunt effecta Morborum acutorum.

Convulsio, est inæqualis spirituum actio & penetratio, in poros nervorum & musculorum. Actionis inæqualitas, ab heterogenea mixtura

&

& arietatione vacillante, in varias deviationes, particularum acrium, enaſcitur. Hæterogenea ea propriè dicitur mixtura, quæ ex confuſione plurium figura & mole differentium corpuſculorum emergit. Acuta ubi obtuſit, ramoſa ſeroſis, ſalina terreſtribus & aqueis conſociantur in humido, abſque exacta vel æquali ſolutione partium, in diverſitate ſuæ ſeparatæ figuræ & molis permanentium. Unde ſingula ſeorſim vadunt, & invadunt corpus, prout plerumque fit in dolorifica ſolutione continui per inflammationem, gangrænam & ſphacelum. Penetratio major fit, ab extricatione punctorum, flatulentam in expanſionem aut minimas in acutas moles tranſeuntium, torrentis inſtar raptorum,

Convulſio, eſt effectum motus putridi, aut ignei. Duo ſunt obſervanda in hoc effectu, determinatio & modificatio partium motarum. Determinatio, eſt ad Nervos & Muſculos, dilatandos & contrahendos vi extraordinaria. Aptitudo illius invaſionis requiritur, in humore ad motum illum ſeſe accingente, unicè per motum inteſtinum obtinenda. Motus hic inteſtinus, producere debet ſpicula acria, non balſamica nec acida. Balſamica enim figura, obeſt violentiæ omni, aciditas mera ad craſſitiem cohit corpora, dein penetranti motui inepta, quæ minimè cum convulſivo effectu quadrant. Fermentatio igitur & efferveſcentia, huic motui anſam nullatenus præbent, quoniam balſamicas, acidas & muriaticas elaborant particulas, convulſioni contrarias. Putrefactio autem, ſolutionem turbidam, limoſam & fætidam exhibens, obſtructio-

ctionem ex terra limoſa depoſita in hac parte, violentam penetrationem in aliam partem oppoſitam cauſat, unde Muſculi hi dilatantur, illi contrahuntur, fluxu & refluxu ſpiculorum ac ſpirituum incitatorum inconcinno & irregulari ad æquilibrii inverſionem uſque ignea aura prodit, ex parte vehementer inflammata, vigiliis, doloribus & acutis Febribus. Hæc ſæpius inſtar Phoſpori rapitur, effluvia acerrima proferens, muſculos & nervos altius permeantia, præcipuè in præſentia rapidiórum Spirituum limphaticorum, nimiam ad ſiccitatem deflectentium. Ideoque Morbi calidi & perperacuti dicti, convulſionibus maximè ſubjecti; minus autem frigidi. Cogitationes celerrimæ, ex improviſis obiectis horridis oriundæ, humorum feroces motus ſtimulantes, convulſionum etiam cauſæ eſſe queunt, quatenus unita vi unam in partem feruntur torri fluidorum æſtus. Hinc pleraque convulſiones generantia, ex Morbis malignis & materia Nervis lethifera in campum prodeunt. Hoc patet ex turbatione Humorum, leſione & contorſione partium ſolidarum, Paralyſi & ſimilibus Morbis indè exſurgentibus. Peſſima exindè ſigna, Medicis obveniunt per convulſivos motus, ſupervenientes Morbis calidis, ob violentiam morbificæ materiæ & ulteriores Oeconomiæ turbas Morbis ipſis accedentes. Convulſivi autem dantur alii Morbi, non tam funeſti quam atroces, quoniam in tali caſu, viæ ſatis amplæ, illique motui magis conſuetæ, corpuſque nondum depauperatum, exiſtunt, undè facilior reſiſtentia & ſubitanea reſtitutio in promptu adſunt. Quod patet in Epilepſia.

Ari-

Ariditas linguæ & ſitis, ſunt effecta inflammationis. Partes ſolidæ in ſuperſicie ſua nimis extenſæ & tumidæ, facilem ſeri fugam ibidem concedunt; præcipuè circa linguam & os. Aeri vicinum locum, effluviis craſſioribus deſtinatum iter. Fluidi humores, diſtenſi à materia ſalina acri, Aere & Æthere gravi, in extimis texturarum ſuarum ſuperficieculis etiam aſpera cruſta duriori inſigniuntur; ſerum molle interius coercente, in progreſſivo motu limante, rodente & deradente vel diuidente ſuperficies majorum corporum. Exindè ſeroſæ limphæ effecta tolluntur; omniaque igneo motui ſubijciuntur rigida & valde tenſa membra, aquam expetentia ad ardorem extinguendum, ac partes emolliendas flaccidioreſque reddendas.

Rubedo ignea, eſt naturalis color Ægrorum calido morbo detentorum. Ruber color, in pleriſque ex ſulphurea & oleoſa materia, per ſalia exaltata, emergit. Approximatio major levis terræ ramoſæ cum ſale ſpirituoſo, eſt verus ignis & rubedinis productor. In his Morbis, eadem ſequuntur phænomena, ex motu & vigore talium ſulphurearum partium acriter evectarum, unde non mirum ſi rubedo ſanguinea magis extenſas acquirat ſuperficies, ipſaque mucago balſamica, ad oleagineam ſubſtantiam acrem & rubentem promoveatur, quæ ſeſe per totum corpus diſpergit, cum rutilatione inſigni, quamdiu frictiones à circumrotantibus particulis permanent integræ.

Colores, à rubedine deflectentes, in Morbis calidis, ſunt ſuſpecti. Quodcunque enim à naturali & conſueto ordine deviat, illud denunciat

motus ipſius malignitatem. Malignitas obſervatur, ex laceris texturis, in colore livido ad nigrum & cæruleum inclinante; ex denſis texturis, in colore albo, ad griſeum flavum & pallidum tendente; ex intermediis rugoſis texturis, in colore purpureo, ad obſcurum flavum & moſcheum colorem tranſeunte.

Tenſio cutis rubræ & ſiccæ, effluviorum acriorum Autor in Morbis calidis. Rubedo, eſt ſignum exaltatæ partis ramoſæ, quod punctum attingit per ſpirituoſa ſalia. Hæ exaltatæ partes, Æthereis parent motibus, facilè ſubtiliores extra peripheriam corporis avehentibus. Hæc effluvia rigida & acria, conſtanti figura prædita, conſtantes & pertinaces propagant actiones, in occurſu aliorum corporum, illi actioni obedientium. Hæc propagatio, eſt contagioſa lues, ex ſemine morboſo, proferens ejuſdem generis effecta morbifica. Hujus contagii, eo major vis quo intenſior ariditas, rubedo, calor & ad purpureum vergens color, exſtiterint. Deſignant enim actum fervidum & poroſitatem, accreſcentem per fugam ſalium, vi ſibi vias parantium.

Linguæ vitia, colore, tumore & ulcuſculis ſeſe manifeſtantia, ſunt acria effecta ſalivæ & limphæ ſtomachicæ. Color, plerumquè rubicundior ſolito, in vehementia mali exæſtuantis. In periculoſo ſtatu, declinat ad ſiccitatem & obſcurum ſtatum nigrum. In ſalutari eventu, ad album deflectit humidum, minus acria effecta concedentem. Tumor linguæ, ab infarctu craſſioris limphæ productus, deſignat ejus penetrandi vim & inclinationem ad motus inteſtinos,
cum

cum futura læſione. Ulcuſcula, demonſtrant malignitatem & atrociam ipſius humoris ſævientis, ſeſe in hæc loca exonerantis, unde ſæpius Morborum terminationes, ab interceptis particulis labem inferentibus. Hoc patet in Aphthis, inflammatione linguæ & oris, ſimilibuſque eorum locorum inquinamentis violentioribus, ut Angina, &c. Depreſſio ſeu detumeſcentia linguæ, ejuſque purpureus color, perniciosiſſimæ malignitatis deleteriæ ſunt præſagia, ut in Peſte, eique aſſinibus Morbis conſpicuum fit.

Inſomnia horrida, ſunt præludia inflammationis cerebri: Præludia hæc, naſcuntur ex effluviis nimium obſidentibus & vellicantibus nervorum principia. Spectra, ſunt confuſiones fæculentiarum ad cerebrum delatarum, pertinacius cohærentium, imagines fumoſas offerentium, quibus ſpectacula varia monſtroſa cogitanti Animæ obvolitare videntur. Hiſce accedentia effecta doloroſa, corpus à Cacodæmonibus quibuſdam affici imaginatur & abhorret Anima, corporeis inſtrumentis illuſa: Hæc, ſunt ſpecies Melancholiæ, in furorem facilè convertendæ, ubi in copia accreſcentes particulæ ſulphureæ-ſalinæ, cerebri loca proxima occupant, ibidemque inflammationes inducunt, deliriorum furibundorum autores. Defatigationes corporis, accreſcentes poſt ſomnum, mala ſunt præſagia, nimis corroſivi & nervos debilitantis humoris. Spirituum animalium inſuper penuria, mala figura, nimiaque partium principum debilitatio, in cauſa ſunt, ut nobilioris vitæ functiones ceſſent, ex reactione materiæ morbificæ cum humoribus orta.

Urina rubra, ignei motus eſt indicium. Per igneum motum, ſalino-ſulphurearum partium inteſtina frictio & attritio ſubintelligitur. Hæ particulas illas flammeo inſigniunt colore, fervidoque inſtruunt acri motu, quamdiu adhuc integri perſiſtunt contextus lævigati. Secedentes autem à colore rubro urinæ, indicia præbent inclinationis ad mortem aut vitam miſeram aut ſanitatem. De quibus ſignis ritè proſequendis, non per ſimplicem Uromantiam, ſed per motum & admixtionem variorum corporum, in diverſas tendentias & fines abeuntium, brevitati ſtudens, hic agere ſuperſedeo.

Morborum frigidorum effecta, ſeu ſymptomata præcipua ſunt, retardationes ſenſus & motus, præcipuarum functionum, Quamvis frigus non exiſtat oppoſitum motui, attamen prout diximus ſenſui ſummoperè obeſt, adeoque ſpirituum & nervorum efficaciam minorem deſignat. Si autem Morbi dentur, in quibus ſenſus etiam reperiatur exquiſitus frigidus, hi ex compoſitis oriuntur particulis, in morboſo incipiente motu gravius procedentibus. In principio nempè, ubi omnia in vigore adhuc perſtant Spirituoſo & ſalino, atque integræ adhuc viſuntur texturæ naturales humorum & nervorum nondum obſeſſorum. Medium enim & finis, tendentiæ Morbi frigidi, eſt imminutio ſenſus ſenſim hebetandi. Motuum etiam potiorum ſublatio, à morbo frigido invaleſcente ſemper exſpectanda, quoniam humorum craſis ad majorem craſſitiem, molem & nexum tranſire cogitur, Spirituum, ſalium tenuium & oleorvm privatione, quæ Ætheris & Aeris commercium

nobi-

nobilius invocare solebant, ad majorem superficierum independentiam obtinendam.

Limpha muriatica & serosa est principium Morbi frigidi. Muriatica salia, sunt composita ex acido & alcali quovis, ità tamen, ut prævaleat authoritas acidi. Hæc compositio demonstrat molem, seu coacervationem punctorum salinorum, minori motui auscultantium. Acida inter hæc numerantur, in quantum ex reactione muriaticorum resultant, ubi ex sua terra excidunt, ad fluorem majorem evecta. Hæc autem muriatica, & acida fixiori graviorique terræ consortio instructa, oleosæ obsunt texturæ, illamque coagulant & incrassant, serique subacidi copiam adducunt, Spirituum animalium motum inhibentis. Hinc infarctus graves, & ventiformes partium distensiones succedunt onerosæ, lentorem humorum promoventes.

Pallor & ingratus color, sunt effecta præcipitantis acidi & muriatici salis. Præcipitatio, est superficiecularum coacta accumulatio, per oblongiora salia sphæricas & independentes particulas connectentia, cum violenta fluidi expressione. Hæc contrariatur tincturæ rubræ ramosi Sanguinis, eamque obscuro & ingrato livido colore inficit, partesque mucaginosas limphæ & seri ad caseosam substantiam cogit, unde florida rutilatio pristina & fluor eximius humorum sistuntur, tam in motu quam in miscela exactiori. Serum igitur seorsim fluere coactum, pallore inficit cutim minus diaphoreticam, crassa coagula tetros inferunt colores, limosa & turbida sua immixtione, inter serosas hasce lentius fluentes partes, glandulas & poros subcutaneos

ubi replent. Hi fedi colores, ad flavum aut lividum eò magis inclinant, quò hæ præcipitatæ partes, magis à ſtatu nativo declinaverint per motus inteſtinos frigidos & conquaſſationes earundem varias vel putrefactiones ſupervenientes.

Colorum declinationes, ſigna præbent conſiſtentiæ & qualitatis corporum modificatorum per morboſos motus. Nulllibi major colorum varietas eluceſcit, quam in Morbis frigidis, ſunt enim terræ limoſæ progenies, craſſiori ſali & aquæ minus ſpirituali junctæ. Terræ autem cohæſio major, eſt magna colorum cauſa. Hæc terreſtria, cum ſubſiſtere diu nequeant, in fluctuatione inæqualis aquæ, variegationes offerunt colorum ſemper faciem ſuam mutantium. Immutatio hæc, cauſas agnoſcit, motum nempe ſalinum & inteſtinas concuſſiones, decuſſioneſque corpuſculorum, inter ſe mutuò ſævientium, in hiſce ſtagnationibus. Ex iis haurit Medicus ſequentia præcipua effecta, ſignorum loco venientia:

1. Color albus, eſt ſignum coagulationis lentæ & caſeoſæ, adeoque minoris motus partium. Acida enim muriatica cum ſero prævalentia, motum progreſſivum & inteſtinum, pro eo tempore ſiſtunt, tam in vaſis quam in humoribus. Quod patet in pituita viſcida alba, leucophlegmatia, pallore virgineo, linguæ & urinæ albedine, &c.

2. Color flavus denotat motum ad malignum infarctum tendentem. Flavedo enim in talibus Morbis, eſt ſpecies cachexiæ humorum. Oleoſæ nempe particulæ, ſpiritu tenui deſtitutæ, craſ-

ſas

ſas illas deponunt ſæces, ad ulteriores motus poſthac inclinantes. Horum motuum tendentiæ, vergunt ad acorem & auſteritatem, diverſificatæ, pro modo læſionis præcedentis & partis occupatæ.

3. Color niger, laceræ texturæ ſigna præbet funeſta. Irregularis fluidorum conſiſtentia, à motu nunquam deſiſtentium, cauſa eſt illius effecti ultimi. Interceptio enim particularum in hoc loco, violentiori niſu pergere cogens particulas, in minus reſiſtentia ſeu apertiora loca, ibidem arietatione ſua inſigni diſcontinuationem promovent magnam, ob intermixtos cuſpides ſalinos fluidis illis in nimia copia junctos. His effectis, etiam alia accedit ratio, nempe acrium quorumcunque vehemens impetus, cum penetratione violentiori, in omnes dimenſiones figurarum & molium corporearum, ab iis diſcindendarum, ut patet in malignis Morbis, Gangrænam & Sphacelum inferentibus. In frigidis autem Morbis, ſucceſſivè hæc peraguntur, ſæpius ex albo coagulo ſeroſo inchoant, ad flavum ſenſim rediguntur ſtatum, nimia perſiſtente corpuſculorum interna ſalium & oleorum craſſiorum caterva, in livido & nigro terminantur, ſubſiſtente illo inteſtino bello, hoſtiliter in propria viſcera ſæviente, ad ruinam integram illis machinæ inſtigato, poſt decarcerationem exactiorem ſpiculorum, nunc unitis viribus properantium ad inſultus atroces. Hoc ſæpiſſimè etiam obſervatur in Morbis calidis in principio albeſcentibus, poſteà rubentibus, tandem nigricantibus partibus, ut in aphthis, &c.

Hi Colores dici queunt cardinales, plerique

enim alii ex eorum miſcela & coordinatione varia reſultant. Hoc patet in arte pictoria & tinctoria, ubi diverſimodè colorati junguntur pulveres, unum in colorem poſthac veluti colliquantes. Inſuper ex varia reactione partium, ſe mutuo alterantium in ſuis ſuperficiecularum texturis, ſitu, ordine, nexuque vario diſponendis, mutationes emergunt mirificæ colorum, graviter à Medico proſequendorum, nec tam leviter rejiciendorum, prout à Philoſophis generalioribus aſſuetis fieri ſolet. Albedo itaque, tanquam ſpecies Morbi frigidi retardatique humorum motus conſideratur, à nimia coagulatione mucaginis, ſerique expreſſione ſubſequente procedentis. Cui, palloris omne genus ſubjungitur, utpotè ab hiſce duobus effectis poſtmodum variegandis dependens, coagulo nempe caſeoſo & ſeroſalino-aqueo. Flavedo, eſt intermedia ſpecies Morbi, nunc ad rubedinem, ubi prævalent acria, oleoſa, ſalina ſpirituoſa, vergentia in Morbis calidis; nunc ad obſcurum, ubi muriatica, acida, terreſtria craſſas, prædominantur, tendentia in Morbis frigidis. Huic adjunguntur rubedinis omnes ſpecies, in Morbis calidis rutilanti reflectione inſignes, in Morbis frigidis ingratiores minuſque reflectentes, ſed obſcuriori modo apparentes. Nigredo eſt Mortis ſpecies, in antehac albis partibus apparens, ubi ipſa corporum lacera textura, multis magniſque poris excavata, à materia corrodente maligna, corpora eorumque partes integrantes, obſervantur; à Lividitate apparente incipit hic color, deſinitque in nigro, unde omnes ſpecies cærulei ac lividi ad hunc referri debent. Ipſe etiam viror, virulentæ acredinis

nis signum, à cæruleo & flavo productus, intermedias participare videtur vires, ab flavo acri & livido putrido desumptas, unde ejus malignitas prodit.

Somnolentia, est effectum retardationis functionum. In hanc, proclives utplurimum sunt Ægri, Morbo frigido detenti. Nervorum flacciditas, limphæ serositas, minor spirituum irradiatio, defectus salium subtilium, autores sunt hujus somnolentiæ. Vix enim succedunt motus propulsivi, nec cerebrum sufficienter expanditur, ut sufficiat vigiliis, alacritatique corporis succumbentis in suis actionibus. Contrarium autem videtur contingere ex Opio, aliisque anodynis assumptis, quietem non somnum inducentibus. In tali quippe casu, corpus calet, multum transpirat, vigiles securè quiescunt. Hic autem altum dormiunt, frigidiores actu existunt, nec post somnos sufficienter vigilant, magis ac magis tardi in omnibus suis functionibus redditi. Accrescunt enim serosi & crassi humores, mediante morboso somno cerebrum offuscante, nervos debilitante, & vasa replente crassioribus coagulis.

Melancholia, est delirium meticulosum, ex frigidis humoribus natum. Deliria audacia & furibunda ab inflammatione oriri indicavimus, quam ab acrium infarctu & progressu per angustiora vasa produci demonstravimus; hæc autem à fuliginosa, crassa, lividaque exhalatione sublimia cerebri loca petente, enasci credimus, Corpuscula enim exhalantia, ideam suæ figuræ & actionis pertinacius retinentia, ibidem diutius cerebrum obsident, ejusque functiones cogitati-

vas retardant, attentius ſcrupuloſiuſque res ipſas rimandas offerunt, ac in eodem ſtatu quaſi figunt ideas cogitationum lentarum. Monſtroſæ ubi imagines, ad ſenſorium, conarion, aliaque illis ideis recipiendis deſtinata loca, deferuntur miris modis ibidem hærent, ſenſus inquietant, cogitationes percellunt, timorem incutiunt, omneſque corporis habitus alterant. Pro figura effluviorum, terras fuliginoſas, ut ita loquar, vehentium, ſalia acido-auſtera, vel ad acredinem vergentia, ſecum portantium, ex diuerſis corporis partibus prodeuntium, diverſificantur melancholiæ.

Melancholiæ cauſa, ex abdominis locis procedere probabile eſt. Lienem, antiquiores ſtatuere ſedem illius mali, verum an illud viſcus ſolum, hanc poſſideat facultatem, plurimi dubitarunt imo rejecerunt, utrique forſan eadem levitate & conjectura. Abſque dubio, locus proprius anguſtis non ita circumſcribitur cancellis, ſaltem hucuſque notis, ex quo ſcaturiginem ſuam haurit triſtitia menti à corpore illata. Abdomen autem, productor plurimæ ſalinæ limphæ, facillime ad acidum auſterum vergentis, in Morbis frigidis, non abſque ratione ſtatui poſſet fons illius effecti triſtis. Illud confirmare videntur ejus mollia vaſa, eorumque reactiones manifeſtæ in humoribus contentis, graves ad alterationes properantibus. Ventriculus enim, Lien, Pancreas, Meſenterium, Renes, Inteſtina, quibus non parere cogunt mutationibus aſſumpta liquida & ſolida ingeſta? Effluvia inde reſultantia, morboſo in ſtatu, quos non motus, borborigmos, murmura ſonora, flatus, ru-

ructus, diſtenſiones moleſtas, faſtidia, reliquaque extraordinario modo nos afficientia proferunt, caput ipſum petentia ? Mens enim impotens ſui ratiocinij facta, per ſeroſa, auſtera, nebuloſa craſſa fumigia, reperiens corpus torpidum, ob nervos nebulis illis obſeſſos, flaccidos & enerves redditos, ſibi ſuæque Oeconomiæ corporeæ metuit, ne deſtituta auxiliis ſufficientibus, ab onmi parte miſeriis hujus vitæ ærumnoſæ ſubjiciatur, unde timor. Hæc ab nebuloſis abdominis halitibus, perverſe figuratas terræ moles vehentibus, poſſe & debere contingere, confirmant Aeris conſtitutiones variæ, noſtras functiones & cogitationes percellentes. Sic tempore ſereno, alacriores, nebuloſo ſegniores ſimus, Vere & Æſtate promptiores ad omnia, Hieme & Autumno præſertim pluvioſo & nebuloſo tardiores exiſtimus. Sic regiones calidæ & temperatæ, ſi defæcatiorem vehant aerem, penetrantiſſima producunt ingenia, hilaritati, audaciæ temerariæ & ſuperbiæ dedita; regiones frigidæ craſſo Aere donatæ ſtupidiora proferunt cerebra, melancholiæ, tarditati & humilitati magis ſubiecta. Hæc autem effecta, infinitis modis alterari queunt per ſtudia, experientias mundanas, conſuetudines vitæ, educationes, corporum ipſorum conſtitutiones, Aeris ipſius innumeras miſcelas halituoſas, homines incolas afficientes; in Spirituum animalium directione, æque ac in vegetatione plantarum, ſtirpium, arborum. Concludo igitur, Melancholiam produci ex nebuloſis abdominis, craſſioris limphæ cloacam in tali caſu repræſentantis, halitibus, frigidiori & flatulento modo nervos & cerebrum obſi-

obſidentibus & humectantibus, ad extinctionem magnam uſque igneæ irradiationis noſtræ animæ procedentibus. Eodem modo, ut omnia triſtiora & flaccidiora evadunt, per frigora, ventos ſeptentrionales, & nebulas nimias, ut & per pluvias diu continuantes. Rejiciendus ergo melancholicus ſuccus, antiquorumque atrabilaris humor, nullibi enim talis apparet, niſi in Morbis oriundis ex acido-auſtero limphas tardas, ventos craſſos, nebulas denſas efficiente, eo tempore ubi internus noſter Aer antehac deſcriptus, moleculis illis inquinatur & quaſi ab omni parte repletur, ita ut nullibi vividè permeare poſſint radii ſpirituales. Hoc confirmare videntur cadavera diſſecta, in iis namque viſitur extravaſatum in magna copia ſerum, thoracem & abdomen opplens, poſtquam cachectici, ſcorbutici & melancholici mortem obiere. Inclinatio ad pallorem, maculaſque lividas, leucophlegmatiam, flatulentiam horum, itidem evincunt.

Flatus, ſunt reſolutiones ſeri frigidi craſſiores, per motum inteſtinum ſuſcitati. Ventorum origines, ab aquis proſilire, in mundo patet, ubi per calorem & motum inteſtinum, quæ abſolute pro ventorum generatione requiri ſtatuunt omnes obſervationes, rarefacta humida, tam in cryptis ſubterraneis, quam in Aere ipſo, ventiformes in expanſiones coguntur. Hi qua maximè in ſeptentrionalibus locis, littoribus maritimis cinctis, vigent, violento impetu ſæpius Aerem & terram quatientes; ut & in Hydrophylaciis & Pyrophylaciis terræ interioris, terræ-motus horridos inferentibus, per ventorum

inter-

internorum creationem & nimiam retentionem in illis angustiis, undiquaque premendis & concutiendis. Ideoque non mirum, si refrigerium limphæ nimis serosæ factæ, ab reactione intestina non cessantis in statu Morboso, sed potius ad eandem evectæ per fluorem salinum & terræ crassitiem, hasce inducat flatulentias, sæpe abdomen validius distendentibus ad intumescentiam duram usque, cum gravativo dolore.

Flatuum eadem est differentia, ut ventorum in macrocosmo. Ventos demonstravimus, non simplices sed compositos procedere, de uno in alium locum procedentes. Compositio hæc accrescit, per effluvia in Aere vario obvia. Actiones eorum, ex illa composita miscela resultantes, sese accomodare ad alia corpora quibus occurrunt, unde effectuum variegationes emergere, luculenter Natura ipsa evincit. Hinc ubique eodem talo incedens, corporum determinatus motus, tam in quam extra nostrum corpus etiam flatus, ructus, crepitus, pro diversitate locorum & regionum internarum, sua operationum accidentalium discrimina præbent. Aerei enim halitus, machinam nostram replentes, in sanitate æque ac in Morbo, vitiosis contaminantur particulis, per vapores illos, suo modo figurata miasmata vehentes, Aerem illum impurum & contagiosum in partibus remotioribus efficientia. Partes solidæ, hisce moleculis male figuratis instructæ, vellicatæ & molestatæ, multum detrimenti recipiunt, ab iis crassis spiritibus, ut ita loquar, ad modum acidorum vel corrosivorum vel astringentium agentibus. Angustatæ insuper viæ, auctæ species effervescentiæ, coagula hic illic tubulos

bulos intercipientia, Aerem illum crassiorem ad ventositatem disponunt, per vasa majora se diffundentem ad exitus suos obtinendos, sin vero in ramificationibus hæreant, tumefaciunt corpus, tormina cient, convulsivos, tanquam tot terræmotus adducunt. Diversitas ventorum internorum patefit, per odorem, & saporem, reliquaque accidentia corporea, ut in ructibus nidorosis, fætidis, acidis, insipidis, frigidis, calidis, cum vel sine dolore procedentibus. Quæ omnia, non meræ aquæ rarefactæ, sed aquæ salinæ & terrestri variæ debentur. Cur autem Morbi frigidi, magis subjecti sint flatulentiæ quam calidi, ratio est minor diaphoresis eorum corporum, gravior infarctus vasorum, molesque major partium ad reactionem lentam quidem sed continuatas properantium, unde copia accrescentium vaporum Aeri intermixtorum, nebulosa & ventosa effecta edunt, quod in Morbis calidis ita fieri nequit, ob tenuitatem particularum, effluvia extra corpus festinantia, minoremque partium cohæsionem facile dissipandam.

Morbi frigidi, in duas classes distincti, terræ vel aquæ prædominium agnoscunt. Terrestres particulæ ubi imperant, ibi flatuum vehementia non tanta, nisi in principio operationis morbosæ, ab aquæ resolutione gravi, iis temporibus præsente. Infarctus vero pertinaciores, cum subsequente massarum repletarum duritie, prementi manui non cedente, ab istis terris condensatis subsequuntur, cum sublatione motus progressivi. Aquei Morbi, mollitie sua conspicui, & pallore cutis insignes, flatibus divexant corpus, in principio, medio & fine actionum perversarum.

rum. Fluor enim perſtans, ſaliaque ſolutas ad miſcelas tendentias, in talibus corporibus perpetua murmura ſonora effingunt, in flatus reſolvenda. Hoc patet in purgantium, humores noſtros ad inteſtinas actiones exagitantium, effectu flatulento, ſurſum non raro deorſumque ventos elaboratos expellente. Idem patet in fructibus horariis, potu aqueo, refrigeratione ſubitanea corporis, corpus undique flatulentum reddentibus. Hi ventorum ortus & progreſſus, non minimam præbent melancholiæ cauſam, poſtquam ſuis alis moleculas triſtes in ventriculum, faſtidio laborantem nauſeabundo; in cor, ad palpitationem redactum; in gulam, ad ſuffocationem conſtringendam; in cerebrum, ad meticuloſa deliramenta tranſiens, evexerint, ubique miniſterium turbantes. Exinde medicamentoſæ imo alimentoſæ miſcelæ, ſuas patiuntur tragædias, vel actiones, à naturali operatione differentes, ſæpiuſculè inverſo modo prodeuntes.

Ut languidæ ſunt actiones in Morbis frigidis, ſic minores ſunt doloris perceptiones. Dolor exquiſitus, à ſale acri & penetranti volatili ſulphure aſperioribus eminentiis inſtructo, ut & ab nervorum tenſione & inflammatione partium procedit. In his autem Morbis, omnia ex contrario ſuccedunt, ſal eſt fixius, muriaticum, acidum; nervi ſunt flaccidi aqua oppleti nebuloſa, irradiationes igneæ extinctæ pro magna parte apparent, unde ſenſationis munia debiliora exiſtunt, & per conſequens, doloris perceptio obtuſa, diſtenſiva & gravativa tantum ſeſe præbet. Dolor, pro ſua efficacia maxima,

in

in partibus vicinis observatur, pressis & angustatis ab onere incumbentium massarum occupatarum. Hinc celer quamdiu adhuc perseverat motus in vicinis locis, in angustas illas fauces arietat materia fluida, ibidemque dolores parit acutiores, si nervacei generis fuerint.

Ex sensus imminutione, fit tarditas & torpor. Tarditas oritur, ex musculorum, tendinum & ligamentorum nimia serositate. Serositas, est species vappescentiæ, ex defectu spirituum animalium ortæ. Horum inopia, nascitur ex salium tenuium, sine adjectivo, id est, merorum punctorum divisorum, nondum copulam sensibilem obtinentium; fuga, aut inversione eorum ad majorem compositionem & structuram, adjectivum verbum Chymicum ipsis conciliantem. Nervi hisce obsessi, musculorum motui reciproco subvenire cum nequeant, cessat eorum vigor naturalis, adeoque retardantur omnes facultates & functiones nostræ machinæ, debiliter radiis luminosis illustratæ. Torpor, cogitationes, animique dicta pathemata, æque ac ipsum corporis motum respicit. Lassitudines spontaneæ, lætitiæ inversiones aliquando sine causa externa, inopinatæ subitaneæ constrictiones & abolitiones temporariæ motuum sensibilium, ex halitibus illis, austeris, flatulentis, coagulantibus, suffocantibus prosilientes, hujus sunt ordinis ac in hac Morborum classe effecta consueta. Ex quibus languores omnes resuscitantur, quoad vasa & vires; vasa enim destituuntur sua operandi energeia, vires in animi deliquiis & passionibus hypochondriacis dictis, debilitatæ prorsus conspiciuntur.

Paſ-

Passio hypochondriaca, est torporis maximi productum. Passio hæc, frequens in ægris frigido Morbo detentis præcipue melancholicis existit, ob frequentes ex abdomine halitus austeriores & malignos, gulam veluti strangulantes. Dicitur hysterica in mulieribus, quamvis forsan Uterus ipse innocens sit, glandulis abdominis, in hac scena potiores partes tenentibus, quod evincunt eadem in Viris symptomata. Ex abdominis locis, hæc vitia prodire, probant murmura plurima, plerumque circa has partes sese manifestantia, cum vertigine quadam in capite & nausea in ventriculo. Cachexiæ etiam autor summus existit hæc passio, utpote qua mediante humorum progressivus motus maximopere suspenditur, exaltationesque Spirituum impediuntur, ne ad sufficientem independentiam liquores nostri pertingant.

Cachexia, est limosa vappescentia limphæ serosæ. Hoc patet, ex maculis flavis, lividis, pallidis, obscure rubris, cutim externam defædantibus. Producitur partim ex fuga, partim ex præcipitatione. Fugati spiritus, liquores deserendo, eos turbatos relinquunt, cachecticorum colores æmulantes. Præcipitatio, terræ irregulares superficies nectendo, quosvis procreat ingratos colores cachexiæ similes. In mulieribus, dicitur chlorosis & pallor virgineus. Cum eo conveniunt leucophlegmatia, schirrus, Icterus, Scorbutus fixior, gradu levi solummodo discrepantibus, absque dubio ob constitutionem in aliquibus differentem, in materia peccante & regione obsessa.

Catharri, sunt muriæ limphaticæ sensibiles reactiones, circa collectiones vasorum limphatico-

ticorum, glandularum ſalivalium & nervacearum partium in ſuperioribus locis. Reagere dicitur corpus, ubi poſt mutuam confuſionem duorum corporum, unum alius texturam ſubintrat eamque alterat & reciproce ab illa alteratur. Hæ alterationes ſeri copiam promoventes ex limpha balſamica non aliunde niſi à muriatico ſale craſſiori provenire queunt, ſatisfaciente duobus requiſitis, coagulationi nempe oleoſæ-balſamicæ partis & expreſſioni partis aquoſæ. Aqua hæc oneri exiſtens diſtendit vaſa ſalina facta vellicat & conſtringit vaſa quibus irretitur, unde catharroſi motus effecta proſiliunt. Hæc limphæ mutatio, halitibus debetur acidis nebuloſis, ex Aere vel abdomine illuc allatis, ut & retardationi frigidæ humorum, ſeroſas exhalationes & diaphoreſin ſufficientem non permittenti, ut capite detecto ſub dio frigido & rorido incedentibus vel decumbentibus accidit. Probabile eſt, ſalivales ductus eorumque ramificationes, unicas eſſe ſcaturigines catharrorum, ob ſalivæ facilem inclinationem ad muriam acidiuſculam; ejuſque metamorphoſes celerrimas ex primo ſtatu in alium, reſpectu ſaporis & conſiſtentiæ; tum quoniam os, ſaliva extempore ad ſalſugineum guſtum reducta inficitur in catharris incipientibus. Ex flatibus & catharris, ſimul quaſi conſpirantibus, ultima frigoris tentamina, ſe manifeſtant, in noſtra machina, ſudore etiam frigido apparente, in gelido corpore.

Tuſſis, eſt effectum catharri. Pulmones limpha muriatica detenti, viſcidioris pituitæ elaborationi anſam præbent. Pituita hæc ſalſa, lentore ſuo anguſtat vaſa, Aeris ventilationi deſtinata,

nata, ſimulque motus progreſſivos retardat, ob preſſionem hanc infirmatam. Hinc in principio catharroſæ actionis, ſuffocari videntur pulmones & gulæ ſtrangulatio quædam occurrit, totumque corpus frigore, gravem ſæpius horripilationem concomitante, afficitur, cum functionum plerarumque alteratione manifeſta. Serum enim illud accreſcens, diuereſin frequentem & copioſam reddit, urinamque dejicit plane aqueam, limpidiorem tamen magiſque rutilantem hydropicorum urinis, à quibus in plurimis circumſtantiis differt; flatus auget, ex reactione illa emergentes; alvum inſolito modo irritat, vellicatione inteſtinorum extraordinaria; appetitum dejicit, viſcida enim materia plicæ ventriculi obducuntur; nauſeam movet, ubi acrior muriatica eſt limpha fibras ventriculi ſuperioris nimium moleſtans & rodens; odoratum infringit, mucumque dilutiorem proflere cogit, oculorum humores ad lachrimas ſalinas adigit viſumque hebetat, &c. ita ut univerſale quoddam noſtri microcoſmi diluvium minitare videatur. Ex arietatione, vellicatione, & roſione illius pituitæ, diutium ſolito pulmonum bronchia infeſtante, moleſta producitur convulſionis leviſſimæ ſpecies, per tuſſim, illarum partium ſpecialem morbum, in campum medicum prodeuntem. Tuſſis igitur in pulmonibus, eſt Morbus familiaris à moleſta ſalſedine ortus. Hæc in frigidis Morbis, ubique fere obvia, ab Aeris frigidioris inclementia augetur & continuatur: ſubitaneæ ejuſdem mutationes, à calore nempe in frigus, à ſiccitate in humiditatem, à tranquilliori in turbulentum ſtatum, tuſſis inducendæ præcipui au-

tores evadunt. Causam hæ tusses agnoscunt effluvia salina, Pulmonum respirio communicanda, quæ eò magis muriatica & acida, quò magis ex septentrionalibus frigidisque Regionibus elevata fuerint, ut & quo proximiora locis sale muriatico quovis refertis, puta sale communi, Nitro, sale ammoniaco. Exindè etiam patet, vespertinum rorem, salium illorum vehiculum eximium, eadem gignere debere effecta Catharri, ut sufficienter demonstrant regiones calidissimæ, Morbos catharrosos imprudentibus vehementiores communicantes, ex dio rorifero largius hausto.

Tussis, est funesta Morbi chronici tendentia. Per Morbum chronicum, intelligunt Medici longioris ducationis Morbos frigidos. Infestatio pulmonum, in talibus, est signum absumptionis muci balsamici & denudationis vasorum pulmonalium, à materia quadam salsuginosa. Hæc ubi sensim increverit, ac supervenerit jam delassato corpori, ulterius designat, crasin humorum omnium defecisse in totum, æque quoad sanguinem, quam quoad reliquos humores & vires. Hoc defectus, mediante concussione molesta non solum accellerandus, sed omnibus partibus minus resistentibus communicandus, Cordis vitales functiones exstinguit citissimè, contractionesque ventriculorum languidas reddit, & non raras in his aut aliis locis vasculorum tenellorum redditorum rupturas inducit, cum mortifera subsequente corporis ruina. Ut patet in tussi superveniente hydropicis, schyrrhosis, & per excellentiam cachecticis, incurabilem Morbum & brevem futuram vitam denunciante, æque in Æstate quam in Hyeme.

Lin-

Lingua, ſemper humida adeſt, vix aliqua ſigna præbens in Morbis frigidis. Ut in calidis rubedo, ſic in frigidis albedo; in calidis ſiccitas calida, in frigidis humiditas frigida, prævalent; in prioribus enim ſpiritualis motus, in poſterioribus corporeus languor prædominantur. Lentos autem partium motus, non tantas admittit viciſſitudines, niſi ſucceſſive proferendas, ideoque ſigna æque ac Morbos tardius aſſequi poteſt Medicus. His accedit corporum ipſorum nimia craſſities, obſtans ſecretioni liberiori & permeationi vaſorum anguſtiorum, unde rarius ad extima illa loca graviſſima terreſtriora deferuntur, ſed tantum aquoſiora repentia per & ſuper illas ſuperficies, vix aliquam exhibent ſuæ figuræ differentiam, niſi aliquandò muco craſſiori obducta conſpiciantur loca.

Morbi frigidi, ſunt diuturni. Diuturnitas effectuum, dependet ab agentis corporis coſtantia. Hæc, ab ejus mole & denſitate procedit, ut & ab negata miſcela exactiori corporum agentium & patientium, unde preſeverant cum eadem figura in occurſu aliorum corporum. Inſuper obſervabilis eſt propagatio figurarum, conſtantes operationes proſequentium per motus inteſtinos & modificationes, ad eandem ſeriem ſuarum ſuperficiecularum redigentium obvia corpora, ei motui ineundo apta, ut patet in fermentatione per fæces, &c. Utrique hi modi cernuntur, in hiſce Morbis, majoris enim molis ſunt corpora, motubuſque inteſtinis auſcultantia, eoſque per augmentationem decuſſarum partium foventia, per vaporoſos ventoſoſque halitus, per craſſas limoſas terras, per ſalia graviora. Lentos hu-

morum, impediens magnam Ætheris & Aëris penetrationem, impedit ne motus celeriores jacturam magnam ſpirituum adferant, nec ad independentiam tranſeant. Unde tardiora non ſolum effecta, ſed etiam operationes morboſæ materiæ, imo ipſorum Medicamentorum Morbis, oppoſitorum, tardiſſimæ vel nullæ ſunt efficaciæ in corpore frigidiori, ad ſolutionem ægritudinis obtinendam. Præcipua renitentia eſt, in vaſculis minimis & glandulis, mucum nullum balſamicum elaborantibus. Negatio hujus, involvit negatam vegetationem, modificationemque humorum naturalem, prout alibi demonſtravimus. Ubi fluida balſamica deſunt, ibi ſolidarum partium indebita ſit connexio, Sanitati in omnibus contraria. Quamdiu igitur, alimenta nec Medicamenta Machinæ ſuccurrunt laboranti, tamdiu perſtat Morbus cum ſuis accidentiis.

Urinæ, ſunt aqueæ & pallidæ. Ex ſeri copia, ejuſque præcipitatione frequenti ex balſamicis limphæ partibus. Hæ, contextus ſui debilem nexum, per coagula & turbationes, facilè per meram calefactionem occurrentes, demonſtrant, & egregia phænomena motuum præbent per miſcelam ſalinam variam, quæ hic tradere nimis longum foret. Harum indicia, ſunt diſtinctiora in frigidis quam in calidis Morbis conſtantiuſque perſeverant in ſuis tendentiis, ſæpius per annos conſpicuis, quamvis externa colorum & conſiſtentiæ levis varietas, aliud ſuadere videatur.

Pulſus molles, tardi & languidi, in Morbis frigidis ſunt. Hæc effecta ab ipſo motu languido humorum dependent. Inconſtans autem in hac occaſione pulſus, ſeſe dirigere, videtur ad utriu-

utriusque Aeris, externi nempe & interni, nutum. Prout enim serenior illius fuerit dispositio, eò existit æqualior & fortior; nebulosus ac turbulentus, eundem reddit inæqualem & languidum. Pastus, seu alimentorum digestio, hunc etiam valdè alterat, pro repletione vel exinanitione ventriculi & qualitate ciborum & potuum. Ubi halituosa effluvia vappida corpus obsident, pulsus indicia vix alterata observantur, quamvis oneri sint, functionesque Oeconomiæ prosternant. Sensibiles autem mutationes in eo oboriuntur, ex acidis, austeris, nimiumque salinis vaporibus, nervos, musculos, tunicasque vasorum validius afficientibus.

Marasmus, est ultimum cachexiæ effectum, in Morbis frigidis. Cachexia est crassior ac limosior humorum constitutio, orta ex turbida partium præcipitatione & confusione. Hæc confusio, ramificationes minores vasorum opplet, ad circularis motus impedimentum usque. Hæc oppletio, cutim maculat & defædat, ingratis coloribus tingendam, ut patet in maculis scorbuticis & Ictero diverso. Transpiratio, iisdem mediis prohibetur non solum, sed & corpuscula nutrientia deficiunt illis in locis. Vegetatio exinde cessat illarum partium, cum marcore & consumptione frigida, hippocraticam ubi faciem repræsentant, indubitata Marasmi signa. Marasmus igitur cosistit in annihilatione vitalis & balsamicæ humorum figuræ, cum eorumdem corruptela lethifera, inde speciem sphaceli universalis corpus ad Lethum trahentis exhibet.

Morborum calidorum & frigidorum proventus, Aeri varianti debentur. Aer, quà corpus compo-

situm, operas prosequitur suas. Compositio hæc ab effluviis, miasmata & moleculas infinitas portantibus oritur. Hec corpuscula, proprias rerum formas ad actiones celerrimas trahentia, in quævis subjecta cum impetu ruunt. Aeris usus hominibus absolutè necessarius, per inspirationem miscelas offert corporeas, spirituali modo nos afficientes. Spiritualis dicuntur actionum modi, nervorum immediatæ affectiones, sensus & motus principis excellentiora Organa, cogitanti animæ subjecta, imperium in corpus obtinentia. Effluvia hæc, Pulmonibus, Ventriculos, fluidisque omnibus communicata & perpetuò à nobis intromissa, aut violenter aut tardè nos disponunt ad suum arbitrium. Violenter procedant, ubi salina copia prævalent & aptitudinem habent per obstantes corporum catervas vias sibi parandi, vimque discontinuandi superficierum nexum, seriem & ordinem possident. Tardè agunt, ubi penuria spiculorum visitur, aquæ prædominantur, minoremque convenientia penetrandi alia corpora observatur.

In violentia, solis radij spirituale effluviorum robur adaugent. Ab hoc enim lumine, igneus ipsis accedit vigor, ita ut ad animæ thronum citius pertingant operationes, fulminis instar vibratorum corporum. Irradiatio insuper diuturnior, cum reflexione magis exacta circa terræ superficiem, non potest non adjuvare illos halitus, accrescentes ejus vibratione insigni. Hi in Aere suspensi, ulterius ibibem ejus adminiculo attenuantur, acuuntur, & ad spiritualem fluorem evehuntur, suo modo figuratas in moleculas distribuendi. Tandem corporibus, eo sub cælo degentibus, oblati, proferunt calidorum Morborum ortus & progressus,

ut

ut patet in regionibus calidis, ejusdem nominis Morbis subjectis & semper subjiciendis, quamdiu ardores perstabunt Aeris. Hinc in æstate, Morbi adsunt calidi & acuti, cessantes in Autumno & Hieme, Morborum natura, ab hisce acutis effluviis emergens, suarum actionum, effectuum & syptomatum agnoscit discrepantiam, ab materiæ illius vitiata figura & mole, aliquibus in accidentiis alteratam pro parte solida obsessa. Quod patet, in Febribus, Morbillis Variolis, Purpura, Petechiis, Peste.

In tarditate, defectus radiorum & spirituum, languidos efficit motuum progressus. Radios solares, salinæ aliquo modo esse naturæ patet, quoniam salia ad fluorem, motusque intestinos promovent. Eorum igitur inopia, caloris salini effecta nulla secum trahere debet. Ubi calor negatur, ibi spirituum operationes vix ullæ occurunt, adeoque majorem in molem accrescere coguntur corpora, torpore & lentore inficienda. Hinc regiones ad frigora damnatæ, nebulis plurimis subjectæ existunt crassis, effluviisque minus subtilibus Aer ibidem instruitur, ac miscela crassior semper existens. Corporum horum crassæ moles, penetrationi celeri minus aptæ, lenta obsidione singunt incolas, eosdem paulatim sæpe immittendo hostiles moles, ad Morbos frigidos ducunt. Hi successivè nati, cum pertinacia subsistunt adminiculis illis suffulti, unde eorum emergit diuturnitatis causa ab Aere, crassam humorum consistentiam fovente. In Hieme, autumnalibusque frigidioribus tempestatibus, vigent talis naturæ Morbi, eò ferociores, quò ipsa Aeris repletio major minorve fuerit, ex aqueis, muriaticis, acidis, terrestribusque corporibus, per inspirationem nobis communican-

nicandis. Varietas effectuum, in Morbi frigidis, ab Acrisllis causis petenda, nam eadem est utrorumque Morborum ratio. Hoc patet in scorbuto, tussi, catharro, cachexia, Hidrope, Schirro &c.

Hæc sunt præcipua Morborum effecta, seu symptomata, ut Medici loqui amant. Hæc autem ipsos Morbos nominare magis fas esset, nisi aliter visum Antiquis fuisset. Inspiciantur enim & perlegantur omnes Medicorum libri, à primis ad hæc usque tempora editi, reperient lectores symptomata enumerata, in definitionibus, divisionibus, ac enumerationibus malorum, Morbum ipsum concinantium. definitiones, dependent à parte læsa in suis functionibus; divisiones, subducuntur ex materiæ peccantis modis; enumerationes, coacervantur ex tendentiis modificatæ materiæ, persistentis in sua figura & actione, ad diversas partes fluidas & solidas transeuntis. Premittenda itaque ea censui, ut Tyronibus veris Naturæ Ministris futuris viam sternerem, ad exactiorem notitiam Fundamenti Praxeos, specialibus in Morborum denominationibus exhibendi. Hujus ulteriorem investigationem, Deo T.O.M. concedente, futurum exhibebit opus, in quo pro ingenii mei modulo, sequentia, ab Medicorum vulgarioribus scriptis fere aliena, aut saltem negligentius tractata reipublicæ Medicinæ proponam.

1. Morborum historia, suis accidentiis externis ac internis stipatas.

2. Eorum relationem ad Aerem, partes solidas, sexum, ætatem.

3. Signa medica, in suis discrepantiis & tendentiis.

4. Operatione Medicamentorum variantes.

5. Methodus præparandi & præscibendi medicamenta, secundum Naturæ leges.

FINIS.

INDEX.

A

in

præ-

Apho-

Æ.

B.

C

colores,

est

E

G

Chy-

H

Em-

I.

Inde.

L.

mini-

N

Ner-

O.

P.

Putre-

misce-

Silex

Syste-

T

utri-

FINIS.